

FOCLÓIR

Béarla – Gaeilge de Théarmaí Míleata
agus de Théarmaí Gaolmhara

(English – Irish Dictionary of Military and Related Terms)

2007

*Comhairle Gaeilge Óglaigh na hÉireann
Ceanncheathrú Óglaigh na hÉireann
Foclóir Béarla-Gaeilge de Théarmaí Míleata agus de Théarmaí Gaolmhara*

© Copyright in accordance with Section 56 of the Copyright Act, 1963,
Section 7 of the University of Limerick Act, 1989 and Section 6 of the Dublin University Act, 1989.

FOCLÓIR BÉARLA-GAEILGE DE THÉARMAÍ MÍLEATA AGUS DE THÉARMAÍ GAOLMHARA

An Chéad Eagrán 1953

Arna ullmhú sa Rannóg Traenála, Foireann Cheanncheathrú an Airm i gcomhar le Foireann Aistruúcháin an Oireachtais agus arna chur amach le húdarás an Aire Cosanta.

An Dara Eagrán 1958

Arna ullmhú sa Rannóg Traenála, Foireann Cheanncheathrú an Airm i gcomhar le Foireann Aistruúcháin an Oireachtais agus arna chur amach le húdarás an Aire Cosanta.

An Tríú Eagrán 1969

Arna ullmhú sa Rannóg Traenála, Foireann Cheanncheathrú an Airm (an Lt Cor Aodh Mac Con Midhe agus an Ceannfort Myles Doyle) i gcomhar le Foireann Aistriúcháin an Oireachtais, Foireann an Fhoclóra an Roinn Oideachais, Foireann Aistriúcháin an Choláiste Mhíleata, Muiris Uas. Ó Droighneáin M.A. agus Capt. Pádraig Ó Siochfhradha, Cúlta. Arna chur amach le treoir an Aire Cosanta.

An Ceathrú Eagrán 2006

Arna ullmhú agus curtha in eagar leis an Maorsháirsint Nollaig Ó Maonaigh, An Oifig Pleanála Straitéisí, Oifig an Cheann Foirne, Ceanncheathrú Óglaigh na hÉireann le cabhair ón gCoiste Téarmaíochta, Foras na Gaeilge (Fidelma Ní Ghallchobhair), an Dr. N.J.A. Williams MA PhD Dip Celt Studies FLS ITIA, Coláiste na hOllscoile, Baile Átha Cliath, agus an Sáirsint Ciarán McKeown (Clóphreas Óglaigh na hÉireann).

Arna chur amach le treoir an Cheann Foirne.

An Chéad Fhoclóir Míleata

D’fhoilsigh an Brainse G1 an Chéad Fhoclóir Míleata ‘Foclóir Míleata Béarla agus Gaedhilge (English-Irish Military Vocabulary)’ sa bhliain 1936. Tugadh an Treoir Threanála Uimh 59 (T.T. Uimh 59) ar an bhfoilseachán sin. Ba é an Cor S. Ó hUigín Príomhoifigeach Foirne an Bhrainse G1 ag an am sin.

Arna Chlóbhualadh i bPoblacht na hÉireann ag
Clóphreas Óglaigh na hÉireann
Ceanncheathrú Óglaigh na hÉireann, Baile Átha Cliath.
jn8286/3,500/2007

NODA (ABBREVIATIONS)

adj. (aid.)	adjective
amn.	ammunition
anat.	anatomical
arty.	artillery
av.	aviation
CCÓÉ	Ceanncheathrú Óglaigh na hÉireann
CIS	Communication and information services
C.-M.	Court-Martial
dept.	departmental
DFHQ	Defence Forces' Headquarters
do.	ditto
elec. (leic.)	electrical
engrs.	engineers
g.	genitive
geog.	geographical
G.T.	grenade training
H.E.	high explosive
instr.	instrument
intr.	intransitive
L.M.G.	light machine gun
mag.	magazine
M.B.R.	movement by road
mech.	mechanical
mil.	military

M.G.	machine gun
M.L.	military law
M.R.	map reading
M.S.	manual of the sword
M.U.	manual of umpiring
musk.	musketry
n.	noun
N.C.O.	non-commissioned officer
N.W.	nuclear warfare
per.	person
phot.	photography
pl. (iol)	plural
P.T.	physical training
rev.	revolver
R.F.	range finder
rly.	railway
R.M.	rifle marksmanship
R.P.	range practices
SCE	seirbhísí cumarsáide agus eolais
sigs.	signals
surg.	surgical
tac.	tactical
tls.	tools
tr.	transitive
vb.	verb
vl.	verbal

A

‘A’ Administration, Riarachán ‘A’.

ABATE *vb.* Traoithim.

ABATEMENT Lacáiste.

ABATIS Leagarnach.

ABATTOIR Seamlas.

ABBREVIATION **Authorised a’s.**,
noda údaraithe.

ABDOMINAL **A. wound**, créacht bhoilg.

ABERRATION **Mental a.**, saochan
céille.

ABET **Aid and a.**, cabhrú agus neartú (le).

ABEYANCE **In a.**, ar fionraí.

ABIDE **To a. by Military Law**, géilleadh
don dlí míleata.

ABILITY Cumas, ábaltacht. **A. to group**,
cumas grúpála.

ABLE Cumasach, ábalta. **A. sea-man**,
mairnéalach inniúil.

ABLUTION **A. rooms**, seomraí
ionnlaidh.

ABNORMAL Neamhghnách.

ABOARD **I go a.**, bordálaim **To go
aboard**, dul ar bord.

ABOLISH *vb.* Díchuirim.

ABOUT Máguaird, timpeall, thart ar,
tuairim is, faoi, mar gheall ar. **About to
fall**, i riocht titim, ar tí titim. **The local
district**, an ceantar máguaird.

ABOVE Os cionn.

ABRASION Scríobadh, *pl.* scríobthaí.

ABRASIVE **A. paper**, páipéar scríobach.

ABREAST **To be a.**, bheith ar bráid,
taobh le taobh.

ABRUPT Tobann, giorraisc (*of language*).

ABCESS Neascóid, easpa.

ABSCOND Éalaím.

ABSCONDER Éalaitheoir.

ABSENCE Neamhláithreach.

Authorised a., n. údaraithe. **A. from
duty through illness without medical
certification**, n. ó dhualgas de dheasca
breoiteachta gan deimhniú dochtúra.
Illegal a... n. neamhdhleathach. **In**

the a. of proof to the contrary,
mura gcruthaítear a mhalairt. **A. of
casualties** (*M.U.*), easpa taismeach.

A. of fire and its effect, easpa
lámhaigh agus a héifeacht sin. **Period
of a.**, tréimhse neamhláithreachta.

Unauthorised a., neamhláithreach
neamhúdaraithe. **A. without leave**, N.
gan chead.

ABSENT A. soldier, saighdiúir
neamhláithreach. **To a. himself**,
(Duine) a fhanacht as láthair. **To be a.
off parade**, Bheith a. l. ó pharáid

ABSENTEE A. without leave,
neamhláithrí gan chead.

ABSORB To a. a shock, turraing a
mhaolú.

ABSORBED Súite.

ABSORBER Shock a., maolaire
turrainge.

ABSORPTION Sú.

ABSTRACT A. of evidence, a
chomaireacht fianaise.

ABUTMENT Teannta, *pl.* teanntaí.

ACADEMY Acadamh.

ACADEMIC Acadúil.

ACCELERATE To a. speed, an luas a
ghéarú. *vb.* Luathaím, tapaím, brostaím.

ACCELERATED Brostaithe. **A disease
a. by a wound**, galar a brostaíodh de
dheasca créachta.

ACCELERATION Luathú.

ACCELERATOR Luasaire. **A. pedal**,
troitheán luasaire.

ACCENT Canúint, blas.

ACCEPTABLE Inghlactha. **a.**

tolerances, Lamháltas i., **a. hazard**,
Contúirt i.

ACCEPTOR A. circuit, ciorcad glactha.

ACCESS A. to, cead dul isteach, teacht
air. **A. routes**, bealaí isteach.

ACCESSIBLE Insroichte. **In readily a.
form**, ar féidir teacht air go heasca.

Accessibility

ACCESSIBILITY A. of medical installations, insroichteacht feisteas liachta.

ACCESSORIES Gabhálais. **A. of car**, g. cairr (*nó gluasteáin*).

ACCESSORY cúlpháirtí. **A. before the fact**, cúlpháirtí roimh an ngníomh.

ACCIDENT Tionóisc, timpiste, taisme. **A. caused by explosion**, tionóisc ó phléascadh.

ACCLIVITY Uasfhána.

ACCOMMODATION A. in public quarters, cóiríocht i gceathrúna poiblí. **A. and Barrack Service Section**, An Rannóg Cóiríochta agus Seirbhíse Beairice.

ACCOMPANYING A. artillery, airtléire thionlacain. **To give a battery an a. role**, cion tionlacain a thabhairt le déanamh do bhataire.

ACCOMPLICE Comhchoirí. **Evidence of a's**, fianaise chomhchoirithe.

ACCOMPLISHMENT A. of the mission, cur i gcrích an mhisin.

ACCORDANCE In a. with, de réir.

ACCOUNT Bank a., cuntas bainc. **'Articles in use' a.**, c. ar 'earraí in úsáid'. **'Empties' a.**, c. folmhán. **Forge and animal a.**, c. foráiste agus ainmhithe. **Fuel and light a.**, c. breosla agus solais. **Imprest a.**, c. óinchiste. **Income and expenditure a.**, c. ioncaim agus caiteachais. **Technical store a.**, c. stóir theicniúil. **Unit equipment a.**, c. trealaimh aonaid. **Wine a.**, c. fíona. **To a. for a voucher**, cuntas a thabhairt faoi dhearbhán. **Provision a.**, c. lóin.

ACCOUNTANCY A. and administration instructions, treoracha cuntasáiochta agus riaracháin.

ACCOUNTING A. officer, oifigeach cuntasáiochta. **A. Period**, tréimhse chuntasáiochta. **A. procedure**, nós imeachta cuntasáiochta.

ACCOUTREMENT Feisteas, *pl.* Feistis.

ACCRUING All arrears of pension a.

Acquittal

from that date, gach riaráiste pinsin ag faibhriú ón dáta sin.

ACCUMULATION A. of arrears, carnadh riaráiste.

ACCUMULATIVE An a. error of over 200 metres, earráid charnach de bhreis ar 200 méadar.

ACCUMULATOR (elec) Taisc-chill, taisc-choimhlint (competition). **A. action**, oibriú taisc-chille. **A. capacity**, acmhainneacht t. **A. charge**, lucht (luchtú) t. **A. Construction**, comhdhéanamh t. **A. discharge**, díluchtú t. **A. efficiency**, éifeachtúlacht t. **A. electromotive force**, fórsa leictreaghluaiste t. **A. lead and acid**, t. aigéid is luaidhe. **A. rate of charge**, ráta luchtaithe taisc-chille.

ACCURACY Cruinneas. **A. of aim**, c. díríochta. **Standard of a.**, caighdeán cruinnis.

ACCUSATION To make a false a. against a person subject to military law, cúiseamh bréagach a dhéanamh in aghaidh duine atá faoin dlí míleata.

ACCUSE To a. a soldier of an offence, cion a chur i leith saighdiúra.

ACETYLENE Aicéitiléin.

ACHIEVE To a. the maximum of surprise in the attack, an t-ionsaí a dhéanamh le barr ganfhiosáiochta.

ACHIEVEMENT Éacht, gaisce.

ACID Aigéad. **Tannic a.**, a. tanach. **A. resisting**, a. díonach. **Dilute sulphuric a.**, caolaigéad ruibheach.

ACIDITY Aigéadacht.

ACKNOWLEDGED Admháilte.

ACKNOWLEDGEMENT Admháil, *pl.* -álacha.

ACQUIRE A. and provide information, eolas a fháil agus a chur ar fáil.

ACQUIT To a. a soldier of a charge, saighdiúir a éigiontú ó chúiseamh.

ACQUITIAL A. on every or any charge, éigiontú i ngach cúiseamh nó in aon chúiseamh.

ACT An **a.** calculated to imperil the success of the Forces, gníomh a rachadh chun dochair do na Fórsaí. **A. of sabotage**, gníomh loitiméireachta. **Defence A., 1954**, An tAcht Cosanta, 1954. **Military Service Pensions A.**, A. na bPinsean Seirbhíse Míleata. **The principal a.**, an príomhacht. **Hostile a.**, beart naimhdeach.

ACTING A. rank, céim ghníomhach.

ACTION Gníomh, beart, comhrac, oibriú. **Advance guard a.**, comhrac tulgharda. **A. at halts**, beart ar stad. **Automatic a.**, oibriú uathoibríoch. **Backward/ double/ forward/ single a. (mech.)**, oibriú ar gcúl/ dúbailte/ ar aghaidh/ singil. **Direct a. (mortar)**, o. díreach. **Belligerent a.**, beart cogáíoch. **Defensive a.**, comhrac cosantach. **Delaying a.**, c. moillitheach. **Disciplinary a.**, beart araíonachta. **Liability to disciplinary a.**, dliteanas i ngníomh araíonachta. **To take disciplinary a.**, gníomh araíonachta a chur i bhfeidhm (ar) **Encounter a.**, comhrac teagmhála. **Firing a.**, oibriú lámhaigh. **Flank guard a.**, comhrac garda cliatháin. **Going out of a.**, (*Gunna*) a dhul ó lámhach. **Immediate a.**, beart láithreach. **In a.**, i gcomhrac, bheith faoi réir (*the mortar—definitions*). **A. on firing**, oibriú ar lámhach. **A. on misfire (do.)**, beart ar loiceadh. **A. on recoil (M.G.)**, oibriú ar athchasadh. **A. of the safety catch**, oibriú an ghreamaire sábhála. **Rearguard a.**, comhrac cúlgharda. **Squeezing a.** gníomh teannta. **Trigger a.**, oibriú an truícir. **To go into a.**, dul i comhrac. **To join a.**, dul i dtreis chomhraic. **To put crew/vehicle out of action (M.U.)** Criú/feithicil a chuir as comhrac. **To remain in a.**, fanacht i gcomhrac. **Enemy a.**, beart namhad. **Direct a. fuse**, mearaidhnín. **Line**

of a. open to the enemy, an beart a d'fhéadfadh an namhad a dhéanamh. **A. addresses**, seoltaí gnímh. **Line of a.** modh oibre. **Precedence a.** príomhacht ghnímh. **Zone of a.** crioslach comhraic.

ACTIVE A. defence, cosaint ionsaitheach. **A. air defences**, aercosantaí gníomhacha. **A. List**, feidhmliosta. **A. operations**, oibriochtaí comhraic. **A. Products**, táirgí gníomhacha. **On a. service**, ar fiannas. **To take active steps**, bheith gníomhach i mbun.

ACTIVITY Enemy a., gníomhaíocht an namhad. **Patrol a.**, g. phatróil.

ACTUATING A. rod, slat ghníomhaithe.

ADAGE Nath. **Simple a.**, nath simplí.

ADAPT *vb.* Oiriúnaím, cuirim in oiriúint.

ADAPTABLE Inoiriúnaithe.

ADAPTED Section 221 of the Defence Forces (Temporary Provisions) Act, 1923 (as a. in consequence of the enactment of the Constitution), Alt 221 den Acht Fórsaí Cosanta (Forálacha Sealadacha), 1923, (arna oiriúnú de dhroim an Bhunreacht a achtú).

ADAPTER Cuibhitheoir. **A. for condenser**, cuibhitheoir do chomhdhlúthadán. **Cap for a. nipple**, caipín do shine chuibhitheora.

ADAPTING A. ring, fáinne cuibhithe.

ADDED A. years (pension), blianta de bhreis.

ADDENDUM Aguisín.

ADDITIONAL A. pay, pá sa bhreis.

ADDRESS Home/ postal a., seoladh baile/ poist. **To a. a question to the whole class**, ceist a chur chun an rang uile. **A. of prosecutor**, aitheasc an inchúisitheora. **To a. a Court-Martial**, armchúirt a aitheascadh. **The last known a. of a reservist**, an seoladh is déanaí is eol a bheith ag cúltaicair. **Action a's**, seoltaí gnímh. **A. group**, seoladhghrúpa. **Addressee**, seolaí.

Adduce

ADDUCE To a. evidence, fianaise a thabhairt ar aird.

ADEQUATE A. supplies of technical stores, leorsholáthairtí de stórais teicniúla. A. resources of fire support, leoracmhainn de thacaíocht lámhaigh.

ADHESION Greamú.

ADHESIVE *aid.* Greamaitheach, *n.* greamán.

ADJACENT In aice le. A. unit, aonad cóngarach.

ADJOINING A. ranges, raonta tadhlacha.

ADJOURN To a. a court, cúirt a chur ar atráth.

ADJOURNMENT A. for insufficient number of officers, dul ar atráth toisc gan dóthain oifigeach a bheith i láthair.

ADJUST *vb.* Coigeartaím. To a. the instrument for lateral deflection, an airnéis a choigeartú le haghaidh taobhshraonachta.

ADJUSTABLE A. leg, cos inchoigeartaithe. A. mirror, scáthán so-athraithe.

ADJUSTING A. head/ screw, roithín/ scriú coigeartach. A. eye/ key, súil/ eochair ch.

ADJUSTMENT Fine a., mionchoigeartú. Coincidence a., coigeartú comhtheagmhasach. In (out of) a., ar (as) coigeartú. Halving a., coigeartú an leathaithe.

ADJUTANT Aidiúnach. A.-General, Ardaidiúnach. Deputy A.G., Leas-ardaidiúnach.

ADMINISTER To a. an oath/a solemn declaration, (duine) a chur faoi mhionn/faoi dhearbhuí sollúnta.

ADMINISTRATION Riarachán. Instructional a., r. teagaise. A. Officer/ section/ services/ staff, oifigeach/ rannóg/ seirbhísí/ foireann riaracháin. State of a. of a unit, staid riaracháin aonaid. A. of military law, riaradh dlí mhíleata.

Advance

ADMINISTRATIVE A. arrangements/ boundaries, socruithe/ teorainneacha chun riaracháin. A. bases, bunáiteanna r. A. centres, Airmheáin r. For a. convenience, chun áisiúlacht r. A. instructions/vehicle, treoracha/ feithicil r. A. officer, oifigeach r. A. area, líomataíste/ limistéar r. A. installations, feistis r. A. order, ordú r. A. unit H.Q., ceanncheathrú aonad r. Trace type a. orders, orduithe r. i bhfoirm rianáiochtaí.

ADMIRAL Aimiréal. Rear-/Vice-A., seachaimiréal/ leasaimiréal.

ADMIRALTY A. charts, cairteacha aimiréaltachta.

ADMISSIBLE Proceedings a. in evidence, imeachtaí is inghlactha i bhfianaise.

ADMIT To a. a soldier to married establishment, saighdiúir a ligean ar bhunaíocht an lucht pósta. To a. in evidence, glacadh i bhfianaise. To a. to hospital, glacadh in ospidéal. To a. to the sick list, glacadh ar liosta an lucht breoite.

ADOPT To a. an anti-tank role (*guns*), cion fritanc a ghabháil. To a. dispositions, gabháil i gcóirithe.

ADULTERATE *vb.* Truaimheascaim.

ADULTERATED A. petrol, Peitreal truaimheascatha.

ADVANCE Ascnamh, luathú, tul-, cur ar aghaidh. Advance and retard, luathú agus moilliú. A. elements of a battalion, tulfheadhna cathláin. A. parties, tultuimheithe. A. guard, tultuimheithe. A. of pay and allowances, réamhíoc pá agus liúntas. Practices involving the a. of the firer, cleachtais ina mbeadh ar an lámhachóir ascnamh a dhéanamh. The a. to the objective, an t-ascnamh go dtí an sprioc. To a. arms, airm a chothromú. Arms at the a., airm cothromaithe. To a. a corporal

- in grade**, Ceannaire a chur ar aghaidh i ngrád. **To a. a private one-star to private two-star**, saighdiúir singil aon réalta a chur ar aghaidh ina shaighdiúir singil dhá réalta. **To a. by bounds/in combat order**, dul chun cinn de ráibí/in ord comhraic. **To a. (drill)**, dul ar aghaidh. **To a. the ignition**, an adhaint a luathú. **A. to contact**, asnamh go teagmháil.
- ADVANCED A. depot of medical stores**, tuliosta stóras liachta. **A. landing ground**, tulionad tuirlinge. **A. supply depot**, tuliosta soláthair. **A. weapon training**, traenáil armáin ardchéime. **A. dressing station**, tulstáisiún íocleasaithe. **A. platoon drill (direct)**, druil buíne ardhéime (*lámhach díreach*). **A. platoon drill (indirect)**, druil buíne ardhéime (*lámhach indíreach*).
- ADVANCEMENT A. in grade**, cur ar aghaidh i ngrád.
- ADVANTAGE** Buntáiste, bua, sochar. **The a. of the elongated bullet is .... is** é bua an philéir chaolfhada ná... **To direct fire to the best a.**, lámhach a stiúradh chun sochair.
- ADVENTURE** Eachtra. **A. training**, traenáil eachtraíochta.
- ADVERSE A. criticism**, léirmheas dímholta. **A. Party (evidence)**, páirtí codarsna. **A. weather conditions**, drochaimsir/ aimsir chontráilte.
- ADVERTISEMENT Recruiting a.**, fógrán earcaíochta.
- ADVICE** Comhairle. **Scientific a.**, c. eolaíoch. **Medical a.**, c. liachta.
- ADVISE To a.**, comhairle a thabhairt.
- ADVISER Legal a.**, comhairleoir dlí.
- ADVISORY To act in an a. capacity**, gníomhú i gcáil chomhairlitheach.
- ADVOCATE** Abhcóide. **Judge A./ Judge A. General**, Abhcóide/Ardabhcóide Breithiúnais.
- AERIAL Transmitting/receiving a.**, aeróg tharchurtha/ ghlacadóirachta. **A. activity/ bombing**, gníomhaíocht/ buamáil aerga. **A. coupling units (sigs)**, aonaid chúpála aeróige. **A. photography** grianghrafadóireacht aerga. **A. Survey**, suirbhéireacht ón aer. **A. Wire**, sreang aeróige. **Directional a.**, treo-aeróg. **Elevation and plan views of a.**, radharc ingearchló agus bonncló aeróg. **Frame a.**, fráma-aeróg. **Half wave aerial**, aeróg leath-thoinne. **Quarter-wave vertical a.**, aeróg ingearach cheathrú-thoinne. **Rod a.**, slataeróg. **Wire a.**, sreangaeróg.
- AEROBICS** Aeracraíocht.
- AERODROME** Aeradróm. **Casement A.**, A. Mhic Easmuinn.
- AEROENGINE** Aerinneall.
- AERONAUT** Aerloingseoir.
- AERONAUTICAL A. engineer**, aerinnealtóir. **Chief a. engineer**, príomh-aerinnealtóir.
- AEROPLANE** Eitleán. **Climbing a's**, eitleáin dreapadóireachta. **Crossing a's**, e. chrosála. **Diving a's.**, e. scuibe.
- AFFAIRS** Gnóthaí. **Dept. of Foreign A.**, An Roinn Gnóthaí Eachtracha.
- AFFECTED A. distances**, faid slí scrúdta
- AFFIDAVIT** Mionscríbhinn.
- AFFILIATED A. battery**, bataire gaolmhar.
- AFFIRM (evidence) vb.** Dearbhascaim, deimhním.
- AFFIX To a. a fuse to a bomb**, aidhnín a fheistiú ar bhuama.
- AFFRAY To be concerned in an a.**, bheith páirteach i ngráscar.
- AFLOAT** Ar snámh, ar uisce.
- AFRICAN** Afraiceach, **A. Union**, Aontas na hAfraice.
- AGE A. limit**, aoisteorainn. **Over-riding a. limit**, a. sháraitheach. **Upper a. limit**, a. uachtarach. **The a. limits prescribed**

for the retirement of officers, na haoisteorainneacha atá forordaithe chun oifigh a scor. **Retiring a.**, a. scoir.

AGENCY A. for the collection of information, gníomhaireacht bhailithe eolais. **News a.**, g. nuachta. **Intelligence a's.**, gníomhaireachtaí faisnéise.

AGENDA Clár oibre, réim gnóthaí.

AGENT Gníomhaire.

AGGRAVATE To a. a disease, galar a fhortromú.

AGGRAVATED A wound a. by service, créacht a fortromaíodh de dheasca seirbhíse.

AGGREGATE A. service, seirbhís chomhshuimithe. **To have attended drills which in the a. are equivalent to 7 days' training**, oiread aimsire comhshuimithe a chaitheamh ag druileáil is comhionann le seacht lá traenála.

AGGRESSION Fogha.

AGGRESSIVE Ionsaitheach, foghach.

AGILE Aclaí, lúfar.

AGILITY Aclaíocht, lúfaireacht.

AGREE Comhaontaím.

AGREEMENT Comhaontú. **The Anglo Irish Agreement**, An Comhaontú Angla-Éireannach. **Service Level A.** comhaontú leibhéal seirbhíse.

AID A's to navigation/good shooting, cabhracha loingseoireachta/ dea-lámhaigh. **A. to the Civil Authorities**, cuidiú don Údarás Sibhialta. **A. to the Civil Power**, cuidiú don Chumhacht Sibhialta. **To a. and abet**, cabhrú agus neartú (le). **First a.**, garchabhair. **Soldiers' A. Fund**, Ciste Cabhrach na Saighdiúirí.

AIDE-DE-CAMP ADC to the President/Taoiseach/Chief of Staff, ADC an Uachtaráin/an Taoisigh/ an Cheann Foirne. **The Senior ADC**, An tADC Sinsearach.

AIDING Voluntarily a. the enemy (*offence*), ag cabhrú leis an namhaid go saorálach.

AIM Bullets fired with the same a., piléir a scaoiltear ar an díriú céanna. **Deliberate a.**, díriú fuireachair. **The regulation a.**, an d. rialta. **To a. (at)**, díriú (ar). **To bring the rifle up to a.**, an muscaed a thabhairt 'ar díriú'. **A. corrector**, an scáthán díríochta.

AIMING A. lamp/mark, lampa/ marc díríochta. **A. marks for harmonisation**, na marcanna d. chun comhchuibhithe. **Auxiliary a. mark**, marc d. cúnta. **Gun a. mark**, marc d. gunna. **A. off for movement/wind**, taobhdhíriú le haghaidh gluaiseachta/gaoithe. **A. position/post**, suíomh/cuaille díríochta. **A. point/rest**, pointe díríochta/leaba dhíríochta.

AIR A. action/activity/alert, aerchomhrac/ -ghníomhaíocht/ -airdeall. **A. attack/base/ bombardment**, aerionsaí/-bhunáit/-thuairegneáil. **A.-borne troops**, trúpaí aerbheirthe. **A. bursts**, aerphléascanna. **A. chief-marshal**, príomh-mharascal Aeir. **A.-commodore**, Aercheannasóir. **A. company, Signal Corps**, Aerchomplacht, Cór Comharthaíochta. **A. compressor trailer**, leantóir aer-chomfháscaire. **A. conditioned**, aeroiriúnaithe. **A. borne**, aerbheirthe. **A. pack**, aerphaca. **A. observation post**, aerphost breathnadóireachta. **A. situation**, aerstaid. **A. strike**, aerbhuille. **A. defence**, aerchosaint. **A. superiority**, aerbharr. **A. control team**, foireann rialaithe aeir. **A. liaison officer**, oifigeach liaison aeir. **A. liaison section**, rannóg liaison aeir. **A. transported**, aeriompartha. **A. borne assault**, lingeadh aerbheirthe. **A. borne force**, fórsa aerbheirthe. **A. borne forces' liaison officer**, oifigeach

liaison fórsaí aerbheirthe. **A. raid precautions**, réamhchúraimí in aghaidh aer-ruathar. **A. to ground strike**, aerbhuite ar thargaidí talún. **Adverse a. situation**, aerstaid dhocharach. **Favourable a. situation**, aerstaid fhabhrach. **A. corps, The**, An tAerchór. **A. channel**, aerchainéal. **A. duct**, duct aeir. **A. engine**, aerinneall. **A. inlet**, aerpholl. **A. brake**, aerchoscán. **A. cover**, aerchlúdach. **A. control centre**, airmheán rialaithe aeir. **A. defence commander**, ceannasaí aerchosanta. **A. borne operation**, oibríocht aerbheirthe. **A. mixture**, aermheascán. **A. passages**, aerphasáistí. **A. pressure**, aerbhrú. **A.-tight**, aerdhíonach. **A. port**, aerfort. **Airportable**, aer-iniompartha. **A. report**, aerthuarascáil. **A. surveillance**, aerfhaire. **A. valve**, aerchomhla. **A. landed/landing**, aerthuirlingthe / -thuirling. **A. photographic reconnaissance**, taiscéalaíocht aerghrianghrafach. **A. support signal unit**, aonad comharthaíochta aerthacaíochta. **A. parity**, aerchothroime. **A. transportable units**, aonaid aer-iniompartha. **A. Transported operation**, oibríocht aeriompraithe. **Close a. support** neastacaíocht aeir. **Forward a. controller**, tulrialaitheoir aeir. **Tactical a.-force**, aerfhórsa oirbheartaíochta. **Air burst ranging**, raonáil aermhaidhme. **A.-cooled weapon**, armán aerfhuartha. **A.-field**, aerpháirc. **A.-force**, aerfhórsa. **A.-gunner**, aerghunnadóir. **A.-line**, aerlíne. **A.-maps**, aerléarscáileanna. **A. marshal**, Aermharascal. **A. miles**, aermhílte. **A.-navigation**, aerloingseoireacht. **A. observers**, aerbhreathnadóirí. **A. photographs**, aerghrianghraif. **A. power**, aerchumhacht. **A. raid**, aer-ruathar. **A. raid casualties**, taismigh

aer-ruathair. **A. stream**, sruth aeir. **A. raid precautions**, réamhchúraimí frith-aer-ruathar. **A.R.P. exercises**, freachnaimh réamhchúramacha frith-aer-ruathar. **A.R.P. Services**, seirbhísí réamhchúramacha frith-aer-ruathar. **A. raid siren/ warden/ warning**, buinneán/ bardach/ rabhadh aer-ruathair. **A. reconnaissance/ sentries**, aerthaiscealaíocht/-fhairtheoirí. **A. space**, aerspás. **A. squadrons/ support/ umpires/ units**, aerscuadrúin/-thacaíocht/ -mholtóirí/ -aonaid. **A. Traffic**, aerthrácht. **A. Vice-Marshal**, Leas-Aermharascal. **Volume of a.**, toirt aeir. **Air defence regiment**, reisimint aerchosanta.

AIRCRAFT Aerárthach, *pl.* aerárthaí. **A. carrier**, iompróir aerárthach. **A. cannon fire**, lámhach canóna aerárthaigh. **Fighter a.**, aerárthach troda. **Fighter-bomber a.**, a. troidbhuaimála. **Low-flying a.**, a. ag eitilt go híseal. **A. trailer**, leantóir aerárthaigh. **Fixed wing a.**, aerárthaigh sciatháin dhobhogtha.

AIRFRAME **A. inventory**, fardal aerfhráma

AIRMAN Eitleoir. **A'ship**, eitleoireacht.

AIRPORT Aerfort.

AIRSHIP Aerlong.

AIRSPACE Aerspás.

AIRSTRIP Aerscríog, aerstíall.

AIRTIGHT **A. drum**, drum a aerdhíonach. **A. fit**, feistiú a.

ALARM Gáir, rabhadh. **The a. blast**, an gháirfhead. **A. call**, gáirghlaoch. **Fire/ gas a.**, gáir dhóiteáin/gháis. **A. system**, gáirchóras. **To a. the Guard**, an gháir a thabhairt ar an nGarda. **Report calculated to cause a. or despondency among the Forces**, luadráil a bhéarfadh scaoll nó drochmhisneach ar na Fórsaí. **Toxic a. system**, an gháirchóras tocsaineach. **To sound the a.**, an gháir a shéideadh.

Alcohol

ALCOHOL Alcól.
ALCOHOLIC A. drink, deoch mheisciúil.
ALERT A. on his post, san airdeall ar a phost. **To a. troops**, trúpaí a chur san a. **To wear a respirator in the a. position**, aerscagaire a chaitheamh ar a.
ALERTNESS Airdeall, beogacht. **Mental a.**, beogacht intinne.
ALIBI Ailibí.
ALIDADE Aladáid.
ALIGN To a. sights on target, na treoracha a ailíniú ar thargaid.
ALIGNMENT Ailíniú. **Automatic a. of sights**, treoracha a ailíniú go nádúrtha.
ALKALI Alcaile.
ALL A. after, gach rud tar éis. **A. before**, gach rud roimh. **A. clear**, baol thart. **A. correct**, gach ní ina cheart. **A. arms**, na harmghéaga uile. **A. ranks**, na céimnigh uile. **To sound the all clear**, an baol thart a shéideadh.
ALLEGATION Liamhain, g. -e.. *iol.* -tí.
ALLEGE *vb.* Liamhnaim.
ALLEGIANCE To bear true faith and a. (to), fiordhílseacht agus géillsine a thabhairt (do).
ALLERGY Ailéirge.
ALLEY Scabhat.
ALLIANCE Comhaontas.
ALLIED A. territory, críocha comhghuaillithe.
ALLIES Comhghuaillithe.
ALLOCATE I a. the work, dáilim an obair.
ALLOCATED Dáilithe.
ALLOCATION Dáileadh. **A. of resources**, d. acmhainní.
ALLOT To a. a sum voluntarily from his pay, suim as a phá a leithroinnt go saorálach.
ALLOTMENT Compulsory a. from soldier's pay, leithroinnt éigeanta as pá saighdiúra. **Marriage a.**, l. phósta. **A. of small arms ammunition**, l. ar

Alteration

lónlámaigh mionarm. **Voluntary a.**, l. shaorálach.
ALLOWANCE Liúntas, coibhéis. **Cash a. in lieu of civilian suit**, liúntas airgid in ionad culaithe sibhialta. **Children's a.**, liúntas leanaí. **Consolidated ration a.**, l. comhdhlúite ciondála. **Civilian clothing a.**, l. éadaigh sibhialta. **Commuted a.**, l. iomalairtithe. **Contingent a.**, l. teagmhásach. **Dependant's a.**, l. cleithiúnaí. **Guardian's a.**, l. Caomhnóra. **An a. payable to a guardian**, l. is iníoctha le caomhnóir. **Lodging, fuel and light a.**, l. lóistín, breosla agus solais. **Marriage a.**, l. pósta. **Ration a.**, l. ciondála. **Safety a. (firing)**, coibhéis sábhála. **Subsistence a.**, l. cothaithe. **Uniform a.**, l. éide. **Wind a. (musk.)**, coibhéis na gaoithe. **Head-wind a.**, c. gaoithe cinn. **Side-wind a.**, c. taobhghaoithe.
ALLOY Cóimhiotal. **Nickel a.**, c. nicile.
ALL-ROUND A. defence/field of view/ protection, imchosaint/ imréimse radhairc/ imchaomhaint. **Best a. battalion**, an cathlán is fearr san iomlán. **A. traverse platform (gun)**, léibheann imchasta (*gunna*).
ALLY Comhghuaillí.
ALMOND Almóinn. **Ground a's**, almóinní meilte.
ALPHA A. particle, cáithnín alpha. **A. emitting particles**, Cáithníní ag cur amach a.
ALPHABET Aibítír.
ALTER To a. a foresight into the error, tultreoir a athrú i leith na hearráide. **To a. sights for lateral deflection**, na treoracha a athrú le haghaidh taobhshraonachta.
ALTERATION An a. in elevation/ point of situ, athrú ardaís/ ar an bpointe díríochta. **A. for direction (mortar)**, athrú le haghaidh treo. **Structural a's**, athruithe déanamhais. **S. a's to naval craft**, a. d. árthaigh chabhlaigh.

Alternate

ALTERNATE Rogha, malairt, gach re seal, iomthánach. ailtéarnach. **A. angle**, uillinn ailtéarnach.

ALTERNATING A. Current, sruth ailtéarnach. **A. c. average value**, meánluach srutha ailtéarnaigh. **A. c. (voltage) frequency**, minicíocht srutha (voltais) a. **A. c. circuit**, ciorcad srutha a. **A. c. c. resonant**, ciorcad athshonda srutha a. **A. c. c. parallel**, ciorcad comhthreormhar srutha a. **A. c. c. series**, ciorcad sraitheach srutha a. **A. c. generator (alternator)**, gineadóir (*ailtéarnoír*) srutha a. **A. c. motor**, mótar srutha a. **A. c. instantaneous value**, tobluach srutha a. **A. c. single phase**, sruth ailtéarnach aon phas. **A. c. three phase**, sruth a. trí phas. **A. c. transformer**, claochladán srutha ailtéarnaigh.

ALTERNATIVE A. positions/ sites, suímh/ láithreáin mhalairte. **A. rates of married pensions**, rátaí malairte pinsean pósta A's, roghanna.

ALTIMETER Airdemhéadar.

ALTITUDE Airde.

ALUMINIUM A. holder, coimeádaire alúmanaim. **A. foil centre**, lár de scragall alúmanach.

AMALGAMATE To a. messes, bialanna a chónascadh.

AMANDE (M.S.) Almóinn.

AMBASSADOR Ambasadóir.

AMBIGUITY Athbhrí, débhríocht.

AMBIGUOUS Athbhríoch, débhríoch.

AMBITION Glóirmhian, ardmhian, uailmhian.

AMBITIOUS Uaillmhianach.

AMBULANCE Otharcharr. **Motor a.**, otharmhótar. **A. routes/ services**, bealaí/ seirbhísí otharcharr. **A. train**, otharthraein. **Field a.**, otharcharr machaire. **A. convoy**, conbhua otharcharr. **A. post**, post otharcharr.

Ammunition

AMBUSH Luíochán, *vb.* l. a dhéanamh ar. **To lie in a. for**, dul i l. ar. **To set an a. for**, l. a chur roimh.

AMENABILITY A. of accused, freagracht an chúisí.

AMENDING A. order, ordú leasaitheach.

AMENDMENT A. to paragraph 1, leasú ar mhír 1. **A. to Defence Force Regulations/War Establishments**, l. ar Rialacháin Óglaigh na hÉireann/ na Bunaíochtaí Cogaidh.

AMMETER Aimpmhéadar. **A. calibration**, cailibríú aimpmhéadair (a. a chailibríú). **Aerial a.**, a. aeróige. **Hot-wire a.**, a. teoshreinge. **Moving coil a.**, a. luailchora. **Moving iron a.**, a. iarainn ghluaiste. **Thermo a.**, teirmea-a.

AMMONAL Amónal.

AMMONIUM Amóiniam. **A. chloride**, clóiríd móiniam.

AMMUNITION Lónlámhaigh. **5.56mm a.**, l. 5.56 milliméadar. **Anti-tank a.**, l. fritanc. **Armour-piercing a.**, l. pollta armúir. **Ball a.**, l. Beo. **Blank a.**, l. balbh. **A. carrier**, iompróir lónlámhaigh. **A. depot**, iosta l. **A. dump**, cúil l. **Full-bore a.**, lónlámhaigh lánchró. **Heavy/ light/ live a.**, l. trom/ éadrom/ beo. **A. Loader**, lódálai lónlámhaigh. **A. lorry**, leoraí l. **Miniature a.**, mion-lónlámhaigh. **A. numbers (on a gun)** uimhreacha lónlámhaigh. **A. pouch**, pocóid l. **Practice a.**, lónlámhaigh cleachta. **A. railhead**. railcheann lónlámhaigh. **A. record book**, leabhar taifid l. **A. refilling point**, pointe athlonta l. **A. repair factory**, monarcha dheisiúcháin l. **A. section**, gasra l. **Service a.**, lónlámhaigh seirbhíse. **Small arms a.**, l. mionarm. **A. stores**, stórais lónlámhaigh. **A. subdepot**, fo-iosta l. **A. supply**, soláthar l. **Tracer a.**, rian-lónlámhaigh. **A. point**, pointe l. **Dummy a.**, l. bréige. **Drill a.**, l. druile.

AMPERE Aimpéar. **A.-hour**, aimpéaruair. **A.-h. capacity**, acmhainneacht aimpéaruair.

AMNESTY Ollphardún.

AMPHIBIAN **A. aircraft/tank**, aerárthach/tanc débheathach.

AMPHIBIOUS **A. operation**, oibríocht débheathach.

AMPLIFICATION Aimpliú, ollmhéadú. **Sound a. apparatus**, goireas ollmhéadaithe fuaimhe.

AMPLIFIER Ollmhéadaitheoir, aimplitheoir.

AMPLIFY *vb.* Aimplím, oillmhéadaím. **To a. high frequency current**, sruth ardmhínicíochta a ollmhéadú.

AMPLIFYING **A. circuit**, ciorcad ollmhéadaitheach.

AMPLITUDE Ollmhéid, aimplitiúid.

AMPUTATION Teascadh (géige).

AMUSEMENT **A's committee**, coiste siamsaí. **Indoor a's committee**, coiste na siamsaí tí.

ANALYSIS Anailís. **Cost benefit a.**, anailís chostsochair.

ANALYST Anailísí.

ANATOMY Corpshanas, anatomaíocht.

ANCHOR *vb.* Ancairim. *n.* ancaire. **To cast downstream/ upstream a's**, ancairí a scaoileadh le sruth/in aghaidh srutha.

ANCHORAGE **A. of Bantry Bay/ Lough Swilly**, ancaireacht Chuan Bheantraí/ Loch Súilí.

ANCHOVY Ainseabhaí.

ANCILLARY Fo-ghabhálach *or fo-only as a prefix according to text.* **A. equipment**, trealamh cúnta. raiméadar anaróide.

ANGLE Uillinn. **Acute a.**, géaruillinn. **Alternate a.**, u. ailtéarnach. **Apex a.**, buaicuillinn. **Base a.**, bonnuillinn. **Battery a.**, u. bhataire. **A. of concentration**, u. chomhchruinnithe. **Constant a.**, u. thairismheach. **A.**

of convergency, u. inréimneachta. **Deflection a's**, uillinneacha sraonaidh. **A. of depression**, uillinn íslithe. **A. of descent**, u. thuirlingthe. **A. of deviation from zero**, u. dhiaill ó nialas. **A. of displacement**, u. asáitithe. **A. of distribution**, u. imdhála. **A. of elevation**, u. ardaís. **A. of fire**, u. lámhaigh. **A. of impact**, u. turrainge. **A. of incidence**, u. theagmhasachta. **A. in minutes**, u. i nóiméid. **Negative a.**, u. dhiúltach. **Oblique a. of the body**, sceabha-u. an choirp. **Obtuse a.**, maoluillinn. **Positive a.**, u. dhearfach. **A. of projection**, u. tharlaicthe. **Quadrant a.**, u. cheathramháin. **Reflex a.**, u. athfhillte. **Right a.**, dronuillinn. **Rounds of a's**, uillinntimpill. **Safety a. for flanking/ overhead fire**, u. shábhála do lámhach cliathántachta/lasnairde. **Modified safety a.**, u. shábhála modhnaithe. **12 seconds of a.**, 12 shoicind d'uillinn. **A. of sight**, u. radhairc. **A. of s. drum**, drumma uillinn radhairc. **The a. subtended by the base-length (R.F.)**, an u. a ghabhann leis an mbonnfhad. **The a. which the tangent to the trajectory makes with the line of sight**, an u. a dhéanann tadhlaí an rothaig agus an líne radhairc. **A. of switch**, u. aistrithe. **A. of tangent elevation**, an u. tadhallardais. **Tangent a.**, tadhalluillinn. **True a's**, fíoruillinneacha. **Vertical a.**, ingearuillinn.

ANGLED **Acute a.**, Géaruilleach.

ANGLE-IRON Iarann uilleach.

ANGULAR **A. range of the instrument**, raon uilleach na hairnéise. **A. width of fire ball**, leithead uilleach na liathróide tine.

ANKLE Murnán, rúitín.

ANNEAL Ainéalaim, ainéaladh.

ANNEX **A. to Operation Order**, Aguisín le hOrdú Oibríochta.

ANNIVERSARY Cuimhniú bliana, lá cuimhne, cothrom an lae.

ANNOTATED A. photograph, grianghraf le nótaí.

ANNUAL Bliantúil. **A. confidential report,** tuarascáil iontaobhach bhliantúil. **A. personal weapons test,** tástáil bhliantúil armáin phearsanta.

ANNUL To a. **a regulation,** rialachán a chealú.

ANNULAR **A. rings,** gásfháinní.

ANODE Anóid. **A. circuit,** ciorcad anóide. **A. Current,** sruth anóide. **A. resistance,** friotaíocht anóide. **A. resistor,** friotaí anóide. **Tuned a. circuit,** ciorcad anóide tiúnta.

ANSWERABLE Freagrach. **A. for,** f. as.

ANTE-DATE To a. **a sentence of detention,** pianbhreith choinneála a réamhdhátú.

ANTE-ROOM Forsheomra, eardhamh.

ANTHEM The National A., An tAmhrán Náisiúnta.

ANTHRAX Antrasc.

ANTI-AIRCRAFT **A. artillery,** airtléire fhrith-aerárthach. **A. battery,** bataire f. **Fixed a. regimental cadre,** caidre cónaitheach reisiminte fhrith-aerárthach. **A. defence,** cosaint fhrith-aerárthach. **A. defences,** córacha cosanta f. **A. fire,** lámhach f. **A. gun,** gunna f. **A. gunner,** gunnadóir f. **Light A. gun,** gunna éadrom f. **Medium A. gun,** meánghunna f. **A. practices,** cleachtais f. **A. protection of battery position,** caomhnú f. do shuíomh bataire. **A. ring sight telescope,** teileascóp fáinnethreorach f. **A. searchlight,** solas cuardaigh f. **A. searchlight detachment/ section,** díorma/ gasra solais chuardaigh fhrith-aerárthach. **A. units,** aonaid fhrith-aerárthacha. **A. operations room,** seomra oibríochtaí fhrith-aerárthach. **Heavy a.,** fhrith-

aerárthach trom. **Medium a.,** fhrith-aerárthach meánach. **Light a.,** fhrith-aerárthach éadrom.

ANTI-ARMoured **A. fighting vehicle obstacles,** constaicí feithiclí fhritharmúrtha troda.

ANTICIPATORY **A. fire order,** lámhachordú oirchilleach.

ANTI-CLOCKWISE Tuathal.

ANTI-CORROSIVE **A. Paint,** Péint fhrithchreimneach.

ANTI-DIM Leafaos friteimhleach.

ANTI-FREEZE Frithreo.

ANTI-FRICTION Frithchuimilt. **A. washer,** leicneán fhrithchuimilte.

ANTI-GAS Frithgháis (*aid.*). **A. clothing,** éadach f. **A. eye shields,** clipéid f. **Light a. capes,** cábaí éadroma f. **A. ointment,** uinimint fhrithgháis.

ANTI-KNOCK Frithchnag.

ANTI-LOG Frithlog.

ANTIMONY Antamón.

ANTI-PARACHUTIST **A. protection,** caomhnú fhrithpharaisiútaíthe.

ANTI-PERSONNEL Frithphearsanra (*aid.*).

ANTISEPTIC **A. gauze,** uige fhrithmhorgach.

ANTI-SUBMARINE Frith-fhomuireán.

ANTI-TANK **A. defence/ devices/ guns/ mines/ obstacles/ plan/ rifle/ weapons,** cosaint/ áiseanna/ gunnaí/ mianaigh/ constací/ plean/ muscaed/ armáin/ fritanc. **A. role of guns,** cion na ngunnaí f. **A. man/ officer/ rifleman/ unit,** fear/ oifigeach/ muscaedaire/ aonad fritanc.

ANTITOXIN Fritocsain, frithnimh.

ANVIL Inneoin.

ANXIETY His condition gives no cause for a., ní gá aon imní i dtaobh a reachta.

APERTURE Cró. **A. Backsight,** cró-chúltreoir. **Floating a.,** cró snámhach.

APEX **A. of chevron/tent,** buaic rachtáin /phubail. **A. Angle,** buaicuillinn.

APPARATUS Gaireas. **Fire-fighting a.**, g. múchta dóiteáin. **Sights illuminating a.**, g. soilsithe teoracha.

APPARENT Follasach. **The greater the a. range**, dá fhad an raon follasach.

APPEAL Mealladh, achomharc (*dlí*). **To a. to the senses**, na céadfaí a mhealladh.

APPEARANCE Dress having the a. of uniform, culaith i gcosúlacht éide. **A. method**, meas ó dhealramh.

APPENDIX A. 'A' to these Regulations, aguisín 'A' leis na Rialacháin seo.

APPLE Úll. **Baked a's**, úlla rósta. **Desert/eating a.**, úll milis. **A. sauce/ tart**, anlann/ toirtín úll. **A. charlotte**, úllóg.

APPLIANCES Fearais. **Fire-fighting a.**, f. mhúchta dóiteáin. **Portable cooking a.**, f. chócaireachta iniompartha.

APPLICANT Iarratasóir.

APPLICATION **A. for adjournment**, iarratas ar athráthú. **A. for Board of Survey**, i. ar Bhord Suirbhéireachta. **'A' has made a. for the Forces**, tá iarratas istigh ag 'A' ar na Fórsaí. **an a. for continuance in service**, iarratas ar fhanacht ar seirbhís. **A. for Court-Martial/ trial**, i. ar Armchúirt/ thriail. **A. of punishments**, pionóis a chur i bhfeidhm. **On the a. of a soldier**, ar iarratas saighdiúra. **A medal awarded on a. made before the 1st January, 2004**, bonn a dámhadh de dhroim iarratais a rinneadh roimh an lú Eanáir, 2004. **A. of fire**, feidhmiú lámhaigh. **A. practice**, cleachtas feidhmlámhaigh. **A. target**, targaid feidhmlámhaigh.

APPLIED **A. quickly**, curtha air go tapaidh.

APPLY **To a. a bandage**, bindealán a chur le (*créacht*). **To a. for pension**, iarratas a dhéanamh ar phinsean. **To a. the safety catch**, an greamaire sábhála a chur i gcion. **Section 6 shall a. in respect of pensions under this section**,

beidh feidhm ag Alt 6 maidir le pinsin faoin alt seo. **To a. fire to a target**, lámhach a chur ar thargaid. **To a. the centre of the group to the aiming mark**, lár an ghrúpa a chur ar an marc díríochta.

APPOINT **To a. a person to commissioned rank**, duine a cheapadh chun céime coimisiúnta.

APPOINTED **At the a. time**, ar an am ceaptha.

APPOINTMENT Ceapachán, coinne.

A. to cadetship, ceapachán do dhaltas. **Staff a's**, ceapacháin foirne.

A. titles, teidil cheapachán. **Comdt.**

'A' blocks a., coisceann Cft. 'A' an ceapachán. **Comdt 'A' ceases to block a.**, scoireann Cft 'A' de chosc an cheapacháin. **Blocking of a.**, cosc ceapacháin. **To have an appointment with someone**, coinne a bheith agat le duine.

Blocking of a., cosc ceapacháin. **To have an appointment with someone**, coinne a bheith agat le duine.

Blocking of a., cosc ceapacháin. **To have an appointment with someone**, coinne a bheith agat le duine.

APPORTION *vb*. Cionroinnim.

APPREHEND Gabhaim.

APPRENTICE **Air Corps a's**, printísigh Aerchóir. **A. mechanic**, printíseach meicneoireachta. **A. Pilot**, p. piolótaíochta.

APPROACH **The a. to the enemy/ the starting point**, an tárrachtain ar an namhaid/ ar an bpointe tosaithe. **Immediate a's to a port**, garthárrachtana poirt. **Covered a's**, tárrachtana clúdaithe. **Probable line of enemy a.**, An bealach is dócha a ngabhadh an namhaid. **To a. an objective**, tárrachtain ar sprioc. **A. trench**, trinse tárrachtana.

APPROPRIATE Cuí, oiriúnach iomchuí, leithreasú. **To a. money**, airgead a leithreasú. **The a. letter**, an litir chuí. **The a. scale/ tests**, an scála/ na tástálacha iomchuí.

APPROVAL Ceadú, meas, formheas, dea-mheas, **Final a. of recruit**,

formheas críochnaitheach earcaigh.
The a. of the prescribed military authority, formheas an údaráis mhíleata fhorordaithe. **With the a. of the prescribed military authority**, le ceadú an údaráis mhíleata fhorordaithe.
APPROVE *vb.* Measaim gur ceart (*cóir*)..., dea-mheasaim.
APPROVED Formheasta. **A. civil hospital**, ospidéal sibhialta formheasta. **Final a. plan**, plean formheasta críochnaitheach. **A. officer**, oifigeach formheasa.
APPROXIMATE Cóngarach, neasgar, **A. line of departure/ resistance**, an neaslíne imeachta friotaíochta. **The degrees are only a. (*musk.*)**, níl na céimeanna cruinn ar fad. **A. estimate**, garmheastachán.
APRICOT Aibreog. **A. jam**, subh aibreoige.
APTITUDE **A. for military life**, luí leis an saol míleata.
AQUEDUCT Uiscerian.
ARABIC **A. numerals**, uimhreacha arabacha.
ARABLE **A. land**, talamh arúil, talamh curaíochta.
ARBITRARY Saorthoilteanach, toiliúil. **A. defensive fire tasks**, tascanna toiliúla lámhaigh chosanta.
ARBOUR HILL **A. H. Detention Barracks**, Beairic Choinneála Chnoc an Earbair.
ARC Stua. **Elevating a.**, S. ardaithe. **A. of fire**, S. lámhaigh. **Near limit of a.**, Neasteorainn s. **Traversing a.**, S. trasnála. **Elevation a.**, S. ardais.
ARCH Stua, áirse. **A. of bridge**, Súil droichid. **Clock tower a.**, Stua túr cloig.
ARCHITECT Ailtire.
ARCHITECTURE Ailtireacht.
ARCHIVES **Military a.**, Screaptra míleata (documents). An Chartlann Mhíleata (sub-section).

ARCING **A. of brushes**, Scuabspréachadh (spréachadh na scuab).
ARCLAMP Arclampa.
AREA Líomatáiste, limistéar. **A. adjutant**, Aidiúnach líomatáiste. **Assistant a. a.**, A. l. cúnta. **Army combat a.**, l. armchomhraic. **A. commander**, ceannasaí l. **A. communications officer**, oifigeach cumarsáide l. **A. covered by enemy fire**, l. atá clúdaithe le lámhach naimhdeach. **Curragh a.**, l. an Churraigh. **A. of Curragh Training Camp**, l. Champa Traenála an Churraigh. **A. of the Eastern/Southern/ Western Brigade**, l. Bhriogáid an Oirthir/ Deiscirt/ Iarthair. **Danger a.**, l. dainséir. **Defined a.**, l. sainmhínithe. **Detrucking a.**, l. díthrucnaíochta. **A. of dispersion of artillery fire**, l. easraidh lámhaigh airtléire. **Eastern a.**, l. an Oirthir. **A. engineer officer**, oifigeach innealtóirí l. **Entrucking a.**, l. trucnaíochta. **Forward a.**, tul-l. **Gassed a.**, l. faoi ghás. **Gun a.**, l. gunna. **A. headquarters**, ceanncheathrú l. **A. intelligence officer**, oifigeach faisnéise l. **Assistant a. i. o.**, o. f. l. cúnta. **A. or line occupied by enemy**, an l. nó an líne i seilbh an namhad. **A. medical officer**, oifigeach liachta l. **A. officer**, oifigeach l. **A. Officers i/c records**, oifigh líomatáistí i bhfeighil taifead. **A. quartermaster**, ceathrúnach líomatáiste. **Assistant a. q.**, c. l. cúnta. **Rear a.**, cúl l. **A. records officer**, oifigeach taifead l. **Rest a's (M.U.)** líomatáistí scithe. **Section a.**, líomatáiste gasra. **Southern a.**, l. an Deiscirt. **A. staff**, foireann l. **Staging a's (M.B.R.)**, ionaid cheann réime. **A. to be avoided/ gassed/covered by our own fire**, an l. atá le seachaint/ gású/clúdach lenár lámhach féin.

Arm

Target a., l. targaide. **A. training and operations officer**, oifigeach traenála agus oibríochtaí l. **assistant a. t. and o. o.**, o. t. agus o. l. cúnta. **A. Transport officer** oifigeach iompair l. **Western a.**, l. an Iarthair. **A. Targets (mortar)**, targaidí l. **Assault a.**, líomatáiste lingthe. **Bivouac a.**, l. biobháigí. **Built up a.**, l. faoi fhoirgnimh. **Evacuation a.**, l. aslonnaithe. **Cross-sectional a.**, l. Crosteasctha. **Administrative a.**, l. riaracháin. **Harbour a.**, l. dídine. **Lodgement a.**, l. lonnaithe. **Maintenance a.**, l. cothabhála. **Neutral a.**, l. neodrach. **Reception a.**, l. glactha. **Scheduled a.**, l. sceidealta. **Seaward defence a.**, l. cosanta chun na farraige. **Surface a.**, fairsinge dromchla.

ARM All a's, na harmghéaga uile.

Artillery/ infantry a., an armghéag airtléire/ choisithe. **Combatant a.**, armghéag chomhraic. **Co-operating a's**, armghéaga comhoibrithe. **Deflection a.**, géag shraonachta. **Small a's**, mionairm. **Small-bore a's**, airm mhionchró. **Our own supporting a's**, ár n-armghéaga tacaíochta féin. **Feed a.**, an chothghéag. **Rotor a.**, rótarghéag.

ARMAMENT armáil. **A. artificer/ instructor/ officer**, saor/ teagascóir/ oifigeach armála.

ARMATURE Armatúr. **A. construction**, comhdhéanamh armatúir. **A. current**, sruth armatúir. **A. losses**, cailteanais armatúir. **A. mounting**, seastán armatúir.

ARMED A. conflict/ party, coimhlint/ meitheal armtha. **Unit not a. with the bayonet**, aonad nach bhfuil armtha leis an mbeaignit.

ARMISTICE Armstad, sos cogaidh.

ARMLET Buinne.

ARMORY School of A., An Scoil Armadóireachta.

ARMOUR Armúr. **A. piercing shell**, sliogán pollta armúir. **A. plate**, armúrphláta.

Arrangement

ARMoured A. Car/squadron, carr/ scuadrún armúrtha. **A. fighting vehicle**, feithicil armúrtha troda. **A. cavalry squadron**, scuadrún marcra armúrtha.

ARMOURER Armadóir. **Battalion a.**, a. cathláin. **A. sergeant**, sairsint armadóireachta.

ARMPIT Ascaill.

ARMY Irish Citizen A., Arm Cathartha na hÉireann. **Regular A.**, Na Buanóglagh. **A. Athletic Association**, Cumann Lúthchleas an Airm. **A. Council**, Comhairle an Airm. **The A. Ordnance Corps**, Cór Ordanáis an Airm. **The A. Medical Corps**, Cór Liachta an Airm. **A. Ammunition depot**, Iosta lónlámhaigh an Airm. **A. Apprentice School**, Scoil Phrintíseach an A. **A. Benevolent Fund**, Ciste Daoncharadais an A. **A. book**, leabhar a. **A. Canteen Board**, Bord Cheaintín an A. **A. form**, foirm a. **A. Headquarters**, Ceanntheathrú an A. **A. Hearing Loss Section**, An Rannóg um Chaillteanas Éisteachta san Arm. **A. mechanical transport depot**, iosta iompair mheicniúil a. **A. medical depot**, iosta liachta a. **A. Nursing Service**, Seirbhís Altranais an A. **A. Order**, Ordú A. **A. ordnance depot**, iosta ordanáis a. **A. petrol depot**, iosta peitрил a. **A. photographic interpretation section**, rannóg idirmhínithe ghrianghraf a. **A. photographic interpretation unit**, aonad idirmhínithe ghrianghraf a. **A. post-office**, postóifig a. **A. Reserve**, Cúltaca an Airm. **A. School of Cookery**, Scoil Chócaireacht an A. **A. School of Music**, Scoil Cheoil an A. **A. School of Physical Culture**, Scoil Chorpfhreachair an a. **A. signal depot**, iosta comharthaíochta airm. **A. storage depots**, iostaí stórála a.

ARRAIGNMENT A. of accused, díotchúiseamh an chúisí.

ARRANGEMENT Socrú.

ARREARS **A. of pay**, riaráiste pá. **To pay monthly in a.**, íoc in aghaidh na míosa iar-ré.

ARREST **A. of haemorrhage**, fuiliú a chosc. **Artificial a. of h.**, f. a chosc go saorga. **Natural a. of h.**, stad na fola uaithi féin. **Close a.**, dlúthghabháil. **Lawfully ordering into a.**, ordú go dleathach (duine) a ghabháil. **Open a.**, saorghabháil. **To place under a.**, cur faoi ghabháil.

ARRIVAL **A. off detachment**, filleadh ó bheith ar dícheangal.

ARRIVE **To a. at a decision**, teacht ar bhreith.

ARROGANT mustrach.

ARROW saighead. **Luminous a.** (*compass*), s. shoilseach. **A. head**, rinnsaighde, ceannsaighe.

ARSENAL Armlann.

ART **A. of war**, ealaín an chogaidh

ARTERIAL **A. haemorrhage**, fuiliú artaireach.

ARTERY **Brachial a.**, artaire an bhraic. **Carotid a.**, a. an mhuiníl. **Femoral a.**, a. na leise. **Subclavian a.**, an t-a. faoin dealrachán. **Temporal a.**, a. uisinne.

ARTICHOKE Blíosán. **Jerusalem a.**, b. gréine.

ARTICLE **A. of store**, earra stórais.

ARTICULATED **A. vehicle**, feithicil altach.

ARTIFICER **Engine-room a.**, saor inneallseomra. **Chief e.r.a.**, An príomhshaor i.

ARTIFICIAL **A. aids**, cabhracha saorga. **A. harbour**, cuan s. **A. limb**, géag sh. **A. representation of battle conditions**, cúrsaí catha a eiseamlú go s. **To impose a. delays on the action of troops**, moill a chur go saorga ar bhearta trúpaí.

ARTILLERY Airtléire. **A. barracks**, beairic a. **A. battery**, Bataire a. **A.b. umpire**, moltóir bataire a. **Coast defence a.**, a. cosanta cósta. **A.**

commander, ceannasaí a. **A. concentrations**, comhchruinnithe a. **A. fire**, lámhach a. **Heavy/ light/ medium/ super-heavy a.**, a. throm/ éadrom/ mheánach/ shárthrom. **A. man**, fear a. **A. observation posts**, poist bhreathnadóireachta a. **A. piece**, ball a. **A. Regiment**, Reisimint **A. A. School**, Scoil **A. A. support**, tacaíocht a. **A. umpires**, moltóirí a. **A. Corps**, Cór Airtléire. **Field a.**, airtléire mhachaire. **A. preparation**, ullmhúchán airtléire.

ARTISAN Ceardaí.

ARTISTIC Ealaíonta, deismir.

As a. on and from the 6th inst., amhail ar agus ón 6ú inst. **A. from 20th Dec. 2003**, amhail ón 20 Nollaig, 2003.

ASBESTOS Aispeist. **A. packing**, pacáil aispeiste.

ASDIC **A. mechanic**, meicneoir astic.

ASPECT Gné. **Every a. of the question**, gach gné den cheist. **Time a's**, gnéithe ama.

ASPARAGUS lus súch, asparagas. **A. soup**, anraith lus súch.

ASPHALT Asfalt.

ASSASSIN Feallmharfóir.

ASSAULT **To a.**, lingeadh a dhéanamh. **A. company/ course**, complacht/ cúrsa lingthe. **Bayonet a.**, lingeadh beaignite. **A. crossing**, trasnú lingthe. **A. echelon**, eisliún lingthe. **A. engineer vehicle**, feithicil lingthe innealtóirí. **A. formations**, eagair lingthe. **A. position**, suíomh lingthe. **A. unit**, aonad lingthe. **A. wave(s)**, tonn(ta) lingthe. **Frontal a.**, tul-lingeadh.

ASSAULTING **A. troops**, trúpaí lingthe.

ASSEMBLE **To a. a gun**, gunna a chóimeáil (*chur le chéile*), **To a. a section**, gasra a thionól.

ASSEMBLY **A. area/ point**, líomataíste/ pointe tionóil.

ASSESS **To a. the value of an article**, luach earra a mheasúnú.

ASSESSED A. values, luachanna measúnaithe.

ASSESSMENT A. of ability/ military conduct, measúnacht ar ábaltacht/ iompar míleata. **A. of casualties**, measúnú ar thaismigh.

ASSESSOR Measúnóir.

ASSETS Mess a., sócmhainní bialainne.

ASSIGN To a. functions to a Committee, feidhmeanna a shannadh do choiste.

ASSIGNMENT A. of pension, pinsean a shannadh. **A's (men)**, sannaíochtaí.

ASSIST To a. the enemy with supplies (offence), cúnamh soláthairtí a thabhairt don namhaid.

ASSISTANT Battery commander's a., cúntóir ceannasaí bataire. **A. adjutant**, aidíúnach cúnata. **A. Chief of Staff**, Ceann Foirne Cúnata.

ASSOCIATE A. member, seach-chomhalta.

ASSOCIATED gaolmhar. **A. features**, gnéithe gaolmhara.

ASSOCIATION Army Athletic A., Cumann Lúthchleas an Airm. **Permanent Defence Force Other Ranks Representative A. (PDFORRA)**, Cumann Ionadaíochta Chéimnigh Eile na mBuan-Óglach. **Representative Association for Commissioned Officers (RACO)**, Cumann Ionadaíochta na nOifigeach Coimisiúnta.

ASSUME To a. the appointment of Acting Camp Commandant, dul i seilbh ceapacháin Cheannfoirt Gníomhaigh Champa. **To a. the defensive**, dul ar cosaint. **To a. the position of the 'carry' (M.S.)**, claimhte a chur 'ar iompar'. **To a. command**, ceannas a ghlacadh.

ASSUMING I am a. control, táim ag rialú anois.

ASSUMPTION Basic a., bunbharúil, toimhde.

ASTERISK Réiltín.

ASTIGMATIC A. glasses, gloini aistiogmatacha.

ASTIGMATISER Aistiogmataire.

ASTRIDE Scartha ar, ar scaradh ar. **A. the river**, scartha ar an abhainn nó ar scaradh ar an abhainn. **Astride a horse**, gabhalscartha ar chapall.

ASTRONOMER Réalteolaí.

ASTRONOMY Réalteolaíocht. **Elementary a.**, r. bhunchéime.

ASYLUM Gealtlann (*hosp*), tearmann (*refuge*).

ATHLETE Lúithnire, lúthchleasaí.

ATHLETICS Lúthchleasa.

ATMOSPHERE Atmaisféar.

ATLAS Atlas.

ATMOSPHERIC A. conditions, coinníollacha atmaisféaracha. **A. pressure**, brú atmaisféarach.

ATOM Adamh.

ATOMIC Adamhach. **A. Bomb/ nucleus / number/ particle/ structure/ pile/ warfare**, buama/ eithne/ uimhir/ cáithnín/ comhdhéanamh / carn/ cogáíocht a.

ATOMIZE *vb.* Adamháim. **To a. the petrol**, an peitreal a ghalú.

ATROCITY Ainghníomh.

ATTACH To a. an officer to a unit, oifigeach a cheangal le haonad.

ATTACHÉ Military A., Attaché Míleata. **A. case**, síneáinín láimhe.

ATTACHED A. to his nearest section, ar ceangal leis an ngasra is gaire dhó. **A. strength**, líon ar ceangal.

ATTACHMENT Ceangal, nascán. **A. of troops to other units**, trúpaí a cheangal le haonaid eile. **A. on probation**, ar ceangal faoi phromhadh. **On a.**, ar c. **Muzzle a.**, béalnascán.

ATTACK *vb.* Ionsaim, ionsaí. **Artillery in a.**, airtléire ar ionsaí. **Combined a.**, comhionsaí. **Concentrated a.**, i. comhchruinnithe. **Converging a.**,

i. inréimneach. **Feint a.**, i. bréige. **Flank a.**, i. cliatháin. **Frontal a.**, tulationsaí. **Gas a.**, gásionsaí. **Ground a.**, i. talún. **Holding a.**, i. coinnithe. **A. in force**, i. faoi neart. **A. is the best form of defence**, ní cosaint go hí. (*An slua ná saigheann, saightear*) **Low-flying a.**, aerionsaí íseal. **Main a.**, príomhionsaí. **Out-flanking a.**, i. scoite cliatháin. **Surprise a.**, i. gan choinne/gan fhiosaíochta. **Sustained a.**, i. marthanach. **Time and direction of a.**, am agus treo an ionsaí. **Well-timed a.**, i. tráthúil. **To drive home the a.**, an t-í. a chur i gcion. **To a. a position**, suíomh a i. (*i. a thabhairt faoi shuíomh*). **Deliberate a.** i. fuireachair. **Formations in the a.**, eagar san í. **Ground a. sweep**, sciobionsaí talún. **Left flanking a.**, i. cléchliathánach. **Local ground a.**, i. áitiúil talún. **Phased a.**, i. i gcoraí/ céimeanna. **Phases of the a.**, coraí/ céimeanna an i. **Quick a.**, i. tapaidh. **Secondary a.**, i. tánaisteach. **Set-piece a.**, i. riartha. **Toxic a.**, i. tocsaineach.

ATTACKER Ionsaitheoir.

ATTACKING A. forces, fórsaí ionsaithe.

ATTAIN To a. an objective, sprioc a shroicheadh.

ATTEMPT To a. to cause a mutiny (offence), féachaint le frithcheilg a tharraingt.

ATTENDANCE To be in a. (C.M.), bheith ag freastal. **60% a. at local training**, 60% den traenáil áitiúil a fhreastal.

ATTENDANT Freastalaí.

ATTENTION Position of a., suíomh ar aire. **To secure the a. of the men (instruction)**, aire na bhfear a tharraingt (*ar*). **To come to a.**, teacht ar aire. **A. from the stand-at-ease (M.S.)**, gabháil ó sheasamh ar áis go seasamh ar aire. **A. from the sit-at-ease (M.S.)**, gabháil

ó shuí ar áis go suí ar aire. **A. to detail**, aire do mhionphointí. **To spring to a.**, seasamh ar aire de phreib.

ATTENUATE. Vb. Tanaím, caolaím, maolaím. **A.-ing factors**, tosca maolaithe.

ATTENUATION Caolú.

ATTEST vb. Fianaím.

ATTESTATION A. Form, Foirm Fianaithe. **A. officer/ paper**, oifigeach/páipéar fianaithe. **Original a.**, fianú bunaidh.

ATTESTOR Fianaí.

ATTITUDE Riail iompair, dearcadh. **Attitudinal study**, staidéar dearcadh.

ATTORNEY Aturnae. **A.-General**, Ard-Aighne.

ATTRACT vb. Tarraingím.

ATTRACTION Tarraingt. **Local magnetic a. (compass)**, tarraingt adhmainteach áitiúil. **Force of a.**, fórsa na tarraingthe.

ATTRIBUTABILITY The a. of a disease to service, a mhéad atá galar inchurtha i leith seirbhíse. **The a. of the aggravation of a wound to service**, a mhéad atá fortromú créachta inchurtha i leith seirbhíse.

ATTRIBUTABLE A disease a. to service, galar is inchurtha i leith seirbhíse.

ATTRITION War of a., cogadh tnáite.

AUDACIOUS Mínáireach.

AUDACITY Mínáire.

AUDIO Inchloiste. **A.-frequency** minicíocht inchloiste. **A.-frequency amplification**, aimplíú minicíochta i. **A.-frequency amplifier**, aimplitheoir minicíochta i. **A.-frequency power output**, eischumhacht minicíochta i. **A.-frequency transformer**, claochladán minicíochta i. **A. frequency waves**, tonnta minicíochta i.

AUDIOVISUAL A. unit, aonad closamhairc.

AUDIT A. of accounts, cuntais a iniúchadh. **Quarterly a.**, iniúchadh ráithiúil.

AUDITOR Iniúcháir.

AUGER Tarathar. **A. hole charge**, lánán poill tarathair.

AUSPICES Under Army a., faoi choimirce an Airm.

AUTHENTIC Údarásach, fíor, barántúil.

AUTHENTICATE *vb.* Fíordheimhním, fíordheimhniú, fíordheimhniúthe.

AUTHOR Údar.

AUTHORISATION A's and limitations, údaráis agus teorainneacha.

AUTHORISED A. Officer/ saluting station, oifigeach/ stáisiún cúirtéise údaraithe.

AUTHORITATIVE Údarásach.

AUTHORITY The a. authorised by regulations, an t-údarás a údaraítear le Rialacháin. **Civil a.**, údarás sibhialta. **Committing/ confirming/ convening/ discharging a..**, ú. cimíochta/ daingniúcháin/ comórtha/ urscaoilte. **The a. confirming the findings and sentence of a Court-Martial**, an t-ú a dhaingníonn cinnte agus pianbhreith Armchúirte. **The delegating/ recruiting/ requisitioning a.**, an t-ú. tarmligin/ earcaíochta/ foréilimh. **Competent prescribed military a.**, ú. míleata inniúil/ forordaithe. **Local a.**, ú. áitiúil.

AUTO-ALARM Uathrabhadh, uathgháir

AUTOMATIC *n and adj.* Uathoibríoch. **A. alignment of sights**, treoracha a ailíniú go nádúrtha.

AUTOMATICALLY Go huathoibríoch.

AUTOMATION Uathoibríú.

AUTO-TRANSFORMER Uathchlaochladán.

AUXILIARY A. defence services, seirbhísí cosanta cúntacha.

AVAILABLE To be a. for duty, bheith ar fáil chun dualgais.

AVENUE Bealach. **A's of approach**, bealaí tarrachtana.

AVERAGE (rating) Meánach. **A. decay**, meánmheath. **A. value**, meánluach.

Above a., os meán. **Below a.**, faoi mheán. **Unit a. (judging distance)**, meánmheastachán aonaid.

AVIATION Eitlíocht.

AVIATOR Eitleoir. **A. Prisoners**, príosúnaigh eitlíochta.

AVOIDANCE Seachaint.

AWAIT To a. further orders, fanacht go bhfaighfear tuilleadh orduithe.

AWARD Dámhachtain, *g. agus iol.* dámhachtana. **To a. casualties (M.U.)**, (*Trúpaí*) a fhógairt ina dtaismigh. **Summary a. (M.L.)**, pionós achomair. **To a. a fine/ penalty/ reprimand/ warning**, fineáil/ pionós/ iomardú/ rabhadh a ghearradh (*ar*). **To a. pension/ stars/ an increment of pay**, Pinsean/ réaltaí/ breisiócht phá a dhámhachtain (*vb. dámhaim*). **A's in respect of service**, dámhachtana i leith seirbhíse.

AWKWARD Ciotach, liobarnach.

AWL Meana, *p1.* meanaí.

AXE Tua. **Felling/ hand a.**, t. crann/ láimhe. **Pickaxe**, piocóid.

AXIAL A. route, bealach aise.

AXIS A. of displacement, ais asáitithe. **A. of signal communication**, a. chumarsáide chomharthaíochta. **A. of the barrel**, a. an bhairille. **A. pin**, fearsaid. **A. of advance**, a. an ascnaimh. **A. of crankshaft**, fearsaid na crangaide. **Prolongation of the a. of the barrel**, fadú ar ais an bhairille.

AXLE Acastóir. **A. Housing**, cumhdach acastóra. **A. Shaft**, fearsaid acastóra. **Auxiliary a.**, acastóir cunta. **Dead a.**, a. daingean. **Driving a.**, a. tiománta. **Rear a.**, cúlacastóir.

AZIMUTH True a., fíorasamat.

B

BACK B. pressure, cúlbrú. **B. of sword**, cúl claímh. **B. bearing**, treo-uillinn ar gcúl. **The back lift** (*of wounded*), an dromthógáil. **B. electromotive force**, cúlfhórsa leictreaghluaisite.

BACKFIRE Cúlortadh, *vb. intr.* cúlortann.

BACKGROUND Cúlra. **Protective b.**, C. caomhnaitheach.

BACKLASH Cúl-lascadh.

BACKLOADING Cúl-lódáil. **B. point**, pointe cúl-lódála.

BACK-PAY Riaráistí pá.

BACKSIGHT Cúltreoir. **Aperture b.**, cróchúltreoir. **B. bed**, leaba chúlreorach. **B. bed cross pin**, crosbhiorán leaba ch. **B. complete**, cúlreoir chomhlán. **B. crown/drum**, coróin chúlreorach, druma cúlreorach. **B. fine adjustment worm wheel**, piastroth mionchoigeartaithe c. **B. leaf/protectors/ramps/slide**, Cláirín/gardaí/ fánáin/ sleamhnán c. **B. slide catch**, greamaire sleamhnán c.

BACKWARD Siar, ar gcúl, mall, spadánta. **B. men** (*instruction*), Mallfhoghlaimeoirí. **B. motion**, cúlghluaiseacht (*gluaiseacht ar gcúl*).

BACTERIA (*pl. of bacterium*) Baictéir, frídíní.

BACTERIOLOGY Baictéareolaíocht.

BAD B. conditions, droch-choinníollacha.

BADGE Suaitheantas. **Cap/ collar b.**, s.caipín/ cába. **Corps b.**, córshuaitheantas. **B. holder**, sealbhóir suaitheantais. **Marksman's b.**, s. aimsitheora.

BADMINTON Badmantan.

BAD-TEMPERED Taodach, crosta, cancrach.

BAFFLE Coscphláta. cuirim amú, cuirim i dteannta, cuirim dallach dubh ar, millim faoi (*phlean*).

BAGGAGE Bagáiste. **B. lorry**, leoraí b.

BAIL To b. out (aircraft), Toirléim, *vb.* toirléimim, taoscain, taomaim (bád).

BAILER (water), Taoscaire.

BAILEY B. Light House, Teach Solais Seinscire.

BAILEY BRIDGE Droichead Bailey.

BAKER Báicéir.

BAKERY BÁCús.

BAKING BÁCáil.

BALANCE Spring b., Ainsiléad. **To**

b. an account, cuntas a chothromú.

B. in bank, fuilleach sa bhanc. **B.**

weight, meáchan cothromaíochta. **B.**

wheel, roth cothromaíochta. **Point of**

b., pointe cothromaíochta. **B. sheet**,

bileog cothromaíochta. **The b. step**,

an choiscéim cothromaíochta. **Exactly**

b's, a chothromaíonn go cruinn.

BALANCED Electrically b. state, staid chothrom leictreachais.

BALL B. joint, Úllalt. **B. and socket joint**, Alt úll is slocáin. **B. ammunition**, lónlámhaigh beo. **Locking b**, liathróid ghlasála. **Safety b's**, liathróidí sábhála.

BALLAST Ballasta.

BALL BEARING Tual gráinneach.

BALL-COCK Coca liathróide.

BALLISTIC MISSILE Diuracán balaistíochta.

BALLISTICS Balaistíocht.

BALLISTITE Balaistít. **B. grenade cartridge**, cartús balaistít gránáide.

BALLOON Balún. **Hot air B.**, b d'aer te. **Observation b.**, b. breathnadóireachta.

BALL-RACE Gránlann.

BALL-VALVE Comhla liathróide.

BAND Bianna, banda, banna. **Inner b.**, banda inmheánach. **Inner b. screw**, scriú banda inmheánaigh. **Inner b. screw spring**, tuailm scriú banda i.

Lower b., banda íochtarach. **Outer b.**,

Bandage

b. forimeallach. **Outer b. groove**, eitre bh. forimealaigh. **Side-b.** (*sigs*), taobhbhanda. **Army Band**, armbhanna.

BANDAGE Bindealán, buadán. **To b. a limb**, b. a chur le géag.

BANDSMAN Bannadóir.

BANDSPREAD Bannaleitheadh.

BANK Banc, bruach, port, claonadh (*sciathán eitleáin*). **B. reconciliation statement**, ráiteas réiteachta bainc. **B. of river**, bruach abhann. **B. group**, bruachghrúpa. **B. loading**, lódáil ón mbruach.

BANNER Suaithne, bratach, meirge

BANTAM WEIGHT Coileachmheáchan. **B. winner/ runner-up**, buaiteoir/neasach an chomórtais choileachmheáchain.

BAR Horizontal b's, barraí cothrománacha. **Parallel b's**, b. comhthreomhara. **B. bender**, Gléas lúbtha b. **Locking b.**, barra glasála. **B. to the medal**, b. leis an mbonn. **A b. to summary proceedings**, urchosc ar imeachtaí achoimre. **Triple b.**, barra triarach.

BARBED B. wire, sreang dheilgneach. **B.w. entanglement**, tranglam de shreanga deilgneacha.

BARBER Bearbóir.

BARBITURATES Barbatúrátí.

BARE Nocht, lom. **B. skin**, craiceann nocht.

BARGE Báirse, birling.

BARN Scioból.

BARMBRACK Bairín breac.

BAROMETER Baraiméadar.

BARRACK Beairic. **B. Company**, complacht beairice. **B. detention rooms**, seomraí coinneála beairice. **B. officer**, oifigeach b. **B. orderly officer/ sergeant**, oifigeach/ sáirsint sealaíochta b. **B. room**, Seomra b.

BARRACKS Dún. **McKee Barracks**, Dún Mhic Aoidh.

BARRAGE Baráiste. **Anti-aircraft**

Base

b., b. frith-aerárthach. **Artillery b.**, b. airtléire. **Balloon b.**, b. balún. **Box b.**, b. bosca. **Creeping b.**, b. snácála. **Defensive b.**, b. cosantach. **Flanking b.**, b. cliathánachta. **B. lines**, línte b. **Moving b.**, b. gluaiسته. **Oblique b.**, b. sceabhabharáiste. **Offensive b.**, b. ionsaitheach. **Protective b.**, b. caomhnaitheach. **Rolling b.**, b. rothlaidh. **Standing b.**, buanbharáiste. **To lift a b.**, b. a thógáil.

BARREL Bairille. **B. Band/ bearing/ bushing/ casing**, banda/ tual/ braicille/ cásáil b. **B. catch**, greamaire b. **B. c. screw**, scríú greamaire b. **B. c. spring**, tuaim greamaire b. **B. c. spring screw**, scríú do thuaim greamaire b. **B. guide**, treoraí b. **Front b. casing guide**, t. tulchásáil b. **Heated b.**, b. téite. **B. mouthpiece**, snong b. **Oily b.**, b. olach. **Projections in the b.**, starráin sa bh. **B. test**, tástáil bh. **Threaded b.**, b. snáite. **B. trunnion block**, bloc truíniún b. **Wood-bound b.**, b. docht.

BARRICADE Street b., Baracáid sráide.

BARRIER Road/river b., Bac bóthair/ abhann.

BASCULE B. bridge, droichead líongála.

BASE Bonn, bunáit. **B. of the guard** (*M.S.*), bonn an gharda. **B.-length**, bonnfhad. **B.-line**, bonnlíne. **Naval b.**, bunáit chabhlaigh. **B.-plate**, bonnphláta. **B.-p. sockets**, logaill bhonnphláta. **B.-ring**, bonnfháinne. **Administrative b's**, bunáiteanna riaracháin. **Saluting b.**, bunáit chúirtéise. **To b. requisitions on minimum requirements**, foréilimh a bhunú ar íosmhéid riachtanas. **Air B.**, aerbhunáit. **B. ammunition depot**, iosta lónlámhaigh bunáite. **B. depot**, iosta bunáite. **B. metal**, miotal neamhlómhar. **B. surge**, bonnbhorradh. **B. transfusion unit**, aonad tarmreith bunáite. **B. workshop**, ceardlann bhunáite. **Home b.**, bunáit bhaile.

Based

Logistics Base Hospital, An tOspidéal Bunáit Lóistíochta.
BASED B. on facts, bunaithe ar fhirinní, ar fhíorais.
BASEMENT Íoslach.
BASHFUL Cotúil.
BASIC Bunúsach. **B. compensation/ course/ lessons**, bunchúiteamh/ bunchúrsa/ buncheachtanna. **B. pouch**, bunphocóid. **B. load**, bunualach. **B. technique**, bun-teicníocht. **B. line of communication**, bunlíne chumarsáide. **B. element (pensions)**, bunchuid. **B. units**, bunaonaid.
BASICALLY Go bunúsach.
BASIN (M.R.) Abhantrach.
BASIN Báisín, mias.
BASIS Bun, bonn, dúshraith.
BASKET BALL Cispheil.
BATCH B. of ammunition, lucht lónlámhaigh.
BATH Folcadh, ionnladh.
BATHS Folcadáin.
BATMAN Giolla oifigigh.
BATON Bata, maide, smachtín, smíste (*truncheon*).
BATTALION Cathlán. **B. adjutant**, aidiúnach cathlán. **B. aid post**, cabhairphost c. **B. appointments**, ceapacháin ch. **B. commander**, ceannasaí c. **B. command post**, post ceannais c. **B. communications officer**, oifigeach cumarsáide c. **Composite b.**, cathlán cumaisc. **Demonstration b.**, c. léiriúochta. **B. exercises**, freachnaimh chathlái. **B. formations**, eagair ch. **B. headquarters**, ceanncheathrú ch. **B. intelligence officer**, oifigeach faisnéise c. **B. or regimental intelligence officer**, oifigeach faisnéise c. nó reisiminte. **B. medical officer**, oifigeach liachta c. **B. O/C.**, oifigeach i gceannas C. **B. observation post**, post breathnadóireachta c. **B. quartermaster**, ceathrúnach c.

Battlements

Assistant B.Q., ceathrúnach cúnta cathlái. **B. quartermaster-sergeant**, ceathrúsháirsint cathlái. **B. reserve line**, líne chúltaca chathlái. **B. staff**, toireann ch. **B. tactics**, oirbheartaíocht ch. **B. training officer**, oifigeach traenála cathlái.
BATTER *vb. tr.* Réabaim, tuairgním.
BATTERING-RAM Reithe cogaidh.
BATTERY Ceallra (*elec.*), bataire (*arty.*). **B. adjutant**, aidiúnach bataire. **B. area**, líomatáiste b. **B. of artillery**, b. airtléire. **B. Commander**, ceannasaí b. **B. guns**, gunnaí b. **B. headquarters**, ceanncheathrú bh. **B. holder**, gabhdán ceallra. **B. leader**, cinnire bataire.
Assistant b. l., c. cúnta b. **Medium anti-aircraft b.**, meánbhataire frithaerárthach. **B. position**, suíomh bataire. **B. quartermaster**, ceathrúnach b. **B. quartermaster-sergeant**, ceathrúsháirsint b. **B. sergeant**, sáirsint b. **B. case**, cas ceallra. **B. charging plant**, gléasra luchtaithe ceallra. **B. charging attendant**, freastalaí gléasra luchtaithe c. **B. charging room**, seomra luchtaithe c. **B. lid or cover**, claibín nó clúdach ceallra. **B. test**, ceallrathástáil. **B. terminals**, losa ceallra. **Field artillery b.**, bataire airtléire machaire. **High/low tension b.**, ceallra ard/íseal teannais.
BATTLE Cath. **B. -axe**, tua chatha. **B. discipline**, catharaíonacht. **B. dress**, cathéide. **B. field**, machaire catha. **B. inoculation**, cathchruachan. **B. craft**, ceardchatha. **B.-cry**, gáir chatha. **Battle group**, Cathghrúpa. **EU battlegroups**, cathghrúpaí de chuid an AE. **B. message board**, clár teachtaireachtaí catha. **B. reconnaissance**, Taiscéalaíocht chatha. **B. worthiness**, inniúlacht chun catha. **B. drill**, druil chatha. **Pitched b.**, cath cóirithe.
BATTLEMENTS Táibhle, forbhalla.

BATTLESHIP Cathlong.
BAY Bá, *pl.* báanna. **Firing/ priming/ throwing/ waiting b.**, b. lámhaigh/ prímeála/ teilgin/ feithimh.
BAYONET Beaignit. **B. boss**, cabhradh beaignite. **B. man**, fear b. **B. stop**, bac b. **B. training**, traenáil bh. **B. assault**, lingeadh b. **B. charge**, séirse b. **Point of b.**, dias de bheaignit.
BEACH B.-head/ line, trácheann/ tráline.
BEACH LANDING dul ar thrá. **B. I. craft**, ártach dul ar thrá.
BEACON Rabhchán, teannáil.
BEAM Léas (*solas*), sail (*adhmaid*), ga. **B. compass**, béimchompás.
BEAN Pónaire. **Broad b.**, p. leathan. **French b.**, p. fhrancach.
BEAR To b. ‘A’ on the strength of a unit, ‘A’ a bhreith ar líon aonaid. **To b. arms**, airm a bhreith. **To b. swords at the carry/ reverse**, claimhte a choimeád ar iompar/ ar aisiompú. **B. crawl**, lámhacán beithre.
BEARER The b. has permission., tá cead ag an seachadóir. **B. party**, meitheal iompair. **Road b’s**, iompróirí bóthair. **Stretcher b.**, sínteánaí.
BEARING Treo-uillinn (*M.R.*), tual (*mech.*), iompar, imeacht. **Ball b’s**, tuail ghráinneacha. **A line b. 35° true from the airport**, treo-uillinn i líne 35° dílis ón aerfort. **Back b.**, treo-uillinn ar gcúl. **Compass b.**, treo-uillinn chompáis. **Ground has an important b. on fire effect**, tá dlúthbhaint ag cruth na talún le lámhachéifeacht. **Forward b.**, treo-uillinn ar aghaidh. **Grid/ magnetic b.**, t. ghreille/ adhmainteach. **Map b.**, t. léarscáile. **B. receiving dial**, diail ghlacadóireachta treo-uillinne. **Soldierly b.**, imeacht saighdiúrtha. **The b. of point “P” is 120°**, 120 céim treo-uillinn an phointe “P.” **To take a bearing**, t. a thógail. **Stretcher bearing**, iompar sínteán. **Back**

(*forward*) **b. method**, modh na treo-uilline ar gcúl (*ar aghaidh*). **B. surface**, dromchla iompair. **B. thrust**, imthaca sáite.

BEAT To patrol a b., bheith ar stádar. **To b. the time (drill)**, an t-am a bhualadh.

BEATEN B. zone, an crioslach buailte. **B. zone of shrapnel shell burst**, c. b. ó mhaidhm shliogán sreapnail. **Restricted b. z.**, c. b. cúng. **Overlapping b. z’s**, crioslaigh bhuailte forluiteacha.

BED (of river; sea etc.) grinneall.

BEDDING Leapachas.

BEDSTEAD Stoc leapa, **Iron b.**, leaba iarainn.

BEECH B. tree, Crann feá, fáibhile.

Copper beech, fáibhile rua. **B.-grove**, doire feá.

BEEF Mairteoil. **Roast b.**, m. rósta.

Braised b., m. ghalstofa. **Chilled b.**, m. fhuaraithe. **Corned b.**, m. shailte/ leasaithe. **B. -steak**, stéig mhairteola.

BEGRUDGE I begrudge your..., maím do...

BEHALF An officer authorised in that b., oifigeach atá údaraithe chuige sin.

BEHAVIOUR B. unbecoming the character of an officer, iompar nach cuí do charachtar oifigh.

BEHIND To be b. cover, bheith ar chúl clúide. **To put weight b. the throw (G. T.)**, meáchan a chur leis an teilgean.

BELEAGUER Imshuim, léigear a dhéanamh.

BELL Clog. **B. crank lever**, luamhán uilleach, luamhán cromáin. **B. tremble**, cloigín creatha.

BELLIGERENCY Cogaíochas.

BELLIGERENT *n. and adj.* Cogaíoch.

BELT Crios. **B. buckle**, búcla creasa.

Feed b., cothchrios. **B. frog (M.S.)**, bradán creasa. **B. of fire of all arms**, crios lámhaigh armghéag uile. **B. repairing tool**, uirlis deisithe chreasa.

Tag end of b., lámhghreim c. **Spaced b's**, criosanna spásáilte. **B. of fire**, crios lámhaigh. **B. fed**, crioschothaithe. **It is b. fed**, is le crios a chothaítear é. **Demolition b.**, c. scartála. **Subsidiary b.**, fochrios.

BENCHMARK Marc airde.

BENCHMARKING Public Service B.M. Body (*pay review*), comhlacht tagarmharcála na Seirbhíse Poiblí.

BENEFICIALLY Go fóinteach, tairbheach, sochrach. **A person b. entitled to receive a gratuity**, duine atá i dteideal go tairbheach chun aisce a fháil.

BENEFICIARY Tairbhí.

BENEFIT Sickness or disablement b., sochar breoiteachta nó míchumais.

BENEVOLENT Daonchairdiúil. **Army B. Fund**, Ciste Daoncharadais Airm.

BENT Eag (*mech*). claonadh, lúbtha. **He has a bent for...**, tá claonadh aige le... **B. of sear and firing pin**, eag an tsabháin agus an bhuailteáin. **The full/half b. of cocking-piece**, lán/ leath e. na tinneallmhíre.

BERET Bairéad.

BERTH Leaba loinge.

BERTHING (*vessels*) Calú.

BETA B. particles, cáithníní beta. **B. burns**, dónna b. **B. radiation**, radaíocht b. **B. window**, fuinneog b.

BEVEL Beibheal. **B. gear**, gear beibhealta. **B. wheel**, roth beibhealta.

BEVELLED B. edge, faobhar beibhealta, fiarfhaobhar. **The b. portion of the stem**, an chuid beibhealta den lorga.

BEYOND **Bullets that fall b. the target**, piléir a thiteann lastall den targaid.

BIG B.-end, leathan. **B.-end bearing**, imthaca an leathain.

BILATERAL déthaobhach.

BILINGUAL Dátheangach. **B. document**, doiciméad dátheangach. **B. forms**, foirmeacha dátheangacha.

BILLET Isolated b., Billéad ar leithlis. **B's**, Billéid. **To b. troops (on)**, trúpaí a choinmheadh (ar).

BILLETING Cur ar coinmheadh. **B. accommodation**, cóiríocht choinmhídh. **Compulsory b.**, coinmheadh éigeanta. **B. officer/ parties/ requisition**, oifigeach/ meithleacha/ foréileamh coinmhídh.

BILLIARD B. room, seomra billéardaí. **B. cue**, cleathóg billéardaí.

BIN Gabhdán.

BINDING A condition b. on an applicant, coinníoll atá ina cheangal ar iarratasóir.

BINNACLE Bosca compáis.

BINOCULAR Déshúileach. **B. attachment**, Nascán déshúiligh.

BIOLOGICAL B. Warfare, cogaíocht bhitheolaíoch. **B. Effects**, éifeachtaí bitheolaíocha.

BIPLANE Déphlána.

BIPOD Déchosach. **B. head cover**, clúdach ceann déchosaigh. **B. joint**, alt d. **B. legs**, cosa d. **B. level**, leibhéal d. **B. mounting buffer spring**, tuaiml adarghabhálaí seastán d. **B. sleeve**, muinchille dh.

BIRCH Beith. **B. tree**, crann beithe. **Silver b.**, beith gheal.

BIRTH Breith. **B. certificate**, teastas breithe.

BISCUIT Briosca.

BISECT *vb.* Déroinnim.

BISECTION Déroinnt. **B. Point**, pointe déroinnte. **Power of b. of the eye** (*R.F.*), cumas déroinnte na súile.

BISECTOR Déroinnteoír.

BIT Greim, blúire (*beatha*), piosa, giota (*páipéir*). **Bridle b.**, béalbhach. **Reversible b.**, b. iniompaithé. **Snaffle b.**, b. féasraí.

BITUMEN Biotúman.

BIVALVE Déchomhla.

BIVOUAC Biobháig, *pl.* -áigí. **B'ing**,

Black

biobháigíocht. **B. area**, líomataíste biobháigí. **To go into b.**, dul ar biobháig.

BLACK Dubh.

BLACKGUARD Bligeard, scabhaitéir, smuilcín, rifíneach.

BLACKOUT (*lights etc.*) Lándorchú.

BLACK-PUDDING Putóg dhubh. .

BLACKSMITH Gabha (*dubh*).

BLACKTHORN Draighean.

BLADE Lann (*Scine, cláimh, rásúir; duilleoige*) **B. Centre** (*M.S.*) lár lainne. **B. Screw**, Scriú l. **B. foresight**, tultreoir l. **Foresight b.**, lann tultreorach.

BLAND Séimh, plásánta.

BLANK (*Amn.*) Balbh (*lónlámhaigh*) **B. file**, treas folamh. **B. map**, léarscáil bhán. **B. sky screen**, spéirscaileán folamh.

BLANKET Pluid. **Moving smoke b.**, néal deataigh gluaste.

BLAST Fead (*feadóige*), séideadh, siorradh, bloc (*stoic*). **B. effect of shell**, éifeacht séidte sliogáin. **B. marks**, loirg shéideáin. **B. proof**, pléascdhíonach. **B. reflection**, frithchaitheamh séidte. **B. wave**, séidtonn. **The rally b.**, an fhead athchruinnithe. **Positive b. phase**, tréimhse an tséidte dheimhnigh. **Short cautionary whistle b.**, gearrhead rabhaidh. **Steam b.**, séideán gaile. **The alarm b.**, an gháirfhead. **Muzzle b.**, béalséideán. **Sand b'ed**, gaineamhchóirithe.

BLAZE Lasair.

BLAZER Bléasar.

BLEACH **B. paste**, leafaos tuartha.

BLEACHED **B. cotton gauze**, uige cadáis tuartha.

BLEAK Sceirdiúil, feidheartha, diolba, rite.

BLEEDING Fuiliú, cur fola. **Internal b.**, f. inmheánach. **B. point of wound**, pointe fuilithe créachta.

BLIND Dall, dalladh, dallán, caoch, caochóg. **To b. enemy**

Blue

fire/ observation, Lámhach/ breathnadóireacht an namhad a dhalladh. **B. grenade**, caochóg ghránaide.

BLINDFOLD 1. Dallbheart. 2. *vb. Tr.* cuirim dallóg, púicín ar duine.

BLISTER Clog, balscóid. **B. gas**, gás balscóideach. **B. gas group**, grúpa gás balscóideach. **It blisters**, clogann sé.

BLOCK Bloc, cosc. **Administrative b.**, b. riaracháin. **Bearing b.**, b. imthaca. **B. capitals**, ceannlitreacha bloic. **Gas b.** (*LMG*), gásbhloc. **Jamming b.**, bloc pulcailthe. **Rebound b.**, b. athphreibe. **Road b.**, b. bóthair. **Triple socket b.**, bloc trí shlocán. **Feed b.**, cothbhloc. **B. timing**, bloctráthú. **Brake b.**, b. coscáin. **Four cylinder b.**, b. ceithre shorcóir. **Comdt. 'A' blocks appointment**, coisceann Cft. 'A' an ceapachán. **Comdt. 'A' ceases to block appointment**, scoireann Cft. 'A' do chosc an cheapacháin. **Blocking of an appointment**, cosc ceapacháin.

BLOCKADE Imdhruidim, imshúil.

BLOCKHOUSE Dúnán.

BLOOD **B. donation**, fuildeonadh. **B. donor**, deontóir fola. **B. group**, fuilghrúpa. **B. poisoning**, fuilnimhiú. **B. test**, tástáil fola. **B. vessel**, fuileadán. **B. -shed**, fuildoirteadh. **B. transfusion**, tairmreith fola.

BLOODY Fuilteach. **B. battle**, árchath.

BLOW-BACK Cúl séideadh.

BLOW-BY Éalú.

BLOW-HOLE Poll séidte.

BLOW-LAMP Séidlampá.

BLOW-OUT Eisídeadh.

BLOW-PIPE Séidphíopa.

BLUDGEON *vb. tr.* Súisteáilim, tuairgním.

BLUE Gorm. **B'prints**, gormchlónna. **Dark b.**, gorm dorcha. **Light b.**, bánghorm. **Navy b.**, dúghorm. **Sky b.**, spéirghorm. **B. grey**, liathghorm.

Bluff

B.-winged spear, craoiseach ghormsciathánach.
BLUFF (*M.R.*) Leathail.
BLUFFING Cluanaíocht, cur i gcéill.
BLUNT Maol, (*of pers.*) giorraisc.
BLURRED Doiléirithe. **To become b.** (*aiming mark*), dul i ndoiléire.
BOARD Army Canteen B., Bord Cheaintín an Airm. **Audit b.**, b. iniúchta. **B. of assessors**, b. measúnoírí. **Examination b.**, b. scrúdúcháin. **B. of inspection**, b. cigireachta. **Interview b.**, b. agallaimh. **Medical b.**, b. liachta. **B. of officers**, b. oifigeach. **Order b.**, clár orduithe. **Running b.**, coschlár. **Selection b.**, b. roghnaíochta. **B. of survey**, b. suirbhéireachta. **Welfare b.**, b. leasa. **Beat b.**, clár buailte. **Spring b.**, preabchlár.
BOASTFUL Maíteach.
BOATSWAIN Bósan.
BODY Corp, colainn, cabhail. **B. of grenade**, cabhail gránaíde. **B. builder**, carbaire. **Cast iron b.**, cabhail d'iarann teilgthe. **Celestial b.** (*R.F.*), reann neimhe. **B. cover**, clúdach cabhlach. **Foreign b. between the fore-end and the barrel**, rud coimhthíoch idir an t-urstoc agus an bairille. **Frame b.**, frámachabhail. **B. -guard**, garda cosanta/ ceithearn timpill. **B. locking pin**, biorán glasála cabhlach. **B. work**, cabhailobair. **Main b.**, tromlach.
BOG Portach.
BOIL 1. Neascóid. 2. *vb. intr.* Bruithim. Fiuchaim, beirim.
BOILER Gaileadán, coire. **B. attendant**, freastalaí gaileadáin. **B. maker**, déantóir gaileadán.
BOISTEROUS Scléipeach, callánach.
BOLD Dána.
BOLT Bolta. **Bright clean b.**, b. glan gléineach. **Connecting b.**, b. ceangail. **Loop for c.b.**, lúb do bh. ceangail. **B. cam grooves**, ceameitreacha b. **B.**

Bomber

head, ceann b. **B. h. retaining spring**, tuailm choinnithe cheann b. **B.h. tenon**, tionúir cheann b. **B. lever**, luamhán bolta. **Locking b.**, b. glasála. **L. b. flat**, pláitín b.g. **L. b. plunger**, tumaire b. g. **L. b. safety catch arm**, géag ghreamaire sábhála bh. g. **L. b. safety catch stem**, lorga ghreamaire sábhála bh. g. **L. b. seating**, leaba bh. g. **L. b. screw thread**, snáithe scriú b. g. **L. b. spring**, tuailm bh. g. **L. b. stem**, lorga bh. g. **L. b. stop pin recesses**, cuaisín bacbhiorán b. g. **L. b. thumbpiece**, slóidín b. g. **B. plunger**, tumaire b. **B. p. spring**, tuailm thumaire b. **Retaining b.**, b. coinnithe. **B. ribs**, easnacha b. **B. screw**, scriú b. **B. spring**, tuailm bh. **B. with plunger and spring**, b. le tumaire agus tuailm. **B' way**, bealach bolta. **B' wear**, caitheamh b.
BOMB *vb.* Buamálaím, *n.* buama. **Air b.**, aerbhuaama. **Atomic b.**, b. adamhach. **Cast steel b.**, b. cruach teilgthe. **Drill b.**, b. druile. **Gas b.**, gásbhuaama. **Ground contamination b's**, buamaí truaillíochta talún. **High explosive/ incendiary/ manoeuvre/ mortar/ powder-filled/ sand-filled b.**, buama tréanphléascach/ loisceach/ inlíochta/ moirtéir/ púdair/ gainimh. **Practice b.**, cleachtbhuaama. **B.-proof**, buamadhíonach. **Fragmentation b.**, b. bloghtracha. **B. casing**, cásáil bhuaama. **B. disposal**, diúscairt buamaí. **B' sight**, buamathreoir. **B. line**, buamalíne. **B. material**, ábhar buama. **Unexploded b.**, b. neamhphléascatha.
BOMBARD *vt.* Bombardaigh.
BOMBARDIER Buamardaí.
BOMBARDMENT Bombardaíocht. **B. spotting**, breicneoireacht bombardáíochta.
BOMBASTIC Bladhmannach.
BOMBER Buamadóir. **B. crew**, criú buamadóra. **Dive/ fighter/ long-**

range/ rifle b., buamadóir scuibe/ troda/ fadraoin/ muscaeid. **Jet b's**, scairdbhuamadóirí. **Supporting dive b's**, buamadóirí scuibe tacaíochta. **Four-engined b.**, buamadóir cheithre inneall.

BOMBING Buamáil. **Dive b.**, b. scuibe. **High-/low level b.**, b. ard/ íseal **Precision b.**, beachtbhuamáil. **B. errors**, earráidí buamála. **B. report**, tuarascáil bhumála.

BOND The salute is a professional **b. between soldiers**, snaidhm chomhghairme idir saighdiúirí is ea an chúirtéis a thabhairt.

BONNET Boinéad.

BONUS Bónas. **Cost-of-living b.**, b. maireachtála.

BOOBY-TRAP Bobghaiste. **B. mechanism**, meicníocht bhobghaiste.

BOOSTER Gaotaire, treiseoir. **B. rocket**, roicéad treisithe.

BOOT (*of vehicle*) Gabhdán feithicle.

BOOM Sail bharra.

BORDER Teorainn. **B. regions**, réigiúin na teorann.

BORE Cró. **Centre/ surface of the b.**, lár/dromchla an chró. **to b. a fuse body**, cabhail aidhnín a tholladh. **B.-measuring instruments**, airnéisí cróthomhais. **B. examining mirrors**, scátháin chróscrúdaithe.

BOREHOLE Poll tollta, p. toraíochta. **B. charge**, lánán tollaidh.

BORING **B. bar**, barra tollta.

BOROUGH Buirg.

BOSS Cabhradh. **B. of shield/actuating stud**, c. scéithe/ stoda gníomhaithe.

BOTTLENECK Caolas, scrogall.

BOTTOM **B. dead centre**, an ceartlár íochtair. **B. plate**, bunphláta.

BOUNCING **B. off**, preabadh de.

BOUND Ráib, léim, faoi cheangal. **Movement by b's**, gluaiseacht de ráibeanna. **The Barrack Square is out of b's to all vehicular traffic**, tá

Cearnóg na Bearice thar teorainn do gach saghas feithicle. **To be b. by law**, bheith faoi cheangal dlí. **Tactical b.**, ráib oirbheartaíochta.

BOUNDARY Teorainn. **Brigade b.**, teorainn briogáide. **International b's**, teorainneacha idirnáisúnta. **Lateral b's**, taobhtheorainneacha. **B. line**, líne theorann. **Townland b.**, teorainn bhaile fearainn.

BOUNTY **B. payable to apprentice**, deolchaire is iníochta le printiseach. **Re-enlistment b.**, d. athliostála.

BOUT Babhta (*cluichí*), taom, ráig (*tinnis*).

BOWL **B. of carburettor**, babhla carbradóra.

BOX **Night firing b.**, bosca lámhaigh oíche. **B. spanner**, rinse dúnta.

BOXING Dornáil, bocsaíl. **Army junior/ senior b. championships**, craobhacha sóisearacha/ sinsearacha dornála Airm.

BRACHIAL **B. artery**, artaire an bhraic.

BRACKEN Raithneach.

BRACKET *vb.* Bracaim, *n.* brac, lúibín. **Firing lever b.**, brac luamháin lámhaigh. **Oscillating b.**, b. luascach. **Range scale b.**, brac raonscála. **Range scale b. locking pin**, biorán glasála brac raonscála. **Sight b.**, treoir bhraic.

BRAID Breád.

BRAIDING **B. material**, ábhar bréadaireachta.

BRAIN Meabhair, inchinn.

BRAINY Éirimiúil, meabhrach.

BRAKE Coscán. **B. cover/ shoe**, clúdach/ crú coscáin. **B. block**, bloc coscáin. **B. drum**, drumma coscáin. **B. horsepower**, eachchumhacht choscánta. **Front b.**, tulchoscán. **Hand b.**, lámhchoscán nó coscán láimhe. **To apply the b.**, an coscán a úsáid/ a chur i gceion.

BRAKING Ag coscánadh.

BRANCH **Adjutant-General's/ Quartermaster-General's B.**, Brainse

Brass

an Ardaidiúnaigh/Ardcheathrúaigh.
BRASS Prás. **Solid drawn b.**, dlúthphrás tarraingthe.
BRASSARD Buinne.
BRAVE Calma, cróga.
BRAVERY Crógacht, calmacht.
BRAWL Racán, gráscar.
BREACH **B. in continuity of service**, briseadh ar leanúntas seirbhíse. **B. of discipline/ Regulations**, sárú araíonachta/Rialachán. **B. of march discipline**, s. araíonachta máirseála. **B. in a position**, tolgadh ar shuíomh. **B. of security**, sárú díonachta.
BREAD Arán. **B. containers**, coimeádáin aráin. **B. sauce**, anlann aráin.
BREAK **A short b. during the morning's work**, sos gairid le linn obair na maidine. **B. in**, briseadh isteach. **To b. into double quick/slow time**, athrú chun sodair/ mearchéime/ mallchéime. **To b. the Flag**, an Brat a mhanradh, *vb.* manraim. **To b. quarters**, briseadh amach as ceathrúna. **To b. step**, coiscéim a bhriseadh. **To b. through a position**, briseadh trí shuíomh. **B. in circuit**, scaradh i gciorcad.
BREAKAGE **Hospital b's**, brisiúnais in ospidéal.
BREAKDOWN **Mechanical b.**, loiceadh meicniúil.
BREAKWATER Tonnchosc, bábhún.
BREAST **B'bone**, Cnámh uchta, cnámh bhrollaigh. **B. -pocket (tunic)**, uchtphóca.
BREASTWORK Gníomh uchta.
BREATHALYSER Anáileadán.
BREECH Craos. **B. block**, craosbhloc. **B. b. spring box**, bosca tuailm craosbhloic. **B. carrier**, iompróir craois. **B. casing**, cásáil c. **B. c. bottom plate**, bunphláta cásáil c. **B. cover**, clúdach c. **B.-end of the barrel**, craoscheann an bhairille. **B. lifter**, tógálaí craois.

Brigade

B. loading, craoslódáil. **B. -piece**, craosmhír. **B. -piece washers**, leicneáin chraosmhíre. **B. ring**, craosfháinne. **22.5mm b. screw**, craos-scriú 22.5mm. **22.5 b. screw carrier**, iompróir craos-scriú 22.5mm. **B. mechanism**, craosmheicníocht.
BREECHES Briste. **B. buoy**, baob b.
BREN **B. Light Machine Gun**, Inneallghunna éadrom bren. **B. carrier squadron**, scuadrún breniompróir. **B. gun carrier**, breniompróir.
BRETON Briotánach, Briotáinis (*lang*).
BRICK Bríce. **B. house**, teach bríce.
BRICKLAYER Bríceadóir.
BRIDGE Droichead. **B. classification**, aicmiú d. **Bascule b.**, d. líongála. **Box girder b.**, d. cearchaill bosca. **B. components**, comhpháirteanna droichid. **B.-head**, ceann droichid. **Clear span b.**, droichead aonréiseach. **Foot/ metal/ stone/ prepared/ pontoon/ suspension b.**, d. coise/ miotail/ cloiche/ ullmhaithe/ pontúin/ crochta. **Floating b's.**, droichid ar snámh. **Swing b.**, luascdroichead. **Truss b's.**, droichid trusáilte. **Close b. garrison**, neasgharastún droichid.
BRIDGING Droicheadaíocht. **B. operations**, oibríochtaí droicheadaíochta.
BRIDLE **The b. arm (M.S.)**, lámh an tsriain.
BRIEF Tugaim mionteagasc (*do*). **To b. a patrol**, patról a mh., m. a thabhairt do phatról.
BRIEFING Mionteagasc.
BRIGADE Briogáid. **B. adjutant**, aidiúnach briogáide. **B. ammunition depot**, iosta lónlámhaigh briogáide. **Assistant b.a.**, a. cunta b. **B. commander**, ceannasaí b. **B. engineer**, innealtóir briogáide. **B. exercises**, freachnaimh bhriogáide. **Eastern/ Southern/ Western B.**, Briogáid an

Brigadier

Oirthir/ Deiscirt/ Iarthair. **B. engineer depot**, iosta innealtóirí b. **Fire b.**, briogáid dóiteáin. **B. headquarters**, ceanncheathrú bhriogáide. **B. hq. staff**, foireann cheanncheathrú bh. **B. intelligence/ operations/ police officer**, oifigeach faisnéise/ oibríochtaí/póilíní b. **B. legal officer**, o. dlí b. **B. mechanical transport depot**, iosta iompair mheicniúil b. **B. medical depot**, iosta liachta b. **B. operations officer**, o. oibríochtaí b. **B. ordnance depot**, iosta ordanáis b. **B. petrol depot**, iosta peitрил b. **B. quartermaster/quartermaster sergeant**, ceathrúnach/ ceathrúsháirsint b. **B. records officer**, O. taifead b. **B. reserve line**, líne cúltaca bh. **B. sergeant-major**, maorsháirsint b. **B. staff**, foireann bh. **B. support group**, grúpa tacaíochta b. **B. supply depot**, iosta soláthair briogáide. **B. artillery officer**, oifigeach airtléire b. **B. medical officer**, oifigeach liachta b. **B. ordnance officer**, oifigeach ordanáis b. **B. signal officer**, oifigeach comharthaíochta b. **B. training depot**, iosta traenála briogáide. **B. transport officer**, oifigeach iompair briogáide. **X-B. Military Police Company**, Complacht Póilíní Airm X Briogáid. **B. welfare board**, bord leasa briogáide. **B. welfare officer**, oifigeach leasa b. **X. B. Training Centre**, Airmheán Traenála X Briogáid.

BRIGADIER Briogáidire. **Brigadier general**, briogáidireghinerál.

BRILL Broit.

BRING To b. **fire power into action** cumhacht lámhaigh a chuir i gcoin. **To b. a mortar into action**, moirtéar a chur faoi réir **To b. swords to the position of the carry/ cross**, claimhte a chur ar iompar/ ar cros. **To b. swords to the present/ render**, c. a chur ar tairsint/ ar tíolacadh. **To b. up**

Buffer

reserves, cúltacaí a thabhairt ar an láthair.

BRITISH Briotanach. (Breatnach, *Welshman*).

BROAD Leathan. **B. leaf forests**, foraoisí leathanduilleogacha.

BROADCAST Forleathaim, craolaim.

BROADCASTING Ag craoladh. **B. Station**, stáisiún craolacháin.

BROADSIDE Leathanslios, cliathánach. **To fire a b.**, leathansilos a scaoileadh. **To move b. (to)**, gluaiseacht leathansleasach (*le*). **B. practice**, cleachtas leathansleasa.

BROKEN-DOWN B. vehicle, feithicil loicthe.

BRONCHITIS Broincíteas, píobántas.

BRONZE Umha. **B. guide**, treoraí u. **Manganese b.**, u. maingnéise. **B. numerals**, uimhreacha u. **Phosphor b.**, u. fosfair.

BROUGHT B. forward (acc.), tugtha ar aghaidh.

BROW (of hill) Mullach.

BROWBAND Braoibhanda.

BROWN To b. **sights**, na treoracha a chrónú.

BROWNING B. shop, ceardlann chrónaíochta.

BRUSH Body/cleaning b., scuab choirp/ghlanta.

BRUSHING Scuabadh.

BRUSHWOOD Roschoill.

BRUSSELS SPROUTS Bachlóga Buiséile.

BUBBLE Bolgóid. **B. case**, cás bolgóide. **Cross-levelling/ elevation b.**, bolgóid chrosleibhéil/ ardais. **Oxygen b.**, b. ocsaigine.

BUCKET Fire b., Buicéad dóiteáin.

BUCKLE Búcla. *vb.* Lúbaim. **B'd**, lúbtha.

BUFF B. safety fuse, aidhnín sábhála donnbhuí.

BUFFER Eadarghabhaláí. **B. block/**

Buffet

cylinder, Bloc/ sorcóir e. **Hydraulic b.**, e. hidrálach. **B. mechanism**, meicníocht e. **B. m. regulating keys**, eochracha rialaithe meicníocht e. **B. piston/ plunger**, loine/tumaire e. **B. ring**, fáinne e. **B. and recuperator**, eadarghabhálaí agus athsheoltóir.

BUFFET *vb.* Greadaim. **B'ing**, greadadh.

BUGLE Buabhall. **B. call/ horn/ instructor**, Glaoch/ barra/ teagascóir buabhaill.

BUGLER Buabhallaí.

BUILDING Foirgneamh. **Government B's**, Tithe an Rialtais.

BUILD-UP Nearthú. **B. for battle**, n. chun catha. **Immediate b.**, n. láithreach.

BUILT-UP **B. area**, líomatáiste foirgneamh **Fighting in built-up areas (FIBUA)**, ag troid i líomatáistí foirgneamh (ATLF).

BULB Bolgán. **6v 3w b.**, b. 6 volt 3 vat. **B. holder**, logall bolgáin, bolgánaire. **Unserviceable b.**, bolgán neamhfhóinteach.

BULGE Boilsc.

BULK Toirt. **B. breaking point**, pointe toirtbhriste. **B. breaking**, toirtbhriseadh.

BULLDOZING Ollscaradh.

BULLET Piléar. **B. catcher**, piléarghabhálaí. **Elongated b.**, p. caolfhada. **Nose/ point of b.**, Soc/ bior an philéir. **Pointed b.**, p. bioraithe. **B'proof**, piléardhíonach. **Rotation of the b.**, imchasadh an philéir. **Tracer b.**, rianphiléar. **B'vent**, piléarpholl. **B. swept ground**, talamh faoi scuablámhach.

BULL'S EYE Súil sprice.

BUMP Tuairt. **B. test**, tástáil tuairte.

BUMPER Bumpaíre.

BUN Borróg.

BUNCHING **B. of vehicles (M.U.)**, Teannadh feithicilí ar a chéile.

BUNG Plocóid, stopallán.

BUOY Baoi. **Breeches b.**, b. bríste.

Butt

BUOYANCY Snámhacht.

BURIAL Adhlacadh, sochraid.

BURN Dó, *pl.* dónna. **Beta b's**, dónna beta. **Flash b's**, splandhónna. **To b. up oil**, ola a dhó, **Retina b's**, dónna reitine.

BURNT Dóite, loiscthe. **B. casing**, cásáil d.

BURRS **B. or rust**, burra nó meirg.

BURST Pléasc, maidhm. **B. of fire**, maidhm lámhaigh. **Effective b. of H.E. shell**, m. éifeachtach ó shliogán tréanphléascach. **Air b's**, aerphléascanna. **Effective height of b.**, Airde éifeachtach maidhme. **Grouping b.**, maidhm ghrúpála. **Point/mean point of b.**, pointe meánphointe maidhme. **Service b's**, maidhmeanna seirbhíse. **Settling b's**, m. socraithe. **Short b's**, gearrmhaidhmeanna. **Sub-surface b.**, pléasc faoi dhromchla. **Surface b.**, pléasc dhromchla. **Types of b's**, cineálacha pléascanna. **Underground b.**, pléasc faoi thalamh. **Underwater b.**, p. faoi uisce.

BURSTER **B. set**, Maidhmeán.

BURSTING **B. charge of shell**, lánán maidhme sliogáin.

BUSH (*mech.*) Braicille, líonáil. **Eccentric/ floating b.**, b. éalárnach/ snámhach. **Firing hole b.**, b. poll buailteáin.

BUSHING Líonáil. **B. screws**, scriúnna líonála.

BUSHY **B.-topped trees**, crainn bharrthomacha.

BUST Bráidealbh.

BUTCHERY Búistéireacht.

BUTT Stopachán, bos. **B. cap**, caipín boise. **B. c. screw**, scriú caipín b. **B. catch**, greamaire b. **B. c. keeper pin**, biorán coimeáda greamaire b. **B. c. spring**, tuaimh ghreamaire b. **B. group**, grúpa b. **B. plate**, pláta b. **B. p. screw**, scriú pláta b. **Small of the b.**, caol na b. **B. sling swivel**, iris-sclóin bh. **B. stock**,

Button

stoc b. **Stop b's**, stopacháin. **B. swivel with ring**, bos-sclóin le fáinne. **Toe of b.**, barraicín boise. **B. trap**, comhla bh. **BUTTON B. stick**, maide cnaipe. **To b. a pouch**, pocóid a dhúnadh. **BUZZER** Dordánaí.

By

BY B. the left/right, de réir clé/dheis. **B'pass**, seachghabháil, seachród, seachshlí. **B'passes for towns (M.B.R.)**, seachróid do bhailte móra. **To b'pass a place/ strong point**, Áit/ tréanphointe a sheachghabháil. **By sections**, de réir gasraí. **B. passing**, ag seachaint.

C

CABIN Cábán.

CABLE Cábla. **Electric/field/submarine c.**, c. leictreach/machaire/fomhuirí. **C. reels**, spólaí de ch. **Flexible c.**, c. solúbtha.

CADET Dalta. **C. Captain**, Captaen Daltaí. **C. Master**, Máistir Daltaí.

CADETSHIP Daltas/Daltachas. **Appointment to C.**, ceapachán do Dhaltas.

CADRE Caidre, *pl.* caidrí. **C. of a group of squadrons**, c. de ghrúpa scuadrún. **Regular Army C's**, caidrí na mBuan-Óglach. **Fixed anti-aircraft regimental c.**, c. cónaitheach reisiminte frithaerárthaigh.

CAGE **Transit c's**, Caighin eadarthurais. **Prisoner of war c.**, gaighnean príosúnach cogaidh.

CAKE Ciste.

CALCULABLE **A gratuity c. at the lower rate**, aisce is inríofa ar an ráta íseal.

CALCULATE Comhairim, áirim, déanaim suas. **Reports calculated to cause alarm or despondency among the troops**, luadráil a bhéarfadh scaoll nó droch-mhisneach ar na trúpaí.

CALCULATION Áireamh, ríomhadh comhaireamh.

CALCULATOR Ríomhaire (*instr.*). **C. range corrector**, r. raoncheartaitheora.

CALENDAR Féilire.

CALIBRATION Calabrá. **C. sources**, foinsí calabraithe.

CALIBRE Cailibre.

CALL Gairm, glaoch. **C. to arms/c. up**, gairm slógaidh. **To c. off an action**, comhrac a aisghairm. **To c. out the Reserve on permanent service/for training and exercise/for duty in aid of the Civil Power**, An Cúltaca a

ghairm amach ar buanseirbhís/ chun traenála agus freachnaimh/ ar dualgas i gcabhair ar an gCumhacht Shibhialta.

C. sign, glaoch-chomhartha. **On c. targets**, targaidí ar ghlaoch. **At the commander's immediate c.**, ar gharghlaoch an cheannasaí. **Single c.**, glaoch singil. **Multiple c.**, ilghlaoch. **Net c.**, líonghlaoch. **Collective c.**, cnuasghlaoch.

CALORIE Calra.

CAM Ceam. **C'clip**, Ceamfháiscín.

Long (lower) c. groove, ceameitre fhada (iochtair). **Short c. groove**, Ceameitre ghearr. **C. lever**, ceamluamhán. **C. lever fixing screw**, scriú nasctha ceamluamháin. **C. slot**, ceamshliotán. **Steps of c's right and left**, ceamchéimeanna deas agus clé. **C. surface**, ceamdhromchla. **Cam shaft**, ceamfhearsaid. **C. operated interrupter switch**, lascthrasnálaithe ceamoibríthe.

CAMBER (*M.R.*) Dronn.

CAMERA Ceamara. **Digital c.**, c. digiteach.

CAMOUFLAGE Duaithníocht. **C. discipline/net/ officer**, araíonacht/ líon/ oifigeach duaithníochta. **Individual c.**, duaithníocht aonair. **To c. a minefield**, log mianach a dhuaithníú.

CAMP Campa. **C. Adjutant/ Commandant**, Aidiúnach / Ceannfort **C. C. Commandant's Staff**, Foireann Cheannfort Campa. **C. Orderly Room**, Gnósheomra **C. Overnight c.**, c. thar oíche. **Prisoner of war c.**, c. príosúnach cogaidh. **C. Quartermaster**, Ceathrúnach **C. C. staff**, foireann ch. **C. Standing Orders**, Buanorduithe **C. Training c.**, campa traenála. **T.c. grounds and ranges**, tailte agus raonta

campa traenála. **Transit c's**,ampaí eadarthurais. **C. welfare officer**, oifigeach leasa campa. **C. kettle**, corcán campa.

CAMPAIGN Feachtas. **On c.**, ar f.

CAMWAY Ceambhealach, *iol.* ceambhealaí.

CANAL Canáil. **C. lock**, loc canála, bualghlas.

CANALISATION Canálú.

CANCEL *vb.* Cealaím. **C. the hold fire**, cealaigh an fóill lámhaigh.

CANCELLATION Cealúchán. **C. of additional pay**, pá sa bhreis a chealú.

CANCER Ailse.

CANDIDATE **C. for Cadetship**, Iarrthóir Daltais.

CANDLE **Smoke c.**, coinneal deataigh.

CANE **Swagger c.**, slaitín spaisteoireachta.

CANNABIS Canabas, cnáib, roisín canabais.

CANNELURE **C. in barrel for asbestos packing**, cainliúr sa bhairille do phacáil aipeiste.

CANOE Curach.

CANNOEING Cuarachóireacht.

CANNON Canóin. **C. fire**, lámhach canóna.

CANOPY Ceannbhrat, téastar.

CANT Siorcadh. **To c. the rifle**, an muscaed a shiorcadh.

CANTEEN Ceaintín. **C. section**, rannóg ceaintíní. **Army C. Board**, Bord Cheaintín an Airm.

CANVAS Canbhás.

CAP Caipín. **C'chamber**, seomra c. **C. comforter**, c. cochallach, cochall. **C. extractor**, c.-tarraingeoir. **Dust c.**, c. smúite. **Forage c.**, c. foráiste. **Glengarry C.**, c. Gleanngaraidh. **C'holder** coimeádaire c. **C'-stones** (*M.R.*), clocha mullaigh. **Nosecap**, soc-chaipín.

CAPABILITIES **C. of a weapon**,

acmhainneacht armáin. **Enemy c.**, a bhfuil ar chumas an namhad.

CAPACITIVE **C. resistance of condenser**, acmhainn friotaíocht luchtadáin.

CAPACITY Cumas, feidhmeannas (*duine*), toilleadh (*soithí*), cáil. **In an official c. equivalent to that of an officer**, i gcáil oifigiúil is comhionann le cáil oifigigh. **Grouping c.**, cumas grúpála. **Large c. bomb**, buama mórhoilleadh. **Normal c. bomb**, buama gnath-thoilleadh. **Mental c.**, feidhmeannas aigne. **C. of magazine**, toilleadh piléarlainne. **C. of a bridge**, cumas iompair droichid. **Physical c.**, cumas coirp. **The c. in which he was serving**, an cháil ina raibh sé ag fónamh. **To act in an advisory c.**, gníomhú i gcáil chomhairlitheach. **Shooting within his grouping c.**, lámhach de réir a chumais ghrúpála. **Road c.**, cumas bóthair. **C. and limitations**, cumas agus teorainneacha. **C. of a parallel plate condenser**, toilleadh comhdhlúthadáin pláta comhthreomhar. **Electrostatic unit of c.**, aonad leictreastatach toillte. **Measurement of c.**, tomhas toillte.

CAPE Cába (*garment*), ceann tíre, rinn (*geog*).

CAPILLARY Ribeadach. **C. haemorrhage**, fuiliú ribeadach.

CAPITAL **C. letters**, Ceannlitreacha. **Block c's**, c. bloic. **C. city**, príomhchathair.

CAPSULE Capsúl.

CAPTAIN Captaen.

CAPTURE **To c. position**, suíomh a ghabháil. **Men liable to c.**, Fir i mbaol a ngafa. **C'd**, Gafa. **C'd harmlessly**, g. go neamhbhaolach.

CAR Carr. **C. commander**, carrcheannasaí. **C. ferry**, farantóireacht charr. **Stand-to c.**, c. fuireachais. **C.**

Carbon

- post (ambulance)**, post otharcharr. **C. with front wheel drive**, c. tiomána tulrothaí.
- CARBON** Carbón. **C. Copies**, cóipeanna carbóin. **C. brush**, scuab charbóin. **C. deposit**, iarsma c. **C. dioxide**, dé-ocsaíd ch. **C. monoxide**, aonocsaíd ch. **C. resisitor**, friotaí c. **Granulated c.**, carbón gránaithe.
- CARBURATION** Carbrú.
- CARBURETTOR** Carbradóir.
- CARD Identification c.**, cárta aitheantais. **C. board**, cairtchlár. **C.-index**, treorán cártaí. **Time c.**, amchárta. **Range c.**, raonchárta. **Medical record c.**, c. taifid liachta.
- CARDIAC** Croíoch. **C. failure**, cliseadh croí.
- CARDINAL** **C. points**, na príomhairde. **C. numbers**, bunuimhreacha.
- CARE** **C. of ammunition/rifle**, aireachasú lónlámháigh/an mhuscaeid. **To place under the c.** (*of*) Cur faoi chúram (*g.*) **C. and custody**, cúram agus coimeád.
- CARETAKER** **Civilian c.**, airíoch sibhialta.
- CARGO** **Bomb c.**, lasta buamaí. **C. ship**, long lasta.
- CAROTID** **C. artery**, artaire an mhuiníl.
- CARPENTER** Saor adhmaid, siúinéir.
- CARRIAGE** Carráiste. **C. by air**, Iompar d'aer. **C. forward/paid**, Carraeireacht le híoc/ioctha. **Soldierly c.**, imeacht shaighdiúrtha. **Gun c.**, gunnacharráiste.
- CARRIER** Iompróir. **C. Driver**, tiománaí iompróra. **C's note**, nóta iompróra. **C. of hinge bolt**, iompróir bolta tuisle. **C. pigeon**, colúr teachtaireachta.
- CARROT** Cairéad, meacan dearg. **Creamed c's**, cairéid faoi uachtar. **Dressed c's**, c. snasta.
- CARRY** **To c. swords**, claimhte a iompar. **The c. from the order/ present/ render/ reverse/ shoulder/ slope**,

Case

- claimhte ar suí/ tairiscint/ ar tíolacadh/ ar aisiompú/ le gualainn/ ar claon/ a chur ar iompar. **The c. from the rest**, dul ó luí ar chlainhte go claimhte ar iompar. **C'over leave**, saoire a thugtar ar aghaidh. **The appointment shall c. the power of military command**, gabhfaidh cumhacht cheannais mhíleata leis an gceapachán. **To prepare for long carry**, ullmhú chun fadiompair.
- CARRYING** **C. base-plate**, bonnphláta iompair. **C. bipod**, déchosach i. **C. capacity of road**, cumas i. bóthair. **C. harness (mortar)**, Úim iompair. **C. cushion ring**, Fáinne cúisín i. **C. strap lug**, cluaisín iris i.
- CARTOGRAPH** Cairtghraf.
- CARTOGRAPHY** Cairteoireacht, léirscáilíocht.
- CARTRIDGE** **Ballistite/ blank/ drill/ illuminating/ 12-Pounder/ primary/ rimfire/ signal c.**, cartús balaistíte/ balbh/ druile/ soilseach/ 12 Phunt/ príomha/ imeall-lámhaigh/ comharthaíochta. **Secondary c.**, athchartús. **Thick-rimmed c.**, cartús tiubhimeallach. **C. base**, bonn cartúis. **C. belt**, crios cartúis. **C. box**, bosca c. **Brass c. case**, cás cartúis práis. **C. cap**, caipín c. **C. ¼-charge**, cartús ceathrúlánáin. **C. ½-charge**, C. leathlánáin. **C. full-charge**, c. lánáin iomláin. **C. container**, coimeádán cartúis. **C. guide**, treoraí c. **C. head retaining plates**, plátaí coinneithe ceann c.
- CASCADE** Cascáid, eas.
- CASE** Cás. **Burst c's**, cásanna réabtha. **Burst c's circumferential**, c. timréabtha. **Burst c's longitudinal**, c. fadréabtha. **Split C's**, c. scoilte. **To submit a c. for the purchase of stores**, cás a chur ar aghaidh chun stórais a cheannach. **C. for the defence/prosecution**, c. na cosanta/

an inchúisimh. **To c. the Colour**, An Bhratach a chumhdach.

CASH C. value of rations, luach ciondála in airgead.

CASHIER Brigade c., airgeadóir briogaide.

CASING Cásáil. Lock c., glaschásáil. **Outer c.**, c. lasmuigh.

CAST IRON Iarann teilgthe.

CAST STEEL BOMB Buama de chruach teilgthe.

CASTER Teilgeoir.

CASTING Manganese bronze c., teilgean d'umha maingnéise.

CASUALS Corrdhaoine.

CASUALTY Taismeach. **The leader became a c.**, rinneadh t. den chinnire (tharla an cinnire ina th.). **C. service/ tags**, seirbhís/ lipéid taismeach. **c'ties from fire**, taismigh ó lámhach. **C'ties inflicted by air attack**, t. de dheasca aerionsaí. **Gas/ simulated c'ties**, t. ó ghás/ insamhlaithe. **C. clearing station**, stáisiún imréitigh taismeach. **C. collecting post**, post bailithe taismeach. **Battle c.**, taismeach catha. **C. Drills**, druileanna taismeach. **C. evacuation**, eislonú taismeach.

CATASTROPHE Tubaiste, matalang.

CATCH Greamaire. **First c.** (*musk.*), an chéad tadhall. **Spring c.**, greamaire scinme. **Safety c.**, greamaire sábhála. **C. word**, treoirfhocal, leathfhocal.

CATCHER Bullet c., piléar. ghabhálaí.

CATCHMENT C. basin, abhantrach.

CATEGORY Earnáil, catagóir.

CATERER Mess c., lónadóir bialainne.

CATERING C. officer, oifigeach lónadóireachta.

CATERPILLAR C. tractor, tarracóir snámhaile/ cruimheach. **Caterpillar wheel**, roth altach.

CATHEDRAL Ardeaglais. **Pro-c.**, Leas a.

CATHODE Catóid. **C. follower**, leantóir

catóide. **C. ray**, ga catóide. **C. ray tube**, feadán ga catóide.

CAULIFLOWER Cóilis.

CAUSE Cúis, fáth, údar. **To c. a draft-order to be prepared**, dréachtordú a chur a ullmhú. **A disablement c'd by disease**, míchumas ó ghalar. **Prime c.**, bunúdar, príomhchúis.

CAUSEWAY Tóchar, cabhsa.

CAUTIONARY Fógrach, forálach, rabhaidh. **Short c. whistle blast**, gearrfhead rabhaidh. **C. word of command**, focal ordaithe rabhaidh.

CAUTIOUS Aireach, faichilleach.

CAVALRY Marcra, *pl.* marcraí, marchlua. **C. elements**, feadhna marcra. **C. man**, fear m. **C. motor squadron**, mótarscuadrún m. **C. patrols**, patróil mh. **C. regiment**, reisimint mh. **C. tanks**, tainc mh. **The C. School**, An Scoil Mh. **The C. Corps**, An Cór Marcra. **Armoured c. squadron**, scuadrún marcra armúrtha.

CAVITY Log, cuas. **C. of fuse**, loigín an aidhnín.

CEASE To c. fire, scor den lámhach. **To c. to be a member of the Defence Forces**, (*duine*) a scor de bheith ina chomhalta d'Óglaigh na hÉireann. **To c. to be borne on the strength of a unit**, scor de bheith ar líon aonaid. **To c. to draw pay**, scor de phá a fháil. **The order shall c. to have effect**, scoirfidh an t-ordú d'éifeacht a bheith aige. **The power shall c. to be exercisable**, scoirfidh an chumhacht de bheith infheidhmithe.

CELERY Soilire. **Braised c.**, s. galstofa.

CELL Cadhain (*elec.*), *pl.* caidhnte, cillín (*príosún, mainistir*), cill. **Detention c.**, cillín coinneála. **Photo-electric c.**, cadhain fótaileictreach. **Primary c.**, cadham phríomha. **Voltaic c.**, c. voltach. **Secondary c.**, fochadhain **Storage c.**, taisc-ch. *nó c. taisce.* **Cells connected**

in parallel. caidhnte ceangailte go comhthreormhar nó caidhnte comhthreormhara. **C's connected in series,** caidhnte ceangailte go sraitheach nó ina sraith nó caidhnte sraitheacha. **C's connected in series parallel,** caidhnte ceangailte go sraitheach agus go comhthreormhar nó caidhnte sraitheacha comhthreormhara.

CEMENT Stroighin, suimint.

CENSOR Cinsire.

CENSORSHIP Cinsireacht **Field c.,** c. ar machaire. **Postal/ telegraph c.,** c. phoist/ teilegraf.

CENSURE **Conduct liable to c.,** iompar incháinte.

CENTIGRADE Ceinteagrádach, ceinteagrád, Celsius.

CENTIMETRE Ceintiméadar.

CENTRAL **C. registry,** príomh-chlárlann.

CENTRALIZE Lárú, cuimsiú. **To c. command of guns in a commander,** ceannas gunnaí a chuimsiú i gceannasaí.

CENTRALIZED Láraithe, cuimsithe. **C. control of fire,** lámhachrialú cuimsithe.

CENTRE **C's of activity,** airmheáin ghníomhaíochta. **C. of enemy resistance,** airmheán friotaíochta namhad. **C. of gravity,** meáchanlár. **Message c.,** airmheán teachtaireachta. **Prophylactic c.,** a. urchoisc. **Rail and road c.,** a. iarnróid agus bóithre. **Air control c.,** airmheán rialaithe aeir. **Information c.,** a. eolais. **Report c.,** a. tuarascála. **Signal c.,** a. comharthaíochta. **Training centre,** airmheán traenála

CENTRELINE Lárlíne.

CENTREPIECE Lármhír.

CENTRIFUGAL **C. bolt,** bolta lártheifeach.

CENTRING Larú. **Accurate/ inaccurate c.,** l. cruinn/ neamhcruinn. **C. marks,** marcanna láraithe.

CEREMONIAL Searmanas, deasghnáth, searmóineach (*aid.*), deasghnáth (*aid.*). **C. procedure,** nós imeachta searmóineach. **To parade for c.,** dul ar paráid le haghaidh searmóinis.

CEREMONY **Commissioning c.,** deasghnáth coimisiúnaithe/ searmóin choimisiúnaithe. **Religious c.,** searmanas reiligiúin.

CERTIFICATE Deimhniú, teastas.

C. of appointment, d. ceapacháin. **Baptismal c.,** d. baiste. **Birth c.,** d. breithe. **Clearance c.,** d. imréitigh. **C. on discharge,** d. urscaoilte. **First aid c.,** d. garchabhrach. **First c. in first aid and nursing,** céad d. i ngarchabhair agus in altranas. **First class c. (cookery),** d. den chéad ghrád/ den chéad scot. **First (second) (third) class c. of education,** d. oideachais den chéad ghrád (den dara grád) (den tríú grád.) **C. of graduation,** d. céimíochta. **C. of horsemanship,** d. marcaíochta. **Identity c.,** d. aitheantais. **Marriage c.,** t. pósta. **C. of military service,** d. seirbhíse míleata. **Personal cleanliness c.,** d. glanachair phearsanta. **Protection c.,** d. caomhanta. **C. of qualification,** d. cáilíochta. **C. of service,** d. seirbhíse. **C. of stocktaking,** d. stocáirimh. **C. of surrender (absentee),** D. géillte. **Vehicle mileage c.,** D. ar mhíleáiste feithicle.

CERTIFIED **C. true copy,** cóip dhílis dheimhnithe. **C. receipt voucher,** cruthúnacht ghlacktha dheimhnithe.

CERTIFYING **C. officer,** oifigeach deimhníochta.

CESSATION **C. of hostilities,** sos comhraic, sos ó chomhrac, sos cogaidh.

CESSER **Date of c. of a pension,** dáta foirceannadh pinsin.

CHAFES Oighreacha, gága.

CHAIN **Distance c. (mortar),** scarshlabhra. **C. of command/supply,**

Challenge

slabhra ceannais/ soláthair. **C. fittings/ hook**, feistis/ crúca s. **C. retaining ring**, fáinne coinnithe s. **C. securing split pin to muzzle attachment**, s. a cheanglaíonn gabhalbhiorán le béalnascán. **C's for securing elevation screw**, slabhraí ceangail scríú ardaithe. **C. reaction**, imoibriú slabhrach.

CHALLENGE C. (*of sentry*), Forrán (*a chur ar dhuine*). **Additional c.**, f. sa bhreis. **C's by accused**, agóidí ón gcuisí. **To c. the marking** (*competitions*), an mharcáil a cheistiú. **Perpetual c. cup**, corn síorchomórtais. **Perpetual c. trophy**, comhramh síorchomórtais. **I c. you to do it**, do dhúshlán é a dhéanamh.

CHAMBER Seomra, cuaisín, cuasán. **Gas c.**, gás-seomra. **Cap C.**, s. caipín.

CHAMPION Curadh, seaimpín. **Army c.**, c. airm.

CHAMPIONSHIP Craobh. **Army Association Football C.**, C. Sacair Airm. **Army Athletic C's**, Craobha Lúthchleasa Airm. **Army Basketball C.**, Craobh Chispheil Airm. **Army Junior/ Senior Boxing C's**, Craobha Sóisearacha/ Sinsearacha Dornála Airm. **Army Cross-Country C.**, Craobh Trasna-Tíre Airm. **Army Gaelic Football C.**, C. Pheil Ghaelach A. **Army Handball C's**, Craobha Liathróid Láimhe A. **Army Hurling C.**, Craobh Iomána A. **Army Rugby C.**, C. Rugair A. **Army Tennis C's**, C. Leadóige A.

CHANGE **To c. arms**, Airm a aistriú. **To c. course** (*aircraft*), malairt chúrsa a ghabháil. **To c. from rifleman to rifle bomber**, muscaedaire a athrú ina bhuamadóir muscaeid. **To c. direction/ step**, Treo/ coiscéim a athrú. **To c. guard/ magazines**, Garda/ piléarlanna a athrú. **C. of home address/next-of-kin**, Athrú seoladh baile/ neasghaoil. **C.**

Charge

swords from the reverse, claimhte ar aisiompú a aistriú. **C. of position** (*drill*), athrú suimh.

CHANNEL Cainéal. **Delay/ insataneous c.** (*fuse*), Cainéal malldócháin/ tobanndócháin. **Direct fire c.** (*do.*), c. lámhaigh dhíreach. **To forward report through the usual (recognised official) c's**, tuarascáil a chur ar aghaidh sa ghnáthshlí (sa tslí aitheanta oifigiúil). **Radio c.**, Cainéal raidió. **C.** (*geog.*), Caol.

CHANTING C. of Benedictus, Benedictus a chanadh.

CHAPLAIN Séiplíneach. **C. to the Forces**, s. do na Fórsaí. **C. -incharge**, An S. i bhfeighil. **Head C.**, An tArdséiplíneach.

CHAPLAINCY C. Service, Seirbhís Séiplíneachta.

CHAR *vb.* Gualú.

CHARACTER Carachtar.

CHARACTERISTIC Airí, g. airíon. **C's of gun**, airíona gunna. **Special c's**, sainairíona. **C's (of person)**, Tréithe.

CHARCOAL Alaghual, fioghual.

CHARGE Augerhole c., lánán poill tarathair, **Bank c.**, costas bainc. **Bayonet c.**, séirse beaignite. **Borehole c.**, lánán tollaidh. **Bursting c. of shell**, l. maidhme sliogáin. **Concussion c.**, l. combhhuailte. **Depth c.**, l. doimhneachta. **H.E. c.**, l. tréanphléascach. **5% C.**, muirear 5%. **C. indicator**, taispeántóir lánáin. **Maintenance c.**, muirear cothabhála. **Laundry c's**, muirir níocháin. **On inventory c.**, faoi mhuirear fardail. **Primary c.**, lánán príomha. **Reduced/ full/ super c.**, Mion/ lán/ sárlánán. **Secondary c.**, athlánán. **Secondary c's retaining spring**, tuaiml choinnithe athlánán. **Property on c. to a unit**, maoin ar muirear aonaid. **Stores remaining on c.**, stórais a fhanann ar

Chargeable

muirear. **Supplementary c's** (*mortar*), lánáin bhreise. **S. c's retaining spring**, tuailm choinnithe lánán breise. **A vehicle in the c. of an officer**, feithicil faoi chúram oifigigh. **To c. a battery**, ceallra a luchtú. **To c. in extended order**, séirseáil in ord leata. **To c. a magazine**, piléarlann a líonadh. **To c. a pension**, pinsean a mhuircarú. **To c. a soldier with an offence**, saighdiúir a chúiseamh i gcion. **The accused No. ___ Pte. ___ Infantry Battalion, a soldier of the Forces, is c'd with the offence of being guilty of neglect to the prejudice of good order and discipline in that he at ... negligently discharged a round of 5.56mm ammunition**, cúisítear Uimh. ___ Saighdiúir Singil, ___ ú Cathlán Coisithe, saighdiúir de na Fórsaí, sa chion sin, bheith ciontach i bhfaillí a rachadh chun dochair do dhea-ord agus araíonacht faoi go ndearna sé urchar lónlámhaigh 5.56mm a scaoileadh go faillíoch i.... **To c. the value of articles against an officer**, luach earraí a chur in aghaidh oifigigh. **To hold articles on ledger c.**, earraí a choimeád ar muirear príomhleabhair. **To investigate a c.**, cúiseamh a imscrúdú. **To strike articles off c.**, earraí a bhaint de mhuirear. **To take ammunition on c.**, lónlámhaigh a thógáil ar muirear. **To take tyres on ledger c.**, boinn a thógáil ar muirear príomhleabhair. **To take c. of parade**, dul i bhfeighil paráide. **C. sheet**, bileog chúisimh. **To strike an article of stores off store-ledger c.**, earra stórais a bhaint de mhuirear príomhleabhair stórais. **Monthly c.**, muirear míosúil. **Electric c.**, lucht leictreach. **Induced c.**, lucht ionductaithe. **Negative c.**, lucht diúltach. **Positive c.**, lucht deimhneach. **Shaped/ hollow c.**, lánán múinlaithe/cuasach. **Pole c.**, lánán cuaille.

Chemical

CHARGEABLE The amount **c. (for)**, An méid is innhuirir (in aghaidh).
CHARGED A person officially **c. with the care of military money**, duine a bhfuil cúram airgid mhíleata curtha air go hoifigiúil, **C. conductor**, conductaire luchtaithe.
CHARGER Líonaire (*mech.*), luchttaire (*elec.*). **Fresh c.**, líonaire úr. **Bridge c. guide**, droicheadtreoraí l. **C'packed ammunition**, lónlámhaigh pacáilte i líonairí. **Wind c.**, gaothluchttaire.
CHARGING **C. plants**, gléasraí luchttaireachta. **C. rate**, luchtráta. **C. unit**, luchttaonad.
CHARITABLE Carthanach.
CHARLOTTE Searlait. **Apple c.**, úllóg. **Russian c.**, searlait rúiseach.
CHART Cairt. **Hydrographic c's**, cairteacha hiodagrafacha. **Progress and accuracy c's**, c. réimníochta agus cruinnis.
CHASSIS Fonnadh. **C. girders**, cearchaill fonnadh. **C. distortion**, fiaradh fonnadh.
CHECK Gas **c.**, gáschosc. **C. list**, promhliosta. **Spot c. (accounts etc.)**, corrpromhadh. **To c. distance by the map**, fad slí a phromhadh ón léarscáil. **To c. stocks**, stoic a phromhadh. **C. point**, pointe promhaidh. **C. lever**, coscluamhán.
CHEERFUL Croiúil.
CHEESE Cáis. **Blue/ cheddar c.**, c. ghorm/ chéadair. **Irish cheddar c.**, c. chéadair Éireannach.
CHEESE-HEAD **C. screws**, scriúinna maolcheannacha.
CHEMICAL Ceimiceach (*adj*), ceimiceán (*n*). **Smoke producing c.**, ceimiceach deataigh. **C. reagents**, imoibrithe ceimiceacha. **C. compound**, cumasc ceimiceach. **C. combination**, comhcheangal c. **C. effects of electric current**, Iarsmaí ceimiceacha de shruth leictreach. **C. wetting agent**,

Chemically

gníomhaireacht fluichta ch. **C. energy**, fuinneamh c. **C. identity**, aitheantas c. **C. solution**, tuaslagán c. **C. symbol**, samháltán c. **C. warfare**, cogaiocht ch. **Chemical, Biological, Radiological and Nuclear Warfare**, Cogaiocht, Cheimiceach, Bhitheolaíocht, Raideolaíocht agus Núcleach (CBRN). **CHEMICALLY** Go ceimiceach. **C. combined**, comhcheangailte go c. **C. reactive**, imoibritheach go c. **CHEMIST** Ceimiceoir, poitigéir. **CHEMISTRY** Ceimic. **CHEQUE** Seic. **Dishonoured c.**, seic obtha. **Honoured c.**, s. glactha. **Unpresented c.**, s. neamhthairgthe. **CHESS** Croismhír (*bridging*), ficheall (*game*). **CHEST Gun c.**, cófra gunna. **CHEVRON** Cabrán, rachtán. **CHICKEN** Sicín, circeoil. **Spring c.**, s. óg. **Small stuffed c.**, s. beag dingthe (stuáilte). **CHIEF C. of Air Staff**, Ceann na Foirne Aeir. **C. of staff**, An Ceann Foirne. **Assistant C. of S.**, An C. F. Cúnta. **Deputy C of S.**, Leas-Cheann Foirne. **C. of Staff's Office**, Oifig an Cheann Foirne. **C. supply officer**, príomhoifigeach soláthair. **C. petty officer**, ard-mhionoifigeach. **C. ground instructor**, príomhtheagascóir ar thalamh. **CHILLI** Cillí. **Red c.**, c. dhearg. **CHIMNEY Factory c.**, simléar monarchan. **C. stack**, stuaic shimléir. **CHINAGRAPH** Síneagraf. **CHIT** Duillín (*docket*). **CHIT BOOK** Leabhar duillíní. **CHLORIDE C. of lime**, clóiríd aoil. **CHLORINATION** Clóiríniú. **CHLORINE** Clóirín. **CHOICE** Rogha. **CHOKE** Tachtóir (*mech.*). **CHOKING C. group (gases)**, grúpa gás tachta.

Circumstantial

CHOLERA Calar. **CHOP** Gríscín (*feola*). **CHORD Spinal c.**, corda an droma, smior mantach. **CHROMIUM** Cróimiam, *g. id.* **CHRONOLOGICAL C. Record**, taifead de réir dátaí. **CHURCH Garrison c.**, eaglais gharastúin. **Military C. of the Sacred Heart**, E. Mhíleata an Chroí Rónaofa. **C. parade/ spire/ tower**, paráid/ stuaic/ túr eaglaise. **C. with spire**, eaglais le stuaic. **C. with tower**, e. le túr. **C. without spire or tower**, e. gan stuaic nó túr. **CIGAR** Todóg. **Elongated c.**, t. fhadaíthe. **CIPHER** Rúnscrip, rúnscribhinn. **To send a message in c.**, teachtaireacht a chur ar aghaidh i r. **C. card/ key/ team**, cárta/ eochair/ foireann rúnscripthe. **CIRCLE A c. of 40 metre diameter**, ciorcal 40 méadar ar trastomhas. **Inner/ magpie c.**, crios inmheánach/meaig. **CIRCLIP** Cruinnfháiscín. **CIRCUIT** Ciorcad. **Electric firing c.**, c. lámhaigh leictreach. **Amplifying c.**, c. ollmhéadaitheach. **Buffer c.**, c. idirghabhála. **Short/ turning c.**, c. gearr/ iompála. **Electronic c.**, c. leictreonach. **To make a complete c.**, c. comhlán a dhéanamh. **Open c.**, c. oscailte. **Parallel c.**, c. comhthreormhar. **CIRCULAR** *adj.* Ciorclach, *n.* ciorclán, imlitir. **Training c.**, imlitir thraenála. **C. flow**, sruth ciorclach. **CIRCULATION C. of the blood**, imshruthú na fola. **C. List**, liosta cúrsaíochta. **C. map**, léarscáil chúrsaíochta. **Traffic c.**, cúrsaíocht tráchta. **CIRCUMFERENCE** Imlíne. **CIRCUMFERENTIAL Burst cases, c.**, cásanna timréabtha. **CIRCUMSTANTIAL C. evidence**, fianaise imthoisceach.

Civic

CIVIC Cathartha.
CIVICS Cathróireacht.
CIVIL **Approved c. hospital**, ospidéal sibhialta formheasta. **C. offence**, cion sibhialta. **Civil power**, cumhacht sibhialta. **Civil defence**, cosaint sibhialta. **Civil affairs**, gnóthaí sibhialta. **Civil defence officer**, oifigeach cosanta sibhialta. **Civil Defence region**, réigiún Cosanta Sibhialta. **Civil Defence Section**, An Rannóg Cosanta Sibhialta. **Civil Defence subsection**, forannóg Cosanta Sibhialta.
CIVILIAN Sibhialtach (*n.*), sibhialta (*adj.*).
CLAIM **C. for consolidated allowance in lieu of ration and messing allowances**, éileamh ar liúntas comhdhlúite in ionad liúntas ciondála agus bialannais. **Monthly c. for lodging, fuel and light allowance**, é. míosúil ar liúntas lóistín, breosla agus solais. **C. in respect of disturbance**, é. i leith dshocraíochta. **To c. a gratuity**, aisce a éileamh (*vb.* Éilím).
CLAIMANT Éilitheoir.
CLAMP *vb.* Clampáilim, *n.* clampa, teanntás. **Check traversing c. with jamming bloc**, cosc-chlampa trasnála le bloc pulcaithe. **C. ring**, fáinne clampála. **C. ring screw/ positioning stud**, scriú fáinne/ stoda ionadaithe clampála. **C. screw for checking traverse with handle and jamming block**, clampascriú le hanla agus bloc pulcaithe chun trasnáil a chosc.
CLAMPING Clampáil. **C. Bar/ handle/ nut**, barra/ hanla/ cnó clampála.
CLARIFY **To c. (a thing)**, (rud) a shoiléiriú.
CLARITY **Consistent with c.**, gan soiléireacht a chailleadh.
CLASP **C'knife** (*G. T.*), Fáiscscian.
CLASS Cineál, saghas, rang, grád, aicme.

Clearing

C. of shot, grád lámhachóra. **Line/ technician c.**, Aicme líne/ theicneoirí.
C. -taking, rang-mhúineadh.
CLASSIFICATION **C. of privates/ technical stores**, aicmiú saighdiúirí single/ stóras teicniúil. **Bridge c.**, a droichead. **C. practice**, cleachtas aicmíochta. **Security c.**, aicmiú díonachta.
CLASSIFIED **C. Material**, ábhar aicmithe.
CLAW **C. of extractor**, ionga an tarraingeora. **C. lever**, luamhán ladrach.
CLEANER Glantóir.
CLEANLINESS **Personal c.**, glanachar pearsanta.
CLEANSING Glanadh. **Personal C.**, g. pearsanta.
CLEAR **To c. a gun**, gunna a réiteach. **To stand c.**, seasamh i leataobh. **The Column will c. crossroads 573 by 07.30 hours**, beidh an colún imithe thar crosbhóthar 573 faoi 07.30 uaire. **To be c. of the loading machine**, bheith glan ar an inneall lódála. **The edges of all aiming marks will c. the target edges by at least 15 Centimetres**, beidh imill na marcanna díríochta go léir 15 ceintiméadar ar a laghad glan ar imill na targaide. **To c.**, glanadh thar. **In clear** (*message*), i léirsript. **To c. messages**, teachtaireachtaí a imréiteach. **To send a message in c.**, teachtaireacht a chur ar aghaidh i léirsript.
CLEARANCE **C. for the barrel**, scóip don bhairille. **Crest c.**, cíorghlanadh. **Debris c.**, imréiteach treascarnaigh. **Feedpiece c.** (*L.M.G.*), log cothmhíre. **Minimum c.**, glanadh íosta. **Road c.**, réiteach bóthair. **The c. between the bomb and the barrel**, an spás idir an buama agus an bairille. **Thumb c.**, ordlog. **Mine field c.**, imréiteach log mianach.
CLEARING Réiteach (*MR.*). **Casualty c. station**, stáisiún imréiteach taismeach.

CLEFT Scailp (*MR.*).
CLERGYMAN Pearsa eaglaise, eaglaiseach. **Officiating/ contract c.**, pearsa eaglaise feidhmithe/ faoi chonradh.
CLERK **Message centre c.**, cléireach airmheáin teachtaireachta.
CLEVER Cliste.
CLIFF Aill.
CLIMBING Dreapadóireacht.
CLINCH (*boxing*) Géagáil. **I c. (nail)**, barraim.
CLINOMETER Cliniméadar. **Indian c.**, C. indiach. **C. level/ plane**, leibhéal/ plána cliniméadair. **Sight c.**, treoircliniméadar.
CLIP C. of ammunition, fáiscín lónlámhaigh. **Nail c. (compass)**, iongán. **Spring c.**, fáiscín scinme.
CLOCK C. tower arch, stua túr cloig. **C. horizontal/ vertical ray method**, modh ga an chloig chothrománaigh/ ingearaigh.
CLOCKWISE Deiseal. Ar deiseal (*as adv.*)
CLOGGING C. of communications, cumarsáidí a thachtadh.
CLOSE **To surprise a section at c. quarters**, teacht ganfhios i gcóngar ar ghasra. **To c. (in battle)**, dul i ngleic comhraic. **To come to c. quarters with an enemy**, dul i dtreis le namhaid. **To give c. support to a company**, neastacaíocht a thabhairt do chomplacht. **To c. on the centre/ a flank**, dlúthú isteach ar an lár baill/ ar chliathán. **C. air support**, neastacaíocht aeir. **C. fitting**, dlúthfheistithe. **C. bridge garrison**, neasgharastún droichid. **C. weave**, dlúthfhíochán. **C. reconnaissance**, neastaiscealaíocht. **C. ground observation**, neasbhreathnadóireacht talún.
CLOTH **Superfine c.**, éadach sármhín.

CLOTHES Civilian c., éadach sibhialta.
CLOTHING **Tight c.**, éadach cúng.
CLOTTING C. of the blood, clagadh na fola.
CLOUD Néal. **Dust c.**, n. deannaigh.
CLOUD-HOPPER Néal-lingire.
CLUB C. foot (mech.), camreilge. **C. footed**, reilgíneach.
CLUSTER C. of particles, bailiúchán de cháithníní.
CLUTCH Crág. **C. plate**, crágphláta.
COACH Fortheagascóir. **To c. a firer on the range**, fortheagasc a thabhairt do lámhachóir ar an raon.
COACHING C. at the firing point, fortheagasc ag an bpointe lámhaigh.
COALITION C. forces, comhfhorasáí
COAST C. -line, líne chósta. **C. defence artillery**, airtléire cosanta cósta. **C. watching**, faire chósta/ vaidhtéireacht chuain.
COASTAL C. areas/waters, líomatáistí / uiscí/ cósta.
CO-AXIAL comhaiseach. **C. feeder**, cothaitheoir comhaiseach.
COBALT Cóbalt.
COCK **To c. the action**, an t-oibreas a chur ar tinneall. **At full-/ half-cock**, ar tinneall/ leatinneall.
COCKING C. handle, hanla tinnill. **C. h. slot**, sliotán hanla tinnill. **C. -piece**, tinneallmhír. **Full/ half-bent of c. -p.**, lán/ leatheag tinneallmhíre. **C. -p. locking recesses**, cuaisíní ghasála tinneallmhíre. **Stud on c.-p.**, stoda tinneallmhíre.
COCKLE Ruacan.
COCKPIT Crannóg.
COCK-SURE Róchinnte, rómhuinéach (*as féin*).
COCKTAIL Manglam. **Shrimp c.**, m. ribe róibéis. **Fruit c.**, m. torthaí. **Prawn c.**, m. cloicheáin.
COD Trosc.
CODE Cód. **C. addresses /names/ word**,

códseoltaí/ ainmneacha/ fhocal. **Morse C.**, an Cód Morse. **C. titles**, códteidil. **C's and keys**, cóid agus eochracha. **Map reference c.**, cóid tagartha léarscáile. **Slidex c.**, cóid slidex.

CO-EFFICIENT C. of expansion, comhéifeacht leathnúcháin.

COFFEE Caife. **Irish c.**, c. gaelach.

COGGED Fiaclach.

COGNISABLE An offence c. by the Civil Courts, cion is intrialte ag na Cúirteanna Sibhialta.

COIL C. of pull-through, corna corda glanta. **Search c.**, cora cuardaigh.

COINCIDENCE (R.F.) Early/ false/ late rough c., comtheagmhasacht luath/ bhréige/ mhall/ bhreac-chruinn. **C. by symmetry of images**, c. ó ghlónmhaireacht íomhána. **C. of adjusting head**, roithín coigeartach comhtheagmhasachta **Housing for c. adjusting head**, cumhdach do roithín coigeartach comhtheagmhasachta. **C. adjusting scale**, scála coigeartach c. **C. of magnetic with true bearing**, treo-uillinn adhmainteach agus treo-uillinn fhíor a theacht le chéile. **To make c. on the moon**, comhtheagmhasacht a dhéanamh ar an ngealach.

COL (M.R.) Mám.

COLLABORATE Comhoibríonn (with, le).

COLLABORATION In c. with the enemy, i gcomhoibriú leis an namhaid.

COLLABORATOR Comhoibrítheoir.

COLLAPSIBLE C. target, targaid thitimeach.

COLLAR Coiléar. **Actuating c.**, c. gníomhaithe. **Adjustable c.**, c. inchoigeartaithe. **Breast c.**, uchtchoiléar. **C. clamping nut**, cnó clampála coiléir. **C. flap**, Liopa c. **C. locking bolt**, bolta glasála c. **C. locking nut lever**, luamhán cnó glasála c. **C. bone**, dealrachán, branra brád.

Micrometer c's, coiléir mhionmhéadair. **Retaining c's**, coiléir choinnithe. **C. roller**, c. rothlóra. **C. roller split pin**, gabhalbhiorán coiléar rothlóra. **Screwed c.**, coiléar scriúáilte. **Steel c.**, c. cruach.

COLLARBONE Cnámh an smiolgadáin.

COLLATERAL Comhghabhálach. **Collateral damage**, fodhamáiste.

COLLATION C. of information, cóimheas eolais.

COLLECTING C. agency, gníomhaireacht bhailithe.

COLLECTION C. of information, *vb.* bailiú eolais, *n.* bailiúchan eolais.

COLLECTIVE C. fire, comhlámhach. **C. protection**, comhchaomhnú.

COLLEGE The Combat Service Support College, An Coláiste Tacaíochta Seirbhíse Comhraic. **The Combat Support C.**, An Coláiste Tacaíochta Comhraic. **The Military C.**, An Coláiste Míleata. Coláiste Chaoimhín (DOD).

COLLIMATOR Comhlínitheoir. **Crest clearance c.**, c. ciorghlanta. **Direction c.**, treo-ch.

COLLISION Iombhualadh.

COLLUSION Claonpháirteachas.

COLON Idirstad.

COLONEL Cornal.

COLOUR Cased/uncased C., Bratach chumhdaithe / neamhchumhdaithe. **Regimental C.**, B. Reisiminte. **C. party**, meitheal Bhratach. **C. vision**, cumas aitheanta dathanna. **C.-code**, dathchód.

COLOURABLE C. imitation of uniform, aithris dhealraitheach d'éide.

COLT C. automatic, colt uathoibrítheach.

COLUMN Colún. **Close c.**, dlúthcholún. **Combat c.**, colún comhraic. **C. commander**, ceannasaí colúin. **In c. formation**, in eagar colúin. **A c. moving at low density**, colún ag

Combat

gluaiseacht ar éadlús. **A c. vulnerable to air/ ground attack**, c. atá sobhuailte ón aer/ ón talamh. **C. of route**, c. bealaigh. **Pursuing c.**, c. tóra. **Road-bound c.**, c. bótharghafa. **C. of platoons/ sections**, c. de bhuíonta/ ghasraí. **C. of threes/ sixes**, c. triúr/ seisear.

COMBAT Comhrac. **C. mission**, misean comhraic. **C. orders**, orduithe comhraic. **C. aviation**, eitlíocht ch. **C. car**, carr c. **C. effectiveness**, éifeachtúlacht ch. **C. group**, grúpa c. **C. imminent**, comhrac ar tí tarlú. **C. readiness**, ullamh chun comhraic. **C. suit**, culaith chomhraic. **C. troops**, trúpaí c. **Combat Support College**, An Coláiste Tacaíochta Comhraic. **Combat Service Support College**, An Coláiste Tacaíochta Seirbhíse Comhraic.

COMBATANT Comhraiceoir (*n.*), comhraiceach (*adj.*) **C. Corps/ sections**, cór/ gasra comhraiceach.

COMBINATION **C. of punishments**, cónascadh pionós. **C. of reference point, vertical clock ray and degree measurement**, cónascadh de phointe tagartha, gha an chloig ingearaigh agus chéimthomhas. **C. tool**, comhuirlis. **C. of**, cnuasacht de.

COMBINED **C. attack**, comhionsaí. **C. exercises**, comhfhreacnaimh.

COMBUSTIBLE **C. material**, ábhar indóite.

COMBUSTION Dóchán. **Cap c.**, dóchán caipín. **Products of c.**, iarsmaí dócháin. **C. chamber**, seomra dócháin. **Internal c. engine**, inneall dócháin inmheánaigh. **Spontaneous c.**, dóchán uathadhainte.

COMMA Cama, camóg.

COMMAND Ceannas, ceannasaíocht, ordú. **C. adjutant**, aidíunach ceannasaíochta. **Assistant c. a.**, a. cúnta c. **Eastern/ Southern/ Western C.**, Ceannasaíocht an Oirthir/ Deiscirt/

Commander

Iarthair. **C. engineer**, innealtóir ceannasaíochta. **C. headquarters**, ceanncheathrú ch. **c.h. staff**, foireann cheanncheathrú ch. **In c.**, i gceannas. **C. intelligence officer**, oifigeach faisnéise ceannasaíochta. **C. legal officer**, o. dlí c. **C. medical officer**, o. liachta c. **C. operations officer**, o. oibríochtaí c. **C. ordnance garrison company**, complacht garastúin ordanáis c. **C. quartermaster**, ceathrúnach ceannasaíochta. **C. records officer**, o. taifead c. **C. staff**, foireann ch. **Supreme C. of the Forces**, Ardcheannas na bhFórsaí. **C. training depot**, iosta traenála ceannasaíochta. **C. welfare board**, bord leasa ceannasaíochta. **Second-in-c.**, leas-cheannasaí. **Word of c.**, focal ordaithe. **Cautionary/ executive word of c.**, focal ordaithe rabhaidh/ feidhmiúcháin. **C. and staff**, ceannas agus foireann. **C. and S. School**, An Scoil Cheannais agus Foirne. **C. ammunition depot**, iosta lónlámhaigh ceannasaíochta. **C. engineer depot**, iosta innealtóirí c. **C. mechanical transport depot**, iosta iompair mheicniúil c. **C. medical depot**, iosta liachta c. **C. ordnance depot**, iosta ordanáis c. **C. petrol depot**, iosta peitрил c. **C. post**, post ceannais. **C. post terrain exercise**, freacnamh tír-raoin post ceannais. **C. supply depot**, iosta soláthair ceannasaíochta. **C. welfare officer**, oifigeach leasa c. **Under c.**, faoi cheannas.

COMMANDANT Ceannfort. **The rank of c.**, céim cheannfoirt. **The C., The Military College**, An Ceannfort, An Coláiste Míleata. **Office of the Commandant Military College**, Oifig Cheannfort an Choláiste Míleata.

COMMANDER Ceannasaí. **The Blue/ Red C.**, C. Gormach/ Deargach. **C. -in-Chief**, Ardcheannasaí. **Equivalent c.**,

Commanding

- cannasaí comhionann. **Immediate c.**, c. is neasa, neascheannasaí.
- COMMANDING** Ceannasach. **C. officer**, oifigeach ceannais. **Officer c.**, oifigeach i gceannas. **C. feature**, gné cheannasach.
- COMMEMORATION 1916 C. Day**, Lá Cuimhnithe 1916.
- COMMENCEMENT C. date of pension**, dáta tosaithe pinsin.
- COMMENTARY Running c.**, tráchttaireacht reatha.
- COMMENTATOR** Tráchttaire.
- COMMENTS** Nótaí léirmheasa.
- COMMISSION** Coimisiún, údarú, barántas. **Form of c.**, foirm choimisiúin. **Short-service c.**, c. gearrsheirbhíse. **Temporary c.**, c. sealadach. **To c. a Cadet**, Dalta a choimisiúnú. **To c. a vessel**, arthach a choimisiúnú. **To relinquish a c.**, scarúint le coimisiún. **The relinquishment of his c. by an officer**, oifigeach ag scarúint lena ch.
- COMMISSIONED C. officer**, oifigeach coimisiúnta. **C. military (naval) rank**, céim mhíleata (chabhlaigh) ch.
- COMMISSIONING C. Ceremony**, deasghnáth coimisiúnaithe, searmóin choimisiúnaithe. **C. pennant**, bratainn choimishúinaithe.
- COMMIT To c. to a military prison**, (*duine*) a chimiú chun príosúin mhíleata. **To c. the reserve into action**, an cúltaca a chur sa chomhrac.
- COMMITTEE Advisory/ amusements c.**, coiste comhairlitheach/ siamsaí. **Officers' Mess C.**, C. Bhialann na nOifigeach. **Indoor amusements c.**, c. siamsaí tí. **Social functions c.**, c. dálas cuideachtúil.
- COMMODITY** Earra. **On a c. basis**, de réir earraí.
- COMMODEORE** Ceannasóir.
- COMMUNICATE To c. with the press through the authorised channels**,

Company

- eolas a chur chun na nuachtán sa tslí údaraithe.
- COMMUNICATION** Cumarsáid. **C. centre**, airmheán cumarsáide. **C. facilities**, saoráidí cumarsáide. **Line c.**, cumarsáid líne. **C. resources**, acmhainn chumarsáide. **C. to the combat posts**, cumarsáid leis na poist chomhraic. **To establish and maintain c's**, cumarsáidí a bhunú agus a chohabháil. **To hold c. with the enemy** (*offence*), c. a dhéanamh leis an namhaid. **Axis of signal c.**, ais chumarsáide chomharthaíochta. **Means of c.**, cóir chumarsáide. **Communications and Information Services Company (CIS)**, Complacht Seirbhíse Cumarsáide agus Eolais (SCE).
- COMMUTATION C. of allowances**, iomalartú liúntas.
- COMMUTATOR** Iomalartóir. **C. segment**, teascán iomalartóra. **C. split-ring**, Gabhalfháinne iomalartóra.
- COMMUTE To c. a sentence**, pianbhreith a iomalartú.
- COMMUTED C. allowance**, liúntas iomalartaithe.
- COMPACT** Dlúth, dingthe. **C. disc**, dlúthdhiosca.
- COMPANION** Comrádaí, compánach.
- COMPANY** Complacht, comhlúadar. **Bad c.**, droch-chomhlúadar. **C. adjutant/ commander**, aidiúnach/ceannasaí complachta. **C. or equivalent unit**, c. nó aonad comhionann. **Headquarters c.**, c. ceanncheathrún. **C. leader/ lines/ quartermaster/ quartermaster sergeant/ sergeant**, cinnire/linte/ ceathrúnach/ ceathrúsháirsint/ sáirsint complachta. **Assitant c. leader**, cinnire cúnta complachta. **Field/ garrison/ hospital/ maintenance/ rifle C.**, complacht machaire/ garastúin/ ospidéal/ cothabhála/ muscaed. **Field Signal (transport)**

Comparable

- c.**, C. comharthaíochta (iompair mh) machaire. **Hospital c. with nursing staff**, c. ospidéal le foireann altranais. **Shore c.**, c. trá. **Infantry support c.**, c. tacaíochta coisithe.
- COMPARABLE** Inchomparáide, inhomórtais. **C. electric circuit**, ciorcad leictreach inhomparáide.
- COMPARATIVE C. tests of fire effect**, tástálacha comparáideacha ar lámhachéifeacht.
- COMPARATIVELY C. thin material**, ábhar measartha tanaí.
- COMPARE** *vb.* Cuirim i gcomparáid.
- COMPARISON** Comparáid.
- COMPARTMENT** Earrann.
- COMPASS** Compás. **Box c.**, c. bosca. **Card c.**, c. cárta. **Pocket magnetic c.**, c. adhmainteach póca. **Service prismatic c.**, c. priosmach seirbhíse. **C. bearing**, treo-uillinn chompáis. **C. bearings**, treo-uillinneacha compáis. **C. needle**, snáthaid chompáis.
- COMPASSIONATE** **On c. grounds**, ar chúiseanna comhthrua.
- COMPEL** **To c. a person subject to Military Law to join in a mutiny** (*offence*), iallach a chur ar dhuine atá faoi Dhlí Míleata gabháil le frithcheilg.
- COMPELLABLE C. Witness**, finné inordaithe.
- COMPENSATE** **A left-handed twist to c. for drift** (*rifling*), casadh tuathail chun síobadh a chothromú. **To c. for errors**, cúiteamh a dhéanamh sna hearráidí.
- COMPENSATION** cúiteamh. **To seek c.**, cúiteamh a lorg.
- COMPETE** **To c.**, dul san iomaíocht. **To be eligible to c.**, bheith i dteideal dul san iomaíocht.
- COMPETENCE C. of person to take an oath**, inniúlacht duine chun mionn a thabhairt.
- COMPETENT C. military authority**, údarás míleata inniúil.

Complex

- COMPETITION** Comórtas, iomaíocht, coimhlint. **Army shooting c's**, comórtais lámhaigh Airm. **Combined rifle and light machine gun c.**, comhchomórtas muscaeid agus inneallghunna éadroim. **Individual c's**, comórtais aonair. **Light machine gun individual c.**, comórtas aonair inneallghunna éadroim. **Light machine gun team c.**, c. foireann inneallghunna éadroim. **Machine gun team c.**, c. foireann inneallghunna. **Rapid-loading c.**, c. mearlódála. **Rifle individual c.**, c. aonair muscaeid. **Rifle team c.**, c. foireann muscaeid. **Chaplains' cup c.**, c. chorn na séiplíneach. **Cross-country shield C.**, c. scéithe trasna-tíre. **Tug-of-war c.**, c. tarraingt téide. **Sniper c.**, c. naoscaireachta. **Medium machine-gun maintenance c.**, comórtas cothabhála inneallghunna mheánaigh. **Sub-machine gun (gustaf) c.**, comórtas foinneallghunna (gustaf). **Keen c.**, géarchoimhlint. **Unfair c.**, iomaíocht mhíchothrom.
- COMPETITOR** Iomaitheoir.
- COMPILE** Tiomsaím, díolaimim. **To c. a return**, tuairisceán a dhéanamh amach.
- COMPILING** Cur le chéile, déanamh amach, tiomsú. **C. a trace**, rianaíocht a dhéanamh.
- COMPLAINT** Gearán. **To submit a complaint to the unit commander**, gearán a chur faoi bhráid ceannasaí an aonaid.
- COMPLAINANT** Gearánach, gearánaí.
- COMPLEMENT C. of L.É. 'Aoife'**, comhlán L.É. 'Aoife'.
- COMPLEMENTARY** Comhlántach.
- COMPLETE** **To c. an Attestation Paper**, Páipéar Fianaithe a chomhlánú. **C. gun test**, lántástáil ghunna. **Cylinder c.**, sorcóir comhlán. **C. circuit**, ciorcad comhlán.
- COMPLEX** Casta. **C. road junction**, acomhal ilbhóithre. **C. electronic**

Complexity

- instruments**, airnéisí casta leictreonacha.
- COMPLEXITY** Castacht.
- COMPLIANCE** Aontú, comhlíonadh, géilleadh.
- COMPLICATED** Casta.
- COMPLIMENT** Comaoin. **Under a c.**, faoi chomaoin.
- COMPLICITY** Comhpháirteachas, comhchiontaíl.
- COMPLIMENTARY** Moltach. **C. copy**, cóip dhea-mhéine.
- COMPLIMENTS** **To pay c.**, ionracais a thabhairt, beannú (*do*). **To exchange c's**, i. a thabhairt dá chéile, beannú dá chéile.
- COMPLY** *vb.* Comhlíonaim, claoím le, déanaim de réir, géillim do.
- COMPONENT** Comhpháirt. **Bridge c's**, comhpháirteanna droichid. **Main c's**, príomh-chomhpháirteanna.
- COMPOSITE** **C. battalion**, Cathlán cumaisc.
- COMPOSITION** Comhdhéanamh. **C. cap**, caipín cumaisc. **C. of teams**, comhdhéanamh na bhfoirne. **C. of soil**, c. ithreach.
- COMPOUND** Cumasc. **C. nuclei**, eithní cumaisc.
- COMPREHENSION** Powers of **c.**, cumas tuisceana.
- COMPRESSED** **C. air**, aer comhfháiscithe/ comhbhrúite. **Strongly c.**, comhbhrúite go daingean.
- COMPRESSION** Comhfháiscadh. **C. by tourniquet**, comhfháiscadh le tuirnicéad. **High c.**, c. ard. **C. ignition**, adhaint chomhfháiscithe. **C. pressure**, brú c. **C. ratio**, cóimheas c. **C. space**, spás c. **C. stroke**, buille c.
- COMPRESSOR** (*arty*) Comhfháiscire. **C. body**, Cabhail ch.
- COMPROMISE** Comhréiteach, comhghéilleadh.
- COMPROMISING** Cur i gcontúirt, amhras a tharraingt ar.

Concern

- COMPTROLLER C. and Auditor General**, Ard-Reachtair Cuntas agus Ciste.
- COMPULSORY** Éigeantach, oibleagáideach. **C. retirement**, scor éigeantach.
- COMPUTATION** Comhaireamh.
- COMPUTE** *vb.* Comhairim, ríomhaim. **To c. service**, seirbhís a ríomhadh.
- COMPUTER** Ríomhaire. **C. operator**, Oibritheoir ríomhaire. **C. programming**, Ríomhchlárú. **Personal c.**, ríomhaire pearsanta.
- COMPUTERISED** **C. Personnel Management System**, Córas Bainistíochta Pearsanra ar Ríomhaire.
- CONCAVE** **C. slope**, Fána chuasach.
- CONCEALED** **C. positions**, Suimh cheilte.
- CONCEALMENT** Ceilt. **C. against air (ground) observation**, c. ar bhreathnadóireachta ón aer (ar talamh).
- CONCEDE** Géillim, admháim. **He conceded in the end**, d'admhaigh sé faoi dheireadh.
- CONCENTRATE** **To c. troops at a given point**, trúpaí a chomhchruinniú ag pointe áirithe.
- CONCENTRATED** **C. attack**, ionsaí comhchruinnithe.
- CONCENTRATION** **A c. of superior force and fire-power at the decisive place**, barr nirt agus cumhachta lámhaigh a chomhchruinniú san áit chinnteach. **C. area**, liomatáiste comhchruinnithe. **C. camp**, campa géibhinn. **Troop c's.**, comhchruinnithe trúpaí. **C. of troops**, comhchruinniú trúpaí. **C's on call**, comhchruinnithe ar ghlaoch. **Mental c.**, dianmhachnamh. **C. camp**, sluachampa géibhinn.
- CONCENTRIC** Comhlárnach.
- CONCEPT** Smaoineamh, coincheap.
- CONCERN** **To all whom it may c.**, do gach n-aon lena mbaineann. **To be c'ed**

in an attempt to, bheith páirteach in iarracht ar.

CONCERTINA C. wire, sreang insearrtha.

CONCILIATION Réiteach. C. and arbitration, comhréiteach agus eadrainn.

CONCISE Gonta.

CONCLUSION Conclúid (*logic*), deireadh, críoch, clabhsúr. **In c.**, mar bhuille scoir.

CONCLUSIVE C. evidence, fianaise chinntitheach.

CONCRETE Coincréit. **Reinforced c.**, c. threisithe.

CONCRETER Coincréitire.

CONCUR To c. (in), aontú (le).

CONCURRENT Comhthráthach.

CONCUSSION C. charge, lánán comhbhuailte. **C. fuse**, aidhnín comhbhuailte.

CONDEMN Daoraim. **To condemn someone to death**, duine a dhaoradh chun báis.

CONDENSE *vb.* Comhdhlúthaim.

CONDENSED Giorraithe, comhdhlúite.

CONDENSER Comhdhlúthadán. **C. can/ cap**, Canna/ caipín comhdhlúthadáin. **Adaptor for c.**, cuibhitheoir do chomhdhlúthadán. **Dielectric c.**, comhdhlúthadán tréleictreach. **Electrolytic c.**, c. leictrilíteach. **Fixed c.**, c. do-aistrithe. **Ganged c.**, c. cuingrithe. **Mica-c.**, c. míoca. **Paper c.**, c. páipéir. **Variable c.**, c. inaistrithe. **Tuned c.**, c. tíunta.

CONDENSING C. tube, feadán comhdhlúthaíochta.

CONDITION **A doubt exists as to his c.**, táthar in amhras i dtaobh a staide. **Physical c. of a unit**, staid fhisiciúil aonaid. **Sanitary c. of a prison**, staid sláintíochta phríosúin. **C's of service**, coinníollacha seirbhíse. **In trying c's**, i gcás dá chruas. **C. of building**, staid

foirgneamh. **Steady marking or steady spacing c's**, coinníollacha staidéartha marcála nó spásála.

CONDOLENCE Comhbhrón.

CONDUCT C. of defence/ the attack, stiúradh cosanta/ an ionsaí. **Distinguished c.**, iompar dearscna. **General c.**, iompar i gcoitinne. **Good c.**, dea-iompar. **C. of range practices/ war**, stiúradh raonchleachtas/ cogaidh. **C. to prejudice of good order and discipline**, iompar a rachadh chun dochair do dhea-ord agus d'araíonacht. **C. liable to censure**, iompar incháinte. **C. tending to subvert discipline**, iompar a rachadh chun araíonacht a lot.

CONDUCTION Seoltacht, conduchtadh.

CONDUCTIVITY Inseoltacht, inchonduchtacht.

CONDUCTOR Conduchttaire, seolaí, stiúrthóir. **Band c.**, stiúrthóir banna. **Lightning c.**, seolaí tintrí. **Straight c.**, conduchttaire díreach. **Paralleled c's**, conduchtairí comhthreomhara.

CONE Coirceog, cón. **C'shaped area**, achar coirceogach. **The c. of fire**, an choirceog lámhaigh. **Culminating point of a c.**, buaicphointe. **A c. of fire striking a steep hillside will cover a very small area of ground**, más i gcoinne cnoic chlaonaird a scaoilfear, beidh an crioslach buailte an-bheag.

CONFER Bronnaim.

CONFERENCE Comhdháil. **C. room**, seomra comhdhála. **joint c.**, comhchomhdháil.

CONFERRED **The power c. by subsection (a.)** an chumhacht a thugtar le fo-alt (a.).

CONFESS Admhaím.

CONFESSION admháil.

CONFIDENCE Muinín. iontaoibh (as, i). **Self-c.**, féinmhuinín.

CONFIDENT Muineach.

CONFIDENTIAL Faoi iontaoibh,

Configuration

iontaoibheach. **Annual c. report**, tuarascáil iontaoibheach bhliantúil. **C. clerk**, cléireach iontaoibhe.

CONFIGURATION Cumraíocht.

CONFINE **To c. a prisoner**, príosúnach a chur faoi ghaibhniú.

CONFINEMENT **C. to barracks**, gaibhniú i mbeairic.

CONFIRM *vb.* Daingním, deimhním. **To c. the information**, an t-eolas a dheimhniú.

CONFIRMATION Daingniú, deimhniú. **C. of appointment**, daingniú ceapacháin.

CONFIRMING **C. order**, ordú daingniúcháin.

CONFLICT Coimhlint.

CONFLUENCE Cumar.

CONFORM **The nearer the slope of the ground c's to the trajectory, the greater the dangerous space**, dá chosúla fána na talún leis an rothag, is ea is mó an spás dainséarach. **Officers detailed to a fire unit must c. to the movements of the section**, ní mór d'oifigigh a shonraítear do lámhachaonad, gluaiseachtaí an ghasra a leanúint.

CONFORMATION **C. of the ground**, cruth na talún.

CONFRONT **To c. the enemy**, aghaidh a thabhairt ar an namhaid.

CONFRONTATION Comhfhorrántas.

CONFUSION Easordú, tranglam, trína chéile.

CONGENITAL **C. peculiarities**, comharthaí broinne.

CONGESTION **Traffic c.**, cúngrach tráchta.

CONGRATULATE Déanaim comhghairdeas (*le*).

CONGRATULATION Comhghairdeas. **Congratulations!** go maire tú, tuilleadh biseach ort, mo ghraidhm (go deo) tú!

CONGREGATE Cruinním, bailím. tagann i dteannta le chéile.

Consistent

CONGRESS Comhdháil.

CONIFEROUS **C. tree**, crann buaircíneach.

CONJUNCTION Comhcheangal, cónasc. **In c. with**, i gcomhcheangal le.

CONJUNCTIVITIS Toinníteas.

CONNECTING **C. file**, treas ceangail. **C. rod**, slat cheangail.

CONNIVANCE **C. at desertion**, tréigean a chúlcheadú.

CONNIVE **To c. at the escape of a prisoner**, éalú príosúnaigh a chúlcheadú.

CONROD Slat cheangail.

CONSCIENCE Coinsias, cogús.

CONSCIOUS Aithne, meabhair, comhfhiosach. **To be c. (patient)**, a aithne (mheabhair) a bheith ag (othar). **Security c.**, meabhrathach ar dhíonacht.

CONSCRIPT Coinscríofach.

CONSCRIPTION Coinscríobh.

CONSECUTIVE **Nine c. days**, naoi lá as a chéile. **C. turns**, castaí leantacha.

CONSENT **With the c. of the Deputy Chief of Staff (Support)**, le toiliú an Leas-Cheann Foirme (Tacaíocht). **To c. (to)**, Toiliú (*le*).

CONSEQUENTIAL **C. amendment**, leasú iarmartach. **Provisions c. on dismissal**, forálacha a leanann as dífhostú.

CONSERVATORY teach gloine.

CONSERVATION **C. of energy**, buanchoimeád fuinnimh.

CONSIDER Machnamh, meá. **To c. a report**, machnamh a dhéanamh ar thuarascáil. **To c. an NCO for promotion**, m. ar ONC le haghaidh ardú céime. **C. for 10 mins**, déan machnamh ar feadh 10 nóiméad.

CONSIDERATION **C. of courses**, cúrsaí a mheá.

CONSISTENCY Comhsheasmhacht, comhréir. **Mean residual c. (RF)**, comhsheasmhacht an mheániarmhair.

CONSISTENT Seasmhach, seasta.

Consolidate

- A c. 10 cm grouper**, grúpálaí 10 ceintiméadar seasta.
- CONSOLIDATE** **To c. a position**, suíomh a chóineartú.
- CONSOLIDATED** Comhdhlúite. **C. ration allowance**, liúntas comhdhlúite ciondála.
- CONSOLIDATING** **C. voucher**, cruthúnacht chomhdhlúite.
- CONSOMME ROYALE** Anraith ríoga.
- CONSPIRACY** Comhcheilg, uisce faoi thalamh.
- CONSPIRE** **To c. (with)**, dul i gcomhcheilg (*le*), uisce faoi thalamh a dhéanamh.
- CONSPIRING** **C. to cause sedition**, dul i gcomhcheilg chun ceannairc a chur ar siúl.
- CONSTANT** Seasta, seasmhach. **C. angle**, uillinn seasta. **C. current**, sruth seasta. **C. rate**, ráta seasta. **C. proportion**, comhréir sheasmhach.
- CONSTELLATION** Réaltra.
- CONSTIPATION** Triomacht, cruaitéacht.
- CONSTITUENCY** Dáilcheantar, toghcheantar.
- CONSTITUTE** **To c. a person to be an officer**, duine a bhunú ina oifigeach. **The bodies which c. the Forces**, na comhluchtaí a chomhdhéanann na Fórsaí.
- CONSTITUTION** **C. of Court-Martial/ the Defence Forces**, comhdhéanamh Armchúirte/ Óglaigh na hÉireann. **C. (of person)**, Coimpléasc (duine). **Constitution of Ireland**, Bunreacht na hÉireann.
- CONSTRUCTION** Tógáil, foirgníocht.
- CONSTRUCTIVE** Cuiditheach. **C. criticism**, léirmheastóireacht chuiditheach.
- CONSTRUE** *vb.* Forléirim.
- CONSUL** Consal.
- CONSULT** Téim i gcomhairle le, cuirim i gcead (*duine*), breathnaím (*i bhfoclóir*).

Continuation

- CONSULTATION** Dul i gcomhairle.
- Frequent c.**, dúl i gcomhairle go minic.
- CONSUMPTION** Ídiú, tomhailt. **C. rate**, ráta ídithe.
- CONTACT** Teagmháil, tadhall. **Advance to c.**, ascnamh go teagmháil. **Forces in c.**, fórsaí teagmhála. **Initial c.**, teagmháil tosaigh. **To be in close c. with the enemy**, bheith i ndlúthteagmháil leis an namhaid. **To gain c. with the enemy**, teagmháil a dhéanamh leis an n. **To maintain c.**, fanacht i dteagmháil (le). **Personal c. between umpires**, teagmháil moltóirí lena chéile. **C.-breaker**, scoradán. **C.-points**, pointí tadhail. **C. sport**, spórt teagmhála.
- CONTAGIOUS** Tógálach.
- CONTAIN** Coinním (*namhaid*).
- CONTAINER** Coimeádán.
- CONTAINING** **C. action**, comhrac coinnithe.
- CONTAMINATION** **C. of a dressing**, íocleasú a thruailliú. **Surface c. (L.M.G.)**, dreachthruaillíocht.
- CONTEMPOR** Comhaimseartha.
- CONTEMPT** **The offence of c. of Court-Martial**, an cion sin, díspeagadh Armchúirte. **To bring c. on Army uniform**, drochmheas a tharraingt ar éide Airm.
- CONTENTS** **C. (of dispatches)**, ábhair (*teachtaireachtaí*).
- CONTEST** Comórtas, iomaíocht.
- CONTINENT** Mór-roinn.
- CONTINGENCY** **C. fund**, ciste teagmhais. **C. plan** plan teagmhasachta. **Future c.**, teagmhas todhchaí.
- CONTINGENT** **C. Allowance**, liúntas teagmhasach. **Irish c.**, meitheal Éireannach.
- CONTINUANCE** **C. in service**, leanúint i seirbhís.
- CONTINUATION** **C. training**, traenáil leanúna.

Continue

CONTINUE To c. in its flight (*bullet*), leanúint dá chúrsa eitilte.

CONTINUITY C. of service, leanúnachas seirbhíse.

CONTINUOUS C. Army Service/ration allowance, Armsheirbhís/liúntas ciondála leanúnach. C. study, staidéar leanúnach.

CONTINUOUSLY Go leanúnach.

CONTOUR Comhchuar, comhairde. **Interpolated/ sea-bed (submarine) c's**, comhchuar idirshuite/ghrinnill mhara. **Target c.**, comhchuar targaide. **To c. a map**, léarscáil a chomhchuaradh. **Contour (vertical) interval**, eatramh comhchuarach (ingearach). C. line, líne chomhchuarach. **Contoured map**, léarscáil chomhchuartha.

CONTRABAND C. of war, contrabhanna cogaidh.

CONTRACEPTIVES Frithghiniúnaigh, coiscíní.

CONTRACT Conradh. C. of enlistment, c. liostála. **To c. a disability**, míthreoir a bhaint do (*dhuine*). **To c. for service**, conrú (dul faoi chonradh) chun seirbhíse. **To c. a blood vessel**, fuileadán a chrapadh.

CONTRACTION Crapadh.

CONTRACTOR Conraitheoir.

CONTRADICTION A c. at 1050 metres (*mortar*), contrárthacht ar raon 1050 méadar. A c. in terms, comhbhréagnú focal.

CONTRARY To act c. to Defence Forces' Regulations, gníomhú contrártha do Rialacháin Óglaigh na hÉireann.

CONTRAVENE To c. a regulation, rialachán a shárú.

CONTRAVENTION C. of a regulation, sárú rialacháin.

CONTRIBUTION C. (towards), ranníocaíocht (i leith). **Unemployment Insurance C's**, Ranníocaíochtaí

Conventions

Árachais Dífhostaíochta.

CONTROL Rialú, rialán, rialachas, stiúradh. C. agencies/ centre/ lever/ organisation, Gníomhaireachtaí/ airmheán/ luamhán/ eagraíocht rialaithe. **Dual c's**, rialachas dúbailte. **Formation c. (M.B.R.)**, eagar-rialú. **Gun/ section c.**, r. gunna/ gasra. **Long c. (mortar)**, rialú i bhfad amach. **Port c.**, portrialú. **C. screw**, scriú rialaithe. **Remote c.**, cianrialú. **Causes outside the firer's c.**, cúiseanna nach bhfuil neart ag an lámhachóir orthu. **An injury due to causes within his own c.**, díobháil de bharr cúiseanna a raibh neart aige féin orthu. **To fire a rifle under mechanical c.**, muscaed a scaoileadh faoi rialú meicniúil. **To take over c. of the guard**, dul i bhfeighil an gharda. **C. and reporting centre**, airmheán rialaithe agus tuarascála. **C. grid**, greille rialaithe. **C. station**, stáisiún r. **Air c. team**, foireann rialaithe aeir. **C. (radio) set**, gléas (raidíó) rialaithe. **Movement c.**, rialú gluaiseachta. **Operational c.**, rialú oibríochta. **Sector c.**, rialú teascóige. **Radio frequency gain c.**, r. íogaireachta raidimhnicíochta. **Audio frequency gain c.**, r. íogaireachta closmhnicíochta. **Tuning c's**, rialáin chomhghléasta. **Manual gain c.**, lámhrialán íogaireachta.

CONTROLLER Fire c., Rialaitheoir lámhaigh.

CONTROVERSY Conspóid.

CONTROVERSIAL Conspóideach.

CONVALESCENCE Téarnamh.

CONVALESCENT Téarnamhach. C. depot, iosta téarnaimh.

CONVECTION Comhiompar.

CONVENE To c. a Court Martial, Armchúirt a chomóradh.

CONVENING Áisiúil, caothúil.

CONVENING C. officer/ order, oifigeach/ ordú comórtha.

CONVENTION(S) Gnás (*pl.*-anna), nós

Conventional

- (*pl.* -anna). **Hague C.**, Coinbhinsean na Háige. **By c.**, de réir nós.
- CONVENTIONAL** Comhghnásach.
- C. signs**, comharthaí nósmhara.
- C. military symbols**, Samhaltáin nósmhara mhíleata. **C. explosions**, pléascanna nósmhara. **C. electrical influences**, gnáthtionchair leictreacha.
- C. training**, traenáil chomhghnásach.
- CONVERGENCY Angle of c.**, uillinn inréimneachta.
- CONVERGING C. attack**, ionsaí inréimneach.
- CONVERSATION** Comhrá.
- CONVERSELY** Go contrártha.
- CONVERSION C. of bearings— true to magnetic**, treo-uillinneacha fíora a athrú ina dtreo-uillinneacha adhmainteacha. **C. of oblique to true bases**, sceabhabhoinn a athrú ina bhfíorbhoinn.
- CONVERTED C. rifle**, muscaed comhshóite.
- CONVERTOR Rotary c.**, claochladán rothlach.
- CONVEX C. slope**, fána dhronnach.
- CONVEYANCE Free c.**, iompar in aisce.
- CONVICT** Daoránach, pianseirbhí. **To c. of a charge**, ciontú i gcúiseamh.
- CONVICTION Civil c.**, ciontú sibhialta. **C. of offence**, c. i gcion. **On his c. by Court-Martial**, ar Armchúirt dá chiontú. **To discharge a soldier as the result of his c. by a Court-Martial**, saighdiúir a urscaoileadh de dheasca Armchúirte á ch.
- CONVINCE** Áitím (ar), cuirim ina luí (ar).
- CONVOY** Conbhua, tionlacan.
- Ambulance c.**, c. otharcharr. **Close c.**, dlúthchonbhua. **Motor ambulance c. and hospital train**, c. otharcharr agus traein ospidéil.
- CONVULSION** Tritheamh, *pl.* –thí.
- COOK** Cócaire. **Galley c.**, c. loinge.

Cornflakes

- COOKER** Bruthaire, cócaire.
- COOKERY Advanced c.**, cócaireacht ardhéime. **Field c.**, c. mhachaire.
- C. course/ utensils**, cúrsa/ gréithe cócaireachta.
- COOK-HOUSE** Cocús.
- COOL** *vb.* Fuaráim, *adj.* fionnuar.
- COOLANT** Fuarthóir.
- COOLER** Fuarthóir, cíléar.
- COOLING C. system**, córas fuartha. **C. ducts**, píobáin fuaraithe.
- CO-OPERATING C. Aircraft**, aerárthaí comhoibríthe.
- CO-OPERATION C. Squadron**, comharscuadrún.
- CO-ORDINATE** Comhordanáid. **The c's of a point**, comhordanáidí pointe. **Easting/ northing c's**, c. soir/ ó thuaidh. **Pinpoint C's**, c. pointíní. **To c. infantry and artillery fires**, lámhach coisithe agus airtléire a chomhordnú.
- CO-ORDINATED C. action**, comhrac comhordnaithe.
- CO-PARTNERSHIP** Comhpháirtíocht.
- CO-PILOT** Comhphíolóta.
- COPING C. stones**, clocha mullaigh.
- COPPER** Copar. **C. losses**, caillteanais chopair.
- COPSE** Roisín, roschoill.
- COPY True c. of Attestation Form**, cóip dhílis d'Fhoirm Fhianaithe.
- CORD** Corda.
- CORDAGE** Téadra.
- CORDITE** Coirdít.
- CORDON** Tródam. **To form a c.**, dul i dtródam.
- CORDWEAR** Cordachaitheamh.
- CORE** Croí, croileacán. **A bullet with a lead c.**, piléar le croí luaidhe. **C. losses**, caillteanais chroileacáin.
- CORKSCREW C. rule**, Riail chorescriú.
- CORN Standing c.**, Arbhar ar chois.
- CORNED BEEF** Mairteoil shailte/ leasaithe.
- CORNFLAKES** Calóga arbhair.

Cornflour

CORNFLOUR Gránphlúr.
COROLLARY Comhthoradh, iarmairt.
CORPORAL Ceannaire. **C. (line)** (technician), c. (líne) (teicneoir)
Orderly/ pioneer c., c. sealaíochta/ tiargálaithe.
CORPORATE C. member of the Institution of Civil Engineers of Ireland, comhalta corparáideach d'Institiúid Innealtóirí Sibhialta na hÉireann.
CORPS Cór. **Army c.**, c. Airm. **Corps of Engineers Section**, Rannóg an Chóir Innealtóirí. **Service C.**, C. Seirbhíse. **The Infantry C.**, An C. Coisithe. **The Artillery C.**, An C. Airtléire. **The Air C.**, An tAerchór. **The Cavalry C.**, An C. Marcra. **The C. of Engineers**, An C. Innealtóirí. **The Signal C.**, An C. Comharthaíochta. **The CIS Corps**, An C. Seirbhísí Cumarsáide agus Eolais **The Army Ordnance C.**, C. Ordanáis an Airm. **The Transport C.**, An C. Iompair. **The Military Police C.**, C. Póilíní an Airm. **The Army Medical C.**, C. Liachta an Airm. **Civil Defence C.**, An C. Cosanta Sibhialta. **Observer C.**, An C. Breathnadóirí. **C. maintenance area**, líomataíste cothabhála cóir.
CORRECT Ceart, cruinn, beacht.
CORRECTION Ceartú, ceartúchán. **Automatic c.**, ceartú uathobritheach. **Controlled C's**, ceartuithe rialaithe. **C's for line/ range**, c. le haghaidh líne/ raoin. **Position c.**, Ceartú suímh. **The c. for the known error**, An c. don earráid is eol (*i gcompás*). **C. of the moment**, ceartú an nóiméid (*arty*).
CORRECTOR Ceartaitheoir. **Aim c.**, scáthán díríochta. **Normal c.**, gnáth-cheartaitheoir.
CORRELATION Comhchoibhneas.
CORRESPONDENCE Official c., comhfhreagras oifigiúil.
CORRESPONDING A military rank

Counter

c. to naval r., céim mhíleata atá combhionann le céim chabhlaigh.
CORROBORATE Comhthacaím (le).
CORROBORATIVE C. evidence, fianaise chomhthacaíochta.
CORRODE *vb.* Creimim.
CORRODED C. body (G.T.), cabhail chreimthe. **C. by rust**, creimthe ag meirg.
CORROSION Creimeadh.
CORROSIVE Creimneach. **C. fouling**, salú c.
CORRUGATED Rocach. **C. iron cover**, clúdach d'iarann r.
CORRUGATION Roc. **Longitudinal c's**, fadroic.
CORTEGE Sochraid.
CORVETTE Coirbhéid, g. -e.
COSSACK C. crawl, Lámhacán cosacach.
COST C. of replacement, costas athsholáthair.
COSTING Costasáil.
COTTAGE Teachín.
COTTON Cadás. **C. waste**, dramhcadás. **C.-wool**, focas cadáis.
COUNCIL Army C., Comhairle Airm. **The C. of Defence**, An Chomhairle Cosanta.
COUNSEL C. for the accused/ prosecutor, abhcóide an chúisí/ inchúisitheora.
COUNT Shots on the dividing lines c. in one rectangle only, ní chomhaireann urchair ar na línte teoranta ach in aon dronuilleog amháin. **A period c'ing towards qualifying service**, tréimhse a chomhairfear ina cuid de sheirbhís cháilitheach.
COUNTER (in compounds) frithcose. **C.-attack**, frithionsaí. **C.-attacking formations**, eagair frithionsaí. **C.-barrage**, frithbharáiste. **C. Battery Officer**, oifigeach frithbhataire. **C.-claim**, frithéileamh. **C.-espionage**,

frithspiaireacht. **C. Hijacking Operations**, oibríochtaí frithfhuadaigh. **C.-offensive**, f. -ollionsaí. **C.-preparation** (*arty*), Frithullmhú. **C.-reconnaissance**, fritaiscealaíocht. **To c. an attack/ a thrust**, ionsaí/ sá a chosc. **C. bombardment**, frituaírneáil. **C. bombardment officer**, oifigeach frituaírneála. **C. air**, frithaer. **C. intelligence**, frithaisnéis. **C. penetration task**, tasc frithbhriseadh trí. **C. offensive action**, comhrac frithionsaitheach.

COUNTERACT **To c. the enemy's action**, frithghníomhú i gcoinne bearta an namhad.

COUNTERFEIT **To c. an official stamp**, stampa oifigiúil a ghóchumadh.

COUNTERFOIL Comdhuille.

COUNTERMAND **To c. an order**, freasordú a thabhairt.

COUNTERMEASURE Frithbheart

COUNTER-ROTATION **C. of the magazine**, frith-imchasadh na piléarlainne.

COUNTERSIGN *vb. tr.* Comhshínim. **To give a c.**, focal faire/ comhartha aitheantais a thabhairt.

COUNTERSIGNATURE **C. of the Officer Commanding**, comhshíniú an Oifigigh i gCeannas.

COUNTERSINK (*tls.*) Leacaire, leacóg (*poll*).

COUNTERSUNK **C. screws**, scriúna cuachta/leachta.

COUNTRY **C. side**, taobh tíre. **Close c.**, dúiche thiubh. **Open c.**, fairsinge.

Wooded c., dúiche choillteach.

COUPLING Cuingireas, cúplán.

COURAGE Misneach, calmacht, crógacht. **Moral c.**, meanma.

COURAGEOUS Misniúil, calma, cróga.

COURIER Giolla taistil, teachtaire.

COURSE **C's abroad**, cúrsaí thar lear. **Battle inoculation c.**, cúrsa

cathchruachtana. **Bayonet assault c.**, c. lingeadh beaignite. **Command and Staff C.**, C. Ceannais agus Foirne.

A charge which will come in c. of payment, muirear a thiocfaidh chun bheith iníochta. **C. of instruction**, c. teagaisc. **Recruits' basic c.**, bunchúrsa earcach. **Refresher c.**, athchúrsa.

Signalling c., cúrsa comharthaíochta.

Specialist c., c. saineolaí. **To fly on a steady c.**, réchúrsa eitilte a ghabháil. **In**

the c. of time, le himeacht aimsire, leis an aimsir. **In due c.**, in am trátha. **Of c.**, ar ndóigh. **To attend a c.**, freastal ar chúrsa. **Watercourse**, sruthchúrsa.

There was no course open to me but flight, ní raibh an dara rogha agam ach teitheadh. **It is the best course**, is é an beart is fearr é. **Standard infantry c.**, c. caighdeánach coisithe. **To fire a c.**, c. lámhaigh a scaoileadh.

COURT **C. of Competent Jurisdiction**, Cúirt Dlíne Inniúla. **C. of inquiry**, C. fhiosrúcháin. **C.Martial**, Armchúirt. **C.-M. Convening Order**, Ordú Comórtha Armchúirte. **C.M. Proceedings**, Imeachtaí Armchúirte. **General/Limited C.M.**, Armchúirt Ghinearálta/Theoranta. **To c.-m. a soldier**, A. a chur ar shaighdiúir.

COURTESY Cúirtéis, múineadh, síodúlacht.

COVE Cuainín, camas.

COVER **Bullet-proof c.**, clúid philéardíonach. **Continuous c.**, c. leanúnach. **Front c.**, tulchlúdach. **F. c. catch**, greamaire tulchlúdaigh. **Grooves in f. c. catch**, eitrí greamaire t. **Lever of f. c. catch**, luamhán greamaire t. **F. c. catch plug**, plocóid ghreamaire t. **Plunger of f. c. catch**, tumaire greamaire t. **F. c. catch spring**, tuaim ghreamaire t. **Isolated c.**, clúid leithligh. **Joint c. pin**, altbhiorán clúdaigh. **C. lock spring**, tuaim ghlas clúdaigh.

Rear c., cúlchlúdach. **Grooves in rear c. for ribs on breech casing**, eitrí sa chúlchlúdach d'easnacha na craoschásála. **Lock hooks of rear c.**, glaschrúcaí cúlchlúdaigh. **Lug on rear c. lock for lock spring**, cluaisín ar ghlas c. do ghlastuailm. **Non-bullet-proof c.**, clúid neamh-philéardhíonach. **Ramps of rear c.**, fánáin chúlchlúdaigh. **Spring of lock of rear c.**, tuailm ghlas c. **C. from fire**, clúid ó lámhach. **C. from view**, clúid ó radharc. **To c. a withdrawal**, aistarraingt a chlúid. **To c. off a marker**, marcálaí a chlúid. **To take c.**, dul faoi chlúid. **C. flap**, clúdach lúdraigh. **Air c.**, aerchlúdach. **Column c.**, clúdach colúin. **Fighter c.**, clúdach de throdairí. **Overhead c.**, clúid lasairde. **Radar c.**, clúdach radair.

COVERED C. approaches, tárrachtana clúdaithe.

COVERING C. detachment/ force/ requisition, díorma/ fórsa/ foréileamh clúdaigh. **C. movements**, gluaiseachtaí clúdaigh.

COWARDICE Meatacht.

COWLED C. lights, soilse faoi chomhal.

COXSWAIN Liagóir.

CRAB Portán. **C. apple**, fia-úll, goirteog.

CRADLE (*gun*) Cliabhán. **Front c. cap**, caipín tulchliabháin. **C. cover/ clamping gear/ loop**, Clúdach/ gléas clampála/ lúb cliabháin. **C. trunnions**, truiniúin chliabháin.

CRAFT Surface c., ártach dromchla uisce.

CRAFTSMAN Ceardaí, *pl.* ceardaithe.

CRAG Creig.

CRANE Craein, crann tógála. **C. bushing/ lock/ lock screw**, braicille/ glas/ scriú glas craenach. **C. driver**, tiománaí crann tógála.

CRANK Crangaid. **C. bearings**, tuail chringaíde. **C. handle**, hanla crangaíde.

Knob of c. h., bailcín h. c. **C. h. tail/ fixing pin**, eireaball/ biorán nasctha h. c. **C. shaft**, fearsaid ch. **C. case**, cás c. **C. pins**, bioráin ch.

CRASH Aircraft c., Tuairteáil aerárthaigh.

CRATER Deirc. **Bomb C's**, deirceanna buama.

CRATERED C. road, bóthar deirceannach.

CRAWL The 'Bear' / 'Cossack' / 'Kitten' / 'Leopard' / 'Stomach' c., Lámhacán 'na Beithre' / 'Cosacach' / 'an Phiscín' / 'an Liopaird' / 'Boilge'. **C. trench**, trinse lámhacáin.

CRAYFISH Cráifisc.

CREAM Uachtar. **Fresh c.**, óguachtar. **C. of tomato soup**, anraith uachtair trátaí. **Whipped c.**, u. coipthe. **Creamed potatoes**, prátaí formheasctha, brúitín. **Brandy cream**, uachtar branda.

CREDENTIAL Teistiméireacht.

CREDIBILITY C. of witness, creidiúnacht finné.

CREDIT Creidiúnas, creidmheas. **C. from last month**, creidiúnas ón mí seo caite.

CREDITOR Creidiúnaí. **Sundry c's**, creidiúnaithe éagsúla.

CREDULOUS Róchreidmheach.

CREEK Crompán.

CREMATORIUM Créamatóiriam.

CRESCENT Corrán. **The Red Crescent**, An Corrán Dearg.

CREST Struic, cíor. **Army C.**, Struic an Airm. **False c.**, cíor bhréige. **C-line**, cíor líne. **C. clearance**, cíorghlanadh. **C. method**, cíormhodh.

CREVICE Scáine. *Pl.* scáiní.

CREW Criú, foireann.

CRIME Coir.

CRIMINAL. C. law, dlí coiriúil

CRIMP To c. a detonator to a fuse, maidhmitheoir a chrapadh le haidhnín.

CRISIS Aothú, gabh, géarchéim. **I pass a**

Critical

c., cuirim a./g. díom. **C. management** bainistíocht ghéarchéime.
CRITICAL C. date, dáta cinnteach.
C. opinion/estimate etc., tuairim, meastachán etc., léirmheastach. **C. (chem.)** criticiúil. **C. terrain** talamh tábhachtach. **C. size**, méid chriticiúil.
CRITICISM Léirmheastóireacht, critic.
C. of lecture, léirmheas ar léacht.
CROSS Crosta. **C. of the hilt**, crois an dornchla. **C.-bow**, crosbhogha, **c.-examination**, croscheistiú. **C. roads**, crosaire.
CROSSBEARINGS Iltreonna.
CROSS-COUNTRY C. Capabilities of an armoured fighting vehicle, acmhainneacht trasnathíre feithicle armúrtha troda.
CROSS-EXAMINATION C. of witnesses, croscheistiú finnéithe.
CROSS-HATCHING (M.R) Cros-scáiliú.
CROSSHEAD Croscheann. **The c. arm/ bracket/ Joint pin**, géag/ brac/ altbhiorán an chroschinn.
CROSSING Level C., trasnú comhréidh. **C. tables**, táblaí crosála.
CROSS-LEVEL Crosleibhéal.
CROSSLEVELING C. Bubble, bolgóid chrosleibhéil.
CROSSPIECE Crosmhír. **Rear c.**, c. chúil. **Arms of rear c.**, géaga crosmhíre cúil. **Rear c. 'T' fixing pin**, crosbhiorán nasctha c.c.
CROSS-PIN Crosbhiorán. **Foresight block c.**, crosbhiorán bloc tultreorach.
CROSS-ROADS Crosaire.
CROSS-SECTION (M.R.) Crosteascadh.
CROSS-SECTIONAL C. area, Líomatáiste crosteasctha.
CROSS-STRAP Cros-stropa.
CROUCH(ING) Cromadh.
CRUCIBLE Soitheach leáite.
CRUEL Cruálach.
CRUISER Cúrsóir.
CRUISING C. speed, Luas cúrsóireachta.

Current

CRUSHING Brú, bascadh.
CRUTCHES Maidí croise.
CRYPTOGRAM Rúnscripht, rúnscribhinn.
CRYSTAL Criostal. **C. structure**, criostaldéanamh. **Snow c's**, criostail sneachta.
CUBBY-HOLE Caochóg.
CUBIC Ciúbach. **C. volume**, toirt chiúbach.
CUL-DE-SAC Bealach caoch.
CULMINATING C. point of cone, buaic coirceoige.
CULMINATION The c. of weapon training is battle practices, is iad na cathchleachtais barchríoch armthraenála.
CULPABLE C. damage, damáiste inmhilléain.
CULTURE Physical c., corpfhreacar. **Defence Forces' Physical Culture School**, Scoil chorpfhreacair Óglaigh na hÉireann.
CULVERT Lintéar.
CUMULATIVE Carnach, breisitheach. **C. reading**, léamh breisithe.
CUP The chaplains/ infantry/ light machine gun/ medical corps/ rifle c., corn na séiplíneach/ na gcoisithe/ an inneallghunna éadroim/ an chóir liachta/ an mhuscaeid. **Marksman c.**, c. aimsitheoireachta. **Perpetual challenge c.**, c. síorchomórtais. **The all-weapons c.**, c. na n-armán uile.
CUPRO-NICKEL C. Envelope, clúdach copar-nicile.
CURIOSITY Fiosracht.
CURRAGH C. Training Camp, Campa Traenála an Churraigh. **C.T.C. Headquarters/ Staff**, Ceanncheathrú/ Foireann Champa Traenála an Ch.
CURRENT Cuirín. **Red/ black c.**, C. dearg/ dubh.
CURRENT Direct/ high-frequency/ low-frequency c., sruth díreach/

ardmhinicíochta/ ísealmhinicíochta. **C. of blood**, caise fola. **Alternating c.**, sruth ailtéarnach/ umthánach **Electric c.**, sruth leictreach. **C. copy of T.R. 11**, cóip atá i bhfeidhm de Rialacháin Traenála 11. **C. engagement of soldier**, fruiliocht atá ar shaighdiúir. **C. period of service**, tréimhse reatha sheirbhíse. **For c. use**, chun úsáide na huairé.

CURRICULUM Curaclam.

CURRY Curaí, **I c.**, Réitím le c. **C. paste/ powder**, taos/ púdar c.

CURRYCOMB Curachfóir.

CURSOR Cúrsóir. **Fixed c.**, c. ceaptha.

CURSORY **C. glance**, srachfhéachaint.

CURVATURE Cuairé.

CURVE **The c. of the trajectory**, cuar an rothaig. **C'd line/ path**, Líne/ conair chuarach.

CUSHION Cúisín. **Stuffed canvas c.**, c. canbháis dhingthe. **Protection c.**, c. caomhanta.

CURTAIN Giorraím.

CUSTODIAN Caomhnóir.

CUSTODY Coimeád. **C. area**, láthair choimeáda. **In c. on a charge for an offence**, i gcoimeád ar chúiseamh i gcion. **Safe c.**, slánchoimeád. **Service c.**, c. seirbhíse. **To take into military c.**, glacadh i gcoimeád míleata. **Day in c.**, lá i gcoimeád.

CUSTOMER Custaiméir. **Customer service action plan**, plean gníomhaíochta um sheirbhís chustaiméara

CUT **C.-away** (*in screw*), gearradh. **To c. away the hand to the side**, an lámh a scothadh le cliathán. **C. off**, scoite. **To cut off their retreat**, a gcúlú a imchosc.

CUTANEOUS Cneasach. **C. disease**, cneasghalar.

CUT-OFF **C. gear**, gléas stoptha. **C.**

gear actuating rod/ setting tool, slat ghníomhaithe/ uirlis ghléis stoptha.

CUT-OUT Scaraire.

CUTLET Gearrthóg. **Lamb c.**, g. uaineola.

CUTTER Cuitéar (*boat*). **Wire c.**, gearrthóir sreinge.

CUTTING Gearradh, gearrtha, **Railway c's**, gearrthacha iarnróid. **Pair of c. pliers**, teachair ghearrtha.

CYANIDE **Double c., of mercury and zinc**, déchiainíd airgid bheo agus sinc.

CYCLE Ciogal, timthriall. **C's per second**, ciogail an soicind. **Four stroke c.**, timthriall ceithre bhuille. **Planning c.**, ciogal pleanála.

CYCLIST Rothaí (*n. and adj.*). **C. regiment**, reisimint rothaithe.

CYCLOMETER Cicliméadar.

CYLINDER Sorcóir. **C. block/ cams**, bloc/ ceamanna sorcóra. **C. cam lever**, luamhán ceam s. **C. c. screw**, scríú ceam s. **Chemical portable c's**, sorcóirí iniompartha ceimiciúla. **C. complete**, sorcóir comhlán. **Hydro-pneumatic c.**, s. hidríniumaitic. **Liquid c.**, s. leachtach. **Liquid c. piston**, loine sorcóra leachtaigh. **C. head**, ceann sorcóra. **C. stop**, bac s. **C. s. lever**, luamhán bac s. **C. s. screw**, scríú bac s. **C. s. spring**, tuailm bhac s. **Six c. car**, carr sé shorcóir. **Threaded end of the c.**, ceann snáite den sorcóir.

CYLINDRICAL **C. metal casing**, cásáil mhiotail shorcóireach.

CYNICAL Ciniciúil.

D

DAB Daba.

DAGGER Duirc, miodóg.

DAILY Laethúil.

DAM Damba.

DAMAGE Damáiste. **Barrack d's**, damáistí beairice. **Culpable d.**, damáiste inmhilleáin. **Collateral d.**, d. comhthaobhach **D. to military equipment**, d. do threalamh míleata. **D. caused through fair wear and tear**, d. trí ghnáthchaitheamh agus gnáthchuiremilt. **D. attributable to circumstances other than f.w. and t.**, d. is inchurtha i leith imthosca seachas gnáthchaitheamh agus gnáthchuiremilt. **Secondary d.**, d. tánaisteach. **Structural d.**, d. Tógala. **Wilful d.**, d. toiliúil.

DAMPED D. galvanometer, galbháinmhéadar maolaithe.

DAMPER Maolaire.

DAMPNESS Taise.

DAMP-RESISTING Taisdhíonach.

DANDRUFF sail chnis, codam.

DANGER Contúirt, dainséir. **In the case of imminent national d.**, i gcás contúirt náisiúnta a bheith ag bagairt. **D. area**, líomataíste dainséir. **D. flag**, brat rabhaidh.

DANGEROUS Contúirteach, dainséarach. **D. zone**, crioslach dainséarach.

DASH (*sigs.*) Dais. **D.-board**, pludchlár, painéal. **D. light**, solas painéil.

DATA Sonraí. **Reference d.**, s. tagartha.

DATE D. of commencement of pension, dáta tosaithe pinsin. **D. of desertion**, d. tréigin. **D. of discharge**, d. urscaoilte. **D. of dismissal**, d. dífhostaithe. **Effective d. of appointment/promotion**, d. éifeachtach ceapacháin/ardú céime. **D. of initial formation of unit**, d. céadbhunaithe aonaid. **D.**

of re-enlistment, d. athliostála. **D. of replacement**, d. athsholáthair. **D. of reversion**, d. aischéimithe. **D. of termination of service**, d. foirceannta seirbhíse. **Critical d.** (*Army Pension*), d. cinnteach. **Operative d.**, d. feidhme. **D. time groups**, grúpaí dáta agus ama.

DATUM Dátam. **D. point** pointe dátaim.

DAVIT Dáibhí.

DAWN Breacadh lae, éirí gréine, fáinne an lae.

DAY D. of absence, lá neamhláithreachta. **D. in custody**, l. i gcoimeád. **D. of detention**, l. faoi choinneáil. **D. of imprisonment**, l. príosúnachta. **D. room**, seomra lae.

DAZZLE Drilse, dalladh, dallrú. **To d. oncoming traffic**, trácht i d'aghaidh a dhallrú.

DEAD D. axle, acastóir daingean. **D. body**, corp (marbh). **D. centre**, ceartlár. **D. level**, cruinn leibhealta.

DEADGROUND Marbthalamh.

DEAF Bodhar.

DEAFNESS Bodhairie.

DEARTH Ganntanas.

DEATH Bás. **Sudden d.**, bás tobann. **Suspicious d.**, bás amhrasach.

DEBATE Díospóireacht.

DEBAUCHERY Ainriantacht, drabhlás.

DEBIT Fiachas. **To d. a sum to the account of 'A'**, suim airgid fhéichiúnú do chuntas 'A'. **D. balance**, fuilleach fiachais. **Mess d's**, fiachais bhialainne.

DEBONAIR Lúcháireach, soilbhir.

DEBOUCH **To d. from a wood**, brúchtadh as coil.

DEBRIEFING Dí-mhionteagasc.

DEBRIS Treascarnach, smionagar. **D. clearance**, iméiteach treascarnaigh.

DEBT Fiach. **Bad debts**, drochfhiacha.

DEBTOR Fiachóir, féichiúnaí.

DEBUS **To order troops to d.**, ordú do thrúpaí tuirlingt.

Decarbonise

DECARBONISE *vb.* Dícharbónaím.
DECAY *n.* Meath, *vb.* Meathann.
Weathering by natural d.,
síonchaitheamh trí mheath nádúrtha.
D. law, dlí an mheatha. **Rate of decay.**
ráta meatha. **Average d.,** meánmeath.
D. of sources, meath na bhfoinsí. **D.**
constant, buaine meatha.
DECEASED Marbh, duine nach
maireann.
DECEIT Calaois, meabhal.
DECEIVE Mealaim.
DECELERATE Maolú. **D. speed,** luas a
mhaolú.
DECENCY Geanas, galántacht,
macántacht.
DECENTRALISATION **D. of records,**
dílárú taifead.
DECENTRALISED **D. operations,**
oibríochtaí díláraithe.
DECEPTION **D. plan,** plean mealltach.
D. fire, lámhach mealltach.
DECIDE Cinnim, beartaím.
DECIDUOUS **D. trees,** crainn
dhuillsilteacha.
DECIMAL Deachúil. **D. system,** córas
deachúla.
DECIPHER **To d. a message,** rúnscript/
rúnscríbhinn teachtaireachta a
scaoileadh.
DECIPHERING Scaoileadh ó rúnscript/
ó rúnscríbhinn.
DECISION Breith. **The Commander's**
d., breith an Cheannasaí. **To arrive**
at a d., teacht ar bhreith. **Judicial**
d., b. dhlíthiúil. **Quick-d. exercises,**
freachnaimh ghrodbhreithe.
DECISIVE Cinnteach, cinntitheach.
D. battle, cath cinnteach. **At the d.**
time and place, san am agus san áit
chinnteach.
DECK Léibheann, deic, clár. **D. hands/**
officer, lámha/ oifigeach léibhinn.
DECLARANT Dearfóir.
DECLARATION **False d.,** dearbhú

Deduction

bréagach. **Firer's d.,** dearbhú
lámhachóra. **D. of a court of inquiry,**
dearbhú cúirt fiosrúcháin. **A d. of**
illegal absence, d. neamhláithreachta
neamhdhleathaí. **To make a d.,** d. a
dhéanamh. **Solemn/ statutory d.,** d.
sollúnta/ reachtiúil. **Untruthful d. of**
firer, d. bréagach lámhachóra. **D. of**
war, fógairt chogaidh.
DECLARE *vb.* Dearbhaím. **To d. the**
Defence Forces to be on active
service, dearbhú Óglaigh na hÉireann
a bheith ar fianas. **To d. by order,** d.
le hordú. **To d. a point of aim,** pointe
díriochta a dhearbhú. **To d. a shot**
correct or incorrect, a rá go bhfuil
urchar ceart nó mícheart.
DECLINATION **Magnetic d.,** an diallas
adhmainteach.
DECLINE Diúltaím (*refuse*), meath
(*decay*). **The accused d's to cross-**
examine the witness, ní mian leis
an gcúisí an finné a chroscheistiú. **To**
d. to make a declaration, diúltú do
dhearbhú a dhéanamh.
DECLIVITY Íosfhána.
DECODE *vb.* Díchódaim.
DECODER Díchódóir. **Fall of shot d.,** d.
urcharthitime.
DECOMPOSE Lobhaim.
DECOMPOSITION Trothlú, lobhadh.
DECOMPRESSION Dí-chomhfháscadh,
díbhrrú.
DECONTAMINATION **D. Squad,**
scuad díthruaillíochta.
DECORATION **Military d's,** oirnéala
míleata.
DECORUM Dea-iompar.
DECOY Bréagán.
DECREASE Laghdú. **Family d.,** laghdú
clainne. **Strength d.,** laghdú lín.
DECREE **The court d's,** foraitheann
chúirt.
DEDICATE Toirbhrim, tiomnaím.
DEDUCTION Déaduchtú (*logic*),

asbhaint. **D's in respect of hospital treatment**, asbhaintí i leith cóireála ospidéal. **Laundry and haircutting d's**, a. i leith níocháin agus gruagaireachta. **Penal d. from pay**, asbhaint phionósach ó phá. **To place a soldier under d. from pay**, asbhaint phá a ghearradh ar shaighdiúir.

DEED D. of valour, gníomh gaille.

DEEMED He shall be d. to have tendered his resignation, is tuigte é a thairiscint éirí as.

DEEP Domhain.

DEFACE *vb.* Aghloitim, *vl.* Aghlot.

DEFACEMENT Aghlot.

DEFAME Clúmhillim.

DEFAULT In d. of agreement, cheal comhaontaithe. **Payments in d. of legal personal representatives**, iocaíochtaí cheal ionadaithe pearsanta dlíthiúla. **Purchase of supplies in d.**, soláthairtí a cheannach i gcás mainneachtana. **To make d. in attending as a witness**, mainniú teacht i láthair mar fhinné.

DEFAULTER Mainnitheoir.

DEFEAT D. in battle, briseadh catha.

DEFECT Locht. **To be free from d.**, bheith saor ó éalaing.

DEFECTIVE Lochtach. **D. cartridge**, cartús éalangach. **D. eyesight**, mallachar radhairc.

DEFENCE Cosaint. **Active d.**, c. ghníomhach. **All round d.**, imchosaint. **Air d.**, aerchosaint. **Civil d.**, c. sibhialta. **Close-in d. of battery**, neaschosaint bhataire. **D. in depth**, c. ar doimhneacht (i.e. ó thosach go cúl). **Elastic d.**, c. solúbtha. **Foremost d's**, tulchóracha cosanta. **Islands of d.**, oileáin chosanta. **It shall be a good d. for him to prove...**, beidh sé ina chosaint mhaith dhó a chruthú... **Ground/ harbour d's**, córacha cosanta talún/ cuain. **Hedgehog d.**, cosaint ghráinneoige. **In d.**, ar

c. **D. in line**, c. líneach. **Offensive d.**, cosaint ionsaitheach. **Outer d's**, córacha cosanta forimeallacha. **Passive d.**, c. neamhionsaitheach. **To call a witness in his d.**, finné a ghlaoch chun a chosanta. **D. Forces' Regulations**, Rialacháin Óglaigh na hÉireann. **Active air d's**, aerchosaintí gníomhacha. **Air defence commander**, ceannasaí aerchosantaí. **Normal field d's**, gnáthchóracha cosanta machaire. **Passive air d.**, aerchosaint neamhionsaitheach. **The Defence Forces**, Óglaigh na hÉireann. **Defence Forces' Training Centre**, Airmheán Traenála Óglaigh na hÉireann. **Defence Forces' Headquarters Communications and Information Services Company**, Complacht Seirbhísí Cumarsáide agus Eolais Cheanncheathrú Óglaigh na hÉireann.

DEFEND *vb.* Cosnaím, *vl.* cosaint.

DEFENDED D. locality, Ionad cosanta. **D. post**, post c.

DEFENDER Cosantóir.

DEFENDING D. forces, fórsaí cosantacha.

DEFENSIVE They remained on the d., d'fhanadar ar a gcosaint. **D. fire**, lámhach cosantach. **D. fire tasks (SOS)**, tascanna lámhaigh chosantaigh (SOS).

DEFER To d. something, rud a chur ar athlá.

DEFERENCE Urraim, ómós.

DEFERENTIAL Urramach, ómósach.

DEFERRED Siarainn, ar athlá. **D. pay**, pá siarainn.

DEFIANCE Intentional d. of authority, dúshlán toiliúil údaráis. **In d. of military law**, d'ainneoin an dlí míleata.

DEFICIENCY D. in ammunition, easnamh lónlámhaigh.

DEFICIT Easnamh.

DEFILADED D. zone, crioslach fothanta.

Defile

DEFILE Scrogall (*pass*).
DEFINED D. area, líomatáiste sainmhínte.
DEFINITE Cinnte, deimhneach.
DEFINITION D. of Military Law, sainmhíniú ar Dhli Míleata. **D. i.e. clarity** (*M.R.*) Soiléireacht.
DEFLECT *vb.* Sraonaim. **To d. a blow**, buille a shraonadh.
DEFLECTION Sraonadh, claonadh.
D. due to drift, sraonadh de dheasca siabadh. **D. angles**, uillinneacha sraonaidh. **Vertical d. gear**, gléas ingearshraonaidh.
DEFLECTOR Blast d., sraonaire séideáin.
DEFORMED D. blade, lann éagruthach.
DEFRAUD déanaim séitéireacht.
DEFRAY Íocaim, glanaim.
DEGREE D. of disability, grád mithreorach. **D. of disablement**, g. míchumais. **D's of latitude/ longitude**, céimeanna domhanleithid/ domhanfhaid. **Varying d. of difficulty in location of targets**, gráid deacrachta éagsúla i mbrath targaidí. **D. method**, céim-mhodh. **D. in architecture/ engineering/ science**, céim ollscoile in ailtireacht/ innealtóireacht/ eolaíocht. **D. of notice**, méid fógra, méid foláirimh. **D. of protection**, grád caomhnaithe. **Precedence d's**, gráid phríomheachta. **D. of radiation**, céim raidíochta. **D. of safety**, grád sábháilteachta. **D. of search**, cruinneas cuardaigh.
DEHYDRATE Díscím.
DELAY Moill. **D. channel** (*fuse*), cainéal malldócháin. **D. action fuse**, mallaidhnín. **D. switch**, lasc mhoille.
DELAYED D. gamma, gamma moillithe.
DELAYING D. action, comhrac moillitheach. **D. mission**, misean moillitheach.
DELEGATE **To d. command/ the powers of Commanding Officer**

Demolition

(**to**), Ceannas/ cumhachtaí Oifigh Cheannais a tharmligean (chun).
DELEGATING D. authority, údarás tarmligin.
DELEGATION D. (of powers), tarmligean. **A delegation**, toscoireacht.
DELETE **To d. a paragraph**, mír a scriosadh amach.
DELIBERATE D. aim, díriú fuireachair. **D. practice**, cleachtas fuireachair.
DELICATE D. mechanism, meicníocht leochaileach.
DELIVER **To d. a counter-attack**, frithionsaí a thabhairt.
DELIVERED Seachadta.
DELIVERY Seachadadh. **D. points**, pointí seachadaidh.
DEMAGNETISE *vb.* Dímhaignéadam.
DEMAND Éileamh.
DEMEANOUR Iompar.
DEMENTED Ar buile.
DEMESNE Díméin.
DEMI- Leath-.
DEMobilisation D. of reserve, díshlógadh cúltaca.
DEMobilise **To d. reservists**, cúltacairí a dhíshlógadh.
DEMobilised D. temporarily medically unfit, díshlógtha go sealadach de dheasca easláinte.
DEMOCRACY Daonlathas.
DEMODULATE Dímhodhnaím.
DEMODULATION Dímhodhnú.
DEMOLITION Scartáil, leagan. **D. box/ company/ party/ plans/ set**, bosca/ complacht/ meitheal/ pleananna/ gléas scartála. **D's and obstacles**, Scartálacha agus constaid. **D. and repair notices**, fógraí scartála agus deisiúcháin. **D. belt**, crios scartála. **D. guard**, garda scartála. **Emergency d. orders**, orduithe práinnscartála. **Opportunity d's**, scartálacha caothúlacha. **Preliminary d.**, réamhscartáil. **Rapid d. devices**, gléasanna mearscartála. **Reserved d.**, scartáil choinníollach.

DEMONSTRATION **Attack/ defence d.**, léiríocht ionsaí/ chosanta. **Infantry d's**, léiríochtaí coisithe. **Instructor's complete d.**, lánléiríocht teagascóra. **D. battalion**, cathlán léiríochta.

DEMORALIZE **To d. (the Army)**, (an tArm) a dhomheanmnú, misneach (an Airm) a bhriseadh.

DENIAL Diúltú. **Road d.**, diúltú bóthair.

DENIM **D. overalls**, rabhlaeir denim.

DENOMINATION **Religious d.**, aicme chreidimh.

DENSE Tiubh, dlúth, dúr. **D. chemical smoke**, deatach tiubh ceimiceach.

DENSITY Dlús, tiús. **Air d.**, dlús aeir. **D. converted into metres between vehicles**, an d. de réir an méid méadair idir feithiclí. **Low/ standard d. (vehicles)**, d. scáinte/ caighdeánach. **D. of bullets**, d. piléar. **Maximum d.**, d. uasta. **The d. of a cone of fire decreases from the centre outwards**, dá fhad na piléir ó lár na coirceoige is amhlaidh is éadlúithe iad. **A column moving at low d.**, colún ag gluaiseacht ar éadlús.

DENT Claig.

DENTAL **D. mechanic/ officer**, ceardaí/ oifigeach fiaclóireachta. **D. record card**, cárta taifid fiaclóireachta. **D. surgery**, déadliacht. **D. surgery attendant**, freastalaí liachtlan fiaclóra. **D. surgery (áit)**, lialann fiaclóra. **D. treatment**, cóireáil fiaclóireachta. **D. workshop**, déadlann. **D. laboratory**, Saotharlann dhéadach.

DENTIST Fiaclóir.

DENTISTRY Fiaclóireacht.

DENTURE Déadchíor, fiacla bréige.

DENY Séanaim. **D. a charge**, cúiseamh a shéanadh. **To d. combat post to the enemy**, post comhraic a choimeád ón namhaid.

DEODORANT Dibhlaíoch.

DEPARTMENT **D. of Defence**, An Roinn Cosanta.

DEPARTURE **Line of d.**, líne imeachta.

Point of d., pointe imeachta. **Time of d.**, am imeachta, am díleacháil.

DEPEND Bheith ag braith ar.

DEPENDANT Cleithiúnaí. **D. of a deceased officer**, c. ar oifigeach marbh. **Partial d.**, páirtchleithiúnaí. **Soldiers' d's**, cleithiúnaithe saighdiúirí.

DEPENDENT **To be d. (on)**, bheith i gcleithiúnas (ar), ag brath (ar). **To be mainly d. (on)**, bheith i gcleithiúnas go mór mór (ar). **To be partially/ wholly d. (on)**, bheith i bpáirtchleithiúnas/ lánchleithiúnas (ar). **D. relative**, gaol cleithiúnach.

DEPLOY *vb.* Imscaraim. **To d. at short notice**, imscaradh ar ghearrfhógra. **To d. for action**, i. chun comhraic. **To d. to a flank**, i. chun cliatháin.

DEPLOYED **A d. platoon**, buíon ar imscaradh.

DEPLOYMENT **D. area**, líomatáiste imscarúna. **Geographical d.**, inscaradh geografach.

DEPOLARISE *vb.* Dipholaraim.

DEPOPULATE Bánaím.

DEPOSIT **The d. in the bore**, an t-iarsma sa chró. **Metallic d.**, i. miotalach.

DEPOT Iosta. **Base d. of medical stores**, i. bunáit stóras liachta. **D. adjutant/ commandant/ commander/ quartermaster**, aidíúnach/ ceannfort/ ceannasaí/ ceathrúnach i. **Assistant d. quartermaster**, ceathrúnach i. cúnta. **General Training D.**, Príomhiosta Traenála. **Haulbowline D.**, I. Inis Sionnach. **Recruit Training D.**, Iosta Traenála Earcach. **The Naval D.**, An tI. Cabhlaigh. **Repair d.**, i. deisiúchhain. **Main r. d.**, príomhiosta d. **Stores d.**, i. stóras, **Supply d.**, i. soláthair. **Main s. d.**, príomhiosta s. **D. and school**, i. agus scoil. **D. school and workshops**, i. scoil agus ceardlanna. **Army mechanical transport d.**, i. iompair

Depreciation

mheicniúil airm. **Army medical d.**, i. liachta airm. **Army ammunition d.**, i. lónlámhaigh airm. **Brigade ammunition d.**, i. lónlamhaigh briogáide. **Brigade engineer d.**, i. innealtóirí briogáide. **Army petrol d.**, i. peitiril airm. **Brigade medical d.**, i. liachta briogáide. **Brigade mechanical transport d.**, i. iompair mheicniúil briogáide. **Brigade supply d.**, i. soláthair briogáide. **Brigade training d.**, i. traenála briogáide. **Field ammunition d.**, i. lónlámhaigh machaire. **Field mechanical transport d.**, i. iompair mheicniúil machaire. **Field engineer d.**, i. innealtóirí machaire. **Field medical d.**, i. liachta machaire. **Ordnance d.**, i. ordanáis.

DEPRECIATION Mess property d., díluachadh maoin bialainne.

DEPRESS *vb.* Íslím. **To d. the sear**, an sabhán a íslíú.

DEPRESSION **Angle of d.**, uillinn íslithe. **D. range finder**, raonaimsí íslithe.

DEPRIVATION **D. of acting rank** (NCO), a chéim ghníomhach a bhaint de (ONC).

DEPROGRAMME Dichlarú.

DEPTH **D. of the beaten zone**, doimhneacht an chrioslaigh bhuaile. **180 metres in d.**, 180 méadar ar doimhneacht. **To put fire down in d.**, lámhach a dhéanamh ar d. **D. charge**, lánán doimhneachta. **Defence in d.**, cosaint ar doimhneacht. **Target with d.**, targaid doimhneachta. **Target with great d.**, targaid mhórdhoimhneachta.

DEPUTISING **D. officer**, oifigeach ionaid.

DEPUTY Ionadaí, fear ionaid. **D. Adjutant-General**, An Leas-Ardaidiúnach. **D. Chief of Staff**, Leas-Cheann Foirne. **D COS (Operations)**, Leas-Cheann Foirne (Oibríochtaí).

Destination

D COS (Support), Leas-Cheann Foirne (Tacaíocht). **Office of the D COS (Ops)**, Oifig an Leas-Cheann Foirne (Oibríochtaí). **Dáil deputy**, Teachta Dála. **Deputy Judge Advocate General**, Leas-Ardabhcóide Breithiúnais.

DERELICT Tréigthe.

DERELICTION **D. of duty**, faillí i ndualgas.

DERMATITIS Deirmitíteas, salachar craicinn.

DEROGATION **D. of power**, laghdú cumhachta.

DESCENT Tuirlingt. **Angle of d.**, uillinn tuirlingthe. **Parachute d**, tuirlingt de pharaisiút.

DESCRIBE Tuairiscím. **To d. a circle clockwise with the sword**, ciorcal deiseal a rianú le claíomh.

DESCRIPTION **D. of Mark VII ammunition**, tuairisc ar lónlámhaigh Marc VII.

DESCRIPTIVE **D. names** (*M.R.*), ainmeacha tuairisciúla. **D. particulars**, sonraí t.

DESERT *vb.* Tréigim, *vl.* tréigean.

DESERTED **D. areas**, ceantair bhánaithe.

DESERTER Tréigtheoir. **Intending d.**, duine atá ar intinn tréigean. **Suspected d.**, tréigtheoir amhráis.

DESIGN **D of a grenade/ medal**, dearadh gránáide/ boinn.

DESIGNATE **To d. a road**, bóthar a ainmniú.

DESIGNATED **D. point**, pointe ainmnithe.

DESIGNATION **D. of staffs and units**, ainmneacha foirne agus aonad. **D. of places**, ainmneacha áiteanna.

DESPONDENCY Drochmhíneach. **To cause d. in the Forces**, d. a leathadh imeasc na bhFórsaí.

DESSERT Milseog.

DESTINATION **D. of information**, ceann scríbe eolais. **D. of units**, ceann scríbe aonad.

Destroy

- DESTROY** *vb.* Díothaim, scriosaim, loitim, millim.
- DESTROYED** Loite.
- DESTRUCTION** Scrios, lot, milleadh.
- DESTRUCTIVE** Millteach, toghaileach, scriosúil. **D. power of weapon**, cumhacht thoghaileach armáin. **D. shoot**, lámhach millteach.
- DETACH** **To d. arms**, airm a dhícheangal. **To d. a man from his unit**, fear a dh. óna aonad.
- DETACHED** Ar dícheangal. **D. officers' list**, liosta oifigeach ar dícheangal. **D. other ranks' list**, liosta céimneach eile ar dícheangal. **D. strength**, líon ar dícheangal.
- DETACHMENT** **Depot d.**, díorma iosta. **Flank d's**, díormaí cliatháin. **Unit on d.**, aonad ar dícheangal. **To report his arrival off d.**, a fhilleadh ó bheith ar dícheangal a chur in iúl.
- DETAIL** Sonra, mionphointe, dream. **D's of map/technique**, sonraí léarscáile/teicníochta. **Attention to d.**, aire do mhionphointí. **Excessive d.**, an iomarca sonraí. **Topographical d.**, sonra dinnseanchais. **Firing/waiting d.**, dream lámhaigh/feithimh. **To d. for duty**, (*Saighdiúir*) a shonrú chun dualgais. **To d. a coach to each firer**, fortheagascóir a sh. do gach lámhachóir faoi leith. **Final d's**, sonraí críochnaitheachta.
- DETAILED** **D. instructions**, treoracha sonraíthe. **D. estimate**, meastachán sonraíthe.
- DETAIN** **To d. a deserter**, tréigtheoir a chur i gcoimeád.
- DETECT** **To d. errors**, earráidí a bhrath.
- DETECTABLE** So-bhraite.
- DETECTING** **Sensitive d. instruments**, airnéisí braite íogra. **D. element**, eilimint bhraiteach.
- DETECTOR** Brathadóir. **Mine d.**, b. mianach. **D. paper**, páipéar brathadóireachta.

Develop

- DETENT** Dochán.
- DETENTION** Coinneáil. **D. barracks**, beairic choinneála. **D. barracks staff**, foireann bheairic choinneála.
- DETERGENT** Glantóir, glantach (*adj.*).
- DETERIORATION** **D. in stores**, meath ar stórais.
- DETERMINABLE** **A question d. by the Board**, ceist is inchinntithe ag an mBord.
- DETERMINATION** Daingne intinne, diongbháilteacht.
- DETERMINE** **To d. direction and elevation**, treo agus airde a dhéanamh amach. **To d. the procedure of a military court**, nós imeachta cúirte míleata a chinneadh.
- DETERMINED** Diongbháilte, daingean.
- DETONATE** Maidhmím.
- DETONATED** Maidhmithe.
- DETONATING** **D. fuse**, aidhnín maidhmitheach.
- DETONATION** Maidhmiú.
- DETONATOR** Maidhmitheoir. **Commercial/ electric/ service d.**, m. tráchtála/ leictreach/ seirhhíse. **D. plug/ sleeve**, plocóid/ muinchille mhaidhmitheora.
- DETOUR** **To make a d.**, Timpeall a ghabháil.
- DETOXIFICATION** Díthocsainiú.
- DETRIMENTAL** Diobhálach, dochrach, damáisteach.
- DETRUCK** *vb.* Díthrucnaím.
- DETRUCKING** **D. area**, líomataíste díthrucnaíochta. **D. point**, pointe d. **D. table**, tábla d.
- DEVASTATING** Millteach, treascrach. **D. effects of explosion**, éifeacht mhillteach phléasctha. **D. argument**, argóint threascrach.
- DEVASTATION** Léirscrios *m* -ta.
- DEVELOP** *vb.* Réalaim (*phot.*). **Being d'ed**, á shaothrú. **Question and answer d. quickness of thought**, spreagann

Development

ceist agus freagra gastacht intinne. **To d. an attack**, ionsaí a fhorleathnú. **DEVELOPMENT** Forbairt, tarlú. **Unexpected d.**, tarlú gan choinne. **DEVIATION D. in direction/ range**, diall maidir le treo/ raon. **Mean d.**, meándiall. **Technical or other d. (findings)**, d. teicniúil nó eile. **DEVICE** Áis, gléas. **Safety d.**, áis sábhála. **Firing d. (demolition)**, áis phléasctha (scartála). **First d. (NW)**, an chéad ghléas. **DEVOLVED** Cineachta. **D. budget**, buiséad cineachta. **DEVOTION D. to duty**, dúthracht i mbun dualgais. **DEXTERITY** Deaslámhacht. **DIABETES** Diaibéiteas, galar craosach. **DIAGONAL n.** Fiarthrasnán. **D. march**, máirseáil ar sceabha. **DIAGONALLY A post cut d.**, cuaille gearrtha ar sceabha. **DIAGRAM** Léaráid. **Instructional d.**, l. teagaisc. **Nomenclature d.**, l. mhírainmneacha. **Signal d.**, l. chomharthaíochta. **DIAGRAMMATIC** Léaráideach, diagramach. **D. lay-out**, leagan amach léadáideach/ diagramach. **D. illustration**, soiléiriú léaráideach. **DIAL** Diail. **D. drum**, drumá diaile. **Deflection d.**, treodhíal. **Pointer of d. d.**, pointeoir treodhíale. **Fuse d.**, d. aidhnín. **D. plate**, pláta diaile. **D. plate push button/ pointer**, brúchnaipín/ pointeoir pláta diaile. **Range receiving (transmitting) d.**, diail raonghlacadóireachta/ raontiomarnaíochta. **D. sight (arty.)**, diailtreoir. **Bearing transmitting d.**, d. tiomarnaíochta treouillinne. **DIALECT** Canúint. **DIAMETER** Trastomhas. **Two centimetres in diameter**, dhá cheintiméadar ar t.

Dilution

DIAPHRAGM Diafram. **DIARRHOEA** Buinneach, sciodar. **DIARY Signal office d.**, cín lae oifig comharthaíochta. **War d.**, cín lae chogaidh. **DICTAPHONE** Deachtafón. **DICTATED D. orders**, orduithe deachtaithe. **DICTATOR** Deachtóir. **DIE n.** Cló (*ink*). **To die**, bás a fháil. **He died**, fuair sé bás, d'éag sé, cailleadh é, bhásaigh sé, d'imigh sé ar shlí na firinne. **DIELECTRIC** Tréleictreach, idirleictreach. **D. condenser**, comhdhlúthadán tréleictreach. **DIESEL D. engine**, inneall díosal. **DIET** Biaréim, aiste bia. **D. account**, cuntas biaréime. **On a diet**, ar aiste bia. **DIFFERENCE Essential d's**, difríochtaí bunúsacha. **DIFFERENT D. headings**, mírchinn éagsúla. **DIFFERENTIAL** Dífreálach. **D. rates**, rátaí difreálacha. **DIFFERENTIATE vb.** Idirdhealaím. **To d. between two things**, idirdhealú a dhéanamh idir dhá rud. **DIFFICULT D. target**, targaid dhofheicthe. **DIFFUSE vb.** Spréim, réscapim. **D. outwards**, spré amach. **DIFFUSION** Spré. **D. line**, spréline. **DIG To d. in**, talmhú. **DIGGING** Tochailt. **DIGIT** Luibhean. **DIGNITARY** Duine uasal, piarda. **DIGNITY** Dinit. **DILAPIDATED** Trochlaithe. **DILEMMA In a d.** idir dhá chomhairle. **DILIGENCE** Dúthracht, dícheall. **DILUTE D. sulphuric acid**, caolaigéad ruibheach/ sulfarach. **DIOXIDE** Dé-ocsaíd. **DILUTION** Caolú.

DIM To **d. a torch**, tóirse a dhoiléiriú.

DIMENSION Buntomhas. **The target is of the proper d's**, tá an targaíde ceart de réir toise.

DINGE Cúbáil.

DINGHY Báidín calaidh.

DINING **D. hall**, Proinnteach. **D. Member** comhalta proinneach. **D. Room** seomra bia. **NCOs' dining facility, proinnteach na nONC.**

DIODE Dé-óid.

DIP To **d. in salute**, (*An Bhratach etc.*) a umhlú. **Dipped Headlights**, ceannoilse islithe.

DIPLOMACY Taidhleoireacht, críonnacht (*tact*).

DIPLOMAT Taidhleoir.

DIPHTHERIA Diftéire.

DIPPER **D. Switch**, lasc mhaolaithe.

DIPSTICK Slat tumtha.

DIRECT **If the Chief of Staff so d's**, má threoraíonn an Ceann Foirne amhlaidh. **D. action**, oibriú díreach. **D. entrant**, iontrálaí díreach. **D. artillery support**, tacaíocht dhíreach airtléire. **D. fire**, lámhach díreach. **To d. traffic**, trácht a stiúradh. **D. voice control**, rialú díreach ó bhéal.

DIRECTING **D. staff** (*M.U.*), foireann stiúrtha. **D. flank**, cliathán stiúrtha.

DIRECTION **D. of advance/ approach/ attack/ march/ withdrawal**, treo ascnaimh/ tarrachtana/ ionsaí/ máirseála/ aistarraingthe. **D. of fixed line to a flank**, t. líne cheaptha i leith cliatháin. **By d. of the Chief of Staff**, le treoir ón gCeann Foirne. **D. finder**, treo-aimsí. **D. finding**, treo-aimsíú. **D. f. apparatus**, goireas treo-aimsithe. **D. mark/ pegs/ signs**, treomharc/ phionnaí/ chomharthaí. **Wind d.**, treo gaoithe. **Fire d.**, stiúradh lámhaigh. **Fired d. chart**, cairt stiúrtha lámhaigh. **Fire d. and control charts**, cairteacha stiúrtha agus rialaithe lámhaigh. **Fire**

d. orders, orduithe stiúrtha lámhaigh.

D. -finding equipment (apparatus), trealamh (goireas) treo-aimsithe.

D. of movement of free electron, treoghluaiseacht saorleictreoin. **D. method**, treomhódh. **To fire by sense of d.**, scaoileadh de mheabhair threo.

D. of propagation, treo leathnaithe.

DIRECTIVE Treorán. **Timely d's**, treoráin thráthúla.

DIRECTOR **D. Defence Forces' School of Music/ Reserve Force/ Medical Corps**, Stiúrthóir Scoil Cheoil Óglaigh na hÉireann/ Na nÓglach Cúltaca/ An Chóir Liachta. **D. of Combat Support/ Engineering/ Intelligence/ Ordnance/ Operations / Communication and Information Services/ Transport/ Defence Forces' Training**, S. Tacaíochta Comhraic/ Innealtóireachta/ Faisnéise/ Ordanáis/ Oibríochtaí/ Seirbhísí Cumarsáide agus Eolas/ Iompair/ Traenála Óglaigh na hÉireann. **D. method**, modh stiúrthóra.

DIRECTORATE Stiúrthóireacht.

DIRECTORY Eolaire, eolaí. **Telephone d.**, eolaí teileafóin.

DIRT Salachar.

DISABILITY Míthreoir. **D. due to wound**, m. de dheasca créachta. **To suffer from a d.**, beith faoi mh.

DISABLED **D. member**, comhalta míchumasaithe. **D. vehicles**, feithiclí ar míthreoir.

DISABLEMENT Míchumas. **Disease d.**, m. ó ghalair. **Double d.**, m. dúbailte. **The pre-emergency period d.**, an m. réamhéigeandála. **Wound d.**, m. créachta.

DISADVANTAGE Míbhuntáiste.

DISAFFECTION Incitement to **d.**, gríosú chun mídhílseachta.

DISAGREE Easaontaim.

DISALLOW Dícheadaím.

DISAPPOINT Teipim, clisim.

DISAPPOINTMENT Díomá.

Disapprove

DISAPPROVE Easaontaím
DISAPPROVEMENT Míshástacht.
DISARMAMENT Dí-armáil.
DISASSEMBLE *vb* Díchóimeáilaim.
DISASTER Tubaiste, matalang.
DISBAND **To d. a unit**, anoad a dhíscaoileadh.
DISBURSEMENT Íocaíocht.
DISBURSING **D. office**; oifigeach íocaíochta.
DISC Diosca. **Aiming d.**, d. díríochta.
Cardboard d., d. cairtehláir.
Direction d., Treodhiosca. **Inner d.**, d. inmheánach. **Eye d.**, súildiosca.
Intermediate d., d. idirmheánach.
Identity/ marking/ snaphooting/ steel/ waterproof d., d. aitheantais/ marcála/ scioblámhaigh/ cruach/ uiscédhíonach. **Outer d.**, d. seachtrach.
DISCARD *vb* Caithim uaim. **D. instruments**, airméisi a chur i leataobh.
DISCHARGE (*elec.*) Diluchtú. **Free d. of recruit**, saor-urscaoileadh earcaigh.
D. by purchase, urscaoileadh trí cheannach. **Hospital d.**, urscaoileadh as ospidéal. **D. from the Service/ the sick list**, urscaoileadh as an tSeirbhís/ as liosta an lucht breoite.
D. on compassionate grounds, u. ar chúiseanna comhthrua. **D. register/ regulations**, clár/ rialacháin urscaoilte.
To d. a duty, dualgas a chomhlíonadh.
To d. firearms, airm lámhaigh a scaoileadh. **To d. a reservist from his previous engagement**, cúltacaire a urscaoileadh óna sheanfhruilíocht.
DISCHARGED Diluchtaithe, urscaoilte, scaoilte.
DISCHARGER Grenade d., cupán granáide.
DISCHARGING **D. authority**, údarás urscaoilte.
DISCIPLINARY **D. action**, beart araíonachta. **D. measures**, bearta araíonachta. **D. sections of the Acts**, alt araíonachta de na hAchtanna.

Disinfectant

DISCIPLINE Araíonacht, smacht.
March d., a. mháirseála. **Well d'd troops**, trúpaí dea-araíonachta.
Subjected to d., cúrtha faoi smacht.
DISCLOSURE **Injurious d.**, Nochtadh díobhálach.
DISCONNECTION **By internal d.**, trí dhícheangal inmheánach.
DISCONNECTOR Dí-chomhnascaire.
DISCOUNT **Traders' d.**, Lascaine trádálaithe.
DISCOURTEOUS Míchúirtéiseach.
DISCOURTESY Míchúirtéis.
DISCREET Discréideach.
DISCREPANCY **D. note**, nóta neamhréireachta. **To adjust d'cies** (*stores*), neamhréireachtaí a choigeartú.
DISCRETION Discréid. **In his absolute d.**, de réir mar is rogha (áil) leis féin.
DISCRIMINATE Idirdealaím.
DISCRIMINATION Idirdehalú, leithcheal.
DISCUSSION Díospóireacht, plé.
DISEASE **Infectious d.**, galar tógálach. **Contagious d.**, g. tadhlich. **Notifiable D.**, g. is gá a chur in iúl. **Venereal d.**, galar drúise.
DISEMBARK Dul i dtír.
DISEMBOWEL Dí-innám.
DISENGAGE **To d. the range scale from the drum**, an raonscála a scaoileadh den drum. **To d. from action**, briseadh ó chomhrac.
DISENGAGED Díomhaoin, saor, folamh. **D. hand**, an lámh dhíomhaoin.
DISENTANGLE Réitím, scaoilim, fuasclaím.
DISGRACEFUL Aithiseach, náireach.
DISGRUNTLED Míshásta.
DISGUISE Bréagríocht.
DISGUST Déistín.
DISHONEST Mímhacánta.
DISINFECT *vb*. Dí-aicidím, díghalraím.
DISINFECTANT Dí-aicideach, díghalrán, frithsheipteán.

Disinfector

DISINFECTOR Dí-aicéideoir, díghalróir.
DISINFESTATION Dí-fhoiriciú, dímhíliú.
DISINTEGRATE Titeann ó chéile, dealaíonn ó chéile.
DISINTEGRATION Titim ó chéile, dealú ó chéile.
DISINTERESTED Neamhchlaonta. **In a d. way**, ní mar mhaithe leis féin a bhí sé.
DISLOCATION Tranglam, as alt. **Traffic d.**, tranglam tráchta. **He dislocated his knee**, chuir sé a ghlúin as alt.
DISLOYAL Éadairise, mídhílis.
DISMAL Duairc, gruama.
DISMANTLE **To d. a mine**, mineach a dhíchóimeáil.
DISMISS **To d. a charge**, cúiseamh a chaitheamh amach. **To d. a parade**, paráid a scaipeadh. **To d. from the Service**, dífhostú as an tSeirbhís.
DISMISSAL **Automatic d. of deserter**, treigtheoir a dhífhostú uathobreach. **D. with ignominy**, dífhostú faoi aithis. **D. by sentence of a Court Martial**, d. trí phianbhreith Armchúirt. **D. from holding office**, d. as seilbh oifige.
DISMISSED **Such member shall stand d. from the Forces**, beidh an comhalta sin ar na dífhostú as na Fórsaí.
DISMOUNT Gunna a bhaint anuas.
DISMOUNTED Ar chois, bainte anuas.
DISOBEDIENCE **D. to superior officer**, easumhlaíocht d'oifigeach uachtarach.
DISORDER Mí-ord.
DISORGANISE **To d. assaulting troops**, trúpaí lingthe a chur as eagar.
DISPATCH Teachtaireacht. **D. rider**, giolla turais. **D. r. docket**, duillín giolla turais. **D. r. letter service**, litirsheirbhís giollaí turais. **D. r. time table**, amchlár giollaí turais. **To d. stores by rail**, stórais a chur an aghaidh d'iarnród.
DISPENSARY Íoclann. **D. district**, ceantar íoclainne.

Disposition

DISPENSE **To d. with the services of an officer**, seirbhísí oifigh a chur ar ceal.
DISPENSER Íoclannóir, dáileoir.
DISPERSAL **D. to bivouac**, easradh ar biobháig. **D. line**, líne easraidh. **D. observation posts**, poist bhreathnadóireachta scaipthe. **D. point**, pointe easraidh.
DISPERSE Easraim.
DISPERSED **D. entrucking**, trucnú easartha.
DISPERSION Easradh. **Area of d. of artillery fire**, líomatáiste easraidh lámhaigh airtléire.
DISPLACE **To d. a rail**, ráil a asáitiú. **D'd**, curtha as áit, asáitithe.
DISPLACEMENT Asáitiú. **Rearward d. (movement)**, a. ar gcúil. **D. of electrons**, a. leictreon.
DISPLAY **Special d. map**, léarscáil speisialta taispeántais.
DISPOSAL ar réir, diúscairt, déileáil le, cur de láimh. **To have at his d.**, bheith ar a réir aige. **Ammunition at the d. of the commander**, lónlámhaigh ar réir an cheannasaí. **D. of prisoners/ the wounded**, Príosúnaigh/ na créachtaigh a dhiúscairt. **Summary d. of charges**, déileáil le cúisimh go hachomair. **Bomb d.**, déileáil le buamaí. **D. of stragglers**, déileáil le stráillithe. **D. of personal effect.**, maoin phearsanta a chur de láimh.
DISPOSE **To d. of uniform**, éide a dhiúscairt, *vb.* diúscaim. **To d. of a charge**, déileáil le cúiseamh.
DISPOSED Cóirithe. **The company is not well d.**, níl an complacht c. go maith.
DISPOSITION Cóiriú. **D. of infantry**, cóiriú coisithe. **The d's in depth of the defending forces**, na cóirithe ar doimhneacht de na fórsaí cosantacha. **Strategic/ tactical d's**, cóirithe straitéiseacha/ oirbheartaíochta.

Disprove

DISPROVE To d. a charge, cúiseamh a bhréagnú.
DISQUALIFICATION Dícháilíocht. **D. for membership of Courts Martial**, díchailíochtaí chun comhaltais Armchúirteanna.
DISQUALIFY *vb.* Dícháilím.
DISREGARD **D. this transmission**, na bac an tarchur seo.
DISREPUTABLE Mícháilíteach, scannalach, náireach.
DISREPUTE To bring a Court into d., cúirt a thabhairt faoi mícháil.
DISRESPECT To treat with d., bheith mí-ómósach (*do*).
DISRUPTIVE **D. pattern material (DPM uniform)**, ábhar le patrún measctha.
DISSATISFACTION Míshásamh.
DISSEMINATION Scaipeadh (*eolais*)
DISSIPATED Scaipthe.
DISSIPATION **D. of energy**, scaipeadh fuinnimh.
DISSOLVE To d. a Court, cúirt a dhíscaoileadh.
DISTANCE Fad (*pl. faid*) slí. **Column d.**, fad slí colúin. **Horizontal d.**, f. s. cothrománach. **Map/ service d.**, f. s. léarscáile/ seirbhíse. **Close column/line d.**, f. s. dlúthcholúin/ líne. **Middle d.**, an meánra.
DISTASTEFUL Déistineach.
DISTILLED **D. water**, uisce driogtha.
DISTINCT Léir, soiléir, éagsúil.
DISTINCTION He passed with d., d'éirigh leis go dearscna.
DISTINCTIVE **D. marking**, marc suaithnidh.
DISTINGUISHED **D. conduct**, iompar dearscna. **D. Service Medal**, Bonn Seirbhíse Dearscna.
DISTINGUISHING **D. mark (vehicle)**, marc idirdhealaitheach. **D. markings**, comharthaí ar leith.
DISTORT Chassis d., fiaradh, fonnaidh.

Diver

DISTORTED Camtha., fiartha.
DISTORTION Fiaradh. **Non linear d.**, f. neamhlíneach. **Risk of d.**, baol fiartha. **Lateral d.**, taobhfhiaradh.
DISTRACT To d. the attention of a class, aire ranga a tharraingt ó.... To d. the enemy, mearbhall a chur ar an namhaid.
DISTRESS To be in d. (*aircraft etc*), Bheith i nguais. **D. signal**, guaischomhartha.
DISTRIBUTE *vb.*, Indháilim, *vl.* imdháil.
DISTRIBUTION Imdháil, dáileadh. **D. of troops**, imdháil trúpaí. **D. of charge**, lucht dáileadh (Lucht a dháileadh). **D. lists**, liostaí dáilithe.
DISTRIBUTOR Imdháileoir. **Ignition d.**, imdháileoir adhaite.
DISTRICT Ceantar. **D. adjutant**, aidiúnach ceantair. **Assistant d.a.**, a.c. cúnta. **D. barrack officer**, oifigeach beairice ceantair. **D. communications officer**, oifigeach cumarsáide ceantair. **D. engineer officer**, oifigeach innealtóiri c. **D. headquarters**, ceanncheathrú ch. **D. intelligence officer**, oifigeach faisnéise c. **Assistant d.i.o.**, o.f.c. cúnta. **D. leader**, cinnire c. **Assistant d.l.**, c.c. cúnta. **D. medical officer**, oifigeach liachta c. **D. quartermaster**, ceathrúnach c. **Assistant d.q.**, c.c. cúnta. **D. staff**, foireann ch. **D. training and operations officer**, oifigeach traenála agus oibríochtaí c. **Assistant d.t. and o.o.**, o.t. agus o.c. cúnta. **Warden d's**, ceantair bhardacha. **D. transport officer**, oifigeach iompair ceantair. **Dispensary d.**, ceantar íoclainne.
DISTURBANCE Clampar. **Atmospheric d.**, corráil atmasféarach.
DITCH (*M.R.*) Díog.
DIVE **D. bomber**, Buamadóir scuaibe.
DIVER Tumadóir (duine), scuibire (*aircraft*).

Diversión

DIVERSION *Local d's (M.B.R.)*, claonta áitiúla. **D.** (*tac.*), inlíocht mheabhail. **D. attack**, ionsaí meabhail. **Traffic d.**, tráchtchlaonadh.

DIVERT *To d. traffic*, trácht a chlaonadh.

DIVIDE Roinnim. **Divided by**, roinnte ar.

DIVIDER Roinnteoir. **Pair of d's**, péire roinnteoírí. **Proportional d's**, roinnteoírí comhréireacha.

DIVISION Rannán, roinn. **Electoral d's**, ranna toghchánacha. **General Officer Commanding D.**, Ginearáloifigeach i gCeannas Rannáin.

DIVISIONAL D. adjutant, aidiúnach rannáin. **D. artillery**, airtléire r. **D. a. officer**, oifigeach airtléire r. **D. commander**, ceannasaí r. **D. assistant provost-marshal**, profastmharascal r. cúnta. **D. chief of staff**, ceann foirme r. **D. engineer officer**, oifigeach innealtóirí r. **D. engineers**, innealtóirí r. **D. headquarters**, ceanncheathrú r. **D. headquarters staff**, foireann cheanncheathrú r. **D. intelligence officer**, oifigeach faisnéise r. **D. legal officer**, oifigeach dlí r. **D. medical officer**, oifigeach liachta r. **D. police officer**, oifigeach póilíní r. **D. signal section**, gasra comharthaíochta r. **D. signal officer**, oifigeach comharthaíochta r. **D. staff**, foireann r. **D. transport officer**, oifigeach iompair r. **D. transport section**, gasra iompair r.

DIVORCE Idirscaradh.

DNA Deoxyribonucleic acid, aigéad diocsairibeanúicléasach.

DOCILE Somhúinte, ceansa.

DOCK Dry/ graving d., duga tirim/grábhala.

DOCKET Duillín.

DOCKYARD Longlann.

DOCTOR Dochtúir.

DOCTRINE Tactical d., foirceadal oirbheartaíochta.

DOCUMENT Cáipéis. **Final d.**, c.

Draughtsman

chríochnaitheach. **Personal d's**, cáipéisí pearsanta.

DOCUMENTARY Cáipéiseach.

DOME-SHAPED D. container, coimeadán cruinneachánach.

DOMINEERING Máistriúil, tiarnasach.

DONATION **Blood d.**, fuildeonadh.

DOPE Druga.

DOSE Miosúr (*N. W.*), dáileog (*ioctleasa*). **Total d.**, m. iomlán. **D. rate**, miosúr-ráta. **Initial d. r.**, m. r. tosaigh. **Permissible d.**, m. incheadaithe. **Recording of d. received**, an m. a fuarthas a bhreacadh síos.

DOSIMETER Miosúrmhéadar. **Quartz-fibre d.**, m. de shnáithín grianchloiche. **Phosphate glass d.**, m. de ghloine fosfáite.

DOT (*sigs.*) Ponc.

DOTTED D. line, líne de phoncanna.

DOUBLE *To d. sentinels*, fairtheoirí a dhúbailt. **In d. time**, ar sodar. **D. file**, treas dúbailte.

DOUBT Amhras.

DOVE-TAILED D. slot, sliotán déadailt.

DOWNCURRENT D. carburettor, carbradóir foshúiteach.

DOWN-STREAM *To cast anchors d.*, ancairí a scaoileadh le sruth.

DOWNWARD Síos, anuas, le fána. **Vertically d.**, síos go hingearach.

DRAFT Dréacht. **D. administrative order**, dréachtordú riaracháin. **D. testimonial**, dréacht-teistiméireacht.

DRAG D. link, Nasc tarraingthe.

DRAGNET Líon cuardaigh.

DRAGON (*sword*) Dragan.

DRAIN *vb.* Silim, *vl.* sileadh, *n.* silteán, taoscadh, draein. **D. -tap**, buacaire siltin. **D. -cock**, coca siltin. **To d. water off**, uisce a thaoscadh. **D'ed**, taosctha.

DRAINAGE Silteán, diúgaireacht, draenáil. **D. sump**, súmaire taosctha.

DRAUGHT Siorradh (*air*).

DRAUGHTSMAN Dréachtóir.

Draw

DRAW To **d. swords**, claimhte a nochtadh. To **d. a sword partially from the scabbard**, claiomh a leathnochtadh as an truail. To **d. up a battalion in review order**, cathlán a chóiriú in ord léirbhreithnithe.

DRAWING Líníocht. **D. paper**, páipéar líníochta.

DRAWN Tarraingthe. **A d. sword**, claiomh ar nochtadh. **D. brass**, prás tarraingthe.

DRESS To **d. by the right**, deasú ó dheis. To **d. a wound**, créacht a íocleasú. To **be improperly (properly) d'ed**, bheith éadaithe go mícheart (sa cheart). **Battle-d.**, cathéide. **Service d.**, éide sheirbhíse. **D. uniform**, é. ghréasta.

DRESSING **First field d.**, an chéad íocleasú machaire. **D. station**, stáisiún íocleasaithe. **Advanced d. station**, tulstáisiún íocleasaithe.

DRIFT *vb.* Síobaim, *vl.* and *n.* síobadh. **D. of smoke on to the front of a neighbouring unit**, síobadh deataigh i leith éadain d'aonad comharsanachta. **Drift nets**, sruthlíonta.

DRIFTING **D. mine**, mianach ar snámh.

DRILL *vb* Druileálaim, *n.* druil. **Advanced platoon d. (direct fire)**, d. buíne ardchéime (lámhach díreach). **Advanced platoon d. (indirect fire)**, d. b. a. (lámhach indíreach). **Arms d. with rifles**, d. arm le muscaeid. **Artillery section d.**, d. gasra airtléire. **Battalion/ battle d.**, d. chathláin/ chatha. **Battery d.**, d. bhataire. **Ceremonial Escort d.**, d. Coimhdeachta Searmóiní. **Close order foot d.**, d. coisc dlúthoid. **Communication d.**, d. ghutha. **Company d.**, d. chomplachta. **D. detail**, sonra druile. **Elementary d. (Close Order)**, d. bhunchéime (Dlúthord). **Elementary gun d.**, bundruil ghunna. **Extended order d.**, d. oird leata. **Fire d.**, d. dóiteáin. **Flag d.**, d. bhrait.

Drum

Foot d. (all arms), d. choise (gach armghéag). **Infantry d.**, d. choisithe. **Local d's**, druileálacha áitiúla. **Night firing d.**, druil lámhaigh oíche. **Pick and shovel d.**, d. phiocóide agus sluaiste. **Platoon d. (direct fire)**, d. bhuíne (lámhach díreach). **P. d. (indirect fire)**, d. bh. (l. indíreach). **Regimental D.**, d. reisiminte. **Rifle platoon d.**, d. buíon muscaeid. **Section d.**, d. ghásra. **Semaphore d.**, d. ghéagchomharthaíochta. **Squad/ squadron d.**, d. scuaid/ scuadrúin. **Stretcher d.**, d. sínteáin. **Troop d.**, d. trúpa. **Sword d.**, d. chláimh. **Whip and cane d.**, d. fuipe agus slaitín. **Wiring d.**, d. ar shreangú. To **d. a cylinder**, sorcóir a tholladh.

DRIVE Tiomáint, greasacht. **Front wheel d.**, tiomáint tulrothaí. **Recruiting d.**, greasacht earcaíochta.

DRIVEN **D. shaft**, fearsaid tiomáinte.

DRIVER Tiománaí. **D. mechanic**, meicneoir tiomána. **Relief/ spare d.**, tiománaí uainíochta/ breise.

DRIVING **D. axle**, acastóir tiomána. **D. chain**, slabhra t. **D. gear**, gear t. **D. instruction**, teagasc t. **D. instructor**, teagascóir t. **D. shaft**, fearsaid tiomána.

DROGUE Tracóg.

DROP **Three centimetres d. or rise on the target**, trí cheintiméadar síos nó suas ar an targaid. To **d. the arms to the side**, na géaga a ligean le cliathán. To **d. bombs**, buamaí a scaoileadh. **D. (instruction)**, cairt cheilte. **D's**, cairteacha ceilte.

DROPPING **D. grounds**, láithreacha leagain. **D. zone**, crioslach l.

DROWN Báim, -ed, báite.

DRUM Druma. **Deflection d.**, d. sraonachta. **Graduated d.**, d. céimroinnte. **Minute d.**, d. nóiméid. **Range d.**, raondruma. **R.d. handwheel/ pointer**, lámhroth/

Drummer

pointeoir an raondroma. **Scale d.**, scáladhruma. **Brake d.**, d. coscáin.

DRUMMER Drumadóir.

DRY Tirim. **D. cell**, tirimchadhain, cadhain thirim. **I d. out**, triomáim.

DUAL D. controls, rialachas dúbailte.

DUCK Lacha *gen. uatha, iolra*, lachan, *pl.* lachain. **Roast d.**, lacha rósta.

DUCK BOARD Ciseach chláir.

DUCKLING Éan lachan.

DUCT Píobán. **Cooling d's**, píobáin fuaraithe.

DUE An officer **d. to retire**, oifigeach in úd a scortha. **A soldier d. for his discharge**, saighdiúir in úd a urscaoilte. **A sum accruing d.**, suim ag faibhriú dlite. **His death was d. to the act of some other person**, gníomh duine eile ba thrúig bháis do. **Infirmity d. to injury**, éiglíocht de dheasca gortú. **Money d. to be paid**, airgead iníoctha, airgead in úd a íochta. **Pay d. to a soldier**, pá atá dlite do shaighdiúir. **The day on which leave is d. to commence**, an lá a bheidh an tsaoire le tosú. **Without d. cause**, gan leorchúis chuige.

DUG-IN talmhaithe.

DUG-OUT Tochtán.

DULL. Dúr.

DUMDUM D. bullet, piléar bulga.

DUMMY Balbhán, balbh, bréige. **Bayonet training d.** balbhán do thraenáil bheigite. **D. Position**, simleadh suímh. **D. igniter set**, gléas adhainte bréige. **D. Ammunition** lónlámhaigh bréige.

Dysentery

DUMP Taisce, *pl.* taisc, cúil.

Ammunition d., cúil lónlámhaigh..

To d. ammunition, lónlámhaigh a thaisceadh.

DUNE Dumhach.

DUNGAREES Dungaraí.

DUPLICATE *adj.* Dúblach.

DUPLICATION Cóipeáil.

DURATION Ré, fad. **For the d. of the emergency**, le ré na héigeandála. **D. of flight/ halts**, ré eitille/ stadanna. **For the d. of the work**, ar feadh na hoibre.

DURATIONIST Éigeandálach.

DUST Deannach. **D. cloud**, neal deannaigh. **D. proof store**, stór deanndíonach. **D. hazard**, baol deannaigh.

DUTY Dualgas, diúité. **D. in aid of the Civil Power.** dualgas i gcabhair ar an gCumhacht Shíbhialta. **Light/ orderly/ week-end d.**, d. éadrom/ sealaíochta/ deireadh seachtaine. **Duties** (*Guard*), lucht dualgais. **Duties of officer superintending at the butts (firing point)**, d. oifigigh a bheidh ag maoirseacht ag na stopacháin (ag an bpointe lámhaigh). **Field security duties**, D. díonachta machaire. **To be on d.**, bheith ar dualgas. **Tour of d.**, seal dualgais.

DWELL **To d. too long on the aim**, fanacht rófhada ar an díriú.

DYNAMITE Dinimít.

DYNAMO Dionamó, gineadóir.

DYSENTERY Mídhíleá.

E

EAGER Díocasach, cíocrach. **E. (for, to)**,
i bhfách (le).

EAGLE Iolar.

EAR Cluas. **E. defender**, cosantóir
cluaise.

EARLIEST E. time, am is luaithe.

EARLY E. warning, luathrabhadh.

EARMARK Sainmharc.

EARNEST Dúthrachtach, dáiríre.

EARPHONE Cluasán.

EAR-PIECE Cluasán.

EARRING Fáinne cluaise.

EARTH Úir, domhan, cré. **Scorched e.**, lomargain. **It circles the e.**, timpeallaíonn sé an domhan. **E. - connection** úircheangal. **E. -wire**, úirshreang. **E.-pin**, úirbhiorán.

EARTHING E. clip, fáiscín úircheangail.

EARTHQUAKE Crith talún. **To withstand an e.**, c. t. a sheasamh.

EARTHWORKS Úiroibreacha.

EASE **To e. off to the left**, bogadh fó chlé. **To e. springs**, tuaimí a bhogadh. **To stand at e. from the order**, gabháil ó shuí go seasamh ar áis. **E. of handing**, éascacht láimhseála.

EASEL Tacas.

EAST Oirthear, ag dul soir, ag teacht anoir.

EASTER Cáisc. **E. privilege leave**, saoire phribhléide na Cásca.

EASTERLY E. variation, Diall soir. **E. wind**, gaoth anoir.

EASTERN E. area, líomatáiste an oirthir. **E. Brigade**, Briogáid an Oirthir.

EASTING E. co-ordinate, comhordanáid soir.

EASY **Stand e.**, seas ar socracht.

EASYGOING Réchúiseach. **E. person**, boigéisi.

EBB-TIDE Aifé, taoide trá.

ECCENTRIC Corr, aisteach, *n. and*

adj. éalárnach. **Lever for e.**, luamhán d'earlárnach.

ECHELON Éisliún. **Assault/ double/ reserve/ support e.**, é. lingthe/ dúbailte/ cúltaca/ tacaíochta. **Forward/ rear e.**, tuléisiún/ cúléisiún.

ECHELONED E. defence system, córas cosanta éisliúnta. **E. to the rear**, éisliúnta i dtreo an chúil.

ECHO Macalla. **E. signals**, comharthaí macallacha.

ECLIPSE Urú.

ECONOMIC Eacnamaíoch.

ECONOMICAL Tíosach, coigilteach, cnuaisciúnach. **E. fire**, Lámhach coigilteach. **The most e. type of fire**, An saghas lámhaigh is coigiltí. **An article beyond e. repair**, earra nárbh fhiú a dheisiú.

ECONOMICS Eacnamaíocht.

ECONOMY Coigilt, tíos, cnuaisciúin, fearachas, baileachas, geilleagar. **E. of force**, coigilt nirt/ cnuaisciúin nirt. **E. of effort**, coigilt iarrachta. **E. label**, duillín fearachais. **Political economy**, geilleagar polaitiúil.

ECZEMA Eachma.

EDDY E. current, sruth guairneáin. **E. c. losses**, cailteanais srutha guairneáin.

EDGE (sword) Faobhar. **False e.**, f. bréige. **Front e. (sword)**, f. béil. **Chamfered e.**, frairse. **Forward e. (area)**, tulimeall. **E. of the bull**, imeall an bhulla.

EDIBLE Inite.

EDIT Eagraím.

EDITION Eagrán. **Revised e. of training regulations**, eagrán athscrúdaithe de rialacháin traenála. **Layered and hillshaded e. (M.R.)**, e. slaodaithe agus cnoscáillithe.

EDITOR Eagarthóir.

EDITORIAL Eagarfhocal.

EDUCATION Physical e.,
corpoideachas.

EDUCATIONAL E. qualifications,
cáilíochtaí oideachais. **E. standard
for recruits,** caighdeán oideachais
d'earcaigh. **E. training,** traenáil
oideachais.

EEL Eascann.

**EFFECT The e. of wind on the flight
of the bullet,** éifeacht na gaoithe ar
chúrsa eitilte an philéir. **The moral e.
on the enemy would be great,** ba mhór
é a éifeacht ar mheanma an namhad.
Personal e's, maoin phearsanta. **To
give e. to an order,** éifeacht a thabhairt
d'ordú. **To put a decision into e.,**
breith a chur i gcrích. **To e. surprise,**
ganfhiosaiocht a chur i gcrích. **With e.
from the 7th inst.,** le héifeacht ón 7ú lá
den mhí seo.

EFFECTIVE n. and adj. éifeachtach.
**The e. date of appointment/
promotion,** an dáta a bheidh éifeacht
ag ceapachán/ ardú céime. **The date
on which it becomes e.,** an lá tosach
feidhme.

EFFECTIVENESS Combat e.,
éifeachtúlacht chomhraic.

EFFECTS Iarsmaí (*elec.*), maoin /
eifeachaí **Chemical e. of electric
current,** i. ceimiceacha srutha leictirigh.
Heating e. of electric current, i.
téite srutha leictirigh. **Magnetic e. of
electric current,** i. maignéadacha
srutha leictirigh. **Disposal of personal
e.** maoin phearsanta a chur de láimh.
Medical e., éifeachtaí liachta. **Harmful
e.,** e. díobhálacha. **Biological e.,** é.
bitheolaíocha.

EFFICIENCY Éifeachtacht. **Tactical
e. of fire unit,** e.oirbheartaíochta
lámhachaonaid. **Heat e.,** teastoradh.

EFFICIENT Éifeachtach, éifeachtúil. **E.
traffic control,** tráchríalú éifeachtúil.

EFFICIENTLY Go héifeachtúil.

EFFLUENT (M.R.) n. and adj. eiselteach.

EFFORT Iarracht. **The initial e's,**
na hiarrachtaí tosaigh. **Main e.,**
príomhiarracht. **M. e. commander,**
ceannasaí príomhiarrachta.

EITHER Ach (an) oiread. **E. of you,**
ceachtar agaibh.

EJECT Teilgim amach. **E'd,** teilgthe.

EJECTION Teilgean. **Faulty e.,** t.
lochtach. **E. Opening/ slot,** oscailt/
sliotán.

EJECTOR Teilgire. **E. cover/ head and
tail/ rod head/ spring/way,** clúdach/
ceann agus eireaball/ ceann slat/ tuaiml/
bealach an teilgire.

ELABORATE adj. Ilchasta, mion, *vb.*
léirím, saothraím.

**ELABORATED The plan is e. from the
decision,** fásann an plan ón mbreith.

ELASTIC E. defence, cosaint sholúbtha.

ELASTICITY Leaisteachas. **Natural e.,**
soshínteach nádúrtha.

**ELECT Right of accused to e. to trial
by Court Martial,** ceart an chúisí chun
trial Armchúirt a ghlacadh de roghain.

ELECTION Toghchán.

ELECTORAL E. divisions, ranna
toghchánacha.

ELECTRIC Leictreach. **E. charge,** lucht
l. **E. current,** sruth l. **E. fan,** gaothrán
l. **E. Field,** réimse l. **E. force,** fórsa l.
E. induction, iondtichtú l. **E. potential,**
poitéinseal l. **E. Spark,** spréach l.

ELECTRICALLY E. neutral, neodrach
ó thaobh leictreachais.

ELECTRICIAN Leictreoir.

ELECTRICITY Leictreachas. **Flow of
e.,** rith leictreachais.

ELECTRODE Leictreoid.

ELECTRODYNAMICS Leictridinimic.

ELECTROLYSIS Leictrealú.

ELECTROLYTE Leictirilít. **E.
condenser,** comhdhlúthadán l.

Electromagnetic

ELECTROMAGNETIC

Leictreamaighnéadach. **E. induction**, ionduchtú l. **E. radiation**, raidíocht l. **E. waves**, tonnta leictreamaighnéadacha.

ELECTROMETER Leictriméadar.

ELECTROMOTIVE FORCE Fórsa leictreaghluaste. **Back e. force**, cúlfhórsa l. **Induced e. force**, fórsa l. ionduchtaithe.

ELECTROMOTOR Leictreamótar.

ELECTRON Leictreon. **Orbital e.**, l.cúrsach. **E. emission/ flow/ movement**, astú (cur amach) sruth/ gluaiseacht leictreon. **E. theory**, teoiric leictreon.

ELECTRONIC Leictreonach. **E. equipment**, trealamh leictreonach. **E. circuit**, ciorcad leictreonach.

ELECTROPLATE Leictrichneasaigh.

ELECTROSCOPE Leictreascóp.

ELECTROSTATIC Leictreastatach. **E. unit of capacity**, aonad l. acmhainneachta.

ELEGANT Galánta.

ELEMENT Feadhain, dúil (*chem.*), eilimint (*elec.*). **The appropriate/ basic/ incremental/ maximum/ rank/ service e.** (*pensions*), An chuid iomchuí/ bhunaidh/ bhreisiitheach/ uasta/ chéime/ seirbhíse. **Essential e's of enemy information**, feadhna eolais riachtanacha namhad. **Leading/ rear e.**, tul/ cúlfeadhain. **Chemical e.**, dúil cheimiciúil. **Detecting e.**, eilimint bhraiteach. **Human e.**, taobh daonna.

ELEMENTARY E. drill (close order), druil bhunchéime (dlúthord). **E. gun drill**, bundruil ghunna.

ELEVATING E. arc, stua ardaithe. **E. gear**, gear ardaithe. **E. gear housing/ jamming bolt**, cumhdach/ bolta pulcailthe gear ardaithe.

ELEVATION Airde, ardas. **E. arc**, stua ardaís. **E. a. adjusting screw/ pointer**, scriú coigeartach/ pointeoir stua ardaís.

Embussing

Average e., meánardas. **E. board/ level/ table**, clár/ leibhéal/ tábla ardaís.

Quadrant e., ardas ceathramhain.

Tangent e., tadhallardas. **T. e. bracket/ gear**, brac/ gear tadhallardais. **Angle of e.**, uillinn ardaís.

ELEVATOR Ardaitheoir.

ELICIT E. information (from), eolas a bhaint (as).

ELIGIBLE To be e. for pension, bheith i dteideal pinsin. **To be e. for re-appointment/re-enlistment/ re-nomination**, bheith in-athcheaptha/ in-athliostáilte/ in-athainmnithe. **To be e. to compete (unit)**, bheith i dteideal dul san iomaíocht.

ELIMINATE Cuirim deireadh le, fágaim as áireamh.

ELIMINATOR Flash e., splanesciath.

ELLIPTICAL Eilipseach. **The ideal e. pattern**, an patrún e. idéalach. **E. configuration**, cumraíocht eilipseach.

ELONGATED E. bullet, piléar caolfhada.

ELOQUENT Solabhartha, líofa.

E-MAIL Ríomhphost, e-phost. **E-mail address**, seoladh ríomhphoist.

EMBANKMENT Claifort.

EMBARK Bordáil.

EMBARGO Lánchosc.

EMBARRASSED Cotúil, corrabhuaiseach. **Financially e.**, i ngátar airgid.

EMBARRESSMENT Náire, cotadh, aiféaltas.

EMBASSY Ambasáid.

EMBEDDED E. journalists, iriseoirí neadaithe. **E. shells**, sliogáin neadaithe.

EMBEZZLEMENT Claonchasadh.

EMBLEM Feathal, suaitheantas.

EMBRASURE Gun e., finistear gunna.

EMBROIDERY Bróidnéireacht.

EMBUS Dul ar bhus, dul ar fheithiclí.

EMBUSSING E. and debussing areas, líomataístí dul ar fheithiclí agus tuirlingt d'fheithiclí.

Emerald

EMERALD Smaragaid.
EMERGE Éirím aníos as, tagaim as , tagaim amach as.
EMERGENCY *Acute/ major/ tactical e.*, éigeandáil ghéar/ mhór/ oirbheartaíochta. **In times of national e.**, i dtrátha éigeandála náisiúnta. **State of e.**, staid éigeandála. **E. feeding**, beathú é.
EMERGING Ag teacht chun cinn.
EMERY Éimear. **E. cloth**, éadach éimir.
EMINENT Oirirc, ardhéimneach.
EMISSION Astú, astaíocht, brúcht, sceith, cur amach.
EMIT *vb* Astaím, cuirím amach. **E'd quickly**, curtha amach go tapaidh.
EMITTER Astáire.
EMOLUMENT Sochar oifige.
EMOTIONS Mothúcháin.
EMPHASIS Treisc (*glóir*). **He laid e. on the necessity for**, luígh sé go trom ar a riachtanáí a bhí sé.
EMPHASISE Béim a chur ar..., luí ar, treise a chur ar.
EMPHATICALLY Go fuinniúil, go daingean, go deimhin, go diongbháilte (diúltú).
EMPIRE Impireacht.
EMPLACEMENT Foslár. **Gun e.**, f. gunna. **Live grenade e.**, f. do ghránáidí beo.
EMPLOY Fostaím, fostú. **To e. the reserve on military service**, an cúlta a fhostú ar sheirbhís mhíleata.
EMPLOYEE *Civilian e.*, fostaí sibhialta.
EMPLOYMENT Fostaíocht, úsáid. **Civil e.**, fostaíocht shibhialta. **E. of batteries en masse**, batairí a úsáid ina ndlúimh. **Tactical e. of units**, aonaid a ú. chun oirbheartaíochta.
EMPOWER **To e. (an officer)**, cumhachtú, cumasú (d'oifigeach).
EMPTIES *Traders' e.*, folmháin trádálaithe. **E. account** cuntas folmhán.
EMPTY Folamh.
EMULSION Eibleacht.

Endorse

ENABLE Cuirim ar chumas.
ENACTMENT Achtachán.
ENAMEL Cruan.
ENAMELED Cruanta.
ENCAMPMENT Foslóngfort.
ENCIPHER **To e. a message**, teachtaireacht a chur i rúnscript/ i rúnscríbhinn.
ENCIRCLE *vb*. Ciorclaím.
ENCIRCLEMENT Ciorclú.
ENCIRCLING **E. force**, fórsa ciorclaithe.
ENCLOSE Fálaím, crioslaím, clúdaím
ENCLOSED **E. roads**, bóithre foriata. **E. (herewith) please find**, istigh leis seo gheobhaidh tú.
ENCLOSING **To increase or decrease range with the object of e. the target between two limits of elevation**, an raon a mhéadú nó a laghdú chun go mbeadh an targaid idir dhá theorainn ardais.
ENCLOSURE Iatán (*in letter*). **Reserved enclosure**, ionad forchoimeáda. **Screened earthed e.**, iatán cumhdaithe úircheangailte.
ENCODE *vb*. Códáim.
ENCODER Códóir. **Fall of shot e.**, c. urcharthitime.
ENCOUNTER *Tactical e.*, teagmháil oirbheartaíochta. **E. action**, comhrac teagmhála.
ENCOURAGE Misním, gríosaim, spreagaim. **That will e. him**, spreagfaidh é sin é, misneoidh é sin é. **To e. the troops to attack**, na trúpaí a ghríosú/ spreagadh chun ionsaí.
ENCROACHMENT Cúngracht.
ENCYCLOPAEDIA Ciclipéid.
END Críoch. **To end something**, rud a chur i gcríoch, deireadh a chur le rud.
ENDANGER **To e. life**, anam duine a chur i gcontúirt.
ENDEMIC Ceantrach (*galar*), eindéimeach.
ENDORSE **To e. application for leave**, iarratas at shaoire a fhormhuiniú (*vb*. formhuiním).

ENDORSED E. clearance certificate, deimhníú imréitigh formhuinthe. **It will be e. by..**, formhuineofar é ag...

ENDURANCE Smoking affects the e., lagaíonn caitheamh tobac buaine. **E. training**, traenáil bhuaine.

ENEMY Namhaid. **E. action**, beart namhad. **E. capabilities**, a bhfuil ar chumas an namhad. **E. interference**, trasnaíocht ón namhaid. **E. Deserters/ documents/ equipment/ forces/ manpower/ resistance**, tréigtheoirí/ cáipéisí/ trealamh/ fórsaí/ fearchumhacht/ friotaíocht an namhad. **Enemy in sight in small/ large numbers**, an namhaid i radharc ina mbeaglíon/ mórlíon. **No e. in sight**, gan aon namhaid i radharc. **To engage an e.**, dul i dtreis le namhaid. **E. situation**, staid namhad. **E. location sheets**, bileoga láithreacha namhad. **E. order of battle**, ord catha namhad. **E. situation map**, léarscáil staide namhad. **E. strength**, líon namhad. **E. strength estimates**, meastacháin at líon namhad. **E. unit and transport markings**, marcálacha aonad agus iompar namhad. **Potential e.**, namhaid folaigh.

ENERGETIC Bríomhar, fuinniúil.

ENERGISE Fuinneamhú.

ENERGISED E. relay, athneartaire fuinnmhithe.

ENERGY Fuinneamh. **Conservation of e.**, buanchoimeád fuinnimh. **Atomic e.**, fuinneamh adamhach. **Dissipation of e.**, scaipeadh fuinnimh. **Electrical e.**, fuinneamh leictreach. **Kinetic e.**, f. gluaiseachta. **Latent e.**, f. folaigh. **Thermal e.**, f. teasa. **Mechanical e.**, f. meicniúil. **Total e. release**, iomlán fuinnimh a scaoiltear. **Potential e.**, fuinneamh poitéinsiúil/ achmhainn fuinnimh. **E. yield**, fuinneamhthoradh.

ENFILADE To engage a target in e., lámhach le targaid go leatrasnach. **E.**

fire, lámhach leatrasna. **E. f. task**, tasc lámhaigh leatrasna. **E. target**, targaid leatrasna.

ENFORCE To e. discipline/ orders/ regulations, araíonacht/ orduithe/ rialacháin a chur i bhfeidhm. **To e. the attendance of witnesses**, cur iallach ar fhinnéithe teacht i láthair.

ENGAGE The bent will e. with the sear, rachaidh an eag i bhfostú sa sabhán.

To e. a tank at point-blank range, lámhach faoi bhéal an ghunna le tanc.

To e. a target in enfilade, lámhach le targaid go leatrasnach.

ENGAGED The catch is e., tá an greamaire i bhfostú. **To be e. on military service**, bheith ar seirbhís mhíleata. **To be e. in operations against the enemy**, bheith ag déanamh oibríochtaí in aghaidh an namhad. **To be e. in training**, bheith faoi thraenáil.

ENGAGEMENT Emergency/ existing e (service)., fruilíocht éigeandála/ láithreach. **Meeting e.**, comhrac teagmhála.

ENGAGING Tarraingteach, mealltach.

ENGINE Inneall. **E. controls**, rialachais innill. **Fire e.**, inneall dóiteáin. **E. fumes**, múcha ó inneall. **Internal combustion e.**, inneall dócháin inmheánaigh. **E. room**, inneallseomra. **E. overhaul**, imchóiriú innill. **E. starter/ trouble**, dúisire/ loiceadh innill. **E. oil**, inneallola. **E. parts**, páirteanna innill. **E. performance**, oibriú innill. **E. projections**, starráin innill. **Jet-e.**, scairdinneall. **Overhead-valve e.**, inneall barrchomhla. **Side-valve e.**, inneall taobhchomhla.

ENGINEER innealtóir. **Aeronautical e.**, aerinnealtóir. **Chief a. e.**, príomh-a. **E. field/ maintenance/ survey coy.**, complacht innealtóirí machaire/ cothabhála/ suirbhéireachta. **Mechanical e.**, innealtóir meicniúil.

E. officer/ umpires/ units, oifigeach/ moltóirí/ aonaid innealtóirí. **E. Corps**, Cór Innealtóirí. **E. base workshop**, ceardlann bhunáite i. **E. field park platoon**, lochbhuíon mhachaire i. **E. party**, meitheal i.

ENGINEERING Innealtóireacht. **Field e.**, i. mhachaire.

ENGINEMAN Fear innill.

ENGLISH Béarla (*teanga*), sasanach (*duine*).

ENGRAVER Greanadóir.

ENGRAVING Copper e., grábháil chopair.

ENGULF Slogaim. **E'ed**, slogtha.

ENHANCE To e. the value, an luacha mhéadú.

ENJOIN To e. (on), nascadh (ar), foráil (ar).

ENJOY Bainim taitneamh/ aoibhneas as.

ENLARGE Méadaim.

ENLARGED Méadaithe.

ENLARGEMENT Méadú.

ENLIST vb. Lióstálaim. **To e. for service**, liostáil le haghaidh seirbhíse. **To e. freely and voluntarily**, (duine) a liostáil dá shaorthoil féin.

ENLISTED E. personnel section, An Rannóg Pearsanra Lióstáilte.

ENLISTMENT Lióstáil. **Direct e.**, l. go díreach. **Fraudulent/ irregular e.**, l. chalaioseach/ neamhrialta. **Original e.**, l. bhunaidh. **Contract of e.**, conradh liostála. **Term of e.** téarma liostála.

EN MASSE Employment of batteries e.m. batairí a úsáid ina ndlíimh.

ENORMOUS Ábhalmhór.

ENOUGH Dóthain.

ENQUIRE Fiosraim.

ENQUIRY Fiosrúchán.

ENROL Lióstáil (san Arm), cláraim, rollaim,.

ENROLMENT Lióstáil, clárú, rollú.

EN ROUT San imeacht.

ENSIGN Meirgire (**rank**), meirge (*flag*). **E. staff**, Crann meirge.

ENSUING The ensuing year, an bhliain dár gcionn.

ENSURE Áirithím. **To e. immunity from air attack**, saoirse ó aerionsaí a áirithiú.

ENTAIL It entails a lot of work, tá mórán obair ag baint leis.

ENTANGLED I bhfostú.

ENTANGLEMENT Barbed wire e., tranglam de shreanga dealgacha.

ENTER To e. a plea in bar of trial, pléadail a chur isteach mar bhac trialach.

ENTERIC E. fever, fiabhras breac (**typhoid**).

ENTERITIS Inneatas, eintríteas.

ENTERTAIN To e. a claim, aird a thabhairt ar éileamh.

ENTERTAINMENT E. of private guests, óstaíocht aionna príobháideacha.

ENTHUSIASTIC Diograiseach.

ENTICE Meallaim.

ENTITLED A soldier e'd to discharge, saighdiúir i dteideal a urscaoilte, leabhar dár teideal.

ENTITLEMENT Cion.

ENTITLING Circumstances e. a person to a gratuity, imthosca a chuireann duine i dteideal aisce.

ENTRAILS Ionathar, putóga.

ENTRAIN vb. Traeinim.

ENTRAINMENT E. table, tábla traeiníochta.

ENTRANCE Bealach isteach, slí isteach.

ENTRANT Iontrálaí. **First year e's**, iontrálaithe céadbhliana.

ENTRENCHED E. troops, trúpaí trinsithe.

ENTRENCHMENT Trinsíocht.

ENTRUCK vb. Trucnaím.

ENTRUCKING E. area, líomatáiste trucnaíochta. **E. point**, pointe trucnaíochta. **E. table**, tábla trucnaíochta.

ENTRY E. on lands, dul isteach ar

Enumeration

thailte. **Time of e.**, am dul isteach. **Unit entries**, iontrálacha aonaid. **Ledger e's**, iontrálacha phríomhleabhar cuntais.

ENUMERATION Áireamh.

ENVELOP Criolaím. **To e. the hostile right flank**, cliathán deas an namhad a chrioslú.

ENVELOPE Clúdach. **A fall-out e.**, c. d'astitim.

ENVELOPMENT Crioslú. **Double e.**, c. dúbailte.

ENVOIOUS Éadmhar, mioscaiseach.

ENVIRONMENT Timpeallacht.

ENVIRONS Comharsanacht.

ENVOY Toscaire.

EPAULETTE Guailleog.

EPIDEMIC *adj.* Forleata *n.*, eipidéimeach, aicid fhorleata, eipidéim

EPILEPSY Titeamas. **History of e.**, dúchas titeamais.

EPISTAXIS Srónfhuiliú.

EQUAL Cothrom, comh- (*compounds*), ionann. **Officers of e. rank**, oifigigh chomhchéime.

EQUATION Cothromóid.

EQUATOR Meánchiorcal.

EQUESTRIAN Federation of Ireland, Cumann Eachaíochta na hÉireann.

EQUILIBRIUM Cothromaíocht.

EQUIP **To e. a force**, fórsa a threalmhú.

EQUIPMENT **Bridging/ technical/ web e.**, trealamh droicheadaíochta/ teicniúil/ uige. **E. tables**, táblaí trealaimh. **Ancillary e.**, trealamh cúnta.

Camouflet e., trealamh camouflet.

Electronic e., t. leictreonach.

EQUIPPED Well-e. unit, aonad deathrealaimh.

EQUITATION Eachaíocht. **The E. School**, An Scoil Eachaíochta.

EQUIVALENT **A formation of e. strength**, eagar comhionann ina líon. **Horizontal e.**, coibhéis chothrománach. **Platoon or e. unit**, buíon nó aonad comhionann.

ERADICATE Cuirim deireadh le.

Essence

ERASE Scriosaim.

ERECT E. carriage, imeacht uchtúil (faoi). **With the head e.**, agus an ceann in airde. **To e. barbed wire entanglement**, tranglam de shreanga dealgacha a chur suas.

ERODE Creimim.

EROSION Creimeadh.

ERRATIC E. shooting, lámhach iomrallach.

ERROR Earráid. **Compass e's**, earráidí compáis. **Halving e. (R.F.)**, earráid sa leathú. **E. in direction/ elevation**, e. treo/ ardaís. **Index e. (arty.)**, e. taispeána. **Individual e. (compass)**, sainearráid. **Instrumental e.**, e. airnéise. **E. in the estimate**, e. sa mheastachán. **Lateral e.**, Taobhearráid. **Line e. (arty.)**, e. líne. **The permissible e. in ranging**, an e. incheadaithe i raonáil. **Range e.**, raonearráid. **Range-finding e.**, e. raonaimsíochta. **The remaining e. (zeroing)**, an e. iarmhair. **A remaining lateral (vertical) e.**, taobhearráid (earráid ingearachta) iarmhair. **Unaccountable e.**, e. dhomhínithe. **Mean percentage of e.**, meánchéatadán earráide. **To find a range by trial and e.**, raon a fháil trí thriail agus atriail.

ERYSIPELAS Ruachtach/ an rua.

ESCAPE Gas e., gáspholl. **To permit e. of prisoners**, ligean do phríosúnaigh éalú.

ESCARPMENT Port rite.

ESCORT Cash escort, coimhdeacht airgid tirim. **Explosives e.**, c. pheascáin. **Fighter e.**, coimhdeacht trodairí. **Motor cycle e.**, c. gluaisrothar. **On e. duty**, ar dualgas coimhdeachta. **Under military e.**, faoi choimhdeacht mhíleata. **To e. stores**, stórais a choimhdeacht.

ESPIONAGE Spíodóireacht.

ESPRIT DE CORPS Díograis i gclú na buíne.

ESSENCE Bunbhrí.

ESSENTIAL Riachtanach. **E. differences**, difríochtaí bunúsacha. **E. information**, eolas riachtanach. **E. services**, seirbhísí riachtanacha.

ESTABLISH Bunú. **E. cleansing facilities**, saoráidí glanta a bhunú.

ESTABLISHMENT Bunaíocht. **E. Section** (*Departmental*), An Rannóg Teaghlachais. **Married e.**, bunaíocht phósta. **Miscellaneous staff e's**, bunaíochtaí ilghnéitheacha foirne. **E's and organisation**, bunaíochtaí agus eagraíocht. **Peace/ War E's**, B. Síochána/ Cogaidh. **Mobilisation e's**, bunaíochtaí slógaidh.

ESTIMATE Army/ Army Pension **E.**, meastachán Airm/Armphínsean. **Detailed e.**, m. sonraithe. **Mental e.**, m. intinneach. **E. of yield**, m. ar fhuinneamhthoradh (*c. bith.*). **E. of the situation**, m. ar an staid. **Rough estimate**, buille faoi thuairim, garbhmheastachán. **Supplementary e.**, m. forlíontach. **To make an e. of the situation**, m. a dhéanamh ar an staid. **Outline of an estimate**, creatlach meastacháin.

ESTIMATED **E. lead**, tosach measta. **E. time of arrival**, am sroichte measta. **E. time of completion**, am críochnaithe measta. **E. time of departure**, am imeachta measta.

ESTRANGED **E. wife**, bean chéile choimhthithe.

ESTUARY Inbhear.

ETHER Éitear.

ETHOS Cultúr.

ETIQUETTE Béasaíocht, deabhéas.

EURO The euro, an t-eoró.

EUROPEAN Eorpach. **E. union**, An tAontas Eorpach. **E. Security and Defence Policy**, Beartas Eorpach Slándála agus Cosanta.

EVACUATE *vb.* Aslonnaím. **To e. casualties**, taismigh a aslonnú.

EVACUATION **E. centres**, airmheáin

aslonnaíochta. **E. of the wounded**, aslonnú na gcréachtach. **E. area**, líomataíste aslonnaithe.

EVACUEE Aslonnaí, *pl.* -aithe.

EVASIVE **To e. capture or pursuit**, dul ó ghabháil nó tóir.

EVALUATE **To e. information**, eolas a mheá.

EVALUATION Luacháil, meá.

EVALUATORS Luachálaithe.

EVASIVE Seachantach.

EVEN **E. flow of traffic**, réghluaiseacht tráchta. **E. numbers**, réidh-uimhreacha.

EVENLY Go cothrom. **E. spread**, leata go c.

EVENT Ócáid, teagmhas, imeacht. **In the event**, i gcás. **At all events**, ar chaoi ar bith.

EVERGREEN (*M.R.*) *adj.* Síorghlas.

EVICITION Dishealbhú.

EVIDENCE Fianaise (*fem.*). **Conflict of e.**, easaontacht f. **Corroborative e.**, f. chomhthacaíochta. **Circumstantial e.**, f. imthoisceach. **Conclusive e.**, f. chinntitheach. **E. as to character/ motive**, f. ar charachtar/ thucaid. **Documentary e.**, f. cháipéiseach. **Direct/ indirect/ false/ hearsay e.**, f. dhíreach/ indíreach/ bhréagach/ chlostráchta. **E. of identification of documents**, f. ar chéannacht cháipéisí. **E. of the truth of a confession**, f. ar fhírinne admhála. **E. of accomplices**, f. chomhchoirithe. **E. of similar acts**, f. ar ghníomhartha dá shamhail. **E. as to facts**, f. i dtaobh fíoras. **E. on oath**, f. faoi mhionn. **E. for the defence/ prosecution**, f. ar thaobh na cosanta/ an inchúisimh. **Primary/ rebutting e.**, f. phríomha/ fhrisnéiseach. **Secondary e.**, f. thánaisteach.

EX **E. -army men**, fir iarairm. **E. -non commissioned officer**, iaróifigeach neamhchoimisiúnta. **E-officer**, iaróifigeach. **E. officio member of a**

Exact

committee, comhalta coiste de bhri oifige. **E. soldier**, iarshaighdiúir.

EXACT Cruinn, beacht.

EXACTLY Díreach. **E. balances**, a chothromaíonn go cruinn.

EXAGGERATE Cur le, méadú. **To e. a drill movement**, cur le gluaiseacht druile. **To e. detail** (*map*), sonraí a mhéadú.

EXAMINATION Educational e., scrúdú oideachais. **E.-in-chief** (*legal*), príomhcheistiú. **Medical e.**, scrúdú dochtúra. **E. on oath**, ceistiú faoi mhionn. **Oral e.**, scrúdú béil.

EXAMINE To e. appliances for damage, fearais a scrúdú le haghaidh damáiste. **To e. a witness on oath**, finné a cheistiú faoi mhionn.

EXAMINER Ammunition e., scrúdaitheoir lónláimhaigh.

EXAMPLE Sampla.

EXCAVATION Tochailt.

EXCAVATOR Tochtaltóir.

EXCEED Téim thar. **To exceed the speed limit of the barracks**, teorainn luais na beairice a shárú.

EXCELLENT Thar barr.

EXCEPT Cé is moite de.

EXCEPTION E. to the rules, eisceacht do na rialacha.

EXCEPTIONAL In e. circumstances, faoi choinníollacha ar leith.

EXCERPT Sliocht.

EXCESS Breis, iomarca, barríocht. **A special rate of pay in e. of the regimental rate**, ráta speisialta pá de bhreis ar an ráta reisiminte. **E. of assets over liabilities**, breis ag na sócmhainní ar na dliteanais. **E. of punishment**, pionós a bheith iomarcach.

EXCESSIVE E. details, an iomarca sonraí.

EXCHANGE *n.* Malartán, *vb.* malartaím. **Telephone e.**, mailartán teileafóin. **To e. prisoners**, príosúnaigh a mhalartú. **To**

Exercise

e. salutes, cúirtéisí a thabhairt dá chéile. **E. of information**, malartú eolais.

EXCHEQUER Státhchiste.

EXCISE Mál.

EXCITABILITY Sochorraitheacht.

EXCITABLE Sochorraithe.

EXCITE A disease e'd by service in the Forces, galar a gríosadh trí seirbhís sna Fórsaí.

EXCITED Corraithe (*duine*), floscaithe (*elec.*).

EXCITING Corraitheach.

EXCLUDE To e. from a competition, (*duine*) a eisiaimh ó chomórtas. (*vb.* *Eisiaim.*)

EXCLUDED As áireamh.

EXCLUDER Dust or air e., eisiadóir smúide nó aeir.

EXCLUDING The Corps, e. the Air Corps, ná Cóir gan an tAerchór a áireamh.

EXCLUSIVE As áireamh, eisiatach. **E. fishery limits**, teorainneacha iascaigh eisiacha.

EXCREMENT Eiscreíd, cac.

EXCUSE To e. a soldier from duty, saighdiúir a ligean saor ó dhualgas. **To be e'd duty**, bheith ligthe saor ó dh. **E'd duty**, saor ó dh.

EXECUTE To e. an order, ordú a chomhlíonadh.

EXECUTION Bású daoine daortha. **E. of the order**, comhlíonadh an ordaithe.

EXECUTIVE E. military command, ceannas míleata feidhmiúcháin. **E. officer**, oifigeach feidhmiúcháin.

EXEMPLARY Eiseamláireach, sármhaith. **E. conduct**, iompar sármhaith.

EXEMPT To e. from range practices, díolmhadh ó na raonchleachtas. **E'd personnel**, pearsanra díolmhaithe.

EXERCISABLE The powers e. by an officer, ná cumhachtaí is infheidhmithe ag oifigeach.

EXERCISE Freachnamh, feidhmiú,

Exert

cleachtadh, aclú. **Attack e.**, freachnamh ionsaí. **Combined e's**, comhfhreachnaimh. **Competitive e's**, freachnaimh chomórtais. **Field/handling/ quick decision e's**, freachnaimh mhachaire/ láimhseála/ ghrodbhreithe. **Map e's**, f. léarscáile. **Fire-prevention e's**, freachnaimh choiscthe dóiteáin. **Minor e's**, mionfhreachnaimh. **Muscle e's**, suathadh na matán. **Quickening/strengthening e's**, freachnaimh luathaithe/ neartaithe. **Stretcher e's**, f. shínteáin. **Sword e's mounted**, f. chlaímh ar mhúin capaill. **E's which require physical exertion should alternate with those of a less strenuous nature**, bíodh na freachnaimh a iarrann mórfhuinneamh ag sealú na bhfreachnamh ná hiarrann sin. **Tactical e's**, freachnaimh oirbheartaíochta. **Terrain/training e.**, freachnamh tír-raoin/ traenála. **One-sided/ two-sided e. (M.U.)**, F. aontaobhe/ dháthaobh. **To e. command**, ceannas a fheidhmiú. **To e. soldiers in arms**, saighdiúirí a aclú in airm. **To e. trained men**, cleachtadh a thabhairt d'fhir traenáilte. **Wrist e.**, freachnamh caol láimhe. **E. instructions**, treoracha freachnaimh.

EXERT E. authority, údarás a chur i bhfeidhm.

EXERTION To use his utmost e's to carry an order into effect, a shaindícheall a dhéanamh chun ordú a chur in éifeacht.

EX GRATIA Ex gratia payment, íochaíocht ex gratia.

EXHALATION Easanálú, anáil a ligean amach.

EXHAUST Sceitheadh. E. manifold, ilphíobán sceite. **E. pipe**, sceithphíopa. **E. stroke**, sceithbhuille. **E. system**, sceithchóras. **E. valve**, sceithchomhla. **Gas e.**, gas-sceitheadh.

Experimenter

EXHAUSTIVE E. study, domhainstaidéar.

EXHIBIT Foilseán. Original e's, foilseáin bhunaidh.

EXHIBITION Taispeántas.

EXIGENCIES Subject to the e. of the Service, faoi réir riachtanais na Seirbhíse. **Military e.**, riachtanais mhíleata.

EXILE Deoraí. In exile, ar deoraíocht.

EXISTENCE To be continuously in e. (pension), bheith ar marthain go leanúnach.

EXISTING E. engagement, fruiliócht láithreach.

EXIT Slí amach.

EXPANSION Leatacht, at. E. of gas, leatacht gháis. **E. of the barrel**, at an bhairille.

EXPEDIENT Gas training e's, áiseanna traenála gáis.

EXPEDITE Brostaím.

EXPEDITION Sluaíocht, eachtra, turas.

EXPEDITIONARY E. Force, fórsa sluaíochta.

EXPENDABLE E. equipment/ stores, trealamh/ stórais inidithe.

EXPENDITURE Caiteachas.

EXPENSES E. for which refunds are admissible, caiteachais inaisíochta. **Incidental/ sundry/ travelling e.**, caiteachais foghabhálacha/ iolartha/ taistil.

EXPERIENCE Taithí, cleachtadh, eachtra. A terrifying e., eachtra uafáis/ uafásach. **He has but little e.**, níl ach beagan taithí/ cleachtadh aige.

EXPERIENCED E. shot, lámhachóir cleachta.

EXPERIMENT Triail.

EXPERIMENTAL Turgnamhach. E. purchase, ceannach trialach.

EXPERIMENTER Trialachóir, turgnamhaí.

Expert

- EXPERT** Medical/ service e's, saineolaithe liachta/ seirbhíse. **E. shot**, lámhachóir sainoilte.
- EXPIRE** To e. (term of enlistment) (téarma liostála) a dhul in éag. **Time expired**, téarma istigh. **To discharge a soldier time expired**, saighdiúir a urscaoileadh ar a théarma a bheith istigh.
- EXPLAIN** Mínim.
- EXPLANATION** Míniú.
- EXPLICIT** Dearfa, mioninste, soiléir.
- EXPLODE** *vb.* Pléascaim.
- EXPLODER** Pléascóir.
- EXPLOIT** To e. an advantage/break-through, tairbhiú de bhuntáiste/ bhriseadh trí.
- EXPLOSION** Pléasc. **E. tamper**, bac pléastha. **Sub-surface e.**, p. fhodhromchla. **Surface e's**, pléascanna dromchla.
- EXPLOSIVE** *n.* Pléascán, *adj.* pléascach. **E. charges**, lánáin phléascacha. **E. content of bomb**, ábhar pléascach i mbuama. **Explosives intervention**, idirghabháil pleascán. **High e.**, *n.* tréanphléascán, *adj.* tréanphléascach. **E. mixture**, meascán pléascach. **E. stores**, stórais phléascán. **Explosive Ordnance Disposal Team**, Foireann Diúscartha Ordanáis Pléascaigh (*pl.* Foirne).
- EXPONENT** Mínitheoir, easpónant.
- EXPOSED** Ris. **To be e. to extremes of temperature** (*amn.*), Bheith faoi lé teochta thar fóir. **To be e. to fire**, Bheith faoi lé lámhaigh. **E. flank**, cliathán nochta. **E. to radiation**, nochta do raidíocht. **E. skin**, craiceann nochta.
- EXPOSURE** Free e. (*R.P.*), saornochtadh. **To use the minimum of e.** (*cover*), an íosmhéid nochta a úsáid. **Timed e. of a target**, amnachtadh targaide.
- EXPRESSED** E. or understood, go sainráite nó go hintuigthe.

Extractor

- EXTEND** To e. a section, gasra a leathadh. **To e. a period of sick leave/ the term of enlistment**, tréimhse de shaoire bhreiteachta/ an téarma liostála a fhadú.
- EXTENDABLE** Service e. by a period of not more than two years, seirbhís is infhadaithe de thréimhse nach faide ná dhá bhliain.
- EXTENDED** Sections e. in line, gasraí arna leathadh i líne. **In e. order**, in ord leata. **E. service**, seirbhís fhadaithe.
- EXTENSION** Folíne (*teileafón*), síneadh, fadú. **Front leg e.** (*tripod*), síneadh coise tosaigh. **An e. of his former engagement**, fadú a sheanfhruilíochta. **E. of Army service/ sick leave**, f. Armsheirbhíse/ saoire breiteachta. **Eye e.**, fadú súile.
- EXTENT** Fairsinge, méid.
- EXTENUATING** E. circumstances, imthosca maolaitheacha.
- EXTERIOR** Seachtrach.
- EXTERMINATE** Diothaím.
- EXTERN** E. patient, othar seachtrach. **E. treatment**, cóireáil d'othar seachtrach.
- EXTERNAL** E. resistance, friotaiocht seachtrach. **E. magnetism**, maighnéadas s.
- EXTINGUISHER** Fire e., múchtóir dóiteáin.
- EXTORTION** Sracadh (*billeting*).
- EXTRA** E. pay, pá breise.
- EXTRACT** E. from orders, slíocht as orduithe.
- EXTRACTION** Hard e., Tarraingt dheacair. **Primary e.**, t. phríomha.
- EXTRACTOR** Tarraingeoir. **E. axis pin**, fearsaid tarraingeora. **Bents of e. levers for side levers**, eaganna luamháin t'a do thaobhluamháin. **Claw of e.**, ionga t'a. **E. collars**, coiléir t'a. **Expansion of e's**, at tarraingeoirí. **Grooves in e. for lock**

Extradite

casing/ side plate springs, eitreacha sa tarraingeoir do ghlaschásáil/ do thuailmí taobhphláta. **Hole in e. for firing pin**, poll sa t. do bhuilteán. **Horns of e's.**, adharca tarraingeoirí. **E. lever/ lugs/nut**, luamhán/ cluaisíní/ cnó tarraingeora. **Recess in e. for gib**, cuaisín sa tarraingeoir do dhing. **E. rod**, slat tarraingeora. **Shoulders of e. for e. levers**, gaillí t'a do luamhain t'a. **E. spring**, tuaim t'a. **E. stoppage**, stop t'a.

EXTRADITE Eiseachadaim.

EXTRADITION Eiseachadadh.

EXTRAORDINARY E. general meeting of the mess, cruinniú ginearálta urghnách na bialainne.

Eyepiece

EXTRA-STATUTARY E. grant, deontas eisreachtúil.

EXTRAVAGANT Rabairneach, róchaifeach.

EXTREME Exposed to e's of temperature, bheith faoi lé teochta thar fóir.

EXUBERANT Suairc, uaibhreach.

EYE E. guard, Súilgharda, clipéad. **E. extension**, fadú súile. **E. shield**, díon súl. **E. shade**, clipéad.

EYELET E's of ammunition belt, súilíní creasa lónlámhaigh.

EYEPIECE Súilmhír. **E. lenses**, lionsaí súilmhíre.

F

FABRIC Uige, faibric, **Aircraft f.**, faibric aerárthaigh. **F. coupling**, cuingireas faibrice.

FABRICATION F. of evidence, cumadh fianaise.

FACE F. of target, éadan targaide.

FACIAL F. injury, gortú aghaidhe.

FACEPIECE aghaidhmhír. **Fitting surface of f.**, dromchla feistithe aghaidhmhíre.

FACILITATE To f. him in the execution of his duties, éascú dhó a dhualgais a chomhlíonadh.

FACILITIES To afford f., saoráidí a chur ar fáil. **Repair f.**, s. deisiúcháin.

FACING (he) f. the officer, (a) aghaidh ar an oifigeach.

FACSIMILE F. of signature, macasamhail ar shiniú.

FACT Fíoras, fírinne. **Based on f's**, bunaithe ar fhírinní/ fhíorais. **Established f's**, fírinní bunaithe. **Material f.**, fíoras ábhartha.

FACTION F. fighting, faicseanaíocht.

FACTOR Fachtóir, ceist, coibhneas, toisc. **Time and space f's**, ceisteanna ama is spáis. **2 & 5 are the f's of 10**, is iad 2 agus 5 factóirí a 10. **The safety f.**, an coibhneas sábhála. **The terrain is the most important/ limiting f.**, is é an tír-raon an toisc is tábhachtaí/ an toisc teorann. **F's affecting the mission**, tosc a mbeadh éifeacht acu ar an misean. **Limiting f's**, tosc teorann.

FACTORY Monarcha. **Armament/ repair f.**, m. armála/ dheisiúcháin.

FACTUAL Fíorasach. **F. knowledge**, eolas f.

FADING Éagadh, tréigean (*of colour*).

FAHRENHEIT Faranhaít.

FAILING For f. to, toisc gan, toisc gur theip.

FAILURE Teipire (*G.T.*), loiceadh, teip, cliseadh. **Mechanical f. (vehicle)**, loiceadh meicniúil (feithicle).

FAINT Fanntais, laige. **To f.**, titim i laige.

FAIR Fionn, cothrom, cuíosach, measartha, cóir, réasúnta. **A f. haired person**, duine fionn. **A f. Judgment**, breith chothrom. **He is only f.**, níl sé ach cuíosach/ measartha.

FAITH To bear true f. and allegiance (to), fíordhílseacht agus géillsine a thabhairt (do).

FAITHFUL F. discharge of duty, dualgas a chomhlíonadh go dílis.

FALL F. of grenade, titim ghránaide. **F. of shot**, urcharthitim. **Bullets that f. beyond/ short of the target**, piléir a thiteann leaistall/ lasbhus den targaid. **On a date which f's after the date of this order**, ar dháta a tharlaíonn tar éis dáta an ordaithe seo. **To f. back (combat)**, titim siar. **To f. in/ out (parade)**, luí isteach/ amach. **F. of shot decoder**, díchódóir urcharthitime. **F. of shot encoder**, códóir urcharthitime.

FALL-OUT Astitim. **F. areas**, líomataistí astitime. **Atomic f.**, astitim adamhach. **Local f.**, A. áitiúil. **World wide f.**, a. dhomhanda. **Significant f.**, a. éifeachtach.

FALLING F. plates, plátaí titimeacha.

FALSE F. crest, cior bhréige. **F. declaration**, dearbhú bréagach. **F. oath**, mionn éithigh.

FALSEHOOD F. of confession, bréagacht admhála.

FALSIFICATION F. of official documents, falsú cáipéisí oifigiúla.

FAMILIARISATION F. Practice, cleachtas taithíoch.

FAMILIARITY Eolas, caidreamh. **F. with the ground**, eolas ar an talamh.

FAMILIES F. Section, General Military

Hospital, An Rannóg Teaghlach, Ospidéal Míleata Ginearálta.

FAMILY F. decrease/increase, laghdú/méadú clainne. **F. tree**, craobhacha ginealaigh.

FAMINE Gorta.

FAMOUS Cáiliúil, ainmniúil.

FAN Seafal, gaothrán. **Electric f.**, g. leictreach. **F. of saddle**, sciathán diallaite. **To f. out (troops)**, searradh amach (trúpaí).

FANFARE F. of trumpets, scol trompaí.

FAR F. limit of safety, teorainn sábhála is faide amach.

FARE Táille.

FARRIER Crúdóir.

FAR-SEEING Fadaraíonach, fadbhreathnaitheach, fadradharcach.

FARTHER F. than that, níos faide ó láimh ná sin. **F. back ná sin**, níos sia siar ná sin.

FASCINE Fascán.

FASHION Faisean.

FAST To stand f., fanacht socair.

FASTENING Fáisín.

FATAL F. injury, díobháil mharfach.

FATHOM Feá.

FATIGUE Tuirse, giotamáil. **F. duty/suits**, dualgas/ cultacha giotámpla. **F. party**, meitheal ghotamála. **F. man**, giotamálaí. **Undue f.**, tuirse thar cuimse.

FAULT Locht. **F's due to slackness or neglect**, lochtanna a thagann de neamart no d'fhaillí. **Table of f's and remedies**, tábla lochtanna agus leighseanna. **Fault and out (show jumping)** locht agus amach.

FAULTY F. holding/trigger-pressing, greamú/ trucearfháscadh lochtach.

FAVOURABLE Fabhrach.

FAVOURITISM Fabhraíocht.

FEAR Eagla, faitíos.

FEASIBLE F. plan, Plean indéanta.

FEAT Éacht.

FEATHER Tumbler f's, cleití timbléara.

FEATHERWEIGHT Cleitmheáchan. **F. winner/ runner-up**, buaiteoir/ neasach comórtais cleitmheáchain.

FEATURE Gné. **Artificial/ hydrographic/ physical/ surface/ terrain/ topographical f's**, gnéithe saorga/ hidragrafacha/ na tíre/ dromchla/ tír-raoin/ dinnseanchais. **Key f.**, eochairghné. **Main f's**, príomhghnéithe. **Commanding f.**, gné cheannasach. **Critical f.**, g. shárthabhachtach. **Dominating f.**, g. thiarnasach.

FEATURELESS F. country, dúiche lom.

FEDERAL Cónascach (*government*).

FEDERATION Cónascadh, cónaidhm.

FEE Táille.

FEEBLE Tláith (*sword*).

FEED F. arm, cothghéag. **F. A.**

actuating stud/ latch, stoda gníomhaithe/ laiste cothghéige. **f. a. latch axis stud**, ais-stoda laiste c. **F. a. with latch**, cothghéag le laiste. **F. a. pawl**, ceapachóir cothghéige. **F. a. pawl spring**, tuailm cheapachóir c. **F. block (M.G.)**, cothbloc. **Axis pin for f. b. bottom pawls**, fearsaid do cheapachóirí íochtair cothbhloic.

Bottom lever of f. b., luamhán íochtair c. **F. b. bottom pawls**, ceapachóirí íochtair c. **First action in the f. b.** céad oibriú sa chothbloc. **Finger plate for f. b. bottom pawls**, méarphláta do cheapachóirí íochtair cothbhloic.

F. b. fixing split of top and bottom levers, gabhalbhiorán nasctha luamhán uachtair agus íochtair c. **Front (rear) top pawl of f. b.**, barrcheapachóir tosaigh (deiridh) c. **Slide of f. b.**, sleamhnán c. **Spring for f. b. bottom pawls**, tuailm do cheapachóirí íochtair c. **Spring for top pawls of f. b.**, tuailm do bharrcheapachóirí c. **Stud on top lever for slide of f. b.**, stoda ar

Feeder

bharluamhán do shleamhnán an ch.
Double f., coth dúbailte. **To f. a gun**, gunna a chothú. **To f. troops**, trúpaí a bheathú. **F. back**, aischothú. **F. engine**, cothinneall. **F. pump**, cothchaidéal.
FEEDER Cothaitheoir. **F. aerial**, c. aeróige. **F. co-axial**, c. comhaiseach.
FEEDPIECE Cothmhír.
FEEDWAY Cothbhealach.
FEEL **To obtain the 'f.' of 12 seconds on the working head (R.F.)**, cothrom 12 shoicind ar an roithín oibre a fháil le meabhair na lámh.
FEELER Adharcán.
FEELING **To incite a f. of hostility among the people in the theatre of war**, mothú namhadais a spreagadh sna daoine sa láthair chogaidh.
FEET **F. per second**, troithe an soicind. **Two square f.**, dhá through chearnacha. **Two f. square**, dhá through ar cearn.
FEIGN **To f. an illness, (duine)** ag dúmas bheith breoite.
FEIGNED **A f. infirmity**, éagrus dúmais.
FEINT **F. attack**, ionsaí bréige.
FELON Feileon.
FELONY Feileonacht.
FELT Feilt. **F. pad**, pillín feilte.
FEMALE Baineannach.
FEMORAL **F. artery**, artaire na leise.
FEMUR Cnámh leise.
FENCE Clái. **Double apron f.**, c. dhá aprún. **Hurdle/ iron/ wire f.**, c. cliathraigh/ iarainn/ sreinge. **Post and rail f.**, c. cuailí agus ráillí. **Perimeter f.**, clái imlíne.
FENCED **F. road**, bóthar le clái.
FENCING **Bayonet f.**, pionsóireacht bheagnite.
FENDER (*vehicle*) Fiondar.
FERN Raithneach.
FERRO-CHROMIUM Feireocróimiam, *g. id.*
FERRULE Bianna.
FERRY **F. man**, farantóir, bád

Field

farantóireachta. **To f. troops across a river**, trúpaí a chur thar abhainn.
FERTILE Torthúil.
FERTILISER Leasachán.
FESTERING Ag ábharú.
FETCH Faigh (*order*).
FETLOCK Rúitín.
FETTER Laincis, buarach.
FEVER Fiabhras. **Cerebrospinal f.**, f. droma is intinne. **Enteric (typhoid) f.**, f. breac. **Trench f.**, f. trinse. **Typhus f.**, f. ballach.
FIBRE Snáithín.
FIBROUS **F. materials**, ábhair shnáithíneacha.
FIBROSITIS Fibrisíteas.
FICTITIOUS Cumtha, bréige.
FIELD Páirc, machaire, réimse. **Corn f.**, p. arbhair. **Ploughed f.**, p. threafa. **Root f.**, p. mheacan. **Stubble f.**, p. choinligh. **F. ambulance**, otharcharr machaire. **F. a. units**, aonaid otharcharr machaire. **F. a. appointment/ company**, ceapachán/ complacht otharcharr m. **F. a. headquarters**, ceanncheathrú o. m. **F. artillery**, airtléire mh. **F. a. battery**, bataire airtléire mh. **F. a. regiment**, reisimint airtléire mh. **F. a. regiment headquarters**, ceanncheathrú reisimint airtléire mh. **F^ocraft**, ceardaíocht mh. **F^oday**, lá mustair. **F. dressing**, íocleasú machaire. **F. fortifications/ glasses/ hospital**, daingne/ gloiní/ ospidéal m. **F. -marshal**, marascal m. **F. -officer**, oifigeach m. **F. of fire/view**, réimse lámhaigh/ radhairc. **Erect/ inverted f. of view**, r.r. ingearach/ aisiompaithé. **Full f. of view**, lánréimse r. **Upper/ lower f. of view**, r.r. uachtair/ íochtair. **F. signals**, comharthaí m. **F. sub-depot**, fo-iosta m. **F. telephone**, teileafón m. **F. ammunition depot**, iosta lónlámhaigh m. **F. casualty station**, stáisiún taismeach m. **F. dressing station**, stáisiún íocleasaithe m. **F. engineer depot**, iosta innealóirí m. **F.**

Fight

mechanical transport depot, iosta iompair mheicniúil m. **F. medical depot**, iosta liachta m. **F. ordnance depot**, iosta ordanáis m. **F. petrol depot**, iosta peitрил m. **F. security**, díonacht mh. **F. service**, seirbhís mh. **F. supply depot**, iosta soláthair m. **F. transfusion team**, foireann tarmreithe mh. **F. formations**, eagair mh. **F. censorship**, cinsireacht mh. **Field** (*electric or magnetic*), réimse. **F. coil**, corna r. **Electric f.**, r. leictreach. **F. intensity (magnetic, electric)**, déine r. (mhaighnéadaigh, leictnigh). **F. magnet**, maighnéad r. **F. regulator**, rialtóir r. **F. strength**, neart r. **F. work**, obair mhachaire. **F. winding**, ritheán réimse. **Magnetic f.**, réimse maighnéadach. **Field Communications and Information Services Company**, Complacht Seirbhísí Cumarsáide agus Eolais Mhachaire.

FIGHT *vb.* Troidim, *vl. and n.* troid.

Hand-to-hand/ running f., troid Lámh-ar-láimh/ reatha.

FIGHTER Trodaire. **F. aircraft**, aerárthach troda. **F. -bomber**, buamadóir troda. **F. squadron**, scuadrún trodairí. **F. cover**, clúdach de throdairí. **F. control unit**, aonad rialaithe trodairí. **Jet f's**, scairdtrodairí. **F. reconnaissance**, taiscéalaíocht trodairí. **Propeller f's**, liántrodairí.

FIGHTING House-to-house/ street/ trench-to-trench f., troid ó theach go teach/ sráide/ ó thrinse go trinse.

FIGURE Fíor, figiúr. **Behind cover/ kneeling/ lying f. (target)**, fíorthargaid ar chúil/ clúide/ ar leathghlúin/ ina luí. **F. of merit**, figiúr fiúntais. **F. of m. chart**, cairt figiúr fiúntais. **F's**, figiúirí. **No. 6 f. target**, fíorthargaid uimh. 6. **Crossing f. (target)**, fíorchrosála. **Rectilinear f.**, figiúr dronlíneach.

FILAMENT Filiméad. **F. battery**, ceallra filiméid.

Find

FILE Comhad (*papers*), treas (*drill*), líomhán (*tool*). **Blank/ connecting/ double/ single f.**, t. folamh/ ceangail/ dúbailte/ singil. **File copy**, Cóip don chomhad. **Marching in f.**, mairseáil i dt. **Odd f.**, corrthreas. **Rear f.**, cúltreas. **Officers' personal f's**, comhaid phearsanta oifigeach. **F. no.**, comhaduimhir. **Three-cornered f.**, líomhán triantánach. **To f. (papers)**, comhadú (cur i gcomhad). **To f. in/ out (horsemanship)**, giollaíocht isteach/ amach.

FILINGS Mionramh (*iarainn*).

FILLED f. with, líonta le.

FILLER Líontóir, líonaire.

FILLET Filéad. **F. of steak**, f. stéige.

FILLING F. screw, scriú líonta.

FILLY Searrach lárach.

FILM Scannán. **F'strip**, stiallscannán.

Training f., s. traenála.

FILTER Scagaire. **Note f.**, nótascaire.

FILTH Brocamas.

FILTRATION To hold oil for f. ola a choimeád le scagadh.

FIN Eite. **F's of Bomb**, eítí buama.

F. -tailed bomb, buama eiteach.

Stabilising f's, eítí daingnithe.

FINAL Army Hurling/ Football

Championship F. Cluiche Ceannais Iomána/ Peile Airm. **F. approval of**

recruit, formheas críochnaitheach earcaigh. **F. objective**, sprioc

chríochnaitheach. **F. approved plan**,

plean formheasta críochnaitheach. **F.**

detector, brathadóir deiridh.

FINANCE Airgeadas. **F. code**, an cód airgeadais.

FINANCIAL F. and accounting

instructions, teoracha airgeadais agus cuntasaióchta. **F. year**, bliain airgeadais.

F. arrangements, socruithe airgid.

FINE Fineáil.

FIND To f. the accused guilty of the offence, an cúisí a fháil ciontach sa chion.

Finder

FINDER Position f., suíomhaimsitheoir.
Depression p.f., s. íslithe.
Depression range f., raonaimsitheoir íslithe. **Coincidence range f.**, r. comhtheagmhasachta. **Infantry range f.**, r. coisithe. **Direction f.**, treo-aimsitheoir. **View f.** radharc-aimsitheoir.
Rough v. f., radharcaimsitheoir breac-chruinn.

FINDING Cinneadh. **Confirmation of f's**, daingniú na gcinntí. **F. not requiring confirmation**, cinneadh nach gá a dhaingniú.

FINE *vb.* Fineálaim, *vl. and n.* fineáil. **To impose a f.**, fineáil a ghearradh. **To take a f. sight**, caoltreoir a thógáil.

FINGER Méar. **F. grip**, méarghreim. **F. mark**, méarmharc **F. nails**, ingne láimhe. **F. method**, méarmhodh. **F. print**, méarphrionta. **Index f.**, corrmhéar.

FINISH Deireadh, clabhsúr, ceann cúrsa.

FINISHED Críochnaithe.

FIR F. trees, crainn ghiúise.

FIRE Lámhach, tine, dóiteán.
Application f., feidhmlámhach. **Arcs of f.**, stuanna lámhaigh. **Automatic f.**, lámhach uathobritheach. **Battery f.**, l. bataire. **Collective f.**, comhlámhach. **Combination of f's**, cónascadh lámhach. **F. commander**, ceannasaí lámhaigh. **Concentrated f.**, lámhach comhchruinnithe. **Continuity of f.**, leanúntas lámhaigh. **F. control**, lámhachrialú. **F. c. rules**, rialacha a bhaineann le lámhachrialú. **F. c. instruments/ orders/ signals/ system**, airnéisí/ orduithe/ comharthaí/ córas lámhachrialaithe. **Brief (normal) f. control orders**, gearrorduithe (gnáthorduithe) lámhachrialaithe. **F. controller**, lámhachrialaitheoir. **Covering f.**, lámhach clúdaigh. **Cross f.**, cros l. **Defence f.**, l. cosantach. **Destructive f.**, l. toghaileach. **Direct**

Fire

f., l. díreach. **F. direction**, stiúradh lámhaigh. **F. direction chart**, cairt stiúrtha l. **F. d. and control charts**, cairteacha stiúrtha l. agus lámhachrialaithe. **F. direction orders**, orduithe stiúrtha l. **F. discipline**, araíonacht l. **F. d. training**, traenáil araíonachta l. **Distributed f.**, lámhach imdháilte. **F. effect**, lámhachéifeacht. **Full f. e.**, l. iomlán. **Probable f. e.**, éifeacht dhealraitheach lámhaigh. **F. for effect**, l. chun éifeachta. **Enfilade f.**, l. leatrasna. **Flanking f.**, l. cliathánach. **Frontal f.**, tul-l. **Grazing f.**, l. scríobach. **Harassing f.**, l. ciaphthach. **Indirect f.**, l. indíreach. **Individual f.**, l. aonair. **Interdiction f.**, l. toirmeascach. **Long-range f.**, l. fadraoin. **Machine gun f.**, l. inneallghunna. **Medium f.**, meánlámhach. **Mortar f.**, l. moirtéir. **Neutralising f.**, l. neodraitheach. **Normal f.**, gnáthlámhach. **Oblique f.**, sceabhalámhach. **Observed f.**, l. sobhreathnaithe. **Offensive f.** l. ollionsaitheach. **Overhead f.**, l. lasnairde. **F. picquets**, picéid dóiteáin. **Plunging f.**, l. ropach. **F.-power**, cumhacht lámhaigh. **High f. power**, tréanchumhacht l. **Predicted f.**, lámhach réamhmheasta. **Protective f.**, l. caomhnaitheach. **Rapid f.**, mearlámhach. **Rate of f.**, ráta lámhaigh. **Redistribution of f.**, ath-imdháileadh l. **Ricochet f.**, lámhach athscinnidh. **Rifle f.**, l. muscaeid. **Salvo f.**, l. sailbhe. **Searching f.**, l. cuardaigh. **F. section**, gasra lámhaigh. **Shell f.**, lámhach sliogán. **Slow f.**, mall-l. **Small arms f.**, l. mionarm. **F. superiority**, barr lámhaigh. **F. support**, tacaíocht l. **Supporting f.**, lámhach tacaíochta. **Sustained f.**, l. marthanach. **Sweeping f.**, scuablámhach. **Traversing f.**, l. trasnála. **Unaimed f.**, l. neamhdhírithé. **The troops would be in danger from**

Fireball

unarmed enemy f., bheadh na trúpaí i mbaol ó l. n. namhad. **Unobserved f.**, l. dobhreathnaithe. **To f. (at)**, scaoileadh/ lámhach (le). **To f. a course/ the annual range practices**, cúrsa lámhaigh/ na raonchleachtais bhliantúla a scaoileadh. **To f. a round**, urchar a scaoileadh. **To f. over cover**, lámhach de dhroim clúide. **To f. round cover**, lámhach le hais, clúide. **F. brigade**, briogáid dóiteáin. **F. unit**, lámhachaonad. **Volume of f.**, toirt lámhaigh. **Volume-f.**, toirtlámhach. **F. base**, bonn lámhaigh. **F. by order**, lámhach ar ordú. **F. fighting**, smachtú dóiteáin. **F. line**, lámhachlíne. **F. support co-ordination centre**, airmheán comhordaithe tacaíocht lámhaigh. **Hold f.**, fóill lámhaigh. **Nature of f.**, saghas lámhaigh. **Planned defensive f.**, lámhach cosantach pleanáilte. **F. arm**, arm lámhaigh. **FIREBALL** Caor thine, liathróid tine. **FIREMAN** Fear dóiteáin. **F's lift**, tógáil an fhear dóiteáin. **FIREMEN Auxiliary f.**, fir dhóiteáin chúnta. **FIRER** Lámhachóir. **FIRE-RAISER** Coirloisceoir, dóiteánaí. **FIREWORKS** Tinte ealaíne. **FIRING F. along fixed lines**, lámhach feadh línte ceaptha. **F. by sense of direction**, l. de mheabhair threo. **Night f.**, l. oíche. **F. bay**, bá lámhaigh. **F. detail**, dream lámhaigh. **FIRM** Daingean. **F. base**, bonn d. **F. going**, taisteal d. **F. lines**, línte cinnte. **FIRST F. aid**, garchabhair. **F. a. appliances**, fearais gharchabhrach. **F. a. post**, post g. **F. a. practice/ outfit**, cleacht/fhearas g. **F. a. rules**, rialacha g. **F. a. training**, traenáil gh. **F. a. treatment**, cóireáil gh. **F. a. treatment of fractures**, garchabhair do chnámhbhriseadh. **F. catch**, céadtadh.

Fixture

F. pressure, céadfásadh. **FISCAL** Fioscach. **F. policy**, Polasaí fioscach, polasaí cánachais.. **FISH** Iasc, *pl* éisc. **FISHERMAN** Iascaire. **FISHING** Ag iascaireacht. **F. boat/ net**, bád/ Líon/eangach iascaigh. **F. tackle**, gléas iascaireachta. **FISHERY** Iascach. **F. rights**, cearta iascaigh. **F. protection**, cosaint Iascach. **FIST** Dorn. **FISSION Nuclear f.**, eamhnú eithneach. **F. products**, táirgí scoilte. **FISSIONABLE F. material**, ábhar imscoilte. **FIT** Oiriúnach, infheidhme, feistiú. **Airtight f.**, feistiú aerdhíonach. **F. for duty**, infheidhme chun dualgais. **To f. a tyre**, bonn a fheistiú (*le*). **The boot f's him**, oireann an bhróg do. **F. for consumption**, oiriúnach lena chaitheamh. **FITNESS Physical f.**, infheidhmeacht choirp (bheith slán folláin). **F. of accused to stand his trial**, inniúlacht an chúisí chun a thriail a sheasamh. **FITTER** Feisteoir. **FITTINGS** Feistis. **FIVE** Cúig. **F. ply paper sacks**, saic chúigshrathach pháipéir. **FIX To f. bayonets/ the discharger**, beaignití/ an cupán a nascadh. **FIXED** Ceaptha, feistithe. **F. lines**, línte ceaptha. **F. law**, dlí ceaptha. **F. searchlight**, solas cuardaigh daingean. **F. call sign**, glaochomhartha buan. **F. condenser**, comhdhlúthadan doastrithe. **F. cursor**, cúrsóir ceaptha. **F. resistor**, friotáí doastrithe. **F. contamination**, truailliú ceaptha. **F. wing aircraft**, aerárthaigh sciatháin dhobhogtha. **FIXING F. pin**, biorán nasctha. **'T' f. pin**, crosbhiorán nasctha. **FIXTURE** Daingean, urdháil, *pl*. urdhálacha (*sports, etc.*).

FLAG Bratach, brat. **Commodore's flag**, brat ceannasóra. **Danger flag**, b. rabhaidh. **Flag-Captain** (*Navy*), Captaen Bratloinge. **F. drill**, druil bhrait. **Flag-Lieutenant**, Leifteanant na Brataí. **Safety f.**, b. sábhála. **The National F.**, An Bhrtach Náisiúnta. **Flag Officer Commanding the Naval Service (FOCNS)**, Brat Oifigeach i gCeannas na Seirbhíse Cabhlaigh (CCSC).

FLAGRANT F. breach of regulations, sárú uafásach de na rialacha.

FLAGMAN Fear brait.

FLAGSTAFF Bratchrann. **Extended flagstaffs**, bratchrainn shínte.

FLAIL súiste.

FLAILING Súisteáil.

FLAMABLE F. material, ábhar inlasta.

FLAMES Lasracha.

FLAME-THROWER teilgeoir lasrach.

FLAN Toirtín, flan. **Peach f. with cream**, t. péitseoir le huachtar.

FLANGE Feire. **Inner f.**, f. inmheánach

FLANK Defensive f., cliathán cosantach. **Directing f.** (*drill*), cliathán stiúrtha. **Exposed f.**, cliathán nochta. **F. man**, cliathánaí. **Named f.**, cliathán ainmnithe. **Pivot f.**, c. maighdeoir. **F. protection/ security**, caomhnú cliatháin/ díonacht chliatháin. **F. security reconnaissance**, taiscéalaíocht díonachta cliatháin. **F. formation**, eagar cliatháin. **F. guard**, garda cliatháin.

FLANKING F. army, arm cliathánachta. **F. fire**, lámhach cliathánach.

FLANNELETTE Flainín.

FLAP Pocket f., liopa póca. **Coincidence (halving) adjusting head f.** (*R.F.*), l. roithín coigeartaithe comhtheagmhasachta. **Cover f.**, clúdach lúdraigh.

FLARE Lasrachán. **To drop f's**, lasracháin a scaoileadh.

FLASH To f. a torch on to a respirator, tóirse a shoilsiú ar

aerscagaire. **Blinding f. of light**, splanc dhalltach sholais. **F. eliminator**, splancsciath. **F. burns**, splancdhónna. **F. lamp**, laomlampa. **F. spotting**, splancbhreicneoireacht. **F. to bang time**, am ó s. go torann. **Shoulder f.**, fleasc ghualainne.

FLASHING F. beacon, rabhachán gealánach, teannáil. **F. lights**, soilse dealánacha.

FLAT F. ground/ surface, talamh/ dromchla comhréidh. **Locking bolt f.**, pláitín bolta glasála. **F. trajectory**, rothag maol. **F. tyre**, bonn ligthe. **F. nature of the terrain**, cuma chomhréidh an tír-raon.

FLATNESS F. of the trajectory, maoile an rothaig.

FLAVOUR Blas.

FLEET Cabhlach (*navy*), flít. **F. of motor-cars**, scuaine gluaisteán.

FLEETING F. target, targaid theifeach.

FLESH F. wound, cneaschréacht.

FLEX Fleisc (*elec.*). **To f. a limb**, géag a lúbadh.

FLEXIBILITY Solúbthacht.

FLEXIBLE Solúbtha. **F. cable**, cabla s.

FLIGHT Eitilt, eitleog (*unit*). **Acrobatic f.**, eitilt aeraiclochta. **F. Commander/ leader/ lieutenant**, Ceannasaí/cinnire/ leifteanant eitleoige. **F. of the bullet**, cúrsa eitilt piléir. **Instrument f.**, eitilt de réir airnéisí. **Long distance f.**, e. fhadscribe. **Non-stop f.**, e. gan stad. **On a f.**, ar eitilt. **Visual f.**, amharceitilt. **Aircraft in f.**, aerárthach ar eitilt. **F. quartermaster sergeant**, ceathrúsháirsint eitleoige. **F. sergeant**, sáirsint eitleoige. **F. time**, tréimhse eitilt.

FLINCH *vb.* Loicim. **Lateral pulling, jerking or flinching** (*rev, training*), tarraingt i leataobh, siorcadh nó loiceadh.

FLOAT *n.* Snámhán.

Floatation

FLOATATION Snámh. **Improved f.**, snámhán seiftithe.
FLOATING F. aperture, cró ar snámh. **F. mine**, mianach ar snámh. **F. bridges**, droichid ar snámh.
FLOCK Ealta, scata (*birds etc.*).
FLOGGING Lascadh, sciúirseáil.
FLOOD Tuile. **Land liable to f's (M.R.)**, báiteog.
FLOODING Tuiliú.
FLOODLIGHT Tuilsolas. **F. trailer**, leantóir tuilsolais.
FLORID Círinéach.
FLOTILLA Cabhlachán.
FLOW Tuile (*rise of tide etc.*), rith, sruth. **F. of electricity**, rith leictreachais. **Direction of f.**, treo na tuile. **Even f. of traffic**, réghluaiseacht tráchta.
FLU Fliú.
FLUCTUATION F's of the situation, malartuithe na staide.
FLUENT Líofa.
FLUID F. warfare, cogaíocht iomlaiteach. **F. situations**, staideanna iomlaiteacha.
FLUORESCENCE Sruthshoilseacht, fluairesacht.
FLUSH The retaining pin f. with the gas regulator, an biorán coinnithe cothrom leis an ngásrialán.
FLUX Flosc *gen.* flosca. **F. density**, dlús flosca. **F. turns**, castaí flosca.
FLY *vb.* Eitlim, *vi.* eitilt. **To f. on a steady course**, réchúrsa eitilte a dhéanamh. **To f. the Colours**, Na Bratacha a chur ar folúin.
FLYING Eitilt, eitleoireacht. **Blind f.**, caocheitilt. **Formation/ overland f.**, e. eagair/ thar tír. **F. debris**, treascarnach aerbheirthe. **Intercommunication f.**, eitleoireacht idirchumarsáide. **Solo f.**, eitilt aonair. **F. squads**, scuaid reatha. **F. boat/ goggles/ helmet/ officer**, bád/ gloiní/ cafarr/ ofigeach eitilte.
FLYPAST, Tareitilt.

Foot

FLY-PROOF F. kitchen, cistin chuidíonach.
FLYWEIGHT Cullmheáchan. **F. winner/ runner-up**, buaiteoir/ neasach comórtais chuilmheáchain.
FLYWHEEL Roth luastair. **F. momentum**, móiminteam roth luastair. **F. guard**, garda r. 1.
FOAL Searrach.
FOCAL F. point, pointe cuimsitheach, pointe fócasach.
FOCUS Fócás. Focus on the Defence Forces, fócus ar Óglaigh na hÉireann. **To f. the telescope**, an teileascóp a thabhairt chun cruinnis (chuimsiú).
FOCUSSING F. slide, sleamhnán fócasaithe,
FOG Ceo.
FOIL Aluminium f. centre, lár de scragall alúmanach.
FOLD Filleasc, fill, filltín. **F's in ground**, filleasca sa talamh. **F's in the skin**, filltí sa chraiceann.
FOLDING Infillte. **F. boat equipment**, trealamh báid i. **F. tripod**, troiste i.
FOLIAGE Duilliúr.
FOLIO Fóilió.
FOLLOW Leanúint. **To f. up the rout of an enemy**, an ruaig a l. ar namhaid. **To f. a route**, bealach a ghabháil.
FOLLOWER Leantóir.
FOLLOW-UP F. echelon, eisliún leanúntais. **F. formation**, eagar l. **F. unit**, aonad l.
FOOD Bia. **Tinned f.**, b. stánaithe. **Fresh f.**, b. úr. **Contaminated f.**, b. truailithe. **Monitoring unprotected f.**, monatóiriú ar bh. neamhchaomhnaithe.
FOOLHARDY Meargánta.
FOOLISH Amaideach.
FOOLSCAP Leathphraitinn.
FOOT Cos, troigh. **Football**, peil, caid. **F. and mouth disease**, galar crúb agus béil. **F. patrol**, patról coise. **F. print**, lorg coise. **The amount payable on**

Footing

f. of a disablement pension, an méid is iníochta de bhun pinsin mhíchumais. **Troops moving at f. pace**, trúpaí ag gluaiseacht ar ráta siúil. **F. brake**, coscán coise.

FOOTING To obtain a f. on the far/ near side of a river-bank, greim coise a fháil ar an mbruach thall/ abhus d'abhainn.

FOOTPATH Cosán.

FOR Le haghaidh. **F. sale**, le díol.

FORAGE Foráiste.

FORBID *vb.* Coiscim, toirmiscim. **It is forbidden**, tá cosc ar.

FORCE **Containing f.**, fórsa coimeáda. **Defending f's**, fórsaí cosantacha. **Defence f.**, fórsa cosanta. **The Defence F's**, Óglaigh na hÉireann. **Encircling f.**, fórsa cearclaithe. **Expeditionary f.**, f. sluaíochta. **Field f's**, fórsaí machaire. **F. of gravity/ inertia**, fuinneamh imtharraingthe/ éinirt. **Ground f's**, fórsaí talún. **Holding f.**, fórsa coinnithe. **Opposing f's**, fórsaí freastúra. **Permanent f.**, buanfhórsa. **The Permanent/ Reserve Defence F.**, Na Buan-Óglaigh/Na hÓglaigh Chúltaca. **Regular f.**, fórsa rialta. **To continue in f. (regulations)**, leanúint i bhfeidhm. **To f. a soldier acting as sentry**, forneart a imirt ar shaighdiúir ag gníomhú mar fhairtheoir. **Attack in force**, ionsaí faoi neart. **Economy of f.**, cnuaisciúin nirt. **Rapid Reaction Force**, Fórsa Frithgnímh Mhear. **Reconnaissance in f.**, taiscéalaíocht faoi neart. **Air borne f.**, f. aerbheirthe. **Electric f.**, f. leictreach. **F. of attraction**, f. tarraingthe. **F. of repulsion**, f. ruaigthe. **F. on a current carrying a conductor in a magnetic field**, an f. ar chonduchtaire a bheadh ag iompar srutha i réimse maignéadach. **Landing f. (air)**, f. tuirlingthe. **Landing f. (sea)**, f. dul i dtír. **Magnetic f.**, f. maignéadach.

Foresight

FORCED To make a f. landing, tuirlingt éigeantach a dhéanamh.

FORCEPS Teanchair, pionsúr.

FORCIBLY Go forneartach, le lámh láidir.

FORD Áth. **To f. a stream**, sruth a ghabháil.

FORDABLE **F. river**, abhainn inátha.

FORDING, FORDABILITY insiúltacht. **Shallow/ deep fording**, i. éadomhain/ domhain.

FOREARM Rí, *pl.* reathacha.

FORECAST **Weather f.**, réamhasnéis aimsire.

FORE-END **Stock f.**, urstoc. **Stock f. spring and stud**, tuaim agus stoda urstoic.

FOREFINGER Méar thosaigh, corrmhéar.

FOREGOING **The f. regulation**, an rialachán roimhe seo.

FOREGROUND Tulra.

FOREIGN **F. aircraft/ uniforms**, aerárthaí/ éidí coigríche. **F. body between the fore-end and the barrel**, rud coimhthíoch idir an t-urstoc agus an bairille. **Distinguished f. personages**, coigrigh dhearscna.

FOREMAN Saoiste. **F. carpenter**, siúinéir cinn.

FOREMOST **F. defences**, cosantaí is faide amach.

FORENSICS Fóiréinseach.

FORESHORE Urthrá.

FORESIGHT Tultreoir. **F. band with block and sight**, banda tultreorach le bloc agus treoir. **Bar f.**, tultreoir bharrach. **F. blade**, lann tultreorach. **Blade f.**, tultreoir lannach. **F. block**, bloc tultreorach. **F. b. band**, banda bloc t. **F. b. cross-pin**, crosbhiorán bloc t. **F. b. key**, eochair bloc t. **F. bracket**, brac t. **F. protectors**, gardaí t. **A f. of different height**, tultreoir nach ionann airde dhi. **To take too little (much) f.**,

Foresight

an t. a choimeád ró-iseal (ró-ard).
FORESIGHT Fadhbhreathnaitheacht (*persons*). **A man of f.**, fear fadhbhreathnaitheach.
FOREST Foraois. **Coniferous f.**, f. ghiúiseach. **F. trees**, crainn fhoraoise. **Mixed f. and fir trees**, crainn fhoraoise agus ghiúise.
FOREWORD Brollach.
FORFEIT *vb.* Forghéillim, *vl.* forghéilleadh. **The allowances shall be automatically f'ed**, dlífeair na liúntais a fhorghéilleadh go huathoibritheach. **To f. rounds**, urchair a fhorghéilleadh.
FORFEITING **Mode of f. seniority of rank of NCO.**, modh forghéillte sinsearachta chéime i gcás ONC.
FORFEITURE **Automatic f. of pay**, Pá a fhorghéilleadh go huathoibritheach. **F's of pay**, Forghéilltí pá. **F. of pension**, Forghéilleadh pinsin.
FORGE Ceárta. **Portable f.**, C. iniompartha.
FORGERY Brionnaím (*vb.*), brionnú (*n.*).
FORGET Dearmad a dhéanamh.
FORGIVE **F. me**, Maith dom é.
FORK Forc, gabhal (*in road*).
FORM Foirm. **Army F.**, Foirm Airm. **A Command, of which such Brigade f's part**, Ceannasaíocht dar cuid an Bhriogáid sin. **Ground-f's** (*M.R.*), Talamhchruthanna. **A f. for a combined march and movement by mechanical transport table**, foirm de chomhthábla máirseála agus gluaiseachta d'iompar meicniúil. **Air support request f.**, f. iarratais aerthacaíochta. **Shell report f.**, f. shliogthuarascála. **Signal message f.**, f. theachtaireacht chomharthaíochta. **Telephone f.**, f. theileafóin. **Voice message f.**, f. theachtaireacht bhéil. **A f. for a march table**, f. do thábla máirseála. **A f. for a movement table**, f. do thábla gluaiseachta. **F. of application**, f. iarratais. **F. of**

Forming

declaration, f. dhearbhairthe. **F. of entrainment table**, f. de thábla traeiníochta. **F. of intelligence plan**, f. de phlean faisnéise. **F. of oath to be taken by a recruit**, f. de mhionn atá le tabhairt ag earcach. **F. of order for pursuit**, f. d'ordú tóra. **F. of summons to civilian witness**, f. thoghairme ar fhinné sibhialta. **Requisition f.** f. fhoréilimh. **Tender form**, foirm thairisceanna. **To f. close square/ double (single) file/line/ line of companies/ l. of sections/open square**, dul i ndlúthchearnóg / i dtreasa dúbailte (singil) / i líne/ i l. de chomplachtaí/ i l. de ghasraí/ i gcearnóg oscailte. **To f. on their markers**, dul in eagar de réir a marcálaithe. **To f. up**, dul in eagar. **To f. up in line**, dul in eagar i líne. **To f. two-deep/ threes/ sixes**, dul i mbeirteanna/ dtriúir/ seisir.
FORMAL Foirmiúil. **F. message**, teachtaireacht fhoirmiúil. **F. warning**, rabhadh f. **In a f. way**, ar bhealach foirmiúil.
FORMATION Eagar. **Adjacent f.**, e. cóngarach. **Attached f's**, eagar ar ceangal. **Close f.**, dlútheagar. **Combat f's**, eagar chomhraic. **Drill f's**, e. dhruile. **In fighting f.**, in eagar troda. **F. commander**, ceannasaí eagar. **F. headquarters**, ceanncheathrú eagar. **Open f.**, eagar oscailte. **F. orders**, orduithe eagar. **F. signal service**, seirbhís chomharthaíocht e. **Subordinate f.**, fo-eagar. **To teach a f.**, a mhúineadh (*do thrúpaí*) conas dul in eagar.
FORMED **The company is f.**, tá an complacht in eagar.
FORMER **F. members of the Defence Forces**, iarchomhaltaí d'Óglaigh na hÉireann. **His f. rate of pay**, a sheanráta pá.
FORMER (*of coil*) eiteán.
FORMING **F.-up place**, áit eagar.

Formula

FORMULA Foirmle.
FORT F. Berehaven, Dún Bhéarra.
D. Uí Mheachair. **Fort Davis**, D. an Dáibhisigh. **F. Duncannon**, D. Chanáin. **F. Dunree**, D. Fhraoigh. **F. Lenan**, D. Lionáin. D. Teampall Bríde. D. an Mhistéalaigh. **Magazine F.**, An D. Armthaisce.
FORTE An teann (*sword*).
FORTHCOMING Le teacht.
FORTHRIGHT Díreach, cruinndíreach.
FORTIFICATION Daingean, *pl.* daingin.
FORTITUDE Foirtile.
FORTRESS F. town, baile daingean.
FORWARD F. by the right, ar aghaidh, de réir dheise. **F. air controller**, turlialaitheoir aeir. **F. control post**, tulphost rialaithe. **F. defended localities**, tulationaid chosanta. **F. observation battery**, tulbhataire breathnadóireachta. **F. observer bombardment**, tuairgneáil tulbhreathnadóireachta. **F. rally**, tulationad athchruinnithe. **F. battalion commander**, ceannasaí tulchathláin. **F. collecting station**, tulstáisiún bailithe. **F. guns**, tulghunnaí. **F. observation officer**, tuloifigeach breathnadóireachta. **F. rendezvous**, tulationad coinne. **F. bearing**, treouillinn ar aghaidh. **A pace f.**, cóiscéim ar aghaidh. **F. slope**, fána ar aghaidh. **F. troops**, tultrúpaí.
FOULING Salú. **Corrosive f.**, s. creimneach. **F. holes**, poill sailaithe. **Internal f.**, salú inmheánach. **Lead f.**, s. luaidhe. **Methallic f.**, s. miotalach. **Superficial f.**, scothshalú.
FOUNDATION Bun. **Grouping is the f. of all shooting**, is ar ghrúpáil atá gach lámhach bunaithe.
FOUNDRY Teilgcheárta.
FOUNTAIN Foinse. **F. pen**, peann tobair.
FOUR Four stroke cycle, timthriall ceithre bhuille.
FOXHOLE Uachais.

Frequency

FRACTION Codán. **Representative f.**, codán comhréireach.
FRACTURE Cnámhbhriseadh. **F. of the thigh**, briseadh na leise.
FRAGILE Leochaileach, sobhriste.
FRAGMENT (*grenade*) Blogh, *g. id.,pl* Bloghanna.
FRANGMENTARY Bloghach. **F. orders** orduithe briste. **In f. form**, i bhfoirm bhriste.
FRAGMENTATION **F. bomb**, buama bloghtrach. **The H.E. bomb has a high degree of f.**, buama ardbhloghtrach is ea an buama tréanphléascach.
FRAME Steel f., fráma cruach. **To f. a problem**, fadhb a chóiriú.
FRAMEWORK Creatlach.
FRAMING **F. of charges**, cóiriú cúiseamh.
FRANK Díreach, oscailte, macánta. **To f. a message**, frainc a chur ar theachtaireacht, fraincáil.
FRAUD Calaois.
FRAUDULENT **F. enlistment**, liostáil chalaioiseach.
FREE F. on rail, saor ar iarnród. **To be f. from organic disease**, bheith saor ó ghalar orgánach. **F. board**, saorbhord. **F. guns**, gunnaí saora. **F. exposure**, réamhnochtadh. **F. issue of spectacles**, spéaclaí a eisiúint in aisce. **F. net**, líonra saor.
FREQUENCY Minicíocht. **High/low f.**, ard/ ísealmh. **Audio-f.**, m. inchloiste. **To amplify high f. current**, sruth ardmhinicíochta a oilmhéadú. **F. carrier**, m. iompair. **F. changer**, malartóir minicíochta. **F. doubler**, dúblóir minicíochta. **F. meter**, méadar minicíochta. **F. stability**, cobhsaíocht mhinicíochta. **F. toleration**, fulaingt mhinicíochta. **Intermediate f.**, m. idirmheánach. **Medium f.**, meánmhinicíocht. **Modulated f.**, m. mhodnaithe. **Radio f.**, raidinminicíocht.

Fresh

Radio-telephone distress f., guaismh. raiditheileafóin. **Supersonic f.**, m. fhorshonach. **Ultra high f.**, sár-ardmh. **Unmodulated f.**, m. neamh-mhodhnaithe. **Very high f.**, an-ardmh.

FRESH Úr, nua. **F. Charger**, líonaire úr (*R.M.*), luchtair u. (*elec.*). **F. cream**, óguachtar. **F. food**, bia úr. **F. fruit salad**, sailéad úrthorthaí.

FRICASSEE Pothrais.

FRICTION Cuimilt. **F. of the bullet on the barrel**, cuimilt an philéir ar an mbairille. **F. clutch**, crág chuimilte.

FRICTIONAL Cuimilteach.

FRIENDLY Cairdiúil, lách, muinteartha, **F. situation**, staid cháirdiúil.

FRIGATE Training f., frigéad traenála.

FRITTER Frichtóg.

FROG Sword f., bradán claímh.

FRONT Battalion f., éadan cathláin. **Battle f.**, cathéadan. **On a broad f.**, ar chathéadan leathan. **From f. to rear**, ó thosach go cúl. **With the point of the sword inclined to the right f.**, agus dias an chlaímh claonta leath fó dheis. **Arm and sword pointing to the right f.**, géag agus claíomh ag pointeáil leath fó dheis. **Shoulders square to the f.**, na guaillí cearnach i leith an tosaigh. **Shock f.**, éadan turrainge. **F. brake**, tulchoscán. **F. shackles**, tulgheimhle. **F. wheel drive**, tiomáint tulrothaí.

FRONTAGE Éadanas.

FRONTAL F. attack, tulionsaí.

FRONTIER Tírtheorainn.

FROST-BITE Dó seaca.

FROZEN Cuisnithe (*goods etc.*).

FRUIT Toradh. **F. salad with cream**, sailéad torthaí agus uachtar. **Dried f.**, toradh tirim. **Fresh f's**, torthaí úra. **Stewed f's**, torthaí stofa.

FUEL Breosla. **F. oil**, ola dhócháin. **F. tank**, dabhach breosla. **F. and light account**, cuntas b. agus solais. **Lodging f. and light allowance**, líuntas lóistín, b. agus solais. **F. depot**, iosta breosla.

Fungus

FUGITIVE *n. and adj.* Teifeach.

FULCRUM Buthal, borradh.

FULFIL To f. the engagements made, na fruiliochtaí atá déanta a chomhlíonadh.

FULL Lán, iomlán. **At f. cock**, ar tinneall. **To take a f. sight**, treoir fhorlán a thógáil. **A battalion at f. strength**, cathlán ar lánlíon. **F'stop**, lánstad. **F. wave rectification**, ceartú lántoinne.

FULLY-CHARGED Lánluchtaithe.

FULLY-FLOATING *adj.* Lánscaoilte.

FUME Gal.

FUMIGATE *vb.* Múchghlanaim.

FUMIGATION Múchghlanadh. **F. chamber**, múchlann.

FUMIGATOR Múchghlantóir.

FUNCTION *Army/ social f.*, dálás airm/cuideachtúil. **The f's of Commanding Officer**, feidhmeanna Oifigigh Cheannais. **Social f's committee**, coiste dálás cuideachtúil. **F's of command**, feidhmeanna ceannais. **When a member performs any f. on behalf of**, i gcás ina gcomhlíonfaidh comhalta aon fheidhm thar ceann.

FUNCTIONAL F. area of Commanding Officer, líomatáiste feidhmiúcháin Oifigigh Cheannais.

FUNCTIONING F. of staffs, feidhmiú foirne.

FUND Ciste. **Army Benevolent F.**, C. Daoncharadais an Airm. **Central f.**, príomhchiste. **Contingency f.**, c. teagmhais. **General f.**, c. ginearálta. **Messing f.**, c. bialannais. **Public f's**, cistí poiblí. **Soldiers' Aid F.**, Ciste Cabhrach Saighdiúirí. **Welfare f.**, c. leasa.

FUNDAMENTAL Bunúsach.

FUNERAL Sochraid. **F. arrangements**, socruithe sochraide. **Military f.**, socraid mhíleata.

FUNGICIDES Fungaicídí.

FUNGUS Fungas, bearán.

Funnel

FUNNEL Tonnadóir.
FURLONG Stáid.
FURLOUGH Cead, saoire.
FURNACE Blast/ soldering f., foirnéis sinneáin/ sádrála.
FURTHER Níos faide (*distance*). **F. pension**, athphínsean.
FURTHERMORE Rud eile de, thairis sin, ina theannta sin.
FURZE Aiteann.
FUSE Aidhnín. **F. bar indicator**, taispeántóir barra a. **Base f.**, bonn-aidhnín. **Body/ cap/ cover of f.**, Cabhail/ caipín/ clúdach a. **Delay action f.**, mallaidhnín. **Detonating f.**, a. maidhmitheach. **Direct action f.**, mearaidhnín. **F. in flight (mortar)**, a. le linn eitilte. **F. box**, aidhnínbhosca. **Instantaneous f.**, tobannaidhnín. **F. key**, eochair a. **Safety f.**, a. sábhála. **F. scale**, scála a. **To set a f.**, a. a shocrú. **Slow-burning f.**, a. malldóite. **Stirrup spring of f.**, tuaim stíoróipe a. **Time**

Future

and percussion f., amaidhnín buailte.
FUSED Comhleáite. **F. lights**, soilse comhleáite.
FUSEE Castainn (*M.G.*), lasóg (*G.T.*). **F. chain**, slabhra castainne. **F. with chain**, castainn le slabhra. **F. spring**, tuaim chastainne. **Action of f. s.**, oibriú tuaim ch. **F. s. adjusting screw**, scriú coigeartach tuaim ch. **F. s. box**, bosca tuaim ch. **F. s. b. with spring**, bosca tuaim ch. le tuaim. **Extension of f. s.**, síneadh tuaim ch. **F. s. hook**, crúca tuaim ch.
FUSELAGE Cabhail.
FUSSY Fústrach, fuadrach.
FUTCHEL Fulangaí. **Steel f's**, fulangaithe cruach.
FUTURE F. officer, oifigeach todhchaí. **F. operations**, oibriochtaí todhchaí. **F. plans**, pleananna t.

G

- GABERDINE** Gabairdín.
- GABLE END** Pinniúr, binn.
- GAIN** *vb.* Tuillim, gnóthaim, bainim amach. *n.* brabach, méadú. **To g. surprise / fire superiority**, ganfhiosaíocht/ barr lámhaigh a bhaint amach. **To g. ground**, talamh a dhéanamh. **To g. Speed.**, luathú.
- GAIT** Siúl, imeacht.
- GAITERS** Loirgeáin.
- GALLANTRY Act of g.**, gníomh calmachta/ curatachta.
- GALLERY** Áiléar.
- GALLEY** Cocús.
- GALLON** Galún.
- GALLOP** Ar cosa in airde.
- GALLOWGLASS** Gallóglach.
- GALVANOMETER** Galbháinmhéadar.
Damped g., g. maolaithe. **Highly sensitive g.**, g. aníogair. **Tangent g.**, g. tadhlaíoch.
- GAME Outdoor g's**, cluichí amuigh faoin spéir. **G's of military value**, cluichí a bhfuil fiúntas míleata iontu.
- GAMMA G. radiation**, gamma raidíocht.
G. exposure, g. nochtadh.
- GANGED G. condenser**, comhdhlúthadán cuingrithe.
- GANGRENE** Morgadh. **Gas g.**, gásmhorgadh.
- GANGWAY** Stangairt, clord.
- GANTRY** Droicheadán (*M.R.*).
- GAP** Bearna, mant. **Armature g.**, mant armatúir.
- GARAGE** Garáiste.
- GARAGING** Garáistíocht.
- GARNISH** Maiseachán, tarsann (*ar bhia*).
- GARRISON** Garastún. **To g. troops**, trúpaí a chur ar garastún. **G. church**, eaglais gharastúin.
- GAS** Gás. **G.-affected part**, páirt lena dteagmhaíonn g. **G. -attack**, ionsaí gáis. **Blister g.**, gás boilgéasach. **G. -check**, gaschosc. **G. -cylinder**, gás-sorcóir. **G. escape**, gáspholl. **G.-exhaust (LMG)**, gás-sceitheadh. **G. fitter**, gásfheisteoir. **G. -generator**, gásghineadóir. **G. -mines**, gásmhianaigh. **Mustard g.**, g. amharaig. **G. passage (L.M.G.)**, gásbhealach. **Persistent/ nonpersistent g.**, g. marthanach/ neamh-mharthanach. **Poison g.**, g. nimhe. **G. -port (G.T.)**, gásphort. **G. -proof**, gásdíonach. **G. -regulator**, gásrialtán. **G. -r. key**, eochair ghásrialtáin. **Stud on g. -r.**, stoda ar ghásrialtán. **G. sentries**, gásfhairtheoirí. **G. shield**, gás-sciath. **G. signal**, gáschomhartha. **G. -slot**, gas-sliotán. **G. -spray**, gás-sprae. **G. -tightness of respirator**, teandhlús aerscagaire gáis. **G. training facilities**, áiseanna traenála gáis. **Training g's**, gáis traenála. **G. warning**, gásrabhadh. **Insufficient g.**, easpa gháis. **Timed g. practice**, amchleachtas gáis. **Nerve g.**, g. néarógach. **Solid g.**, g. tathagach.
- GASEOUS G. materials**, ábhair ghásacha.
- GASKET** Stráice teanntaithe, stopallán, gaiscéad.
- GASOLINE** Gásailín.
- GASOMETER** Gásmhéadar.
- GASSED G. area**, líomatáiste faoi ghás.
- GASTIGHT G. plug**, plocóid ghásdíonach.
- GASTRITIS** Gaistríteas.
- GASTRO-ENTERITIS** Rup rap.
- GATHER G. evidence**, fianaise a bhailiú.
- GATHERING** Comhthionól.
- GAUGE** Tomhas. **Narrow g. (rly.)**, iarnród caol. **Standard g. (rly.)**, i. caighdeánach. **Caliper g.**, cailpéar tomhais. **Plug g.**, tomhas plocóide. **Striker protusion g.**, t. forsháite buailteáin.
- GAUNTLETS** Lámhainní fada.

Gauze

GAUZE Uige (*fem.*). **Cotton g.**, u. chadáis. **G. -pad**, pillín uige. **Wire g.**, uige shreinge.

GAZETTE Defence Forces' G., Iris Óglaigh na hÉireann.

GEAR Giar, gléas, gléasra. **Actuating g.**, gear gníomhaithe. **Cut-off g.**, g. stoptha. **Cut-off g. actuating rod/ setting tool**, slat ghníomhaithe/ uirlis socraithe an ghíar stoptha. **Elevating g.**, g. ardaithe. **E. g. housing/ jamming bolt**, cumhdach/ bolta pulctha an gh. a. **Firing g.**, g. lámhaigh. **High g.**, g. ard. **In g.**, i ng. **Lateral deflection g's**, gearanna taobhsraonachta. **Low g.**, gear íseal. **Neutral g.**, g. neodrach. **Out of g.**, as g. **Quick-loading g.**, g. mearlódála. **Re-cocking g.**, g. atinnill. **Reverse g.**, g. cúlaithe. **Top g.**, g. uachtair. **Traversing g.**, g. trasnála. **Vertical deflection g.**, g. ingearshraonachta. **To change g.**, g. a aistriú. **To change into second g.**, aistriú go dtí an dara g. **G. box**, gearbhosca. **G. ratio**, cóimheas gearanna. **Range g.**, raonghléas. **R. g. bracket/ indicator**, brac/ taispeántóir raonghléis.

GEIGER G. counter, áiritheoir geiger. **G. tube**, píobán geiger.

GELDING Gearrán.

GELIGNITE Geilignít.

GENDER Inscne.

GENERAL Ginearál (*n.*), ginearálta (*adj.*). **G. -officer**, ginearáloifigeach. **G. Officer Commanding**, G. i gCeannas. **G. Officer Commanding a Brigade**, G. i gCeannas Briogáide. **G. -Officer C. in the field**, G. i gCeannas ar an machaire. **G. Staff**, ardfhoireann. **G. Staff Officer**, oifigeach ardfhoirne. **Army (G) Headquarters**, Ceanncheathrú (G.) an Airm. **G. salute**, cúirtéis ghinearálta. **G. functions of the staff**, feidhmeanna ginearálta na foirne. **G. list**, liosta ginearálta. **G. principles**, prionsabail

Glance

gh. **G. staff training directive**, treorán traenála ardfhoirne. **G. terrain exercise**, freachnamh tír-raoin ghinearálta. **G. training depot**, iosta traenála g. **G. transport company**, complacht iompair g.

GENERATE *vb.* Ginim.

GENERATING G. station, stáisiún giniúna.

GENERATION Giniúint.

GENERATOR Gineadóir. **G. AC.**, g. srutha ailtéarnaigh. **G. DC.**, g. srutha dhírigh.

GENEROUS Fial, flaithiúil.

GENTLE Caoin, mánla, mín, séimh.

GENTLY G. undulating, ag tonnadh go réidh.

GENUINE Fíor, dílis.

GENUINELY Dáiríre, go fírinneach.

GEODESIST Geodasaí.

GEODESY Geodasaíocht.

GEODETIC Geodasach.

GEOGRAPHICAL G. area, líomatáiste geografach. **G. co-ordinates**, comhordanáidí geografacha.

GEOLOGICAL G. map, léarscáil gheolaíochta.

GEOLOGY Geolaíocht.

GEOMETRY Céimseata. **Coordinate g.**, c. chomhordanáideach.

GERMS Frídíní (*galair*), baictéir.

GET *vb.* Faighim. '**G. away**' man (*patrol*), fear éalaithe.

GIB Ding. **Bottom/ top projection of the g.**, bun/ barrstarrán na dinge. **G. spring**, tuaim dhinge. **Cover of g. s.**, clúdach tuaim d.

GIDDY Éaganta, aerach.

GIRDER Cearchail.

GIRTH Giorta. **Leather/ web g.**, giorta leathair/ uige.

GIZZARD Eagaois.

GLACIS Claonfort (*M.R.*).

GLADE Gléarmhá, plásóg choille.

GLANCE To g. at the shoulders of the

Gland

grenade, sracfhéachaint a thabhairt ar ghuailí na gránaíde.

GLAND Faireog. **Outer g. (arty)**, f. fhorimeallach. **Packing g. (MG.)**, f. phacála.

GLARE Dallrú.

GLASS Gloine. **Field g's**, gloini machaire. **Magnifying g.**, gloine formhéadaithe.

GLAZIER Gloineadóir.

GLEANED G. from, cnuasaithe ó.

GLEN Gleann. **G. of Imail**, Gleann Ó Máil.

GLENGARRY CAP, caipín Gleanngaraidh.

GLIDER Faioleoir.

GLOBAL G. strategy, straitéis dhomhanda. **Global Positioning System (GPS)**, Córas Suite Domhanda.

GLOOMY Gruama.

GLOVE Lámhainn, *pl.* lámhainní. **Boxing g.**, l. dornála.

GOAD Brod.

GO-BETWEEN Idirghabhálaí.

GOING Imeacht, taisteal. **G. Maps**, léarscáileanna imeachta. **Firm g.**, imeacht daingean. **The g.**, an t-imeacht.

GOLF Galf.

GONORRHOEA Gonairith.

GOOD To make g. (compensation for damage), (cúiteamh i ndamáiste) a shlánú.

GOODS Earraí.

GOOD TEMPERED Réidh, soranna.

GOOSE Gé.

GOOSEBERRY Spíonán.

GORGE (M.R.). Scornach, fothar.

GORGET Scornán.

GORMANSTON G. Camp, Campa Bhaile Mhic Ghormáin. **G. Camp Company**, Complacht Champa Bhaile Mhic Gormáin.

GORSE Aiteann.

GOUT Gúta.

GOVERNMENT The G., An Rialtas.

Graphited

Good g. of the Forces, dea-rialú na bhFórsaí

GOVERNOR Prison g., rialtóir/gobharnóir príosúin.

GRAB Greim (*tobann*) a bhreith ar rud. **G. Lines** greimlínte.

GRACIOUS Modhúil, grástúil.

GRADE G. of naval rating, grád d'aicmeach cabhlaigh. **G. of rank**, g. céime. **Medical g.**, g. liachta.

GRADED A soldier medically g. not lower than -22333., saighdiúir nach lú ná -22333 a ghrád liachta.

GRADIENT Fána, grádán. **A g. of 1 in 90**, f. ag éirí 1 in aghaidh 90. **G. of line of sight**, f. líne radhairc. **Road g.**, f. bóthair. **Steep g's**, fánaí géara.

GRADING Initial g., an grádú tosaigh. **Star -g.**, réaltghrádú. **G. of privates**, grádú saighdiúirí singile. **Security g.**, g. díonachta.

GRADUATE G. of Military College, Céimí den Choláiste Míleata.

GRADUATED G. sight, treoir chéimroinnte.

GRADUATION Céimroinnt. **G. mark**, marc grádaithe. **Radial g's (protractor)**, céimranna gathacha. **Sight g's**, céimranna treorach.

GRANT Extra-statutory/ reserve g., deontas eisreachtúil/ cúlta. **G. -in-aid**, deontas-i-gcabhair. **To g. annual leave**, saoire bhliantúil a dheonadh.

GRANTEE G. of pension, Deonaí pinsin.

GRANULATED G. carbon, carbón gránaithe.

GRAPEFRUIT Seadóg.

GRAPH Time and space g. for mechanised movement, graf ama agus spáis do ghluaiseacht mheicnithe. **Wind correction g.**, g. gaothcheartaithe.

GRAPHIC G. representation, léiriú grafach.

GRAPHITED G. grease, gréisc ghraifíte.

GRAPNEL Graiplín.
GRASP Alternate **g.** (*musk*), greim malartach.
GRASSLAND Féarach.
GRATEFUL Buíoch.
GRATICULE *vb.* Cliathraim, *n.* cliathrán.
GRATIS In aisce.
GRATUITY Aisce, sintiús láimhe.
Emergency/ married/ officer's/ service/ wound g., a. éigeandála/ oifigigh/ phósta/ sheirbhíse/ chréachta.
GRAVE Uaigh (*burial*), tromchúiseach (*manner*), greanadh (*letters*).
Registration of g's, clárú uaigheanna.
GRAVEL Gairbhéal. **G. pit,** sloc/ poll gairbhéil.
GRAVING **G. dock,** duga grábhála.
GRAVITY Imtharraingt. **Centre of g.,** meáchanlár. **Force of g.,** fórsa imtharraingthe. **G. feed,** cothú i. **Specific g.,** sainmheáchan.
GRAVY Súlach. **Brown g.,** s. donn.
GRAZE (*bullet*) *vb.* Roisim, *vl. and n.* rois. **First g.,** an chéad rois.
GRAZING **G. rights,** cearta inír. **G. land,** talamh inír.
GREASE *vb.* Gréiscim, *n.* Gréisc.
G. box/ chamber, bosca/ seomra gréisce, nó gréiscsheomra. **Graphited/ lubricating g.,** gréisc ghráifite/ bhealaithe. **G. gun,** gréiscghunna nó gunna gréisce.
GREASING Gréisceadh.
GREASY Bealaithe, gréisceach.
GREATCOAT Cóta mór.
GREEDY Santach, amplach.
GREEN Uaine, glas (*féar, farraige etc.*).
GRENADE Gránáid. **Blind g.,** caochóg. **Cut g.,** gránáid ghearrtha. **G. discharger,** cupán gránaide. **G. launcher,** lansaire **g. Drill g.,** gránáid druile. **High explosive g.,** g. tréanphléascach. **Incendiary g.,** g. loisceach. **Live g.,** g. bheo. **Rocket**

Propelled g., g. roicéadtiomána.
Rodded/ unrodded g's, gránáidí slatacha/ gan slata. **Self-igniting g.,** g. uathadhainte. **Smoke G.,** g. deataigh.
To throw a g. in an overarm bowling motion, gránáid a theilgean le luascadh in airde.
GRENADIER Gránadóir.
GREY Liath, glas (*horse etc.*).
GRID (*M.R.*) *vb.* Greillim *n.* greille. **G. coordinates,** Comhordanaidí greille. **G. lines,** línte **g. G. line numbers,** uimhreacha línte greille. **Map g.,** greille léarscáile. **G. map reference,** tagairt léarscáile greille. **G. net,** líonra greille. **G. north,** tuaisceart greille. **G. space/ squares,** spás/ cearnóga greille. **The g. system,** an córas greille. **G. bearing,** treo-uillinn ghreille. **G. bias,** forualach greille. **G. current,** sruth greille. **G. intersection points,** pointí idirtheasctha greille. **G. leak,** ligean greille. **G. mesh,** mogall greille. **G. reference,** tagairt ghreille. **G. structure,** comhdhéanamh greille. **Control g.,** greille rialaithe. **Screen g.,** g. scáileáin. **Suppressor g.,** sochtghreille.
GRIDDED **G. map,** léarscáil gheireilithe.
GRIDDLE Grideall.
GRIEVANCE Gearán.
GRIEVOUS **G. bodily harm,** mórdhíobháil choirp.
GRILL Gríscín, feoil ghríosctha.
GRINDSTONE Cloch fhaobhair.
GRIP Greim. **Finger g's,** méarghreamanna. **F. g. method,** méarmhodh. **Pistol g.,** greamnán piostail. **P. g. side-pieces,** taobhmhíreanna greamán piostail. **Spade handle g.,** greamán hanla spáide. **Safety g.,** g. sábhála. **Vice like g.,** greim docht daingean.
GRIT Grean.
GRITTY **G. materials,** ábhair ghreanacha.

GROIN Bléin (*fem.*), *pl.* -te.
GROOMING Grúmaeracht.
GROOVE Eitre. **Annular/ spiral g's**, eitreacha fáinneacha/ caisimíneacha. **Safety g.**, eitre shábhála. **Traverse g.**, traseitre.
GROUND Talamh, áit, liomatáiste. **On compassionate g's**, ar chúiseanna comhthrua. **Commanding g.**, talamh ceannasach. **Dead g.**, marbthalamh. **Dominating g.**, t. tiarnasach. **G's of an application**, forais iarratais. **On the g's of ill-health**, ar fhoras easláinte. **G. attack**, ionsaí talún. **G. controlled approach**, tárrachtain rialaithe ar talamh. **G. controlled interception**, tascradh rialaithe ón talamh. **G. disruption**, réabadh talún. **G. force**, fórsa talún. **G. liaison officer/ section**, oifigeach liaison/ gasra talún. **G. observer centre**, airmheán breathnadóirí talún. **G. observer team**, foireann breathnadóirí talún. **G. zero**, nialas talún, pointe nialais. **G. z. indicator**, taispeántóir pointe nialais. **Jumping-off g.**, áit tosaithe. **Killing g.**, áit áir. **Vital g.**, talamh riachtanach. **Dropping g's (aircraft)**, láithreacha leagain. **Ornamental g's**, tailte ornáideacha. **Parade g.**, láthair pharáide. **Review g.**, l. léirbhreithnithe. **To search g.**, talamh a ghrinniú. **To study g.**, t. a bhreithniú. **Steep sloping g.**, talamh claonard. **Wooded g.**, talamh coillteach. **To g. arms**, airm a leagan.
GROUNDWORK Obair thalún.
GROUP *vb.* Grúpáil *n.* grúpa. **The barrel/ body/ pinion/ piston/ striker/ trigger g.**, grúpa an bhairille/ na cabhlach/ an phinniúin/ na loine/ an bhuaileáin/ an trucir. **1", 2", 4", 8", 12" g.**, Grúpa orlaí/ dhá orlach/ ceithre orlaí/ ocht n-orlaí/ dhá orlach déag. **Blister/ choking group gases**, grúpa gáis bhuilgéasaigh/ tachta. **Nose/ tear**

g., grúpa sróngháis/ deorgháis. **Check g.**, promhghrúpa. **Fighting g.**, g. troda. **G. headquarters**, ceanncheathrú ghrúpa. **G. leader**, cinnire grúpa. **Order g.**, grúpa orduithe. **G. of single shots**, g. d'urchair aonair. **Group of squadrons**, g. scuadrún. **Zero g.**, g. nialais. **Vertically elongated g.**, g. ingearfhadaithe. **Battalion/ Brigade g.**, Cathlán/ Briogáidghrúpa. **G. centre**, airmheán grúpa. **Address g's**, seoladhghrúpaí. **Date time g's**, grúpaí dáta agus ama. **To g. to standard**, grúpáil de réir caighdeáin.
GROUPER Grúpálaí. **4", 8", 12" g.**, Grúpálaí 4 orlaí, 8 n-orlaí, 12 orlach.
GROUPING Grúpáil. **G. of kindred stores on requisition forms**, stórais den tsamhail chéanna a ghrúpáil ar na foirmeacha foréilimh. **Owing to the closer g. of the machine-gun**, toisc dlúithe ghrúpáil an inneallghunna. **Standard of g.**, caighdeán grúpála. **G. burst**, maidhm ghrúpála. **G. practice**, cleachtas grúpála. **G. target**, targaid ghrúpála. **Main unit g's**, príomhghrúpálacha aonaid.
GROUPMENT Organisation of troops into g's, trúpaí a eagrú ina ngrúpaí.
GRUB Traversing bush g. retaining screws, mionscruinnna coinnithe an bhraicille trasnála.
GUARD Garda. **Advanced g.**, tulgharda. **G. axis pin**, fearsaid gharda. **Billet g.**, garda coimhidh. **G. commander**, ceannasaí g. **G. duty**, dualgas g. **Flank g.**, g. cliatháin. **G. of honour**, g. onóra. **Hospital g.**, g. ospidéal. **G. of the sword**, coimeád an chlaímh. **New/ old g.**, nua/ seangharda. **Rear g.**, cúlgharda. **On g.**, ar garda. **Quarter g.**, ceathrúgharda. **G. room**, seomra garda. **To come to the g. position**, teacht ar suíomh g. **To g. against surprise**, bheith san airdeall ar ghanfhiosaíocht. **Track g's**, rianghardaí.

GUARDIAN A g. nominated by a soldier, caomhnóir arna ainmniú ag saighdiúir.

GUDGEON Gustún.

GUERRILLA Eadarnaí, guairille (*n.*), guairilleach (*a.*). **G. warfare**, cogáocht eadarnaíoch/ guairilleach.

GUIDE Treoraí. **G. band**, banda treoraithe. **Gun-metal g.**, treoraí gunnamhiotail. **G. parties**, meithleacha treoraithe. **Pivot g.**, treoraí maighdeoige. **G. to the Administration of Military Law**, eolai ar Riaradh Dlí Mhíleata.

GUIDED G. missile, diuracán treoraithe.

GUILT G. of the accused, ciontacht an chúisí.

GUILTY To be g. of an offence against military law, bheith ciontach i gcion/ i gcoinne dlí mhíleata. **To find g. (duine)** a fháil ciontach. **General plea of g.**, pléadáil ghinearálta ciontach.

GULLIBLE Somheallta, róchreidmheach.

GULLY (M.R.) Altán.

GUN Gunna. **G. boat**, gunnabháid. **G. -carriage**, gunnacharraiste. **G. -cotton**, gunnachadás. **G. -crew**, criú gunna. **G. -fire**, gunnalámhach. **G. -f. support**, tacaíocht ghunnalámhaigh. **G. frontage**, éadanas gunna. **G. height**, airde ghunna. **G. history sheet**, stairbhileog ghunna. **G. intervals**, eatraimh ghunnaí. **G. -laying**, gunnaphointeáil. **G. leader**, cinnire gunna. **G. -line**, gunnalíne. **Long-range g.**, g. fadraoin. **G. -metal**, gunnamhiotal. **G. -metal cover**, clúdach gunnamhiotail. **G. numbers**, uimhreacha gunna. **Pivot g.**, g. maighdeoige. **G. platforms**, léibheanna gunna. **G. position**, gunnashuíomh. **G. p. officer**, oifigeach gunnashuímh. **Quick-firing g.**, gunna mearlámhaigh. **Relieving g.**, gunna uainíochta. **G. range**, gunnaraon. **G. repair shop**, ceardlann deisiúcháin

gunnaí. **Reserve g's**, gunnaí cúltaca. **G. salute**, cúirtéis ghunnaí. **Selfpropelled g.**, gunna uathghluaiste. **G. -shyness**, gunnafhaitíos. **6 lb. sub-calibre g.**, gunna fochailibre 6 phunt. **Water-cooled g.**, g. uiscefhuaraithe. **Light machine g.**, inneallgh. éadrom. **LMG competition/ section**, comórtas/ gasra inneallgh éadroim. **G. fire area**, líomataíste gunnalámhaigh. **G's free**, gunnaí saor. **G. officer**, gunna-oifigeach. **G. operations room**, seomra oibríochtaí gunnaí. **G. position officer**, oifigeach gunnashuímh. **G's tight**, gunnaí teann.

GUNHOWITZER Gunna habhatsair.

GUNLAYER Pointeálaí gunna. **Leading g.**, p. g. ceannais.

GUNNER Gunnadóir. **Anti-tank g.**, g. fritanc. **Deck g.**, g. léibhinn. **G. driver**, g. tiománaí.

GUNNERY Gunnadóireacht. **Elementary g.**, g. bhunchéime. **G. formulae/ instructor**, Foirmlí/ teagascóir gunnadóireachta.

GUNPOWDER Púdar gunna.

GUNSHOT Gránghunna. **G. wound**, créacht gh.

GUNSMITH Gabha gunnaí.

GUSH G. of blood, tulca fola.

GYMNASIUM Lútharlann, giomnásiam, áras gleacaíochta. **G. shoes**, bróga lúthnaíochta.

GYMNAST Luithnire, gleacaí.

GYMNASTICS Luthnaíocht, gleacaíocht.

GYRO-COMPASS Gireachompás.

H

- HABIT** Gnás, béas, nós.
HABITABLE Ináitrithe.
HABITATION Áitreabh.
HABITUAL Gnáth-, gnách.
HACURE *n.* Scáthlíne, *vb.* scáthlínim.
HACKNEYED Smolchaite. **H. phrase**, abairt smolchaite.
HACK-SAW Sábh miotail.
HADDOCK Cadóg.
HAEMORRHAGE Rite fola, fuiliú.
Arterial/ capillary/ venous h., f. airtéireach/ ribeach/ féitheach.
Varieties of h., éagsúlachtaí fuilithe.
HAEMORRHOIDS Fíocas, daorghalar.
HAGGARD Iothlainn.
HAIL **To h. a vessel**, forrán a chur ar árhach.
HAILING **To be within h. distance (of)**, bheith i raon forráin (do).
HAIL-STONE Cloch shneachta.
HAIR Gruaig, rón. **H. cloth**, rónéadach.
H'spring, ribethuailm nó tuailim ribe, **H. trigger**, fothruicear. **Horse h.**, rón capaill.
HAIRCUTTING **Laundry and h. deductions**, asbhaintí i leith nícháin agus gruagaireachta.
HAIRDRESSER Gruagaire.
HAIR-LINE Ribelíne (*M.R.*).
HAIRY Gruagach.
HAKE Colmóir.
HALF **H. -bull**, leathbhulla. **To put the Flag (Ensign) at h.-mast**, an Brat (Meirge) a chur ar leathchrann. **At h. -cock**, ar leatinneall. **H. life**, leathbheatha. **To put patient in h. -sitting position**, othar a chur in a leathshuí. **H. -pay**, leathphá. **H. shaft**, leathfhearsaid. **H. wave rectification**, ceartú leaththoinne.
HALF-HEARTED Fuarbhruite.
HALF-LIGHT Breacsholas, clapsholas.
HALL Dining h., prainnteach.
HALT *vb. tr. and intr.* Stadaim, *vl. and n.* stad. **H. signal**, comhartha staid. **'Halt! who goes there?'** Stad! Ce siúd ann?" **To h. troops**, trúpaí a stad.
HALTER Adhastar.
HALTING **H. place/point**, áit/pointe staid.
HALLUCINOGENIC **H. drugs**, drugaí mearaíochta.
HALVING Leathú. **H. adjustment**, coigeartú an leathaithe. **Housing for h. adjusting head**, cumhdach do roithín coigeartaithe an leathaithe. **Incorrect h.**, leathú neamhcheart.
HALYARD Scrúta, háilléar.
HAM Gambún, liamhás. **Baked h.**, g. bÁCáilte. **Baked Limerick h.**, g. b. Luimnigh. **Limerick h.**, g. Luimnigh.
HAMLET Gráig.
HAMMER Casúr. **H. axis pin**, fearsaid chasúir. **H. catch**, greamaire c. **H. c. screw**, scriú greamaire c. **H. (with catch spring and swivel assembled)**, casúr (le tuailm ghreamaire agus sclóin chóimeálta). **H. plunger**, tumaire casúir. **H. roller**, rothlóir c. **H. spring**, tuailm ch. **H. s. and plunger**, t. ch. le tumaire. **H. stirrups**, stíoroipí c. **H. stirrup pin**, biorán stíoroip ch. **H. with stirrup**, casúr le stíoroip. **H. strut**, teanntóg ch. **H. stud**, stoda c. **H. swivel**, sclóin ch. **H. s. screw**, scriú sclóin ch. **H. s. pin**, biorán sclóin ch. **H. with s. assembled**, casúr le sclóin chóimeálta.
HAMMERING Casúireacht.
HAMPER **To h. the movement of reinforcements**, ceataí a dhéanamh do ghluaiseacht trúpaí athneartacha.
HAND Lámh. **H. -angle** (*M.G.*), lámhuillinn. **H. bag**, mála láimhe. **H. Ball**, liathróid láimhe. **H. book**, lámhleabhar. **H. cuff**, dornasc.

Handle

H. guard, lámhgharda. **H. made**, lámhdhéanta, **Front and rear h. -guard**, tul-lámhgharda agus cúl-lámhgharda. **In H.**, ar láimh. **Rear h. guard spring**, tuailm chúl-lámhgharda. **H. -lever**, lámhluamhán. **H. -l. spring**, tuailm lámhluamháin. **H. -wheel**, lámhroth. **H. -w. method of indication**, taispeáint ar mhodh lámhrotha. **To h. over offender to civil custody**, ciontóir a chur ar láimh údaráis shibhialta. **To h. over stores**, stórais a chur de láimh. **H. -brake**, lámhchoscán nó coscán láimhe. **H. operated**, lámhoibrithe. **H. set**, lámhghléas. **H. spring**, preab láimhe. **H. stand**, seas láimhe. **Deck h's**, lámha léibhinn. **Stock on h's**, stoc ar láimh. **Hand-out**, síneadh láimhe.

HANDLE Hanla, feac (*sluaiste*), cos (*casúir, scine, scuaibe*), sáfach (*tua*), cluas (*crúiscín*). **Elevating clamp h.**, hanla clampála ardaithe. **Carrying/ driving/ lifting/ starting/ traversing h.**, h. iompair/ tiomána/ tógala/ dúisithe/ trasnála. **Cocking h.**, hanla tinnill.

HANDLING **Advanced/ elementary h.**, lámhseáil ardhéime/bhunchéime. **Section h.**, l. ag an ngasra, l. ghasra.

HANDY Aisiúil.

HANGAR Haingear.

HAPHAZARD **In h. order**, in ord fánach.

HARASS Ciapaim. **To h. enemy communcations**, cumarsáidí namhad a chiapadh.

HARASSING **H. fire**, ciaplámhach nó lámhach ciaphach.

HARASSMENT Ciapadh. **H. in the workplace**, ciapadh san áit oibre. **Sexual h.**, gneaschiapadh.

HARBOUR **Artificial h.**, cuan saorga. **H. installations**, feistis chuain. **H. work**, oibreacha cuain.

HARBOURING (of spies, etc.) dídean a thabhairt do (spíodóirí etc.).

Head

HARD Crua. **H. copy** cruachóip. **I h. solder**, cruashádráilim. **H. solder**, cruashádar. **H. standing**, talamh daingean. **Hardware**, cruachaearraí.

HARDENING **H. steel**, cruach fhaghartha.

HARD-HEARTED Cruachroíoch. **H. person**, cruálaí.

HARM Díobháilim.

HARMFUL Díobhálach.

HARMLESS Neamhurchóideach, neamhdhíobhálach.

HARMONIC Armónach.

HARMONIOUS **H. relations**, caidreamh comhchuí/ muinteartha.

HARMONISE **To h. sights**, teoracha a chomhchuiibhiú.

HARNESS Úim. **To adjust the harness tension**, teannas na húma a choigeartú.

HARP Cláirseach.

HARPOON Muirgha.

HARSH **H. decision**, breithiúnas danartha.

HATCH Haiste (*ship*).

HAUGHTY Uaibhreach, mórtasach.

HAUL **H. on a rope**, tarraingt ar théad.

HAULAGE iompar, carraeireacht.

HAUNCHES Groga, gogaide.

HAVERSACK Tiach, trucaid.

HAY Féar tirim. **H. cock**, coca féir. **H'rick**, cruach fhéir.

HAZARD Contúirt, guais. **H. awareness**, feasacht chontúirte. **Immediate h.**, c. láithreach. **To h. a ship**, long a chur i nguais.

HAZARDOUS **H. substance**, substaint ghuaiseach.

HEAD Ceann. **H. -bridle**, ceannsrían. **H. -collar**, ceannchoiléar. **H'dress**, ceannbheart. **H. gear**, ceannbheart. **H. land**, ceann tíre, rinn. **H'light**, solas cinn, ceannsolas, tul-solas. **H. of branch/ section**, ceann brainse/ rannóige. **H. of main body**, tosach tromlaigh. **H. office**, príomhoifig. **H.**

-on practice, tulchleachtas. **H'phones**, cluasáin. **H'stall**, Ceanrach. **Working h.** (*mech.*), roithín oibre. **H. chaplain**, Ardséipíneach. **H'lamp**, ceannlampa. **Anti-dazzle h-l.**, ceannlampa frithdhallta. **H. spring**, preab chinn. **Milled h.**, c. corriomaireach. **H'wind**, gaoth chinn, g. ghann. **H. wound**, créacht chinn.

HEADING Teideal, mírcheann. **Title h.**, mírcheann teidil. **Different h's**, mírchinn éagsúla. **Under the following h's**, faoi na mírchinn seo a leanas.

HEADPHONE Cluasán. **Un-screened h.**, c. neamhchumhdaithe. **H. reception**, glacadóireacht chluasáin.

HEADQUARTERS Ceanneathrú. **Army H.**, C. an Airm. **Company h.**, c. chomplachta. **Defence Forces' Headquarters**, Ceanneathrú Óglaigh na hÉireann. **Headquarters 1 Southern Brigade**, Ceanneathrú Chéad Bhríogáid an Deiscirt. **Headquarters 2 Eastern Brigade**, Ceanneathrú Dhara Briogáid an Oirthir. **Headquarters 4 Western Brigade**, Ceanneathrú Cheathrú Briogáid an Iarthair. **Headquarters, Defence Forces' Training Centre**, Ceanneathrú Airmheán Traenála Óglaigh na hÉireann. **Joint h.**, comhcheanncheathrú. **Main h.**, príomhcheanncheathrú. **Rear h.**, cúlcheanncheathrú. **From main to rear h.**, ó príomh go cúlcheanncheathrú. **Regulating h.**, c. rialaithe. **Subordinate h.**, focheanncheathrú. **Tactical h.**, c. oirbheartaíochta.

HEADSTRONG Ceanndána, dalba.

HEALTH Sláinte. **Ill-health**, easláinte.

HEAR To h. a charge, cúiseamh a éisteacht. **'How do you hear me?'** 'Conas a chloiseann tú mé?'

HEARSAY H. evidence, fianaise chlostráichta. **Rules as to h.**, rialacha maidir le clostrácht.

HEARSE Marbhchoiste, coiste marbh.

HEART Croí. **H. attack**, taom croí.

HEAT Teas, dreas, babhta (*lúthcleas*). **H. efficiency**, teastoradh. **H. engine**, teasinneall. **H. flash**, splanc theasa. **Latent h.**, teas folaigh. **H. resisting** (*adj.*), friteasa. **Specific h.**, sainteas. **The first h.**, an chéad dreas/ bhabhta.

H.E.A.T. GRENADE Gránáid thréanphléascach fritanc (TPFT).

HEATHER Fraoch.

HEATING H. of the barrel, téamh an bhairille. **Heating effects of electric current**, iarsmaí téite srutha leictrigh.

HEAVY Trom. **H. anti-aircraft**, frithaerárthach trom. **H. fire**, lámhach tiubh.

HEAVYWEIGHT Trom-meáchan. **H. winner/ runner-up**, buaiteoir/ neasach trom-mheáchain. **Light h.**, meáchan scotrom.

HEDGE Fál.

HEDGEHOG H. defence, cosaint ghráinneoige.

HEDGE-HOPPING Scuabadh an talaimh.

HEDGEROW Rosfhál.

HEIGHT H. above sea-level, airde os cionn cothrom farraige. **H. of the object fired at**, a. an rud lena scaoiltear. **H. of the weapon above ground level**, a. an armáin os cionn cothrom talún. **The h. increased 6 times**, an a. méadaithe faoi sé. **A h. of tactical importance**, ard le tábhacht oirbheartaíochta. **H. value of contour**, méid airde comhchuaire. **Spot h's.**, poncanna airde. **H. of burst**, airde phléasctha. **H.-taker**, aimsí a.

HELICOPTER Héileacaptar. **H. rescue service**, An tSeirbhís Tarrthála Héileacaptair.

HELIUM Héiliam.

HELM Stiúir, maide stiúrach.

HELMET Cafarr, clogad. **Crash/ steel h.**, cafarr tuairteála/ cruach.

Helper

HELPER Cuiditheoir, cúntóir, cabhróir.
HELVE Sáfach.
HEMISPHERE Leathsféar. **The Northern H.**, An L. Thuaidh.
HEMMED To be h. in, bheith i gcúngach.
HEPATITIS Na buíocháin, an galar buí.
HERBAGE Luibhre.
HERESY Eiriceacht.
HERNIA Maidhm sheicne.
HEROIN Hearóin.
HERRING Scadán. **Red h.**, s. leasaithe/toileasaithe.
HETERODYNE H. receiver, glacadóir heitridín. **H. note stability**, cobhsaíocht nóta h.
HEXAGONAL Heicseagánach.
H-HOUR Uair H.
HICCUP Fail, snag.
HIGH Ard. **High altitude low opening (HALO - parachuting)**, Airde móire- isealoscailt. **H. Compression**, comhgháscadh ard. **H. Explosive**, tréanphléascán, *aid.* tréanphléascach. **H. explosive anti-tank**, tréanphléascach fritanc. **H. frequency**, ardmhinicíocht. **H. power**, mórchumhacht. **H. powered car**, carr mórchumhachta. **H. pressure air**, aer faoi ardbhrú. **H. temperature**, ardteocht. **H. tension**, ardvoltas. **H. tension battery**, ceallra ardvoltais. **H. treason**, ard-tréas.
HIGH-BROW Ardléannta, ardintleachtúil.
HIGH-FALUTING Ardnósach, galánta.
HIGHER Níos airde, uas-. **H. establishment**, uasbhunaíocht.
HIGHLY H. sensitive galvanometer, galbháinmhéadar aníogair.
HIGH-MINDED Ardaigeantach.
HIJACKER Fuadaitheoir.
HILL-SHADING Cnocscáilíú.
HILL-SHADED H. map, léarscáil chnocscáilithe.
HILLSIDE Steep h., leitir.

Holdall

HILT Dornchla.
HINDER Toirmiscim, cuirim bac nó cosc le.
HINGE Tuisle, inse.
HINGED Tuislithe, ar insí.
HINT Leid. **H's on shooting**, leideanna ar lámhach. **H's to instructors**, l. do theagascóirí.
HIP Cromán, gorún.
HISTORY H. of epilepsy, dúchas an titimis (*i nduine*). **H. sheet**, stairbhileog. **Vehicle h. Sheet**, s. feithicle.
HIT Direct h., buille díreach. **H. on target**, b. ar thargaid. **Value of each h.**, luach gach buille faoi leith. **Value of the highest scoring h's.**, luach na mbuillí is airde scór.
HIV (humane immune virus), VID (víoras imdhíonachta daonna).
HIVES Aodh thochais (*skin rash*), urtacáire.
HOAX Bob. **H. call**, glaoch bréagach.
HOIST To h. the Flag, an Brat a chur in airde.
HOLD To h. an examination, scrúdú a chomórath. **To h. a mess meeting**, cruinniú bialainne a thionól. **To h. office**, bheith i seilbh oifige. **To h. an officer financially responsible for the value of the tools**, freagracht i luach uirlisí a chur ar oifigeach. **To h. the appointment of Deputy Chief of Staff (Support)**, ceapachán Leas-Cheann Foirne (Tacaíocht) a shealbhú. **To h. a position**, suíomh a choimeád. **To h. stores on charge**, stórais a choimeád faoi mhuirear. **To h. out (defence)**, an fód a sheasamh, righniú. **To h. the rifle**, an muscaed a ghreamú. **To h. the sword 'in tierce'**, an claiómh a choimeád 'ar teirt'. **To h. up the advance**, cosc a chur leis an ascnamh. **To h. fire**, fóill ar lámhach. **To seize and hold a position**, suíomh a ghabháil agus a choimeád.
HOLDALL Glac a bhfaighir.

Holder

HOLDER Adapter h., coimeádaire cuibhitheora. **H. of a certificate**, sealbhóir ar dheimhniú. **Imprest h.**, s. óinchiste. **H. of military office/ rank**, sealbhóir oifige/ céime míleata.

HOLDFAST Greamachán.

HOLDING Greamú, sealbhas. **Correct/ incorrect/ faulty/ loose h.**, greamú ceart/ neamhcheart/ lochtach/ bog. **First line h's**, sealbhais chéad líne. **H. force**, fórsa coinnithe.

HOLE Emptying/ filling/ firing (arty.)/ screwed (G. T.) h., poll folmhaithe/ líonta/ an bhuailteáin/ snáite. **H. for 'T' fixing pin**, P. do chrosbhiorán nasctha. **Steam-escape h.**, p. éalaithe gaile.

HOLIDAY Army h., lá saoire airm. **Statutory h's**, laethanta saoire reachtúla.

HOLLOW Cuasach, log (*sa talamh*). **H. charge**, lánán cuasach.

HOLSTER Revolver h., curra gunnáin.

HOME To bring a fault h. to a man, locht a chur i gceion ar fhear. **H. address**, seoladh baile.

HOMING H. pigeons, colúir frithinge.

HOMOSEXUAL Homaighnéasach.

HONEST Macánta, ionraic.

HONORARY H. membership, comhaltas oinigh.

HONOUR Funeral/ musical h's, onóracha sochraide/ ceoil. **Guard of h.**, garda onóra.

HONOURABLE Ionraic, onórach.

HOOD Cochall.

HOOK Crúca. Spring swivel h. (mortar), c. in sclóin tuailme. **Central h.**, c. láir.

HOPEFUL Dóchasach.

HORIZON Bun na spéire, fíor na spéire.

HORIZONTAL a. and adj.
Cothrománach. **H. bar**, barra c. **H. equivalent**, coibhéis ch. **H. key**, Eochair ch.

HORIZONTALLY Go cothrománach.

HORN Adharc, bonnán. **H-rimmed**, adharcimeallach.

Hour

HORSE Capall. **Horse trials**, trialacha capall.

HORSEMAN Marcach.

HORSEMANSHIP Marcachas.

HORSEPOWER Each-chumhacht.

HORSESHOE H. magnet, maighnéad crú capaill.

HOSE-PIPE Óisfheadán, píobán. **H. method of firing (L.M.G.)**, lámhach ar mhodh óisfheadáin.

HOSING Stealladh.

HOSPITAL Ospidéal. **Barrack h.**, o. beairice. **Base h.**, o. bunáite. **H. admissions**, ligin isteach in ospidéal. **Athlone/Cork Military H.**, Ospidéal Míleata Áth Luain/ Chorcaí. **Approved civil h.**, o. sibhialta formheasta. **Curragh/ St. Bricin's General Military H.**, Ospidéal Míleata Ginearálta an Churraigh/ Naomh Bricín. **Field h.**, o. machaire. **Isolation h.**, o. leithlise. **H. stoppages**, asbhaintí ospidéil. **H. Breakages**, brisiúnais in o. **H. discharge**, urscaoileadh as o. **Logistics Base Hospital**, An tOspidéal Bunáit Lóistíochta.

HOSPITALISATION Ospidéalacht. **H. period**, tréimhse ospidéalachta.

HOSTAGE Giall.

HOSTILE H. act, beart naimdeach. **To envelop the h. right flank**, cliathán deas an namhad a chrioslú. **H. witness**, finné naimhdeach.

HOSTILITIES Cessation/ outbreak of h., seasachas/ briseadh amach cogaidh.

HOSTILITY To incite a feeling of h. among the people in the theatre of war, mothú naimhdis a spreagadh sna daoine sa láthair chogaidh.

HOT H. wire ammeter, aimpmhéadar teoshreinge. **H. line**, teolíne.

HOT-TEMPERED Teasaí.

HOUR Uair. **During non-duty h's**, le linn gan bheith ar dualgas. **Running h's (vehicle)**, uaire reatha. **Miles in the h.**, mílte san uair.

House

HOUSE H. clearing, imréiteach tí.
H'holders, sealbhóirí tí.
HOUSEHOLD Teaghlach, líon tí. **H. mains supply**, soláthar príomhlíne tí.
HOUSING Cumhdach (*mech.*).
Traversing screw h., c. scríú trasnála.
H. for coincidence adjusting head, c. do roithín coigeartach comhtheagmhasachta. **H. for halving adjusting head**, c. do roithín coigeartach leathaithe.
HOW Conas, cén chaoi?
HOWEVER Áfach.
HOWITZER Habhatsar.
HUB Mol.
HULL Cabhail, creathlach.
HULL-DOWN H. position, suíomh cabhail síos.
HUMAN Daonna. **H. resources**, acmhainní daonna. **Human Resource Management**, Bainistíocht Acmhainní Daonna.
HUMANITARIAN H. grounds, cúiseanna daonchairdis. **H. crisis**, géarchéim dhaonnúil.
HUMIDITY Taise.
HUMOROUS Greannmhar.
HUMPOWER Cumhacht siansáin.
HUNG Crochta.
HUNGER Ocras.
HUNKERS On his h., ar a ghogaide, ar a chorráig.

Hysterical

HUNTER Capall fiaigh.
HURDLE Cliath. **H. Race**, cliathrás.
HURRICANE Hairicín.
HUT Creiscín, bothán, both.
HUTMENT Creascán.
HYDRANT Fire h., Hiodrant dóiteáin.
HYDRAULIC Hiodrálach.
HYDROCARBONS Hidreacarbóin.
HYDROCHLORIC Hidreaclórach.
HYDRO-ELECTRIC Hidrileictreach.
HYDROGEN Hidrigin.
HYDROGRAPHIC H. charts, Cairteacha hiodagrafacha.
HYDROGRAPHY Hiodagrafaí.
HYDROMETER Hidriméadar.
HYGIENE Sláinteolaíocht, sláinteachas.
HYPHEN Fleiscín.
HYPOCRITICAL Fimíneach, bréagchráifeach.
HYPODERMIC H. syringe, steallaire hipideirmeach.
HYPOTENUSE Taobhagán.
HYPOTHETICAL The h. Amount (*pension*), an méid barúlach.
HYSTERICAL Líonritheach.

I

ICE leac oighir.

ICE CREAM Uachtar oighir, reoiteog, u. reoite.

IDEAL Idéal, idéalach.

IDEALISM Idéalachas.

IDEALIST Idéalái.

IDENTICAL Comhionann.

IDENTIFICATION Aithint, céannacht.

Aircraft i., aithint aerárthaigh.

Evidence of i. of documents, fianaise ar chéannacht cáipéisí.

IDENTITY Aitheantas. **I. disc**, diosca aitheantais. **Chemical i.**, aitheantas ceimiceach.

IDLE I. stroke, buille díomhaoín.

IGNITE *vb.* Adhnaim, *vl.* adhaint, *vb.* lasaim.

IGNITER Adhainteoir. **I. set**, gléas adhainte.

IGNITION Adhaint. **I cap/ distributor**, caipín/ imdháileoir adhainte. **I. point**, adhaintphointe. **I. circuit**, ciorcad adhainte. **I. coil**, tochardán adhainte. **To advance the i.**, an adhaint a luathú.

IGNOMINY Dismissed with i., dífhostú faoi aithis.

IGNORANCE Aineolas, ainbhios. **Gross i.**, dubhainbhios.

IGNORANT Aineolach.

IGNORE I. it, ná bac leis, scaoil thart é.

ILL Tinn, breoite, olc, dona, droch-. **A soldier dangerously i.**, saighdiúir tinn go baolach.

ILLEGAL Neamhdhleathach.

ILLEGALITY I. in enlistment, neamhdhleathacht liostála.

ILLEGIBLE Doléite.

ILL-HEALTH Easláinte.

ILLCIT Aindleathach, neamhcheadaithe.

ILLITERATE Neamhlíteartha.

ILLNESS Breoiteacht.

ILL-TEMPERED Cantalach.

ILL-TREATING I. a soldier, ainíde a thabhairt ar shaighdiúir.

ILLUMINATED Soilsithe.

ILLUMINATION Soilsíú. **To employ a shell for i.**, sliogán a úsáid chun soilsithe.

ILL-USAGE Mí-úsáid, drochúsáid.

ILLUSION Seachmall.

ILLUSTRATION Soiléiriú.

Diagrammatic i., s. léaráideach.

IMAGE Íomhá, dealbh. **Inverted i.**, íomhá aisiompaithe. **I's symmetrically disposed with respect to the dividing line**, íomhánna suite go glónmhar i leith na líne teorann. **Imaging equipment**, treallamh iomháithe.

IMAGINARY I. line, líne shamhailteach. **An i. line drawn from the quay**, l. s. a tharraingeofaí ón gcé.

IMAGINATION Samhlaíocht.

IMAGINATIVE Samhailteach, samhlaíoch. **I. thought**, machnamh/ smaoiniamh samhailteach.

IMITATE *vb.* Déanaim aithris (ar). **To i. a person**, aithris a dhéanamh ar dhuine.

IMITATION Colourable i. of uniform, aithris dhealraitheach ar éide. **I. method**, modh aithrise. **I. of the demonstration** (*musk*), aithris ar an léiriúocht.

IMMATERIAL Gan tábhacht, neamhábhartha.

IMMATURE Anabái.

IMMEASURABLE Dothomhaiste, as cuimse, gan teorainn.

IMMEDIATE I. action, beart láithreach.

I. build-up, neartú l. **I. objective**, garsprioc. **I. superior officer**, gar-oifigeach uachtarach. **I. relative**, gargaol. **In the i. future**, go luath amach anseo.

IMMEDIATELY The i. preceding subsection (*Regulation*), an fo-alt deiridh roimhe seo.

Immense

IMMENSE Ollmhór.
IMMERSE Tumaim.
IMMINENCE Gaire, achomaireacht.
The i. of active service, achomaireacht fianais.
IMMINENT Ar tí, gar. **In the case of i. national danger**, i gcás garchontúirt náisiúnta.
IMMOBILISE **To i. a force**, fórsa a theanntú. **To i. a vehicle** (*M.U.*), feithicil a chur ó ghluaiseacht.
IMMOBILITY Doghluaisteacht, daingne. **To ensure i. of a wound**, áirithiú go gcoimeádfai créacht socair.
IMMORAL Mímhorálta.
IMMOVABLE Do-aistrithe, dobhogtha.
IMMUNE Saor.
IMMUNISE Imdhíonaim (ar), ionacláim.
IMPACT **Mean point of i.**, meánphointe turrainge. **Correct position of mean point of i. with reference to aiming mark**, suíomh ceart an mheánphointe turrainge i leith an mharc díríochta. **Angle of i.**, uillinn turrainge.
IMPAIR **To i. enemy morale**, meanma namhad a lagú.
IMPARTIAL Cothrom, neamhchlaonta.
IMPASSABLE Dothrasnaithe.
IMPEDE **To i. a soldier in the execution of his duties**, bac a chur ar shaighdiúir i gcomhlíonadh a dhualgas.
IMPEDANCE Coisceas, frithfheidhm. **I. coil**, tochardán coiscis. **I. of the aerial**, frithfheidhm na haeróige. **Range of load i.**, raon frithfheidhme ualaigh.
IMPERIL **An act calculated to i. the success of the Forces**, gníomh a mheastar a chuirfeadh rath na bhFórsaí i nguais.
IMPLEMENT **To i. the commander's decision**, breith an cheannasaí a chomhlíonadh.
IMPLICATION **By i.**, go hintuigthe.
IMPLY *vb.* Tugaim le tuiscint, impleachtaím.

Inability

IMPOSE **To i. as a condition (on)**, cur de choinnioll (ar). **To i. casualties** (*M.U.*), trúpaí a fhógairt ina dtaismigh. **To i. a fine (on)**, fineáil a ghearradh (ar).
IMPOSED **A sentence i. by a military court**, pianbhreith arna gearradh ag cúirt mhíleata.
IMPRACTICABLE Neamhphraiticiúil.
IMPRESS Cuirim ina luí (ar).
IMPRESSED Curtha ina luí (*ar dhuine*), curtha ar a shúile (*do dhuine*). **I. transport/vehicles**, iompar/ feithiclí preasáilte. **It i. me**, chuaigh sé ina luí orm.
IMPRESSION Lorg, rian. **The i. conveyed to the eye** (*musk.*), an dealramh a theictear don tsúil. **To get i. of the size** (*musk.*), dealramh toirte a fháil.
IMPRESSMENT **I of carriages**, carráistí a phreasáil.
IMPREST **I. account**, cuntas óinchiste. **I. holder**, sealbhóir óinchiste. **Purchases from i. account**, ceannaigh as an gcuntas óinchiste.
IMPRISONMENT Príosúnacht. **I. with or without hard labour**, p. i dteannta nó d'éagmais daoroibre.
IMPROMPTU Ar an toirt, gan ullmhú. **I. support**, tacaíocht ar an toirt.
IMPROPERLY **I. dressed**, éadaithe go mícheart.
IMPROVED Feabhsaithe, níos fearr, bisithe (*sláinte*). **I. model**, múnla feabhsaithe.
IMPROVISE Seiftiú. **To i. a tourniquet**, tuirnicéad a sheiftiú.
IMPROVISED **I. stretcher**, sinteán tacair/seiftithe.
IMPULSIVE Taghdach.
IMPUNITY Gan baol pionóis.
IMPURITY Eisíontas (*chem.*).
INABILITY **I. of officer named as member of Court to attend**,

Inaccessible

neamhábaltacht/ éagumas oifigigh a ainmníodh mar chomhalta de Chúirt teacht i láthair.

INACCESSIBLE Doshroichte.

INACCURATE I. Shooting, lámhach neamhchruinn.

INACTIVE Neamhghníomhach.

INADEQUATE Neamhlorach.

I. preliminary instruction, réamhtheagasc neamhleorach.

INADMISSIBLE Neamh-inghlachta.

INADVERTENTLY Go neamhaireach.

INAPPLICABLE Neamhinfeidhme, neamhoiriúnach.

INAUGURATION Insealbhú.

INBOARD Inbhord.

INCAPABLE A child i. of selfsupport, leanbh atá éagumasach ar fhéin-chothú.

INCAPACITATED He became permanently i., ghabh éagumas buan é. **I. by ill-health**, beith éagumasach de dheasca easláinte. **I. member**, comhalta éagumasaithe. **Physically i.**, bheith faoi éagumas coirp. **To be permanently i**, bheith éagumasach go buan. **To be temporarily i. from performing his duties**, beith éagumasach go sealadach ar a dhualgais a chomhlíonadh.

INCAPACITY Éagumas.

INCENDIARY Loiscneach. **I. bomb**, buama loiscneach.

INCENTIVE Spreagadh, gríosú, brostú.

INCH Orlach. **Three i's drop or rise on the target**, trí orlach síos nó suas ar an targaid. **1/2 i. -to-the mile map**, léarscáil ½ orlach in aghaidh an mhíle.

IN CHARGE I bhfeighil. **Officer/NCO in charge**, Oifigeach/ONC i bhfeighil.

INCENDIARY Loiscneach. **I. Device**, gaireas l.

INCIDENCE Teagmhas. **Angle of i.**, uillinn teagmhais.

INCIDENTAL Teagmhásach. **I. expenses**, caiteachais theagmhásacha.

INCINERATOR Loisceoir.

Incorrect

INCITE To i. a person to levy war against the State (*offence*), duine a ghríosú chun cogadh a chur ar an Stát. **To i. a feeling of hostility among the people in the theatre of war**, mothú naimhdís a spreagadh sna daoine sa láthair chogaidh.

INCLINATION I. officer (*arty.*), oifigeach claonais.

INCLINE Claon, fána. **To i. to the right/left**, claonadh fó dheis/ chlé.

INCLINED With the point of the sword i. to the right front, agus dias an chlaímh claonta chun tosaigh fó dheis. **I. sights**, treoracha claonta.

INCLINOSCOPE Claonscóp.

INCLUDED San áireamh.

INCLUDING Lena n-áirítear.

Commuted allowance, i. ration allowance, liúntas imalartaithe lena n-áirítear liúntas ciondála.

INCLUSIVE Questions 4 to 17 i., ceisteanna 4 go dtí 17 san áireamh.

INCOHERENT Scaipthe (*of speech*).

INCOMBUSTIBLE Dodhóite, doloiscthe.

INCOME I. and expenditure account, cuntas ioncain agus caiteachais. **I. tax**, cáin ioncain.

INCOMING Rochtain, inteacht. **To deflect the i. rays** (*R.F.*), na gathanna rochtana a shraonadh. **I. orderly officer**, oifigeach sealaíochta inteachta.

INCOMPETENCE Neamhinniúlacht.

INCOMPLETE Neamhiomlán.

INCONCLUSIVE Éiginntitheach.

INCONVIENCE Ceataí, míchaoithiúlacht. **Without the slightest i.**, gan ceataí ar bith.

INCONVENIENT Míchaoithiúil, mí chóngarach.

INCORPORATED Comhshnaidhmthe. **A range where a standard revolver range is i.**, raon in a bhfuil raon caighdeánach gunnáin.

INCORRECT Mícheart.

Increase

- INCREASE** Méadú, ardú, géarú. **Family i.**, méadú clainne. **Strength i.**, m. lín. **Pay i.**, ardú pá. **I. pace**, géaraigh imeacht.
- INCREDIBLE** Dochreidte.
- INCREMENT** Incrimint. **I. of pay**, breisíocht phá. **I's appropriate to rank and army service**, breisíochtaí a ghabhann le céim agus armsheirbhís. **Service i.**, breisíocht seirbhíse.
- INCREMENTAL** Incriminteach. **I. element**, cuid bhreisitheach. **I. service**, seirbhís bh.
- INCRIMINATE** *vb.* Inchoirím.
- INCRIMINATING** **I. documents**, cáipeisí inchoiritheacha.
- INCULCATE** **To i. the habit of prompt obedience in the soldier**, béas na prasumhlóide a chur i gceann an tsaighdiúra.
- INCUR** Dul faoi, tabhú. **To i. expenditure**, dul faoi chaiteachas. **To i. a disciplinary penalty**, pionós araíonachta a thabhú.
- INCURABLE** Doleigheasta.
- INDEFINITE** Éiginnte. **I. leave**, saoire éiginnte. **I. point target**, ponchthargaid éiginnte.
- INDEMNIFY** *vb.* Slánaím. **To i. the Minister against any loss or claim**, an tAire a shlánú in aghaidh aon chaillteanais nó éilimh.
- INDENT** *vb.* Eangaím, foréilím. *I'ation*, eangaíocht. **I'ed**, foréilithe, (*line*, *ciumhais*) eangach. **To i. for rations**, foréileamh a dhéanamh ar chiondálacha.
- INDENTING** **I. officer**, oifigeach foréilimh.
- INDENTURE** Dintiúr.
- INDEPENDENT** Neamhspleách. **I. airborne actions**, comhraic neamhspleácha aerbheirthe. **I. suspension**, crochadh neamhspleách.
- INDEPENDENTLY** **I. (of)**, gan spleáchas (ar).
- INDEX** Treoir, comhéifeacht, innéacs.

Inefficiency

- Luminous radial i.**, ga-threoir shoilseach. **I. finger**, cormhéar. **I. plate**, pláta taispeána. **I. error**, earráid t.
- INDICATION** **I. of target**, taispeáint targaide. **Hand-wheel method of i.**, t. ar mhodh an lámhrotha.
- INDICATOR** Taispeántóir, táscaire. **Direction I.**, treo-tháscaire. **I. unit**, aonad taispeána. **Pressure i.**, brútháscaire.
- INDIGESTION** Mídhíleá.
- INDIRECT** Indíreach. **I. fire**, lámhach i. **I. air support**, aerthacaíocht i.
- INDISCIPLINE** Dísmacht.
- INDISCRETION** Mídhiscréid.
- INDISCRIMINATE** Neamhairdiúil.
- INDIVIDUAL** Aonair (*aid.*). **I. camouflage**, duaithníocht aonair. **I. Partnership Programme**, Clár Comhpháirtíochta Indibhidiúil. **I. protection**, caomhnú a. **I. stalk**, stalacadh a.
- INDIVIDUALITY** **I. of a weapon**, saintréithe armáin.
- INDOOR** Laistigh. **I. amusements committee**, coiste siamsaí tí.
- INDORSE** *vb.* Formhuinim.
- INDUCE** Ionduchtaím (*elec.*), aslaím, tugaim orm. **To i. a disease** (*saighdiúir*) a thabhairt galair air féin. **To i. a soldier to desertion**, saighdiúir a aslú chun tréigin.
- INDUCED** Ionduchtaithe, aslaithe, **I. charge**, lucht ionduchtaithe. **I. current**, sruth I. **I. electromotive force**, fórsa leictreaghluaiste i.
- INDUCTANCE** Ionduchtas. **Mutual i.**, comhionduchtas. **Self-i.**, uathionduchtas.
- INDUCTION** **I. stroke**, buille ionduchtaithe.
- INDUCTIVE** **I. reactance**, freasaíocht ionduchtach.
- INEFFECTIVE** Neamhéifeachtach.
- INEFFICIENCY** Mi-éifeacht, neamhéifeacht.

Ineligible

INELIGIBLE To be **i. for a commission**, gan bheith intofa do choimisiún. **To render a person i. for the award of a medal**, duine a chur de bheith intofa chun bonn a fháil.

INERT Spadánta, támh, éinirt. **I. fuse**, aidhnín éinirt. **I. cell**, cadhain é.

INERTIA Éineart. **Force of i.**, fuinneamh éinirt.

INEVITABLE Dosheachanta.

INEXPERIENCED Neamhchleachtach.

INEXPERT **I. firer**, lámhachóir neamhoilte.

INFAMOUS Mínáireach.

INFANTRY Coisithe. **I. battalion/ commander**, cathlán/ ceannasaí coisithe. **Forward i.**, tulchoisithe. **I. arm**, armghéag ch. **I. Corps**, An Cór C. **The I. School**, An Scoil C. **I. School Headquarters**, Ceanncheathrú na Scoile Coisithe. **I. Weapons Wing**, Sciathán na nArmán Coisithe.

INFANTRYMAN Coisí.

INFECTED A wound **i. with bacteria**, créacht atá truaillithe/ fabhtaithe le baictéir. **An i. person**, duine truaillithe/ fabhtaithe.

INFECTIOUS Fabhtú, truailliú, ionfhabhtú.

INFECTIOUS **I. disease**, galar tógálach/ ionfhabhtaíoch.

INFERIOR **I. officer**, oifigeach íochtarach.

INFESTED To be **i. (with)**, bheith foirgthe (le).

INFILTRATE To **i. between enemy posts**, insíothú idir poist an namhad.

INFILTRATION Insíothlú. **I. tactics**, oirbheartáíocht insíothlath.

INFINITE Éigríochta.

INFINITY (*R.F.*) éigríocht. **Artificial/ natural i.**, éigríocht shaorga/ nádúrtha. **The i. mark**, an marc éigríochta.

INFIRMITY **I. of body or mind**, éagmas choirp nó aigne.

Inhabited

INFLAMMABLE **I. material**, ábhar lasúil/ in lasta.

INFLAMMATION Athlasadh.

INFLATE (*tube etc.*) Teannaim.

INFLATION Boilsciú.

INFLEXIBLE Dolúbtha.

INFLICT To **i. losses on the enemy**, taismigh a imirt ar an namhaid. **To i. punishment**, pionós a ghearradh.

INFLUENCE Tionchar. **Local disturbing i's** (*compass*), tionchair dhíshocraíochta áitiúla.

INFLUENZA Fliú.

INFORM Cuirim in iúl.

INFORMAL Neamhfhoirmiúil. **I. discussions**, díospóireachtaí neamhfhoirmiúla

INFORMALITY **I. in punishment**, neamhfhoirmiúlacht i bpionós.

INFORMANT Faisnéiseoir.

INFORMATION Eolas. **Collection/ distribution/ valuation/ interpretation/ recording/ transmission of i.**, eolas a bhailiú/ a imdháileadh/ a mheá/ a idirmhíniú/ a thaifeadadh/a chur ar aghaidh. **Enemy i.**, e. ar an namhaid. **Friendly i.**, e. cairdiúil. **Initial or basic i.**, e. bunaidh. **Source of i.**, foinse eolais. **I. centre**, airmheán eolais. **Acquire and provide i.**, e. a fháil agus a chur ar fáil. **Exchange of i.**, malartú eolais. **For the i. of**, mar eolas do. **Precedence i.**, príomhacht eolais. **Processing of i.**, próiseáil, saothrú e. **Production of I.**, eolas a tháirgeadh.

INFORMATIVE **I. articles**, ailt faisnéiseacha.

INFRA-RED Infradhearg. **I. radiation**, radaíocht i.

INFRINGE Sáraím.

INGENUITY Intliúlacht.

INGESTION Slogadh.

INHABITANT Áitritheoir.

INHABITED **I. localities**, ionaid áitreafa.

Inhale

INHALE Ionanálaím.
INHALATION Ionanálú.
INITIAL I. point, túsphointe. **I. velocity**, luas tosaigh.
INITIALS Túslireacha, inisealacha.
INITIATE To I. disciplinary action/ message, beart araíonachta/ teachtaireacht a thionscnamh.
INITIATIVE Tionscnamh, conlán, tosach. **On his own i.**, ar a chonlán féin. **To hold the i.**, an tosach a bheith (ag). **To take the i. from the enemy**, an tosach a bhaint den namhaid.
INJECTION Instealladh. **It is injected**, déantar é a instealladh/ tá sé insteallta.
INJECTOR Insteallaire.
INJUSTICE Éagóir, éigeart.
INJURED The I., an lucht gortaithe, na taismigh.
INJURIOUS I. disclosure, nochtadh díobhálach.
INJURY Bodily or mental i. díobháil choirp nó aigne. **Fatal i.**, d. mharfach. **Qualifying i.**, d. cháilitheach.
INK Dúch.
INLAND Intíre.
INLET Góilín, in-. **I. valve**, inchomhla.
INLYING I. picket, picéad iata.
INNER n. and adj. Inmheánach. **I. disc**, diosca i. **I. man (drill)**, fear inmheánach. **The i. 75% of the shots**, an 75% is inmheánaí de na hurchair. **The i. circle**, crios na n-inmheánach.
INNOCENT Neamhchiontach.
INNUENDO Claontagairt.
INOCULATION Ionaclú. **Battle i.**, cathchruachan.
INPUT Inghabháil, inchur. **I. signal**, comhartha inghabhála.
INQUEST To hold an i. (on), ionchoisne a chur (ar).
INQUIRING Fiafraitheach.
INQUIRY Fiosrúchán.
INSANITARY I. condition, staid mhíshláintíochta.

Instead

INSECTICIDE Feithidnimh, *pl.*-eanna, feithidicíd.
INSECURITY Neamhdhíonacht.
INSENSIBLE To be i. (patient), bheith dichéadfaíoch.
INSERT Cur isteach.
IN-SERVICE I. training, traenáil inseirbhíse.
INSET Intlis (*in map*).
INSHORE Cois cladaigh. **I. fishing**, iasach cladaigh.
INSIGHT Léargas.
INSIGNIA Inchomharthaí, suaitheantais. **Air force/ Army/ foreign / Naval i.**, i. Aerfhórsa/ Airm/ coigríche/ Cabhlaigh. **I. of rank**, i. céime.
INSIGNIFICANT Neamhthábhachtach, suarach.
INSOLUBLE Dothuaslachta. **I. question**, ceist doréitithe.
INSPECTING I. ordnance officers, oifigigh chigireachta ordanáis.
INSPECTION Cigireacht. **Commanding Officer's i.**, cigireacht Oifigigh Cheannais. **Kit i.**, c. chit. **Mutual i. of dummy ammunition in pairs**, comharchigireach lónlámhaigh bhréige ag beirteanna. **I. staff**, foireann chigireachta. **Technical i.**, c. theicniúil.
INSPECTOR Cigire. **I. -General**, ardhigire.
INSPIRE vb. Spreagaim. **To i. confidence**, muinín a spreagadh.
INSTALL vb. Feistím, cuirim isteach.
INSTALLATION Feistias. **Oil storage i's**, feistis taisce ola. **Petrol pump i.**, feistias caidéil pheitрил. **Medical i's**, feistis liachta. **I's of operational significance**, feistis a bhfuil tábhacht oibriochta ag baint leo.
INSTANTANEOUS I. channel, cainéal tobann (dócháin). **I. centre**, comhlár. **I. fuse**, tobannaidhnín.
INSTEAD In áit.

Interpersonal

INTERPERSONAL Idirphearanta.
I. Relationship Policy, Polasaí Chaidrimh Idirphearsanta.
INTERVENTION Idirghabháil.
INSTIGATOR Gríosóir.
INSTINCT Dúchas, nádúr, instinn.
INSTINCTIVE Dúchasach, ó nádúr. **I. action**, gníomh dúchasach.
INSTINCTIVELY **To act I.**, gníomhú go dúchasach.
INSTITUTE Institiúid, fundúireacht.
To institute legal proceedings against someone, an dlí a chur ar dhuine. **To i. an inquiry**, fiosrúchán a bhunú.
Member of the Royal I. of Architects of Ireland, Comhalta d'Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann.
INSTITUTION **The I. of Civil Engineers of Ireland**, Institiúid Innealtóirí Sibhialta na hÉireann.
The I. of Electrical Engineers, I. na nInnealtóirí Leictreachais.
INSTRUCT Treorú, teagasc.
INSTRUCTION **I. by the ear/ eye**, teagasc cluaise/ súile. **I. booklet**, leabhrán treorach. **Firing i.**, teagasc lámhaigh. **Ranging i.**, t. raonála. **Throwing i. (G.T.)**, t. teilgin. **Delivery i's**, treoracha seachadta. **Driving i.**, teagasc tiomána. **Letters of i.**, litreacha treoracha. **Routine/ tactical i's**, treoracha gnáthaimh/ oirbheartaíochta. **Training i.**, treoir thraenála.
INSTRUCTIONAL **I. practice**, cleachtas teagaisc.
INSTRUCTOR Teagascóir. **Band i.**, t. banna. **Firing point i.**, t. ag an bpointe lámhaigh. **Chief ground/ flying i.**, príomhtheagascóir talún/ eitilte. **Fully-qualified i.**, t. láncháilithe. **Seamanship i.**, t. mairnéalachta.
INSTRUMENT Airnéis, uirlis, ionstraim. **Bore-measuring i's**, airnéisí cróthomhais. **I. maker/ mechanic/ repairer**, déantoir/ ceardaí/

Intelligence

deisitheoir airnéisí. **Optical and fire control i's**, airnéisí súileadóireachta agus lámhachrialaithe. **Statutory i.**, ionstraim reachtúil.
INSTRUMENTAL **I. error**, earráid airnéise. **To be i. in doing something**, bheith i do shiocair le rud a dhéanamh.
INSTRUMENTALIST Airnéisí, ionstraimí.
INSUBORDINATE **I. language**, caint easumhal.
INSUBORDINATION Easumhlaíocht. **Collective i.**, comheasumhlaíocht.
INSUFFICIENT Neamhleor.
INSULATE Inslím (*sreang*), díonaim (*seomra, ceamara, fuaim*).
INSULATED **I. wire**, sreang dhíonta. **I. vehicles**, feithiclí inslithe.
INSULATING **I. oil**, ola inslitheach. **I. tape**, téip dhíonach/inslitheach.
INSULATION Díonadh, insliú. **Heat i.**, teasdíonadh.
INSULATOR Díontóir, inslitheoir.
INSULIN Inslin.
INSULTING Caint mhaslaitheach.
INSURGENT Ceannairceach.
INSURRECTION Éirí amach, ceannairc.
INTACT Slán.
INTEGER Slánuimhir.
INTEGRAL **A battery, not being an i. part of artillery regiment**, bataire nach slánchuid de reisimint airtléire é. **As an i. unit of**, mar aonad dílis de.
INTEGRATE Iomlánaíonn. **Integrated Personnel Management System**, Córas Bainistíochta Pearsanra Lánpháirtiúil. **Integrated Reserve**, Cúlta comhtháithe.
INTEGRATION Iomlánú.
INTELLECT Intleacht.
INTELLECTUAL Intleachtúil, aigeanta.
INTELLIGENCE Faisnéis, éirim. **I. agencies**, gníomhaireachtaí faisnéise. **Air i.**, aerfhaisnéis. **I. charts/ data/ estimate**, cairteacha/ sonraí

Intelligent

meastachán faisnéise. **Combat i.**, faisnéis chomhraic. **I. liaison officer (duties)**, oifigeach (dualgais) liaison faisnéise. **Military I.**, faisnéis mhíleata. **Naval i.**, f. chabhlaigh. **I. notes/officer/personnel/ plan**, notaí/ oifigeach/ pearsanra/plean faisnéise. **I. platoon**, buíon faisnéise. **I. police/scout**, póilíní/ scabhta faisnéise. **I. summary**, coimriú faisnéise *pl.* coimrithe. **Periodic i. report**, tráth-thuarascáil faisnéise. **I. situation map**, léarscáil staid faisnéise. **INTELLIGENT** Éirimiúil, meabhrach. **INTENDING I. deserter**, duine ar intinn tréigean. **INTENSITY I. of fire**, déine lámhaigh. **INTENSIVE I. training**, diantraenáil. **INTENTION The commander's i.**, intinn an cheannasaí. **INTENTIONAL I. defiance of authority**, dúshlán údarais a thabhairt d'aonghnó. **INTER- i. -battalion competitions**, comórtais idirchathláin. **INTERACTION** Idirbriú. **INTERCEPT** *vb.* Tascraim, *vl.* tascradh. **I. service**, seirbhís tascartha. **To employ wireless set on i.**, gléas raidió a úsáid chun tascartha. **INTERCEPTED I. radio message**, teachtaireacht raidió tascartha. **INTERCEPTION** Tascradh. **I. mission**, misean tascartha. **Ground controlled i.**, tascradh rialaithe ón talamh. **INTERCOMMUNICATION** Idirchumarsáid. **I. personnel**, pearsanra idirchumarsáide. **INTERCONTINENTAL** Idir-roinneach. **I. ballistic missile (ICBM)**, diúracán bailistíochta i. (DBIR). **INTERDICTION** Toirmeasc. **I. fire**, lámhach toirmeascach. **INTEREST** Ús, suim, spéis, leas. **Beneficial i. (gratuity)**, leas tairbheach. **In the i's of the Service**, ar mhaithe le

International

leas na Seirbhíse. **On the grounds that the relinquishment of his commission is in the i's of the Service**, ar bhfóras gurb é leas na Seirbhíse é a scaradh lena choimisiún. **In the public i.**, ar mhaithe le leas an phobail. **I. in those under instruction**, suim iontu san atá faoi theagasc **Simple i.**, ús simplí. **He has a great i. in hurling**, tá suim mhór san iomáint aige. **INTERFERENCE** Trasnaíocht, cur isteach. **I. slight/ heavy**, t. lag/ trom. **INTERIM** Eatramhach. **I. report**, tuarascáil eatramhach. **INTERIOR I. lines of communication**, línte cumarsáide inmheánacha. **INTERLINKING I. of nets**, idircheangal líonraí. **INTERLUDE** Idirlinn, idircheol (*concert*). **INTERMEDIATE I. objective**, sprioc idirmheánach. **At i. range**, ar raon idirmheánach. **I. commanders**, meáncheannasaíthe. **I. disc**, diosca idirmheánach. **INTERMITTENT** Eatramhach, uaineach, ó am go ham. **I. white luminous beam**, léas bán soilseach eatramhach. **INTERMITTENTLY** Gach re seal, anois is arís. **INTERN** *vb.* Imtheorannaím. **I. patient**, othar laistigh. **I. treatment**, cóireáil laistigh. **INTERNAL** Inmheánach. **I. bleeding**, fuiliú I. **I. combustion**, dóchán i. **I. hazard**, baol i. **I. combustion engine**, inneall dócháin inmheánaigh. **I. fault**, locht inmheánach. **I. resistance of a cell**, friotaíocht inmheánach de chadhain. **I. security**, dionacht i. **INTERNATIONAL I. law**, dlí idirnáisiúnta. **I. Court of Justice**, Cúirt Bhreitiúnais Idirnáisiúnta. **I. crisis management**, bainistíocht géarchéime idirnáisiúnta.

INTERNEE Imtheorannai.
INTERNMENT Imtheorannacht. **I.**
Camp, campa imtheorannachta.
INTER-PLAY The **i. between attack and defence**, imirt ar a chéile ag lucht ionsaí agus lucht cosanta.
INTERPOLATE *vb.* Idirshuím.
INTERPOLATED **I. contours**, camhchuaire idirshuite.
INTEROPERABILITY Chomh-inobríocht.
INTERPRETATION Léiriú, idirmhíniú.
I. of information, léiriú/ idirmhíniú eolais, eolas a léiriú/ idirmhíniú.
INTERPRETER Teangaire/ ateangaire, fear teanga.
INTERROGATE *vb.* Ceistím. **To i. prisoners**, príosúnaigh a cheistiú.
INTERROGATING **I officer**, oifigeach ceistithe.
INTERROGATION **I. of prisoners**, ceistiú príosúnach. **Right of i**, ceart ceistiúcháin.
INTERROGATOR Ceisteoir.
INTERRUPTION Trasnáil, briseadh, cur isteach. **I's in flanges of the lock casing**, mantaí i bhforleasca na glaschásála. **Without i.**, as a chéile.
INTERSECT *vb.* Idirtheascaim.
INTERSECTION Idirtheasctha, crosbhóthar. **Lines/ point of i.**, línte/ pointe idirtheasctha. **Grid i. points**, pointí idirtheasctha greille.
INTERSPERSED **I. with**, meascáithe le.
INTERVAL Eatramh, achar, seal.
Vertical i. (contour), e. ingearach (comhchuar). **Projectiles discharged at i's of 10 seconds**, tarlaiceáin a scaoilfear in aghaidh gach 10 soicind. **At regular i's**, go tráthrialta. **2 targets width i.**, leithead dhá thargaid d'eatramh. **A party with i's (drill)**, meitheal le heatraimh.
INTERVENING Eatarthu, idirghabháil, eadráin a dhéanamh.

INTERVIEW Agallamh g. agallaimh. **To qualify in the i.**, cáiliú san agallamh.
INTERVIEWING **I. officer**, oifigeach agallaimh.
INTERVISIBILITY Idir-infheictheacht.
I. problems, fadhbanna idir-infheictheachta.
INTERVISIBLE **I. positions**, suímh idir-infheicthe.
INTESTINE Stéig, putóg.
INTIMIDATION Imeagló.
INTOLERANT Éadulangach.
INTOXICANT Meisceach.
INTOXICATING Meisciúil.
INTRICATE Achrannach, casta.
INTRIGUE Fiosracht, caimiléireacht.
INTRODUCE Cuirim in aithne (do), tugaim isteach, tionscnaím (*gnás, etc.*).
To i. the instructor to the class, an teagascóir a chur in aithne don rang.
INTRODUCTION Réamhrá, cur in aithne, tabhairt isteach, tionscnamh.
There is a short i. to the book, tá réamhrá gearr leis an leabhar. **To give a person an i. to another**, duine a chur in aithne do dhuine eile.
INTROSPECTION Inbhreithniú.
INTRUDER Diúlach. **I. operations**, oibríochtaí diúlaigh.
INUNDATE *vb. tr.* Báim, plúchaim.
INUNDATION Bá, sceitheadh, plúchadh.
INVADE *vb.* Ionraim.
INVADING **I. forces**, fórsaí ionraidh.
INVALIDATE **To i. the proceedings**, na himeachtaí a dhéanamh neamhbhailí.
INVALID Othar, breoiteachán.
INVASION Ionradh.
INVENTION Aireagán.
INVENTORY Fardal. **I. board/ book**, bord/ leabhar fardail. **I. of maintenance stores**, fardal stórais chothabhála líne. **To issue stores on i.**, stórais a eisiúint ar fardal. **On i. charge**, faoi mhuirear fardail.
INVERSELY Contrártha. **I. proportional to**, i gcomhréir contrártha le.

Invert

INVERT *vb.* Iompaim.
INVEST Infheistiú.
INVESTIGATING I officer, oifigeach imscrúdaithe.
INVESTIGATING Summary i., imscrúdú achomair. **I. by Commanding Officer or Investigating Officer**, i. ag Oifigeach Ceannais nó Oifigeach Imscrúdaithe. **Preliminary i.**, réamhimscrúdú.
INVESTMENT Léigear, iomshuí (*baile daingin*), suncáil (*airgid*).
INVINCIBLE Dochloíthe.
INVISIBLE Dofheicthe.
INVOICE Forchuntas, sonrasc. **Supporting i.**, f. tacaíochta.
INVOLVED Casta (**complicated**). **To be involved in**, bheith gafa i, baint a bheith agat le.
INVULNERABLE Doghonta, doghortaithe.
INWARD I. pressure, brú isteach. **I. traverse**, trasnáil i.
IODINE Iaidín.
ION Ian.
IONIZATION Ianú. **I. Chamber**, cuaisín ianaithe.
IONIZE Ianaím. **I'ing effects**, éifeachtaí ianaithe. **I'd gas**, gás ianaithe.
IRISH Éireannach, Gaelach.
IRON Angle/ cast/ wrought I., iarann uilleach/ teilgthe/ oibríthe. **Iron core**, croíochán iarainn. **Moving i.**, iarann gluaiسته. **Soft i.**, iarann bog.
IRREFUTABLE Dobhréagnaithe.
IRREGULAR Neamhrialta. **I. arrest or confinement**, gabháil nó gaibhniú n.
IRREGULARITY Neamhrialtacht, mírialtacht.
IRRELEVANCE Neamhábharthacht.
IRRESPECTIVE Gan bac le/ baint le.
IRRESPONSIBLE Ráscánta, éaganta.
IRRITANT Greannach.
ISLAND Oileán.
ISOLATE **To i. a patient**, othar a leithhsiú.

Ivory

ISOLATED I. cover, clúid ar leithlis.
ISOLATION I. (*map feature*), Maoileann. **I. ward**, aireagal leithlise.
ISOTOPE Iseatóp.
ISOTOPIC I. forms, foirmeacha iseatópacha.
ISSUABLE **Pay i. from the Army Vote**, pá is ineisiúna as Vóta an Airm.
ISSUE *vb.* Eisim, *vl. and n.* eisiúint, *g.* eisiúna, *pl.* eisiúintí. **Free i. of spectacles**, spéaclaí a eisiúint in aisce. **I's from stores/ on inventory/ on repayment**, eisiúintí as stórais/ ar fardal/ ar aisíoc. **To i. orders**, orduithe a chur amach. **I. and receipt voucher**, cruthúnacht eisiúna agus ghlactha. **Scales of i.**, scálaí eisiúna.
ISSUED **Issued by direction of the Chief of Staff**, arna chur amach le treoir ón gCeann Foirne.
ISSUING I. officer, oifigeach eisiúna.
ISTHMUS Cuing, muineál tíre.
ITCH Tochas.
ITEM Mír, earra. **I. of stock**, earra stoic. **I. of information**, mír eolais. **Requisition for non-stock i's**, foréileamh ar earraí nach earraí ar stoc.
ITINERARY Cúrsa taistil.
IVORY Eabhar.

J

JACK Giolla ardaithe, seac (*mech.*). **To j. up a car**, gluaisteán a chrochadh le giolla ardaithe/ carr a chrochadh le seac.

JACKET Fatigue j., seaicéad giotamála.

JADED Spíonta.

JAM *vb.* Pulcaim, *n.* pulcadh (*mech.*), formhúchaim (*wrls.*), subh (*food*).

Causes of j's, fáthanna pulcaithe.

JAMB Ursain (*door*).

JAMMED J. striker (*G.T.*), buailteán pulcatha.

JAMMING Formhúchadh (*wrls.*). **J. bolt**, bolta pulcatha.

JAR Próca.

JARGON Glafarnach, béarleagair.

JAUNDICE Lí bhuí, buíochán, na buíocháin, an galar buí.

JAW **The lower j.**, an giall íochtair.

Wounds of jaw, créachtaí ar an ngiall.

JEALOUS Éadmhar.

JEALOUSY Éad.

JELLY Glóthach. **Tanic acid j.**, g. d'aigéad tainneach.

JEMMY Sparra.

JEOPARDISE Cur i gcontúirt.

JERK *vb.* Siorcain, *n.* siorc, sracaim.

JERKING Siorcadh, sracadh.

JERKIN Seircín.

JERSEY (*football*) Geansaí (*peil*).

JET J. of blood, scaird fola. **J. engines**, scairdinnill. **J. -plane**, scairdeitleán.

J. -propulsion, scairdtiomáint.

J. -propelled aircraft, aerárthach scairdtiomána.

JETTISON **To j.**, caitheamh thar bord.

JETTY Lamairne, cé.

JEW Giúdach.

JEWEL Seoid.

JODHPURS Triús marcaíochta.

JOG Bogshodar. **To jog memory**, an chuimhne a mhúscailt.

JOIN **To j. the Permanent Defence Force**, Dul sna Buan-Óglaigh. **To j. an**

organisation, gabháil le heagraíocht.

To j. in a mutiny (*offence*), Páirt a ghabháil i bhfrithcheilg. **To j. action**, dul i dtreis chomhraic. **J. together**, ceangal le chéile.

JOINER Siúinéir, saor adhmaid.

JOINT (*mech.*) Alt, comh-, siúnta (*adhmaid*), spóla (*feola*). **Elevating j.**, a. ardaithe. **E. j. bracket/ pin**, brac/ biorán ailt ardaithe. **J. pin**, altbhiorán. **J. p. screw**, scriú altbhioráin. **J. screw**, altscriú. **Sliding j.**, a. sleamhnáin. **Solder j.**, a. sádrála. **Splined j.**, a. splínithe. **J. staffs**, comhfhóirne. **J. trials**, comhthrialacha. **J. of meat**, spóla feola.

JOINTING Altghléas, siúntú.

JOINTLY I gcomhpháirt.

JOKER (*target*) Áilteoir.

JOURNAL Siurnal (*mech.*), irisleabhar.

Unit j., dialann aonaid.

JOURNEY Turas, aistear.

JUDGE J. Advocate/ Advocate General, Abhcóide/ Ardabhcóide Breithiúnais.

Deputy J. A. G., Leas-Ardabhcóide Breithiúnais. **To j. distance by the eye**, fad slí a mheas leis an tsúil.

JUDGING Meas. **To turn, j. the time**, iompú ag meas ama. **J. distance record**, taifead fadmheasa. **J. distance test**, tástáil fhadmheasa.

JUDICIAL **To take j. notice (of)**, aird bhreithiúnais a thabhairt (ar).

JUICE Sú.

JUMP Abhóg (*musk.*), léim. **Lateral j.**, taobhabhóg. **Vertical j.**, a. ingearach. **Long/ high j.**, léim fhada/ ard. **Jump off** (*show jumping*), Athléim réitigh. **Show Jumping** Léimneach seó.

JUMPER Geansaí (*knitted*).

JUNCTION **Railway j.**, acomhal iarnróid. **Road j.**, a. bóithre. **Complex r. j.**, a. Ilbhóithre. **Hedge j.**, a. fáil.

Jungle

J. nut, cnó ceangail. **J. point**, pointe acomhail.

JUNGLE Dufair. **J. warfare**, cogáíocht dufaire.

JUNIOR J. leader, cinnire sóisearach/sóisir.

JURISDICTION J. of Courtmartial, dlínse Armchúirte. **Summary j.**, d. achomair. **Court of competent j.**, Cúirt dlínse inniúla.

Jute

JUST Cóir. J. in case, ar fhaitíos na bhfaitíos, ar eagla na heagla.

JUTE Siúit.

K

KALE Cál.

KEEL Cíle (*boat*).

KEENESS Díocas, díbhirce. **K. on games of military value**, díocas chun cluichí a bhfuil fiúntas míleata iontu.

KEEP Coimeád. **To k. an objective under close observation**, sprioc a choimeád faoi ghrinnbhreathnadóireacht. **To k. direction**, treo a ch. **To k. the reserve up to strength**, an cúltaca a ch. ar lánlíon. **To k. in touch with a commander**, fanacht i gcumarsáid le ceannasaí. **To k. to the point (instruction)**, an chaint a chruinniú. **To k. the step**, coimeád ar comhchoiscéim.

KEEPER Coimeádaí. **K. pin**, biorán coimeáda. **K. split pin**, gabhalbhiorán coimeáda.

KEG Ceag.

KELP Ceilp.

KENNEL Conchró.

KERB Ciumhais.

KEROSENE Ceirisín.

KEY Eochair. **Morse k**, eochair Morse. **Retaining/ tightening K.**, eochair choinnithe/ theanála. **K.-word**, eochairfhocal. **Codes and k's**, códanna agus eochracha. **K. area**, eochairlíomataíste. **K. feature**, eochairghné. **K. personnel**, eochairphearsanra. **K. pair**, eochairphéire. **K. point**, eochairphoinnte. **K. position**, eochairshuíomh. **K. setting**, socrú eochrach. **Key security installations**, lárionaid thábhachtacha slándála.

KHAKI Caicí *adj.* liathbhúi.

KIDNEY Duán.

KILLED K. in action, maraíodh i gcomhrac.

KILN Tornóg, áith. **Lime k.**, tiníl, áith aoil.

KILOCYCLE Cileachuairt.

KILOGRAMME Cileagram.

KILOMETRE Cileméadar. **K. grid**, greille chiliméadair.

KILOTON Cileaton.

KILOWATT Cileavat.

KILT Filleadh beag.

KIN Gaol *pl.* gaolta, **Next-of-kin**, neasghaol.

KIND Saghas, cineál; cneasta, lách, cineálta.

KINETIC K. energy, fuinneamh gluaiseachta.

KING-PIN Príomhbholta.

KINK Ruaircín (*wire*).

KIOSK Both.

KIT Feisteán, cit. **Flight tool k.**, f. uirlisí eitilte. **K. history sheet**, stairbhileog feisteáin. **K. of tools**, feisteán uirlisí.

K. replacement record, taifead athsholáthair feisteáin. **Trade k.**, f. ceirde. **K. bag**, trucaid. **K. inspection**, cigireacht chit. **Issue of k.**, eisiúint ch.

KITCHEN Field k., cistin mhachaire. **fly-proof k.**, c. chuidíonach. **K. management**, bainistí chistine.

KNAPSACK Cnapsac.

KNEE-CAP Gealachán, pláitín glúine.

KNEELING K. figure, fíor d'fhear ar leathghlúin. **K. position**, ar leathghlúin, suíomh glúine.

KNICKERS Triúisín.

KNIFE Scian.

KNOB Bailcín, cnap, meall.

KNOCK Cnag, buille. **K. out blow** (*boxing*), buille scoir. **To k. -out a tank**, tanc a chur ó chomhrac. **To 'k-off' a gun**, gunna a chorraí. **K. on effect**, éifeacht iarmhartach.

KNOCKER Boschrann.

KNOLL Tulán.

KNOT Reef-k., snaidhm dhúbailte, **Sword k.**, scothóg claímh.

KNOWLEDGEABLE Eolach, feasach.

Known

KNOWN A **k. good barrel**, bairille is eol a bheith go maith. A **person k. to be a good shot**, duine is eol a bheith ina lámhachóir maith. A **weapon k. to be reliable**, armán is eol a bheith iontaofa. A **k. straight shooting weapon**, armán is eol a bheith cruinn. **Correction for k. error**, ceartú d'earráid is eol a bheith.

Knuckles

KNUCKLES Rúitíní, murláin

L

LABEL Duillín, lipéad. **Economy I**, duillín fearachais.

LABORATORY Saotharlann. **L. assistant/ attendant**, cúntóir/ freastalaí saotharlainne. **Base I**, saotharlann bhunáite.

LABOUR Obair, saothar. **Imprisonment with or without hard I**, príosúnacht i dteannta nó d'éagmais daoróibre.

LACE Iall, lása.

LACERATE Stiallaim. **Lacerations to the skin**, stolltaí craicinn.

LACK L. of evidence, cheal fianaise.

LACQUER Laicear.

LADDER Dréimire.

LAG Moillíonn (*sruth leic*). **Time I**, mallaga. **Release I**, scaoilimhoill. **Operating I**, moill oibríochta.

LADEN L. weight, meáchan ualaithe.

LAKE Loch.

LAMB Uan, uaineoil (*meat*). **L. cutlet**, gearrthóg uaineola. **Roast and stuffed saddle of I**, diallait uaineola rósta is dingthe.

LAMINATE Lannaím.

LAMINATED L. core, croí lannaithe.

LAMP Electric I, l. leictreach. **Flash I**, splanclampa. **Fog I**, l. ceo. **Head-I**, ceannlampa/ tul-lampa. **Hurricane I's**, lampaí stoirme. **L. bracket/ socket**, brac/slocán lampa. **Masked I's**, l. cumhdaithe. **L. holder**, logall l. **Side I**, taobhlampa.

LAND Military I's, tailte míleata. **No man's I**, talamh eadrána. **L. -plane**, eitleán tíre. **L's (rifle)**, Iomairí. **To I**, tuirlingt (*aircraft*), teacht/ cur i dtír. **Reclaimed land**, talamh míntírithe.

LANDING L. field/ ground, páirc/ láthair thuirlingthe. **To make a forced I**, tuirlingt éigeantach a dhéanamh. **L. zone**, Crioslach tuirlingthe. **Air I**, aerthuirlingt.

LANDMARK Críoch-chomhartha, cloch chríche. **L's standing in silhouette against the sky**, críoch-chomharthaí a bhfuil a scáthchruth le feiceáil in aghaidh na spéiré. **Easily recognisable I's**, c. so-aitheanta. **Artificial I's**, c. saorga.

LANDSCAPE Tírdhreach. **L. target**, targaid tírdhreacha.

LANDSLIDE Maidhm thalún.

LANDWARDS I dtreo na talún.

LANE L's of approach, lánáí tarrachtana.

LANGUAGE Teanga, friotal.

Insubordinate/ insulting/ threatening I, caint easumhal/ mhaslaitheach / bhagrach. **Foreign I**, teanga iasachta.

LANGUET Teanga (*an chláimh*).

LANGUID Marbhánta, fuarchúiseach, meirbh.

LANKY Caol ard, scrogallach.

LANTERN Laindear.

LANYARD Láinnéar. **L. loop**, lúb láinnéir.

LAPEL L's of greatcoat, lipéid an chóta mhóir.

LARCH L. tree, Crann learóige.

LARD Blonag.

LARGE-SCALE L. maps, léarscáileanna mórscála. **L. production of weapons**, armáin a tháirgeadh ar mórchóir.

LARYNX Laraing.

LASER L. gun, gunna léasair.

LASH Lascadh (*punishment*).

LAST Deireanach, deiridh. **The I. - mentioned order**, an t-ordú is déanaí a luaitear. **The L. Post**, an Ghairm Dheiridh. **Shoemaker's I**, ceap gréasaí.

LATCH Laiste. **L. Pin/ retaining pawl/ spring/ thumbpiece**, biorán/ ceapachóir coinnithe/ tuailm/ sloidín l.

LATE To be I. on parade, bheith déanach ar paráid.

LATENT L. heat, teas folaigh.
LATERAL L. adjustment/ deflection, taobhchoigeartú/ taobhshraonadh. L. (*arty.*), taobhach. **Each soldier occupying a l. space of 68 centimetres**, spás 68 ceintiméadar trasna ag gach saighdiúir faoi leith. **The l. space between units on the same alignment**, an spás trasna idir aonaid ar aonailníú. **L. vibration**, crith anonn is anall. **L. movement**, taobhghluaiseacht. **L. off-shoot**, taobhghéag.
LATH Adjusting l., lata coigeartach.
LATHE Deil.
LATHER Sobal.
LATITUDE Leithead. **Parallels of l.**, línte domhanleithid.
LATRINE Losán. **L. arrangements**, socruithe i leith losán.
LAUNCH *vb.* Lansáilaim. **Petrol/ refuelling l.**, lainse pheitрил/ athbhreoslaithe. **To l. an attack**, ionsaí a scaoileadh.
LAUNCHER Lansaire.
LAUNCHING L. base, bunáit lansála.
LAUNDRY Neachtlan (building), níochán (*clothing*). **L. charges**, muirir níocháin. **L. and haircutting deductions**, asbhaintí i leith níocháin agus gruagaireachta.
LAVATORY Leithreas.
LAW Criminal/ International/ military/ statutory l., dlí coiriúil/ idirnáisiúnta/ míleata/ reachtúil. **Martial l.**, d. airm.
LAWFUL A l. command, ordú dleathach.
LAY L. -out of a battery in action, leagan amach de bhataire i gcomhrac. **To l. cables**, cáblaí a shuíomh. **To l. a gun**, gunna a phointeáil. **To l. a smoke screen**, brat deataigh a chur síos.
LAYER Pointeálaí (*arty/ fire*), plandóir (*mines*). **Gun l.**, pointeálaí gunna. **Mine l.**, plandóir mianach.
LAYER Béartóg (fowl), slaod. **L. tints**, slaod-dathanna.

LAYERED Slaodaithe. **L. edition**, eagrán slaodaithe. **L. map**, léarscáil slaodaithe.
LAYING Direct/ indirect l., pointeáil dhíreach/ indíreach. **L. for depression/ direction/ elevation line**, p. le haghaidh ísle/ treo/ ardaís/líne. **L. with clinometer and plumb-bob**, p. le cliniméadar agus puntán. **L. with respirator adjusted**, p. agus aerscagaire coigeartaithe.
LAY-OUT Defensive, leagan amach cosantach. **Traffic control l.**, l. a. rialaithe tráchta.
LAZY Leisciúil.
LEAD Estimated/ standard l., tosach measta/ caighdeánach. **To l. troops**, trúpaí a threorú. **L. -in**, inseolaí.
LEAD (metal) Luaidhe. **L. acid accumulator**, taisc-chill aigéid is luaidhe. **L. oxide**, ocsaíd luaidhe. **L. peroxide**, sárocsaíd luaidhe. **Spongy l.**, luaidhe múscaínta. **L. filter**, scaogaire luaidhe.
LEADER Cinnire. **Group l.**, c. grúpa.
LEADERSHIP Cinnireacht.
LEADING L. man (*drill*), fear tosaigh. **L. seaman**, mairnéalach ceannais.
LEAF Backsight l., cláirín cúltreorach.
LEAFLET Recruiting l., bileoigín earcaíochta.
LEAGUER L. area, liomatáiste dídine.
LEAKAGE Ligean, sceith. **Grad l.**, l. greille. **L. of information**, sceitheadh eolais. **L. away**, sceith amach.
LEAP L. -frogging, gluaiseacht chliobóige.
LEARNER Foghlaimeoir.
LEAVE Saoire. **Annual l.**, S. bhliantúil. **Carry-over l.**, s. tugtha ar aghaidh. **Duly authorised sick l.**, s. bhreiteachta chuí-údaraithe. **Easter/ Christmas privilege l.**, s. phribhléide na Cásca/ na Nollag. **Indefinite l.**, s. éiginnte. **L. -granting**

authority, údarás deonta s. **L. of absence**, cead bheith as láthair. **Pre-transfer-to-reserve l.**, s. roimh aistriú go dtí an cúlta. **Re-enlistment l.**, s. athliostála. **Shore l.**, s. ar tír. **Sick l.**, s. bhreiteachta. **Special l.**, s. speisialta. **Week-end l.**, s. deireadh seachtaine. **L. (week-end) pass**, cead s. (deireadh seachtaine).

LECTURE Léacht.

LECTURER Léachtóir.

LEDGE Sleasán, colbha. **Retaining l's**, sleasáin choinnithe.

LEDGER Mórleabhar, Príomhleabhar cuntais. **L. balances/ clerk**, iarmhéideanna/ cléireach príomhleabhair chuntais. **L. entries**, iontrálacha p.c. **Loose-leaf l.**, príomhleabhar cuntais scarbhileogach. **L. postings**, iontrálacha sa ph.c. **To take tyres on l. charge**, boinn a thógáil faoi mhuirear p.c.

LEECH Súmaire, géaraide.

LEFT Fágtha, clé. **L. out of battle**, fágtha as cath.

LEG Front l's (*mech.*), cosa tosaigh. **Jamming handle of front l's**, hanla pultha na gcos tosaigh. **Joint studs of front l's**, altstodaí na gc.t. **L. joints**, ailt na gcos. **Left l. adjusting sleeve grub retaining screws**, mionscriúna coinnithe do mhuingille choigeartach na coise clé. **Rear l.**, cos deiridh. **Handle for jamming nut of rear l.**, hanla cnó pultha na coise deiridh. **Jamming nut of rear l.**, cnó pultha na c.d. **Joint pin of rear l.**, altbhiorán na c.d. **L. stays**, stothanna coise. **L.s. operating pins**, bioráin oibrithe s.c.

LEGAL **L. office**, oifig dlí. **L. officer**, oifigeach dlí. **L. section**, An Rannóg Dlí. **L. adviser**, comhairleoir dlí. **L. personal representatives of an officer**, ionadaithe pearsanta dlíthiúla d'oifigeach. **To be represented by l.**

adviser, comhairleoir dlí a bheith mar ionadaí ag.

LEGEND Gluais (*M.R.*), finscéal, fotheideal (*faoi phictiúr*).

LEGGINGS Loirgneáin.

LEGIBLE Soléite.

LEGION Léigiún.

LEGISLATION Reachtaíocht, reachtú.

LEGITIMATE Dlisteanach.

LEISURE Fóillíocht.

LEMON Líomóid. **L. curd**, gruth líomóidí. **L. sole**, leathóg mhín, sól sleamhain..

LENGTH **Men at arm's l.**, fir fad géige ó chéile. **Fuse l.**, fad aidhnín.

LENIENCY Trócaire.

LENIENT Trócaireach.

LENS Lionsa. **L. focussed on...., l.** fócasaithe ar.... **Moderating l., l.** maolaithe.

LENSATIC **L. sight**, treoir lionsach. **L. s. bracket**, brac treorach lionsaí. **L.s.b. adjusting screw**, scriú coigeartach brac t. l.

LEOPARD **L. crawl**, lámhacán an liopaird.

LESSON Ceacht. **L. plan**, plean ceachta.

LETHAL **L. weapon**, arm marfach.

LETTER Litir. **Capital l's**, bloclitreacha. **L. of consent**, litir thoilithe. **Not to follow instructions in the l.**, gan na treoracha a leanúint focal ar fhocal. **Block capitals**, ceannlitreacha bloic. **L. of instruction**, litir threorach.

LEVEL **Abney/ datum l.**, Leibhéal abney/ dátaim. **Ground l.**, cothrom talún. **Sea l.**, cothrom farraige. **Mean s.l.**, meánchothrom f. **Above/ below s.l.**, os cionn/ faoi bhun c.f. **To be l. (with)**, bheith i gcothrom (le). **Longitudinal l.**, fadleibhéal. **Spirit l.**, leachtleibhéal. **Surface l's**, leibhéal dromchla. **Target l.**, leibhéal targaide. **L. crossing**, trasnú comhréidhe. **Liquids tend to find their own l.**, is gnáth do leachtanna teacht ar aon airde.

LEVEL-HEADED Stuama, staidéartha.
LEVER Actuating l., luamhán gníomhaithe. **Auxiliary l.**, l. cúnta. **A. l. spring**, tuaim luamhán chúnta. **Axis bush of side l's**, braicille ais na dtaobhluamhán. **A. split pin of side l's**, gabhalbhiorán braicille ais t. **Change l.**, luamhán aistrithe. **Check l.**, coscluamhán. **C.I. bracket**, brac coscluamhán. **Claw l.**, luamhán ladhrach. **Cocking l.**, l. tinnill. **Extractor l. (with auxiliary l. and spring assembled)**, l. tarraingeora (le l. cúnta agus tuaim chóimeálta). **Firing l.**, l. lámhaigh. **F. l. actuating pin/ axis pin/ thumbpiece**, biorán gníomhaithe/ fearsaide/ slóidín luamhán lámhaigh. **Focusing l.**, luamhán fócasaithe. **L. hook** crúca luamhán. **Keeper pin of check l.**, biorán coimeádta coscluamhán. **L. of safety**, luamhán sábhála. **Lugs on side l's for slots in lock casing**, cluaisíní ar thaobhluamhán do shliotáin ghlaschásála. **Operating l's**, luamhán oibrithe. **Release l.**, luamhán scaoilte. **Quick release l.**, l. mearscaoilte. **Recoil l.**, luamhán athchasta. **Rebound l. pin**, biorán luamhán athphreibe. **Recoil l. spring**, tuaim luamhán athchasta. **Side l's**, taobhluamhán. **Socket of side l. for stem of connecting rod**, slocán taobhluamhán do lorga slat cheangail. **Traversing l.**, luamhán trasnála. **Tripping l.**, l. tuisil. **Cam l.**, ceamluamhán. **Cam l. fixing screw**, scriú nasctha ceamluamhán.
LEVY To l. war (against), cogadh a chur (ar).
LEWD Graosta, gáirsiúil.
LIABILITY L. of 'A' for military service, dlíteanas 'A' chun seirbhíse míleata. **L. of certain pensions to tax**, pinsin áirithe a bheith inchánaithe. **Legal l.**, dlíteanas dlíthiúil. **L. to**

provide billets, d. chun coimheadh a sholáthar. **L. of 'A' to the mess**, fiachas na bialainne ar 'A'.

LIABLE An officer l. to be recalled for service, oifigeach áta in-athghairmthe chun seirbhíse. **Men l. to capture**, fir i mbaol a ngafa. **A soldier l. for deduction from pay**, saighdiúir a bhfuil asbhaint phá inghearrtha air. **He shall be l. to a punishment of 2 years' imprisonment**, dlífear príosúnacht dhá bhliain a chur mar phionós air. **He shall be l. to be tried by Court-Martial for the offence**, dlífear é a thrial sa chion os comhair Armchúirte. **Officers shall be l. to be attached to any unit of the Permanent Defence Force**, féadfar oifigigh a cheangal le haonad ar bith de na Buan-Óglaigh. **The person l. to make the payment**, an duine atá dlite an íocaíocht a dhéanamh. **To be l. to disciplinary action**, a bheith dlite i mbeart araíonachta. **Conduct l. to censure**, iompar incháinte. **Land l. to floods (MR.)**, báiteog.

LIAISON Liaison. L. officer, oifigeach l. **Press l. officer**, oifigeach l. nuachta. **Intelligence l. officer (duties)**, oifigeach (dualgais) liaison faisnéise.

LIBERAL Liobrálach.

LIBERTY Saoirse.

LIBRARY Leabharlann. **The Central L., Department of Defence**, An Phríomhleabharlann, An Roinn Cosanta.

LICENCE Driving L., ceadúnas tiomána.

LID Claibín.

LIE Luí, bréag, éitheach. **Authority, the proof of which shall l. on -'A'**, Údarás a mbeidh a chruthú ar 'A'.

LIEU In l., In ionad.

LIEUTENANT Leifteanant. **L. commander**, leifteanantcheannasaí. **L. colonel**, leifteanantchornal. **L. general**, leifteanantghinearál. **Second L.**, dara leifteanant.

LIFE Beatha. **L. boat**, bád tarrthála.
LIFE-LINE Líne chothaithe.
LIFE-SAVING Tarrtháil.
LIFT Tógáil. *vb.* Ardaím, **The back L** (*of wounded*), An dromthógáil. **Fireman's L**, tógáil an fhear dóiteáin. **To I. fire**, lámhach a ardú. **Vertical I.**, ardú ingearach. **Table of I's**, tábla d'arduithe.
LIFTER Tógálaí, ardaitheoir.
LIFTING L. gear, gléas tógála.
LIGAMENT Ballnasc.
LIGATURE Matáncheangal.
LIGHT Éadrom, solas. **L.-blue/ I. -green shield**, sciath ghealghorm/ ghealuaine. **Reflected I.**, solas frithchaite. **L. heavyweight**, meáchan scotrom. **L. h winner/ runner-up**, buaiteoir/ neasach comórtais sa mheáchan scotrom. **L. machine gun (L.M.G)**, inneallghunna éadrom (I.G.E). **L. M. G. competition/ section**, comórtais/ gasra inneallghunna éadroim. **L.m. gunner**, gunnadóir inneallghunna éadroim. **Naked I's**, soilse nochta. **Shaded I's**, scáthshoilse. **Head light**, ceannsolas. **The period from 'Lights Out' to 'Reveille'**, An tréimhse ó 'Sholasmhúchadh' go dtí 'Reveille'. **To sound 'Lights Out'**, 'Solasmhúchadh' a shéideadh. **L. anti-aircraft guns**, gunnaí frith-aerárthaigh éadroim. **L. aid detachment**, díorma éadrom cabhrach. **Movement I.**, soilsiú gluaiseachta. **Dashboard I.**, solas painéil. **Tail I.**, cúlsolas.
LIGHT-HEARTED Meidhreach, éadromchroíoch.
LIGHTHOUSE Teach solais.
LIGHTNING Tintreach. **L. -conductor**, seoltóir tintrí. **L. -protector**, caomhnaitheoir tintrí.
LIGHTWEIGHT Éadrom-mheáchan. **L. winner/ runner-up**, buaiteoir/ neasach comórtais éadrom-mheáchain.
LIKE Cosúil le. **I like it**, is maith liom é.
LIKEABLE Taitneamhach, geanúil.

LIKELY Dóchúil.
LIMB Strangled I., géag thachta.
LIME L. kiln, tinil, áith aoil. **Slaked I.**, aol teilgte. **L. water**, aoluisce.
LIMED L. patch, aolphaiste.
LIMIT Teorainn. **The far/ near I. of safety**, an teorainn sábhála is faide amach/ is giorra. **L. of distance**, teorainn fad slí. **The I. of flanking safety**, teorainn na sábhála cliathánachta. **Fixed/ time I's**, teorainneacha ceaptha/ ama. **The angular I. for adjustment (R.F.)**, an teorainn uil-leach le haghaidh coigeartaithe. **Age I.**, aoisteorainn.
LIMITATION I's on speed, teorainneacha luais. **The I's imposed by darkness (M.U.)**, na teorainneacha a ghabhann leis an dorchadas. **Capacity and I**, cumas agus teorainneacha.
LIMITED L. courtmartial, Armchúirt theoranta. **L. objective**, sprioc theoranta. **When time is very I.**, nuair nach bhfuil mórán ama ann dó.
LIMITING L. points, pointí teorann. **L. factors**, tosca teorainneacha.
LIMP Céim bhacaí.
LINCH-PIN Pionna rotha.
LINE Líne. **L. of action open to the enemy**, beart a d'fhéadfadh an namhaid a dhéanamh. **L. of advance/ approach**, líne ascnaimh/ thárrachtana. **I's of communication**, línte cumarsáide. **Interior I's of c.**, l.c. inmheánacha. **To cut (keep intact) the I's. of communication**, na línte cumarsáide a ghearradh (a choimeád slán). **L. of departure**, líne imeachta. **Dotted I.**, líne phoncanna. **Fighting I.**, líne throda. **A fine I**, l. mhín. **L. of fire**, líne lámhaigh. **Firm I (drawing)**, l. dhaingean. **First I (reserve)**, céadlíne (an cúltaca) **Fixed I's.**, línte ceaptha. **Form I's. (M.R.)**, cruthlínte. **Front I.**, tul-líne. **Inspection I.**, l. chigireachta.

Lubber l. (*M.R.*), iúl-líne. **Magnetic north l.**, l. thuaiscirt adhmaintigh. **Main l. of resistance**, príomhlíne friotaíochta. **Map l.**, l. léarscáile. **L. of march**, l. mháirseála. **North-south l.** (*M.R.*), l. ó thuaidh ó dheas. **L. of movement of the target**, l. ghluaiseachta na targaide. **L. of observation**, l. bhreathnadóireachta. **L. of return of patrol**, l. fillte phatróil. **L. by platoons, troops or sections**, l. de réir buíonta, trúpaí nó gasra. **L. of sections**, l. de ghasraí. **Outpost l.**, l. urphost. **Parallel l's**, línte comhthreormhara. **Passing l.** (*parade*), líne tharghabhála. **Pecked l.** (*M.R.*), breaclíne. **Rallying l.** líne athchruinnithe. **Reserve l.**, l. chúltaca. **Sheet l's** (*M.R.*), línte bíleoige. **L. of sight**, l. radhairc. **Horizontal l. of s.**, l. r. chothrománach. **Skirmish l.**, l. scirmise. **Straggler l.**, l. na stráillithe. **Support l.**, l. thacaíochta. **Transmission l.**, l. tharchurtha. **Transverse demolition l.**, l. scartála thrasnach. **Trench l.**, l. thrínse. **Valley l.**, l. ghleanna. **L. of withdrawal**, l. aistarraingthe. **Wire l.**, l. shreinge. **To l. a bank**, dul i l. fan bhruach. **1st, 2nd, 3rd, 4th line**, an chéad, dara, tríú, ceathrú líne. **L. exchange**, malartán líne. **L. overlap**, líne forluite. **L's of force**, línte fórsa. **L's of flux**, flosclínte. **L's of induction**, línte ionduchtaithe. **L. of action**, modh oibre. **Centre l.**, lár líne. **Omnibus l.**, oll-líne. **Release l.**, líne scaoilte. **Start l.**, líne thosaithe. **Imaginary l.**, líne shamhalta. **Along the l. of low water**, fan cothrom díthrá. **To take the l. of least resistance**, dul ar an tsaoraíd.

LINEAR L. scale, scala líneach. **l. target**, targaid líneach.

LINEN L. stores, stórais líneadaigh.

LINESMAN (*sigs*) Sreangadóir, taobhmhaor (*peil*).

LING Langa.

LINGUIST Teangeolaí.

LINK Lúb, ceangal. **Eccentric l.**, lúb éalárach. **L. -pin**, l.-bhiorán, scorán slabhra. **Forward l.**, tulcheangal. **Rear l.**, cúlcheangal. **L. road**, bóthar ceangail.

LINT Líonolann, g. -olla.

LIP L of scabbard, liopa de thruaill. **Magazine l.**, liopa piléarlainne.

LIQUID Leachtach, leacht. **L. blister gas**, gás builgéasasach leachtach. **Inflammable l.**, leacht lasúil.

LIQUOR Deoch mheisciúil.

LIST Liosta. **Active l.**, feidhmliosta. **Check l.**, promhliosta. **Circulation l.**, l. cúrsaíochta. **The Defence Forces' L.**, l. Óglaigh na hÉireann. **Detached officers' l.**, l. oifigeach ar dícheangal. **Detached other ranks' l.**, l. céimneach eile ar d. **Distribution l.**, l. imdhála. **Half-pay l.**, l. leathphá. **Officers' seniority l.**, l. sinsearachta oifigeach. **Postal voters' l.**, l. vótálaithe poist. **Sick l.**, l. lucht breoite. **Unattached l.**, l. ar neamhcheangal.

LISTENING Ag éisteacht. **L. post**, post éisteachta.

LITHARGE Liotáirse, slaightheach.

LITRE Lítear.

LIVE *vb.* Mairim, táim beo. **L. grenade practices**, cleachtais ghránáidí beo. **L.-bombing range**, raon beobhuamála. **L. grenade**, gránáid bheo.

LIVELY Anamúil, beoga.

LIVER Ae. **Chicken l. lyonnaise** líonáis d'ae sicín.

LOAD Ualach, *vb.* Lódáilim. **Three-man l.**, ualach tríuir. **Basic l.**, bunualach. **L. sheet**, bileog ualaigh.

LOADED L. adapters, cuibhitheoirí lódáilte.

LOADER L. versus filler, lódáilí i gcoinne líontóra.

LOADING L. handle/ machine/ parties, hanla/ inneall/ meithleacha lódála. **L.**

Lobe

- table**, tábla lódála. **L. position**, suíomh lódála.
- LOBE L. of the ear**, maothán na cluaise.
- LOBSTER** Gliomach. **L. cocktail**, manglam gliomaigh.
- LOCAL L. action**, oibriú áitiúil. **L. oscillator**, luascóir inmheánach.
- LOCALITIES Defended/ inhabited/ organised/ tactical I**, ionaid chosanta/ áitreafa (ar áitiúil)/ eagraithe/ oirbheartaíochta. **Thickly-wooded I**, i. faoi thiubhchoillte.
- LOCATE** *vb.* Aimsím. **To I. a place on a map**, áit a aimsiú ar léarscáil. **To I. a target**, targaid a aimsiú. **To I. an enemy position**, suíomh namhaid a aimsiú.
- LOCATED** Aimsithe, suite (*situated*).
- LOCATING** Aimsiú. **L. battery**, bataire aimsithe.
- LOCATION L. of Brigade Message Centre**, láthair d’Airmheán Teachtaireacht Briogáide. **L. of control post**, l. phoist rialaithe. **L. board**, láthairchlár. **L. report**, láthairthuarascáil. **L. statement**, láthairráiteas.
- LOCATOR Sound I**, fuaimaimsitheoir.
- LOCK** Glas. **Canal I**, bualghlas. **Bearings on I. casing for side levers**, tuail ar an nglaschásail do thaobhluamhain. **L. casing**, glaschásail. **Cocking action of the I.**, oibriú tinnill an ghlais. **Flanges of I. casing**, frainsí na glaschásála. **L. guide**, glastreoráí. **Interruption in flanges of I. casing**, mantaí i bhfrainisí na glaschásála. **L. pin**, glasbhiorán. **L. nut**, glaschnó. **Slots in I. casing for lugs in side levers**, sliotáin sa ghlachásáil do chluaisíní na dtaobhluamhán. **L. spring**, tuailm ghlais. **L. a. short arm**, gearrghéag thuailm ghlais. **Upper extractor stop of I. casing**, bac uachtair tarraingeoir na glaschásála. **Safety I**, glas sábhála.

Longitudinally

- LOCKER** Locar. **L. room**, seomra na locar.
- LOCKING L. ball**, liathróid ghlasála. **L. b. cavity**, loigin liathróide glasála. **L. b. securing ring spring/ way**, tuailm/ bealach d’fháinne díona na l. g. **L. base**, bonn g. **L. flanges lugs**, cluaisíní na bhfrainisí g. **L. lip**, liopa g. **L. nut band**, banda cnó glasála. **L. piece**, mír gh. **L. piece rear radiator casing**, mír ghlasála chásáil an chúl ghadhadora. **L. pin/ plate/ stop**, biorán/ pláta/ bac glasála.
- LOCOMOTION** Gluaiseacht.
- LOCOMOTIVE** Gluaiseiteoir. Locomotive engine, inneall traenach.
- LODGMET Bank I**, taisceadh bainc. **L. area**, líomatáiste lonnaithe.
- LOG L. book**, turasleabhar. **Workshop ship repair I**, t. ceardlainne um dheisiú long. **Observation post I’s**, dialanna poist bhreathnadóireachta.
- LOGIC** Loighic.
- LOGICAL** Loighiciúil, ciallmhar.
- LOGICALLY** Go loighiciúil.
- LOGISTICS** Lóistíocht. **L. support battalion**, cathlán tacaíochta lóistíochta (3ú,4ú nó dara, triú). **Logistics Base Curragh**, Bunáit Lóistíochta an Churraigh. **Logistics Base Dublin**, Bunáit Lóistíochta Bhaile Átha Cliath. **Logistics Base Hospital**, An tOspidéal Bunáit Lóistíochta.
- LONG** Fada. **To prepare for long carry**, ullmhú chun fad-iompair. **L. - range gun**, gunna fadraoin. **L. service increments**, breisithe fadseirbhíse.
- LONGITUDE** Fad, domhanfhad (*M.R.*). **Degrees of I**, céimeanna domhanfhaid.
- LONGITUDINAL** Fad-(*comhfhocail*), domhanfhaid. **Burst cases L**, cásanna fadréabtha. **L. corrugations**, fadroic. **L. level**, faidleibhéal. **L. section**, fadghearradh.
- LONGITUDINALLY** Two pegs aligned

Long-winded

I. on to the target, dhá phionna ailínithe ar fhad leis an targaid.
LONG-WINDED Fadálach, fadchainteach, strambánach.
LOOK-OUT L. post, suí faire, post faire.
L. man, fear faire.
LOOP Lúbán, lúb. **L. road**, lúb-bhóthar.
L'hole, poll lámhaigh, p. éalaithe.
LOOSE Scaoilte, ar bogadh, lúsailte. **L. butt**, bos ar bogadh. **L. leaf system**, córas scarbhileogach. **L. holding**, greamú bog. **Looseleaf ledger**, príomhleabhar cuntais scarbhileogach.
L. chippings, cloichíní scaoilte.
LOOTER Sipiléir, bradaí.
LOOTING Sipiléireacht, bradaíocht.
LORRIED Leoraithe, leoraibheirthe, ar leoraithe.
LORRY Leoraí. **Heavy I**, tromleoraí.
Light I, l. éadrom. **Medium I**, meánleoraí. **L. park**, loc leoraithe.
LOSING L. ammunition by neglect, lónlámhaigh a chailleadh trí fhaillí.
LOSS Cailleanas, cailleadh. **L. of mental or physical capacity**, cailleadh cumais coirp nó aigne. **L. of power (limb)**, c. lútha. **Copper I's**, cailleanais chopair. **Core I's**, c. chroileacáin. **Eddy-current I's**, c. srutha guairdill. **Heat I's**, teaschailleanais. **Power I's**, cumhachtchailleanais nó c. chumhachta.
LOST Ar strae, ar iarraidh, caillte.
LOUD L. and clear, ardsoiléir.
LOUD-SPEAKER callaire. **L. cone**, coirceog ch. **Moving coil I**, c. tochardáin ghluaiste.
LOUNGE Tolglann.
LOW Íseal. **L. frequency**, ísealmhnicíocht. **L. tension**, ísealvoltas.
LOWER Ísliú, íos, níos ísle, íochtarach.
To I. a boat, bád a chur ar uisce. **To I. a target to half-mast**, targaid a ísliú go leathchrann. **L. establishment**,

Lyonaisse

íosbhunaíocht. **L. power**, cumhacht níos ísle. **L. staffs**, foirne íochtaracha.
LOWERED The sights are I, tá na treoracha ísliithe.
LOYAL Dílis, tairiseach (do).
LOYALTY Tairiseacht, dílseacht.
L PLATE Pláta L, L-phláta.
LUBBER L. line, iúl-líne.
LUBRICANT Ábhar bealaithe.
LUBRICATING L. grease, gréisc bhealaithe.
LUBRICATION Bealú.
LUBRICATOR Bealaitheoir.
LUCK Ádh.
LUCKY Ámharach, sonaí.
LUG Cluaisín. **Connecting I**, c. ceangail.
Guiding I's, cluaisíní treoraithe.
Locking I's, c. glasála. **Safety I**, cluaisín sábhála. **L. on rear cover lock for lock spring**, c. as ghlas an chúlchlúdaigh do ghlastuailm.
Resistance I, c. friotaíochta.
LUGGAGE Bagáiste.
LUKEWARM Bogthe, patuar, duine fuarchúiseach.
LULL Sos, sánas. **L. in fighting**, sos sa troid.
LUMINOUS L. arrow, saighead lonrach.
LUMP Cnap. **L. sum**, cnapshuim.
LUNCH Lón.
LUNG Scamhóg.
LUNGE *vb.* Suinnsim, *n.* suinns.
LUSTRE Loinnir.
LUTING (G. T.) Lúitín.
LYING L. in State, Luí faoi Ghradam.
LYONAISSE Líonáis. **Chicken liver L**, l. d'ae sicín.

M

MACADAMIZED M. roads, bóithre macadamaithe.

MACH M. stem, machghas. **M. effect**, éifeacht mhachghais.

MACHINE M. Gun, inneallghunna.

M.G. belts, criosanna inneallghunna.

M.G. company, complacht i. **M.G. C.**

in attack/ defence, c. i. ar ionsaí/ ar cosaint. **M.G. competition**, comórtas

i. **M.G. nest/ position**, nead/ suíomh

i. **M.G. section/ subsection**, gasra/ foghasra i. **M.G. symbol**, samháltán

i. **M.G. oblique traversing target**, targaid sceabhathrasnála i. **M.G.**

stoppages target, t. stopanna i. **M.**

gunner, inneallghunnadóir. **Loading**

m., meaisín lódála. **M. operator**,

oibritheoir meaisín. **To m. -gun enemy**

troops, lámhach inneallghunna a

dhéanamh ar thrúpaí namhad. **Lifting**

m., inneall tógála. **M. tool setter and**

operator, socraitheoir is oibritheoir

meaisínuirli sí. **Syko m.**, gléas syko.

MACHINERY Sáslach, innealra.

MACHINIST Meaisíneadóir.

MACKEREL Ronnach, maicréal.

MAD Ar buile.

MAGAZINE Piléarlann (*cartridge-chamber*), armthaisce (*storehouse for amn. etc.*), armlann (*factory and store*). **Badly-filled m.**, p. drochlíonta.

M. auxiliary spring, tuailm chúnta philéarlainne. **M. base/ bolt**, bonn/

bolta p. **M. bolt retaining pin**, biorán

coinnithe bolta p. **M.b. spring**, tuailm

bolta p. **M.b. thumbpiece**, slóidín bolta

p. **M. case/ catch**, cás/ greamaire p. **M.**

catch lock/ nib, glas/ gob greamaire

p. **M.c. spring**, tuailm greamaire p. **M.**

centre block, lárbhloc p. **M. centre**

disc, lárdhiosca p. **M. c. d. rivets**,

seama lárdhiosca p. **M. filler/ follower**,

líontóir/ leantóir p. **M. Fort**, An Dún

Armthaisce. **Forward portion of m.**,

íochtar éadan p. **Left/ right m. stop**

pawl, bac-cheapachóir clé/ deas p. **M.**

lip/ loop, liopa/ lúb p. **M. opening**

cover, clúdach logall p. **M. pins**,

bioráin ph. **M. platform**, léibheann

p. **M. p. spring**, tuailm léibheann p.

Plunger of m. bolt, tumaire bolta p.

M. post, post p. **M. stop pawls spring**,

tuailm bac-cheapachóirí p. **M. testing**

gauge, tomhas tástála p. **M. tube**,

feadán p. **To change m's**, piléarlanna

a athrú. **To charge a m.**, piléarlann a

líonadh.

MAGNANIMOUS Mórrintinneach.

MAGNESIUM Maignéisiam.

MAGNET Adhmaint (*mineral*),

maighnéad (*elec.*).

MAGNETIC Adhmainteach (*mineral*),

maighnéadach (*elec.*). **M. compass**,

compás adhmainteach. **M. effects**,

iarsmaí maighnéadacha. **M. effects**

of electric current, iarsmaí

maighnéadacha srutha leictrigh.

M. field, réimse maighnéadach. **M.**

flux, fosc maighnéadach. **M. force**,

fórsa maighnéadach. **M. induction**,

ionduchtú maighnéadach. **M. intensity**,

déine mhaighnéadach. **M. north**,

tuaisceart adhmainteach.

MAGNETISATION Adhmaintiú,

maighnéadú.

MAGNETISM Adhmainteas,

maighnéadas. **External m.**,

maighnéadas eachtrach.

MAGNETO Maignéató.

MAGNETOMETER

Maighnéadmhéadar.

MAGNIFICATION M. of the right

eyepiece, formhéadú na súilmhíre deise.

MAGNIFIER Formhéadaitheoir.

MAGNIFY *vb.* Formhéadaim. **To m. low-frequency current**, sruth ísealmhínicíochta a fformhéadú. **M'ied image**, íomhá formhéadaithe.

MAGNIFYING M. glass, gloine formhéadaithe.

MAGPIE Meaig (*target*).

MAHOGANY Mahagaine.

MAIDEN Maighdean. **M. name**, ainm muintire, ainm athar.

MAIL Registered m., post cláraithe.

MAIN Príomh-. **M. attach**, príomhionsaí. **M. body**, tromlach. **M. components**, p.-chomhpháirteanna. **M. effort**, príomhiarracht. **M. position**, príomhshuíomh. **M. unit grouping**, príomhghrúpáil aonad. **From m. to rear HQ.**, ó ph. go cúlcheanncheathrú.

MAINGUARD Príomhgharda.

MAINLAND Mórthír, tír mór.

MAINLY To be m. dependent on, bheith i gcleithiúnas go mór mór ar.

MAINS Príomhshreanga (*elec.*).

MAINSRING Príomhthuailm. **M. adjusting screw**, scriú coigeartach príomhthuailme. **M. cap**, caipín p. **M. c. pin**, biorán caipín p. **M. housing**, cumhdach p.

MAINTAIN Cothabhálaim, cothaím, coinním, coimeádam. **To m. the direction of attach**, treo an ionsaí a choimeád. **To m. forces**, fórsaí a chothabháil. **To m. morale**, meanma a chothú. **To m. order/ a position**, riar/ suíomh a choimeád. **To m. the standard of efficiency laid down**, an caighdeán éifeachtúlachta atá leagtha síos a choimeád. **To m. interest**, suim a choimeád/ a chothú.

MAINTENANCE Cothabháil, cothú. **Running m. (M.B.R.)**, cothabháil ar bóthar. **M. section/ services/ unit**, gasra/ seirbhísí/ aonad cothabhála. **M. area**, líomatáiste cothabhála. **M. charge**, muirear cothabhála.

MAJOR Maor, mór. **M. attach**, mórionsaí. **M. -general**, maorghinearál.

MAJORITY Tromlach, formhór. **M. of the members of a military court**, tromlach de chomhaltáí cúirte míleata.

MAKE Déan, déantús. **To m. away with military property**, déanamh ar shiúl le maoin mhíleata. **To m. good (compensation for damage)**, (cúiteamh i ndamáiste) a shlánú.

MALADJUSTMENT Mí-oiriúint.

MALADMINISTRATION Míriaradh.

MALARIA Maláire.

MALE Fireann.

MALICE Mailís.

MALIGNANT Ainsealach.

MALINGERING Dúmas breoiteachta.

MALLET Rawhide m., máilléad scithe úire.

MALTREAT Tugaim drochíde.

MAN M'power, fearchumhacht. **To m. the defences**, na córacha cosanta a ghabháil. **M. management**, ionramháil fear.

MANAGE Láimhseálaim.

MANAGEMENT Bainisteoireacht, bainistí. ionramháil. **International crisis m. (PfP)**, bainistíú éigeandála idirnáisiúnta. **Office m.**, bainisteoireacht oifige. **M. Information Framework (MIF)**, Creat Faisnéise Bainistíochta (CFB).

MANDATE Sainordú.

MANDATORY Sainordaitheach.

MANE Moing.

MANGANESE Mangainéis.

MANHOLE Poll talún, dúnpoll.

MANIFESTO Forógra.

MANIFOLD Ilphíobán.

MANIPULATE To m. the working head, an roithín oibrithe a láimhsiú.

MANIPULATION Faulty m., láimhsiú Lochtach.

MANLY Fearúil, fearga.

MANNER In the prescribed m., sa slí

Mannerly

ordaithe. **The m. of the instructor**, dóigh (iompar) an teagascóra. **Good m's**, dea-bhéasa. **In the following m.**, mar seo/ mar a leanas.

MANNERLY Béasach, múinte.

MANOEVRABILITY M. of a tank, infíocht tanc.

MANOEUVRE Infíocht. **Area of the m's**, líomatáiste na n-infíochtaí. **Encircling/ map m.**, infíocht chiorclaithe/ léarscáile. **Outflanking m.**, i. ghanfhiosaíochta.

MANSION Mainteach, teach mór.

MANSLAUGHTER Dúnorgain.

MANTELPIECE Matal.

MANTLET M. cover, clúdach an phláta chaomhnaithe.

MANUAL M. of fieldcraft and battle drill, lámhleabhar machairíochta agus druile catha. **M. of mortar/ sword**, l. an mhoirtéir/ chlaímh. **Signal procedure m.**, l. nós imeachta comharthaíochta. **Training m.**, l. traenála. **M. of military security**, lámhleabhar dionachta míleata. **M. of staff duties**, lámhleabhar dualgas foirne.

MANUFACTURING Déantóireacht. **M. variations**, éagsúlachtaí déantóireachta.

MANURE Aoileach, leasú.

MANY Go leor, mórán.

MAP Léarscáil. **Administrative m.**, l. riaracháin. **Administrative situation m.**, l. staid riaracháin. **Blank m.**, l. bhán. **Circulation m.**, l. chúrsaíochta. **Contoured m.**, l. chomhchuartha. **Fighting m.**, l. troda. **Geological m.**, l. gheolaíochta. **Gridded m.**, l. ghreillithe. **Hill- shaded m.**, l. chnocscáilithe. **1/2-inch-the-mile m.**, l. 1/2-ortalach in aghaidh an mhíle. **Intelligence m.**, l. faisnéise. **Large-/ medium/ small-scale m's**, léarscáileanna mór-/ meán-/ beagscála. **Layered m.**, léarscáil slaodaithe. **M. maker**, déantóir

March

léarscáile. **M. measurer**, tomhaiseoir léarscáile. **Modified and gridded m.**, léarscáil mhionathruithe ghreillithe. **Operation m.**, l. oibríochta. **Ordnance Survey m.**, l. Suirbhéireachta Ordanáis. **Outline m.**, l. imchrutha. **Panoramic m.**, l. lánléargais. **Position m.**, l. suímh. **M. projections**, tarlaicí léarscáile. **M. reading**, léamh l. **M. reference**, tagairt l. **Relief m.**, léarscáil rilífe. **M. reproduction**, atáirgeadh léarscáileanna. **Rough m.**, l. bhreacchruinn. **M. sheet**, bileog léarscáile. **M. spotting**, breicineoireacht l. **Situation m.**, léarscáil staid. **Unit s. m.**, l. staid aonaid. **Squared m.**, l. chearnaithe. **Strategic m.**, l. straitéiseach. **M. symbols**, samháltáin léarscáile. **Tactical m.**, léarscáil oirbheartaíochta. **Topographical m.**, l. dinnseanchais. **Uncontoured m.**, l. gan chomhchuar. **To m. a piece of country**, l. de roinn tíre a dhéanamh. **Artillery defensive fire m's**, léarscáileanna lámhach cosaint airtléire. **Battle m's**, léarscáileanna catha. **Commander's battle m.**, léarscáil chatha an cheannasaí. **Duty officers' m's**, léarscáileanna oifigeach dualgas. **G.1 situation m.**, léarscáil staid G.1. **Going m.**, l. imeachta. **Information centre m's**, léarscáileanna airmheán eolais. **Intelligence situation m.**, léarscáil staid faisnéise. **M. exercise**, freachnamh léarscáile. **M. production**, táirgeadh léarscáileanna. **Operations situation m.**, l. staid oibríochta. **M. code**, cod léarscáile. **Patrol m.**, l. phatróil. **Scale of m.**, scála léarscáile. **Special display m.**, léarscáil speisialta taispeántais. **Working m.**, l. oibre.

MARCH *vb.* Máirseálaim, *n.* máirseáil. **Approach m.**, máirseáil tarrachtana. **Day m.**, m. de lá. **Flank m.**, m. chliatháin. **A force moving by m.**

Marching

route, fórsa ag gluaiseacht de bhealach máirseála. **Forced m.**, máirseáil éigeantach. **Night m.**, m. d'óiche. **The 'M. Past'**, An 'Mh. thar Bráid'. **Route m.**, máirseáil bhealaigh. **Slow m.**, mallmháirseáil. **To m. on a compass bearing**, máirseáil de réir treouillinn chompáis. **To m. on Dublin**, m. ar Bhaile Átha Cliath. **To m. (to m. off) the troops**, na trúpaí a mháirseáil chun siúil. **To m. to attention/ in double time**, máirseáil ar aire/ ar sodar. **To m. on/ off the Colours**, Na Bratacha a thabhairt ar paráid/ a bhreith ón bparáid. **M. on**, máirseáil ar. **M. to**, máirseáil go dtí.

MARCHING M. in quick/ slow time, máirseáil ar mear/ mallchéim.

MARGIN Imeall. **M. of safety in overhead fire**, achar sábhála i lámhach lasnairde. **The part of the range which gives the greatest safety m. against oblique fire**, an chuid sin den raon is sábháilte ó sceablámhach.

MARINE Muirí.

MARITIME M. law, dlí muirí.

MARK **Along the line of low water m.**, feadh cothrom díthrá. **Gun aiming m.**, marc dírfochta gunna. **Maximum m's**, marcanna uasta. **Ranging m.**, marc raonála. **Reference m.**, m. tagartha. **M. time**, greadaig (fút nó fúibh). **The infinity m.**, an marc éigríche.

MARKERS (*drill*) Marcálaithe. **Rear m.**, cúlmarcálaithe. **To form on their m.**, dul in eagar de réir a marcálaithe.

MARKING **Staff m's**, marcanna foirne. **Unit vehicle m's**, m. feithiclí aonaid. **Distinguishing m's**, comharthaí ar leith. **Map m.**, marcáil léarscáile. **M. time**, greadadh fúm, etc.

MARKSMAN Aimsitheoir. **M's badge**, suaitheantas aimsitheora. **M. cup**, corn aimsitheoireachta.

MARKSMANSHIP Aimsitheoireacht.

Material

Rifle m., a. mhuscaeid.

MARQUEE Ollphuball.

MARRIED M. establishment, bunaíocht phósta. **Married Quarters**, ceathrúna do lucht posta.

MARROW Mearóg (*vegetable*).

MARSH Riasc, g. réisc, *pl.* Riasca.

MARSHAL Marascal. **Chief M.**, Príomh-mh.

MARSHALLING M. yard, clós cogairse.

MARTIAL M. arts, na healaíona oscartha, **M. law**, dlí airm.

MARTYR Mairtíreach.

MASCULINE Fearúil, fireann.

MASKED M. lamp, lampa cumhdaithe.

MASONRY M. wall, Balla moirtéil.

MASS Toirt, meall. **M. of iron**, dlúmh iarainn. **Solemn Requiem M.**, Aifreann Éagnairce Sollúnta. **To m. troops**, trúpaí a thiomsú. **M. numbers**, toirt uimhreacha. **M. unit**, toirt aonad. **Great m's of people**, sluaite móra daoine. **Great m's of land**, meallta móra talún. **M. destruction weapons**, armáin léirscriosta. **M. production of weapons**, olltáirgeadh armán.

MASSAGE Suathaireacht.

MASSE **Employment of batteries en m.**, batairí a usáid ina ndlúimh.

MASSEUR Suathaire.

MASSEUSE Bansuathaire.

MASSING (of troops) cruinniú (trúpaí), tiomsú.

MASTER M. eye, príomhshúil **M. hand**, Príomhlámh.

MASTERFUL Tiarnasach, máistriúil.

MASTERPIECE Sárobair, sárshaothar.

MATCHET Maitéad.

MATERIAL Ábhar. **Cleaning m's**, ábhair ghlanta. **Gritty m's**, á. ghreanacha. **Live m. (G.T.)**, ábhair beo. **Organic m's**, bunábhair orgánacha. **Maintenance m.**, á. cothabhála. **Solid m.**, á. tathagach. **M. for a reply**, á.

Maternity

freagra. **Classified m's**, ábhair aicmithe. **To draft the m.**, dréacht a dhéanamh den ábhar. **To obtain m.**, ábhar a fháil. **Raw m.**, bunábhar.

MATERNITY Máithreachas. **M. leave**, saoire mháithreachais

MATHEMATICAL M. ratio, cóimheas matamaiticiúil.

MATRON Mátrún.

MATTER Ábhar.

MATTRESS Tocht.

MATURE Aibí.

MAUL Smiste.

MAXIM Firinne ghinearálta, seanrá, léireasc.

MAXIMUM *adj.* Uasta, *n.* Uasmhéid. **M. fire effect**, lámhachéifeacht uasta. **M. brilliance**, loinnir u. **M. period of continous sick leave**, tréimhse uasta de shaoire bhreiteachta leanúnach. **M. range**, raon uasta. **M. permissible range error**, raonearráid incheadaithe u. **The m. of surprise**, barr na gannfhiosaíochta.

MEADOW Móinéar.

MEAL Béile, proinn.

MEAN Meán; suarach, ainis, sprionlaithe; íseal. **The mean of a series of readings** (R.F.) an meán de shraith léamh. **M's of communication**, cóir chumarsáide. **M's of ignition**, ábhar adhainte. **M. Percentage of error**, meánchéatadán earráide. **M's of transport**, córacha iompair. **The means of two ranges**, meán dhá raon. **M. deviation**, meándiall. **M. point of impact**, meánphointe turrainge. **The m. residual**, an meániarmhar.

MEANING **Within the m. of the paragraph**, de réir brí na míre. **M'less**, gan chiall.

MEASLES Bruitíneach.

MEASURE Tomhas, tomhaisim. **Disciplinary/ security m's**, bearta araionachta/ díonachta. **Local security**

Medal

m's, b. d. áitiúla. **Unit of m.**, aonad tomhais. **M'd**, tomhaiste.

MEASUREMENT **Degree m.**, céimthomhas.

MEASURER Tomhaiseoir.

MEASURING M. rings/ rod, Fáinní/ slat tomhais.

MEAT Feoil.

MECHANIC Meicneoir. **Radar m.**, m. radar.

MECHANICAL Meicniúil. **M. energy**, fuinneamh m., **M. engineer**, innealtóir m. **M. failure** (*veh.*), loiceadh m., cliseadh m. **Movement by m. transport**, gluaiseacht d'iompar m. **M. transport officer**, oifigeach iompair mheicniúil.

MECHANICALLY **M. -propelled vehicle**, feithicil innealltiomána. **M. operated**, oibrithe go meicniúil.

MECHANIC Meicneoir.

MECHANICS Meicnic.

MECHANISATION Meicniú.

MECHANISED **M. field kitchen**, cistin mhachaire mheicnithe.

MECHANISM Meicníocht. **Additional m.**, m. sa bhreis. **Advanced / elementary m.**, m. ardchéime/ bhunchéime. **Elevating m.**, m. ardaithe. **Firing m.**, m. lámhaigh. **F. m. cover**, clúdach meicníochta lámhaigh. **Breech m.**, craosmheicníocht. **Lever of b. m.**, luamhán craosmheicníochta. **Sighting m.**, meicníocht treorála. **Traversing m.**, meicníocht trasnála.

MEDAL Bonn. **The Service M.**, An B. Seirbhíse. **The 1916 M.**, An B. 1916. **Bronze circular m.**, b. comhchruinn umha. **Emergency Service M.**, B. Seirbhíse Éigeandála. **Military M. for Gallantry**, B. Míleata Calmachta. **M. with/ without Bar**, b. le/ gan barra. **M. ribbon**, ribín boinn. **M. with ribbon**, bonn le ribín. **Distinguished Service M.**, Bonn Seirbhíse Dearsna. **The**

Service (1917-1921) M., B. Seirbhíse (1917-1921). **Obverse side of m.**, éadan boinn. **Reverse side of m.**, Cúl b.

Runnerup m's, b. na neasach.

MEDIA The media, na meáin chumarsáide.

MEDIATE Idirghabhaim.

MEDICAL M. detachments/ installations/ officer/ plan, díormaí / feistis/ oifigeach/ plean liachta.

Medical examination, scrúdú dochtúra.

M. record card, cárta taifid liachta. **M. stores/ umpires/ unit**, stórais/ moltóirí/ aonad liachta. **M. advice**, comhairle liachta. **M. forward treatment unit**, aonad tulchóireála liachta. **M. reception station**, stáisiún glactha liachta. **M. Corps**, An Cór Liachta. **M. case sheet**, cásbhileog liachta. **M. history sheet**, stairbhileog liachta. **M. ward**, aireagal liachta.

MEDICALLY A soldier m. graded not lower than -/3/3/3/4/4., saighdiúir nach lú ná -/3/3/3/4/4. a ghrád liachta.

Demobilised temporarily m. unfit, díshlógtha go sealadach de dheasca easláinte. **M. fit**, infheidhme liachta.

MEDICATED M. lint, líonolann íocleasaithe.

MEDICINE Íoc, *pl.* íoca, cógas. ‘**M. on duty**’, ‘íoc ar dualgas’.

MEDIOCRE Lagmheasartha.

MEDIUM Meán, meánach. **M. anti-aircraft**, frithaerárthach meánach. **M. fire**, meánlámhach. **M. frequency amplifier**, aimplitheoir meánmhinióchta. **M. reconnaissance**, taiscéalaíocht mheánach. **Surrounding m.**, meán timpeallach.

MEETING Extraordinary general m. of mess, cruinniú ginearálta neamhghnáth bialainne. **Ordinary general m.**, gnáthchruinniú ginearálta. **M. engagement**, comhrac teagmhála. **M. point**, pointe coinne.

MEGATON Meigeaton.

MEGGER Meigear.

MELON Mealbhacán. **Chilled m. segment**, sceallán mealbhacáin reoite. **Fresh m.**, m. úr.

MEMBER Ball, comhalta. **Associate m.**, seachchomhalta. **M. of the Royal Institute of Architects of Ireland**, comhalta d’Institiúid Ríoga Ailtirí na hÉireann. **Dining/ non-dining m.**, c. proinneach/ neamhproinneach. **Military m’s of the Defence Council**, comhaltaí míleata den Chomhairle Chosanta. **The m. who is the senior officer**, an comhalta gurb é an t-oifigeach is sinsearaí é. **Waiting m. of court**, C. feithimh de chúirt.

MEMBERSHIP Comhaltas, ballraíocht. **Associate/ ordinary m.**, seachchomhaltas/ gnáthchomhaltas. **Corporate/ honorary/ temporary m.**, comhaltas corpraithe/ oinigh/ sealadach.

MEMOIRS Cuimhní cinn.

MEMORANDUM M. of examination of machine guns, meabhrán ar scrúdú inneallghunnaí. **M. of examination and inspection of light machine guns**, m. ar s. agus cigireacht inneallghunnaí éadroma. **M. of understanding**, meamram ar tuisceana.

MEMORIAL National M., Cuimhneachán Náisiúnta.

MEMORY Cuimhne.

MENINGITIS Meiningíteas.

MENSURATION Miosúireacht.

MENTAL M. estimate, meastachán san intinn.

MENTION Luaim.

MERCHANDISE Marsantas.

MERCURY Airgead beo.

MERCY Trócaire.

MERIDIAN Nóinlíne.

MERINGUE Meireang.

MERIT His military conduct m’s an assessment of not lower than ‘Good’,

Meritorious

meastar nach ísle ná ‘go maith’ a iompar míleata. **In order of merit**, in ord fiúntais.

MERITORIOUS M. service, seirbhís inmholta.

MESS Bialann. M. accounts, cuntais bhialainne. **M. bar/ caterer**, beár/ lónadóir bialainne. **Corporals’/ privates’/ officers’/ sergeants’ m.**, bialann na gceannairí/ na saighidúirí/ na n-oifigeach/ na sáirsintí. **M. credits/ debits**, creidiúnais/ fiachais bhialainne. **Defence Forces’ Headquarters Officers’ M.**, bialann na nOifigeach Ceannteathrún Óglaigh na hÉireann. **M. kit/ meeting**, feisteán/ cruinniú bialainne. **M. property/ records**, maoin/ taifid bhialainne. **M. room/ rules/ secretary**, seomra/ rialacha/ rúnaí bialainne. **M. tin**, stan bia.

MESSAGE Cipher m., teachtaireacht rúnscript. **Code m.**, códeachtaireacht. **M. from**, t. ó. **Relay m.**, t. athchraolta. **Verbal m.**, t. ó bhéal. **Formal m.**, t. fhoirmiúil. **Long m.**, t. fhada. **M. centre**, airmhéan teachtaireachtaí. **Send your m.**, seol do theachtaireacht. **To clear m’s**, teachtaireachtaí a imríteach. **To send a m. in clear**, t. a chur ar aghaidh i léirscript. **M. passed**, t. Seolta.

MESSING M. allowance, liúntas bialannais.

METAL Miotail. M. conductors, conductairí miotail. **Sheet m.**, leathánmhiotal. **S. m. worker**, oibrí leathánmhiotail. **Base m.**, m. neamhlómhar.

METALLIC Miotalach. M. deposit, iarsma m.

METALLURGICAL Miotalóireach.

METEOROLOGICAL Meitéareolaíoch.

M. report, tuarascáil mheitéareolaíoch.

METEOROLOGIST Meitéareolaí.

METEOROLOGY Meitéareolaíocht.

Micrometer

METER Méadar. Moving coil m. m. luailchora.

METHOD Modh. Distant aiming point and post m., m. fadphointe díriochta agus cuailí. **Appearance m.** (*musk*) m. dealraimh. **Back (forward) bearing m.**, modh treo-uillinne ar gcúl (ar aghaidh). **Bisection m.** (*R.F.*), m. déroinnté. **Crest m.**, cíormhodh. **Degree m.**, céim-mhodh. **Direction m.**, treomhodh. **Director m.**, modh stiúrthóra. **Finger m.**, méarmhodh. **Horizontal/ vertical clock ray m.**, modh gathanna an chloig chothrománaigh/ ingearaigh. **M. of adjustment/ firing/ harmonization/ instruction**, modh coigeartaithe/ lámhaigh/ comhchuibhithe/ teagaisc. **M’s of judging distance**, modhanna fadmheasa. **Breaching m(s)**, modh (anna) tolgtha. **The known range m.** (*R.F.*), modh fad ar eolas. **Predicted m’s of fire**, modhanna réamh-mheasta lámhaigh. **Peg or post m.**, modh pionnaí nó cuailí. **Platform m.** (*M.B.R.*), m. léibhinn. **M. of scoring/ signalling**, m. scórála/ comharthaíochta. **Target, observation post and gun m.**, modh targaide. poist bhreathnadóireachta agus gunna. **Tracing paper m. of resection**, M. ateachtha le rianpháipéar. **Voice control m’s** (*mortar*), modhanna rialaithe ó bhéal.

METRE Méadar.

METRIC M. system, córas méadrach.

METRONOME Méadranóm.

MICA Míoca. M. condenser, comhdhlúthadán míoca.

MICRO Micrea. M. amp, micrea-aimp. **M. farad**, micrea-fharad. **M. henry**, micrea-anraí. **M. volt**, micreavolt. **M. watt**, micreavat.

MICROBE Miocrób.

MICROFILMING Micreascannánú.

MICROMETER Mionmhéadar. M.

Microphone

- head/ pointer**, ceann/ pointeoir mionmhéadair.
- MICROPHONE** Micreafón.
- MICROSCOPE** Micreascóp.
- MIDDEN** Otrach, carn aoiligh.
- MIDDLE M. distance**, meánra, meántalamh.
- MIDDLEWEIGHT** Meánmheáchan. **M. winner/ runner-up**, buaiteoir/ neasach meánmheáchain.
- MIDSHIPMAN** Meánloingseach.
- MIGRAINE** Mígréin.
- MILDEW** Caonach liath.
- MILE M's in the hour**, mílte san uair. **M's per hour**, m. per uair. **Statute m.**, míle reachtúil. **M'post**, cuaille míle. **M'stone**, cloch mhíle.
- MILEAGE M. for tyres**, míleáiste do bhoinn.
- MILITARY** Míleata. **M. alliance**, comhaontas míleata. **M. Attaché**, Attaché Míleata. **M. cemetery**, reilig mhíleata. **M. College**, An Coláiste M. **M. mission**, misean m. **M. Police**, Póilíní Airm. **M. Police Corps**, Cór Póilíní an Airm. **The M. Police School**, Scoil Póilíní an Airm. **M. Police Company**, Complacht Póilíní Airm.
- MILKFED M. chicken**, Lachtsicín.
- MILL** Muileann. **M'pond**, Linn mhuilinn.
- MILLED M. head**, ceann corriomaireach. **M. h. sleeve**, muinchille chorriomaireach. **M. h. s. extension**, síneadh muinchille corriomairigh.
- MILLI** Milli. **M. amp**, m.-aimp. **M. henry**, m.-anraí. **Millivolt**, millivolt. **Milliwatt**, millivat.
- MILLRACE** Rás muilinn.
- MINCE** Mionra. **M. meat**, mionfheoil. **M. pie**, pióg mhionra.
- MIND** Aigne, intinn. **Receptive m.**, aigne shoghabhála/ ghabhálach. **One track m.**, a. aonrianach.

Mint

- MINDER Machine m.**, feighlí measín.
- MINE** Mianach. **Contact/ drifting/ dummy/ floating/ land/ magnetic/ trap m.**, m. teagmhála/ ar snámh/ bréige/ snámhach/ talún/ maighnéadach/ gaiste. **M. layer/ planter/ sweeper/ detector**, suiteoir/ plandóir/ scuabadóir/ brathadóir mianach. **M. belt**, crios m. **Stranded m.**, mianach ar trá. **To m. a road**, mianaigh a chur i mbóthar. **Anti-personnel m's**, mianaigh frithphearsanra. **Anti-tank m's**, mianaigh fritanc. **To set m's**, mianaigh a chur ar tinneail. **To sow m's**, mianaigh a chur.
- MINEFIELD** Log mianach. **M. clearance**, imréiteach log mianach. **M. row**, sraith log mianach. **M. strip**, stiall log mianach. **Barrier m.**, log mianach bacainneach. **Defensive m.**, l. m. cosantach. **Dummy/ phoney m.**, l. m. bréige/ bréagach. **Protective m.**, l. m. caomhnaitheach.
- MINERAL** *n.* Mianra, *adj.* mianrach. **M. jelly**, glóthach mianrach.
- MINIATURE M. ammunition**, mionlónlamhaigh. **M. range**, mionraon. **M. range practices**, cleachtas ar mionraon. **M. solar system**, mionchóras gréine. **M. replica of a landscape target**, mionsamhail de thargaid tírdhreacha.
- MINIBUS** Mionbhus.
- MINIMUM** *adj.* Íosta, *n.* íosmhéid. **The m. elevation/ standard of height/ safety range**, an t-ardas/ an caighdeán airde/ an raon sábhála íosta.
- MINISTER** Aire. **Ministerial Air Transport Service (MATS)**, Seirbhís Aeriompair Aireachta (SAA).
- MINOR** **To enlist a minor**, mionaoiseach a liostáil. **M. relief**, mionrilíf.
- MINT** Miontas. **M. sauce**, anlann miontais.

MINUS Lúide.

MINUTE M. book, leabhar miontuairisce. **M. organisms**, mionorgánaigh. **5 m's of deflection**, cúig nóiméid sraonachta. **M's of a meeting**, miontuairiscí ar chruinniú. **Angle in minutes**, uillinn i nóiméid.

MIRAGE Mearú súl.

MIRROR Scáthán. **Bore-examination m's**, scátháin chróscrúdaithe. **Driving m.**, scáthán tiomána. **Reflector m.**, scáthán frithchaiteach.

MISADVENTURE Míthapa.

MISAPPLYING Fraudulently m. military goods, earraí míleata a chur chun mífheidhme go calaoiseach.

MISSAPPROPRIATE Mídhílsim.

MISBEHAVIOUR M. of a kind not evidencing cowardice, mí-iompar de shaghas nach cosúil gur meacht faoi deara é.

MISCALCULATION Mí-áireamh.

MISCELLANEOUS Ilghnéitheach. **M. duties**, dualgais ilghnéitheacha.

MISCONDUCT Mí-iompar.

MISDEMEANOUR Oilghníomh.

MISERABLE Ainnis, dearóil, donái.

MISERLY Sprionlaithe.

MISFIRE (*gun*) *n.* Loictheach, *vb.* loiceadh.

MISFIRED M. round, loictheach.

MISHANDLING **Deliberate m. (G.T.)**, míláimhseáil d'aon ghnó (de bhun tola).

MISHAP Taisme, míthapa.

MISINTERPRET I m., bainim ciall chontráilte as.

MISLEAD To m. the enemy, an namhaid a chur ar míthreo.

MISLEADING M. information, eolas míthreorach.

MISPRINT Dearmad cló.

MISREPRESENT *vb.* Mífhaisnéis a dhéanamh (ar).

MISS To record a m. (R.P.), urchar iomrallach a bhreacadh síos. **To m. a**

practice, cleachtas a chailleadh. **I m (feeling)**, airim uaim.

MISSED M. shot, urchar iomrallach.

MISSILE Diúracán. **Guided m's**, diúracáin treoraithe.

MISSING M. in action, ar iarraidh i gcomhrac.

MISSION **Combat/ delaying/ fire/ intelligence/ interception/ protective/ reconnaissance/ specific/ security/ support/ tactical m.**, misean comhraic/ moillitheach/ lámhaigh/ faisnéise/ tascartha/ caomhnaitheach/ taiscéalaíochta/ sonrach/ díonachta/ tacaíochta/ oirbheartaíochta.

Accomplishment of m., cur i gcrích an mhisin.

MIST Ceobhrán.

MISTAKE Dearmad.

MISUNDERSTANDING Míthuisicint.

MISUSE Mí-úsáid.

MITIGATE To m. a punishment, pionós a mhaolú.

MITIGATION M. or partial m. of a sentence, maolú nó páirtmhaolú pianbhreithe.

MIXTURE Meascán.

MOBILE Soghluaiste. **M. fire controller**, rialaitheoir s. lámhaigh. **M. fire unit**, lámhachaonad s. **M. phone**, teileafón póca.

MOBILISATION Slógadh. **M. day**, lá an tslógaidh. **M. equipment/ stamp**, trealamh/ stampa slógaidh. **Test m.**, slógadh tástála. **General m.**, s. coiteann. **M. order**, ordú slógaidh.

MOBILISE *vb.* Slógaim.

MOBILITY Soghluaisteacht. **M. of fire**, s. lámhaigh. **Unnatural m. of a limb**, s. mhínádúrtha ghéige. **The unit must retain its m.**, ní mór don aonad fanacht i dtreo gluaiseachta.

MOCK M. turtle soup, anraith turtair bhréige.

MODE Modh, slí.

Model

MODEL M. of a defended harbour/ a fort/ a gun emplacement/ a recuperating system, miondealbh de chuan cosanta/ de dhún/ d'fhoslár gunna/ an chórais athsheolta. **Sand m.**, m. gainimh.

MODERATE Measartha.

MODERATOR Maolaire (*N.W.*).

MODERN Nua-aimseartha.

MODEST Neamhthoirtéiseach, uiríseal.

MODIFICATION M's of fire plan, mionathruithe ar phlean lámhaigh. **M. of punishment**, maolú pionóis.

MODIFIED M. courses, cúrsaí mionathraithe. **M. direct laying**, pointeáil dhíreach mhionathraithe.

MODULATE Modhnaim.

MODULATED M. continuous waves, tonnta leanúnacha modhnaithe. **M. frequency**, minicíocht mhodhnaithe.

MODULATION Modhnú. **Cross m.**, trasmhodhnú.

MOISTURE Taise.

MOLE Tonnchosc (*M.R.*), mól.

MOLECULAR M. theory of magnetization, teoiric mhóilíneach mhaighnéadaíochta.

MOLECULE Móilín, *pl.* - í.

MOLEST To m. a sentry, cur isteach ar fhairtheoir.

MOLTEN M. metal, miotal leáite.

MOMENTUM Móiminteam. **Flywheel m.**, m. roth luastair.

MONITOR Monatóir.

MONITORING Monatóireacht, monatóiriú. **M. team**, foireann mhonatóireachta. **M. techniques**, teicníochtaí monatóireachta.

MONOCULAR Leathshúileach.

MONOTONOUS M. voice (instruction), glór aonréimeach, aontonach.

MONOXIDE Aonocsaíd.

MONTH Mí.

MONUMENT Séadchomhartha. **National M.**, S. Náisiúnta.

Motion

MOOR Móinteach, riasc, caorán. **To moor a ship alongside (a quay)**, Long a fheistiú le taobh na cé.

MOORAGE Leaba ancaire.

MOORING Acarsóid (*ionud*), feistiú (*loinge*). **M. post / rope**, Cuaille/ téad tire.

MOP Strailleán, mapa.

MOPPING M. up operations, oibríochtaí cartála.

MORAL Morálta. **M. courage**, misneach morálta. **The m. effect on the enemy would be great**, is mór a bhainfi de mhisneach an namhad.

MORALE Meanma, sprid. **The m. is high**, tá an mh, go hard. **To undermine the m. of troops**, baint ó mh. trúpaí. **To maintain m.**, m. a chothú. **Maintenance of m.**, cothú meanman. **To stimulate m.**, meanma a spreagadh.

MORE Níos mó, tuilleadh, breis(e).

MORGUE Marbhlan.

MORPHIA Moirfin.

MORTAR Moirtéar. **M. emplacement**, foslár moirtéir. **Brandt m.**, brantmhoirtéar. **B. m. subsection/ carrying sub-section**, foghasra/ foghasra iompair Brantmhoirtéir. **M. bombing report**, tuarascáil mhoirtéarbhuamála. **M. drill**, druil mhoirtéir. **M. fire unit**, lámhachaonad moirtéir. **M. fuze key**, eochair aidhnín moirtéir. **M. man/ NCO/ numbers/ pit**, Fear/ ONC/ uimhreacha/ sloc moirtéir. **M. platoon**, buíon mhoirtéir. **M. p. commander**, ceannasaí buíon mhoirtéir. **M. p. headquarters**, ceanncheathrú bhuíon mhoirtéir. **M. position**, suíomh moirtéir. **M. training**, traenáil mhoirtéir. **Trench m.**, moirtéar trinse. **M. practices**, cleachtais mhoirtéir.

MOSLEM Moslamach.

MOSS Caonach.

MOTION Gluaiseacht, luail. **The drill movements are divided into m's**, tá na gluaiseachtaí druile roinnte ina luailí.

Motive

MOTIVE Evidence as to m., fianaise ar thucaid.

MOTOR M'barge, mótarbháirse.

M'boat, mótarbhád. **M'cycle**, gluaisrothar. **M'cycle with side car**, gluaisrothar le taobhcharr.

M'cyclist, gluaisrothaí. **M'launch**, mótarlainse. **Starting m.**, mótar dúisithe. **M. torpedo boat**, mótarbhád toirpéad. **M. transport**, mótaríompar.

M'van, mótarveain. **Direct current m.**, m. srutha dírih. **Outboard m.**, m. seachbhoird. **M. squadron**, mótar scuadrún. **M. troop**, mótar thrúpa.

MOTORISED M. units, aonaid mhótaraithe. **M. patrols**, patróil mhótaraithe. **M. security detachments**, díormaí díonachta m.

MOTTO Mana.

MOULD *n.* Múnla, *vb.* múnlaím.

MOULDER Múnlóir.

MOUNT *vb.* Cuirim suas, bunaím, téim in airde. **To m. a gun**, Gunna a chur suas. **To m. a bipod/guard/mortar**, Déchosach/garda/moirtéar a bhunú.

MOUNTAIN Sliabh. **M. pass**, Mám sléibhe. **M. ridge**, Droim sléibhe.

MOUNTAINEERING Sléibhteoireacht.

MOUNTED M. officer, Marcoifigeach.

The "Slope" m. (*M.S.*), Claimhte "ar claon" ar muin capaill. **M. troops**, trúpaí ar fheithiclí.

MOUNTING Seastán (*gun*). **Guard M.**, Bunú Garda. **Portable m.**, Seastán iniompartha. **Rank insignia m's**, Gréasa inchomharthaí céime. **Rear m.** (*gun*), Cúlseastán. **M. pivot**, Seastán maighdeoise.

MOURNER Caointeoir.

MOUSTACHE Croiméal.

MOUTHPIECE Béalóg.

MOVABLE M. connecting rod ring, Fáinne gluaiسته slat cheangail.

MOVE To m. in quick time/into position/off to a flank/to the right

Multiple

(*left*), Gluaiseacht ar mearchéim/chun suímh/chun cliatháin /fó dheis (chlé).

To m. troops on a broad front, trúpaí a ghluaiseacht ar chathéadan leathan.

Tactical m., Beart oirbheartaíochta.

Preliminary m's, réamhghluaiseachtaí.

MOVEMENT Gluaiseacht. **M. by marching/ mechanical transport/ rail/rail and motor transport/road**, gluaiseacht de mháirseáil/ d'iompar meicniúil/d'iarnród/d'iarnród agus de mhótaríompar/de bhóthar. **Close order (drill) m's**, Gluaiseachtaí dlúthoird (druile). **M. due to recoil**, Gluaiseacht de dhroim athchasta.. **M. in convoy**, g. i gconbhua. **Flanking/mechanised m.**, g. chliathánachta/mheicnithe. **Night m.**, g. d'oíche. **Open order m's**, gluaiseachtaí oird oscailte. **Outflanking m.**, gluaiseacht scoite cliatháin. **Pincer m.**, pionsúrghluaiseacht. **Tactical/turning m.**, g. oirbheartaíochta/ iompála.

Time for m. to and from...., am chun teacht is imeacht idir...agus.... **M. by bounds**, g. de ráibí. **Line of m. of the target**. line ghluaiseachta na targaide.

M. control, rialú gluaiseachta. **M. c. officer**, oifigeach rialaithe gluaiseachta.

M. light, soilsiú gluaiseachta.

Covering m's, gluaiseachtaí clúdaigh.

Retrograde m., cúlghluaiseacht.

Uncovered m., gluaiseacht gan chlúdach. **Under command for m.**, faoi cheannas le haghaidh gluaiseachta.

MOVING M. coil ammeter, aimpmhéadar luailchora. **M. Coil measuring instrument**, tomhaiseoir luailchora. **M. coil meter**, méadar luailchora. **M. iron**, iarann gluaiسته.

MUDGUARD Pludgharda.

MUFFIN Bogaire.

MULLET miléad, lannach.

MULTIBARRELLED Ilbhairilleach.

MULTIPLE Iolra. **If the number is not a m. of four**, murab i. ar a ceathair an

Multiplication

uimhir. **M's of five metres**, iolraithe ar chúig mhéadar. **M. cylinder**, ilsorcóir.

MULTIPLICATION M. chain reaction, Imoibriú slabhrach iolraithe.

MULTIPLICITY Iomadúlacht.

MUMPS Leicneach (plucamas).

MUNITION Muinisean. **M. factory**, monarcha mhuinisin.

MUSCLE Matán. **M. exercises**, suathadh matán.

MUSHROOM Beacán, muisiriún, fás aon oíche. **M. -shaped cloud**, néal muisiriúchruthach. **M. portion** (*N.W.*), cuid mhuisiriúnach.

MUSIC Ceol. **Defence Forces' School of M.**, Scoil Cheoil Óglaigh na hÉireann.

MUSKETRY Muscaedaíocht.

MUSTER M. list, liosta tiomsachain. **M. parade**, paráid t.

MUTILATE Martraím.

MUTINY Frithcheilg, ceannairc. **To m.**, f. a dhéanamh.

Mysterious

MUTTON Caoireoil. **M. chop**, gríscín caoireola.

MUTUAL Comh- , frithpháirteach. **M. instruction**, comhartheagasc. **M. support**, comharthacaíocht.

MUZZLE Béal (*gun*). **M. attachment**, béalnascán. **M. a. bullet vent/ cup/ disc**, piléarpholl/ cupán/ diosca béalnascáin. **M. A. front cone Mark I (II)/ outer casing**, tulchoirceog bhéalnascáin Marc I (II)/ cásáil fhorimeallach bh. **M. a. gland/ split pin**, dingtheoir/ gabhalbhiorán b. **M. blast/ cover/ protector**, béalsinneán, béalchlúdach, béalgharda. **M. loading (weapon)**, (armán) béal-lódáilte. **M. velocity**, luas béil.

MY Mo.

MYSELF Mise, mé féin.

MYSTERIOUS Rúndiamhair, rúndiamhrach.

N

NAIL Ionga, tairne. **N. clip** (*compass*), iongán.
NAIVE Saonta, soineanta.
NAME N. and address of next-of-kin, ainm agus seoladh neasghaoil. **First n.**, céad ainm.
NAPE N. of the neck, baic an mhuiníl.
NARRATIVE Tuairisc, scéal, insint. **N. one**, t. a haon. **Opening n.**, réamhthuirisc.
NARCOTIC Támhshuanach.
NARROW-MINDED Caolaigeanta, caolintinneach.
NATION Náisiún.
NATIONAL Náisiúnta. **Irish n.**, Éireannach. **National Maritime College of Ireland**, Coláiste Náisiúnta Muirí na hÉireann.
NATIVE Dúchasach. **N. speaker**, cainteoir dúchais.
NATURAL Nádirtha. **N. elasticity**, soshínteacht n.
NATURE Nádir. **N. of radioactivity**, n. raidighníomhaíochta.
NAUSEA Masmás, déistin, múisiam, múisc, adhascaid.
NAUTICAL Muirí. **N. mile**, míle farraige. **N. chart**, cairt mairnéalacha.
NAVAL The **N. Service**, An tSeirbhís Chabhlaigh. **The Naval Service Reserve**, Cúltaca na Seirbhíse Cabhlaigh. **The n. rank of warrant officer**, an chéim chabhlaigh, oifigeach barántais. **N. rating**, aicmeach cabhlaigh. **N. engagement**, muirchath.
NAVEL Imleacán.
NAVIGABLE **N. river**, abhainn inseolta.
NAVIGATE Loingsiú. **To n. a ship**, long a loingsiú.
NAVIGATION Loingseoireacht. **Aerial n.**, aerloingseoireacht. **N. party**, meitheal loingseoireachta. **Navigation by GPS**, loingseoireacht leis an gcóras suite domhanda.

NAVIGATOR Loingseoir.
NAVY Cabhlach. **Navy Blue**, dúghorm.
NEAP Mallmhuir (*tide*).
NEAR In aice le, gar do. **N. side**, taobh abhus. **N. side** (*of horse, vehicle*), taobh clé. **The n. limit of safety**, an teorainn sábhála is gaire.
NEARBY In aice láimhe.
NEAREST **The n. railway station**, an stáisiún iarnróid is gaire (*dhó*).
NEARLY Beagnach, nach mór, i ngar a bheith.
NEAT Néata, slachtmhar.
NECESSARILY **An amount n. expended by him in the execution of his duties**, méid a chaith sé ó riachtanas i gcomhlíonadh a dhualgas.
NECESSARY Riachtanach.
NECK Muineál. **N. scarf**, scairf mhuiníl.
NECKLACE (*demolition*) Bráisléad (*scartáil*).
NEED Gá, riachtanas. **Needed badly**, ag teastáil go géar. **Training needs**, riachtanais traenála.
NEEDLE **Magnetic n.**, snáthaid adhmainteach, snáthaid mhaighnéadach.
NEGATIVE Diúltach. **N. (phot.)**, claonchló. **N. ion**, ian diúltach. **N. angle**, uillinn dhiúltach. **N. over-pressure stage**, staid róbhrú dhiúltach. **N. charge**, lucht diúltach.
NEGLECT **N. of duty**, faillí i ndualgas. **N'ing to obey an order**, faillí i gcomhlíonadh ordaithe. **Losing ammunition by n.**, lónlámhaigh a chailleadh trí fhaillí.
NEGLIGENCE **By culpable n.**, trí fhaillí inmhilléain. **Serious n.**, tromfhaillí.
NEGOTIATE **To n. an obstacle** (*M.B.R.*), constaic a shárú.
NEIGH Seitreach.
NEIGHBOUR Comharsa. **Next door neighbour**, comharsa bhéal dorais.

Neighbouring

NEIGHBOURING Lámh le, in aice láimhe. **N. houses**, tithe comharsanacha.
NERVE Néaróg. **N. agent**, oibrí néaróige.
NERVES Néaróga, neirbhís.
NERVOUS Neirbhíseach, faitíosach. **N. shock**, néarthurraing. **N. System**, córas nearógach..
NET Líonra (*sigs.*), líon (*fish*). **N. identification sign**, comhartha aitheanta líonra. **Road n.**, bótharlíonra. **Radio n.**, raidilíonra. **N. amount**, an t-iomlán glan.
NETT Glan. **N. profit**, brabach glan. **N. total amount**, glanmhéid iomlán.
NETTING **N. signal**, comhartha líonraithe. **N. call**, Glaoch líonraithe.
NETWORK Mogalra, líonra, gréasán.
NEUTRAL Neodrach. **N. gear**, gear n. **N. area**, líomataíste n. **N. tinted uniforms**, éidí neodardhaite.
NEUTRALISATION Neodrú. **N. targets**, targaidí nach foláir a neodrú.
NEUTRALISE Neodraím. **To n. enemy fire**, lámhach an namhad a neodrú.
NEUTRALISING **N. fire**, lámhach neodraitheach.
NEUTRALITY **Armed n.**, neodracht armtha.
NEUTRON Neodrón. **N. dose**, miosúr neodróin. **Protection from n's.**, caomhnú ó neodróin. **N. attenuation**, maolú neodróin. **N. induced activity**, gníomhacht neodrón ionduchtaithe. **N. reflector**, frithchaiteoir neodróin.
NEVER Go brách, go deo, choíche.
NEVERTHELESS Mar sin féin.
NEWS Nuacht.
NEW YEAR Athbhliain. **N. years eve**, Oíche Chaille.
NEXT An chéad cheann eile, is gaire, is neasa, le taobh. **N. higher H.Q.**, neas-cheanncheathrú is airde. **N.-of-kin**, neasghaol.
NIB Gob. **Magazine catch n.**, g. greamaire piléarlainne.

Non-Essentials

NICKEL Nicil.
NICKELLING **The n. in the bore**, an niciliú sa chró.
NICKNAME Leasainm.
NIGHT Oíche. **N. march**, máirseáil d'oíche. **N. movement**, gluaiseacht d'o. **N. operations**, oibríochtaí d'o.
NIGHTFALL Titim na hoíche.
NIGHTMARE Tromluí.
NIL Neamhní, náid. **N. return**, tuairisceán neamhní.
NIPPLE Sine.
NISSEN **N. hut**, bothán Nissen.
NITRATE Niotrait.
NITROGEN Nítrigin.
NO **N. go area**, ceantar neamhcheadmhach.
NOISE Fothram, fuaim, glór.
NOMENCLATURE Mirainmneacha, téarmaíocht, ainmniú.
NOMINAL **N. roll**, cruinnrolla.
NOMINATION **On the n. of the Chief of Staff**, ar ainmniú an Chean Foirne.
NON-ATTENDANCE **N. of a witness**, neamhfhreastal finné.
NON-BULLET-PROOF **N. Cover**, neamh-philéardhíonach.
NONCHALANT Neamhchúiseach.
NON-COMBATANT Neamh-comhraiceoir. **N. corps**, cór neamh-comhraiceach.
NONCOMMISSIONED **N. grade of naval rating**, grád neamhchoimisiúnta d'aicmeach cabhlaigh. **N. Military rank/ officer/ ratings**, céim mhíleata/oifigeach/ aicmigh n.
NONCORROSIVE **N. Poison**, nimh neamhchreimneach.
NON-DETECTABLE Dobhraise.
NONCONFORMIST Neamhaonteach.
NON-DISINFECTED **N. bandage**, bindealán gan díghalrú.
NON-EFFECTIVE *n. and adj.* Neamhéifeachtach.
NON-ELECTRIFIED Neamhleictrithe.
NON-ESSENTIALS **To avoid n.**, nithe neamhriachtanacha a sheachaint.

Non-Exercised

NON-EXERCISED N. Personnel (*r:p*) pearsara nár cleachtadh.
NON-MILITARY N. Members, comhaltai neamh-mhíleata.
NON-PERSISTENT N. gas, gás neamh-mharthanach.
NON-QUALIFYING N. Report, tuarascáil neamhcháilitheach.
NON-RECOILING N. Portions, codanna neamhathchasta.
NON-RECURRING N. expenditure, caiteachas neamhfillteach.
NON-RETURNABLE Neamh-inchurtha ar ais.
NONSENSE Talk nonsense, bheith ag caint go seafóideach, gan dealramh. **Nonsense!** Seafóid!
NON-SKID Neamhsciorrach.
NON-STOCK Requisition for n. items, foréileamh ar earraí nach earraí ar stoc.
NON-STOP N. flight, eitilt gan idirstad.
NON-SURVEY N. personnel, pearsanra neamhshuirbhéireachta.
NOOK Cúinne, clúid, lúbín. **Nooks and corners,** poill agus prochóga.
NORMAL N. sequence, gnáthord. **N. atmospheric pressure,** gnáthbhrú atmasféarach. **N. field defences,** gnáthchóracha cosanta machaire.
NORTH Tuaisceart, ag dul ó thuaidh, ag teacht aduaidh. **Magnetic/ sheet n.,** tuaisceart adhmainteach/ bileoige. **True n.,** fíorthuaisceart. **Grid n.,** tuaisceart greille. **The N. Pole,** An Mol Thuaidh.
NORTHING N. end of magnetic needle, ceann ó thuaidh den tsnáthaid adhmainteach. **N. coordinate,** comhordanáid ó thuaidh.
NOSE N. of bullet, soc an philéir. **N. group gases,** Grúpa srónghás.
NOSECAP Tight n., soc-chaipín docht. **N. barrel opening,** soc-chaipín oscailt bhairille.
NOSY Fiosrach.
NOTCH Eang, scór.
NOTE Tabhair faoi deara.

Null

NOTEBOOK Leabhar nótaí.
NOTE-TAKER Shorthand n., luathscríobhaí nótaí.
NOT GUILTY Neamhchiontach. **General plea of n. g.,** pléadáil ghinearálta neamhchiontach.
NOTHING N. heard, faic cloiste.
NOTICE Fógra. **N. board,** clár fógraí. **Calling-up n.,** fógra comhghairme. **Demolition and repair n's,** fógraí scartála agus deisiúcháin. **N. paper,** páipéar fógra. **To take judicial n. of,** aird bhreithiúnach a thabhairt ar. **Degree of n.,** méid fógra.
NOTIFIABLE N. disease, galar is gá a chur in iúl.
NOTIFICATION N. of infectious diseases, galair thógálacha a chur in iúl.
NOTIFY To n. change of home address, athrú ar sheoladh baile a chur in iúl.
NOTIONAL Toimhdean. **N. retiring rank,** céim scoir toimhdean. **N. service,** seirbhís toimhdean.
NOTORIOUS Míchlúiteach.
NOTWITHSTANDING N. anything contained in this Regulation, d'ainneoin aon ní atá sa Rialachán seo.
NOURISHMENT Cothú.
NOVICE Nóibhiseach, tosnóir, aineolaí.
NOW Anois. **N. (or at... Hr.),** A. (nó ag .. uaire).
NUCLEAR Núicléach, eithneach., cogaíocht núicléach, bhitheolaíoch agus cheimiceach (NBC). **NBC warfare report,** tuarascáil chogaíocht n. bh. agus ch. **N. energy,** fuinneamh n. **N. fission,** scoilteadh n. **N. fusion,** comhtháthú n. **N. missile,** diuracán n. **N. weapons,** armáin núicléacha **N. radiation,** radaíocht núicléach.
NUCLEONS Eithneoin.
NUCLEUS Eithne, buntús, núicléas. **N. of a force,** buntús d'fhórsa.
NULL To be n. and void, bheith ar neamhní, bheith ar ceal.

Nullify

NULLIFY To **n. surprise effect**, éifeacht ghanfhiosáíochta a chur ar neamhní.
NUMBER Uimhir, *vb.* comhairim, *vl.* comhaireamh. **Army n.**, armuimhir. **Atomic n.**, uimhir adamhach. **By n's** (*drill*), de réir uimhreacha. **Even/ odd n's**, ré-uimhreacha, corruimhreacha. **Officer's identification n.**, uimhir aitheantais oifigigh. **Reference n.**, u. thagartha. **Serial n.**, sraithuimhir. **Two-digit grid line n's**, uimhreacha dhéluibhean líne ghreille. **To disclose the n. of military forces**, líon na bhfórsaí míleata a nochtadh. **To n. off from front to rear**, comhaireamh ó thosach go cúl. **Number One Security Company**, Complacht Díonachta Uimhir a hAon.

Nut

NUMBNESS Eanglach, fuairnimh, barrliobar, neamh-mhothú, mairbhe.
NUMERAL Infantry battalion n's, uimhreacha na gcathlán coisithe.
NUMERATOR Uimhreoir.
NUMERICAL N. order, ord uimhriúil.
NURSE Banaltra, altra.
NURSING Altranas. **N. duties/ staff**, Dualgais/ foireann altranais. **The Army N. Service**, Seirbhís Altranais an Airm.
NUT Cnó. **Check n.**, cosc-chnó. **Elevating n.**, cnó ardaithe. **Jamming n.**, c. pulctha. **junction n.**, c. ceangail. **Retaining n.**, c. coinnithe. **Thumbpiece n's**, cnónna slóidíní. **Winged n.**, cnó cluasach.

O

OAK Dair.

OAR Maide rámha.

OATH Mionn. **False o.**, m. éithigh. **The o. to be taken by officers/ soldiers**, an m. atá le tabhairt ag oifigigh/ saighdiúirí. **Evidence on o.**, fianaise faoi mhionn. **Form of o. to be taken by a recruit**, foirm an mhionna atá le tabhairt ag earcach.

OATS Coirce. **Oatmeal**, mín choirce.

OBEDIENCE Umhlaíocht (do). **To render o. (to)**, u. a tabhairt (do).

OBELISK Oibilisc, g. oibilisce.

OBEY *vb.* Umhlaím. **To o. orders.**, orduithe a chomhlíonadh.

OBJECT Cuspóir, ball. **The o. of this lesson is**, is é c. an cheachta seo ná.

OBJECT *vb.* Agóidim. Cur i gcoinne, agóid a dhéanamh. **To o. to member of a court**, agóid a dhéanamh i gcoinne comhalta de chúirt.

OBJECTION **O. by accused to charge**, agóid ón gcúisí i gcoinne an chúisimh.

OBJECTIVE Sprioc. **Initial o.**, an chéad s. **Allocation of o's**, dáileadh spriocanna. **Fighting through the o.**, troid trín sprioc. **Successive o's**, spriocanna i ndiaidh a chéile. **Immediate o.**, garsprioc. **Intermediate o.** s. idirmheánach. **Final o.**, s. críochnaitheach. **Limited o.**, s. teoranta.

OBLIGATION Oibleagáid.

OBLIGATORY Oibleagáideach, éigeantach.

OBLIQUE Sceabhach, ar sceabha. **O. to the line of fire**, ar sceabha leis an líne lámhlaigh. **O. fire**, sceabhlámhach. **O. fire task**, tasc sceabhlámhaigh. **O. stroke**, claonstríoc.

OBLIQUITY Sceabhachas.

OBLONG Fad-dealbhach.

OBSCENE Gáirsiúil, graosta.

OBSCURE Doiléir.

OBSERVATION Breathnadóireacht, breathnú. **Air o.**, b. ón aer. **O. aircraft**, aerárthach breathnadóireachta. **Hostile artillery o.**, breathnadóireacht ar airtléire an namhad. **O. of fire**, breathnú lámhaigh. **Close o.** grinnbhreathnadóireacht. **Ground o.**, breathnadóireacht ar talamh. **O. group/ officer/ post**, grúpa/ oifigeach/ post breathnadóireachta. **Powers of o.**, cumas breathnaithe. **Distant o.**, cianbhreathnadóireacht. **Position of o.**, suíomh breathnadóireachta. **O. training**, traenáil bh.

OBSERVATIONS Breathnuithe.

OBSERVE **Te o. air discipline**, déanamh de réir aeraraíonachta. **To o. orders**, orduithe a leanúint. **To o. intervals**, eatraimh a choimeád. **To o. a day as an army holiday**, lá a choimeád ina lá saoire airm. **The procedure to be o'd in trials**, an nós imeachta is inleanta i dtrialacha.

OBSERVED **O. fire**, lámhach sobhbreathnaithe. **Mean o. range**, meánraon breathnaithe.

OBSERVER Breathnadóir.

OBSERVING **The o. group**, an grúpa breathnaithe.

OBSCULESCENT Ag dul as feidhm/ i léig.

OBSCULETE **To be o.** (*weapon etc.*), bheith as feidhm.

OBSTACLE Constaic, bac, stairricín. **Anti-armoured fighting vehicle o's**, constaicí in aghaidh feithiclí armúrtha troda. **Artificial/ natural/ protective/ tactical/ wire o.**, constaic shaorga/ nádúrtha/ chaomhnaitheach/ oirbheartaíochta/ shreinge. **O's to movement**, constaicí i gcoinne gluaiseachta.

OBSTREPEROUS Ciotrúnta, achrannach, docheansaithe.

OBSTRUCT To o. a road, bóthar a bhacadh. To o. a soldier in the execution of his duties, bac a chur ar shaighdiúir agus é ag comhlíonadh a dhualgas.

OBSTRUCTED O. area, líomatáiste bacainnithe.

OBSTRUCTION Bacainn, cosc. Road o's, bacainní bóthair.

OBTAIN Faigh.

OBTUSE O. angle, maoluillinn.

OBVERSE O. side of a medal, éadan boinn.

OBVIOUS Soiléir, sofheicthe.

OCCASION Ócáid.

OCCASIONAL O. shots, corruchair.

OCCASIONED The wound which o. his death, an chréacht ba thrúig bháis dó.

OCCUPANT Sealbhóir, áititheoir.

OCCUPATION Slí bheatha. Military o., forghabháil mhíleata. Army of o., arm forghabhála. O. of married quarters, (*Bheith*) ar áitiú i gceathrúna pósta.

OCCUPATIONAL O. social worker, oibrí sóisialta airme.

OCCUPIED A place o. by the enemy, áit i seilbh an namhad.

OCCUPY To o. a position, seilbh a ghabháil ar shuíomh, suíomh a shealbhú.

OCCUPYING O. forces, fórsaí forghabhála.

OCCUR Tarlú.

OCCURANCE Teagmhas.

OCEAN Aigéan. Atlantic O., An tAigéan Atlantach.

OCULIST Súil-lia.

ODD O. file, corrthreas.

OFF O'side of vehicle, taobh deas d'fheithicil.

OFFENCE Civil o., cion sibhialta. The o. of being absent without leave/ of

deserting the Forces/ of being taken prisoner without due precaution, an cion sin, bheith as láthair gan chead/ na Fórsaí a thréigean/ (é) dá ghabháil ina phríosúnach trí neamhaire. O's in relation to billeting/ courtsmartial/ the enemy/ enlistment/ fire-arms/ impressment of carriages and their attendants/property, cionta maidir le coinmheadh/ le hArmchúirteanna/ leis an namhad/ le liostáil/le hairm lámhaigh/ le carráistí agus a lucht freastail a phreasáil/ le maoin. O. against military law, cion i gcoinne dlí míleata. O's punishable by ordinary law of Ireland, cionta is inphionóis faoi ghnáthdhlí na hÉireann. O's p. by military law, c. is i. faoi dhlí míleata. O. p. with death, cion lena ngabhann pionós an bháis. O. not p. with death, c. nach ngabhann p. an bh. leis. Serious o., tromchion. Specified o., c. sonraithe. To charge a soldier with an o., saighdiúir a chúiseamh i gcion. The o. of unjustifiably surrendering a post, an cion sin, post a thabhairt suas gan chúis a dhiongbhála chuige.

OFFENDER Ciontóir.

OFFENSIVE n. Ollionsaí, *adj.* ollionsaitheach. O. action, comhrac ollionsaitheach. Major o., mór-ollionsaí. To take the o., dul ar ollionsaí. O. air support, aerthacaíocht ollionsaitheach. O. language, caint tharcaisneach. O. weapon, arm troda.

OFFER *vb.* Tairgim, *n.* tairiscint. To o. resistance, friotaíocht a chur suas. To o. violence, foréigean a bhagairt.

OFFERING A person o. to enlist, duine a thairgeann liostáil.

OFFICE Oifig. O. management, bainisteoireacht oifige. O. of the Chief of Staff, Oifig an Cheann Foirne. The O. of Judge Advocate General, Oifig an Ardabhcóide Breithiúnais.

OFFICER Oifigeach. **O. Commanding Air Corps and Director of Military Aviation.** An tOifigeach i gCeannas an Aerchoir agus Stiúrthóir na hEitliochta Míleata. **Duty o.,** o. dualgais. **Executive o.,** o. feidhmiúcháin. **O. of the Forces,** o. de na Fórsaí. **Future o.,** o. todhchaí. **O. in charge,** o. i bhfeighil. **O. i/c Area Records/ broadcasting,** o. i bhf. Taifead Líomataíste/ craolacháin. **O. i/c at the butts/ the firing point,** o. i bhf. ag na stopacháin/ ag an bpointe lámhaigh. **O. i/c Canteen Board,** o. i bhf. an Bhoird Cheaintín. **O. i/c competitions/ maintenance/ main technical stores/ personnel/ purchases/ records/ zeroing,** o. i bhf. comórtas/ cothabhála/ príomhstóras teicniúil/ pearsanra/ ceannach/ taifead/ nialasaithe. **Assistant o. i/c records,** oifigeach cúnta i bhf. taifead. **O's i/c sub-sections,** oifigigh i bhf. forannóga. **O. i/c traffic control,** o. i bhf. tráchttrialaithe. **Inferior o.,** o. íochtarach. **O. in training,** o. faoi thraenáil. **Junior o.,** o. sóisearach. **Line o.,** o. líne. **Orderly o.,** o. sealaíochta. **In-coming/ outgoing o. o.,** o. s. inteachta/ imeachta. **Naval o.,** o. cabhlaigh. **Navigation o.,** o. loingseoireachta. **Pay o.,** o. pá. **Petty o. (technician) (line),** mionoifigeach (teicneoir) (líne). **Chief p. o.,** ard-mhionoifigeach. **Regular o.,** buanoifigeach. **Reserve o.,** o. cúltaca. **Signal o.,** o. comharthaíochta. **Special service o.,** o. seirbhíse speisialta. **Stores o.,** o. stóras. **Chief s. o.,** príomhoifigeach s. **Superior o.,** o. uachtarach. **Immediate s. o.,** garoifigeach u. **Student o.,** o. foghlama. **O. taking summary,** o. glactha coimrithe. **Widower o.,** o. ina bhaintreach. **Commanding O.,** Oifigeach Ceannais. **O. Commanding,**

O. i gCeannas. General-o., Ginearáloifigeach. **G.O. Commanding,** G. i gCeannas, **G.O.C. a Brigade,** G. i gCeannas Briogáide. **G.O.C. in the Field,** G. i gCeannas ar machaire. **Senior o.,** oifigeach sinsearach. **The senior o. present,** an t-oifigeach is sinsearaí i láthair. **Civil defence o.,** oifigeach cosanta sibhialta. **Interrogating o.,** o. ceistithe. **OFFICIAL** Feidhmeannach, oifigiúil. **Officer o's,** oifigigh feidhmeannaigh. **Official capacity,** ina cháil oifigiúil. **OFFICIATING O. clergyman,** eaglaiseach feidhmithe. **OFFLOAD** Aslódáil. **'O'GROUP** Grúpa 'O'. **OHM O's law,** dlí Ohm. **OHMETER** Óiméadar. **OIL** *vb.* Olaím, *n.* ola. **O. bottle,** olabhuidéal. **O. can,** olachanna. **O. can case,** cás olachanna. **Lubricating o.,** o. bhealaithe. **Olive o.,** o. ológ. **O. store/ tanker,** stóras/ tancaer o., **O. of vitriol,** o. ruihbheach. **Fuel o.,** ola dhócháin. **O. reservoir,** taiscumar ola. **OILER** Olaitheoir. **OINTMENT** Ungadh. **Protective o.,** ungdadh caomhnaitheach. **OLD** Sean, ársa, aosta. **OMIT** Fágaim ar lár. **ONEROUS** Dochraideach. **ONE-STAR, O. general,** ginearál aon réalta. **ONE-WAY O. traffic,** trácht aontreo. **ONUS O. of proof,** dualgas cruthúnais. **OPEN In the o.,** faoin bhfairsinge, 'gan taca' (*R.P.*). **O. routes,** bealaí oscailte. **O. slit trench,** gáthrinse oscailte. **To o. fire,** tosú ar lámhach. **To o. out (troops),** *vb.* intr. leathadh amach (trúpaí). **O. arrest,** saorghabháil. **O. country,** fairsinge. **O. circuit,** ciorcad oscailte. **OPERATE** Oibriú. **To o. with the troops,** bheith ar oibríocht le na trúpaí.

Operated

OPERATED Oibrithe.
OPERATING O. room, seomra obráide.
O. r. assistant, cúntóir seomra obráide.
O. schedule, sceideal oibrithe. **O. theatre**, obrádlann. **Standard o. procedure**, buan nós oibre.
OPERATION Oibríocht (*mil.*), obráid (*surg.*). **Active/ night/ offensive/ covert/ overt o's**, oibríochtaí gníomhacha/ d'óiche/ ollionsaitheacha/ rúnda/ follasa. **O's officer**, oifigeach oibríochtaí. **Peace support o.**, oibríocht tacaíochta síochána. **Stabilised o's**, oibríochtaí cobhsaithe. **Tactical/ warlike o.**, Oibríocht oirbheartaíochta/ chogaidh. **To come into o.** (*of an order*), teacht i ngníomh. **Theatre of o's**, láthair na n-oibríochtaí. **O. order**, ordú oibríochta. **Airborne o.**, oibríocht aerbheirthe. **Air transported o.**, oibríocht aeriompartha. **Amphibious o.**, o. débheathach. **Clandestine o.**, o. fholaitheach. **Intruder o's**, oibríochtaí diúlaiigh. **O. immediate**, oibríocht láithreach.
OPERATIONAL An area allotted for o. purposes, líomataíste a cheaptar chun críocha oibríochtaí. **O. briefing/ control/ details**, mionteagasc/ rialú/ sonraí oibríochta.
OPERATIVE O. member of crew of aircraft, comhalta oibritheach d'fhoireann aerárthaigh. **O. date**, dáta feidhme.
OPERATOR Oibritheoir. **Line/ switchboard o.**, o. líne/ lasc-chlár.
OPINION Tuairim, barúil. **Rules as to o.**, rialacha maidir le tuairim.
OPPONENT Freasúrach.
OPPORTUNITY A weapon of o., armán caothúlachta. **As o. arises**, de réir mar a bhíonn caoi ann.
OPPOSING *adj.* Freasúrach. **O. cavalry elements**, feadhna de mharcra freasúracha. **O. umpires**, moltóirí freasáracha.

Order

OPPOSITE O. sign, comhartha contrártha. **O. end**, An ceann eile.
OPPOSITION Freasúra.
OPPRESSIVE O. conduct, iompar leatromach.
OPTICAL O. system, córas radharcach. **O. workshops**, ceardlanna súileadóireachta.
OPTICIAN Radharceolaí.
OPTION Rogha.
ORANGE Oráiste, flannbhuí. **O. shield**, sciath fhlanbhúí. **O. salad**, sailéad o.
ORATORY Óráidíocht (*speech*), aireagal (*church building*).
ORBIT Cúrsa.
ORBITAL O. electrons, leictreoin chúrsacha.
ORBITING O. planets, plainéid chúrsála.
ORCHARD Úllord.
ORDEAL Sceimhle, oirdéal (*historical*).
ORDER **Administrative/ amending/ army o.**, ordú riaracháin/ leasaitheach/ airm. **Battle o.**, cathéide. **By o. of the Chief of Staff**, le hordú ón gCeann Foirne. **Cease fire o.**, ordú scortha lámhaigh. **Ceremonial O.**, ordú searmóine. **O. of Ceremonies**, ord na Searmanas. **Close o.**, dlúthord. **Combat o's**, orduithe comhraic. **Commanding Officer's O's**, o. Oifigigh Cheannais. **Daily (general) routine o's**, o. gnáthaimh laethúla (ginearálta). **Drill o.**, druiléide. **Duty o's**, orduithe dualgais. **Field o's**, o. machaire. **Fire o's**, lámhachorduithe. **Indirect f. o's**, l. indírih. **Garrison o's**, orduithe garastúin. **In o. of merit**, in ord fiúntais. **Mobilisation o.**, ordú slógaidh. **In extended o.**, in ord leata. **O. of firing/ march**, ord lámhaigh/ máirseála. **Operation o.**, ordú oibríochta. **Outline o's**, orduithe imchrutha. **O. of priority of release**, ord tosaíochta an scaoilte. **In reverse o.**, ina mhalairt d'ord. **In**

review o., in o. léirbhreithnithe. **O. of seniority of arms**, o. sinsearachta armghéag. **Pursuit o's**, orduithe tóra. **Receivable o.**, ordú inadmhála. **Routine O's**, orduithe Gnáthaimh. **Retirement o. (Pension)**, ordú scoir (pinsean). **Section commander's o's**, orduithe ceannasaí gasra. **O. for trial without preliminary investigation**, ordú chun trialach gan réamh-imscrúdú. **Standing o's**, buanorduithe. **'O' from the 'Carry' (M.S.)**, claimhte 'ar iompar' a shuí. **Verbal o's**, orduithe ó bhéal. **Warning o's**, o. rabhaidh. **To o. a soldier into arrest**, a ordú saighdiúir a ghabháil. **To o. arms**, airm a shuí. **To o. by proclamation**, ordú le forógra. **To take open order (drill)**, gabháil in ord oscailte. **Draft administrative o.**, dréachtordú riaracháin. **Detailed domestic o's**, orduithe sonracha inmheánacha. **Fragmentary o's**, o. briste. **Enemy o. of battle**, ord catha namhad. **Own o. of battle**, ár n-ord catha. **Trace type o's**, orduithe i bhfoirm rianaíochtaí. **Trace type administrative o's**, o. riaracháin i bhfoirm rianaíochtaí. **O. book**, leabhar orduithe. **Final o's**, críochorduithe. **Preliminary o's**, réamhorduithe. **Snap o's**, scioborduithe. **Written confirmatory o.**, ordú scríofa daingniúcháin.

ORDERLY Giolla. **Medical/ mess/ nursing/ room/ telephone o.**, giolla liachta/ bialainne/ altranais/seomra/ teileafóin. **O. room**, gnósheomra. **Postal o.**, giolla poist.

ORDINARY Gnáth-, Gnách. **O. general meeting**, gnáthchruinniú ginearálta. **O. seaman**, gnáthmhairnéalach. **O. torch batteries**, gnáthcheallraí tóirse.

ORDNANCE Ordánas. **O. ammunition sub-depot/ course/ depot/ fitter/ installations/ mechanical engineer/**

officer/ repair workshop/ school/ stores/ umpires/ workshops/ base workshops, fo-iosta lónlámhaigh/ cúrsa/ iosta/ feisteoir/ feistis/ innealtóir meicniúil/ oifigeach/ ceardlann deisiúcháin/ scoil/ stórais/ moltóirí/ ceardlanna/ c. bunáite ordanáis. **O. garrison company**, complacht garastúin ordanáis. **O. Survey**, Suirbhéireacht Ordanáis.

ORGAN Orgán, ball beatha.

ORGANIC O. disease of the eye, galar orgánach na súile. **O. materials**, bunábhair orgánacha.

ORGANISE Eagraím.

ORGANISATION Administrative/ Army/ defensive/ peace/ tactical war o., eagraíocht riaracháin/ chosantach/ síochána/ oirbeartaíochta/ chogaidh. **O. of the Defence Forces/ message centres**, e. Óglaigh na hÉireann/ airmheáin teachtaireachtaí. **O. sheets**, bileoga eagraíochta. **Organisation for Security and Cooperation in Europe (OSCE)**, An Eagraíocht um Shlándáil agus Comhoibriú san Eoraip (ESCE).

ORGANISE *vb.* Eagraím. **To o. a position/ fire in depth/ the routine in a post**, suíomh/ lámhach ar doimhneacht/ an gnáthamh i bpost, a eagrú.

ORGANISED **A hastily o. position**, suíomh a eagraíodh faoi dheabhadh. **O. pursuit/ resistance**, tóir/ friotaíocht eagraithe. **Highly o. position**, suíomh sáreagraithe.

ORGANISING **O. staff**, foireann eagraíochta.

ORGANISM Orgánacht.

ORIENT **To o. a map**, léarscáil a threoshuíomh. **To o. subordinates in regard to orders**, íochtaráin a threoshuíomh i dtaobh orduithe.

ORIENTATION Treoshuíomh.

ORIENTED Treoshuite.

Orienteering

- ORIENTEERING** Treoleanuint.
- ORIGIN** Point of o., pointe tionscnaimh (*M.R.*), pointe maidhme (*smoke*). **Time of o.**, am t.
- ORIGINAL** O. attestation paper, páipéar fianaithe bunaidh. O. enlistment, liostáil bhunaidh.
- ORIGINATING** O. document, cáipéis tionscnaimh.
- ORIGINALITY** Éagoitinne, bunúlacht.
- ORIGINATOR** O. of message, tionscnóir teachtaireachta. O's reference, tagairt tionscnóra.
- ORNAMENTAL** Ornáideach. O. grounds, tailte ornáideacha.
- ORTHODOX** Ceartchreidmheach.
- OSCILLATE** *vb.* Luascaim. To o. in flight (*bullet*), luascadh in eitilt.
- OSCILLATION** Luascadh. Spurious o., l. Tuilí.
- OSCILLATOR** Luascóir, ascaltóir (*wireless telephony*.)
- OSCILLATORY** Luascach.
- OTHER** Eile. O. ranks, céimnigh eile. Permanent Defence Force Other Ranks Representative Association (*PDFORRA*), Cumann Ionadíochna Chéimnigh Eile na mBuan-Óglach.
- OTHERWISE** O. than in the course of his official duty, ar shlí seachas i gcúrsa a dhualgais oifigiúil.
- OUST** To o. the jurisdiction of a Court-Martial, dlínse Armchúirte a chur ar ceal.
- OUT** Amach, amuigh. O. to you, críoch leatsa.
- OUTBOARD** O. motor, mótar seachbhoird.
- OUTBREAK** O. of hostilities, briseadh amach cogaidh.
- OUTCROP** Lomán (*MR.*).
- OUTDOOR** Lasmuigh. O. games/ranges, cluichí/ raonta amuigh faoin spéir.
- OUTER** *n. and adj.* Forimeallach. O.

Outwit

- sections, na gasraí forimeallacha. O. ring, crios na bhforimeallach.
- OUTFIT** Feisteas, feisteán, fearas, trealamh. Cleaning o., feisteán glanta.
- OUTFLANK** To o. the enemy, Cliathán an namhad a scothadh.
- OUTFLANKING** O. attack, ionsaí scoite cliatháin. O. manoeuvre, infíocht scoite cliatháin.
- OUTGOING** O. orderly officer, oifigeach sealíochta imeachta. O. tide, taoide trá.
- OUTLAY** Eisíoc.
- OUTLINE** Imchruth, creatlach, imlíne. O. of an estimate, creatlach meastacháin. O. plan of orders, plean creatlaigh d'orduithe. To o. a scheme, creatlach scéime a thabhairt. General o., imchruth ginearálta. In o., go himchruthach. O. of hill, imlíne chnoic.
- OUTLINED** The scale o. in the appendix hereto, an scála a bhfuil imchruth dhe sa bhfoscscríbhinn a ghabhann leis seo.
- OUTLYING** O. districts, ceantair iargúlta.
- OUT-PATIENT** Othar seachtrach. Out-patients' Department, Rannóg na nOthar Seachtrach.
- OUTPOST** Urphost. O. line of resistance/ localities/ sector, líne friotaíochta/ ionaid/ teascóg urphost.
- OUTPUT** Asghabháil, táirgeadh, aschur.
- OUTRIDERS** Marcaigh choimhdeachta.
- OUTSKIRTS** O. of the beaten zone, imeall an chrioslaigh bhualte.
- OUTSPOKEN** Neamhbhalbh, díreach.
- OUTSTANDING** O. account, cuntas neamhíochta. O. from last month, gan íoc ón mí seo caite.
- OUTWARD-BOUND** O. aircraft, aerárthach ar an mbord amach.
- OUTWARDS** O. pace, coiscéim amach.
- OUTWIT** To o. the enemy, barr gastachta a bhreith ar an namhad.

Oven

- OVEN** Oighean.
OVER Trasna.
OVERALL Rabhlaer. **O. length of the gun**, fad iomlán an ghunna.
OVERARM **O. motion** (*G.T.*), luascadh in airde.
OVERBEARING Rómháistriúil, buannúil.
OVERCOME **O. obstacles**, constaicí a shárú.
OVERCONFIDENT Rómhuinéach.
OVERDUE **To be o.** (*ship, etc.*), Bheith thar a hionú.
OVEREMPHASISE **To o. a thing**, luí róthrom ar rud.
OVER-ESTIMATE *n.* Rómheastachán. **To o. distance**, meastachán ró-ard a dhéanamh ar fhad slí.
OVER-EXERTION Róshaothar.
OVEREXPOSURE Rónochtadh.
OVERFLIGHT Traseitilt.
OVER-GRIP Uachtarghream (*P.T.*).
OVERHAUL **To o. an engine**, inneall a imchóiriú.
OVERHEAD **O. supporting fire/ safety margin**, lámhach tacaíochta/ an t-achar sábhála lasnairde. **O. fire**, lámhach lasnairde. **O. cover**, clúid l. **O. protection**, caomhnú l. **O. valve engine**, inneall barrchomhla.
OVERHEARING Cúléisteacht.
OVERHEAT *vb.* Róthéim, *vl.* róthéamh.
OVERHOLDING **O. of married quarters**, ceathrúna do lucht pósta a róshealbhú.
OVERKEENNESS (*shooting*), Ródhíocas (chun lámhaigh).
OVERLAND **O. flying**, Eitilt thar tír.
OVERLAP (*phot.*) scair (ghrianghrafach). **Line o.**, líne de scaireanna.
OVERLAPPING **O. beaten zones**, crioslaigh bhualte á chúngú ar a chéile.

Ozone

- OVERLAY** Forleagan (*order*).
OVERLOAD **To o. a signal agency**, an iomad oibre a chur ar ghníomhaireacht chomharthaíochta.
OVERLOADING **O. of vehicles**, feithiclí a fhorualú.
OVERLOOK **Not to o. errors**, gan earráidí a ligean thart.
OVERNIGHT Thar oiche.
OVERPAYMENT Ró-íocaíocht.
OVERPRESSURE **Peak o.**, barr róbhrú.
OVERPRINT *vb.* Forchlóim, *vl.* Forchló.
OVER-RIDING **O. age limit**, an aoisteorainn sháraitheach.
OVER-RULED **The objection was o.**, rialaíodh in aghaidh na hagóide.
OVER-RUN (**a position**) leathadh trí(shuíomh).
OVERSEA Thar lear.
OVERSTAY **To o. leave**, fanacht ar saoire thar téarma.
OVERTAKE Scoithim (*vehicle*).
OVERTHROW Treascraím (*Government*).
OVERTURNING Iompú bunoscíonn.
OVERWHELMING **O. surprise bombardment**, tuairgneáil ábhalmhór gan choinne.
OWING **Money o. to the mess**, airgead atá ag dul don bhialann.
OXIDE Ocsaíd.
OXTAIL **Thick o. soup**, tiubhanraith damheireabaill.
OXYACETYLENE Ocsaiceatailín. **O. welding sets**, gléasanna táite o.
OXYGEN Ocsaigin.
OYSTER Oisre.
OZONE **The ozone**, an t-ósón. **O. layer**, an ciseal ósóin.

P

PACE A **p. backwards/ forward/ outwards**, coiscéim ar gcúl/ ar aghaidh/ amach. **P. -setter** (*M.B.R.*), siúlghearrthóir. **To be responsible for p. (horsemanship)**, bheith freagrach sa choisíocht (eachaíocht). **Troops moving at foot p.**, trúpaí ag gluaiseacht ar ráta siúil.

PACER (patrols) Séadaire (patróil).

PACK *vb.* Dingim, *n.* paca. **P. drill**, druill phaca. **Not to p. a team** (*shooting competitions*), Gan togha lámhachóirí a chur san aon fhoireann. **Tightly packed**, dlúthdhingthe.

PACKER Pacálaí. **P. rings**, fáinní pacála.

PAD Pillín. **Gauze p.**, p. uige. **To p. a splint**, cliath a phacáil.

PADDLE Céasla (*engrs.*).

PADDOCK Páircín.

PAIN Pian. **P. killer**, pianmhúchán.

PAINTER Péintéir.

PAILING Páil.

PALATE Carball.

PALISADE Pailís.

PALL Páilín. **P. -bearer**, impróir páilín.

PALPITATION Saothar (croí).

PAMPHLET Paimfléad. **P. system**, córas paimfléid.

PAN **Outer p.** (*mag.*), beiste forimeallach. **Frying p.**, friochtán.

PANCAKE Pancóg.

PANDEMONIUM Dúchallán.

PANE Pána (*of glass*).

PANEL A **p. of officers**, painéal oifigeach. **P. code**, cód painéil.

PANIC Anbhá, scaoll.

PANNIER Cliabh.

PANORAMA Lánléargas.

PANORAMIC **P. sketch**, léirín lánléargais.

PANTRY Pantrach.

PARABOLIC **P. path of a shell**, conair pharabólach shliogáin.

PARACHUTE Paraisiút. **P. descent**, tuirlingt de pharaisiút.

PARACHUTIST Paraisiútaí.

PARADE Paráid. **Ceremonial p.**, p. deasghnách. **Commanding Officer's P.**, P. Oifigigh Cheannais. **Church/ Funeral and Commemoration P's**, Paráidí/ Eaglaise, Sochraide agus Cuimhnithe. **Defaulters' p.**, paráid na mainnitheoirí. **Guard Mounting P.**, P. Bhunaithe Gharda. **Inspection/ meals'/ morning sick p.**, p. chigireachta/ bhéilí/ mhaidine an lucht breoite. **To go on p.**, dul ar paráid. **To p. a unit**, aonad a chur ar paráid. **Check p.**, p. phrofa. **P. state**, staid pharáide.

PARADOS Cúlbharr.

PARAFFIN Pairifín.

PARAGRAPH Paragraf, alt, mír. **Appropriate draft p's**, na dréachtpharagrafanna cuí, na dréachtailt chuí. **Detail p.**, p. na sonraí.

PARALLEL *n. and adj.* Comhthreomhar, parailéalach. **A line p. to that along which fire has been distributed**, líne atá comhthreomhar le líne imdhála an lámhaigh. **P. bars**, barraí comhthreomhara. **P's of latitude**, línte domhanleithid.

PARALLELISM Comhthreomhaireacht (*arty.*).

PARALLELOGRAM

Comhthreomharán.

PARALLELOSCOPE Comhthreoscóp.

PARALYSIS **Infantile p.**, Naíonphairilis.

PARAMEDIC Paraleighis.

PARAPET Uchtbharr.

PARATROOP Paratrúpa.

PARENT **P. unit**, aonad bunaidh.

PARITY Cothroime.

PARK **Advanced vehicle reception p.**, tul-loc feithiclí. **Tanc p.**, loc tanc. **To p. vehicles**, feithiclí a locadh.

Parking

PARKING P. space, spás lothra, spás páirceála, áit pháirceála.
PAROLE On p., ar pharúl.
PARRY To p. a blow, buille a dhiongbháil. **P. and thrust**, diongbháil agus sá.
PARSNIP Meacan bán.
PART Páirt, cuid. **Component p's**, comhpháirteanna. **Damaged/ spare p's**, páirteanna damáistithe/ breise. **Gas-affected p's**, p. lena dteagmhann gás. **Working p's**, p. oibrithe. **P. -worn articles**, earraí páirtchaite. **P. II Section 3 paragraph (i)**, Cuid II Alt 3 Paragraf (i).
PARTIAL I bpáirt. **P. vacuum**, páirtfhollús. **P. dependant**, pháirtchleithiúnaí.
PARTIALLY P. changing direction, treo a pháirtathrú. **To be p. dependent on**, bheith i bpáirtchleithiúnas ar.
PARTICLE Gráinnín, cáithnín. **P. accelerator**, brostaitheoir cáithníní. **Alpha p.**, cáithnín alpha. **Beta p.**, c. beta. **Cluster of p's**, bailiúchán de cháithníní.
PARTICIPANT Rannpháirtí.
PARTICIPATE To p. in, páirt a ghabháil, bheith rannpháirteach i.
PARTICULAR P. arms, armghéaga ar leith. **Statement of p's (charge)**, ráiteas sonraí.
PARTITION P's, páirtíní, (*mag.*) urscair.
PARTNER Páirtí, comhpháirtí, *pl.* páirtithe.
PARTNERSHIP Comhpháirtíocht. **P. for Peace (PfP)**, Comhpháirtíocht don tSíocháin.
PARTY A p. of casuals, meitheal chorrhdhaoine. **Butt p.**, m. stopachán. **Colour p.**, m. Bhratach. **Harbour p.**, m. didine. **Protecting p.**, m. chaomhnaitheach. **Rear p.**, m. cúlmheitheal. **Firing/ reconnaissance/ relief/ scouting/ stand-to p.**, m.

Patrol

lámhaigh/ taiscéalaíochta/ uainíochta/ scabhtála/ fuireachais. **Guide p's**, meithleacha teoraithe.
PASS Mountain p., mám sléibhe. **Leave/ week-end p.**, cead saoire/ deireadh seachtaine. **On p.**, ar cead. **'P. friend, all's well!'**, 'Comáin leat, a chara, ní baol duit!'. **To p. (of sentries)**, malartú. **To p. stores**, stórais a rith. **P's and permits**, pasanna agus ceadúnais.
PASSABLE Terrain p. to armoured fighting vehicles, tír-raon is intaistil ag feithicli armúrtha troda.
PASSAGE Pasáiste. **P. of a water obstacle**, constaic uisce a ghabháil.
PASSED 'P. for press,' 'clóítear. **'P. for press as amended'**, 'clóítear mar atá leasaithe'. **He p. the prescribed tests**, d'éirigh leis sna tástálacha ordaithe.
PASSENGER Paisinéir.
PASSIVE P. air defence, aerchosaint neamhionsaitheach.
PASSPORT Pas.
PASSWORD Focal faire.
PASTE Leafaos, taos.
PASTIME Caitheamh aimsire.
PASTRY Puff/ short p., taosrán borrach/ briosc.
PASTURE Féarach. **Rough p.**, f. garbh.
PATCH To p. a shot-hole, urcharpholl a phaisteáil.
PATCHING P. paper (target), páipéar paisteála.
PATENT P. of invention, paitinn aireagáin.
PATH P. of the bullet, conair an philéir.
PATHETIC Truamhéalach.
PATHOLOGIST Paiteolaí.
PATHOLOGY Paiteolaíocht.
PATIENT Othar, foighneach, fadfhulangach, fadaraionach. **Extern/ intern p.**, o. lasmuigh/ laistigh.
PATRIOT Tírghráthóir.
PATROL Fighting/ fire/ reconnoitring/ standing p., patról troda/ dóiteáin/

Patron

taiscéalaíochta/ seasta. **P. leader/ rations**, cinnire/ ciondálacha patróil. **To go on p.**, dul ar patról. **To p. an area**, patról a dhéanamh ar líomataíste. **P. report**, tuarascáil phatróil/ patróltuarascáil.

PATRON Patrún.

PATTERN A small compact p. (*grouping*), dlúthphatrún beag. **Blade p.**, lannphatrún. **P. maker**, déantóir patrún. **Uniform of approved p.**, éide de patrún formheasta. **Disruptive pattern material (DPM)**, Ábhar le patrún measctha (APM). **Uniform of officers' p.**, éide de ph. d'oifigeach.

PAVED P. surface, dromchla pábháilte.

PAVEMENT Pábháil, cosán.

PAWL Ceapachóir. **Horizontal of the p.**, géag chothromanach cheapachóra. **Stop p.**, bac-cheapachóir. **Feed arm p.**, c. na cothghéige. **Left/ right magazine stop p.**, bac-ch. Clé/ deas na piléarlainne.

PAY Pá. **I pay**, íocaim. **Additional/ band/ certificate/ deferred/ extra/ grade p.**, p. sa bhreis/ banna/ i leith deimhniúthe/ siarainn/ breise/ eitilte/ grád. **Officer in pay.**, oifigeach faoi phá. **Reserve p.**, pá cúltaca. **Half-p list**, liosta leathphá. **Retired p.**, pá scoir.

PAYABLE An allowance p. annually in advance, liúntas is iníochta go bliantúil roimh ré. **To become p. (pension)**, (pinsean) a theacht in úd a íochta. **Persons to whom compensation is p.**, daoine lenarb iníochta cúiteamh. **The rates p. to soldiers**, na rátaí is i. le saighdiúirí.

PAYEE Íocaí.

PAYER Íocóir.

PAYMENT Íocaíocht.

PEA Pis. **Garden p's**, piseanna gairdín. **Green p's**, úrphiseanna.

PEACE P. establishments, bunaíochtaí síochána. **P. support operations (EU led)**, oibríochtaí tacaíochta síochána

Pendulum

(treoraithe ag an AE). **Partnership for Peace**, Comhpháirtíocht don tSíocháin. **To keep the p.**, an tsíocháin a choimeád.

PEACEKEEPER Coimeadaí Síochána.

PEACE KEEPING Síocháiníocht. **P. k. operations**, oibríochtaí síocháiníochta.

PEACH Péitseog. **P. delight**, p. bhlasta. **P. flan with cream**, toirtín péitseoge agus uachtar.

PEAK P. of cap, feirc caipín. **P. value**, barrluach. **P.-limiter**, buaictheorainnteoir. **P. over-pressure**, barr róbhruí. **P. velocity**, barrluas.

PEAR Piorra. **P. Melba**, P. Melba.

PECKED P. line, breaclíne.

PECULIARITIES Congenital p., comharthaí broinne. **P. of a rifle**, saintréithe muscaeid. **P. of eyesight**, sainradharc. **Shooting p. of a weapon**, sainlámhach armáin.

PEDAL Troitheán. **Clutch p.**, troitheán cráige.

PEG Pionna. **Separating p's**, scarphionnaí. **P. method**, modh na bpionnaí.

PELLET Graze p., scriosmhíllín. **Locking/ percussion p.**, míllín glasála/ forbhuailte. **Time p.**, am-mhíllín. **Detonator p.**, maidhm-mh.

PELVIS Peilbheas.

PEN Peann. **Fountain-p.**, p. tobair.

PENAL P. deduction from pay, asbhaint phionósach ó phá.

PENALTIES Allowances and p. (*R.P.*), liúntais agus pionóis.

PENCIL Peann luaidhe, pionsail P. (**not indelible**), pionsail (nach bhfuil doscrista).

PENDING P. further orders, go dtí go bhfaighfear tuilleadh orduithe. **P. the necessary amendments to paragraph 7**, go dtí go ndéanfar na leasuithe is gá ar mhír 7. (**To be**) p., (bheith) ar feitheamh.

PENDULUM Luascadán.

Penetrate

PENETRATE To p. a position, briseadh trí shuíomh.

PENETRATION Briseadh trí.

PENINSULA Leathinis.

PENNANT Commissioning P., Bratainn Choimisiúnaithe.

PENSION Pinsean. **A p. in respect of a disablement caused by disease, attributable to service**, p. i leith míchumais de dheasca galair is inchurtha i leith seirbhíse. **A p. in respect of a disablement due to a wound attributable to service**, p. i leith míchumais de dheasca créachta is inchurtha i leith seirbhíse. **Child's/ disability/ disablement/ disease/ emergency-period/ extra/ final/ life/ long-service/ married/ military service/ widow's/ wound p.**, P. linbh/ míthreora/ míchumais/ galair/ éigeandála/ breise/ críochnaitheach/ saoil/ fad-seirbhíse/ pósta/ seirbhíse míleata/ baintrí/ créachta. **On p.**, ar p. **Further p.**, ath-ph. **The basic (service) p.**, an p. bunaigh (seirbhís). **The existing p.**, an p. láithreach. **Service reckonable for p.**, seirbhís is ináirithe i gcóir pinsin.

PENSIONER Pinsinéir.

PENTAGON Peinteagán.

PENTATHLON Cíonchomórtas.

PERCENTAGE Céatadán. **P. of error**, an c. earráide. **The p. of hits to rounds fired**, an méid buillí in aghaidh gach céad urchar.

PERCEPTION Aireachtáil.

PERCUSSION P. cap, caipín forbhualte.

PERFECT Foirfe.

PERFORATED P. stud, stoda tollta.

PERIMETER P. of a city, imlíne chathrach. **P. marking fences**, claíocha marcála imlíne.

PERIOD Tréimhse. **A p. in custody/ of detention**, t. faoi choimeád/ choinneáil. **P. of unpaid custody**, t. faoi choimeád

Permissible

gan pá. **A p. of imprisonment**, t. phríosúnachta. **The Emergency p.**, t. na hÉigeandála. **A p. of emergency/ instruction**, tréimhse éigeandála/ theagaisc. **The p. from 'Lights Out' to 'Reveille'**, an t. ó 'Sholasmhúchadh' go dtí 'Reveille'. **P. of re-engagement**, tréimhse athfhrúilochta. **Qualifying p.**, t. cháilitheach. **Q. p. of service**, t. ch. sheirbhíse. **The period which commenced on 3rd September, 1981, and which ended on 1st September, 2002**, an t. a thosaigh an 3ú Meán Fómhair, 1981, agus a chríochnaigh an 1ú Meán Fómhair, 2002. **Refresher p.**, t. atraenála. **Pre-emergency p. disablement**, míchumas a tharla sa t. réamhéigeandála.

PERIODIC P. table, tábla peiriadach.

PERIODICAL P. intelligence report, tráth-thuarascáil faisnéise.

PERISCOPE Peireascóp.

PERISHABLE Solofa, inmheata. **P. article**, earra meathach.

PERMANENT P. commission, buanchoimisiún. **P. magnet**, buanmhaighnéad. **P. infirmity of body or mind**, buanéiglíocht choirp nó aigne. **The P. Defence Force**, Na Buan-Óglaigh. **Permanent Defence Force Other Ranks Representative Association (PDFORRA)**, Cumann Ionadaíochta Chéimnigh Eile na mBuan-Óglach. **P. way (rly.)**, An buanbhealach.

PERMANENTLY He became p. incapacitated, ghabh éagumas buan é. **To be p. incapacitated**, bheith éagumasach go buan.

PERMISSIBLE Absence from duty through illness p. under subparagraph (i), neamhláithreacht ó dualgas de dheasca breoiteachta, is incheadaithe faoi fhomhír (i). **The p. distance of the mean point of**

Permit

- impact from the point of aim**, an fad incheadaithe idir an meánphointe turrainge agus an pointe dírithe. **P. dose**, miosúr incheadaithe.
- PERMIT** Ceadúnas. **To p. escape of prisoners**, ligean do phríosúnaigh éalú. **Passes and p's**, pasanna agus ceadúnais.
- PEROXIDE** Sárocsaíd.
- PERPENDICULAR** *n.* Ingear, *adj.* ingearach.
- PERPETUAL P. challenge cup**, corn síorchomórtais. **P. challenge trophy**, comhramh síorchomórtais.
- PERSEVERANCE** Buanseasmhacht.
- PERSISTENT P. gas**, gás marthanach.
- PERSON** Duine, neach. **VIP**, duine (daoine) mór le rá.
- PERSONAGE Distinguished Foreign P's**, Coigrígh Dhearscna.
- PERSONAL P. Staff Officer to the Chief of Staff/ Deputy Chief of Staff/ Assistant Chief of Staff**, Oifigeach Foirne Pearsanta an Cheann Foirne/an Leas-Cheann Foirne/an Cheann Foirne Chúnta. **P. staff**, Foireann phearsanta. **P. for**, Go pearsanta do. **A rank p. to the present holder**, céim atá ag an sealbhóir láithreach go p.
- PERSONALITY** Pearsantacht (*tréith*). **Enemy p's index**, treoir ar phearsanra an namhad.
- PERSONNEL** Pearsanra. **Headquarters and Band P.**, p. ceanncheathrún agus banna. **Non-survey p.**, p. neamhshuirbhéireachta. **Other ranks' p.**, p. na gcéimneach eile. **Storekeeping p.**, p. stóráilachta. **Specialist/ skilled/ technical p.**, p. saineolaí/ oilte/ teicniúil. **Enlisted p. section**, Rannóg na bPearsanra Liostáilte.
- PERSPECTIVE** *n.* Peirspictíocht, *adj.* peirspictíoch.
- PERSPIRE** Cuirim allas.
- PERSUADE** **To p. a soldier to**

Photo-Electric

- desert from the Forces**, áiteamh ar shaighdiúir na Fórsaí a thréigean.
- PERSUASIVE** Áititheach.
- PERTINENT** Cuí, oiriúnach, ag baint le hábhar.
- PERTUSSIS** An triuch.
- PESSIMISTIC** Duairc, éadóchasach.
- PESTLE** Peistéal
- PETROL** Peitreal. **P. Fuel and Oil Account**, Cuntas Peitрил Breosla agus Ola. **P. and Oil Salvage Book**, Leabhar Tarrthálais Peitрил agus Ola. **P. -driven vehicle**, feithicil pheitrealthiomáinte. **P. storage tank**, dabhach taisce peitрил. **P. sub-depot**, fo-iosta peitрил. **P. filling station**, stáisiún líonta peitрил. **P. oil and lubricants**, peitreal, ola agus ábhair bhealaithe. **P. point**, pointe peitрил. **P. refilling point**, pointe athlíonta peitрил.
- PETTY P. officer**, mionoifigeach. **Chief p. officer**, ard-mhionoifigeach.
- PETTY-MINDED** Beagintinneach.
- PHARMACEUTICAL** (gnó etc) cógaisíochta. **P. chemist**, poitigéir.
- PHARMACIST** Cógaiseoir.
- PHARMACY** Cogaisíocht, cógaslann, siopa poitigéara.
- PHASE** Pas, céim, cor. **P's of an operation**, coraí oibríochta. **In p.**, i bpas. **Out of p.**, as pas. **Several p's**, roinnt céimeanna. **Positive p.**, pas deimhneach. **Positive blast p.**, pas an tséidte dheimhnigh.
- PHASED A two-p. attack**, ionsaí dhá chorach/ chéimeach.
- PHASING** I gcéimeanna, i gcoraí.
- PHEASANT** Piasún.
- PHENOMENON** Feiniméan, iontas.
- PHONETIC P. alphabet**, aibítir foghraíochta.
- PHOSPHATE** Fosfáit. **P. glass**, gloine fosfáite. **P. g. dosimeter**, miosúrmhéadar de gh. f.
- PHOSPHORUS** Fosfar.
- PHOTO-ELECTRIC** Fótaileictreach. **P. cell**, cill f.

Photograph

PHOTOGRAPH Grianghraf.
PHOTOGRAPHER Grianghrafadóir.
PHOTOGRAPHIC P. mission, misean grianghrafachta. **Air p. reconnaissance**, taiscéalaíocht aerghrianghrafachta. **P. plates**, plátaí grianghrafacha.
PHOTOGRAPHY Grianghrafadóireacht.
PHRASING Cur i bhfocail.
PHTHISIS Eitinn na scamhóg.
PHYSICAL P. capacity, cumas coirp. **P. culture**, corpfhreacar. **P. features of country**, gnéithe tíre.
PHYSICALLY P. incapacitated, bheith faoi éagumas coirp.
PHYSICIAN Lia.
PHYSIOLOGY Fiseolaíocht.
PHYSIQUE Coimpléasc, cruthaíocht.
PICK To p. up an object (R.F.), rud a aimsiú.
PICKAXE Píocóid.
PICKED A p. battalion, cathlán tofa.
PICKET Picéad. **Fire p.**, p. dóiteáin. **Inlying p.**, p. iata. **To p. a road**, p. a chur ar bhóthar.
PIECE Distance p. (L.M.G.), scarmhír. **Artillery p.**, ball airtléire.
PIER Piara, cé.
PIKE Liús.
PILE To p. stretchers, sínteáin a chruachadh. **Atomic p's**, cairn adamhacha.
PILLAR Supporting/ vertical p., colún tacaíochta/ ingearach. **Smoke tends to p. in very light winds**, is gnáth don deatach éirí ina cholún má bhíonn gaoth éadrom ann.
PILLBOX Dúnán.
PILOT Píolóta. **P. instructor**, teagascóir píolótaí. **P. officer**, oifigeach píolótaíochta. **To p. a plane**, eitleán a pháilóití. **Apprentice p.**, printíseach píolótaíochta.
PILOTAGE P. duties, dualgais pháilótaíochta.
PIN Biorán. **Centre p.**, lárbhiorán.

Piston

Drawing p., tacóid ordóige. **Earth p. (sigs.)**, úirbhiorán. **Firing p.**, buailteán.
Projection of f. p. for lock spring (M.G.), starrán ar an mbuailteán do ghlastuailm. **F. p. rivet**, seam buailteáin.
F. p. spring, tuaim bh. **Fixing p.**, biorán nasctha. **'T' f. p.**, crosbhiorán n. **Fulcrum p.**, b. buthail. **Guide p.**, b. teoraithe. **Hinge p. (M.G.)**, b. tuisle. **Keeper p.**, b. coimeáda. **Keeper split p.**, gabhalbhiorán c. **Mounting p.**, b. ceangail. **P. of safety and sear**, b. sábhála agus sabháin. **P. -pointed base-plate position**, suíomh bonnphláta pointíneach. **Retaining p.**, b. coinneithe. **Safety p. (G.T.)**, b. sábhála. **Split p.**, gabhalbhiorán. **Long/ short s. p. for check nut**, g. fada/ gearr do chosc-chnó. **To p. down a force**, fórsa a sháinniú. **Axis p.**, fearsaid. **P. point co-ordinates**, comhordanáidí pointíní.
PINCERS Pionsúr. **P. movement**, gluaiseacht phionsúir.
PINE P. tree, crann péine/ giúise.
PINION Pinniún. **P. bevel**, beibheal pinniúin. **P. casing**, cásáil ph. **P. c. hinge pin**, biorán tuisle cásáil p. **P. pawl**, ceapachóir p. **P. p. axis pin (spring)**, fearsaid (tuaim) cheapachóir ph.
PIONEER Tiargálaí. **P. sergeant**, sáirsint tiargálaithe. **Assault p. platoon**, buíon tiargálaithe lingthe.
PIPE P. box (arty), píobhosca. **P. instructor**, teagascóir píobaireachta. **Internal p.**, píopa inmheánach. **Exhaust p.**, scéithphíopa.
PIPELINE Píblíne.
PIRATE Píoraíd.
PISTOL Piostal. **Automatic p.**, p. uathobreach. **Veray light p.**, p. solais veray.
PISTON Loine. **Floating p.**, l. shnámhach. **P. head**, ceann loine. **P. h. ring**, fáinne ceann l. **P. post**, post l. **P.**

ring, fáinne l. **P. rod**, slat l. **P. r. rack**, raca slat l. **P. r. r. fixing pin**, biorán nasctha raca slat l. **P. -way**, bealach l.

PIT Sloc. **Borrow p.**, s. soláthair. **Target p's**, sloic thargaide.

PITCHED Cóirithe. **P. battle**, cath cóirithe.

PIVOT Maighdeog **P. cover**, clúdach maighdeoige. **Mounting p.**, maighdeog cheangail. **P. gun**, gunna maighdeoige.

PLACE Áit. **Forming up p.**, áit eagair.

PLACID Ciúin, sámh, séimh, suaimhneach.

PLACING Team **p's**, ord na bhfoirne.

PLAGIARISM Bradaíl liteartha.

PLAICE Leathóg.

PLAIN Má, machaire.

PLAN Plean. **P. of action/ attack/ campaign**, plean comhraic/ ionsaí/ feachtais. **P's and Operations**, Pleananna agus Oibríochtaí. **Fire p.**, plean lámhaigh. **Line p.**, p. líne. **Route p.**, p. bealaigh. **Signal/ tactical p.**, p. comharthaíochta/ oirbheartaíochta. **Supply p's**, pleananna soláthair. **To p. an attack**, ionsaí a bheartú. **To move according to p.**, gluaiseacht mar a bhí beartaithe. **Proposed p.**, p. molta. **Draft p.**, dréachtphlean. **Final approved p.**, p. formheasta críochnaitheach. **P. is elaborated from the decision**, fásann an p. ón mbreith. **P. of manoeuvre**, p. inliochta.

PLANE **Bombing/ combat/pursuit/ reconnaissance/ training/ transport p.**, eitleán buamála/ comhraic/ tóra/ taiscéalaíochta/ traenála/iompair. **Horizontal/ vertical p.**, plána cothrománach/ ingearach.

PLANET Pláinéad. **Orbiting p's**, pláinéid i bhfithis.

PLANE-TABLE (*M.R.*) *vb.*
Plánachláraim, *n.* plánachlár.

PLANE-TABLING Plánachláráil.

PLANNED **P. fire**, Lámhach pleanáilte.

PLANNING Pleanáil. **P. cycle**, ord pleanála. **Fire p.**, pleanáil lámhaigh. **P. section**, An Rannóg Pleanála. **Simultaneous p.**, pleanáil chomhuaineach.

PLANT (*mech.*) Gléasra. **Power p.**, g. cumhachta. **Stationary p.**, g. cónaitheach.

PLANTATION Plantán (*coill*), plandáil (*stair*), fáschoill.

PLANTER Mine **p.**, plandóir mianach.

PLASMA Plasma.

PLASTER Plástar.

PLASTERER Pláistéir.

PLASTIC Plaisteach. **P. separator**, deighilteoir p.

PLATE Pláta, anóid (*of valve*).
Anchoring (*arty.*)/ **demonstration/ falling/ retaining/ steel p's**, plátaí ancaireachta/ léiriúochta/ titimeachta/ coinnithe/ cruach. **Base-p.**, bonnphláta. **Graduated p.**, pláta céimroinnte. **Pressure p.**, brúphláta. **Side p's right and left** (*M.G.*), taobhphlátaí deas agus clé. **Prolongation of side p.**, fadú taobhphláta. **Side p. screws**, scriúinna t. **Armour p.**, armúrphláta. **Clutch p.**, crágphláta. **Photographic p's**, plátaí grianghrafacha.

PLATEAU Ardchlár.

PLATER Plátóir.

PLATFORM **All-round traverse p.** (*arty.*), léibheann lán-imchasta (*gunna*). **Magazine p.**, léibheann piléarlainne. **P. method**, modh an léibhinn.

PLATOON Buíon, g. buíne. **Assault pioneer p.**, b. tiargálaithe lingthe. **Infantry p.**, b. choisithe. **Infantry carrier p.**, buíon iompróirí coisithe. **P. area/ commander/ second-i.-c./ leader/ record/ sergeant**, Líomatáiste/ ceannasaí/ leascheannasaí/ cinnire/ taifead/ sáirsint buíne. **Assistant p. leader**, cinnire buíne cúnta. **P. headquarters/ training exercises**,

ceanncheathrú/ freachnaimh
thraenála bhuine. **Signal p.**, buíon
chomharthaíochta. **Field park p.**,
locbhuíon mhachaire. **Advanced p.**
drill, druil buine ardhéime.

PLAUSIBLE Plásánta, sochreidte. **P.**
person, plásai.

PLAY The ‘p.’ between the fore-end
and barrel, an ligean idir an t-urstop
agus an bairille.

PLEA A p. in bar, bacphléadáil. **General**
p. of ‘Guilty’ or ‘Not Guilty’,
Pléadáil ghinearálta ‘Ciontach’ nó
‘Neamhchiontach’. **Special p. to the**
jurisdiction, p. speisialta chun na
dlínse. **To enter a p. in bar of trial**, p.
a chur isteach mar bhac trialach.

PLENTY Neart.

PLIERS **Insulated p.**, greamaire inslithe.
Cutting p., g. ghearrtha. **Side-cutting**
p., g. shliosghearrtha.

PLOT *n.* Plásóg (*of ground*), comhcheilg
(*deceit*), breac (*action*), *pl.* breaca. **To p.**
gun-position on a map, gunnashuíomh
a bhreacadh ar léarscáil.

PLOTTER **Field p.**, breacaire machaire.

PLOTTING **P. room**, breacadhsheomra.

PLOUGH Talamh treafa (*musk.*).

PLUG Plocóid. **Base p.** (*G.T.*),
bonnphlocóid. **Base p. key**, eochair
bhonnphlocóide. **Gas-tight**
p., p. ghásdionach. **Sparking p.**,
spréachphlocóid. **Belt p’s**, plocóidí
creasa. **Clearing p.**, plocóid
réitithe. **Cork p.**, p. choirc. **Rear p.**,
cúlphlocóid. **Screwed p’s**, plocóidí
snáite. **To p. a wound**, créacht a
chalcadh.

PLUGGED **P. shell**, sliogán plocóidithe.
P. into, curtha isteach i.

PLUM Pluma. **P. pudding**, maróg Nollag.

PLUMB-BOB A metal p. with cord,
puntán miotail le corda.

PLUMBER Luadóir, pluiméir.

PLUMMET Pluiméad (*arty.*).

PLUNDER Foghail.

PLUNGER Tumaire. **P. retaining catch/**
spring/ tube, greamaire coinnithe/
tuailm/ feadán tumaire. **Safety p.**, t.
sábhála.

PLUNGING **P. fire**, lámhach ropach.

PLUS Móide. **Three plus four**, a trí
móide a ceathair.

PLUTONIUM Plútóiniam.

PNEUMATIC **P. tube**, aerlamhnán.
P. tools, uirlisí aeroibrithe. **P. tyre**,
aerbhonn.

PNEUMONIA Niúmóine.

POCKET **P’s of resistance**, pócaí
friotaíochta.

POINT **Aiming p.**, pointe díríochta.
Distant a. p., fad phointe d. **At p.**
blank range, faoi bhéal (an ghunna).
P. of balance, pointe cothromaíochta.
P. of bayonet/ sword, dias bheaignite/
chlaímh. **Cardinal p’s**, príomhairde.
P. of departure, pointe imeachta.
Detrucking/ entrucking p., p.
díthrucnaíochta/ trucnaíochta. **Distant**
p. (*M.R.*), cianphointe. **Dispersal**
p., p. easraidh. **P. of entry** (*trench*),
p. isteach. **P’s of the compass**, airde
an chompáis. **Subsidiary p’s of the**
c., fo-airde an ch. **Delivery p’s**, pointí
seachadtaí. **Diversion p.**, pointe claonta.
Firing p., p. lámhaigh. **Fixed p.**, p.
ceaptha. **Focal p.**, p. cuimsitheach.
Forward ammunition p., tulphointe
lónlámhaigh. **P. of impact**, p.
turrainge. **Initial p.** (*M.R.*), túsphointe.
Intermediate p’s, pointí idirmheánacha.
Limiting p’s, p. teorainneacha.
Meeting p., pointe coinne. **The North**
P., an Aird ó Thuaidh. **Prominent p’s**,
pointí taibhseacha. **P. of origin**, pointe
tionscnaimh (*M.R.*), pointe maidhme
(*smoke*). **Rallying p.**, p. athchruinnithe.
Reference p., p. tagartha. **Refilling**
p., p. athlíonta. **P. of resistance**, p.
friotaíochta. **P. of shoulder**, bocán

Pointer

gualainne. **Saluting p.**, pointe cúirtéise. **Starting p.**, p. tosaithe. **Strong p.**, tréanphointe. **P. target**, ponchthargaid. **Mutually supporting strong p's**, tréanphointí comharthacaíochta. **Terminal p.** (*M.R.*), pointe foircinn. **Trig. p's** (*M.R.*), Pointí triantánaíthe. **P. of vanguard**, rinn urgharda. **Vulnerable p.**, pointe sobhuailte. **Wheeling p.** (*drill*), pointe casaidh. **Witness p.** (*arty.*), pointe fianaise. **P. of bullet**, bior piléir. **Check p.**, pointe profa. **From the p. of view**, ó thaobh. **Decimal p.**, p. deachúil. **junction p.**, p. acomhail. **P's of stress**, béimphointí. **Release p.**, pointe scaoilte. **Watering p.**, p. uisce.

POINTER Elevating p., pointeoir ardaíthe.

POINTING Arm and sword p. to the right front, géag agus claíomh ag pointeáil chun tosaigh agus fó dheis.

POINTSMAN (*traffic*) Tráchtstiúrthóir.

POLARITY Polaraíocht.

POLARIZATION Polarú.

POLE The Magnetic P., An Mol Maighnéadach. **The North/ South P.**, An M. Thuaidh/ Theas. **The P's**, Na Moil. **True P.**, Fiomhol. **Telegraph p.**, cuaille teileagraf.

POLEMAN Fear cuaille.

POLICE Military P., Póilíní Airm. **M.P. Field (Garrison) Company**, Complacht Machaire (Garastúin) Póilíní Airm. **P. duties**, dualgais phóilíneachta. **P. Officer**, Oifigeach Póilíní. **P. units**, aonaid phóilíní. **Military P. Corps**, Cór Póilíní an Airm.

POLICEMAN Military P., Póilíní Airm.

POLICING Póilíníú (*sigs.*).

POLICY Polasaí, beartas. **Joint p.**, comhpholasaí. **Defence p.**, beartas cosanta.

POLITE Dea-bhéasach, múinte, gnaíúil.

POLITICAL Polaitiúil.

Position

POMMEL P. of sword, úll claímh.

POND Linn. Mill p., l. mhuilinn. **Quarry p.**, l. chairéil.

PONTOON Pontún. **P. Bridge**, droichead pontúin.

PONY Capaillín, gearrchapall..

POOL P. ammunition, lónlámhaigh tiomargana. **Commanding Officer's p.**, tiomargain Oifigigh Cheannais. **P. of umpires**, t. mholtóirí. **Reserve mechanical transport p's**, tiomargana de chóreacha iompair mheicniúil cúlta. **Swimming P.**, linn snámha.

POPLAR Poibleog.

POPPET P. valve, comhla mhuisiríúnach.

POPULATION Civil p., pobal, daonra.

PORK Muiceoil.

POROUS Poiriúil, scagach. **P. separator**, deighilteoir scagach.

PORRIDGE Leite, brachán.

PORT Port, calafort. **Airport**, aerfort. **P. hole** (*fuse*), splancphoillín. **To p. arms**, airm a thaispeáint.

PORTABLE Iniompartha. **Air p.**, aer iniompartha. **P. battery operated instrument**, airméis iniompartha ceallra-oibrithe.

PORTION Recoiling/ non-recoiling p's, codanna athchasta/ neamhathchasta. **Stationary p.**, cuid chónaitheach.

POSITION Suíomh, *pl.* suímh. **Action p.**, s. comhraic. **Alternative p.**, s. malairte. **Assembly p.**, s. tionóil. **Baffle/ defensive/ delaying p.**, suíomh catha/ cosantach/ moillitheach. **Dummy p.** (*arty.*), simleadh suímh. **Fire p.**, lámhachshuíomh. **Firing p.**, suíomh lámhaigh. **To be in p. (unit)**, (aonad) a bheith ina ionad. **Kneeling p.**, s. glúine. **Loading p.**, suíomh lódála. **Lying p.**, s. luí. **P. of observation**, suíomh breathnadóireachta. **Pin-pointed base-plate p.**, s. bonnphláta pointíneach. **The prepare for action p.**, an s. ullamh chun comhraic. **P. of**

readiness, s. ullmhaíochta. **Ready p.**, bheith ar tapa. **Reserve p.**, suíomh cúltaca. **Rest p.** (*rev.*), s. sosa. **Sitting p.**, s. suí. **Standing p.**, s. seasaimh. **To put patient in half-sitting-up p.**, othar a chur ina leathshuí. **Hull-down p.**, suíomh cabhail-síos. **Main p.**, príomhshuíomh. **Reverse slope p.**, s. fána ar gcúl. **Turret down p.**, s. túirín-síos.

POSITIONING P. stud, stoda ionadaithe.

POSITIVE n. Dearbhchló (*phot.*), *adj.* deimhneach, dearfach. **P. charge**, lucht deimhneach (*elec.*). **P. drive**, tiomáint dheimhneach. **P. angle**, uillinn dhearfach. **P. ion**, ian deimhneach. **P. phase**, pas dheimhneach. **P. blast phase**, pas an tséidte dheimhnigh.

POSSESSION P. of military certificates, seilbh ar dheimhnithe míleata.

POSSIBLE Féideartha, indéanta.

POST Aid p., cabhairphost. **Combat p's**, poist chomhraic. **Command p.**, post ceannais. **control p.**, p. rialaithe. **Defensive p.**, p. cosantach. **Detached p.**, p. ar dícheangal. **The Last P.**, An Ghairm Dheiridh. **Listening p.**, post éisteachta. **Look-out p.**, p. faire. **On p.**, ar post. **Vertical p's**, cuailín ingearacha. **Walking wounded collecting p.**, post bailithe na gcréachtach insiúil. **To p. an officer on attachment**, oifigeach a phostú ar ceangal. **To p. a recruit to a unit**, earcach a ph. go dtí aonad. **To p. a sentry**, fairtheoir a chur ar post. **Ambulance p.**, post otharcharr. **Air observation p.**, aerphost breathnadóireachta. **Casualty collecting p.**, p. bailithe taismeach. **Control and reporting p.**, p. rialaithe agus tuarascála. **Defended p.**, p. cosanta. **Forward control p.**, tulphost rialaithe. **Regimental aid p.**, cabhairphost reisiminte. **Target director p.**, p. stiúrtha targaide. **Traffic**

control p., p. rialaithe tráchta.

POST-DATED Faoi iardhátá.

POSTING P. on attachment, postú ar ceangal. **P's to a unit**, postuithe go dtí aonad.

POST-MORTEM P. examination, scrúdú iarbháis.

POST-OFFICE Field p., postoifig mhachaire.

POSTSCRIPT Iarscríbhinn, agusín.

POST-TRUCE P. service, seirbhís iarshosa.

POTASH Caustic p., potais loisneach.

POTATO Práta. Creamed p's, prátaí uachtartha. **Croquette p's**, meillín p. **Duchesse and boiled p's**, p. duchesse agus beirithe. **Mashed p's**, brúitín. **Riced p's**, prátaí gráinnithe.

POTENTIAL n. Poitéinseal, *adj.* poitéinsiúil. **P. noncommissioned officer**, ábhar oifigigh neamhchoimisiúnta.

POTTERY P. vessels, soithí cré.

POUCH Pócóid. **Utility p.**, p. áirgiúlachta.

POUNDER 18-p. field battery, bataire machaire 18 punt.

POWDER Púdar. P. composition, cumasc púdair. **Emery p.**, púdar éimir. **P. trail (G. T.)**, lorg púdair.

POWER Administrative p's, cumhachtaí riaracháin. **Civil p.**, cumhacht shibhialta. **Electric p.**, c. leictreach. **Destructive p.**, c. scriosúil. **Executive p.**, c. feidhmiúcháin. **P's of a commanding officer**, cumhachtaí oifigigh cheannais. **P. of military command**, cumhacht cheannais mhíleata. **P. of recognition of colours**, cumas aitheanta dathanna. **Searching(G.T.)/ striking p.**, cumas cuardaigh/ buailte. **Summary p's**, cumhachtaí achomaire. **Air power**, aerchumhacht. **Horse p.**, each-chumhacht. **Man p.**, fearchumhacht.

Sea p., muirchumhacht. **P. amplifier**, c. -aimplitheoir *nó* aimplitheoir cumhachta. **P. dissipated heat**, c. scaipthe mar theas. **P. factor**, factóir cumhachta. **P. input**, inchumhacht. **P. losses**, cumhachtchailleanais *nó* caillteanais chumhachta. **P. output**, eischumhacht. **P. stroke**, cumhachtbhuille. **P. unit**, cumhachtaonad *nó* aonad cumhachta. **Total carrier p.**, c. iompróra iomlán.

POX Chicken p., deilgneach.

PRACTICAL Praiteiciúil.

PRACTICE Annual range p's, raonchleachtais bhliantúla. **Application p.**, cleachtas feidhmlamhaigh. **Application p. with (without) bayonet**, c. f. le beaignit (gan bheaignit). **Battle p's**, cathchleachtais. **Broadside/ classification/ deliberate p.**, cleachtas leathansleasa/ aicmíochta/ fuireachair. **Fire with movement p's**, cleachtais lámhaigh agus ghluaiseachta. **Firing p.**, cleachtas lámhaigh. **Gas p. timed**, amchleachtas gáis. **Grouping p.**, cleachtas grúpala. **Instructional p.**, cleachtas teagaisc. **Light Machine Gun p's**, cleachtais inneallghunna éadroim. **Machine Gun p's**, c. inneallghunna. **Live grenade/ miniature/ open range p's**, cleachtais le gránáidí beo/ ar mhionraon/ ar raon oscailte. **Mortar/ qualification p's**, c. mhoirtéir/ chailíochta. **Range p's**, raonchleachtais. **Ranging p.**, cleachtas raonála. **Rapid p.**, mearchleachtas. **Revolver/ rifle p's**, cleachtais ghunnáin/ mhúscaeid. **Slow p.**, mallchleachtas. **Snap-shooting/ throwing/ traversing p.**, cleachtas scioblámhaigh/ teilgin/ trasnála. **Timed p.**, amchleachtas. **30 m. range p's**, cleachtais ar raon 30 méadar. **P. bomb**, cleachtbhuama. **P. problem**, fadhb chleachtaidh.

PRAWN Cloicheán. **P. cocktail**, manglam cloicheáin.

PRE-ARRANGED P. signal, comhartha réamhshocraithe.

PRECAUTION P's against fire, réamhchúraimí in aghaidh dóiteáin. **Safety p.**, réamhchúram sábhála. **The first s. p.**, an chéad r. s. **To take p's against an ambush/ surprise**, réamhchúraimí a ghlacadh in aghaidh luíocháin/ ganfhíosaiochta. **The offence of being taken prisoner without due p.**, an cion sin é a ghabháil ina phríosúnach trí neamhaire.

PRECEDENCE Príomhacht. **To give p. to certain traffic**, tús bealaigh a thabhairt do thrácht áirithe. **P. action**, p. ghnímh. **P. degree**, grád príomhachta. **P. information**, príomhacht eolais.

PRECINCTS P. of prison, maighean phríosúin.

PRECIPICE Aill.

PRECIS P. of orders, coimre ar orduithe.

PRECISE Cruinn, beacht. **P. analysis**, anailís chruinn.

PRECISION P. bombing, beachtbhuamáil.

PRE-DEMobilisation P. leave, saoire roimh dhíshlógadh.

PREDICTABLE Sothuartha.

PREDICTED P. fire, lámhach réamh-mheasta. **P. methods of fire**, modhanna réamh-mheasta lámhaigh.

PREDICTOR Réamh-mheastóir (*arty.*). **P. operator**, oibrítheoir réamh-mheastóra.

PRE-DISCHARGE P. leave, saoire roimh urscaoileadh.

PRE-EMERGENCY The p. period disablement, an míchumas sa tréimhse réamhéigeandála.

PREFABRICATED Réamdhéanta.

PREFACE Brollach.

PREFACED Message is p. by ..., cuirtear ... roimh an teachtaireacht.

PREFIX Réimír.

PREJUDICE Without p. to rearrest, gan dochair d'athghabháil. **Conduct to the p. of good order and discipline**,

iompar a rachadh chun dochair do dheard agus d'araíonacht.

PREJUDICED Reamhchlaonta.

PRELIMINARY Réamh-. **P. conference**, réamhchomhdháil. **P's**, réamhimeachtaí. **P. arrangements**, réamhshochruithe. **P. investigation**, réamh-imscrúdú. **P. moves**, réamhghluaiseachtaí. **Necessary p's**, réamhriachtanais. **P. work**, réamhobair.

PREMATURE Réamhionúch (*grenade*), anabái, roimh am.

PREPARATION Artillery p., ullmhú le hairtléire. **P. of defence** (*C.M.*), u. cosanta. **P. of d. by accused**, u. a chosanta ag an gcúisí.

PREPARATORY Ullmhúchán. **P. period**, tréimhse ullmhúchán.

PREPARE To p. for long carry (*mortar*), ullmhú chun fadiompair. **The p. for action position**, an suíomh ullamh chun comhraic.

PREPLANNED Réamhphleanáilte. **P. air support**, aerthacaíocht réamhphleanáilte. **P. fire**, lámhach r.

PRE-RETIREMENT **P. Leave**, saoire roimh scor.

PRESCRIBE To p. by regulations, forordú le rialacháin. **P. the employment of**, úsáid a leagan síos.

PRESCRIBED **P. areas**, líomataístí forordaithe. **P. military authority**, údarás míleata forordaithe.

PRESENCE In the p. of the accused, i láthair an chúisí.

PRESENT To p. arms, airm a thairiscint. **To p. firearms at a person** (*offence*), airm lámhaigh a phointeáil ar dhuine. **Arms at 'the p.'**, airm 'ar thairiscint'. **The platoon is p.**, tá an bhúion i láthair. **The 'P'. From 'Carry'** (*M.S.*), Claimhte 'ar iompar' a thairiscint. **The 'carry' from the 'p.'**, claimhte 'ar thairiscint' a chur 'ar iompar'.

PRESENTATION Bronadh, léiriú.

PRESERVATION Caomhnú.

PRESIDENT **P. of a Board of Survey**, Uachtarán Bord Suirbhéireachta. **P. of a General (Limited) Courtmartial**, U. Armchúirte Ginearálta (Teoranta).

PRESIDENTIAL Uachtaráin (toghchán, dualgas u.). **P. salute**, Cúirtéis don Uachtarán. **P. standards**, Meirgí an Uachtaráin.

PRESS Brúim. **Hydraulic p.**, cantaoir hidrálach. **P. censor/ censorship/ officer/ photography**, cinsire/ cinsireacht/ oifigeach/ grianghrafacht nuachta. **To p. a trigger**, trucear a fháscadh. **P. conference**, preasagallamh.

PRESSEL Brúiteoir.

PRESSURE Tyre p., fáiscire boinn.

PRESSURE Barometric p., brú baraiméadrach. **Double p.** (*rifle*), fáscadh dúbailte. **First/ second p.** (*do.*), céad fháscadh/ dara fháscadh. **Inward, backward and downward p.** (*L.M.G.*), brú isteach, siar agus síos. **Compression p.**, brú an chomhfháiscithe. **Radial p.**, brú raidiúil.

PRESUMPTIVE A soldier having a p. right to a pension, saighdiúir a bhfuil ceart toimhdean aige chun pinsin.

PRE-TRUCE **P. service**, seirbhís réamhshosa.

PREVENTABLE **P. physical unfitness**, neamh-infheidhmeacht choirp ab fhéidir a chosc.

PREVENTIVE Coisctheach.

PREVIOUS Roimh ré. **P. address**, seoladh ríomh ré.

PRIMARY Príomha. **P. Cell**, cadhain phríomha. **P. charge**, lánán p. **P. evidence**, fianaise ph. **P. winding**, ritheán p.

PRIME To p. a grenade, gránáid a phrímeáil. **P. mover** (*engrs.*), buninneall.

PRIMER Príméar. **Gun cotton p.**, p. gunnachadáis. **P. holder**, coimeádaire príméir.

Priming

PRIMING Prímeáil. **P. bay**, ba prímeála.

PRINCIPLE The **p. of surprise**, prionsabal na ganfhiosáiochta. **P. of operation**, p. oibrithe. **P's of fire/ instruction**, prionsabail lámhaigh/ teagaisc. **The p's of aiming/tactics**, p. na díríochta/ na hoirbheartaíochta.

PRINT *vb.* Clóbhuailim, *n.* cló. **Blue p's**, gormchlónna.

PRINTER Clódóir.

PRIORITY **P. of maintenance**, tosaíocht chothabhála. **P. on roads/ at cross-roads**, t. ar bhóithre/ ag cros-bhóithre. **According to p. of requirements**, de réir ord (tosaíocht) na riachtanas. **At p. call**, ar ghlaoch tosaíochta. **P. targets**, targaidí tosaíochta. **Order of p.**, ord tosaíochta.

PRISM Príosma. **P. attachment/ holder**, nascán/ coimeádaire príosma. **Combination centre p's**, comhphríosmaí láir. **End p's**, príosmaí foircinn.

PRISMATIC **P. compass**, compás príosmach.

PRISONER Príosúnach. **Officer p's**, príosúnaigh oifigigh. **P. of war**, príosúnach cogaidh. **P. of war cage**, caighean príosúnach cogaidh.

PRIVATE Saighdiúir singil. **P. technician, line, 3-star, 2-star**, saighdiúir singil teicneoir, líne, trí réalta, dhá réalta. **P. grade I, II, III**, S.S. grád I, II, III. **P. study**, staidéar príobháideach. **Privates' Mess**, Bialann na saighdiúirí.

PRIVILEGE **P. of an accused/ legal adviser/ defending officers/ witnesses**, príobhléid chúisí/ chomhairleach dlí / oifigeach cosantach/ finnétithe. **Christmas p. leave**, saoire phríobhléide Nollag.

PRO Pros and cons, ina leith agus ina éadan. **We will examine the p's and c's of this.** scrúdóimid dhá thaobh an scéil seo.

Proclamation

PROBABLE Dóchúil. **P. errors in direction/ range**, earráidí is dóichí a bheidh sa treo/ raon. **P. lines of enemy approach**, línte tárrachtana dóchúla an namhad.

PROBATION Attachment on **p.**, ar ceangal faoi phromhadh.

PROBATIONARY **P. duty**, dualgas promhaidh. **P. period**, tréimhse phromhaidh.

PROBE **P. unit**, aonad tóraithe.

PROBLEM Intervisibility **p's**, fadhbanna idir-infheictheachta. **Map p.**, fadhb léarscáile. **Approach to a p.**, tabhairt faoi fhadhb. **Statement of a p.**, fadhb a chur síos.

PROCEDURE **P. of convening**, nós imeachta chun comórtha. **P. at trial**, n. i. ag triail. **P. on assembly of Court**, n. i. ar thionól Cúirte. **P. after plea of 'Guilty'**, n. i. tar éis pléadail 'ciontach.' **P. where evidence as to facts given for defence by witnesses (other than accused) but not by the accused**, n. i. i gcás finnétithe (seachas an cúisí) ach gan an cúisí féin a thabhairt fianaise maidir le fíorais ar son na cosanta. **Standing operating p.**, buan-nós imeachta. **Suggested p.**, n.i. a mholtar. **Voice p.**, nós imeachta gutha.

PROCEED To **p. on detachment**, dul ar dícheangal.

PROCEEDINGS **P. before a Court-martial**, imeachtaí i láthair Armchúirte. **P. of a Court of Inquiry**, i. Cúirt Fiosrúcháin. **P. for enlistment**, i. le haghaidh liostála. **Summary p.**, i. achomaire.

PROCESS Radio-active **p's**, oibrithe radaighníomhacha. **The decay process**, oibriú an mheatha.

PROCLAMATION Forógra. **A p. ordering continuance in Army Service of soldiers of the Forces**, f. á ordú saighdiúirí de na Fórsaí

Procure

a choimeád in Armsheirbhís. **A p. ordering the reserve to be called out on permanent service**, f. a ordú an cúltaca a ghairm amach ar buanseirbhís. **A p. revoking p. dated 1st September, 1969, calling out the reserve on permanent service**, f. ag cúlghairm forógra dar dáta an 1ú Meán Fómhair, 1969, ag gairm an chúltaca amach ar buanseirbhís.

PROCURE To p. a soldier to absent himself without leave, tabhairt ar shaighdiúir fanacht as láthair gan chead.

PRODDER Priocaire.

PRODUCE To p. a document/ witness/ evidence, cáipéis/ finnég/ fianaise a thabhairt ar aird. **To p. a line 3 centimetres**, 3 ceintiméadar a chur le líne.

PRODUCT Táirge. **P's of combustion**, iarsmaí dócháin.

PRODUCTION Táirgeadh. **Large scale p. of weapons**, armáin a tháirgeadh ar an morchóir. **P. of information/ maps**, eolas/ léarscáileanna a tháirgeadh.

PROFICIENCY Inniúlacht. **P. in handling a weapon**, bheith inniúil ar armán a láimhseáil.

PROFILE Leathghaidh, próifíl. **Keeping a low profile**, ag púcaíocht.

PROFIT Brabach.

PROGRAMME P. of training, clár traenála. **Competition p's**, cláir chomórtais.

PROGRESS P. is being made, tá dul ar aghaidh á dhéanamh. **P. of the attack**, dul ar aghaidh ag an ionsaí. **P. report**, tuarascáil réimníochta.

PROGRESSIVE P. instruction/ training, Teagasc/ traenáil réimnitheach. **System of p. stages (detention)**, córas na réimeanna.

PROHIBITED P. area, líomatáiste toirmisce.

PROHIBITION P. of unofficial work,

Property

toirmeasc ar obair neamhoifigiúil. **P. of places**, cosc ar áiteanna.

PROJECTILE Tarlaiceán, diúracán.

PROJECTION Angle of p., uillinn tarlaicthe. **P's in barrel**, starráin sa bhairille. **Map p's**, tarlaicí léarscáile.

PROJECTOR Teilgeoir (*cinema etc*).

PROLONGATION P. of service, fadú seirbhíse. **P. of the axis of the barrel**, fadú ar ais an bhairille.

PROMINENT P. points, pointí taibhseacha.

PROMOTE To p. a private to the acting rank of corporal, saighdiúir singil a ardú chun bheith ina cheannaire gníomhach. **To p. to higher rank**, ardú chun céime níos airde. **To p. to next higher rank**, ardú chun an chéad chéim eile is airde.

PROMOTION Ardú céime. **P. to acting rank**, ardú chun céime gníomhaigh.

PROMPT P. gamma, gáma tapaidh.

PROMULGATION P. of orders, orduithe a fhógairt. **P. of the sentence passed on them**, fógairt na pianbhreithe a cuireadh orthu.

PRONE P. position, suíomh luí.

PRONOUNCED He p. life to be extinct, rinne sé ráiteas go raibh an t-anam imithe (as).

PROOF Legal p. of truth of confession, cruthúnas dlithiúil ar fhírinne admhála. **Proof reading**, léamh profaí.

PROPAGANDA Bolscaireacht.

PROPELLANT P. charge, lánán tiomána.

PROPELLED A vessel p. by an engine, ártach innealltiomána. **Rocket p. grenade**, gránáid roicéadtíomána. **Self p. gun**, gunna uatíomána.

PROPELLER Lián. **P. shaft**, fearsaid tiomána.

PROPERTY P. book, leabhar maoinne. **Public p.**, maoin phoiblí. **State p.**, m. stáit.

Prophylactic

PROPHYLACTIC P. centre, airmheán urchoisc. **P. Treatment**, cóireáil urchoisc.

PROPORTION P. of pension, cionúireacht de phinsean.

PROPORTIONAL I gcomhréir. **P. dividers**, roinnteoírí comhréireacha.

PROPS Fearas.

PROPULSION Tiomáint. **P. unit**, aonad tiomána.

PROSECUTE *vb.* Inchúisim, *vl.* Inchúiseamh.

PROSECUTING P. officer, Oifigeach inchúisimh.

PROSECUTION Inchúiseamh. **Evidence for the p.**, fianaise ar thaobh an inchúisimh. **Witness for the p.**, finné ar thaobh an inchúisimh.

PROSECUTOR Inchúisitheoir.

PROSPECTIVE P. candidates (*exam.*), ábhair iarrthóirí.

PROSPECTUS Réamheolaire.

PROTECT To **p. patrol from surprise attack**, patról a chaomhnú ar ionsaí gan choinne.

PROTECTION P. section (*arty.*), gasra caomhnaithe. **Local p.**, caomhnú áitiúil. **P. from neutrons**, caomhnú ó neodróin. **P. in nuclear warfare**, caomhnú i gcogaíocht eithneach. **Collective p.**, ilchaomhnú. **Individual p.**, caomhnú aonair. **P. value of building**, méid chaomhnaithe a fhaightear ó fhoirgneamh.

PROTECTIVE P. clothing, éadach caomhnaitheach. **P. detachments**, díormaí caomhnaitheacha. **P. drill**, druil caomhnaitheach. **P. fire**, lámhach caomhnaitheach. **P. minefields**, loig mhianaigh caomhnaitheacha.

PROTECTOR Muzzle **p.**, béalgharda.

PROTON Prótón.

PROTRACTOR Fan-shaped **p.**, uillinntomhas leathchiorclach.

PROTRUSION Striker **p. gauge**, tomhas forsháite buailteáin.

Pulse

PROUD Uaibhreach, toirtéiseach, mórchúiseach, bródúil.

PROVE To **p. distance/intervals**, fad slí/eatrainm a dheimhniú. **To p. a charge**, cúiseamh a chruthú. **To p. revolvers**, gunnáin a dheimhniú.

PROVIDE To **acquire and p. information**, eolas a fháil agus a chur ar fáil.

PROVISION Foráil, *pl.* forálacha (*Legal*). **P. of**, a chur ar fáil. **P. account**, cuntas bialóin. **P's**, lón bia, bialón.

PROVOST Propast. **P. Marshal**, Propastmharascal. **Assistant P. Marshal**, P. Cúnta. **Deputy Assistant P. Marshal**, Leas-ph. C.

PRO-WORD Nósfhocal.

PROXIMITY Gaireacht. **P. Fuse**, aidhnín gaireachta.

PSYCHOLOGICAL The **p. effect of overhead fire**, éifeacht shíceolaíoch lámhaigh lasnairde. **The p. effect of war**, éifeacht shíceolaíoch chogaidh.

PSYCHOLOGY Aigheolaíocht/síceolaíocht.

PUBLIC P. relations, caidreamh poiblí. **P.R. Section**, An Rannóg Caidrimh Phoiblí. **P. address system**, córas ilghairme. **Public Service Benchmarking Body**, Comhlacht Tagarmharcála na Seirbhíse Poiblí.

PUBLICATION Foilseachán. **P. of orders**, orduithe a fhoilsíú.

PUBLICITY Personal **p.**, poiblíocht phearsanta. **P. section**, An Rannóg Poiblíochta.

PUBLISH *vb.* Foilsím.

PUDDING Maróg. **Milk/ rice p.**, m. bhainne/ ríse.

PULLEY Ulóg. **P. sheave**, síobha ulóige.

PULL-OFF Truicearscaoileadh (*rifle*).

PULMONARY Scamhógach.

PULL-THROUGH Corda glanta. **Double p.**, c. g. dúbailte.

PULSE Cuisle.

Pump

PUMP Lubricating grease p., teannaire gréisce bealála. **Petrol p.**, caidéal peitрил.

PUNCH P. mark, marc ruagaire.

PUNCTUAL Sprioctha, poncúil.

PUNCTUALITY Poncúlacht.

PUNCTUATION Poncaíocht.

PUNCTURED Pollta.

PUNCTURE-PROOF Dophollta.

PUNISHABLE Offences p. by ordinary law of Ireland, cionta is inphionóis faoi ghnáthdhli na hÉireann. **Offence p. with death**, cion lena ngabhann pianós an bháis. **Offence not p. with death**, cion nach ngabhann pionós an bháis leis.

PUNISHMENT Pionós.

PURE Glan.

PURCHASE To discharge a soldier by p., saighdiúir a urscaoileadh trí cheannach. **P's from Imprest Account**, ceannaigh as an gCuntas Óinchiste. **Local p's**, c. áitiúla.

PURPORTING An agreement p. to be signed by a person upon his being attested as a soldier, comhaontú a airbheartaíonn a bheith sínithe ag duine ar é a fhianú ina shaighdiúir. **A Gazette p. to be issued by the Deputy Chief of Staff (Support)**, iris a airbheartaíonn a bheith arna cur amach ag an Leas-Cheann Foirne (Tacaíocht).

Pyorrhoea

PURPOSE Cuspóir, aidhm, rún, chun críche. **Service for the p. of subparagraph (a)**, seirbhís chun críche fomhíre (a). **For the p's of this Regulation**, chun críche an Rialacháin seo.

PURSUANCE In p. of Regulations made under Section 6, de bhun Rialachán arna ndéanamh faoi Alt 6. **In p. of a sentence imposed by a Court-martial**, de bhun pianbhreithe Armchúirte.

PURSUING P. column, colún tóra.

PURSUIT P. orders, orduithe tóra. **P. plane**, eitleán tóra.

PUSH-BUTTON Single switch or p., lasc shingil nó brúlasc.

PUSHING Ag brú. **P. EAST from**, ag brú SOIR ó.

PYLON Píolón.

PYORRHEA Brachshileadh.

Q

QUADRANGLE Ceathairuilleog.

QUADRANT Ceathramhán. **Q. angle**, uillinn cheathramháin. **Q. elevation**, ardas ceathramháin.

QUADRILATERAL Ceathairshleasán.

QUAGMIRE Easca.

QUALIFICATION Conníoll, cáilíocht, dintiúir. **Military/ professional/ specialist q's**, cáilíochtaí míleata/ gairmiúla/ saineolaí. **The platoon commander is responsible, without q. for the training of the platoon**, is é an ceannasaí buíne agus eisean amháin atá freagrach i dtraenáil na buíne. **Q. practices**, cleachtais cháilíochta. **Q's of military value**, cáilíochtaí a bhfuil fiúntas míleata iontu. **To accept a thing without q.**, glacadh le rud gan choinníoll. **Q's for an appointment**, cáilíochtaí do cheapachán.

QUALIFIED Q. Officer, oifigeach cáilithe.

QUALIFY *vb.* Cáilím. **To q. for advancement to private three star**, cáiliú chun bheith ina shaighdiúir singil trí réalta. **To q. For promotion/ for the award of a medal**, cáiliú le haghaidh ardú céime/ chun bonn a fháil.

QUALIFYING Q. Examination, scrúdú cáilitheach. **Q. tests**, tástálacha cáilitheacha.

QUALITIES Tréithe.

QUANDRY In a q., idir dhá chomhairle.

QUANTITY Q. of electricity, cainníocht leictreachais.

QUARANTINE **To q. an officer**, oifigeach a chur ar coraintín. **To be in q.**, bheith ar c.

QUARRELSOME Achrannach, imreasach, clamprach.

QUARRY Cairéal.

QUARTE **The hand is in q.** (*M.S.*), tá an lámh ar ceathrú.

QUARTER Q. -column/ deck/ guard, Ceathrúcholún/ léibheann/ gharda.

Married q's, ceathrúna do lucht pósta.

Public q's, c. poiblí. **To give q. (to)**, anacal a dhéanamh (an). **To q. soldiers**, saighdiúirí a chur ar ceathrú. **To surprise a section at close q's**, teacht gan fhios i gcóngar ar ghasra. **To come to close q's, with an enemy**, dul i dtreis le namhaid.

QUARTERED Troops q. within a Brigade, trúpaí ar ceathrú i mBriogáid.

QUARTERING Ceathrúnaíocht.

Q. dispositions (*M.B.R.*), cóirithe ceathrúnaíochta.

QUARTERMASTER Ceathrúnach.

Assistant q., c. cúnta. **Q. General**, An tArdcheathrúnach. **Deputy Q.-G.**, An Leas-Ardcheathrúnach. **Quartermaster sergeant**, ceathrúsháirsint.

QUARTZ Grianchloch. **Q. fibre**, snáithín grianchloiche

QUASH **To q. the finding of a Court-martial**, cinneadh Armchúirte a chur ar neamhní.

QUAY Cé, *pl.* céanna.

QUELL **To q. a riot**, círéib a chur faoi chois.

QUENCH Múch.

QUERULOUS Éagointeach, clamhsánach.

QUERY Ceistím.

QUESTION **To obey an order without q.**, ordú a chomhlíonadh gan cheist. **Q. mark**, comhartha ceiste.

QUESTIONNAIRE Ceistiúchán.

QUEUE Scuaine.

QUICK Mear, tapaidh. **In q. time**, ar mearchéim. **Q. to absorb instruction**, go tapaidh chun teagasc a thabhairt leis.

QUICKENING Q. exercise, freachnamh luathaithe.

QUICKLY Go sciobtha, go tapaidh.

Quickmatch

QUICKMATCH Mearlasán (*G.T.*).

QUICKSAND Gaineamh súraic.

QUICK-TEMPERED Taghdach.

QUICK-WITTED Beo-intinneach.

QUIET Ciúin.

QUIT **To q. a post/ the ranks**, post/ na ranganna a fhágáil. **To q. his arms**, a airm a ligean uaidh.

QUORUM Córam, líon gnó. **Q. of meeting**, l. g. do chruinniú. **The q. for a meeting shall be four members**, ceathrar comhalta is l. g. do chruinniú.

Quote

QUOTATION **To obtain a q. for the supply of an article**, luacháil a fháil ar earra a sholáthar.

QUOTE Sliocht, *vb.* luaim.

R

- 'R' group** Grúpa taiscéalaíochta.
- RACE** Rás. **Relay r.**, R. seaíochta.
- RACIAL** Ciníoch.
- RACIALISM** Ciníochas.
- RACK** Raca, ealchuing. **Bomb/traversing r.**, r. buamáí/ trasnála.
- RADAR** Radar. **Search r.**, radar-chuardaigh. **Tactical control r.**, radar rialaithe oirbheartaíochta. **R. cover**, clúdach radair. **Fire control r.**, radar rialaithe lámhaigh. **R. equipment**, trealamh radair.
- RADIAC** Raidiac.
- RADIAL** Raidiúil. **R. pressure**, brú radiúil. **R. graduations** (*protractor*) gathanna raidiúla. **R. line** líne raidiúil.
- RADIAN** Gathán.
- RADIATE** *vb.* Gathaím, radaím.
- RADIATION** Radaíocht. **Back r.**, radaíocht chúlrach. **Electro-magnetic r.**, r. leictreamhaighnéadach. **Immediate r.** r. thobann. **Nuclear r.**, r. eithneach. **Point source r.**, r. foinsephointe. **Residual r.**, r. iarmharach. **Spontaneously emitting r.**, r. a chur amach uaidh féin. **Thermal r.**, r. teasa. **Degree of r.**, céim radaíochta. **Recording the r.**, an r. a thaifeadh.
- RADIATOR** Gathadóir, radaitheoir.
- RADIO** Raidió, craolachán. **R. -active**, radaighníomhach. **Highly radio-active**, an-radaighníomhach. **R. -communication**, raideachumarsáid. **R. detection**, raideabhrath. **R. direction finder**, treo-aimsitheoir raidió. **R. equipment**, trealamh raidió. **R. frequency**, raidimhinicíocht. **R. location**, raidiaimsiú. **R. mechanic**, raidimheicneoir. **R. navigation**, raidealoingseoireacht. **R. net**, raidilíonra. **R. rangefinding**, raonaímsiú raidió. **R. reception**, raideaghlacadóireacht. **R. set**, gléas raidió. **R. signal**, raideachomhartha. **R. silence**, tost raidió. **R. telegraphy**, raiditheileagrafaíocht. **R. telephone**, raiditheileafón. **R. telephony**, raiditheileafónacht. **R. transmitter**, raidithiomarnóir. **R. watch by telephone**, airdeall raidió ag raiditheileafón.
- RADIOACTIVITY** Radaighníomhaíocht. **Induced r.**, r. ionduchtaithe. **Residual r.**, r. fuílligh.
- RADIOGRAPHER** Radagrafaí.
- RADIOLOGICAL** Raideolaíoch. **R. warfare**, cogaíocht r.
- RADIOLOGIST** Raideolaí.
- RADIUM** Raidiam, g. raidiam.
- RADIUS** Ga. **A circle of 10 meters r.**, ciorcal de gha deich méadar. **R. of action** (*vehicle*)/ **burst** (*N.W.*), raon comhraic/ maidhme.
- RAFT** Rafta.
- RAFTING** (*engrs.*) raftaeireacht.
- RAID** Ruathar. **Air-r. -warning**, rabhadh aer-ruathair. **Bombing r.**, ruathar buamála. **A r. on a post**, r. a dhéanamh ar phost. **Saturation r's**, ruathair sháithithe.
- RAIDING** A r. force, fórsa ruathair.
- RAIL** Ráille. **Movement by r.**, gluaiseacht d'iarnród. **R. transport**, iompar d'iarnród.
- RAILHEAD** Reception r., rálcheann glacadóireachta. **R. Officer/ ordnance officer/ supply officer**, oifigeach/ oifigeach ordanáis/ oifigeach soláthair rálchinn.
- RAILROAD** Iarnród.
- RAILWAY** **Double track r.**, iarnród dhá rian. **R. centre/ siding/ sleepers**, airmheán/ taobhlach/ rasnáin iarnróid. **R. junction**, aomhal iarnróid. **R. signals**, comharthaí i.
- RAINBOW** Bogha báistí, tuar ceatha. **R. trout**, breac dea-dhathach.

Raised

RAISED To be in the 'R'. position (flag), (Brat) a bheith in airde. **Raising the temperature**, an teocht a ardú.

RALLY To r. troops, trúpaí a athchruinniú. **To r. on the leader**, athchruinniú i leith an chinnire. **Forward/ rear r.**, tulationd/ cúlionad athchruinnithe. **The r. blast**, an fhead athchruinnithe.

RALLYING R. line, líne athchruinnithe. **R. point**, pointe a.

RAMMER Seimide.

RAMP Rianán (rifle), fánán, ardán (*for vehicles*).

RAMPART Rampar.

RANDOM At. r., gan aird, faoi thuairim. **R. shot**, buille/ urchar faoi thuairim. **R. orientation**, treoshuíomh gan aird.

RANDOMLY R. arranged, in ord gan aird.

RANGE At long/ short/ 200 metres r., ar raon fada/ gairid/ dhá chéad méadar. **A r. of standard width**, r. de leithead caighdeánach. **Battle practice (bombing) r.**, r. cathchleachtadh (buamála). **R. -card**, raonchárta. **Classification r.**, raon aicmíochta. **Close r.**, neasraon. **R. course/ discipline/ drum**, raonchúrsa/ raonaraíonacht/ raondruma. **R. duties**, raondualgais. **Effective r.**, raon éifeachtach. **R. facilities**, raonsaoráidí. **Field firing r.**, r. lámhaigh mhachaire. **Front r. scale window**, fuinneog scála tulraoin. **R. gear**, raonghléas. **R. g. bracket/ indicator**, brac/ taispeántóir raonghléis. **Key-r.**, eochair-raon. **At a known r.**, ar raon ar eolas. **At intermediate r.**, ar r. idirmheánach. **Live-bombing r.**, r. beobhuamála. **Mean observed r.**, meánraon breathnaithe. **Miniature r.**, mionraon. **M. battle-shooting r.**, mionraon cathlámhaigh. **R. of view**, raon radhairc. **Open r.**, r. oscailte. **Out of r. of the**

Rank

guns, as r. na ngunnaí. **Point blank r.**, r. faoi bhéal. **Revolver r.**, r. gunnáin. **Standard r. r.**, r.'g. caighdeánach. **R. scale**, raonscála. **R. bracket/ reader/ slider**, brac/ léitheoir/ sleamhnán r. **R. s. bracket locking pin**, biorán glasála brac r., **R. switch**, raonlasc. **R. standing orders**, buanorduithe raoin. **R. table**, raon-tábla. **R. -taker**, raontoisire. **R. -taking**, raontoisireacht. **The r. in metres**, an raon i méadair. **Within small arms r. of the enemy**, i r. mionarm don namhaid. **R. work**, raonobair. **Maximum/ minimum r.**, raon uasta/ íosta. **Short-ranged**, gearraonach. **Slant r.**, claonraon. **Depression r. finder**, raonaimsí coisithe. **Coincidence r. f.**, raonaimsí comhtheagmhasachta. **Infantry r. finder**, raonaimsí coisithe.

RANGER Fiannóglach. **R. course**, cúrsa fiannóglai. **R. training**, traenáil fh. **Army R. Wing**, Sciathán Fiannóglai an Airm

RANGING Raonáil. **Air burst r.**, r. aermhaidhme. **R. practice**, cleachtas raonála. **R. point targets**, ponchargaidí raonála.

RANK Acting r., céim ghníomhach. **All r's**, céimnigh uile. **Centre r.**, lár-rang. **Commissioned r.**, céim choimisiúnta. **Temporary c. r.**, c. c. shealadach. **Officers of equal r.**, oifigigh chomchéime. **Equivalent r.**, céim chomhionann. **Front/rear r.**, tulrang/ cúlrang. **Non-commissioned r.**, céim neamhchoimisiúnta. **Temporary n. r.**, c. n. shealadach. **Other r's**, céimnigh eile. **Retiring r.**, céim scoir. **Notional r. r.**, c. s. thiomhdean. **A r. personal to the present holder**, céim atá ag an sealbhóir láithreach go pearsanta. **Single r.**, rang singil. **Substantive r.**, céim shubstainteach. **The naval r. of warrant officer**, an chéim

chabhlaigh, oifigeach barántais. **The r. of commandant/ sergeant**, céim cheannfoirt/ sháirsint. **To retire an officer with the r. of commandant**, oifigeach a scor ina cheannfort.

RANSACK Ransáim.

RANSOM Airgead fuascailte. cuirim (dunine) ar fuascailt.

RAPE Banéigean, éigniú.

RAPID R. fire, Mearlámhach. **R. practice**, mearchleachtas. **R. reaction force**, fórsa frithghnímh mhear. **R. response team**, foireann mearfhreagartha.

RATCHET Raicín.

RATE Ráta. **Annual/ daily/ personal r. of pay**, r. pá bliantúil/ laethúil/ pearsanta. **An allowance at the authorised nightly r.**, liúntas ar an r. oíche atá údaraithe. **At the married r.**, ar an r. pósta. **R. of burning (G.T.) R. dóite**. **Rapid/ slow r.**, mear/ mallráta. **The regulation r. of marching**, an ráta máirseála atá forordaithe. **Weekly r. of allotment (marriage) / allowances**, r. seachtainiúil leithroinnte/ liúntas. **Consumption r.**, r. idithe. **R. of charging/ decay**, r. luchtaithe/meatha. **R. of advance fire**, r. ascnaimh/ lámhaigh. **Intense rate of fire**, dianráta lámhaigh.

RATIFY Daingnim.

RATING **General r.** aicmiú ginearálta. **Average r.** (report), meánach. **Naval r.** aicmeach cabhlaigh. **Security r. of agencies**, grádú díonachta na ngníomhaireachtaí.

RATIO Cóimheas. **Compression/ transformation ratio**, c. an chomhfháisce/ an chlaochlaithe. **Signal ratio**, cóimheas comhartha. **Frequency response r's**, cóimheasa freagra minicíochta. **Intermediate frequency r's**, cóimheasa freagra minicíochta idirmheánaigh.

RATION *vb.* Ciondálaim, *vl. and n.* ciondáil, *pl.* ciondálacha. **Emergency/ field r's**, ciondálacha éigeandála/ machaire. **R's in kind**, ciondálacha. **To be on r's**, bheith ar ciondálacha. **R. allowance**, liúntas ciondála. **Consolidated r. allowance**, liúntas comhdhlúite ciondála. **Fresh r's**, ciondálacha úra. **Composite r's**, c. cumaisc. **Tinned r's**, c. stánaithe. **R. strength**, líon ciondála.

RATIONAL Réasúnach.

RATIONALE Réasúnaíocht.

RATTLE R. of equipment, gliogram trealaimh.

RAVINE Ailt.

RAW Amh.

RAWHIDE R. mallet, mailléad seithe.

RAY Ga, *pl.* gathanna. **Clock r.**, cloggha. **Horizontal/ vertical clock r. method**, modh gathanna an chloig chothrománaigh/ ingearaigh. **Setting r.**, ga socraithe. **Cathode r's**, gathanna catóide. **Cosmic r's**, g. cosmacha. **Gamma r's**, g. gamma. **Infra-red r's**, g. fodhearga. **Ultra-violet r's**, g. ultravíolait. **X-r's**, x-ghathanna nó x-ghathuithe.

REACH **To r. the age limit prescribed for his rank**, an aoisteorainn atá forordaithe dá chéim a shroicheadh.

REACT *vb. intr.* Frithghníomhaíonn (ar, in aghaidh), téann i bhfeidhm (ar), imoibríonn (ar). **To r. quickly**, frithghníomhú go tapaidh.

REACTANCE Freasaitheacht. **Capacitive r.**, f. luchtadain. **Inductive r.**, f. ionduchtach.

REACTION Frithghníomhú, freagairt. **Hydrogen fusion r.**, imoibriú comhtháite hidrigin. **The r. of troops to fire**, frithghníomhú trúpaí do lámhach. **Rapid r. force**, fórsa frithghnímh mhear.

READ R. back, Léigh ar ais.

READABLE Soléite.

Reader

READER Léitheoir.
READINESS **Position of r.**, suíomh ullmhaíochta.
READING **Mean observed r.** (*R.F.*), meánléamh breathnaithe. **R. room**, seomra léitheoireachta. **Map r.**, léamh léarscáile. **True r.**, fíorléamh.
READJUST **To r. a grenade**, gránáid a athchoigeartú.
RE-ADMIT **To r. a soldier to the Married Establishment**, saighdiúir a athligean ar an mBunaíocht Phósta.
READY Réidh, ullamh. ‘**At the r’.**, ar tapa. **R. -made**, rédhéanta. **R. position**, suíomh tapa.
RE-AIM *vb.* Athdhírím.
REALISM Réalachas.
REALIST Réalái.
REALISTIC Réaláioch.
RE-ALLOCATE **To r. umpires**, moltóirí a athdháiliú.
REAMER Scríobaire.
REAPPOINT *vb.* Athcheapaim.
REAR **A pace to the r.**, coiscéim ar gcúl **R. collecting point (station)**, cúlphointe (cúlstáisiún) bailithe. **From front to r.**, ó thosach go cúl. **R. -guard**, cúlgharda. **R. view point method**, modh pointe cúlradhairc. **R. rank**, cúlrang. **R. axle**, cúlcastóir. **R. links**, cúlcheangail. **From main to r. H.Q.**, ó phríomh go cúlcheanncheathrú.
RE-ARREST Athghabháil.
REARWARD **R. displacement**, asáitiú ar gcúl.
REASON Réasún, cúis, fáth.
REASONABLE Réasúnta.
REASONING Réasúnaíocht. **R. power**, acmhainn/ cumas réasúnaíochta.
RE-ASSEMBLE **To r. a gun**, gunna a athchóimeáil. **To r. in Court**, ationól i gCúirt.
REBATE Lacáiste. **Canteen r’s**, lacáistí ceaintín.
REBOUND *vb.* Athphreabaim. **R. stud**, stoda athphreibe. **R. block**, bloc athphreibe.

Reckonable

REBUYFING **R. evidence**, fianaise fhrisnéiseach.
RECALL **To r. a witness**, finné a athghlaoch. **To r. a soldier to permanent service**, saighdiúir a athghairm chun buanseirbhíse.
RECAPITULATION Achoimriú.
RECAPTURE Athghabháil. **R. a position**, suíomh a a.
RECEIPT Fáltas, admháil. **On r. of my order**, ar ordú uaimse. **R’s of petrol and oil**, fáltais pheitрил agus ola. **R. slips**, duilleoigíní admhála. **To be in r. of a pension**, bheith ag fáil pinsin. **Time of r.**, am a fuarthas. **Issue and r. voucher**, cruthúnacht eisiúna agus ghlactha. **R. and dispatch**, fáil agus seoladh. **R’s for the month**, fáltais na míosa.
RECEIPTED **R. bill**, bille admháilte.
RECEIVABLE Infhaighte, le fáil, inghlactha. **R. order**, ordú inghlactha.
RECEIVE **To r. a reviewing officer**, fáiltiú roimh oifigeach léirbhreithnithe.
RECEIVER Glacadóir.
RECEIVING **R. sets**, gléasanna glacadóireachta.
RECEPTACLE Gabhdán.
RECEPTION Failte, fáiltiú (*social*), glacadóireacht (*of wireless*). **R. area**, líomatáiste glactha.
RECEPTIVE Soghabhála, gabhálach.
RECEPTIVITY Soghabhálacht, gabhálacht.
RECESS Cuaisín. **Locking bolt stop pin r’s**, cuaisíní bacbhiorán bolta glasála.
RECESSED I gcuaisín.
RE-CHARGE **To r. magazines**, piléarlanna a athlíonadh. **To r. a battery**, ceallra a athluchtú.
RECIPIENT Faighteoir, gabhálaí
RECIPROCATING *adj.* Comhbhuailteach.
RECKLESS Meargánta.
RECKONABLE **R. service**, seirbhís ináirithe.

RECKONER Áiritheoir.

RECLAIMED R. land, talamh mhíntírithe.

RECLAMPING Athchlampáil.

RECOCK *vb.* Cuirim ar atinneall.

RECOCKING R. gear, gléas atinnill.

RECOGNISABLE Easily r. landmarks, críoch-chomharthaí/ sainchomartha só-aitheanta.

RECOGNISE To r., a aithint.

RECOGNITION Aithint. **R. of targets**, targaidí a aithint. **R. with aids (targets)**, (targaidí) a aithint le cabhracha. **Power of r. of colours**, cumas aitheanta dathanna.

RECOIL *n.* Athchasadh, *vb.* Athchasaim.

Shock of r., turraing athchasta. **R. stop band**, banda bactha a. **R. spring**, tuailm athchasta. **R. s. band/ guide**, banda/ treoraí tuailme a.

RECOILING R. portions, codanna athchasta.

RECOILESS Neamh-athchasta. **R. gun**, gunna n.

RECOMMENDATION Moladh, comhairle. **R's by Board of Survey**, moltaí ó Bhord Suirbhéireachta. **R's for promotion**, m. le haghaidh ardú céime. **R. to mercy**, moladh trócaire.

RECONCILIATION **Bank r. statement**, ráiteas réitithe bainc.

RECONDITIONED R. rifle, muscaed athchóirithe.

RECONNAISSANCE Taiscéalaíocht.

R. agency/ officer/ report, gníomhaireacht/ oifigeach/ tuarascáil taiscéalaíocht. **Artillery r.**, taiscéalaíocht airtléire. **Close r.**, neastaiscealaíocht. **Long distance r.**, t. fadscribe. **R. for section positions**, t. le haghaidh suímh ghasra. **R. in force**, t. faoi neart. **Photographic r.**, t. ghrianghráfachta. **Strategic r.**, t. straitéiseach. **Tactical r.**, t. oirbheartaíochta. **To carry out a r.**,

t. a dhéanamh. **Flank security r.**, t. díonachta cliathán. **Battle r.**, t. chatha. **Medium r.**, t. mheánach. **R. elements**, feadhna taiscéalaíochta. **R. troops**, trúpaí taiscéalaíochta. **Visual air r.**, aerthaiscealaíocht amhairc.

RECONNOITRE To r. a position, taiscéalaíocht a dhéanamh ar shuíomh.

RECONNOITRING R. patrol, patról taiscéalaíochta.

RECONSIDER Athbhreithním.

RECONSIDERATION R. by accused of election (C.-M.), athbhreithniú roghan a gan gcúisí. **To submit for r.**, a chur faoi a.

RECORD Taifead. **Average**

consumption r. (petrol), t. ar an meánchaitheamh peitiril. **R. card**, cárta taifid. **Circuit r. (sigs.)**, taifead timchuarda. **judging distance r.**, taifead fadmheasa. **Message centre r's**, taifid airmheáin teachtaireachta. **Officers' r's**, taifid na n-oifigeach.

R. of zeroing of light machine gun/ rifle, taifead ar nialasú inneallghunna éadroim/ muscaeid. **R's officer**,

oifigeach taifead. **Route r.**, taifead bealaigh. **Statistical r.**, t. staidrimh.

Total mileage r., t. míleáiste iomláin.

Chronological r., t. de réir dátaí.

Tradesmens' time r., amthaifead ceardaithe. **To r. particulars**, sonraí a bhreacadh. **Mode of r.**, modh taifeadach. **R's and returns**, taifid agus tuairisceáin. **Sale disposal of r's**, taifid a chur i dtaisce go sábháilte.

RECORDER Taifeadadh, cláradóir.

RECORDING Taifeadú, breacadh. **R. equipment**, trealamh taifeadta.

RECOUP To r. the Army Vote in respect of such half-pay, an leathphá sin a aisíoc le Vóta an Airm.

RECOUPMENT R. of public funds, aisíocaíocht a dhéanamh le cistí poiblí.

RECOVER Fáil ar ais, gnóthú,

Recoverable

- aisghabháil. **To r. a gratuity**, aisce a ghnóthú.
- RECOVERABLE** The sum **r. from the applicant**, an tsuim is inghnóthaithe ón iarratasóir.
- RECOVERY R. of vehicle** (*M.B.R.*), feithicil a aisghabháil.
- RECREATION** Caitheamh aimsire. **R. room**, siamsalann. **R. ground**, faiche imeartha.
- RECREATIONAL R. training**, traenáil caitheamh aimsire.
- RECRUIT** *vb.* Earcaím, *n.* earcach. **R's for general/ Naval Service**, earcaigh le haghaidh seirbhíse ginearálta/ Seirbhíse Cabhlaigh. **R's scoring and judging distance book**, leabhar scórála agus fadmheasa earcaigh. **Rejected/ unapproved r.**, earcach diúltaithe/ neamhfhormheasta.
- RECRUITER** Earcaitheoir.
- RECRUITING R. area/ campaign/ drive/ officer**, líomataíste/ feachtas/ greasacht/ oifigeach earcaíochta.
- RECRUITMENT** Earcaíocht.
- RECTANGLE Inner/ measuring/ scoring r.**, dronuilleog inmheánach/ thomhais/ scórála.
- RECTIFICATION** Ceartú. **Full-wave r.**, *c.* lánoinne. **Half wave r.**, *c.* leatoinne.
- RECTIFIER** Ceartaitheoir. **Metal r.**, *c.* miotail.
- RECTUM** Driseachán, reicteam.
- RECTILINEAR R. figure**, figiúr dronlíneach.
- RECUPERATING R. System** (*arty.*), Córas athsheolta.
- RECUPERATOR** Athsheoltóir (*arty.*). **R. piston rod**, slat loine athsheoltóra.
- RECURRENT R. medical treatment/ sick leave**, cóireáil liachta/ saoire bhreioiteachta aisfhillteach.
- RECURRING R. awards**, dámhachtana aisfhillteacha. **R. expenditure**, caiteachas aisfhillteach.

Re-entry

- RECYCLE** Athchúrsáil.
- RED** Dearg. **Infra-r.**, fodhearg, infridhearg.
- REDISTRIBUTE** *vb.* Athimdháilim, *vl.* athimdáil.
- REDISTRIBUTION R. of fire**, athimdháil lámhaigh.
- REDOUBT** Dúinchla.
- REDRESS** **To receive r.**, sasamh a fháil. **R. of wrongs**, sásamh in éagóracha.
- REDUCE** **To r. a sergeant to the rank of corporal**, sairsint a ísliú go dtí céim cheannaire. **To r. the accuracy of enemy fire**, baint ó chruinneas lámhaigh an namhad. **To r. mean residuals in metres to seconds of angle** (*R.F.*), meániarmhair i méadair a athrú ina soicindí d'uillinn.
- REDUCED R. visibility**, infheictheacht lag.
- REDUCTION R. of rank**, ísliú céime. **R. to the ranks**, *í.* go dtí na ranganna.
- REED** Biorrach, giolcach.
- REEF** Sceir. **R. -knot**, snaidhm chúrsála.
- REEL** Crann tochrais (*fiochán*), roithleán (*ioscach*), ril (*scannán*), meadrán (*ceann*), cor (*rica*), cornán (*páipéar*). **To r. out line**, líne a scaoileadh amach.
- RE-EMPLOY** **To r. an officer**, oifigeach a athfhostú.
- RE-ENGAGE** **To r. a soldier**, saighdiúir a athfhruiilíú.
- RE-ENGAGEMENT R. in the Permanent Defence Force**, athfhruiilíú sna Buan-Óglaigh.
- RE-ENLIST** *vb.* Athliostáilim.
- RE-ENLISTMENT R. in the Permanent Force**, athliostáil sa Bhuanfhórsa. **R. in the Reserve—First Line**, *a.* sa Chúltaca—An Chéad Líne. **To be eligible for r.**, bheith in-athliostáilte.
- RE-ENTRANT** Athiontráil (*M.R.*).
- RE-ENTRY R. into the Permanent Force/ upon Army Service**, filleadh ar an mBuanfhórsa/ ar Armsheirbhís.

Re-examine

- RE-EXAMINE** To **r. a candidate**, iarrthóir a athscrúdú. To **r. a witness**, finné a athcheistiú.
- REFACE** To **r. a target**, éadan nua a chur ar thargaid.
- REFER** To **r. a case to a Commanding Officer**, cás a tharchur chun Oifigigh Cheannais.
- REFERENCE** Tagairt. **The rank by r. to which retired pay is computed**, an chéim ar dá réir a ríomhtar an pá scoir. **R. data**, sonraí tagartha. **Grid r.**, tagairghreille. **In r. to**, maidir le. **Map r.**, tagairt léarscáile. **R. data booklet**, leabhrán sonraí tagartha. **Identification r.**, t. aitheantais.
- REFERRED** A person **r. to as the offender**, duine dá ngairmtear an ciontóir. **The matter r. to in para. 3**, an ní dá dtagraítear i mír 3.
- REFILL** *vb.* Athlónaim, *n.* Athlán.
- REFILLING** **R. point**, pointe athlonta.
- REFIT** Athfheistiú, athghléasadh, athchóiriú.
- REFITTER** Athfheisteoir.
- REFLECT** To **r. rays**, gathanna a fhrithchaitheamh.
- REFLECTED** Frithchaite.
- REFLECTION** Machnamh, frithchaitheamh. **Without due r.**, gan machnamh ceart a dhéanamh. **R. of the sun**, frithchaitheamh na gréine.
- REFLECTIVE** **R. clothing**, éadaí frithchaitheacha.
- REFLECTOR** Frithchaiteoir. **R. mirror**, scáthán frithchaiteach.
- REFLEX** **R. angle**, uillinn athfhillte. **R. action**, frithluail.
- REFLOAT** To **r. it**, chun é a chur ar snámh arís.
- RE-FORM** To **r. a bridge**, droichead a athshlánú. To **r. a single rank**, dul ar ais i rang singil.
- REFRESH** To **r. the memory from notes**, an chuimhne a athmhúscailt trí nótaí.

Registration

- REFRESHER** **R. course**, cúrsa athnuachana. **R. training**, traenáil a.
- REFRESHMENTS** Bia agus deoch, úrúcháin.
- REFRIGERATOR** Cuisneoir.
- REFUEL** To **r. a vehicle**, feithicil a athbhreoslú.
- REFUGEE** Dídeanaí. **R. congestion/ control**, cúngrach/ rialú dídeanaithe.
- REFUND** To **r. expenses**, costais a aisíoc.
- REFUSAL**. **R. to hand over offender to Civil Custody**, diúltú ciontóir a chur ar láimh do Choimeád Sibhialta.
- REGARD** Having due **r. to military exigencies**, aird chuí a bheith do na riachtanais mhíleata.
- REGATTA** Geallta bád.
- REGIMENT** Reisimint. **Field artillery r.**, r. airtléire mhachaire. **F. a. r. headquarters**, ceanncheathrú r. airtléire mhachaire.
- REGIMENTAL** **R. appointments/ headquarters/ intelligence officer/ pay/ rates/ reserve/ ribbons/ staff**, ceapacháin/ ceanncheathrú/ oifigeach faisnéise/ pá/ rátaí/ cúltaca/ ribíní/ foireann reisiminte. **R. aid post**, cabhairphost reisiminte. **R. quartermaster sergeant**, ceathrú sháirsint reisiminte. **R. sergeant major**, maorsháirsint reisiminte.
- REGION** Réigiún. **Civil Defence r.**, r. Cosanta Sibhialta. **Test r.**, r. tástála.
- REGISTER** *vb.* Cláraim, *n.* clár. **Butt r.**, clár stopacháin. **Discharge r.**, c. urscaoilte. **Issue and receipt voucher r.**, c. cruthúnacht eisiúna agus glaitha. **R. for judging distance tests**, c. tástálacha fadmheasa. **Scoring r.**, c. scórála. **Stage r's (detention)** réimchláir.
- REGISTERED** Cláraithe. **R. post**, post c.
- REGISTRAR** Cláraitheoir. **Chief r.**, príomhchláraitheoir.
- REGISTRATION** **R. of machine guns**,

cláru Inneallghunnaí. **R. of graves**, cláru uaigneanna. **Silent r.**, c. tostach. **Zone r.**, c. crioslaigh.

REGISTRY Clárlann. **Central R.**, príomhchlárlann.

RE-GRADING R. of privates, athghrádú saighdiúirí singile.

REGRET Aiféala, is oth liom.

REGROUP *vb.* Athghrúpáilaim.

REGROUPING Athghrupáil.

REGULAR Gnáth-, gnách, rialta. **R. Army**, Buanarm. **R. cadres**, caidrí seasta. **R. force**, fórsa seasta. **R. pattern**, patrún rialta. **At r. intervals**, go tráthrialta.

REGULARLY Go rialta, go féilteúil.

REGULATE **To r. a march**, máirseáil a rialú.

REGULATING R. headquarters, ceanncheathrú rialaithe. **R. and reporting system**, córas rialaithe agus tuarascála.

REGULATION Rialachán. **Barrack traffic r's**, rialcháin um thrácht beairice. **Consolidated/ Defence Forces'/ discharge/ magazine/ training r's**, r. chomhdhlúite/ Óglaigh na hÉireann/ urscaoilte/ armthaisce/traenála. **The r. aim**, an díriú atá forordaithe. **To prescribe by r's**, forordú le rialacháin. **Strict observance of r's**, cruinnchomhlíonadh rialachán.

REGULATOR Rialtóir (*mech.*). **Voltage r.**, r. voltais.

REHABILITATE Athbhunaím.

REHEARSAL Cleachtadh.

REHEARSE **To r. an exercise**, dreisireacht a dhéanamh ar fhreachnamh.

REIMBURSE **To r. the imprest holder**, aisíocaíocht a dhéanamh le sealbhóir an óinchiste.

REINFORCE *vb.* Athneartaím.

REINFORCED R. concrete, coincreít athneartaithe/ threisithe.

REINFORCEMENTS **To bring up r.**,

trúpaí athneartacha a thabhairt i láthair.

RE-ISSUE *vb.* Atheisím, *vl. and n.* atheisiúint.

REJECT **To r. a person as unfit**, diúltú do dhuine a ghlacadh toisc é a bheith neamh-infheidhme. **To r. stores as unsuitable**, stórais a dhiúltú toisc iad a bheith neamhoiriúnach.

REJECTED R. recruit, earcach diúltaithe.

REJECTOR R. circuit, ciorcad neamhghlactha.

REJOIN **To r. his unit**, athghabháil lena aonad.

RELATE *vb. tr.* Eachtraím, insím, athrisím (*scéal*), taispeánaím ceangal (*idir dhá rud*).

RELATION Insint (*scéil*), baint..., maidir le..., i dtaca le ... i leith ..., gaol. **In r. to the ground**, i leith na talún.

RELATIVE **Dependent r.**, gaol cleithiúnach. **Immediate r.**, garghaol. **The r. importance of surprise and speed**, tábhacht ghanfhiosaíochta i gcoibhneas le luas. **R. combat strength**, líon comhraic coibhneasta. **R. importance**, tábhacht choibhneasta.

RELATIVELY Go coibhneasta. **R. mobile**, sách soghluaiste.

RELAY **To r. a gun**, gunna a athphointeáil. **R. message**, teachtaireacht athchraolta. **R. through**, athchraol trí. **I relay**, athchraolaim. **R. to**, athchraol go dtí. **Relay (instrument)**, athneartaire. **Without critical adjustment of r's**, gan sainchoigeartú ar athneartairí.

RELAYED R. voice control, athrialú ó bhéal.

RELEASE **To r. an officer from permanent service**, oifigeach a scaoileadh ó bhuanseirbhís. **R. lever**, luamhán scaoilte. **Quick r. lever**, luamhán mearscaoilte. **R. point**, pointe scaoilte.

Relevant

RELEVANT Cuí, iomchuí, ábharthach, a bhaineann le. **The r. file**, an comhad iomchuí. **R. data**, sonraí cuí.

RELIABILITY Iontaofacht.

RELIABLE Iontaofa, muiníneach.

RELIEF (*sentry etc.*) Uainíocht, sealaíocht. **R. driver**, tiománaí uainíochta. **R. driver increment**, tiománaithe uainíochta breise. (*M.R.*) Rilíf. **Minor r.**, mionrilíf. **R. map**, léarscáil rilife. **R.** (*from distress*), faoiseamh.

RELIEVE **To r. an officer of his command**, a cheannas a bhaint d'oifigeach. **To r. a sentry**, uainíocht a dhéanamh ar fhairtheoir. **To r. from military duties**, cur ó dhualgais mhíleata.

RELIEVED **To leave his post before being regularly r.**, a phost a fhágáil gan uainíocht rialta a bheith déanta air.

RELIEVING **R. gun**, gunna uainíochta.

RELINQUISH **To r. a commission**, scaradh le coimisiún.

RELINQUISHMENT **The r. of his commission by an officer**, oifigeach a scaradh lena choimisiún.

RE-LOAD *vb.* Athlódáilaim.

REMAIN **To r. in observation** (*scouting*), fanacht ag breathnadóireacht.

REMAINDER **The r.**, an fuílleach, an farasbarr.

REMAINING **Stores r. on charge**, stórais a fhanann ina muirear. **The r. error** (*zeroing*), an earráid iarmhair. **A r. lateral (vertical) error**, tobhearráid (earráid ingearach) iarmhair.

REMAND **To r. an officer for trial by General Courtmartial**, oifigeach a athchur chun a thriailte ag Armchúirt Ghinearálta.

REMARKS Nótaí, eolas breise.

REMEDY Leigheas. **Table of faults and remedies**, tábla lochtanna agus leigheasanna.

Repair

REMEMBRANCE Cuimhne.

REMINDER Meabhrúchán.

REMIT **To r. a disqualification/ punishment**, dícháilíocht/ pionós a loghadh.

REMNANT Iarsma.

REMOTE Iargúlta, cianda. **R. control**, cianrialú, rialú aimhneas, cianrialtán.

REMOULD **To r. a tyre**, bonn a athmhúnlú.

REMOVABLE **R. instruments**, airnéis inaistrithe.

REMOVAL **R. of the wounded**, na créachtaigh a aistriú.

REMOVE Aistrim, tógaim amach, bainim amach.

REMUNERATED **An office r. out of the Central Fund**, oifig a n-íoctar a luach saothair as an bPríomhchiste.

REMUNERATION Luach saothair, íocaíocht.

RENDER **To r. a report/ service**, tuarascáil/ seirbhís a thabhairt. **To r. first aid to the injured**, garchabhair a thabhairt do dhaoine gortaithe. **To r. himself liable to disciplinary action**, beart araíonachta a thabhu dhó féin. **To r. swords**, claimhte a thíolacadh, **The 'R'. from the 'Carry'** (*M.S.*), C. 'ar iompar' a thíolacadh.

RENDEZVOUS Ionad coinne.

RENDITION **R. of accounts/report**, Cúntais/ tuarascáil a thabhairt.

RENEW **To r. articles of equipment/ the attack**, earraí trealaimh/ an t-ionsaí a athnuachan.

RE-OPEN **To r. fire**, atosú ar lámhach.

RE-ORGANISATION Atheagraíocht, atheagrú.

RE-ORGANISE *vb.* Atheagraím.

REPAIR *vb.* Deisim. **An article beyond economical r.**, earra nárbh fhiú a dheisiú. **first/ second line r's**, deisiúcháin chéad/ dara líne. **R. workshop depot**, iosta ceardlann

Repairable

deisiúcháin. **Furniture r. workshop**, ceardlann deisiúcháin troscáin. **R. facilities**, saoráidí d.

REPAIRABLE R. stores, stórais indeisithe.

REPAIRER Deisitheoir. **Boot r.**, gréasaí.

REPATRIATE Aistírim, aistíreach.

REPAYMENT Treatment on r. in a military hospital, cóireáil ar aisíoc in ospidéal míleata.

REPEATING Ag athrá. **R. rumours**, ráflaí a scaipeadh.

REPEL *vb.* Ruaigim. **To r. an attack**, ionsaí a dhiongbháil.

REPETITION Athchleachtas, athrá, athobair.

REPLACEMENT Athlionaí, athsholáthar, athchur. **R. due to fair wear and tear**, athsholáthar toisc gnáthchaitheamh agus gnáthchuimilt. **Issue of tools on r.**, uirlisí a eisiúint mar athsholáthairtí. **Sea-going r's**, líon athsholáthair mhuirghabhála. **Vacancies and r's**, folúntais agus athlionsaí. **R. issue**, eisiúint athsholáthair.

REPLENISH **To r. ammunition**, easnamh lónlámháigh a shlánú.

REPLENISHMENT Athsholáthar, slánú, athlionsadh. **R. supplies**, soláthairtí slánaithe. **Daily r.**, athsholáthar laethúil.

REPLICA Macasamhail. **Miniature r. of a landscape target**, mionmhacasamhail de thargaid tírdhreacha.

REPORT Tuarascáil, tuairisc, bloc (*muscaeid*). **Accident r.**, tuarascáil tionóisce. **Annual confidential r.**, t. bhliantúil faoi iontaoibh. **Adverse/confidential/ inspection/ non-qualifying/ qualifying/ progress/ sick r.**, t. dímholta/ faoi iontaoibh/ chigireachta/ neamhcháilitheach/ cháilitheach/ réimníochta/ bhreiteachta. **R's calculated to cause alarm or despondency among the**

Represent

troops, luadráil a bhéarfadh scaoll nó drochmhisneach ar na trúpaí. **Delay r. (trial)**, tuarascáil mhoille. **Final disposal of r.**, cur de lámh dheiridh de thuarascáil. **Meteorological r.**, t. mheitéareolaíoch. **R. of gun**, bloc gunna. **Reservist's/ recruit training r.**, tuarascáil traenála chúltacaire/ earcaigh. **Training r. on transfer or posting**, t. traenála ar aistriú nó postú. **Unit periodic r.**, t. tréimhsiúil aonaid. **To r. at the 'Carry' (M.S.)**, cur in iúl 'ar iompar'. **To r. for orders**, cur in iúl le haghaidh orduithe. **To r. for permanent service**, cur in iúl le haghaidh buanseirbhíse. **To r. his arrival for temporary duty**, a theacht ar dualgas sealadach a chur in iúl. **To r. his arrival off detachment**, a fhilleadh ó bheith ar dícheangal a chur in iúl. **Administrative location report**, láthairthuarascáil riaracháin. **Crashed aircraft r's**, tuarascálacha ar aerárthaí tuairteáilte. **Patrol r's**, tuarascálacha patróil. **R. lines**, línte tuarascála. **Own air-attacks r.**, tuarascáil ár n-aerionsaithe féin. **Periodic intelligence r.**, tráth-thuarascáil faisnéise. **Situation r.**, staidtuarascáil. **Special r's**, tuarascálacha speisialta. **Hostile air r's**, t. ar aerghníomhacht an namhad. **Location r.**, láthairthuarascáil. **Mission r.**, t. mhisin. **Staff section and unit r's**, tuarascálacha foirne rannóige agus aonaid. **To r. on an accident**, tuarascáil a thabhairt ar thionóisc. **To r. sick**, breoiteacht a chur in iúl. **To r. an angle**, uillinn a thuairisciú. **To r. to a unit**, cur in iúl ag aonad.

REPORTING R. officer, oifigeach tuarascála. **Control and r. centre**, airmheán rialaithe agus tuarascála. **R. procedure**, nós tuarascála.

REPRESENT *vb. tr.* Samhlaím, léirim (*don intinn*), cuirim (*rud*) in iúl, feidhmim ar son (*comhlachta etc.*),

Representation

téim thar ceann (*duine eile*).

REPRESENTATION To make r's, uiríolla a dhéanamh. **R. of fire effect**, lámhachéifeacht a shamhail-léiriú. **Graphic r.**, léiriú grafach.

REPRESENTATIVE Legal personal r's of officer, ionadaithe pearsanta dlíthiúla d'oifigeach. **Representative Association for Commissioned Officers (RACO)**, Cumann Ionadóichta na nOifigeach Coimisiúnta. **R. fraction**, codán comhréireach. **R. Target**, targaid chomhréireach.

REPRESENTED To be r. by legal adviser, comhairleach dlí a bheith mar ionadaí ag (*saighdiúir etc.*).

REPRIMAND Iomardú. **Severe r.**, dianiomardú. **To r. an officer**, i. a thabhairt d'oifigeach.

REPRODUCE To r. a map, léarscáil a atáirgeadh.

REPUBLIC Poblacht.

REPUBLISH To r. orders, orduithe a athfhoilsiú.

REPULSION Ruaigeadh.

REQUEST R's, Iarratais. **I r. time signal**, iarraim amchomhartha.

REQUIEM Solemn R. Mass, Aifreann Éagnairce Sollúnta.

REQUIREMENT Riachtanas, ceanglas. **R's of an order**, ceanglais ordaithe. **Petrol r's**, riachtanais pheitрил. **The first r.** (*M.R.*), an chéad riachtanas.

REQUIRING A notice r. him to be present, fógra á cheangal air bheith i láthair.

REQUISITION *vb.* Foréilim, *vl. and n.* foréileamh. **Billeting r.**, foréileamh coimhídh. **R. for non-stock items**, f. ar earraí nach earraí ar stoc. **R's in duplicate**, foréilimh dhúblacha. **R. of emergency**, foréileamh éigeandála. **Notice of r.**, fógra foréilimh.

REQUISITIONING R. authority, údarás foréilimh.

RE-RADIATION Athradaíocht.

Resignation

RE-ROUTE To r. traffic, trácht a athchúrsáil.

RESCUE Attempting to r. a person who is in military custody, tabhairt faoi dhuine i gcoimeád míleata a theasargain. **Civil Defence r. instructor**, teagascóir tarrthála Cosanta Sibhialta. **R. work**, obair tharrthála.

RESEARCH Taighde.

RESECTION Ateascadh (*M.R.*). **R. of bearing**, a. treo-uillinne.

RESERVE Reserve Defence Force, Na hÓglaigh Chúltaca. **R. infantry battalion**, cathlán cúltaca coisthe. **R. localities**, ionaid chúltaca. **R's of ammunition**, cúltacaí lónlámhaigh. **R. of firepewer**, cúltaca de chumhacht lámhaigh. **R. - First Line**, Cúltaca - Céad Líne. **R. of Officers - First Line**, Cúltaca Oifigeach - Céad Líne. **R. Defence Force Review Implementation Board**, Bord Feidhmithe an Athbhreithnithe ar na hÓglaigh Chúltaca. **Army Reserve**, Cúltaca an Airm. **Naval Service Reserve**, Cúltaca na Seirbhíse Cabhlaigh.

RESERVED R. enclosure, ionad forchoimeáda.

RESERVIST Cúltacaire.

RESERVOIR Taiscumar.

RESET To r, the deflection drum, an drumra sraonachta a athshocrú.

RESIDUAL Iarmhar. **The mean r.** (*ranging*), an meánarmhar. **R. magnetism**, maighnéadas iarmharach. **R. radio-activity**, raidighníomhaíocht iarmharach.

RESIDUE The r. unexpired of a term of service, an t-iarmhar neamhchaite de théarma seirbhíse.

RESIGN To r. a commission, éirí as coimisiún.

RESIGNATION The r. by an officer of his commission, oifigeach a éirí as a choimisiún. **R. of existing**

commissions, éirí as na coimisiúin láithreacha.

RESIST To r. a **patrol escort**, cur in aghaidh patróil choimhdeachta.

RESISTANCE Friotaíocht. **R. of the air**, f. an aeir. **R. lug/ movement**, cluaisín/ gluaiseacht friotaíochta. **R. piece**, frithmhír. **To offer r.**, friotaíocht a chur suas. **To take the line of least r.**, dul ar an tsaoráid, maidí a ligean le sruth. **Anode/ external/ internal r.**, f. anóide/ eachtrach/ inmheánach. **Specific r.**, sainfriotaíocht. **Main line of r.**, príomhlíne fhriotaíochta.

RESISTOR Friotaí, friotóir. **Carbon/ fixed/ variable/ wirebound r.**, friotaí carbóin/ do-aistrithe/ sreangthochraiste. **75 ohm non-inductive r.**, friotóir neamhionductach 75 óm.

RESOLUTE Diongbháilte.

RESONANCE Athshondas.

RESOURCEFULNESS Seiftiúlacht.

RESOURCES **Enemy r.**, acmhainn an namhad. **Allocation of r.** dáileadh acmhainní.

RESPECT Meas. **A pension in r. of service in the Defence Forces**, pinsean i leith seirbhíse in Óglaigh na hÉireann. **To r. a person**, meas/ urraim a thabhairt do dhuine.

RESPIRATION Análú. **Artificial r.**, athmhúscailt na hanála.

RESPIRATOR Aerscagaire. **R. haversack**, tiach a.

RESPIRE Sos, cairde, faoiseamh.

RESPOND *vb. intr.* Freagraím, géillim (*do chineáltas*), tagaim le (*tairiscint*). **R. to orders**, géilleadh d'orduithe.

RESPONDENT Freagróir.

RESPONSIBILITY Freagracht. **R. for maintenance of adequate supplies**, freagracht chun leorsholáthairtí a choimeád. **Command r.**, f. cheannais.

RESPONSIBLE **The r. officer**, an t-oifigeach freagrach. **To be r. for**

direction (*drill*), bheith freagrach sa treo.

REST Sos, scíth, oiriseamh, taca. **Aiming r.**, leaba dhíriochta. **Mechanical r.**, taca meicniúil. **To r. off duty**, bheith ar scíth ó dhualgas. **To r. on swords/ on arms reversed**, luí ar chlainmhte/ ar airm aisiompaithe. **To r. troops**, scíth a thabhairt do thrúpaí. **To r. the rifle**, an muscaed a chur ar thaca. **With rifle rested**, agus an muscaed ar thaca. **To come to r. (aircraft)**, oiriseamh a dhéanamh. **R. areas**, líomataistí scíthe. **Cheek r.**, taca leicinn. **R. position** (*rev.*), suíomh sosa.

RESTORE *vb. tr.* Aiseagaim, tugaim ar ais, cóirím (*rud briste*), athchóirím (*téacs*).

RESTRICT To r. **the field of fire** (*obstacles*), an réimse lámhaigh a chúngú.

RESTRICTED Srianta, cúng. **R. beaten zone**, crioslach buailte cúng.

RESTRICTION **R's on operating/ sentences/ speed**, srianta le hoibriú/ pianbhreithe/ luas. **The r's imposed by safety precautions**, na srianta a ghabhann leis na réamhchúraimí sábhála. **R's on the use of ground** (*M.U.*), cosc ar úsáid talún.

RESULTANT Iarmartach. **R. field**, réimse i.

RESUME To r. **duty**, filleadh ar dhualgas. **To r. normal speed**, f. ar an ngnáthráta luas. **To r. the position of the 'carry'** (*M.S.*), claimhte a athchur 'ar iompar'. **To r. the 'wrist exercise ready position'** (*M.S.*), athullmhú d'fhreachnamh an lámhailt. **To r. the 'carry' from the 'wrist exercise ready'** (*MS.*), athghabháil ó bheith ullamh d'fhreachnamh an lámhailt go 'claimhte ar iompar'.

RESUSCITATION **R. of the apparently drowned**, duine a dhealraíonn a bheith báite a athbheochan.

Retain

RETAIN *vb. tr.* Coimeádam, coinním (*rud in áit*), fostaím (*seirbhíseach*), áirithím (*abhcóide*).

RETAINING R. collar, coiléar coinnithe. **R. pin**, biorán coinnithe.

RETAKE Athshealbháim.

RETARD, RETARDATION Moilliú.

RETENTIVE Coinneálach.

RETENTIVITY Coinneálacht.

RE-TEST **To r. a soldier**, saighdiúir a atástáil.

RETINA Reitine. **R. burns**, dónna r.

RETIRE **i. vb. tr. and intr.** Scoirim, *vl.* scor (*pension*). **ii. vb.** Aisdruidim (*combat*). **iii. vb.** téim ar gcúl (*drill*).

RETIRED **R. officer**, oifigeach scortha. **R. pay**, pá scoir.

RETIREMENT **Compulsory/ voluntary r.**, scor éigeanta/ saorálach. **In a r. (combat)**, le linn aisdruidime. **R. of officers**, scor oifigeach. **R. order**, ordú scoir.

RETIRING **R. age**, aois scoir. **R. rank**, céim scoir.

RE-TRANSFER **R. to the Reserve**, athaistriú go dtí an Cúlata.

RETREAT *vb.* Cúlaim, *vl. and n.* cúlú. **To cut off their r.**, a gcúlú a imchosc. **To r. in disorder**, cúlú ar mí-ord.

RETREATING **R. forces**, fórsaí ag cúlú.

RETRIEVE **To r. serviceable components**, comhpháirteanna fóinteacha a tharrtháil.

RETROGRADE Meata. **R. movement**, cúlghluaiseacht.

RETROSPECTIVE **R. amendment (to)**, leasú cúlghabhálach (ar).

RETURN **Annual weapon training r.**, tuairisceán armánthraenála bliantúla. **Consolidated r.**, t. comhdhlúite. **Recruiting/ strength r's**, tuairisceáin earcaíochta/ lín. **Unit weapon training r.**, tuairisceán armthraenála aonaid. **To r. revolvers/ swords**, gunnáin/ claimhte a aiscur. **A r. salute**, cúirtéis freagartha.

Reviewing

To r. salute, cúirtéis a fhreagairt. **R. spring**, aistuailm. **R. spring casing/ hub/ tension screw**, cásáil/ mol/ scriú teannais aistuaillme. **R. travel voucher**, dearbhán taistil fillte. **Weekly field strength r.**, tuairisceán seachtainiúil ar líon machaire. **R. to technical services**, cur ar ais go seirbhísi teicniúla.

RETURNABLE Inchurtha ar ais.

RETURNED **R. stores**, stórais ar ais.

RE-VACCINATE **To r. a recruit**, athvacsaíniú a dhéanamh ar earcach.

REVERSE **R. side of medal**, cúl boinn. **To r. a car**, gluaisteán a chúlú. **To r. arms/ swords**, airm/ claimhte a aisiompú. **To assemble the pinion group in r. order**, grúpa an phiniúin a chóimeáil ina mhalairt d'ord. **To follow the same route in the r. direction from the airport**, gabháil i bhfrithing an bhealaigh chéanna ón aerfort. **R. gear**, gear cúlaithe. **R. slope position**, suíomh fána ar gcúl.

REVERSED Aisiompaithe, cúlaithe, frith-. **An image is r. in a glass**, bíonn scáth deiseal tuathal i ngloine.

REVERSION Aischéimiú (*to lower rank*).

REVERT **To r. an acting sergeant to corporal**, sáirsint ar céim ghníomhach a chur siar chun bheith ina cheannaire. **To r. to his substantive rank, a non-commissioned officer holding acting rank**, oifigeach neamhchoimisiúnta a bhfuil céim ghníomhach aige a chur siar go dtí a chéim shubstainteach. **To r. a vehicle to formation control (M.B.R.)**, feithicil a thabhairt ar ais faoi eagar-rialú.

REVETMENT Sraod. **R. wall**, sraodbhalla. **Revetted slit trenches**, gágthrinisí sraodta.

REVIEW *n.* Léirbhreithniú. **To r. troops**, trúpaí a léirbhreithniú.

REVIEWING **R. officer**, oifigeach léirbhreithnithe.

REVISE To **r. findings/ a sentence**, cinnte/ pianbhreith a athscrúdú. **R'd rate of pay**, ráta athscrúdaithe pá. **To r. the proofs**, na profaí a athheartú. **To r. a decision**, breith a athscríúdu/ athbhreithniú.

REVISION Athbhreithniú, athscrúdú, athheartú, athchleachtadh.

REVOKE To **r. Rules of Procedure**, Rialacha Nós Imeachta a chúlghairm.

REVOLUTION Imchasadh, réabhlóid (*political*). **R's per minute**, castaí an nóiméad.

REVOLVER Gunnán. **R. range**, raon gunnáin.

REWARD Military **r.**, luaíocht mhíleata.

RE-WIND To **r. a wire**, sreang a atochras.

RHEOSTAT Réastat.

RHEUMATICS Daitheacha, scoilteacha.

RIBBAND Coscsparra.

RIBBON Service **r's**, ribíní seirbhíse. **Medal r.**, ribín boinn. **Medal with r.**, bonn le ribín.

RICE Rís. **R. pudding**, maróg ríse.

RICK **R. of hay**, cruach fhéir.

RICOCET *vb.* Athscinnim (*de*), *vl.* and *n.* athscinneadh. **Bullets r. freely from water**, athscinneann piléir go héasca d'uisce. **R. fire**, lámhach athscinnidh.

RIDE Marcbhealach (*artificial feature*), marcscata (*formation*). **The rear end of the piston r's over the sear**, gluaiseann deireadh na loine de dhroim an tsabháin. **To r. at ease/ to attention**, marcaíocht ar áis/ ar aire.

RIDER Dispatch **r.**, giolla turais. **D. r. docket**, duillín giolla turais. **D. r. letter service**, litirsheirbhís g. t. **D. r. time table**, amchlár g. t.

RIDGE Mountain **r.**, droim sléibhe. **R'line of a spur**, droimlíne ghéaráin.

RIDING **R. school**, scoil mharcaíochta.

RIFLE Muscaed, raidhfil. **Converted/ reconditioned r.**, m. comhshóite/

athchóirithe. **Skeleton r.**, creatmhuscaed. **R. of service pattern 5.56mm, R. F. (rim fire)**, m. den phatrún seirbhíse 5.56mm, I. L. (*imeall-lámhaigh*). **S.M.R.**, gearmhuscaed pilearlainne, **Sniper's r.**, m. naoscaire. **Service r.**, m. seirbhíse. **R. butt**, bos mhuscaeid. **R. bomber**, buamadóir muscaeid.

RIFLEMAN Muscaedaire, fear raidhfil.

RIFLING Claisíneacht.

RIFT Scáine.

RIGGER Rigeálaí.

RIGGING Rigeáil, seoltrioc.

RIGHT From the **r. of sections**, ó dheis na ngasraí. **R. angle**, dronuillinn. **R's of accused**, cearta cúisí. **R. of accused to elect to be tried by Court-Martial**, ceart an chúisí chun triail Armchúirte a ghlacadh de roghain. **The r. of interrogation**, ceart ceistiúcháin. **R. hand-man**, fear-ar-dheis. **On the r.**, ar dheis. **Turning to the r.**, iompú faoi dheis. **R. hand rule**, riail na lámhe deise. **R. hand shovelling**, sluaisteáil deisil. **R. of way**, ceart slí.

RIGHT-MINDED Dea-aigeanta.

RIGID Dolúbtha. **R. arm**, géag dhocht.

RIM-FIRE **R. cartridge**, cartús imeall-lámhaigh.

RIMLESS Gan imeall.

RING Adapting **r. (arty.)**, fáinne cuibhithe. **Annular r's**, gasfháinní. **Group measuring r's**, fáinní tomhais grúpaí. **Guide (or centring) r.**, fáinne treoraithe. **Outer r. (target)**, crios forimeallach. **Securing r.**, fáinne díona. **R. with separating pegs and recesses for nib to catch**, f. le scarphionnaí agus cuaisíní chun greamú leis an ngob. **Stop r.**, bacfháinne. **Supporting r.**, f. tacaíochta. **Thrust r.**, f. saíte. **Thumb r. (compass)**, ordnasc. **Time/ wire r's**, fáinní ama/ sreinge.

RINGCRAFT Ceardaíocht fáinne.

RIOT Círéib.
RIP-CORD Corda scaoilte.
RIPPLING Mionluascadh.
RISE Ardú, éirí. **R. of temperature**, ardú teochta.
RISING R. ground, talamh éiritheach.
RISK Amhantar, fiontar, priacal, baol, contúirt. **R. of distortion**, baol fiartha. **At one's own r.**, ar do phriacal féin. **To take a r.**, dúl i bhfiontar, i bpriacal.
RISSOLE Riosól.
RIVALRY Iomaíocht.
RIVER Abhainn. **R. line**, abhainnlíne. **R. barrier**, bac abhann.
RIVET Seam **R's for retaining plates**, seamanna do phlátaí coinnithe. **Strained rivetting**, seamú teannta.
ROAD 1st, 2nd, 3rd, 4th class r's, bóithre den 1ú, 2ú, 3ú, 4ú grád. **Concrete r.**, bóthar coinceáite. **R. classification**, aicmiú bóithre. **Lateral r.**, taobhbhóthar. **Link r.**, bóthar ceangail. **Loop r.**, lúb-bhóthar. **Main r.**, príomhbhóthar. **Metalled r.**, bóthar miotalaithe. **R. net**, bótharlíonra. **R. over (under) railway**, b. thar (faoi) iarnród. **Private r's**, bóithre príobháideacha. **R. surface**, dromchla bóthair. **Tarred r.**, bóthar tarráilte. **Trenched r.**, bóthar trinsithe. **Trunk r.**, mórbhóthar. **Fenced/ unfenced r.**, bóthar le cláí/ gan chláí. **R. capacity**, acmhainn bhóthair. **R. convoy regulating point**, pointe rialaithe conbhua bóthair. **R. head**, ródcheann. **R. junction**, acomhal bóithre. **Road-bound**, bótharghafa. **R. b. column**, colún bótharghafa. **Unmetalled r.**, bóthar neamh-mhiotalaithe.
ROAST Rósta. **R. and creamed potatoes**, prátaí r. agus uachtartha.
ROCKET Roicéad. **R. propelled grenade**, granáid roicéadtiomána. **Sound r.**, r. fuaimne.
ROCKING R., bar sight, treoir luascbharra.

ROD Actuating r., slat ghníomhaithe. **Cleaning r's**, slata glanta. **Connecting r.**, slat cheangail. **Fixed c. r. band**, banda daingean slat cheangail. **Adjusting nut on c. r.**, cnó coigeartach ar shlat cheangail. **Stem of c. r.**, lorga slat cheangail. **R. for recocking**, slat d'atinneall. **Supporting r.**, s. tacaíochta.
RODDED R. grenades, granáidí slataithe.
ROGER Roger so far, r. go dtí seo.
ROLE Gnó. **The role of tanks in the attack**, g. na dtanc san ionsaí. **Primary r.**, príomhghnó. **Secondary r.**, g. tánaisteach. **To give a battery an accompanying r.**, cion tionlacain a thabhairt do bhataire. **Anti-tank r. of guns**, cion fritanc gunnaí.
ROLL Rolla, rollóg. **I r.**, rollaim. **R. call**, glaoch rolla. **R. of drums**, tormáil drumáí. **Defaulters' r.**, rolla mainnitheoirí. **Firing point r.**, r. pointe lámhaigh. **Nominal r.**, cruinnrolla. **Pay r.**, r. pá. **Forward r.**, tulrolladh. **French r.**, rollóg fhrancach. **Jam r.**, r. shuibhe. **R. of bread**, r. aráin.
ROLLER Rollán, rollóir. **R. ring**, fáinne rollóra.
ROLLING R. barrage, baráiste rollaidh.
ROMER Rómar.
ROOF Díon, ceann. **Slate r.**, ceann slinne. **Corrugated r.**, ceann rocach. **Thatch r.**, ceann tuí. **Firm r.**, díon daingean.
ROOM Slí, áit, fairsingeacht, seomra. **Guard-r.**, seomra garda. **Mess r.**, seomra bialainne.
ROOT Fréamh. **R. field**, gort meacan. **R. mean square value**, luach fréamh (na) meánchearnóige. **To r. among, in papers**, páipéir a ransú.
ROOTING Réabadh (*engrs.*). r's, réabóirí.
ROPE Rópa, téad.
ROSANILINE Rasainilín.
ROSTER Duty r., Uainchlár dualgais. **R. for sentries**, u. d'fhairtheoirí.

Rotary

ROTARY R. Motion/ valve, gluaiseacht/ combla rothlach.
ROTATE *vb.* Imchasaim, rothlaím. **To r. the magazine**, an philéarlann a imchasadh.
ROTATION R. of the earth, imchasadh/ rothlú an domhain.
ROTOR Rótar.
ROUGH Garbh, ainmhín, breac-chruinn, borb. **R. sketch**, léirín breac-chruinn. **R. view-finder**, radharcaimsí breac-chruinn. **R. ground**, talamh garbh. **Roughly spherical shape**, garbhchuma sféarúil.
ROUND Urchar, cruinn. **3 lb. r.**, u. 3 phunt. **Misfired r.**, loictheach. **Single r's**, urchair aonair. **R. trip**, turas timpeall. **R's per gun per minute**, urchair per gunna per nóiméad.
ROUNDED **The r. portion of the stem**, an chuid chruinn den lorga.
ROUSE **To r. and maintain the interest of the men**, suim na bhfear a mhúscailt agus a choimeád beo.
ROUT *vb* Ruaigim, *vl.* ruaigeadh, *n.* ruaig. **To r. an enemy**, namhaid a ruaigeadh. **To follow up the r. of an enemy**, an ruaig a leanúint ar namhaid.
ROUTE Bealach. **R's of advance/ approach**, bealaí ascnaimh/ tárrachtana. **R. of return/ withdrawal**, bealach fillte/ aistarraingthe. **On the r. of march**, ar an mb. máirseála. **Tactical r.**, b. oirbheartaíochta. **To follow a r.**, b. a ghabháil. **Column of r.**, colún bealaigh. **R. march**, máirseáil bhealaigh. **R. traffic**, trácht a chúrsáil. **R. signs**, comharthaí bealaigh. **Traffic r's**, bealaí tráchta. **R. signposting**, cuailí eolais a chur ar bhealaí. **Through r's**, bealaí trí.
ROUTINE Gnáthamh. **Daily r.**, g. laethúil. **Trench r.**, g. trinse. **R. orders**, orduithe gnáthaimh.
ROVER **The Battalion Commander's r.**, gléas fáin an Cheannasai Cathláin.

Ruthless

ROVING R. guns, gunnaí fáin.
ROW Sraith, líne, rang, iomramh, rámhadh (*bád*), gleo, racán (*troid*).
ROWLOCKS Cnogaí.
RUBBER Rubar. **R. facepiece**, aghaidhmhír rubair. **Sponge r.**, r. múscaín.
RUBELLA Bruitíneach dhearg.
RUCKSACK Máilín droma, cnapshac.
RUDE Míbhéasach, tútach.
RUDDER Stiúir.
RUGBY Rugbaí.
RULE Riail. **Graduated r.**, riail chéimroinnte. **Gun r.**, gunnariail. **Sighting/ slide r.**, r. treorála/ sleamhnáin. **R's as to hearsay/ opinion**, rialacha maidir le clostrácht/ tuairim. **R's of aiming**, r. díriochta. **R. as to best evidence**, riail maidir leis an bhfianaise is fearr. **R's of court/ evidence/ engagement**, rialacha cúirte/ fianaise/ aontaithe comhraic. **Mess r's**, r. bialainne. **R's of procedure**, r. nós imeachta. **Safety r.**, riail sábhála. **Statutory r's and orders**, rialacha agus orduithe reachtúla.
RULING **R's and decisions**, rialuithe agus breitheanna.
RUNG Runga.
RUNNER Reathaí. **R. of belt**, ritheán creasa.
RUNNER-UP Neasach. **R. medals**, boinn neasach.
RUNNING **Stationary r. (car)**, inneallrith cónaitheach. **R. maintenance**, cothabháil ar bóthar. **R. water**, uisce reatha.
RUNWAY Rúidbhealach.
RUSH **To go forward in short r's**, dul ar aghaidh de sciuirdeanna gearra. **To r. a post**, sciúird a thabhairt faoi phost.
RUSHES Luachair.
RUT Sclaig (*wheel track*).
RUTHLESS Neamhthrócaireach, gan trua gan taise.

S

SABOTAGE Feallmhilleadh, sabaitéireacht. **Act of s.**, gníomh feallmhillte.

SABOTEUR Feallmhillteoir, sabaitéir.

SACRIFICE **To s. accuracy for speed**, cruinneas a ghéilleadh do luas.

SADDLE Diallait.

SADDLER Diallaitéoir, saidléir.

SAFE **S. areas**, líomatáistí sábhála. **S. to handle**, sábhailte le láimhseáil. **S. disposal of records**, taifid a chur i dtaisce go sábháilte.

SAFEGUARD Coimirce (*taistil*), cosaint (*ar bhaol etc.*). **S. his health**, a shláinte a chosaint.

SAFETY **S. balls**, liathróidí sábhála. **S. b. recess**, cuaisín do l. s. **S. block-catch**, bloc/ greamaire s. **Finger grips of s. catch**, méarghreamanna greamaire sábhála. **S. c. locking pin**, biorán glasála g. s. **S. c. with piston and spring**, greamaire sábhála le loine agus tuaim. **S. c. plate Mark I (right and left)**, pláta greamaire sábhála Marc I (deas agus clé). **Seating for s. c.**, leaba do gh. sábhála. **S. c. thumbpiece and locking bolt**, slóidín agus bolta glasála g. s. **S. hooks**, crúcaí shábhála. **S. lock**, Glas s. **S. l. plunger**, tumaire glas sábhála. **S. Regulations/ requirements**, Rialacháin/ riachtanais s. **S. rules**, rialacha sábhála. **S. shutter**, comhla sh. **S. stop**, bac shábhála. **S. precaution**, réamhchúram sábhála. **The first s. precaution**, an chéad réamhchúram sábhála. **S. angle for flanking/ overhead fire**, uillinn sábhála do lámhach chiathánach/ lasnairde.

SAG Stangadh.

SAIL Seolaim. **Sailing Boat**, bád seoil.

SAILMAKER Feistitheoir anairte.

SALAD Sailéad. **Fresh fruit s.**, s. de thorthaí úra. **Fruit s.**, s. torthaí. **Mixed**

s., s. ilchineálach. **Orange s.**, s. oráiste. **S. dressing**, anlann sailéid. **Russian s.**, sailéid rúiseach.

SALE Díol, reic. **S. by auction**, ceantáil. **S. by private tender**, díol trí thairiscint phríobháideach. **Wrongful s. of equipment**, trealamh a dhíol go héagórach. **Cash s's**, díola ar airgead. **S. voucher**, cruthúnacht díola.

SALARY Tuarastal.

SALEABLE **S. value of an article**, luach díolta earra.

SALIENT Rubha.

SALIVA Seile.

SALLY Sceimhle, *pl.* sceimhealta.

SALMON Bradán. **S. Mayonnaise**, maonáis bhradáin. **S. Trout**, breac geal. **Poached s.**, bradán scallta.

SALOON **S. car**, carr salúin.

SALUTE Cúirtéis. *vb.* sáilim. **General S.**, C. Ghinearáil. **The Presidential S.**, An Ch. don Uachtarán. **The S. to the Taoiseach**, An Ch. don Taoiseach. **The Royal S.**, An Ch. Ríoga. **S. to the Colours**, C. do na Bratacha. **A return s.**, c. freagartha. **To return s.**, c. a fhreagart. **To exchange s's**, c. thabhairt dá chéile. **To take the s.**, an Ch. a ghlacadh. **To fire a s. of 21 guns**, c. ghunna is fiche a scaoileadh. **To s. by numbers**, c. a thabhairt de réir uimhreacha.

SALUTING **S. to the front/ on the march**, cúirtéis a thabhairt chun tosaigh/ le linn máirseála. **S. judging the time**, c. a thabhairt de réir ama. **S. base**, bunáit chúirtéise. **S. point**, pointe cúirtéise.

SALVAGE *vb.* Tarrthálaim, *vl.* tarrtháil, *n.* tarrthálas. **S. book**, leabhar tarrthálais. **To s. aircraft**, aerárthach a tharrtháil.

SALVAGED S. material, ábhar tarrtháilte.

SALVO S. of shell fire, sailbhe de lámhach sliogán.

SAM BROWN Crios oifigigh.

SANATORIUM Sanatóir.

SANCTION Financial s., ceadú airgeadais. **Prior s.**, c. roimh ré. **To s. a period of sick leave**, tréimhse de shaoire bhreiteachta a cheadú.

SANCTIONS Smachtbhannaí. **Mandatory s's**, s. sainordaitheacha.

SAND S. bag, gaineamh-mhála. **S. bank**, dumhach. **S. table**, bord gainimh. **S. blasted**, gaineamhchóirithe.

SANDING Gaineamhú.

SANDPAPER Páirín.

SANDPIT Sloc gainimh.

SANDWICH Ceapaire.

SANITARY S. conveniences, congair shláintíochta. **S. duties/ inspector/ man**, dualgais/ cigire/ fear sláintíochta.

SANITATION Sláintíocht.

SAP Fothrinse (*trench*).

SAPPER Sásaire.

SARCASTIC Searbhasach.

SATCHEL Mealbhóg.

SATISFACTORY S. service, seirbhís shásúil.

SATURATE *vb.* Sáithím.

SATURATION Sáithiú. **S. raids**, ruathair sháithithe.

SAUCE Anlann. **Apple s.**, a. úll. **Bread s.**, a. aráin. **Cranberry a.**, a. mónóige.

SAUSAGE Ispin.

SAVAGE Barbartha, danartha.

SAVE S. as provided in subparagraph (2), ach amháin mar a fhoráiltear i bhfomhír (2).

SAVINGS Coigiltí.

SAVOURIES Bia saillte/ leasaithe.

SAW Toireasc, sábh. **Cross-cut/ folding/ hand s.**, t. beirte/ infhillte/ doirn.

SAWDUST Min sáibh.

SAWYER Toireascaí, sábhadóir.

SAY S. again, abair arís. **I s. again**, deirim arís.

SCABBARD Truail.

SCABIES Scaibéis, tochas.

SCAFFOLDING Scafall.

SCALD Scóladh, *pl.* scóltaí.

SCALE Scála. **Calibrated s.**, s. cailibrithe. **Deflection s.**, s. sraonachta. **Degree s.**, céimscala. **Medium s. map**, léarscáil mheánscálach. **S. for conversion of oblique to true bases**, s. chun sceabhabhoinn a athrú ina bhfiorbhoinn. **Graduated s.**, s. céimroinnte. **S's of issue**, scálaí eisiúna. **S. of punishments**, scála pionós. **The s. outlined in the appendix hereto**, an scála a bhfuil imchruth dhe san fhoscábhinn a ghabhann leis seo. **True to s. (map)**, ceart de réir scála. **S. of map**, scála léarscáile. **S. line**, líne scála.

SCAR Forba.

SCARCE Tearc, gann.

SCARF Scairf.

SCARLATINA Fiabhras dearg.

SCARLET S. panels, painéil chraoraga.

SCATHING Nimhneach, feanntach.

SCATTER Scaipeadh, spré. **Deflected radiation is termed s.**, tugtar scaipeadh ar raidíocht shraonta. **Scatter radiation**, spré raidíochta. **S'd**, scaipthe, spréite.

SCENE S. of an attack, láthair ionsaithe.

SCHEDULE Machinery and plant s., sceideal sásra agus gléasra. **S. of damage**, s. damáiste.

SCHEDULED S. offence, cion sceidealta. **S. area**, líomatáiste s.

SCHEME Scéim. **Defence s.**, s. chosanta. **Defence Forces' (pensions) S.**, s. Óglaigh na hÉireann (pinsin). **S. of command/ fire**, s. cheannais/ lámhaigh. **S. of organisation of the ground**, s. eagraithe na talún. **The s. of manoeuvre**, an s. inlíochta. **Pension s.**, s. phinsin. **Welfare s's**, scéimeanna leasa.

School

SCHOOL Artillery S., An S. Airtléire.
Cadet S., S. na nDaltaí. **Civil Defence S.**, An S. Chosanta Sibhialta. **CIS School**, An Scoil Seirbhíse Cumarsáide agus Eolais. **Combat Service Support S.**, An Scoil Tacaíochta Seirbhíse Comhraic. **Engineer School**, An Scoil Innealtóirí. **Infantry/ Command and Staff S./ Military Administration S.** An S. Coisithe/ Cheannais agus Foirne/ Riaracháin Mhíleata. **Defence Forces' Physical Culture/ Catering School**, Scoil Chorpfhreacair/Lónadóireachta Óglaigh na hÉireann. **Defence Forces' S. of Music**, Scoil Cheoil Óglaigh na hÉireann. **Medical S.**, An Scoil Liachta. **Military Police S.**, Scoil Póilíní an Airm. **S. of Armory**, An S. Armadóireachta. **Cavalry S.**, An S. Marcra. **The Equitation School**, An Scoil Eachaíochta. **Transport and Vehicle Maintenance S.**, An Scoil Iompair agus Cothabhála Feithicilí. **United Nations Training School Ireland (UNSI)**, Scoil Traenála na Náisiúin Aontaithe in Éirinn.

SCHOOLMASTER Máistir scoile.

SCHOONER Scúnar.

SCIATICA Sciaitíce.

SCIENCE Eolaíocht.

SCIENTIFIC Eolaíoch. **S. Advice**, comhairle eolaíoch.

SCLEROSIS Scléaróis.

SCOPE Scóip.

SCORCH Ruadhó.

SCORCHED S. earth, lomargain.

SCORE Scór. **Highest possible s.**, s. uasta. **Qualifying s.**, s. cáilitheach.

SCORING Scóráil. **S. book**, leabhar scórála. **S. and judging distance book**, l. s. agus fadmeasa. **The value of the highest s. hits**, luach na mbuillí is airde scór.

SCOTCHLITE S. fabric belt, crios fabraice *scotchlite*.

Scrubber

SCOURGE Sciúirse.

SCOUT *vb.* Scabhtáilim, *n.* scabhta. **S. car**, carr scabhtála.

SCOUTING S. party, meitheal scabhtála.

SCRAP S. mechanical transport stores, dramhstórais iompair mheicniúil.

SCRAPER S. for cleaning striker cavity, scríobán glanta loigín buailteáin.

SCRAPING Scriobadh.

SCRAPPED S. articles, dramhearraí.

SCREEN Scáileán. **Blank sky s.**, spéirscáileán folamh. **Grouping s.**, s. grúpála. **S's to represent cover (G.T.)**, scáileáin ag samhlú clúide. **Standing s's (smoke)**, brait (deataigh) seasta. **To s. troop movements**, gluaiseacht trúpaí a scáthcheilt. **S. grid**, greille scáileáin. **Screening containers**, coimeádáin scáthcheilte.

SCREW Scriú. **Check s.**, cosc-scriú. **Cheese-head s's**, scriúna maolcheannacha. **Countersunk head s's**, s. ceannchuachta. **Control s.**, s. rialaithe. **Cross levelling s.**, s. crosleibhéil. **S. driver** scriúchastóir. **Sight adjusting s. drivers**, scriúchastóirí treochoigeartacha. **Elevating s.**, s. ardaithe. **E. s. casing/ tube**, cásáil/ feadán s. a. **Outer/ inner e. s.**, s. a. forimeallach/ inmheánach. **Eccentric s.**, s. éalárnach. **Filling s. (G.T.)**, s. líonta. **S. head**, scriúcheann. **S. of safety**, s. an tsábhálaí. **Raising s.**, s. tógála. **Regulating s.**, s. rialaithe. **Set s.**, dochtscriú. **Spring and bed s.**, s. tuailme agus leapa. **Strain s.**, teannscriú. **Traversing bush grub retaining s's**, mionscriúna coinnithe braicille trasnála. **Tension s.**, scriú teannais. **S. thread**, scriúshnáithe. **S. threaded end of fuse**, ceann snáite d'aidhnín. **Twin s.**, scriú cúplach.

SCREWED S. hole, poll snáite.

SCRUB Scrobarnach, *vb.* sciúraim.

SCRUBBER Brass s's, sciomairí práis

SCRUBRING Dry/ wet s., tirim/ fliuchsciúradh.

SCUPPER S. pipe, píopa línéir.

SEA S. plane, muirphlána. **S. power,** muirchumhacht. **S. water,** saíle. **S. level,** cothrom farraige. **Mean s. level,** meán-cothrom farraige. **Above/ below s. level,** os cionn/ faoi bhun cothrom farraige.

SEAL Séala, dúnadh (*s.off*), dingeadh (*s.up*).

SEALED Séalaithe.

SEAM Uaim (*éadaigh*), séama (*miotail*), éasc, scáineadh (*adhmaid, carraige*), síog (*mianaigh*).

SEAMAN S. (Technician/ line), mairnéalach (teicneoirí/ líne). **Leading s. (technician/ line), 1st/ 2nd grade,** m. ceannais (teicneoirí/ líne) lú/ 2ú grád. **Able s. (technician/ line),** m. inniúil (teicneoirí/ líne). **Ordinary s., (technician/ line) - recruit,** gnáthmhairnéalach (teicneoirí/ líne) -Earcach.

SEAMANSHIP Mairnéalach.

SEAR Sabhán. **S. axis pin/ nose/ pin,** fearsaid/ soc/ biorán sabháin. **S. safety and trigger spring,** tuaim shabháin, shabhálaí agus thruicir. **S. seating,** leaba shabháin. **Short/ long arm of s.,** géag ghearr/ fhada shabháin. **S. spring,** tuaim shabháin. **S. with spring,** sabhán le tuaim.

SEARCH Grinniú, cuardach. **S. and rescue,** cuardaigh agus tartháil. **To s. ground (musk.),** talamh a ghrinniú. **S. radar,** radar cuardaigh.

SEARCHING S. ground, grinniú talún. **S. (prisoner, house),** cuardach.

SEARCHLIGHT Solas cuardaigh. **S. company/ operator,** complacht/ oibritheoir solais cuardaigh. **Land-defence s's,** soilse cuardaigh cosanta talún. **Moving beam s.,** solas cuardaigh leas-ghluaste. **Fixed s.,** s. c. daingean.

SEASCAPE Muirdhreach.

SEASONED S. troops, trúpaí seanchleachtaithe.

SEATING Leaba. **Locking bolt s.,** l. bolta glasála.

SEAWARD 2 miles s. (of), dhá mhíle ar thaobh na farraige (de). **S. defence area,** líomatáiste cosanta chun na farraige.

SECOND Soicind (*time*), dara (*áit*). **S. -in-command,** leascheannasaí. **S. -in-c. of platoon,** leascheannasaí buíne. **S. lieutenant,** dara leifteanant. **Second-hand,** réchaite. **S's of angle,** soicindí d'uillinn. **S. pressure,** dara fáscaidh. **Watch with s. hand,** uaireadóir le snáthaid soicind. **S. maximum temperature,** an dara uasteocht.

SECONDARY Ath-, fo- (*prefix*), tánaisteach. **S. battery,** focheallra. **S. cell,** fochadhain. **S. charge,** athlánán. **S. charges retaining spring,** tuaim choinnithe athlánán. **S. coil,** fochorna. **S. evidence,** fianaise thánaisteach. **S. damage,** damáiste tánaisteach. **S. fires,** tinte tánaisteacha. **S. fission,** scoilteadh tánaisteach. **S. winding,** athritheán.

SECONDED Ar iafacht. **A soldier seconded to a civilian organisation,** saighdiúir ar iafacht le hagraíocht Sibhialta. **Seconded to the EU.,** curtha ar iafacht leis an AE.

SECRECY Rúndacht.

SECRET Rún, rúnda (*aid. as a header/ footer*). **Top s.,** ardrúnda. **The Secret Service,** An Rúnseirbhís. **S. document,** caipéis faoi rún.

SECTION Gasra (*sub-division of mil. unit*). **S. commander/ leader/ position/ post,** ceannasaí / cinnire/ suíomh/ post gasra. **S. formations,** eagair ghasra. **S. of guns,** gasra gunnaí. **S. with enfilade task,** gasra le tasc lámhaigh leatrasna. **Rear s's,** cúlghasraí. **S. handling,** láimhseáil ghasra, láimseáil ag an

ngasra. **S. stalk**, stalc gasra.
 Rannóg (*dept.*). **Barrack Service S.**, r. seirbhíse beairice. **Enlisted Personnel S.**, An R. Pearsanra Liostaíle.
Intelligence/ Plans and Operations/ Training S., An R. Faisnéise/ Pleananna agus Oibríochtaí/ Traenála.
Legislation S., An R. Reachtaíochta.
Officer's Pay S., An R. Pá Oifigeach.
Stationery S., An R. Páipéarachais.
 Roinnteán (*of ground*). **Advanced s.**, tulroinntean. **Base s.**, bonnroinntean.
Intermediate s., r. idirmheánach.
 Teascadh (*M.R.*). Alt (*of Act*). **S. 10 of the Defence Act, 1954**, Alt 10 den Acht Cosanta, 1954. **Disciplinary s's of the Acts**, ailt araíonachta na nAchtanna.
SECTOR Teascóg. **S. Boundaries/ umpires**, teorainneacha/ moltóirí/ teascoige. **Defence s.**, teascóg chosantach. **S. operations centre**, airmheán oibríochtaí teascóige.
SECLUDED Cúlraídeach.
SECRETARIAT Rúnaíocht.
SECRETARY Rúnaí. **S. General**, Ard-Rúnaí.
SECURE Díonta, daingean, *vb.* díonaim, *vl.* díon. **To s. arms**, airm a dhíon. **To s. a force against surprise**, fórsa a dhíon ar ghanfhiosáíocht. **S. flank**, cliathán díonta. **To occupy and s. a position**, suíomh a shealbhú agus a dhíon. **S. plank**, clár daingean.
SECURING S. ring, fáinne díona.
SECURITY Internal/ public s., díonacht inmheánach / phoiblí. **S. precautions**, réamhchúraimí díonachta. **S. of information/ rear echelons**, díonacht eolais/ chúléislíú. **S. classification**, aicmiú díonachta. **S. consciousness**, meabhrathacht ar dhíonacht. **S. grading**, grádú díonachta. **S. grading of circuits**, grádú díonachta ciorcad. **S. forces**, fórsaí díonachta. **S. of key installations**, slándáil ar phríomh-lárionad. **S.**

matters, cúrsaí díonachta. **S. measures**, bearta díonachta. **S. supervision**, feitheoireacht ar dhíonacht. **Breach of s.**, sárú díonachta. **Internal/ military/ mobile s.**, díonacht inmheánach/ mhíleata/ shoghluaiste. **Number One Security Company**, Complacht Díonachta Uimhir a hAon.
SEDGES Seisc.
SEDIMENT Deascadh.
SEDITION Ceannairc.
SEDITIOUS S. matter, ábhar ceannairceach.
SEDUCE To s. a soldier from allegiance to the State, saighdiúir a mhealladh ó dhílseacht a thabhairt don Stát.
SEGMENT Teascán. **S. commutator**, t. iomaltóra.
SEGMENTATION Teascánacht (*G.T.*).
SEGREGATION S. of prisoners, príosúnaigh a leithlisiú.
SEIZE To s. and hold a position, suíomh a ghabháil agus a choimeád.
SELECT To s. a member for that purpose, comhalta a roghnú chuige sin.
SELECTED S. men, fir roghnaithe. **S. other ranks personnel**, pearsanra roghnaithe céimneach eile.
SELECTION S. board, bord roghnaíochta. **Influence the s. of a course**, bíonn tionchur aige ar roghnú cúrsa.
SELECTIVITY Roghnacht.
SELF-CONFIDENCE Féinmhuinín (as).
SELF-CONTROL Guaim (a bheith ag duine ar féin).
SELF-DEFENCE Féinchosaint.
SELF-HELP Féinchohabhair.
SELF-IGNITING S. grenade, gránáid uathadhainte.
SELF-INDUCTANCE Uathionduchtas.
SELFISH Leithleasach.
SELF-PROPELLED Féinghluaiste, uathghluaiste. **S. gun**, gunna uathghluaiste.
SELF-READING Féinléamh.

SELF-SACRIFICE Féiniobairt.
SELF-SUFFICIENT Leor ann féin.
SELF-SUSTAINING Féinchothaitheach.
SEMAPHORE S. signals,
 Géagchomharthaí.
SEMI-FINAL Army Hurling/
Football Championship S., Cluiche
 Leathcheannais Airm Iomána/ Peile.
SEMI-FLOATING Leathscaoilte.
SEMI-PERMANENT Leathbhuan.
SEMI-SKILLED S. firer, lámhachóir
 leathoilte.
SEMI-TRACK S. vehicle, feithicil
 leathrianach.
SENIOR S. officer, oifigeach sinsearach.
The s. officer present. an t-oifigeach is
 sinsearaí i láthair.
SENIORITY Sinsearachta. **Officers' s.**
List, liosta sinsearachta oifigeach.
Order of s. of arms, ord sinsearachta
 armghéag.
SENSATIONAL Éachtach, gáifeach.
SENSE Ciall, tuiscint, acmhainn. **To**
fire by s. of direction, scaoileadh de
 mheabhair threo. **S. of humour,** tuiscint
 ar ghreann, acmhainn ghrinn. **S. of**
responsibility, tuiscint ar fhreagracht.
To be able to handle a weapon by s.
of touch alone, bheith in ann armán a
 láimhseáil de chéadfa tadhaill amháin.
Commonsense, ciall. **Sensing,** braith.
The s's, na céadfaí.
SENSIBLE Céillí, stuama.
SENSITIVE Goilliúnach (*per.*),
 íogair (*mech.*). **S. high explosive,**
 tréanphléascán íogair. **S. detecting**
instruments, airnéisí braite íogra. **The**
eye is more s. to coincidence than
to symmetry (R.F.), is léire don tsúil
 comhtheagmhasacht ná glónmhaireacht.
Very s., an-mhothálach (*craiceann*).
More s., níos íogaraí.
SENSITIVENESS Íogaireacht
 (*sensitivity*), leochailí. **The s. of**
smoke to meteorological conditions,

íogaireacht deataigh do staid
 mheitéareolaíoch.
SENTENCE S. by the Civil Power,
 pianbhreith on gCumhacht Shíbhialta.
Commuted/uncommuted s., p.
 iomalairtithe/ neamhiomalairtithe.
S. of Courtmartial, p. Armchúirte.
S. of imprisonment or detention, p.
 phriosúnachta no choinneála. **To s. 'A'**
to be dismissed from the Service,
 dífhostú as an tSeirbhís a chur de ph.
 ar 'A'. **To s. the accused to be severely**
reprimanded, dianiomardú a chur de
 ph. ar an gcúisí.
SENTENCED S. prisoner, priosúnach
 faoi phianbhreith.
SENTRY Fairtheoir. **S. box,** bosca
 fairtheora. **Flying s.,** fairtheoir reatha.
SEPARATE Ar leith. **Under s. headings,**
 faoi mhírchinn faoi leith.
SEPARATING S. pegs, scarpionnaí.
SEPARATION Scaradh.
SEPARATIONS Deighilteáin (*cartridge*
cases).
SEPARATOR Deighilteoir. **Plastic s.,** D.
 plaisteach. **Porous s.,** d. scagach.
SEPTIC Seipteach. **The wound turned**
s., mhorgaigh an chréacht.
SEQUENCE Ord. **S. of coaching/**
instruction, ord fortheagaisc/ teagaisc.
To arrange lessons in logical s.,
 ceachtanna a shocrú in o. rialta. **A**
regular s. of questioning, ceisteanna a
 chur in o. rialta. **Standard s. of order/**
actions, o. caighdeánach orduithe/
 gnímh.
SEQUESTRATION S. of a ship, seilbh
 a ghabháil ar long.
SERGEANT Sáirsint. **S. -major,**
 maorsháirsint. **Orderly s.,** s.
 sealáíochta. **Section s.,** s. gasra. **S.**
of the technician/ line class, s. den
 aicme theicneoirí/ líne. **S. pilot,** s.
 píolótaíochta.
SERIAL Srathach. **S. number,**
 sraithuimhir.

SERIALLY To number documents s., sraithuimhriú a dhéanamh ar cháipésí.
SERIES S. of projectiles/ shots, sraith tarlaiceán/ urchar. S. circuit, ciorcad sraithe. S. connection, nasc sraithe. S. (wound) motor, mótar sraitochraiste. Cells in s., cadhainte ina sraith.
SERIOUS Dáiríre, tromchúiseach. S. negligence, tromfhaillí. S. offence, tromchion.
SERRATED S. edges, imill fhiacclacha.
SERRATION Fiacílú, eangú.
SERVE To s. in accordance with his engagement, fónamh de réir a fhruilíochta.
SERVICE Army S., armsheirbhís. On active s., ar fiannas. Army Nursing S., Seirbhís Altranais an Airm. Barrack s's, seirbhísí beairice. Chaplaincy S., Seirbhís Séiplíneachta. communication and information services, seirbhísí cumarsáide agus eolais. Distinguished s., s. dearscna. Divine S., s. diaga. Essential services, seirbhísí riachtanacha. Extended/ extendable s., s. fhadaíthe/ infhadaíthe. Full-time s., s. lánaimsire. Funeral s., s. sochraide. General s., s. ghinearálta. Good and true s., s. dilís mhacánta. Incremental s., s. bhreisítheach. Mobile warning s., s. rabhaidh ghluaiste. The Naval S., An tSeirbhís Chabhlaigh. Naval Service Reserve, Cúltaca na Seirbhíse Cabhlaigh. Notional s., s. toimhdean. Part-time s., s. pháirtaimsire. Pensionable s., s. inphinsin. Post/ pre-truce S., s. iarshosa/ réamhshosa. Reckonable s., s. ináirithe. S. r. for a pension, s. is ináirithe i gcomhair pinsin. Reserve s., s. chúltaca. Qualifying s., s. cháilitheach. Qualifying nursing s., s. altranais cháilitheach. Service support, tacaíocht seirbhíse. S. uniform, éide sheirbhíse. Service level agreements,

comhaontaithe leibhéil seirbhíse. Short s., gearrseirbhís.
SERVICEABLE Fóinteach. A weapon in a s. condition, armán fóinteach. S. set, gléas f.
SERVICEABILITY Fóinteacht.
SERVICING S. points (vehicles), pointí friothálaimh.
SERVING S. officer/ personnel, oifigeach/ pearsanra ar seirbhís.
SERVITUDE Penal s., pianseirbhís.
SET Burster s. (G.T.), maidhmeán. Igniter s., gléas adhainte. Dummy i. s., g. a. bréige. To s. the sights at 1,400 metres, na teoracha a shocrú ag 1,400 méadar. S. needle, snáthaid socraithe. S. screw, dochtscriú. To s. up stoppages, stopanna a bhunú. S. of tools, cur uirlisí. To s. mines, mianaigh a chur ar tinneall. Jointing s., altghléas. Radio s., gléas raidió. Serviceable s., g. fóinteach. Testing s., g. tástála. Welding s., g. táite. 'S. zero', 'nialas socraithe'.
SETTER Tool s., socraitheoir uirlisí.
SETTING S. ray (musk.), ga socraithe. S. out parties, meithleacha leagan amach. S. tool, uirlis socraithe. Original s., socrú bunaigh.
SETTLING S. burts, maidhmeanna socraithe.
SEVER Scaraim. To sever a hand, lámh a bhaint de dhuine.
SEVERAL Ar leith, éagsúla.
SEVERE Dian. S. reprimand, dianiomardú.
SEVERITY Déine.
SEWAGE Múnalach.
SEWER Fuálaí (needlewoman).
SEWER Séarach (Civ Engr).
SEWERAGE Séarach.
SEXUAL S. assault. ionsaí mígheanasach, drochiarraidh. S. harassment, gnéaschiapadh, ciapadh gnéasach.

SHACKLES Front s., tulgheimhle.
SHADE Scáth, *vb.*, scáthaim, (*tint*) scáil, imir.
SHADED S. lights, soilse scáthaithe.
Hill-s. map, léarscáil chnocscáilithe.
SHADING Scáiliú (*léarscáile*), scáthú (*ó sholas*). **Hill-s.**, cnocscáiliú.
SHADOW Scáil.
SHAFT Fearsaid. **Propellor s.**, fearsaid tiomána.
SHAKING S. out (*tac*), scagadh amach.
SHALE Scealla (*M.R.*).
SHALLOON Salún.
SHALLOW Éadomhain. **S. depth**, doimhneacht éadomhain. **S. surface layer**, sraith éadomhain dhromchla.
SHALLOWNESS Tanalach.
SHANNON An tSionainn. **S. airport**, Aerfort na Sionna.
SHAPE Cruth, déanamh, cuma. **Roughly spherical s.**, garbhchuma sfearúil.
SHAPED Mushroom-s. cloud, néal muisriúchruthach.
SHARP Géar.
SHARPWITTED Géarchúiseach.
SHEATH Dúbailt. **To s. a sword**, claíomh a chur sa dúbailt.
SHEATHED S. sword, Claíomh i ndúbailt.
SHEAVE Síobh (*pullly*).
SHED Target s., seantán targaide. **Wooden s.**, s. adhmaid.
SHEET Bileog. leathán, bráillín. **Balance/ conduct s.**, bileog chothromaíochta/ iompair. **Charge/ day s.**, b. chúiseamh/ laethúil. **Combined s's.**, (*M.R.*), comhbhileoga. **Ground s.**, bráillín talún. **History s.**, stairbhileog. **Medical case s.**, cásbhileog othair. **Medical history s.**, stairbhileog liachta. **Pay s.**, b. phá. **Record s.**, b. thaifid. **Recruit record s.**, b. thaifid earcaigh. **Result s.**, b. thorthaí. **Time s.**, ambhileog. **Tracer s.**, b. rianúcháin. **Map s.**, b. léarscáile. **S. metal**,

leathánmhiotail. **A. s. of paper**, bileog phaipéir. **S. of corrugated iron**, leathán d'iarann rocach. **Bed s.**, bráillín leapa. **Load s.**, bileog ualaigh. **Organisation s's**, bileoga eagraíochta.
SHELL Sliogán. **Base of s.**, bonn sliogáin. **Body of s.**, cabhail sliogáin. **9. 2" Common-pointed s. with cap**, gnathshliogán bioraithe 9.2" le caipín. **S. extractors**, tarraingeoirí sliogáin. **Gas s.**, gas-sliogán. **12 lb. high explosive s.**, s. tréanphléascach 12 phunt. **S. hole**, poll sliogáin. **Incendiary s.**, s. loisceach. **Plugged s.**, s. plocóidithe. **6 lb. practice s.**, **sand-filled**, cleachtsliogán gainimh 6 punt. **Shoulder of s.**, gualainn sliogáin. **Shrapnel s.**, s. sreapnail. **Smoke s.**, s. deataigh. **Star s.**, realtsliogán. **Streamline s.**, s. sruthlíneach. **To s. a position**, suíomh a thuairgneáil.
SHELLED S. areas, líomataíistí tuairgneáilte.
SHELLING Enemy s., tuairgneáil on namhaid. **S. report**, sliogthuarascáil.
SHELTER Scáthlán, foscadh, dídean, fothain. **Air raid s.**, scáthlán aer-ruathair. **Bombproof/ splinter-proof s.**, s. buamadhíonach/ scealbdhíonach.
SHIELD Sciath. **Artillery battery s.**, sciath bhataire airtléire. **Pink/ rose-red/ scarlet s.**, s. bhándearg/ rósdearg/ chraorag. **S. screw**, scriú scéithe.
SHIELDED Cumhdaithe.
SHIELDING Cumhdach, cosaint. **S. factors**, tosca cumhdaigh.
SHINGLE Scainmheán, mionduirling.
SHIP Long, soitheach, ártach.
SHIPWRIGHT Saor loinge.
SHIVERING Creathán, ag crith le fuacht.
SHOAL Oitir (*M.R.*), scoil (*éisc*). **S. water**, uisce oitreach.
SHOCK Turraing, suaitheadh. **S. absorber**, maolaire turrainge. **Nervous s.**, néarthurraing. **S. of**

discharge, scaoilturraing. **Battle s.**, cathshuaitheadh. **Shell s.**, sliogshuaitheadh. **S. action**, comhrac turrainge. **S. front**, éadan t. **S. troops**, trúpaí t.

SHOE S. of sword, bróigin an chlaímh. **S. case**, cás bróigin.

SHOOT *vb.* Lámhachaim, *vl.* lámhach. **Artillery/ battery/ regimental s.**, olllámhach airtléire/ bataire/ reisiminte. **Map s.**, o. léarscáile. **To s. down a plane**, eitleán a leagan le lámhach. **To s. off for 1st place**, athlámhach don chéad áit.

SHOOTER Lámhachóir.

SHOOTING Lámhach. **S. efficiency**, éifeachtúlacht lamhaigh. **Elementary battle s.**, cathlámhach bunchéime. **S. up to his standard (within his grouping capacity)**, lámhach de réir a chaighdeáin (de réir a chumais ghrúpála). **S. peculiarities of a weapon**, sainlámhach armáin.

SHOP Ceardlann, siopa. **Boot repair/ browning/ refitting/ stripping and assembling s.**, ceardlann ghréasaíochta/ chrónaíochta/ athfheistithe/ dichóimeála agus chóimeála.

SHORE Cladach. **S. leave**, saoire chladaigh.

SHORT S. circuit, gearrchiorcad. **Bullets which fall s. of the target**, piléir a thiteann leasbhus den targaid. **To step s.**, coiscéim a ghiorrú.

SHORTAGE S. of ammunition, easnamh lónlámhaigh.

SHORTHAND Luathscríbhinn. **S. writer**, luathscríbhneoir/luathscríobhaí.

SHORTWAVE S. skip, Réigiún tosta na ngearrthonn.

SHOT First/second class s., lámhachóir den chéad ghrád/ den dara grád. **Experienced/ expert / skilled s.**, l. cleachta/ sainoilte/ oilte. **Missed/ ranging/ sighting/ wide s.**, urchar

folamh/ raonála/ treorála/ iomraill. **Strike of s.**, urcharbhualadh. **Single s's**, urchair aonair. **S. hole**, urcharpholl. **Fall of s.**, urcharthitim. **A person known to be a good s.**, duine is eol a bheith ina lámhachóir maith.

SHOULDER S. pads, pillíni guaillí. **S. strap**, guailléán. **The 's'. from the 'carry' (M.S.)**, claimhte 'ar iompar' a chur 'le gualainn'. **To s. sword's**, claimhte a chur le gualainn. **S's, square to the front**, guaillí cearnach chun tosaigh.

SHOVEL Sluasaid. **Mechanical s.**, inneallsluasaid.

SHOVELLING Right-hand s., sluaisteáil deisil.

SHOWER Fras, frasán, cithfholcadán (*bath*), cithfholcadh (*act of*), cith (*báistí*).

SHOW Seó. **Show jumping**, léimneach seó

SHRAPNEL Sreapnal. **Time s.**, s. ama.

SHREWD Géarchúiseach.

SHRIMP Ribe róibéis. **S. cocktail**, manglam ribe róibéise.

SHROUD Cumhdach (*protective covering*).

SHRUB Roschrann.

SHRUBBERY Rosán.

SHUNT *n.* Siúnt, *vb.* siúntaim. **S. - wound**, siúnt-tochraiste.

SHUTTER Comhla. **S. catch**, greamaire comhla. **S. c. spring**, tuailm greamaire **s. plunger of s. c.**, tumaire greamaire c. **Sliding s.**, comhla shleamhnáin. **Thumbpiece of sliding s. catch**, sloidín greamaire comhla shleamhnáin. **Steel s's**, comhlaí cruach.

SHUTTling Iomtháin (*M.B.R.*).

SHY Cúthail.

SICK S. and wounded of armies, lucht breoite agus créachtaithe in airm. **To be s. in quarters**, bheith breoite i gceathrúna. **S. leave**, saoire

bhreoiteachta. **Duly authorised s. leave**, s. bh. chúí-údaraithe. **S. list**, liosta lucht breoite. **Morning s. parade**, paráid mhaidine lucht breoite.

SIDE S'car, taobhcharr. **S'piece**, taobhmhír. **To place a rifle on its s.**, muscaed a chur ar a chlár. **S. wind**, taobhghaoth. **S. valve engine**, inneall taobhchomhla. **S. -on guns**, gunnaí (atá) cliathán le....

SIDING Railway s., taobhlach iarnróid.

SIFTED S. and segregated, mionscrúdaithe agus scartha.

SIGHT Treoir, g. treorach, *pl.* treoracha.

S. Bar/ base/ bracket/ bubbles/ clinometer, treoir-bharra/ bhonn/ bhac/ bholgóidi/ chliniméadar.

Adjustment/ alignment/ alteration of s's, coigeartú/ ailíniú/ athrú treoracha.

Combined s's, comhthreoracha. **Co-ordinated/ harmonized/ inclined s's**, treoracha comhordanáidithe/ comhchuibhithe/ claonta. **Graduated s.**, treoir chéimroinnte. **S. graduations**, céimrannta treorach. **Night s's**, treoracha oíche. **S. latch**, treoirlaiste.

Lateral s's, taobhthreoracha. **Rocking bar s.**, treoir luascbharra. **S. setting**, socrú treorach. **S. support**, treoirthaca. **S. s. slide**, sleamhnán treoirthaca. **S. supporting bracket and s. pillar**, brac treoirthacaíochta agus treoircholún.

The s's are lowered, tá na treoracha ísliithe. **Telescopic s's**, t. teileascópacha.

To take a fine/ full s., caoltreoir/ treoir fhorlán a thógáil. **To be in s. (aircraft etc.)**, bheith ar amharc. **Backsight**, cúltreoir. **Dial s.**, dialltreoir. **Fore s.**, tultreoir. **Lensatic s.**, treoir lionsach. **Tangent s.**, tadhalltreoir.

SIGHTED A rifle correctly s. at 200 metres, muscaed atá treoráilte i gceart do 200 méadar.

SIGHTER S. shot, urchar treorála.

SIGHTING S. Alterations/ elevation/

gear/ mechanism, athruithe ardas/ gléas/ meicníocht treorála. **S. of small arms weapons**, treoráil mhionarmán.

To have the s. true for direction and elevation, an treoráil a bheith i gceart le haghaidh treo agus ardaís.

SIGN Comhartha, sínim. **S's of activity**, comharthaí gníomhachta. **Call s's**, glaoch-chomharthaí. **Conventional s's**, comharthaí nósmhara. **Opposite s.**, comhartha contrárthach. **S. post**, cuaille eolais. **S. writer**, comhartha-scríbhneoir. **To s. a report**, tuarascáil a shíniú. **Net identification s.**, comhartha aitheanta líonra.

SIGNAL S. Agencies/ cabin, gníomhaireachtaí/ cábán comharthaíochta. **S. communications**, cumarsáidí comharthaíochta. **S. communication annex**, agusín cumarsáide comharthaíochta. **S. diagram / installations**, léaráid/ feistis chomharthaíochta. **S. fitter/ lamp**, feisteoir/ lampa comharthaíochta. **S. flag**, brat c. **Garrison s. company**, complacht comharthaíochta garastúin. **Light s's**, solaschomharthaí. **S. of distress**, comhartha guaise. **S. personnel/ pistol/ register/ section**, pearsanra/ piostal/ clár/ gasra comharthaíochta. **Railway s's**, comharthaí iarnróid. **Semaphore s's**, géagchomharthaí. **S. service of unit**, seirbhís chomharthaíochta aonaid. **Time s's**, amchomharthaí. **S. umpires/ unit**, moltóirí aonad comharthaíochta. **The s. to land**, an comhartha chun tuirlinge. **The s. for defensive fire**, an c. do lámhach cosantach. **To s. a vehicle to pass**, comhartha a thabhairt d'fheithicil gabháil thar bráid. **To s. a score**, scór a chomharthú. **S. corps**, An Cór Comharthaíochta. **S. centre/ system**, airmheán/córas comharthaíochta. **S. office**, oifig ch.

S. dispatch office, o. sheolseirbhís c.
S. dispatch centre, airmheán seolta
 c. **S. ratio**, cóimheas comhartha.
S. noise, comhartha torainn. **S. to attack**, comhartha d'ionsaí. **S. to open fire**, c. chun tosú ar lámhach. **S. to cease fire**, c. chun scor de lámhach.
S. to reorganise, c. atheagraithe.
Impulsive noise s's, torannchomharthaí bangacha. **Interfering s's.**, comharthaí trasnaíochta. **Spurious and harmonic components in the output s.**, cuidithe tuilí agus comhchordacha sa chomhartha aschuir. **S's diagrams**, léaráidí comharthaíochta.
SIGNALLER Comharthóir.
SIGNALLING Visual s., amharc-chomharthaíocht.
SIGNALMAN Fear comharthaíochta, comharthóir.
SIGNATORY Sínitheoir.
SIGNATURE Síniú.
SIGNIFICANT Tromchiallach, lán de bhrí, bunúsach, tábhachtach, éifeachtach. **S. fall out**, astitim éifeachtach.
SIGNIFY To s. his intention to retire, cur in iúl go bhfuil sé ar intinn scor.
SILENCE To s. enemy artillery, airtléire namhad a thostú. **Radio s.**, tost raidió.
SILENCER Tostóir.
SILHOUETTE Landmark standing in s. against the sky, críoch-chomhartha a bhfuil a scáthchruth le feiceáil in aghaidh na spéire. **S. target**, targaid scáthchrutha.
SILHOUETTING To avoid s. (night operations), gan scáthchruth a dhéanamh.
SILLO Sadhlann.
SIMILAR Cosúil.
SIMPLE Simplí.
SIMPLICITY Simplíocht. **The principle of s.**, prionsabal na simplíochta.

SIMULATE Bréagshamhlú, cur i gcéill. **To s. fire by rattles**, lámhach a bhréagshamhlú trí ghliogram.
SIMULATED A s. road-block, bótharbhloc bréagshamhlaithe. **S. casualties**, tasmigh bhréagshamhlaithe.
SIMULTANEOUS S. planning, pleanáil chomhuaineach.
SINCERE Dáiríre.
SINGLE To split up a battery into s. guns, bataire a roinnt ina ghunnaí aonair. **S. file**, treas singil. **S. rank**, rang singil. **S. shots**, urchair aonair.
SINGLET Singléad, foléine.
SINK To s. a mine with machine-gun fire, mianach a shúncáil le lámhach inneallghunna.
SINEW Féitheog.
SIREN Bonnán.
SIRLOIN Caoldroim.
SISTER Nursing (staff) s., siúr altranaís (foirne).
SIT To s. at ease, suí ar áis.
SITE Alt, suíomh, láthair, láithreán. **S. of weapon**, láithreán armáin. **To s. weapons in depth**, armáin a shuíomh ar doimhneacht. **To s. targets**, targaidí a shuíomh. **Undressing s.**, láthain bhainte éadaigh.
SITING S. of command posts, poist cheannais a shuíomh. **S. of guns in depth**, gunnaí a sh. ar doimhneacht.
SITTING S's of Court-Martial, suíonna Armchúirte. **S. position**, suíomh suí.
SITUATION Air/ ground/ tactical s., aerstaid, staid ar talamh/ oirbheartaíochta. **Enemy s.**, staid namhad. **Friendly s.**, s. chairdiúil. **A given tactical s.**, staid oirbheartaíochta áirithe. **Defensive/ offensive s.**, s. chosantach/ ionsaitheach. **Changing s's on the ground (battle)**, cora catha ar an talamh. **Estimate of the s.**, meastachán ar an staid. **S. report**, staidtuarascáil. **Adverse air s.**, aerstaid

dhochrach. **Administrative s.**, staid riaracháin. **Operational/personnel s.**, staid oibríochta/ phearsanra.

SIZE Méid, toirt. **The four s's of rifle butt**, na ceithre toisí boise mhúscaeid.

SKATE Sciata (*fish*).

SKELETON S. force/ key/ lock, creatfhórsa/ eochair/ ghlas.

SKETCH Léirín. **Compass/ panoramic s.**, l. compáis/ lánléargais. **Field s.**, l. machaire. **Rough s.**, l. breac-chruinn. **Thumb nail s.**, mionléirín. **S. map**, garbhléarscáil.

SKETCHING Ag déanamh léiríní. **S. materials**, abhair léiríneachta.

SKID Tail s., sciarradh deiridh.

SKILFUL Deaslámhach.

SKILL Oilteacht, *pl.* oilteachtaí.

SKILLED S. in the use of weapons, oilte ar armáin a úsáid. **S. shot**, lámhachóir oilte.

SKIN Craiceann. **Exposed s.**, c. nochta.

SKIPPER Captaen, máistir, scipéir.

SKIRMISH Scirmis.

SKIRT S. of tunic, sciorta ionair.

SKY Blank s. screen, spéirscáileán folamh.

SKYLINE Spéirlíne.

SLAB Stiall. **S. of gun-cotton**, s. ghunnachadáis. **S's of cardboard**, stiallacha cairtchláir.

SLACKNESS Spadántacht, scaoilteacht (*téide*), boige (*smachta*), ligtheacht (*matán*).

SLACKS Triúsán.

SLAKED S. lime, aol sceite.

SLANG Béarlágair.

SLANT Claonadh, claonraon (N.W.).

SLANTED Claonta.

SLAPDASH Amscaí.

SLATE S. roof, ceann slinne.

SLATER Slinneadóir.

SLAUGHTER Sléacht, ár.

SLEDGE Carr sleamhnáin (*sleigh*).

SLEDGE-HAMMER Ceapord.

SLEEPER Railway s's, trasnáin iarnróid.

SLEET Flichshneachta.

SLEEVE Muinchille. **Elevating s.**, m. ardaithe. **Soldiers in their shirt s's** (*G.T.*) saighdiúirí ina muinchillí léine.

S. base/ cap, bonn/ caipín muinchille.

S. valve, comhla mhuinchille.

SLIDE Sleamhnán. **S. and its components**, s. agus a chomhpháirteanna. **S. lock**, glas sleamhnáin. **Rebound s.**, sleamhnán athphreibe. **Right s. with collar and roller**, s. deas le coiléar agus rothlóir.

S. stop, bac sleamhnáin. **S. s. plunger**, tumaire bac s. **S. s. spring**, tuaim bac sleamhnáin. **Traversing s.**, sleamhnán trasnála. **S. valve**, comhla shleamhnáin.

SLIDER Range scale s., sleamhnán raonscála.

SLIDEX Slidex.

SLIDING S. shutter, comhla shleamhnáin. **S. joint**, alt sleamhnáin. **S. bars**, barraí s.

SLIGHT *adj.* Caol, seang, beag, lag, suarach, éadrom, *n.* achasán, tarcaisne, *vb. tr.* beag is fiú a dhéanamh. **S. tap**, cnag éadrom.

SLIGHTLY Beagán. **S. hilly**, b. cnocach.

SLING Iris. **S. 'D's**, irislúba. **Service s.**, iris seirbhíse. **S. slots**, sliotáin irise. **Web s.**, iris uigeach. **To s. arms**, airm a chur ar slinneán. **Upper s. swivel**, irisclóin uachtair.

SLIP Fánán (*boat*), sleamhnú, sciarradh. **Insurance record s.**, duilleoigin taifid árachais.

SLIPPER Projection to engage s., starrán chun dul i bhfastú sa slipéar.

SLIT Sword s., scoilt don chlaíomh. **S. trench**, gágthrinse. **Revetted s. t's**, gágthrinisí sraodta.

SLOBLAND Talamh lathaí.

SLOGAN Focal faire.

SLOPE Fána. **Arms at the s.**, airm 'ar claon.' **Concave/ convex s.**, fána chuasach/ dhronnach. **Forward s.**, f.

ar aghaidh. **Gentle s.**, f. réidh. **S. of fall/ the ground**, f. thitime/ na talún. **Reverse/ steep/ uniform s.**, f. ar gcúl/ ghéar/ rialta. **The ‘S’ from the ‘Carry’** (*M.S.*), claimhte ‘ar iompar’ a chlaonadh. **The ‘S. -mounted’**, c. ‘ar claon ar muin capaill’. **To s. arms**, airm a chlaonadh. **To fire against ground which s’s upwards**, scaoileadh i gcoinne ardáin.

SLOPING S. surface, dromchla claonta.

SLOT Sliotán. **Cam-shaped s.**, s. ceamchruthach. **Dove-tailed s.**, s. teangaithe. **Stop s.**, bac shliotán.

SLOVENLINESS Liobarnacht.

SLOW To s. down (*M.B.R.*), luasráta a mhaolú. **In s. time**, ar mallam. **S. practice**, mallchleachtas. **S’ing down**, ag moilliú.

SLUDGE S. strainer, scagaire lodair.

SLUICE Bualchomhla.

SLY *aid.* Slim.

SMALL S. end, ceann caol.

SMALLPOX Bolgach.

SMARTNESS Píocúlacht.

SMELL Boladh.

SMITHY Ceárta (*M.R.*).

SMOKE Deatach. **Poison s.**, d. nimhe. **S. screen/ support/ shell**, brat/ tacaíocht/ sliogán deataigh. **S. discharger**, cupán deataigh. **S. -producing**, toitghinteach (gléas).

SMOKED S. glass, gloine dheataithe.

SMOKING Caitheamh tobac, cur deataigh, deatú.

SNAFFLE Féasrach.

SNAP Sciob.

SNAPPING Trigger s., truícear-sciobadh.

SNAP-SHOOTING Scioblámhach. **S. fire-order**, ordú scioblámhaigh.

SNAPSHOT Scioburchar.

SNIFF To s. cold water, uisce fuar a smúradh.

SNIPE To s. observers, naoscaireacht a dhéanamh ar bhreathnadóir .

SNIPER Naoscaire.

SNIPING Naoscaireacht.

SOAK To put something in s., rud a chur ar maos. **S. up**, súnn . **S. pit**, sloc súite.

SOBER Stuama, staidéartha.

SOCIAL S. functions committee, coiste dálas cuideachtúil.

SOCIALLY Go sóisialta.

SOCIETY Cumann.

SOCKET Slocán. **S’s for adjusting rods**, slocáin do shlata coigeartacha. **S. lugs**, cluaisíní slocáin. **S. of jaw**, logall geill. **Mounting s.**, slocán bunaithe. **Triple s. block**, bloc trí slocán.

SOFT S. iron, iarann bog.

SOFTSKINNED Bogchraicneach. **S. vehicles**, feithiclí bogchraicneacha.

SOIL Composition of s., comhdhéanamh ithreach.

SOLAR SYSTEM Córas gréine, grianchóras.

SOLDERING S. furnace, foirnéis sádrála.

SOLDIER Saighdiúir. **Long/ short service s.**, s. fadsheirbhíse/ gearrsheirbhíse. **S’s occupation/ trade**, gnó/ ceird saighdiúra. **Regular s.**, saighdiúir rialta. **Widower s.**, baintreach saighdiúra. **S’s Aid Fund**, Ciste Cabhrach na Saighdiúirí.

SOLE Sól. **Fillet of s.**, filléad sóil.

SOLELY A deceased person who died s. from the wound in respect of which the wound pension was granted, duine marbh arbh í an chréacht ar ina leith a deonadh an pinsean créachta ab aon-trúig bháis dó.

SOLEMN S. declaration, dearbhú sollúnta.

SOLENOID Solanóid.

SOLID S. drawn brass, dlúthphrás tarraingthe. **S. construction**, (*Rud atá*) déanta go daingean; (*Rud a bhfuil*) déanamh daingean (*air*). **S. impervious**

Solitary

material, ábhar tathagach doscagach.
SOLITARY Aonarach. **In s. confinement**, i mbraighdeanas.
SOLUBLE Intuaslagtha.
SOLUTION **Rubber s.**, tuaslagan rubair.
The s. to a problem, an réiteach ar fhadhb. **Possible s's**, réitigh dhóchúla.
SOLVENCY **S. of mess**, sócmhainneacht bhialainne.
SOMERSAULT Cleas an chuaille.
SORTIE Coinscleo.
S.O.S. Tasks, tascanna S.O.S.
SOUFFLÉ Cúróg. **Ice cream s.**, c. oighreata. **S. surpris**, c. iontasach.
SOUND Sunda (*stretch of sea*), fóna (*opinion*) **S. locator/ ranging**, fuaimaimsí, fuaimraonáil. **To s. the Advance/ 'All Clear'/ Alarm/ Fire Alarm/ Last Post/ 'Lights Out'/ General Salute/ Presidential Salute/ Royal Salute/ Reveille**, An tAscnamh/ 'An Baol thart'/ An Gháir/ An Gháir Dhóiteáin/ An Ghairm Deireadh/ 'Solas-Mhúcadh'/ An Chúirtéis Ghinearálta/ An Ch. don Uachtarán/ An Ch. Ríoga/ Reveille a shéideadh. **S. wave**, fuaimthonn.
SOUNDING Fuaimniú. **Sea s.**, grinnealladh.
SOUP Anraith. **Clear s.**, a. glé. **Cream of tomato s.**, a. uachtair trátaí. **Meat s.**, a. feola. **Mock turtle s.**, a. turtair bhréige. **Oxtail s.**, a. damheireabaill.
SOURCE **S. of river**, foinse abhann. **Calibration s's**, foinsí calabraithe. **S's of supply**, tuismí soláthair. **S. of information**, tuisme eolais. **S. strength**, neart foinse. **Point s. radiation**, raidíocht foinsephointe.
SOUTH Deisceart, dul ó dheas, teacht aneas. **S. Pole**, An Mol Theas.
SOUTHERN **S. area**, líomataíste an Deiscirt. **S. Command**, Ceannasaíocht an Deiscirt. **S. Brigade**, Briogáid an Deiscirt.
SPACE **Dangerous s.**, spás dainséarach.

Specified

Dead s., marbhspás. **Turning s's**, spásanna iompála. **S. charge**, spáslucht. **Compression s.**, spás an chomhfháiscthe. **Lateral s.**, s. trasna.
SPACED **S. belts**, criosanna spásáilte.
SPACER Spásaire.
SPADE Spáid (*mech.*), láí, rámhainn. **S. handle grip**, greamán hanla na spáide.
SPAN **S. of a bridge**, réise droichid. **Clear s. bridge**, droichead aonréiseach.
SPANNER Castaire.
SPARE Breise, spártha. *vb.* spárlaim. **S. money**, airgead spártha. **S. neutrons**, neodróin bhreise. **S. parts**, páirteanna breise.
SPARKING **S. plug**, spréach-phiocóid.
SPEAKER Cainteoir. **S's accent**, blas an chainteora.
SPEAKING Ag labhairt.
SPEARHEAD Sleáirinn. **S. division**, rannán sleáirinne.
SPECIAL **S. dispatch rider**, giolla turais speisialta. **S. establishments/ staff**, bunaíochtaí/ foireann speisialta. **S. pencil**, pionsail s. **S. skills**, oilteachtaí s.
SPECIALIST *n. and adj.* Saineolaí. **Technical s. departments**, rannóga saineolaithe teicniúla.
SPECIALLY Go speisialta. **S. designed instruments**, airnéisí deartha go s.
SPECIFIC **S. orders**, orduithe sonracha. **S. gravity**, sainmhéachan. **S. heat**, sainteas. **S. resistance**, sainfhriotaíocht. **S. equipment**, trealamh áirithe.
SPECIFICALLY Go sonrach. **An injury s. attributable to belligerent action**, diobháil is inchurtha go sonrach i leith beart cogáíoch. **S. authorised**, údaraithe go sonrach.
SPECIFICATION Sonraíocht. **A s. approved by the Deputy Chief of Staff (Support)**, sonraíocht arna formheas ag an Leas-Cheann Foirne (Tacaíocht). **S. of a sword**, s. chlaímh.
SPECIFIED **At a time and place to be**

s., in am agus in áit a shonrófar. **The allowances s. in the second schedule**, na liúntais a shonraítear sa dara sceideal. **S. offence**, cion sonraithe. **S. in article 3**, a shonraítear in airteagal 3.

SPECIFY To s. conditions in an order, coinníollacha a shonrú in ordú.

SPECULATION Tuairimíocht, *pl.* -aí.

SPEECH S. scramblers, scrobhairí cainte.

SPEED Luas. **Air speed**, aerluas. **Cruising s.**, l. cúrsóireachta. **At top speed**, faoi lánluas. **At unequal s's**, ar luasanna neamhionanna. **Standard s.**, luas caighdeánach. **Speed limit**, luasteorainn. **S. up**, luathú. **The maximum s.**, an barrluas.

SPEEDING Róluas.

SPEEDOMETER Luasmhéadar.

SPELL *vb.* Litrim.

SPELLING S. facilities, áiseanna litrithe.

SPHERE Comhchruinneán, sféar.

SPHERICAL Sféarúil, comhchruinn. **S. head**, ceann comhchruinn. **Roughly s. shape**, garbhchuma sféarúil.

SPHEROID Sféaróideach.

SPIKE. S's of base-plate, spicé an bhonnphláta.

SPIN Aeroplane s., gardal eitleáin.

SPINAL S. chord, corda an droma, smior mantach.

SPINDLE Fearsaid.

SPINE Wounds of s., créachtaí ar chnámh an droma.

SPINNING S. motion of the bullet, casadh an philéir.

SPIRAL S. spring, tuaim chaisimíneach.

SPIRE Stuaic. **Church s.**, s. eaglaise. **Church with s.**, eaglais le s.

SPIRIT S. level, leibhéal biotáille.

SPIT (M.R.) Speir thalún.

SPITEFUL Mioscaiseach.

SPLASH Stealladh. **S. down**, stealltuirlingt.

SPLAY *vb.* Sliosaim, *n.* slios.

SPLINE Splíona.

SPLEEN An liathán.

SPLINED S. joint, alt splíonaithe.

SPLINT Cléithín.

SPLINTER Scealp. **S. proof shelter**, scáthlán scealpdhíonach.

SPLIT S. cases, Cásanna scoilte. **S. pin**, gabhalbhiorán. **Long/ short s. pin for check nut**, gabhalbhiorán fada/ gearr do chosc-chnó. **S. vertical (air phot.)**, scoiltingearach (aer ghrianghraf). **S. ring commutator**, gabhalfháinne iomaltóra.

SPLITTING Scoilteadh.

SPOKE Spóca.

SPOKESPERSON Urlabhraí.

SPONGE Spúinse, músacán. **S. rubber**, rubar mús cánta. **S. cake**, ciste spúinse.

SPONGY S. lead, Luaidhe mús cánta.

SPONTANEITY Spontáineacht, deonacht, toiliúlacht.

SPONTANEOUS spontáineach. **S. Combustion**, dóchán uathadhainte. **S. generation**, uathghiniúint. **Spontaneously emitting radiations**, raidíocht a chur amach uaidh (uathu) féin.

SPORADIC Treallach. **S. resistance**, friotaíocht threallach.

SPOT S'light, Spotsolas. **S. I. projector**, teilgeoir spotsolais. **S. check**, corphromhadh. **S. weld**, balltáthú.

SPOTTED S. fever, fiabhras breac.

SPOTTER Breicineoir.

SPOTTING Bombardment s., breicineoireacht tuairgneála. **Map s.**, b. léarscáile.

SPOUSE Nuachar.

SPRAY S. of laurel leaves, scothán de dhuilleoga labhrais.

SPREAD *vb.* tr. Leathaim, scaraim, spréim. **Limitation of s.**, teorannú ar leathadh.

SPRING Tuaim, sprionga (*mech.*), earrach (*séasúr*), foinse (*uisce*), *vb.*

intr. lingim, preabaim. **S. centre pin**, lár bhiorán tuailme. **Check s.**, cos thuailm. **S. cover**, clúdach tuailme. **Recoil s.**, tuailm athchasta. **R. s. band/ guide**, banda/ treoraí tuailme athchasta. **Return s.**, aistuailm. **R. s. casing/ hub/ tension screw**, cásáil/ mol/ scríú teannais aistuailme. **S. of safety**, tuailm sábháilteachta. **S. retaining catch**, greamaire coinnithe tuailme. **Spiral s.**, tuailm chaisimíneach. **To s. to attention**, seasamh ar aire de phreib. **S. charging pin**, pionna luchtaithe spriongach. **S. balance**, ainsiléad. **S. catch**, greamaire scinme. **S. clips**, fáiscíní tuailme. **Buffer s.(s)**, tuailm(i) eadarghabhálach(a). **S. joint**, tuailmalt.

SPROCKET Fiacail (rotha). **Sprocket wheel**, roth fiachlach.

SPROUTS Brussel s., bachlóga Bhruiséile.

SPUR Géarán (*M.R.*).

SPURIOUS Bréagach. **S. part** (*Auto*), páirt bréige.

SQUAD Scuid. **Decontamination s.**, s. díthruaillíochta. **Flying s.**, s. reatha.

SQUADRON Bomber/ carrier/ cyclist/ fighter s., scuadrún buamadóirí/ iompróirí/ rothaithe/ trodairí. **Co-operation s.**, comharscuadrún. **Motor/ tank s.**, mótar/ tanscuadrún. **S. adjutant / cadre/ commander/ headquarters/ leader/ quartermaster**, aidiúnach/ caidre/ ceannasaí/ ceanncheathrú/ cinnire/ ceathrúnach scuadrún. **Assistant s. leader**, cinnire scuadrún cúnta. **Coastal patrol s.**, scuadrún patróil costa. **Reconnaissance and medium bombing s.**, s. taiscéalaíochta agus meánbhuaimála. **S. quartermaster sergeant**, ceathrúsháirsint scuadrúin. **S. sergeant**, sáirsint scuadrúin.

SQUALL Feothan (gaoithe).

SQUARE Cearnóg. **Barrack**

s., c. bheairice. **Close/ open s.**, dlúthchearnóg, c. oscailte. **Shoulders s. to the front**, guailí cearnach chun tosaigh. **Set s.**, fíorchearn. **Two s. metres**, dhá mhéadar cearnacha. **Two metres s.**, dhá mhéadar ar cearn. **Inverse s. law**, dlí na cearnóige inbheartaithe.

SQUARED S. map, léarscáil chearnaithe.

SQUEEZING S. action of the hand on the pistol grip, teannadh na láimhe ar an ngeamán piostail.

STABILISE *vb. tr.* Buanaím, daingním, cobhsaím.

STABILISED Buanaithe, daingnithe, cobhsaithe. **S. operational/ cloud**, oibríochtaí/ néal cobhsaithe.

STABILITY S. of fuse, cobhsaíocht aidhnín. **Tuning drift and s.**, fuaidreamh agus c. an chomhghléasta.

STABLE Buan, daingean, cobhsaí. **S. position**, suíomh cobhsaí.

STACK Chimney s., stuaic shimléir. **S. of corn**, stáca arbhair. **To s. arms**, airm a chruachadh.

STACKING S. arms swivel, sclóin armchruachta.

STAFF Foireann. **Headquarters s.**, f. cheanncheathrún. **Defence Forces' Headquarters s.**, f. Cheanncheathrún Óglaigh na hÉireann. **Plans and operations s.**, f. phleananna agus oibríochtaí. **Provost-Marshall's s.**, f. an Phrofastmharascail. **S. officer**, oifigeach foirne. **S. officer to officer i/c competitions**, oifigeach foirne an t-oifigigh i bhfeighil na gComórta. **S. and stores officer**, oifigeach foirne agus stóras. **S. umpires/ writer**, moltóirí/scríbhneoir foirne. **Camp s.**, f. champa. **Brigade s.**, f. bhriogáide. **General S.**, Ardfoireann. **General S. officer**, oifigeach Ardfoirne. **Personal s. officer to the Chief of Staff**, oifigeach foirne an Cheann Foirne.

Stage

Directing s., f. stiúrtha. **S. duties**, dualgais foirne. **S. tables**, táblaí foirne. **S. section**, rannóg foirne.

STAGE S's of demobilisation, réimeanna díshlógaidh. **System of progressive s's**, córas réimeanna.

STAGGER 'Staggered' guns, gunnaí fiarlánaithe.

STAGING S. areas, ionaid chinnréime.

STALE Stálaithe.

STALK Individual s., stalc aonair. **Section s.**, s. gasra. **To s. a tank**, tanc a stalcadh.

STALKING Stalcaireacht.

STALLION Stail.

STAMINA Teacht aniar.

STAMMER Stad (sa chaint), stadaireacht.

STAMPEDE Táinrith. **They s'd**, d'imíodar ina dtáinrith.

STAMPING Pasáil (*L.M.G.*).

STANCE Seasamh.

STAND S. down, lánscor. **To s. down** (*position, routine*), scor de bheith ar fuireachas. **To s. to** (*do.*), dul ar fuireachas. **'S. -to' car**, carr fuireachais. **The s. in leather frog**, an seastán sa bhradán leathair. **The 's. at ease' from the 'order'** (*M.S.*), gabháil ó chlainmhte 'ar suí' go 'seasamh as áis.' **To s. easy**, (bheith) ar socracht. **To s. fast**, fanacht socair. **To order troops to s. by**, ordú do thrupaí bheith ar fuireachas. **S. one**, seas a haon. **The class will be oriented at s. 1**, déanfar an rang a threoshuíomh ag seas a haon. **Such member shall s. dismissed from the Defence Forces**, beidh an comhalta sin arna dhífhostú as Óglaigh na hÉireann.

STANDARD Caighdeán, caighdeánach; meirge. **A high average s. rather than the training of a few experts** (*musk.*), meanchaighdeán ard in ionad traenáil beagán saineolaithe. **Below Army physical s's**, faoi bhun caighdeáin coirp Airm. **The educational s. for recruits**,

Statement

an caighdeán oideachais d'earcaigh. **S. of efficiency/ height/ grouping/ scoring**, Caighdeán éifeachtúlachta/ airde/ grúpála/ scórála. **The Presidential S's**, Meirgí an Uachtaráin. **Qualifying s.**, caighdeán cáilitheach. **To bring a tool kit up to s.**, feisteán uirlisí a chur de réir an chaighdeáin. **To group to s.**, grúpáil de réir an chaighdeáin. **S. method/ weapon** (*NW*), modh/ armán caighdeánach. **To reach a 8mm s.**, c. grúpa 8mm a ghnóthú.

STANDARD-BEARER Meirgire.

STANDARDISATION S. of tradesmen's kits, caighdeánú feisteán ceardaithe.

STANDING Person of s., duine creidiúnach. **S. corn**, arbhar ar chois. **S. orders**, buanorduithe. **S. position**, suíomh seasaimh. **S. screens (smoke)**, brait (deataigh) sheasta. **Vehicle s's**, locanna feithiclí.

STAR Twelve-rayed s., réalta dhá rinn déag. **Private two s.**, saighdiúir singil dhá réalta. **S. grading**, réaltaghrádú.

STARBOARD Deasbhord.

STARCH Stáirse.

STARVED Stiúgtha.

START Tosú. **To s. an engine**, inneall a dhúiseacht. **S. line**, líne thosaithe. **'S. exposure'**, 'tosaigh an nochtadh'

STARTER Dúisire (*innill*).

STARTING S. motor, mótar dúisithe. **S. time**, am tosaithe.

STATE S. of emergency /war, staid éigeandála/ chogaidh. **To put a place in a s. of defence**, áit a chur i dtreo cosanta. *s's.*, (*parades etc.*), staidheanna. **S. of communications board**, clár staidhe cumarsáide. **Electrically balanced s.**, s. chothrom leictreachais. **Lying in s.**, luí faoi ghradam.

STATEMENT A s. calculated to bring the Forces into disrepute, ráiteas a rachadh chun na Fórsaí a thabhairt

faoi mhícháil. **S. of evidence/ fact**, r. fianaise/ fíorais. **False s.**, r. bréagach.

The s. of particulars (*charge*), r. sonraí.

STATES S. code, staidchód.

STATIC Statach. **S. units**, aonaid statacha. **S. warfare**, cogáíocht statach.

STATION Advanced dressing s., tulstáisiún íocleasaithe. **S. attendant**, freastalaí stáisiúin. **Casualty clearing s.**, stáisiún imréitigh taismeach. **Cleansing s.**, s. glanta. **Collecting s.**, s. bailithe. **Main delivery s.**, s. príomhsheachadaidh. **Saluting s.**, s. cúirtéise. **Two-way s.**, s. dhá threo, s. dóthreoch. **To s. a unit**, aonad a chur ar stáisiún. **Port war signal s.**, s. comharthaíochta cogaidh poirt. **Receiving s.**, s. glacadóireachta. **Motor service s.**, s. fritheálaimh gluaisteán.

STATIONARY S. running (*car*), inneallrith cónaitheach.

STATIONERY Stáiseanóireacht. **S. Section**, Rannóg an pháipéarachais.

STATISTICS Staidreamh.

STATUTE S. law, dlí reachtúil. **S. mile**, míle reachtúil.

STATUTORY S. declaration, dearbhú reachtúil.

STAVE Bráicín.

STAY Stoth. **Transverse metal s's**, trasstothanna miotail. **A s. in hospital for six consecutive hours**, fanacht in ospidéal ar feadh sé uaire a chloig as a cheile.

STEADY To fly a s. course, réchúrsa eitilte a ghabháil.

STEALTH Fáilíocht.

STEAM S. blast, séideán gaile.

STEEL Cruach. **S. bomb**, buama cruach.

STEEP S. angle of descent, uillinn tuirlingthe ghéar. **S. sloping ground**, talamh chlaonard.

STEEPER The angle of descent becomes s., téann an uillinn tuirlingthe i ngéire.

STEEPLE Stuaic.

STEEPNESS Géire.

STEM Lorga, gas. **S. of connecting rod**, l. de shlat cheangail. ‘**Mach s.**’ ‘machghas.’

STEMMED S. T.N.T., T.N.T. díloirgnithe.

STENCIL Stionsal. **To s. orders**, s. a dhéanamh d’orduithe.

STENCILLED S. copies, cóipeanna stionsail.

STEP Fire s. (*trench*), céim lámhaigh. **The balance s.**, an choiscéim chothromaíochta. **The side s.**, an ch. i leataobh. **To s. out/ short**, an ch. a fhadú/ a ghiorrú. **To keep the s.**, coimeád ar comhchoiscéim. **S. down/ up transformer**, claochladán íslithe/ ardaithé. **To take active s's**, bheith gníomhach i mbun.

STEPPING S. backwards/ forward, coiscéimniú ar gcúl/ ar aghaidh.

STEREOSCOPE Steireascóp.

STERILISE To s. an instrument, airnéis a steiriliú.

STERILISED S. water, uisce steirilithe.

STETHOSCOPE Steiteascóp.

STIMULANT Alcoholic s., spreagái alcólach.

STIMULATE Competition s's keenness and team spirit (*training*), gríosaíonn comórtas díbhirce agus comharsprid. **To s. morale**, meanma a spreagadh.

STIPPLE Mionbhreacadh (*M.R.*),

STIRRUP Stíoróip.

STOCK Stoc, *pl.* stoic. **S. book**, stocleabhar. **S. fore-end**, urstoc. **S. fore-end spring and stud**, tuaim agus stoda urstoc. **S. on hands**, stoc ar láimh. **S. pin**, stocbhiorán. **S. p. for butt swivel**, s. do bhos sclóine. **Right/ left side of s.**, leathstoc deas/ clé. **S. screw**, scriú stoic. **S. s. nut**, cnó s. s. **Store s.**, stoc stórais. **S'taking**, stocáireamh. **S'taking board/ procedure/ schedule**, bord/nós imeachta/ sceideal stocáireamh.

Stock

STOCK Gearrthóir scriúna (*engrs.*).
STOCKADE Sonnach.
STOCKING **S. -up of rifle**, stocnú muscaeid.
STOCK-PILING Stoc-charnadh.
STOKER Tineadóir. **Leading s.**, t. ceannais.
STOMACH Bolg, goile.
STOOK **S's of corn**, stucaí arbhair.
STOP Bac (*mech.*). **Cartridge and bullet s's**, baic chartúis agus philéar. **Elevating s.**, bac ardaithe. **E. s. screw** scriú baic a. **To s. firing**, stad de lámhach. **To s. up a road**, bóthar a dhúnadh. **Recoil s. band**, banda bachtha athchasta. **S'watch**, staduaireadóir.
STOPPAGE 1st (etc.) position s., stop sa chéad (etc.) shuíomh. **S. from pay**, asbhaint as pá. **S. of shore leave**, saoire chladaigh a chosc. **To set up s's**, stopanna a bhunú. **Extractor s.**, stop ón tarraingeoir. **S's target**, targaid stopanna.
STOPPER Stoipéad, stopallán.
STORAGE **S. cell**, cadhain taisce, taisce-chadhain. **S. tank**, dabhach taisce.
STORE **S. accounts**, cuntais stóras. **S's organisation**, eagraíocht stóras. **Article of s.**, earra stórais. **Base s's**, stórais bhunáite. **S's administration**, riarachán stóras. **Clothing s's**, stórais éadaigh. **Explosive s's**, s. phléascán. **S. groups**, grúapaí stórais. **Linen s's**, stórais linéadaigh. **Packing s.**, stóras pacála. **Ration and meat s's**, stórais chiondála agus feola. **Returned s's**, s. ar ais. **Technical s's**, s. theicniúla. **Torpedo/ warlike/ unit s's**, s. toirpéad/chogaidh/ aonaid. **S's under survey**, s. faoi shuirbhéireacht.
STOREKEEPING Stóráilacht.
STORELEDGER Príomhleabhar stóris.
STOREMAN Stórálaí. **Technical s.**, s. teicniúil. **N.C.O. s.**, oifigeach neamhchoimisiúnta stórála.

Straw

STOREY **One s. house**, teach aon urlár. **Multi-s.**, ilurlárach.
STORM Stoirm, anfa. **To s. a position**, suíomh a éigniú.
STRAFE *vb.* Gleáram, *vl.* gleáradh.
STRAGGLER Straigléir, stráillí. **S. line**, líne na stráillithe.
STRAGGLING Stráillíocht (*march*).
STRAIGHT Díreach. **A known s. -shooting weapon**, armán is eol a lámhachann díreach.
STRAIN Teannadh (*téide*), straidhn, scagadh (*bainne*), síleadh (*glasraí*), stró/ anró (*intinne*). **S. screw**, teannscriú. **Mental s.**, anró intinne. **Under s.**, faoi stró.
STRAINED Teannta, scagtha, silte, faoi straidhn. **S. riveting**, seamú teannta.
STRAIT Muincheann (*M.R.*), caolas.
STRAND **S. of wire**, dual sreinge. **To s. a ship**, long a ligean ar thalamh.
STRANDED **S. mine**, mianach ar thrá.
STRANGLER **S. limb**, géag thachtaithe.
STRAP **S. brackets**, irisbhraic. **Carrying s.**, iris iompair. **Chin s.**, smigiris. **S. -loop** (*sword*), lúb irise. **Main s.**, príomhiris. **S. model 'A'**, iris de mhúnla 'A'.
STRATEGIC **S. air warfare**, aerchogaíocht straitéiseach. **S. dispositions**, cóirithe straitéiseacha. **S. purposes**, cuspóirí straitéiseacha. **S. positions**, suímh s. **S. Planning Office**, An Oifig Pleanála Straitéisí.
STRATEGICAL **S. reconnaissance**, taiscéalaíocht straitéiseach.
STRATEGIST Straitéisí.
STRATEGY Straitéis. **Air s.**, aerstraitéis. **Global s.**, s. dhomhanda. **Grand s.**, ardstraitéis. **Ground s.**, s. talún. **Strategy statement**, ráiteas straitéise.
STRATIFIED **S. rock**, Carraig shrathaithe.
STRATUM Sraith.
STRAW Tuí. **S. chips**, caisníní prátaí.

STRAWBERRY Sú talún. **S's and cream**, sútha talún agus uachtar. **S's glazed**, s. t. gléasta.

STREAM Sruth. **S. of high speed electrons**, s. de leictreoin mhórluais.

STREAMLINE **S. shell**, sliogán faoileanda.

STREAMLINED Sruthlíneach, faoileanda.

STRENGTH Neart, líon. **S. decrease/increase**, laghdú/ méadú lín. **Attached/ combat/ detached / effective/ ration/ war s.**, líon ar ceangal/ comhraic/ ar dícheangal/ éifeachtach ciondálacogaidh. **A battalion at full s.**, cathlán ar lánlíon. **A b. under s.**, c. faoi bhun lín. **Relative combat s.**, líon comhraic an dá thaobh. **Moral s.**, neart morálta. **Material s.**, n. ábharta.

STRENGTHENING **S. exercises**, freachnaimh neartaithe.

STRENUOUS Duaisiúil.

STRESS In the s. of battle, in anfa an chatha. **To s. a point**, a. a chur ar phointe.

STRETCH Síneadh, réimse. **S. of country**, réimse tíre. **The line of battle s's from point X to Y**, síneann an líne chatha ó phointe X go dtí pointe Y. **S'd tightly**, sínte go teann.

STRETCHER Sínteán. **S. bearer**, sínteánaí. **S. bearing**, iompar sínteán. **Service s.**, sínteán seirbhíse.

STRICT *adj* Cruinn, beacht, géar. **S. discipline**, araíonacht ghéar. **S. observance**, cruinnchomhlíonadh.

STRIKE Buille. **To s. an article of stores off store ledger charge**, earra stórais a bhaint de mhúinear príomhleabhair stóras. **To s. men off rations**, fir a bhaint den líon ciondála. **To s. personnel off detached strength**, pearsanna a bhaint de líon ar ceangal. **Air s.** aerbhuille. **Air to ground s. (s)**, aerbhuille(i) ar thargaidí talún. **S. of**

shot, uacharbhuiladh. **To s. a tent**, teallta a scor.

STRIKER Buailteán. **The s. body/ cavity/ chamber/ collar**, cabhail/ loigin/ seomra/ coiléar an bhuailteáin. **S. collar with stud**, coiléar b. le stoda. **S. cover/ face/ lever/ nipples/ pellet / pin**, clúdach/ éadan/ luamhán/ siní/ millín/ biorán an bh. **S. point**, gob b. **S. p. cleaning disc**, diosca glanta gob b. **S. p. cleaning disc removing key**, eochair chun diosca glanta gob b. a scor. **S. protrusion gauge/ retaining pin**, tomhas forsháite/ biorán coinneithe b. **The s. sleeve/ spring/ stud**, muinchille/ tuaim/ stoda an bh. **S. and spring**, buailteán agus tuaim..

STRIKING **S. force**, fórsa buailte.

STRIP Stiall, (*mech.*) *vb.* díchoimeálaim. **S. projector**, stiallteilgeoir. **Additional s. (s)**, stiall (acha) breise. **Film s.**, stiall scannán.

STRIPE Wound s., slog chréachta.

STRIPPING Díchoimeáil (*mech.*). **Additional s.**, d. bhreise. **S. to the waist**, ag nochtadh go coim.

STROKE Buille. **Compression s.**, b. comhfháiscthe.

STRONG Láidir, tréan, daingean. **Strongly compressed**, comhbhrúite go daingean.

STRUCTURAL **S. alterations**, athruithe déanmhais. **S. damage**, damáiste tógála.

STRUCTURE Comhdhéanamh, déanmhas. **Crystal s.**, criostal-déanamh.

STRUCTURES Tógálacha (*foirgnimh*), struchúir.

STRUT Teanntóg. **S. pin**, biorán teanntóige. **S. spring**, tuaim theanntóige.

STUBBLE Coinleach.

STUBBORN Ceannláidir.

STUCK Greamaithe, i sáinn. **S. seams**, uamanna greamaithe.

Stud

STUD Stoda. **Positioning s., s.** ionadaithe.

STUDY Staidéar. **To s. ground/ the group obtained by a man,** talamh/ an grúpa a ghnóthaíonn fear a bhreithniú. **S. of military history,** s. ar stair mhíleata. **Exhaustive s.,** domhainstaidéar.

STUFFING Dingeadh, stuáil, líonadh, búiste.

STUN S. **grenade,** stiúdghránaid.

STUPID Dobhránta.

STUTTER Stadaireacht, stad (sa chaint).

STYLE Stíl.

SUAVE Séimh, plásánta.

SUB- S. **-base,** fobhonn. S. **-calibre,** fochailibre. S. **-column,** focholún. S. **-critical,** fochriticiúil. S. **-depot,** fo-iosta. S. **division,** foranna. S. **-group,** foghrúpa. S. **-head,** fomhírcheann. S. **-letters,** folitreacha. S. **library,** foleabharlann. **Brigade sub-base,** f. bhriogáide. **Military College S.,** f. an Choláiste Mhíleata. S. **-lieutenant,** foleifteanant. S. **-multiples,** fomhéadaithe. S. **-machine gun,** fo-inneallghunna. S. **-numbers,** fo-uimhreacha. S. **paragraph,** fomhír. S. **section,** forannóg (*dept.*), fo-alt (*legal*), foghasra (*unit*). S. **-section commander/ leader,** ceannasaí/ cinnire foghasra. S. **-surface burst,** pléasc faoi dhromchla. S. **s. nuclear explosions,** pléascanna eithneacha faoi dhromchla. S. **-unit,** fo-aonad.

SUBCLAVIAN S. **artery,** airtéire faoin dealrachán.

SUBDIVISION Foroinn. **Co-ordination and s.,** comhordnú agus foroinnt.

SUBJECT A person **s. to military law,** duine faoi dhlí míleata. **S. to the condition laid down in subparagraph (27),** faoi réir an choinníll atá leagtha síos i bhfomhír (27). **Obligatory/ optional s's,** ábhair léinn éigeanta/

Substantive

roghnacha. **To s. an assembly point to a large volume of fire,** mórthoirt lámhaigh a chuimsiú ar phointe tionóil.

SUBJECTED Curtha faoi. **S. to discipline, influence, penalty, etc.,** curtha faoi smacht, thionchar, phionós, etc.

SUBMARINE Fomhuirí, fomhuireán. S. **cable,** cábla fomhuirí. S. **contours,** comhchúair mhara.

SUBMERGE The submarine **s'd,** chuaigh an fomhuireán faoi uisce.

SUBMISSION S. **as to case for prosecution,** aighneacht maidir le cás inchúisimh.

SUBMIT **To s. accounts for audit,** cúntais a chur isteach chun a n-íniúchta. **To s. the recommendations of a Medical Board to the Deputy Chief of Staff (Support),** moltaí Bord Liachta a chur faoi bhráid an Leas-Cheann Foirne (Tacaíocht). **To s. to discipline,** géilleadh d'araíonacht.

SUBORDINATE Íochtarán. S. **cavalry units/ commander/ officer,** fo-aonaid mharcra/ focheannasaí / fo-oifigeach. S. **element,** fofheadhain.

SUBSCRIBE **To s. a declaration/ oath,** dearbhú/mionn a shiniú. **Not to s. to an organisation,** gan taobhú le heagraíocht.

SUBSCRIPTION General Fund **s.,** sintiúis Ciste Ghinearálta.

SUBSEQUENT S. **amendment,** leasú iardain. S. **precis,** coimre a leanas.

SUBSIDIARY S. **points of the compass,** fo-airde an chompáis.

SUBSIDY Fóirdheontas.

SUBSISTENCE Cothú. S. **allowance,** liúntas cothaithe.

SUBSTANCES Substaintí.

SUBSTANTIVE Substainteach, fíor, ábhartha. S. **non-commissioned grade of naval rating,** grád neamhchoimisiúnta substainteach

Substitution

d'aicmeach cabhlaigh. **S. non-commissioned rank**, céim neamhchoimisiúnta shubstainteach.

SUBSTITUTION Ionadaíocht. **S. of solemn declaration for oath**, dearbhú sollúnta in ionad mionna.

SUBTENDED Gafa. **The angle s. by the sights**, an uillinn gafa ag na teoracha.

SUBURB Fobhaile, bruachbhaile.

SUBVERT **Conduct tending to s. discipline**, iompar a rachadh chun araíonacht a lot.

SUBVERSIVE Suaiteach, treascrach.

SUBWAY Fobhealach.

SUCCESS Bua, rath. **S. signal**, comhartha bua. **Local/ limited s.**, b. áitiúil/ teoranta.

SUCCESSFUL Buach, buaiteach, éiritheach. **S. action**, comhrac buach.

SUCCESSION **A s. of long blasts on whistle or horn**, feadanna fada as diaidh a chéile ar fheadóg nó ar adharc.

SUCCESSIVE I ndiaidh a chéile, as diaidh a chéile. **S. commanding officers**, oifigigh cheannais as diaidh a chéile. **Three s. attacks**, trí ionsaí i ndiaidh a chéile.

SUCCESSOR Comharba.

SUCCOUR Faoiseamh.

SUCK Sú, diúl.

SUCKED Súite.

SUDDEN Tobann, gan coinne.

SUDDENLY Go tobann.

SUFFICIENTLY Go leordhóthanach.

SUGGEST Molaim, comhairlim.

SUICIDE Féinmharú. **He committed s.**, chuir sé lámh ina bhás féin.

SUIT **Civilian s.**, culaith shibhialta.

SUITABLE Oiriúnach. **S. precautions**, réamhchúraimí oiriúnacha.

SUITABILITY Oiriúnacht.

SULPHATE **Copper s.**, sulfáit chopair.

SULPHIDE Suilfid.

SULPHUR Ruibh. Sulfar.

SULPHURIC **S. acid**, aigéad sulfarach.

Superimposed

SUM Suim. **Lump s.**, cnapshuim. **To s. up**, coimriú a dhéanamh.

SUMMARILY **Punishments which may be awarded s. by a commanding officer**, pionóis is cead d'oifigeach ceannais a ghearradh go hachomair.

SUMMARISE Coimriú.

SUMMARY Coimir, achoimriú. **S. of account**, coimriú cuntais. **S. of evidence**, c. fianaise. **S. powers**, cumhachtaí achomaire. **S. disposal of charges**, déileáil le cúisimh go hachomair. **S. investigation**, imscrúdú achomair.

SUMMING-UP **S. by Judge Advocate**, coimriú ag an Abhcóide Breithiunais.

SUMMIT Mullach.

SUMMON **To s. a civilian witness**, finné sibhialta a thoghairm. **To s. officers for orders**, oifigigh a ghairm le haghaidh ordúithe.

SUMMONS Toghairm.

SUMP Súmaire. **Drainage s.**, s. taosctha.

SUM-TOTAL **The s. of the disablement**, comhshuim an mhíchumais.

SUN Grian. **Tropical s.**, g. teochreasach, grian trópaiceach.

SUNDOWN **From s. to reveille**, ó luí gréine go reveille. **At s.**, le luí gréine.

SUNDRIES Ilnithe.

SUNDRY **S. expenses**, caiteachais iolartha/ ilchineálacha.

SUNRISE Éirí gréine.

SUNSTROKE Goin ghréine.

SUPER **S. critical**, Forchriticiúil. **S. heavy**, ríthrom. **S. high frequency**, rí-ardmhiniúocht.

SUPERFICIAL **S. fouling**, scothshalú.

SUPERFINE **S. cloth**, eadach sármhín.

SUPERFLUOUS **S. articles**, earraí iomarcacha.

SUPERHETERODYNE **S. receiver**, glacadóir sárheitridín.

SUPERIMPOSE *vi.*, Forshuím.

SUPERIMPOSED Forshuite. **S. guns**, gunnaí forshuite.

Superintendent

SUPERINTENDENT Maoirseoir (*scrúidí*).
SUPERINTENDING S. officer, oifigeach maoirseachta.
SUPERIOR Uachtarach, barr-, ard-, san-.
S. volume of fire, barrthoirt lámhaigh.
S. officer, oifigeach uachtarach.
SUPERIORITY Barr. **To achieve and maintain s. of fire**, barr lámhaigh a bhreith agus a choimeád. **S. of 3 to 1 in infantry**, barr 3 in aghaidh 1 i gcoisithe. **Air s.**, aerbharr.
SUPERNUMERARY *n. and adj.*
Foruimhreach, iomarcach . **S. noncommissioned officers**, oifigigh neamhchoimisiúnta foruimhreacha.
SUPERSEDE Cuir/ gabháil in ionad.
These Regulations s. Training Regulations No. 4, gabhann na Rialacháin seo in ionad na Rialachán Traenála Uimh. 4.
SUPERSONIC Forshonach. **S. frequency**, minicíocht fhorshonach.
SUPERSTRUCTURE Barrthógáil, forstruchtúr.
SUPERVISE Feitheoireacht a dhéanamh.
SUPERVISING S. officer, oifigeach feitheoireachta.
SUPERVISION Feitheoireacht.
Personal s., f. phearsanta.
SUPERVISOR Feitheoir.
SUPPLEMENTARY (rud) breise, sa bhreis, forlíontach, le cois. **S. claim/ payment**, éileamh/ íocaíocht forlíontach. **S. charges (mortar)**, lánáin bhreise. **S. intelligence report**, tuarascáil faisnéise breise.
SUPPLENESS Aclaíocht.
SUPPLY Soláthar. **S. arrangements**, socrúithe maidir le soláthairtí. **S. convoys**, conbhuanna soláthair. **S. depot/ dumps/ installations**, iosta/ taiscí/ feistis soláthair. **S. line**, líne sholáthair. **S. railhead/ refilling point**, rálcheann/ pointe athlíonta soláthair. **S.**

Surgeon

point, pointe soláthair. **S. Section**, An Rannóg Soláthair. **Tactical air s's**, aersholáthairtí oirbheartaíochta. **AC mains s's**, soláthairtí príomhlíne SA. **Supply and Services Unit**. An tAonad Soláthair agus Seirbhísí.
SUPPORT Taca (*mech.*), tacaíocht (*cabhair*). **Firing s. (mortar)**, taca lámhaigh. **Fire s.**, tacaíocht lámhaigh. **Logistics s. battalion**, cathlán tacaíochta lóistíochta. **S. guns/ localities/ weapons**, gunnaí/ ionaid/ armaín tacaíochta. **Mutual s.**, comharthacaíocht. **Outside s. (of battalion)**, tacaíocht ón taobh amuigh. **peace support operations**, oibríochtaí tacaíochta síochána. **Report in s. of application**, tuarascáil i dtacaíocht le hiarratas. **Units in s.**, aonaid tacaíochta. **In s.**, i dtacaíocht. **In direct s.**, i dtacaíocht dhíreach. **Air s.**, aerthacaíocht. **Impromptu s.**, t. ar an toirt. **Offensive/ immediate/ indirect/ preplanned air a.**, aerth. ionsaitheach/ láithreach/ indíreach/réamhphleanáilte.
SUPPORTING S. arms, airm thacaíochta. **S. unit**, aonad tacaíochta. **Mutually s. strong points**, tréanphointí comharthacaíochta. **S. range**, raon tacaíochta. **S. props**, teannta taca.
SUPPOSE Cuir i gcás.
SUPPRESS To s. a document, cáipéis a cheilt.
SUPPRESSOR S. grid, greille phlúchta.
SUPREMACY Air s., forlámhas san aer.
SUPREME S. command of the forces, ardcheannas na bhfórsaí.
SURFACE **The earth's s.**, dromchla an domhain. **S. area**, fairsinge an dromchla. **S. of the bore**, d. an chró. **S. burst**, pléasc dhromchlach. **To s. (submarine)**, teacht i mbarr uisce. **Shallow s. layer**, sraith éadomhain dhromchla.
SURGE Borradh. **Base s.**, bonnbhorradh.
SURGEON Máinlia.

SURGERY Máinliacht, liachtlann (*room etc.*). **Dental surgery**, lialann fiaclóra. **Dental s.**, déadliacht. **Dental s. attendant**, freastalaí liachtlann fiaclóra.

SURGICAL S. ward, aireagal máinliachta. **S. wing**, sciathán m.

SURLY Gairgeach, modartha.

SURMOUNT To s. all obstacles, gach constaic a shárú.

SURMOUNTED A medal s. by two bronze bars, bonn agus dhá bharr umha os a chionn.

SURNAME Sloinne.

SURPLUS S. stores, stórais bharrachais.

SURPRISE Iontas, ionadh, ganfhiosaíocht. **S. actions**, bearta gan choinne. **To s. a post/ the enemy**, teacht gan fhios ar phost/ ar namhaid. **The maximum of s.**, barr na ganfhiosaíochta. **To s. a section at close quarters**, teacht ganfhios i gcóngar ar ghasra.

SURRENDER The offence of unjustifiably s'ing a post, an cion sin, post a ghéilladh gan cúis a dhiongbhála chuige.

SURROUND To s. a force, fórsa a thimpeallú. **Surrounding medium**, meán timpeallach. **S. air**, aer mór thimpeall.

SURVEILLANCE Faire, airdeall. **Air s.**, aerfhaire.

SURVEY Suirbhéireacht, breathnú, lán súl a bhaint (as rud). **S. company/ personnel**, complacht/ pearsanra suirbhéireachta. **Ordnance S.**, Suirbhéireacht Ordanáis. **Radiac s. meter**, méadar suirbhéireachta raidiac. **Trigonometrical s.**, suirbhéireacht triantánach. **S. of stores**, suirbhéireacht ar stórais. **Planned s.**, s. phleanáilte.

SURVEYOR Suirbhéir.

SURVIVAL Maireachtáil, teacht slán.

SURVIVOR Marthanóir, fear inste scéil.

SUSPECT *n.* Amhrasach (*medical etc.*),

adj. inamhrais, amhrastúil.

SUSPECTED S. deserter, tréigtheoir amhrais. **S. radioactive area**, líomatáiste amhrais raidighníomhaíochta.

SUSPEND To s. arms, airm a chrochadh. **To s. firing**, lámhach a fhionraí. **To s. an officer from duty**, oifigeach a fh. ó dhualgas, *vb.* Fionraim.

SUSPENSION Crochadh. *S. (pension etc.)*, fionraíocht. **S. bridge**, droichead crochta. **Independent s.**, crochadh neamhspleách.

SUSTAIN Evidence to s. a prosecution, fianaise chun inchúiseamh a chothú. **They s'd casualties**, tugadh taimigh orthu.

SUSTAINED S. attack, ionsaí marthanach.

SWAB Táithín.

SWAGGER Siúl go giodalach, go postúil, go mustrach, spaisteoireacht. **S. -cane, -stick**, slaitín spaisteoireachta.

SWAMP *n.* Bogach. *vb.* báim.

SWEAR *vb. tr.* Mionnaím, móidim, tugaim an leabhar. **To s. a Court/ Judge Advocate**. Cúirt/ Abhcóide Breithiúnais a chur faoi mhonn.

SWEATER Geansaí.

SWEEP Outflanking s., scuab scoite cliathán. **To s. with fire**, scuabadh le lámhach.

SWEEPER Mine s., scuabadóir mianach.

SWEEPING Scuabach. **S. fire**, scuablámhach

SWEETBREAD Dúlia.

SWELLING At.

SWIFT Mear, luath, tapaidh.

SWILL Triosc. **S. receptacle**, gabhdán triosca.

SWINGING The right arm s. forward with the left leg, an ghéag dheas ar aon luasc leis an gcois chlé. **S. traverse**, luasc thrasnáil.

SWITCH *n.* Lasc, aistriú (*lámhaigh*). **S.**

Switched

-board, lasc-chlár. **S. -board attendant**, freastalaí lasc-chláir. **Manual s. -b.**, lasc-chlár láimhe. **S. off**, lasc as. **S. on**, lasc ann. **To s. off an engine**, inneall a lascadh as. **To s. on an engine**, inneail a lascadh ann. **To s. umpires**, moltóirí a aistriú. **Range s.**, raon liasc.

SWITCHED S. out of circuit, lasctha as timthriall. **S. on**, lasctha ann. **S. off**, lasctha as.

SWIVEL Sclóin. **S. hook/ seating**, crúca/ leaba sclóine. **Stacking arms s.**, sclóin armchruachta. **Upper sling s.**, iris-sclóin uachtair.

SWOLLEN Ata.

SWOOP Scuabadh, ruaig. *vb.* Scinnim.

SWORD Claíomh, *pl.* claimhte. **S. bar/ frog**, barra/ bradán claímh. **S. knot**, scothóg ch. **S. -slit**, scoilt don chlaíomh.

SYLLABUS Siollabas.

SYMBOL Samhaltán. **Basic/ identification s's**, samháltáin bhunaidh/ aitheantais. **Conventional military s's**, samháltáin nósmhara mhíleata. **Chemical s.**, samháltán ceimiceach.

SYMMETRY **S. of a bullet**, glónmhaireacht philéir. **To be out of s.**, bheith as g. **S. of alignment of two images (R.F.)**, ailiniú glónmhar dhá íomhá.

SYMPATHETIC Báúil.

SYMPATHY Trua, cás, comhbhrón, bá. **To have s. with those under instruction**, bheith báúil leo siúd atá faoi theagasc.

SYMPOSIUM Comhagallamh, siompóisiam.

System

SYMPTOM Comhartha, airí. **S's of fever**, comharthaí fiabhrais.

SYNCHRONISE Sioncroinim, cuirim ar chomham/chomhthráth. **To s. a watch with official time**, uaireadóir a chur ar chomhthráth leis an am oifigiúil.

SYNCHRONISED S. firing, lámhach comhthrátha.

SYNCHRONOUS Sioncrónach.

SYNDICATE Forang. **Sub-s.**, fo-fhorang.

SYNTHETIC Sintéiseach (*logic, philosophy*), táite (*grammar*), tacair (*rubber etc.*). **S. oil plant**, gléasra ola tacair.

SYPHILIS An bholgach fhrancach, sífilis.

SYSTEM Córas. **Cooling s.**, c. fuartha. **Water-cooling s.**, c. uiscefhuaraithe. **S. of application of fire**, c. feidhmlámhaigh. **Decimal/metric s.**, c. deachúil/ méadrach. **Emergency communication s's**, córais chumarsáide éigeandála. **S. of progressive stages (detention)**, córas na réimeanna. **Public address s.**, c. ilghairme. **Recuperating s. (arty.)**, c. athsheolta. **Reference s.**, c. tagartha. **S. of training**, c. traenála. **The s. of reliefs**, an c. uainíochta. **Sighting s.**, c. teorála. **The square s.**, c. na gcearnóg.

T

TAB Lipéad, cluas.

TABLE Tábla, bord. **T. of commissioned ranks**, tábla de chéimeanna coimisiúnta. **T. of conventional signs**, t. de chomharthaí nósmhara. **Crossing t's**, táblaí crosála. **T. of daily routine**, tábla gnáthaimh laethúil. **Equipment/ loading/ staff t's**, táblaí trealaimh/ lódála/ foirne. **Task t's**, taschtáblaí. **Detrucking/ entrucking/ entrainment t.**, tábla díthrucnaíochta/ trucnaíochta/ traeníochta. **T's of establishments**, táblaí bunaíochtaí. **T. of lifts**, tábla d'arduithe. **Movement t.**, t. gluaiseachta. **Sand t.**, bord gainimh. **Time t.**, amchlár. **Trajectory t.**, tábla rothaig.

TABLELAND Ardchlár.

TACHOGRAPH Tacagraf.

TACKLE Fearas, gléas, tácla. **Pulley/ rope t.**, tácla ulóige/ téad. **To tackle a problem**, dul i ngleic le fadhb.

TACT Stuamacht.

TACTFUL Cáiréiseach, stuama.

TACTLESS Ciotach, tútach.

TACTICAL **T. airforce/ air supply/ control radar/ reconnaissance/ situation**, aerfhórsa/ aersholáthair/ radar-rialaithe/ taiscéalaíocht/ staid oirbheartaíochta. **T. doctrine/walk**, foirceadal/ siúl oirbheartaíochta.

TACTICIAN Oirbheartaí.

TACTICS Oirbheartaíocht. **Combined t.**, comhoirbheartaíocht. **Elementary t.**, o. bhunchéime. **Infiltration t.**, o. insíothlaithe. **Minor t.**, mionoirbheartaíocht.

TAG Lipéad, iallóg, clib (*iall bróige*), global, liobar (*éadaigh*), nath (*cainte*). **T. end of belt**, lámhghreim an chreasa.

TAIL Eireaball. **T. of column**, deireadh colúin. **T.-unit** (*mortar*), earraonad. **T.**

-unit covers, clúdaigh earraonaid. **T. vehicle**, feithicil deiridh.

TAIL-LIGHT Cúlsoles.

TAINED Truailithe.

TAKE **To t. an oath**, mionn a thabhairt.

To t. delivery of articles, seachadadh a ghlacadh ar earraí. **To t. disciplinary action (against)**, beart araíonachta a chur i bhfeidhm (ar). **To t. evidence on oath**, fianaise a ghlacadh faoi mhionn.

To t. ground (right or left), talamh a ghabháil (fó dheis no fó chlé). **To t. off** (*aero*), éirí de thalamh. **To t. post**, post a thógail.

To t. a soldier on attached strength, saighdiúir a ghlacadh ar líon ar ceangal. **To t. too little (much) foresight**, tultreoir a bheith ró-iseal (ró-ard).

To t. over guard, garda a ghabháil de láimh. **To t. over the duties of fire picket**, dualgais phicéad dóiteáin a ghabháil de láimh. **To t. up arms** (*drill*), airm a thógáil.

To t. up battle/ tactical dispositions, gabháil i gcóirithe catha/ oirbheartaíochta. **To t. duty**, dul i mbun dualgais. **To t. charge of parade**, dul i bhfeighil paráide.

TALC **T. superimposed on map**, talc forshuite ar léarscáil.

TALKATIVE Cainteach.

TALL Ard, mór. **Tallest on the left**, (*an duine*) is airde ar chlé.

TALLY **T. cards/sheets**, cartáí/ bileoga scóir.

TAMP *vb.* Stompaím.

TAMPION Stoipéad (*arty*).

TAN Crón. **Black and Tans**, na Dúchrónaigh. **Suntan**, dó gréine.

TANGENT Tadhall, tadhlaí. **T. sight**, tadhalltreoir. **T. s. axis pin**, fearsaid tadhalltreorach. **T. s. axis keeper split-pin**, gabhalbhiorán coimeáda fearsaid t. **T. s. axis pin washer**, leicneán fearsaid

Tank

tadhalltreorach. **T. s. bed**, leaba t., **T. s. elevating head (screw)**, ceann (scriú) ardaithe t. **T. s. leaf**, cláirín t. **T. s. leaf axis pin**, fearsaid cláirín t. **T. s. piston**, loine th. **T. s. screw head fixing pin**, biorán nasctha scríúcheann t. **T. s. screw head spring**, tuaim scríúcheann t. **T. s. spring**, tuaim th. **T. s. stem base**, bonn lorga th. **The t. to the trajectory**, an tadhall don rothag. **T. elevation**, tadhallardas. **T. galvanometer**, galbháinmhéadar tadhlaíoch.

TANK Tanc, dabhach. **T. attack**, ionsaí tanc. **Light/ heavy medium t.**, t. éadrom/ trom/ meánach. **T. crews/ mine**, tanc-chriúna/ mhianach. **Storage t.**, dabhach taisce.

TANKER Tancaer.

TANNIC T. acid, aigéad tainneach.

TAP Cnag, sconna (*uisce*). **The regulation t.**, an c. atá forordaithe. **Right/ left traversing t.**, c. trasnála deiseal/ tuathal. **Standard t.**, c. caighdeánach. **To t. the foresight**, an tultreoir a chnagadh. **To t. a line**, sreang éisteachta a chur as líne.

TAPE Adhesive t., greimlín. **Copper t.**, téip chopair. **Insulating t.**, t. dhíonach. **T. recorder**, téipthaiheadán. **T. recording**, téipthaiheadadh.

TARE Táirmheáchan. **The gross, t. and net weights**, an mórmheáchan, an táirmheáchan agus an glanmheáchan.

TARGET Targaid. **A t. calling for concentrated (distributed) fire**, t. a iarann lámhach comhchruinnithe (imdháilithe). **A t. calling for destruction**, t. nach foláir a dhíothú. **T. above/ below/ far below gun**, t. níos airde ná / níos ísle ná/ i bhfad níos ísle ná an gunna. **T. level with the gun**, t. i gcothrom leis an gunna. **Application t.**, t. feidhmlámhaigh. **Area t's (mortar)**, acharthargaidí.

Target

Battery t., t. bhataire. **T's behind high cover**, targaid ar chúl ardchlúide. **Classification t's**, t. aicmíochta. **Close t's (M.U.)**, neastargaidí. **Collapsible t.**, targaid thitimeach. **Difficult/ easy/ elementary t.**, t. dhofheicthe/ shofheicthe/ shoaimshithe. **T. with depth**, t. doimhneachta. **T. of great depth**, t. mhórdhoimhneachta. **Enfilade t.**, t. leatrasna. **4/5/6 ft. t.**, t. cheithre/ chúig/ sé troithe. **Figure t.**, fíortharagaid. **Fleeting t.**, t. theifeach. **Fresh/ gunfire t.** t. úr/ ghunnalámhaigh. **Grouping t.**, t. ghrúpala. **T's in general use**, targaidí i ngnáthúsaid. **Indefinite point t.**, poncthargaid éiginnte. **Landscape t.**, t. tírdhreacha. **Linear t.**, t. líneach. **Machine-gun instructional t.**, t. teagaisc inneallghunna. **Line mortar t.**, moirtéarthargaid líne. **Moving t's**, targaidí gluaiسته. **Neutralisation t's**, t. le neodrú. **Oblique t.**, sceabhathargaid. **Point t.**, poncthargaid. **Point t. having width**, poncthargaid leithid. **Ranging point t's**, poncthargaidí raonála. **Representative t.**, targaid chomhréireach. **Revolver t.**, t. ghunnáin. **Revolver grouping t.**, t. ghrúpala ghunnáin. **Silhouette t.**, t. scáthchrutha. **Snapshooting t's**, targaidí scioblámhaigh. **Stationary t's**, t. cónaitheacha. **Steel-plate t's**, t. de phláta cruach. **Stoppages t.**, targaid stopanna. **T's with width and little depth**, targaidí leithid beagdhóimhneachta. **Machine gun oblique traversing target**, targaid sceabhathrasnála inneallghunna. **M.G. screen t.**, t. scáileáin i. **M.G. screen traversing t.**, t. scáileáin trasnála i. **M.G. stoppages t.**, t. stopanna t. **Vulnerable t.**, t. shobhuailte. **On call t's**, tairgaidí ar ghlaoch. **T. folder**, fillteán targaide. **T. director post**, post stiúrtha targaide. **T. nicknames**, leasainmneacha targaidí.

Tarpaulin

- TARPAULIN** Tarpól.
- TART** Toirtín, géarbhlasta, searbh (*aid.*), géar (*of answer*). **Apple/ rhubarb/ gooseberry/ fruit t.**, t. úll/ biabhóige/ spíonán/ torthaí.
- TASK Combat t's**, tascanna comhraic.
- Enfilade fire t.**, tasc lámhaigh leatrasna.
- Harassing fire t's**, tascanna lámhaigh chiapaigh. **Oblique fire t.**, tasc sceabhalámhaigh. **'S.O.S'. t's** (*mortar*), tascanna 'S.O.S'. **T. tables**, tasctháblaí.
- T. force**, tascfhórsa. **Counter-penetration t.**, tasc frithbhriseadh trí. **Section with enfilade t.**, gasra le t. leatrasna.
- TATTOO** Tatú, dord na hoíche.
- TEACHER** Múinteoir.
- TEAM** Foireann, meitheal. **T. captain**, captaen foirne. **Army Jumping T.**, Foireann Léime an Airm. **Athletic t.**, f. lúthchleas. **T. competitions**, comórtais foirne. **Gun/ light machine gun/ machine gun/ rifle t.**, foireann ghunna/ inneallghunna éadroim/ inneallghunna/ mhúscaeid. **Sniper t.**, f. naoscáirí. **Mobile surgical t.**, f. mháinliachta ghluaiste. **Shooting t.**, f. lámhaigh. **T. spirit**, comharsprid.
- TEAR** Deoir; stróiceadh, sracadh. **T. gas group**, grúpa na ndeorghas. **To t. open something.**, rud a stróiceadh ó chéile. **Fair wear and tear**, gnáthchaitheamh agus gnáthchumilt.
- TECHNICAL T. and supply staff**, foireann theicniúil agus soláthair. **T. and s. officers/ umpires**. oifigigh/ moltóirí teicniúla agus soláthair. **T. inspection**, cigireacht theicniúil. **Classification of t. stores**, aicmiú stóras teicniúil.
- TECHNICIAN** Teicneoir. **The t. class**, an aicme theicneoirí.
- TECHNIQUE T. of command**, teicníocht an cheannais.
- TEETH** Fiacla.

Temporary

- TELECOMMUNICATIONS**
Teileachumarsáide.
- TELEGRAPH** Teileagraf. **T. Office**, oifig theileagraf.
- TELEGRAPHIC** Teileagrafach.
- TELEGRAPHER** Teileagrafaí.
- TELEGRAPHY** Teileagrafaíocht.
- Line t.**, t. líne. **Visual t.**, amharctheileagrafaíocht. **Wireless t.**, raiditheileagrafaíocht.
- TELEPHONE** Teileafón. **T. buzzer/ lines/ operator**, dordánaí/ linte/ oibritheoir teileafóin. **Mobile telephone**, teileafón póca.
- TELEPHONIC T. communication**, cumarsáid teileafóin.
- TELEPHONIST** Teileafónaí.
- TELEPHONY** Teileafónaíocht. **Wireless t.**, raiditheileafónaíocht.
- TELESCOPE** Teileascóp **Sighting t.**, t. treorála. **T. holders**, coimeádairí teileascóp. **Stereoscopic T.**, t. steireascópach. **To cause the rear of a column to 't.'**, tabhairt ar dheireadh colúin leacadh ar a chéile.
- TELESCOPIC T. sights**, treoracha teileascópacha.
- TELEVISION** Teilifís.
- TELL T. -off** (*drill*), *vb.* áirím, *vl.* áireamh. **To t. off by sections**, áireamh de réir gasraí.
- TEMPER** Meon, faghairt (*míotal*), aobh. **Hot-tempered**, teasaí. **Quick-tempered**, taghdach. **Bad-tempered**, feargach.
- TEMPERAMENT T. of firer**, meon lámhachóra.
- TEMPERATURE** Teocht. **A mean t. of 60° F.**, meánteocht 60° F. **High t.**, ardteocht.
- TEMPLATE** Fíoraí, teimpléad.
- TEMPLE** Uisinn (*of head*).
- TEMPORAL** Saolta, cnámh na huisinne (*anat*). **T. artery**, airtéire uisinne.
- TEMPORARY** Sealadach, neamhbhuan.

Tenacity

TENACITY Righneas, buanseasmhacht, ceanntréine.

TENDENCY A t. to **flinch**, cloanadh chun locaidh. **The t. to sacrifice accuracy for speed be guarded against**, cuimhnítear nach ngabhann luas is cruinneas le chéile.

TENDER Steam t., gáltán freastail. A t. for the supply of stores, tairiscint chun stórais a sholáthair. **To t. the resignation of a commission**, tairiscint éirí as coimisiún. **To t. rebutting evidence**, fianaise fhirsnéiseach a thabhairt. **T. meat**. feoil bhog, mhín, mhaoth. **T. to the touch**, goilliúnach, leochaileach (faoin láimh). **Tender form**, foirm thairisceana.

TENDON Teannán.

TENNIS Leadóg.

TENON Tionúr.

TENOR According to the t. of his oath, do réir bhrí/ éirim a mhionna.

TENSE Teann, (*of nerves*) ar bís, ar tinneall. A t. **chain**, slabhra t.

TENSION Teannas. **High/ low t. battery**, ceallra ard/isealteannais. **To adjust the harness t. (respirator)**, teannas na húma a choigeartú.

TENT Puball, téalta **T. repairer**, deisitheoir téalta. **T. shelters**, téaltaí fothana. **To pitch/ strike a tent**, téalta a shuí/ scor.

TENTACLE Braiteog (*ar phlanda*), adharcán (*ar ainmhí*).

TENTATIVE T. plans, pleananna trialacha.

TENURE T. of office, sealbhaíocht oifige. **The t. in any capacity**, an tsealbhaíocht in aon cháil sna Fórsaí.

TERM Téarma, tréimhse. **T. of enlistment (original enlistment)**, téarma liostála (na liostála bunaidh). **Technical t.**, téarma teicniúil. **Long/ short t. plan**, plean fadtréimhse/ gearrthréimhse. **A long t. in jail**, tréimhse fada i bpríosún.

Testimonial

TERMINAL Los, teirminéal. **Battery t's**, losa ceallra. **T. point**, pointe foircinn. **T. time**, am cinn chúrsa.

TERMINATE To t. an engagement, fruilíocht a fhoirceannadh.

TERMINATION Date of t. of service, dáta foirceannta seirbhíse.

TERMINUS Railway t., foirceann iarnróid.

TERRAIN Tír-raon. **T. exercise**, freachnamh tír-raoin. **T. e. without troops**, f. t. gan trúpaí.

TERRIFY Scanraím, sceimhlím

TERRITORIAL T. integrity, sláine críche. **T. waters**, uisceí teorann. **To train a force on a t. basis**, fórsa a thraenáil de réir dúichí.

TERRITORY Allied t., críocha comhghuaillithe.

TERROR Uamhan, sceimhle.

TERRORISM Sceimhlitheoireacht.

TERRORIST Sceimhlitheoir.

TEST The t. for accuracy, an tástáil chruinnis. **Comparative t's of fire effect**, tástálacha comparáirdeacha ar lámhachéifeacht. **The t's for advancement to corporal**, na tástálacha chun grád ceannaire a bhaint amach. **The t. for consistency (R.F.)**, an tástáil chomhsheasmhachta. **T's of elementary training**, tástálacha traenála bunchéime. **Grouping t.**, tástáil ghrúpála. **Judging distance t.**, t. fhadmheasa. **The t's for retention of grade**, na tástálacha chun grád a choimeád. **Trade t.**, tástáil cheirde. **To t. a weapon for accuracy**, cruinneas armáin a thástáil. **To t. for gas**, tástáil le haghaidh gais. **Damp-heat t.**, tástáil fliuchtheasa.

TESTER Small arms t., tástálaí mionarm.

TESTICLE Magairle.

TESTIFY Tugaim fianaise, fianáim.

TESTIMONIAL Teistiméireacht.

TESTIMONY Fianaise. ‘In t. whereof’, ‘Dá fhianú sin’.

TETANUS Teiteanas.

TEXT Téacs. **Textbook**, téacsleabhar.

‘T’-FIXING PIN Crosbhiorán nasctha.

THEATRE **Operating t.**, obrádlann. **O. t. attendant/ orderly**, freastalaí/ giolla obrádlainne. **T. of operations/ war**, láthair oibríochtaí/ chogaidh. **T’goer**, gnáthóir amharclainne.

THEODOLITE Teodailít.

THEORY The t. of small arms fire, teoiric lámhaigh mhionarm. **Elementary t.**, t. bhunchéime. **The t. of coincidence range-finding**, t. na raontoisireachta comhtheagmhachta.

THERAPY Teiripe.

THERAPEUTIC Teiripeach.

THERMAL Teasa, teo. **T. radiation**, raidíocht teasa.

THERMO T. -ammeter, teirmea-aimpmhéadar. **T. -couple**, teirmeachúpla. **T. -meter**, teirmiméadar.

THERMOMETER Teirmiméadar.

THERMONUCLEAR Teirmeanúicléach. **T. weapons**, armáin theirmeanúicléacha.

THERMOSTATIC T. valve, comhla theirmeastatach.

THESIS Tráchtas.

THICKET Scartach, mothar.

THICKNESS Tiús. **T. of the base of the foresight**, tiús bhonn na tultreorach. **Half-value t.**, tiús leathluach.

THOROUGH Críochnúil, foirfe.

THOROUGHbred Capall foláiochta.

THOROUGHfare Mórhealach.

THOROUGHness Críochniúlacht, foirfeacht.

THREAD Crossed t’s, cros-snáitheanna.

THREADbare Lomchaite, barrchaite, scáinte.

THREADED T. barrel, bairille snáite

THREAT A t. against a flank, bagairt in aghaidh cliatháin.

THREATENED T. flank, cliathán faoi bhagairt.

THREATENING T. language, caint bhagrach.

THROMBOSIS Trombóis.

THROTTLE Scóig, *vb. tr.* tachtaim, sciúchaim, scóigim.

THROWER Teilgí, caiteoir (*G. T.*). **Left-handed t.**, t. ciotógach.

THROWING T. instruction, teagasc teilgin.

THRUST Parry and thrust, diongháil agus sá. **T. ring**, fáinne sáite.

THUMB T. -clearance, ordlog. **T. ring**, ordfháinne.

THUMBNAIL Ionga ordóige. **T. sketch**, mionléirín.

THUMPIECE Slóidín.

THUMB-SCREW Scriú sciathánach.

THYROID T. gland, faireog thíoróideach.

TIBIA Cnámh Iorgan, tibia.

TIE Carbhat (*éadach*), ceangal, nasc (*mech.*), ar cothrom (*comórtas*). **To t. for first place**, bheith ar cothrom don chéad áit.

TIDE Taoide.

TIDAL T. waters, uiscí taoide. **T. wave**, tonn taoide.

TIDY Slachtmhar, *vb. tr.* réitím, cuirim slacht/ caoi ar.

TIERCE The hand is ‘in t’. (*M.S.*), tá an lámh ‘ar teirt’.

TIERS Ceamraí, sraitheanna.

TIGHT Dionmhar (*ar uisce*), teann (*soitheach*), daingean (*doras*), docht (*greim*). **T. -fitting**, cúng.

TIGHTNESS (of chest), fáscadh (cléibhe). **Gas-t. of respirator**, teanndlús aerscagaire in aghaidh gáis.

TIME Am, tráth, ré aimsir. **T. of arrival/ departure**, am sroichte/ imeachta. **T. of flight (bomb)**, ré eitilte. **T. of origin/ receipt (message)**, am tionscnaimh/ glactha. **T. handed in (message)**, am tugtha isteach. **In double/ slow/ quick t.**, ar sodar/

mallchéim/ marchéim. **T. expired**, téarma istigh. **To discharge a soldier t. expired**, saighdiúir a urscaoileadh ar a théarma a bheith istigh. **T's in marching**, amrátaí máirseála. **T. lag**, mallaga. **T. of reporting (duty)**, am láithrithe (dualgas) **Starting t.**, am tosaithe. **The officer for the t. being commanding a brigade**. An t-oifigeach i gceannas briogáide de thuras na huair. **Taking the t. from the right-hand-man**, ar comham leis an bfeard-dheis. **To t. an attack**, tráth ionsaí a cheapadh. **To beat the t. (drill)**, an rithim a thomas. **To break into double/ quick/ slow t.**, athrú chun sodar/ mearchéime/ mallchéime. **To mark t.**, am a ghreadadh. **To move in quick t.**, gluaiseacht ar mearchéim. **T. on target**, am ar thargaid. **To gain t.**, am a chur i bhfad. **T. past a point**, am thar phointe. **Estimated t. of arrival**, am sroichte measta. **T. over (air) target**, am thar thargaid. **Estimated t. of completion**, am críochnaithe measta. **Date t. groups**, grúpaí dáta ama **Estimated t. of departure**, am imeachta measta. **T. and direction of attack**, am agus treo ionsaí.

TIMED T. programme, tráthclár. **Well-t. attack**, ionsaí tráthuil. **T. practice**, amchleactas. **Serve one's time**, téarma a chur isteach (*mar phrintíseach*).

TIMELY T. directives, teoráin thráthúla.

TIME-TABLE Amchlár. **Signal dispatch t.**, amchlár seirbhíse seolta comharthaíochta.

TIMID Faiteach.

TIMING Tráthú, *pl.* tráthuithe. **T. of halts**, tráthú stadanna. **Block t. (M.B.R.)**, scarthráthú/ blocthráthú. **Suitable t.**, t. oiriúnach.

TIN Petrol t., peitrealstán. **T. foil**, scragall stáin.

TINT Scáil, imir. **Layer t's (M.R.)**,

slaodscáileanna. **To t. with rosaniline**, imir a dhéanamh le rosainilín.

TINTED Neutral t. uniforms, éidí neodarscáilithe.

TIP T. of the foresight, barr an tultreorach. **T. -cart**, cairt tuisil.

TIRESOME Tuirsíúil.

TITLE Descriptive t. (Reserve), teideal tuairisciúil. **T. heading**, mírcheann teidil. **Appointment t's**, teidil cheapacháin. **Code t's**, códteidil.

TOAST Sláinte, tóstaim (arán). **The Premier T. ('Gentlemen - The President')**, An phríomhshláinte ('A Dhaoine Uaisle - An tUachtarán') **To propose/ drink a t.**, sláinte a thairiscint/ a ól. **Toast-master/ list**, máistir/ liosta sláintí. **Toast-rack**, raca tósta.

TOGGLE Scorán. **T. ropes**, rópaí scoráin.

TOILET Leithreas.

TOLERANCE Tualangacht (*bhairille*), caoinfhulaingt (*creidimh etc.*).

TOLL Dola.

TOMATO Tráta. **T. sauce**, anlann trátaí. **Cream of t. soup**, anraith uachtair trátaí. **Stuffed t's**, trátaí dingthe.

TONGUED T. buckle, búcla teangach.

TONIC Athbhríoch.

TONNAGE Tonnáiste.

TONSIL Céislín.

TONSILITIS Céislínteas.

TOOL Uirlis, *pl.-í*. **Combination t.**, comhuirlis. **T. kit**, feisteán uirlisí. **T. man**, fear u. **Pneumatic t's**, u. aeroibrithe. **T. setter**, socraitheoir u. **Machine t. s. and operator**, socraitheoir is oibritheoir meaisínúirlisí. **Set of t's**, cur uirlisí. **Setting t.**, uirlis socraithe. **Cutting/ felling/ hand/ high-speed t.**, uirlis ghearrtha/ treascartha/ láimhe/ mhearluasach.

TOOTHLESS Mantach.

TOP T. secret, ardrúnda. **T. dead centre**, an ceartlár uachtair.

Topical

TOPICAL Tráthúil.
TOPOGRAPHICAL Topagrafach. **T. term**, téarma dinnseanchais.
TOPOGRAPHY Dinnseanchas, topografacht. **T. of an area**, dinnseanchas líomatáiste.
TORPEDO Toirpéad. **T. boat/ coxwain**, bád/ liagóir toirpéid. **Motor t. boat**, mótarbhad toirpéid.
TORPEDOMAN Fear toirpéid. **Leading t.**, f. t. ceannais.
TORQUE Torc, casfhórsa, casmhóimint. **T. -speed**, luas casfhórsa.
TORRENT Tuile reatha.
TORSIONAL **T. spring**, tuailm thoirsiúnach.
TORTURE Céasadh, **To put someone to t.**, duine a chur á chéasadh.
TOTAL **Grand t.**, Móriomlán. **T. hours of stationary running**, iomlán uair inneallreatha chónaithigh **T. receipts**, fáltais iomlána. **To t. (up) columns**, colúin a chomhshuimiú. **T. resistance**, friotaíocht iomlán.
TOTALITARIAN Ollsmachtach.
TOUCH **To be able to handle a weapon by sense of t. alone**, bheith in ann armán a láimhseáil de mheabhair na lámh amháin.
TOUCHY Goilliúnach.
TOUGH Crua.
TOUR **T. of duty**, seal dualgais. **T. of inspection**, turas cigireachta. **To make a t. of the battle area**, turas a thabhairt ar líomatáiste an chatha.
TOURNAMENT Ilchomórtas, turnaimint. **Open-air t.**, i. cluichemhá.
TOURNIQUET Tuirnicéad. **Improvised t.**, t. tacair.
TOWED **T. vehicle**, feithicil ar théad/ ar tarraingt.
TOWER Túr. **Control t.**, túr rialaithe. **Church t.**, túr eaglaise.
TOWING Tarraingt ar théad. **T. vehicle**, feithicil tarraingthe.

Traffic

TOWNLAND Baile fearainn.
TOWPATH Cosán tarraingthe.
TOXIC **T. attack**, ionsaí tocsaineach. **T. alarm system**, gáirchóras tocsaineach.
TRACE Rianaíocht. **T. type orders**, orduithe i bhfoirm rianaíochtaí. **T. type administrative orders**, orduithe riaracháin i bhfoirm rianaíochtaí. **Drawing of t's**, tarraingt rianaíochtaí.
TRACER **T. ammunition**, rianlónlámhaigh. **T. bullet**, rianphiléar. **T. shell**, riansliogán. **T. sheet**, bileog rianúcháin.
TRACING **T. cloth/ paper**, rianéadach/ rianpháipéar. **T's and sketches**, rianaíochtaí agus léiríní. **T. paper method of resection**, ateascadh le rianpháipéar.
TRACK **Railway t.**, rian iarnróid. **T. discipline**, rianaraíonacht. **Semi-t'ed/ t'ed vehicle**, feithicil leathrianach/ rianach.
TRACTION Tarraingt.
TRACTOR Tarracóir. **Caterpillar t.**, t. cruimheach. **T. -driver**, tiománaí tarracóra. **T. drawn vehicle**, feithicil tarracóra.
TRADE **T. test**, tástáil cheirde.
TRADER Trádálaí.
TRADESMAN Ceardaí.
TRAFFIC Trácht. **T. chart/ circuits and parks/ circulation**, cairt/ timchuarda agus loca/ cúrsaíocht tráchta. **T. congestion**, cúnglach tráchta. **T. control (M.B.R.)**, tráchtialú. **T. c. equipment/ lamps/ organisation/ post/ staff**, trealamh/ lampai/ eagraíocht/ post/ foireann tráchtialaithe. **T. diversion**, tráchtchlaonadh. **T. patrols/ personnel**, patróil/ pearsanra tráchta. **Pedestrian t.**, trácht coisithe. **One-way/ two-way t.**, trácht aontreo/ dhá threo. **Priority t.**, t. tosaíochta. **Refugee t.**, t. dídeanaithe. **T. sign**, comhartha tráchta. **T. direction signs**,

comharthaí tráchtstiúrtha. **T. stencil outfits**, feisteáin stionsail tráchta. **To direct/ divert/ regulate/ route/ re-route t.**, trácht a stiúradh/ chlaonadh/ threorú/ chúrsaíl/ athchúrsaíl. **T. post control post**, post tráchta/ rialaithe tráchta. **T. regulating headquarters**, ceanncheathrú rialaithe tráchta. **T. in arms**, mangaireacht lón cogaidh.

TRAGEDY Tragóid, Traigéide.

TRAIL Slapar (*arty.*), lorg. **T. bracket/ socket**, brac/ slocán slapair. **T's with cross-bar**, slapair le crosbharra. **Powder t.** (*G.T.*), lorg púdair. **Rocket t.**, lorg roicéid. **To t. arms**, airm a ardú. **Arms 'at the t'.**, Airm 'ar ardú'.

TRAILER Leantóir. **Air compressor t.**, l. aer-chomfháscaire.

TRAIN Traen. *vb.* traenáilim, oilim (*duine*), ceansaím (*ainmhí*), dírim (*gunna*) ar.

TRAINING Annual reserve t., traenáil bhliantúil an chúltaca. **Artillery t.**, t. airtléire. **Collective t.**, comhthraenáil. **Continuation/ education/ elementary/ endurance/ field/ flying/ grenade/ individual/ observation t.**, traenáil leanúna/ oideachais/ bhunchéime/ bhuaíne/ mhachaire/ eitle/ gránaíde/ aonair/ bhreathnadóirneachta. **Defence Forces' Training Centre**, Airmheán Traenála Óglaigh na hÉireann. **Brigade Training Centre**, Airmheán Traenála na Briogáide. **Elementary t.**, t. o. bhunchéime. **Elementary w. t.**, buntraenáil armán. **Fire discipline t.**, t. araíonacht lámhaigh. **T. instruction/ section**, treoir rannóg/ traenála. **T. regulation**, rialachán traenála. **Leadership t.**, t. chinnireachta. **Obstacle t.**, t. chonstaicí. **Physical t.**, corpoiliúint. **Basic and battle p.t.**, c. bhunaidh agus chata. **P. T. course/ instructor**, cúrsa/teagascóir corpoiliúna. **Preliminary t.**, réamhthraenáil. **Recreation/ recruit/ revolver t.**, t.

chaitheamh aimsire/ earcach/ ghunnáin. **Refresher t.**, atraenáil. **Small arms t.**, traenáil mhionarm. **T. in trench routine**, t. ar ghnáthamh trinse. **Tactical t.**, t. oirbheartaíochta. **T. centre**, airmheán traenála. **Visual t.**, amharcthraenáil. **Weapon t.**, traenáil armán. **W. t. efficiency/ records**, éifeachtúlacht/ taifid thraenála armán.

TRAITOR Tréatúir.

TRAJECTORY Rothag. **Curving/ flat/ high t.**, r. cuarach/ íseal/ ard.

TRANSACTION Cash t's, idirbhearta réidhairgid.

TRANSATLANTIC Trasatlantach.

TRANSFER Aistriú. **T. to the reserve**, aistriú go dtí an cúltaca. **T. voucher**, cruthúnacht aistrithe.

TRANSFERABLE T. equipment, trealamh inaistrithe. **Not t.**, do-aistrithe.

TRANSFORM Claochlaím, claochú.

TRANSFORMATION T. ratio, cóimheas an chlaochlaithe.

TRANSFORMER Claochladán. **Audio-frequency t.**, c. minicíocht inchloiste. **Auto-t.**, uathchlaochladán **Step-down/ step-up t.**, c. íslithe/ ardaithe.

TRANSFUSION Blood t., fuilaistriú. **Base t. unit**, aonad tairmbreith bunáite. **Field t. team**, foireann tairmbreith mhachaire.

TRANSIT T. cages, caighin eadarthurais.

TRANSLATOR Aistritheoir.

TRANSLUCENT Tréshoilseach.

TRANSMISSION Tarchur, tiomarnaíocht (*raidíó*), traiseoladh (*teasa*). **Method of t.**, modh tarchuir. **Routine t.**, tarchur gnáthaimh. **T. line**, líne thiomarnaíochta.

TRANSMIT Tiomarnaím, tarchuirim.

TRANSMITTER Tiomarnóir, tarchuradóir. **Range of t's**, raon tiomarnóirí.

TRANSMITTING T. station, stáisiún tiomarnaíochta/ tarchurtha.

TRANSOM Trasnán.

Transparent

TRANSPARENT Trédhearcach.
TRANSPLANT Athchuirim, transphlandáil.
TRANSPORT Air t., aeriompar. **T. column**, colún iompair. **T. Corps Section**, Rannóg an Chóir Iompair. **T. impressment officer**, oifigeach preasála iompair. **Mechanical t.**, iompar meicniúil. **Rail t.**, i. d'iarán. **T. field (garrison) company**, complacht machaire (garastúin) iompair. **T. umpires/ workshops**, moltóirí/ ceardlanna iompair. **1st/ 2nd/ 3rd line t.**, iompar lú/ 2ú/ 3ú líne. **Unit t.**, iompar aonaid. **Air t. support**, tacaíocht aeriompair.
TRANSPORTABLE Air t. units, aonaid aer-iniompartha.
TRANSPORTED Air t. forces, fórsaí aeriompartha.
TRANSPORTER Iompróir.
TRANSVERSAL Trasnachán.
TRANSVERSE Trasnach. **T. metal stays**, tras-stothanna miotail.
TRAP Booby t., bobghaiste. **Tank t.**, tanngaiste. **T. mine**, mianach gaiste.
TRAPEZIUM Cearnchosóg, traipéisiam.
TRAVEL T. voucher, dearbhán taistil.
TRAVERSE Trasnáil (*M.G.*), taobhphort (*G.T.*). **Inward t.**, Trasnáil isteach. **Oblique/ swinging/ tap t.**, sceabha / luasc/ cnagthrasnáil. **The t. given by the arc**, an trasnáil a thugann an stún. **All-round t. platform**, léibheann trasnála imchasta.
TRAVERSING Horizontal t., trasnáil chothrománach. **T. fire**, lamhach trasnála.
TRAWLER Trálaer.
TRAY Tráidire. **Ash-tray**, luaithreadán.
TREASON Tréas. **T. felony**, feileonacht tréasa.
TREAT To t. a patient, othar a chóireáil. **Leave t. -ed as interrupting continuity of service**, saoire a áirítear

Trigger

mar bhriseadh ar leanúntas seirbhíse.
TREATMENT Continuation/ hospital/ medical t., cóireáil leanúna/ ospidéal/ liachta. **T. of the wounded**, c. na gréachtach. **Extern/ intern t.**, c. d'othar lasmuigh/ laistigh. **Primary t.**, c. phríomha. **Prophylactic t.**, c. urchoisc.
TRENCH Trinse. **Approach/ communication/ crawl/ fire/ shelter t.**, t. tárrachtana/ cumarsáide/ lámhacáin/ lámhaigh/ fothana. **Slit t.**, gágthrinse. **T. warfare**, cogaíocht trinse.
TRENCHED T. road, bóthar trinsithe.
TRESPASS Foghail, sárú, bradaíl.
TRESPASSING Treaspásáil, foghail, sárú, bradaíl a dhéanamh.
TRESTLE Bridge t., triostal droichid.
TRIABLE An offence t. summarily, cion is intriailte go hachomair.
TRIAL T. by Court-Martial, triail Armchúirte. **T. for the offence of desertion**, t. i gcion tréigin. **Joint t's**, comhthrialacha. **To find a range by t. and error**, raon a fháil trí thriail agus atríail. **Joint t. of several accused persons**, comhthriail chúisithe iomaí.
TRIANGLE Triantán.
TRIANGULATION Triantánú.
TRIBUTARY Fo-abhainn.
TRICOLOUR Bratach Trí Dhath.
TRIFLE Traidhfíil. **Creamed t. (t. chantilly)**, t. faoi uachtar.
TRIG T. points, pointil triantánaithe.
TRIGGER Truicear. **T. auxiliary lever/ axis pin**, luamhán cunta/ fearsaid truícir. **T. bar**, barra t. **T. b. lever**, luamhán barra t. **Lug for t. b. lever**, cluaisín do luamhán barra t. **Lug on t. b. for t. b. spring**, c. an bharra t. do thuaim barra t. **Slot in t. b. for trigger**, slótán i mbarra t. do thrúicear. **T. b. spring**, tuaim barra truícir. **T. guard**, garda t. **T. g. screw**, scríú garda t. **T. g. front and rear screws**, scríú

tosaigh agus scríú deiridh do gharda t. **Hammer and t. screw**, scríú casúir agus t. **T. lever/ pin**, luamhán/ biorán t. **T. pressing**, trucearfháscadh. **T. and rebound slide spring**, tuaim trucidir agus sleamhnáin athphreibe. **T. ribs/ screw/ sear**, easnacha/ scríú/ sabhán thruicir. **T. snapping**, trucearsciobadh. **T. spring**, tuaim thruicir. **T. spring plunger**, tumaire tuaim t. **T. stop**, bac **T. s. spring**, tuaim bac t. **T. s. spring screw**, scríú tuaim bac t. **T. stud**, stoda t.

TRIGONOMETRICAL T. survey, suirbhéireacht triantánachta.

TRIGONOMETRY Triantánacht.

TRILATERAL Trishleasach.

TRIMMER Dioscaire.

TRIP Turas, tuisle. **Rount t.**, turas timpeall. **T. wire**, sreang thuisil.

TRIPLE *adj.* Trí-, triarach, faoi thrí, trífhille, *vb. tr. and intr.* madaím faoi thrí **T. socket block**, bloc trílocán. **T. time**, am triarach.

TRIPLICATE **A report in t.**, tuarascáil trífhille.

TRIPOD Troiste, trípéad. **Folding t.**, t. infhillte. **T. rest**, leaba throiste. **T. carriers**, iompróirí troistí.

TRIPPING **T. piece**, mír thuisil.

TROOP **Administrative/ cover/ outpost/ shock t's**, trúpaí riaracháin/ clúdaigh/ urphost/ turrainge. **Army t's**, trúpaí airm. **Armoured/ cyclist t.**, trúpa armúrtha/ rothaithe. **Friendly t's**, trúpaí cáirdiúla. **T. commander/ leader/ officer**, ceannasaí/ cinnire/ oifigeach trúpa. **Assistant t. leader**, c. trúpa cúnta. **Mortar t.**, mótarthrupa. **Combat t's**, trúpaí comhraic. **T. movement**, gluaiseacht trúpaí.

TROOP-CARRYING **T. Aircraft/ vehicle**, aerárthach/ feithicil iompartha trúpaí. **T. transport**, iompar iompartha trúpaí.

TROOPER Trúipéir.

TROPHY Trófaí. **Perpetual challenge t.**, comhramh síorchomórtais.

TROUT Breac. **Grilled t.**, b. gríosctha.

Rainbow t., b. dea-dhathach.

TRUCK Truc. **Tipper t.**, t. tuisil.

TRUCULENT Colgach.

TRUE **T. to scale** (*map*), ceart de réir scála. **T. bearing**, treuillinn fhíor. **T. copy of attestation form**, cóip dhílis d'fhoirm fianaithe.

TRUMP Mámh (*cards*). **To t. up a charge against a person**, coir bhréige a chur i leith duine.

TRUMPET Trumpa. **Flourish of t's**, scol trumpaí. **T. -call**, glór trumpa.

TRUMPETER Trumpadóir.

TRUNK Corp, stoc (*crainn*), cabhail (*an choirp*), príomhlíne (*bóthar iarainn, teileafón*). **T. call**, cianghlaoch. **T. road**, mórbhóthar.

TRUNNION Truiniún.

TRUSS Trus (*engrs., med.*).

TRUSTEE **T. for the dependants**, iontaobhaí do na cleithiúnaithe.

TRUTH **The t., the whole t. and nothing but the t.**, an fhírinne, an fh. iomlán agus an fh. amháin.

TRY *vb.* Triailim, *vl.* triail.

TUBE Feadán. **Cross t.**, crosfheadán. **T. and sliding valve**, feadán le comhla shleamhnáin. **Steam t.**, f. gaile.

TUBERCULOSIS Coinsinseam.

Pulmonary t., eitinn scamhógach. **T. aggravated by service during the Emergency Period**, e. a fortromaíodh trí sheirbhís i rith Tréimhse na hÉigeandála.

TUBING **Tin or lead t.**, feadanra stáin nó luaidhe.

TUBULAR **T. nickelled steel**, cruach niclithe feadánach.

TUG-O-WAR Tarraingt téide. **T. competition**, comórtas tarraingt téide.

TUMBLER Timbléar (*mech.*). **T. Feathers/ nut/ pins/ shoulders/**

trunnion, cleití/ cnó/ bioráin/ guaillí/ truiniún timbléir. **Elevating gear t.**, timbléar gléis ardaíthe. **Key of pin of lock t.**, eochair de bhiorán de ghlastimbléar.

TUNIC Ionar.

TUNING Fine t., tiúnadh/ comhghléasadh mín. **T. controls,** rialáin chomhghléasta.

TUNNEL Tollán.

TURF Sraith (*M.R.*), móin (*fuel*). **A sod of turf,** fód móna. **The turf, (racing)** an ráschúrsa. **Turf accountant,** geallghlacadóir.

TURKEY Turcaí. **Roast stuffed t., t.** rósta dingthe.

TURN T'out, piocúlacht. **To t. out the Guard,** an Garda a ghlaoch amach. **To t. about/ half-right/ half-left/ to the right/ to the left,** iompú thart/ leath-dheas/ leath-chlé/ fó dheis/ fó chlé. **T. round time,** am casadh timpeall.

TURNER Deileadóir.

TURNING T. movement, gluaiseacht iompála.

TURRET Gun t., túirín gunna. **T. down position,** suíomh túirín síos.

TURTLE T. soup, anraith turtair. **Mock t. s.,** a. t. bhréige.

TWELVE-RAYED T. star, réalta dhá rinn déag.

TWILIGHT Clapsholas.

TWIN Cúpla. T. screw, scriú cúplach.

TWINE Sreangán, ruóg.

TWIRL To t. a target above the gallery, targaid a chasadh lastuas den áiléar.

TWIST Left-handed t. (rifling), casadh tuathail.

TWO-DIGIT T. grid line numbers, uimhreacha dhá luibhean líne greille.

TWO-SIDED T. Exercise, freachnamh dhá thaobh.

TWO-WAY T. station, stáisiún déthreo. **T. traffic,** trácht déthreo.

TYPE Cineál, sórt, saghas.

TYPED T. copies, coipeanna clóscríofa.

TYPHOID T. fever, fiabhras breac (*enteric*).

TYPHUS T. fever, fiabhras ballach.

TYPOGRAPHY Clóghrafaíocht.

TYRE Bonn, fonsa. **Rubber tyre,** bonn rubair. **Pneumatic t.,** aerbhonn. **Non-skid t.,** b. neamhsciorrach. **Solid-tyre,** b. crua. **T. -gauge/ lever,** brúmheadar/ luamhán bonn.

U

- ULCER** Othras.
ULCERATION Othrasú.
ULTIMATUM Fógra deiridh.
ULTRA Sár-. **U. high frequency**, sár-ardmhinicíocht.
ULTRA-VIOLET Ultra-víolait.
UMBRELLA Scáth báistí/ fearthainne.
UMPIRE Moltóir. **Chief u.**, príomhmholtóir. **Deputy c. u.**, leas-príomhmh. **Chief u's staff**, foireann phríomh-mholtóra. **U's conference/ reconnaissance/ signal service**, comhdháil/ taiscéalaíocht/ seirbhís chomharthaíochta mholtóirí. **U's equipment**, trealamh moltóirí. **Command and staff u's**, moltóirí ceannais agus foirne. **Ground u's**, m. talún. **Officer/ noncommissioned officer u.**, oifigeach/ oifigeach neamhchoimishúnta moltóireachta. **Opposing u's**, moltóirí freasúracha. **To u. an exercise**, moltóireacht a dhéanamh ar fhreachnamh.
UMPIRING Moltóireacht. **U. staff**, foireann mholtóireachta.
UNAMBIGUOUS Soiléir.
UNAPPROVED Neamhcheadaithe.
UNARMED Gan airm.
UNATTENDED **U. vehicle**, feithicil gan aon duine ina bhfeighil.
UNAUTHORISED Neamhúdaraithe.
UNAVOIDABLE Dosheachanta.
UNAWARES Gan fhios.
UNAIMED **U. fire**, lámhach neamhdhírithé.
UNAPPROVED **U. line**, líne neamhaitheanta. **U. recruit**, earcach neamhfhormheasta.
UNARMoured **U. vehicle**, feithicil neamharmúrtha.
UNATTACHED **U. list**, liosta ar neamhcheangal.
UNAUTHORISED **U. communications**, cumarsáidí neamhúdaraithe. **U. use of decorations**, oirneasa a úsáid gan údaras.
UNAVOIDABLE **U. illness**, breoiteacht dosheachanta.
UNBECOMING **Behaviour u. the character of an officer**, iompar nach cuí do charachtar oifigigh.
UNBELIEVABLE Dochreidte.
UNCALIBRATED **U. weapon**, armán neamhchalabraithe.
UNCASED **U. colours**, Bratacha neamhchumhdaithe.
UNCEMENTED **U. corner (dressing)**, cúinne neamhtháite.
UNCERTAIN Neamhchinnte, éiginnte.
UNCERTAINTY Neamhchinnteacht, éiginnteacht.
UNCERTIFIED Neamhdheimhnithe. **U. sick leave**, saoire bhreoiteachta n.
UNCHANGED Gan athrú.
UNCHESS **To u. (bridging)**, na croismhíreanna a scor.
UNCLAMP *vb.* Díchlampáilaim.
UNCLASSIFIED Neamhaicmithe.
UNCOMMUTED **U. sentence**, pianbhreith neamh-ionmhalairithe.
UNCONDITIONAL Neamhchoinníollach. **U. surrender**, géilleadh gan choinnioll/ gan chuntar.
UNCONSCIOUS Ainbhiosach, gan aithne gan urlabhra.
UNCONSTITUTIONAL Míbhunreachtúil.
UNCONCERNED Neamhchúisheach.
UNCONFIRMED Neamhdhaingnithe.
UNCONSCIOUS **To be u.**, bheith gan aithne.
UNCONSUMED Neamhídithé. **U. portion of the rations**, cuid n. na gciondálacha. **U. rations**, ciondálacha n.

UNCONTURED U. **map**, léarscáil gan chomhchúair.

UNCOORDINATED U. **resistance**., friotáíocht neamhchomhordanáidithe.

UNCORROBORATED Gan chomhthacaíocht. U. **evidence**, fianaise gan chomhthacaíocht.

UNCOUTH Cábógach, tútach.

UNCOVERED Gan chlúid, nochta, (*ceannach*) gan urrús, gan bhannaí. U. **movement**, gluaiscacht gan chlúid.

UNDECIDED Neamhchinnte, idir dhá chomhairle.

UNDER U. **command for movement**, faoi cheannas le haghaidh gluaiseachta.

UNDER-ESTIMATE To u. **distance**, fad slí a fhomheas.

UNDERESTIMATION Fomheastachán.

UNDERFEATURE (*M.R.*) Foghné.

UNDERGO To u. a **course of instruction**, dul faoi chúrsa teagaisc. To u. a **sentence**, pianbhreith a fhulaingt. To u. **treatment as authorised by Defence Forces' Regulations**, dul faoi chóireáil mar a údaraítear le Rialacháin Óglaigh na hÉireann.

UNDERGOING A **soldier u. detention**, saighdiúir faoi choinneáil.

UNDERGROWTH Casarnach.

UNDERSTANDING Tuisceanach.

UNDERSTUDY Ionadaí.

UNDERSIGNED The u., an sínitheoir thíos.

UNDERSTANDING Tuisceanach. **Memorandum of u.**, meamram ar thuiscint.

UNDERTHROW (an ghránáid) a theilgean ina giollc (*G.T.*).

UNDERWEAR Fo-éadaí.

UNDETERMINED Neamhshocraithe.

UNDISCIPLINED Gan disciplín, gan smacht, gan riail.

UNDULATING U. **round**, talamh tonnúil.

UNEMPLOYMENT U. **insurance**

contributions, ranníocaíochtaí árachais dífhostaíochta.

UNEXPECTEDLY Gan choinne.

UNEXPIRED The **residue u. of a term of service**, an t-iarmhar neamhchaite de théarma seirbhíse.

UNEXPLODED U. **bomb**, buama neamhphléasctha.

UNFAIR U. **wear and tear**, caitheamh agus cuimilt neamhchóir.

UNFENCED U. **road**, bóthar gan chlaí.

UNFIT U. **for duty**, neamh-infheidhme chun dualgais. U. **to stand his trial**, gan bheith iniúil ar a thriail a sheasamh. **To render a person u. for service**, duine a dhéanamh neamh-infheidhme chun seirbhíse.

UNFIX To u. **bayonets**, beaignití a dhínascadh.

UNFORDABLE Neamh-inátha. U. **river**, abhainn n.

UNFORESEEN Gan choinne.

UNFOUNDED Gan bhunús.

UNFRIENDLY Eascairdiúil, naimdeach.

UNHOOK To u. **the recoil spring**, an tuaiml athchasta a scor.

UNIDENTIFIABLE Neamh-inaitheanta.

UNIFORM Éide. **Band/ dress/ full-dress/ service/ walking-out u.**, é. bhanna/ghréasta / lánghréasta/ sheirbhíse/ spaisteoireachta. **Neutral-tinted u's**, éidí neodarscáilithe. U. **of approved pattern**, éide de phatrún formheasta. U. **of officers' pattern**, éide de phatrún oifigeach. **Field-service u.**, é. chogaidh. U. **with these Regulations**, ar comhréir leis na Rialacháin seo. **In u.**, faoi éide. U. **slope**, fána aonréimeach.

UNILATERAL Aontaobhach. U. **action**, comhrac aonthaobhach.

UNIMPROVED U. **road**, bóthar neamhfheabhsaithe.

UNINTENTIONAL Neamhbheartaithe.

UNIT Aonad. **Active service u.**, a.

United

fianais. **Adjacent/ adjoining u.**, a. cóngarach/ tadhlaich. **Army u's**, armaonaid. **Combat u.**, a. comhraic. **U. competitions**, comórtais aonaid. **Fire u.**, lámhachaonad. **Unit of f.**, aonad lámhaigh. **U. group**, aonadghrúpa. **U. headquarters**, ceanncheathrú aonaid. **Indirect fire u.**, aonad lámhaigh indírih. **U. intelligence personnel**, pearsanra faisnéise aonaid. **U. notice board**, clár fógraí aonaid. **U. of measure** (*musk.*), aonad tomhais. **Neighbouring u.**, a. comharsanachta. **Parent u.**, a. bunaidh. **Reserve u.** a. cúltaca. **U. routine orders (schools)**, orduithe gnáthaimh (scoileanna) Aonaid. **Postal/ self contained u.** a. poist/ iomlán ann féin. **Electric charge u.**, a. lucht leictirigh. **U. magnetic pole**, pol maighnéadach aonaid. **Tactical u.**, a. oirbheartaíochta. **Main u. groupings**, príomhghrúpáil aonad. **Destination of u's**, ceann scribe d'aonaid.

UNITED Aontaithe. **U. Nations**, Na Náisiúin Aontaithe. **United Nations Stand-by Arrangement System (UNSAS)**, Córas Comhshocruithe Fuireachas na Náisiúin Aontaithe (CCFNA)

UNIVERSAL Uilíoch. **U. joint**, il-alt.

UNIVERSITY U. degree in architecture/ engineering/ science, céim ollscoile san ailtireacht/ innealtóireacht/ eolaíocht.

UNJUSTIFIABLY The offence of u. **surrendering a post**, an cion sin, post a ghéilleadh gan cúis a dhiongbhála.

UNLAWFUL U. possession of military certificates, seilbh neamhdhleathach ar dheimhnithe míleata.

UNLESS U. he sooner dies or resigns, mura dtarlaíonn roimhe sin é a éag nó a éirí as (*a choimisiún*).

UNLIGHTED U. vehicles, feithiclí neamhshoilsithe.

UNLOAD *vb.* Dílódáilaim.

Unserviceable

UNLOCK *vb.* Díghlasáilaim.

UNMARRIED Singil, gan pósadh.

UNMODULATED U. frequency, minicíocht neamh-mhodhnaithe.

UNMOLESTED U. withdrawal, aistarraingt neamhchoiscthe.

UNNESSARY Neamhriachtanach.

UN-NUMBERED U. contours, comhchúair gan uimhríú.

UNOBSERVED U. fire, lámhach dobhreathnaithe.

UNOFFICIAL Neamhoifigiúil.

UNORGANISED U. parties/ resistance, meithleacha/ friotaíocht neamheagraithe.

UNPACK To u. stores, stóais a dhíphacáil.

UNPAID Period of u. custody, tréimhse faoi choimeád gan phá.

UNPRECEDENTED Gan réamhshampla.

UNPRESENTED Neamhthairgthe.

UNPRIMED U. grenade, gránáid neamhphrimeáilte.

UNPRIMING Neamhphrimeáil.

UNQUOTE Críoch le sliocht.

UNREGISTERED Neamhchláraithe.

UNRELIABLE Neamh-mhuiníneach, gan iontaoibh.

UNRESTRICTED Gan teorainn.

UNRODDED U. grenades, gránáidí gan slata.

UNRULY Docheannasach, aimhleasta.

UNSAFE U. buildings, foirgnimh chontúirteacha.

UNSCREW Bog (an scriú), scaoil. **To u. the striker**, an buailteán a scaoilteadh.

UNSEEN Ground and features where men could move u., talamh agus gnéithe ina bhféadfadh fir gluaiseacht gan iad a fheiceáil.

UNSELFISH Neamhleithleasach.

UNSERVICEABLE U. other than through fair wear and tear, neamhfhóinteach ar chúis seachas

Unsound

gnáthchaitheamh agus gnáthchumilt.
U. parts, páirteanna neamhfhoiteacha.
U. stores of saleable value, stórais neamhfhoiteacha indíolta. **To render articles u.**, earraí a dhéanamh neamhfhoiteach.
UN SOUND Lochtach (*faulty*).
UN STABLE Neamhsheasmhach. **U. carrier-wave**, tonn iompair n.
UN STACK **To u. arms**, airm a dhíchruachadh.
UN SUCCESSFUL Neamhbhuach, in aisce.
UN SWORN Neamh-mhionnaithe (*statement*).
UN SYMPATHETIC **U. coach**, fortheagascóir neamhchneasta.
UN TIDY Míshlachtmhar.
UN TRUTHFUL Bréagach. **U. declaration of firer**, dearbhú bréagach lámhachóra.
UN WILLING **A person u. to be vaccinated**, duine nach toil leis go ndéanfaí gearradh na bolgaí air.
UPDATE Nuashonraím *vb.*, tabhairt suas chun data.
UP DRAUGHT Siorradh aníos (*smoke*).
UP HOLSTERER Cumhdaitheoir.
UP LAND Talamh ard.
UP PER Uachtar. **U. register fire**,

Utility

lámhach uachtaruillinne.
UP RIGHT U's of the bipod, stocalaigh an déchosaigh.
UP ROOT *vb. tr.* Bainim ó fhréamh, díbrim, discim. **To u. a tree**, crann a bhaint ó fhréamh.
UP STREAM **To cast u. anchors**, ancairí a scaoileadh in aghaidh srutha.
UP SURGE Borradh (mór).
UP-TO-DATE Cothrom le/suas chun dáta, nua-aimseartha. **U. copies of Defence Forces' Regulations**, cóipeanna atá cothrom le dáta de Rialacháin Óglaigh na hÉireann.
UP TURNED Béal fúithi (bád).
UR ANIUM Uráiniam.
UR GENCY Práinn, dithneas.
UR GENT **U. memorandum**, meabhrán práinneach.
UR INE Fual, mún.
UR INAL Fualán, múnlan.
USE **To u. violence**, foréigean a imirt (ar).
USER Úsáideoir.
USUAL Gnáth-, iondúil.
UT ENSIL **U's in regimental charge**, gréithe faoi mhuirear reisiminte.
UT ILITY Áirgiúlacht. **U. Pouch**, pocóid áirgiúlachta.

V

VACANCIES V. in the establishment of a corps, section or office, folúntais i mbunaíocht chóir, rannóige nó oifige. **V. in the rank of sergeant**, f. i gcéim sháirsint. **V. and replacements**, folúntais agus athlfontaí.

VACANT Folamh.

VACANCY Folúntas.

VACATION Saoire.

VACCINATE To v. a soldier, vacsainiú a dhéanamh ar shaighdiúir.

VACILLATING Guagach.

VACUUM Folús. **V. cleaner**, folúsghlantóir.

VAGINA Faighean, pit.

VAGUE Doiléir.

VALIDITY V. of attestation/ charge, bailíocht an fhianaithe/ chúisimh.

VALISE Trucaid.

VALLEY gleann.

VALOUR Laochas.

VALUE Luach, fiúntas, *vb. tr.* measaim, luacháilim. **Features/ games/ qualifications of military v.**, gnéithe/ cluicli/ cáilíochtaí a bhfuil fiúntas míleata iontu. **V. of a contour**, luach comhchuaire. **The v. of each hit**, luach gach buille faoi leith. **The v. of the highest scoring hits**, l. na mbuillí is airde scór. **To value goods**, earraí a mheas, a luacháil.

VALUELESS *adj.* Suarach, beag de luach.

VALUER Luachálaí.

VALVE Comhla. **Sliding v.**, c. shleamhnáin. **V. holder**, logall comhla. **Poppet/rotary/ slide v.**, c. mhuisiriúnach/ rothlach/ shleamhnáin.

VANE Setting v. Eite shocráithe (*compass*). **V's of the tail-unit** (*mortar*), eítí an earraonaid.

VANGUARD Urgharda.

VAPOUR Gal.

VAPOURISING V. oil, ola ghalúcháin/ galola.

VARIABLE V. condenser, comhdhlúthadán inaistrithe. **V. winds**, gaotha athraitheacha.

VARIATION Barometer and temperature v's, athruithe baraiméadair agus teochta. **easterly/ westerly v. (M.R.)**, diall soir/ siar. **V. in angle of elevation for a v. in range of 100 metres**, athrú san uillinn ardais in aghaidh athrú 100 méadar sa raon. **V's in the propellant charge**, eagsúlachtaí sa lánán tiomána. **Magnetic v.**, malartú maignéadach. **Manufacturing v's** (*weapon*), éagsúlachtaú déantóireachta. **Permissible v. in position of mean point of impact**, malartú incheadaithe i suíomh an mheánphointe turrainge.

VARICOSE V. vein, féith bhorrtha.

VARIETY Éagsúlacht.

VARIOUS Éagsúil.

VARNISH Copal v., veanais chopail.

VARYING Rifles with v. sizes of butt, muscaeid nach ionann toise dá mbosa. **V. degrees of difficulty in location of targets**, targaidí ar deacra a mbrath seachas a chéile.

VASELINE Veasailín.

VAULT To v., Rúid a thabhairt.

VEAL Laofheoil.

VECTOR Veicteoir.

VEGETABLE Glasra. **V. marrow**, mearóg.

VEGETATION Fásra.

VEHICLE Feithicil. **Armoured fighting v.**, f. armúrtha troda. **A.F.V. commander/ crew**, ceannasaí/ criú feithicle armúrtha troda. **V's in close convoy**, feithicilí i dlúthchonbhua. **V. driver**, tiománaí feithicle. **Gun**

towing v., feithicil tarraingthe gunna. **V. history record**, stairthaifead feithicle. **V. kits**, feisteáin feithicle. **Mechanically propelled v.**, feithicil inneall-ghluaiste. **V's to the mile**, feithiclí an míle. **Semi-track/ track v.**, feithicil leathrianach/ rianach. **V. strength**, líon feithiclí. **Tractor drawn v.**, feithicil tarracóra. **V. tyres**, boinn feithicle. **Unarmoured v.**, feithicil neamharmúrtha. **V. reserve depot**, Iosta cúltaca feithiclí.

VEIN Féith.

VELOCITY Luas. **Initial** (*or muzzle*) v., l. tosaigh. **High i.** (*or m.*) v., ardluas t. **The v. of the bullet is 800 metres a second**, is é l. an philéir ná 800 méadar an soicind. **To lose v.**, l. a chailleadh.

VENDING V. machine, meaisín díola.

VENERAL Veinéireach (*galar*).

VENISON Fiafheoil, oiseoil.

VENOUS V. haemorrhage, fuiliú feitheach.

VENT Bullet-v., piléarpholl.

VENTILATION Aerú, aerúchán.

VERBAL V. message/ order, teachtaireacht/ ordú ó bhéal.

VERBATUM Focal ar fhocal.

VERDICT Fíoras.

VERIFICATION V. of signature/ stock, siniú/ stoc a fhíorú.

VERIFY A shot to verify elevation, urchar chun an t-ardas a fhíorú. **To v. birth from baptismal certificate**, breith a fhíorú ó dheimhniú baiste.

VERSATILE Ildánach.

VERSION Leagan.

VERSUS In aghaidh.

VERTICAL V. line, líne ingearach. V. (*arty.*), an tIngearach.

VERY V. high-frequency, an-armhínicíocht. V. important person, duine mór le rá.

VESSEL Auxiliary/ patrol/ training v., ártach cúnta/ patróil / traenála.

VEST Veist. **To v. powers in an officer**, cumhachtaí a dhílsiú d'oifigeach.

VETERINARY V. history sheet/ officer/ supplies, stairbhileog/ oifigeach/ soláthairtí tréidliachta. V. surgeon, tréidlia.

VIADUCT Tarbhealach.

VIBRATION Crith. **Lateral/ vertical v.** (*musk.*), crith anonn is anall/ síos suas.

VIBRATOR V. power unit, aonad cumhacht chreatha. **Standby v.**, creathadóir breise.

VICINITY Comharsanacht.

VICKERS V. machine-gun, inneallghunna vickers.

VIEW **To keep the target in v.**, radharc a choimeád ar an targaid. **Front/ side v.**, tulradharc, taobhradharc. **From the point of v.**, ó thaobh.

VIEW-FINDER Rough v., radharcaimsitheoir, breac-chruinn.

VIGOROUS Éachtach, tréan, fuinniúil.

VILLAGE Sráidbhaile.

VIOLENCE Foréigean. **To offer/ use v. (to)**, f. a bhagairt/ a imirt (ar).

VIRTUE Suáilce, bua. **By virtue of his office**, de bhua a oifige.

VISIBILITY Infheictheacht, léargas. **Flight/ ground v.**, i. ar eitit/ ar talamh. **Good v.**, dea-í. **Reduced v.**, i. lag.

VISION Radharc, amharc. **Colour v.**, cumas aitheanta dathanna. **Within the range of vision**, ar feadh radhairc. **Beyond vision**, ó amharc, ó radharc. **Field of v.**, raon/ réimse radhairc. **Defective v.**, radharc éalangach.

VISIT Cuairt. **Impending v.**, c. atá i ngar.

VISITING V. officers, oifigigh chuairte.

VISITOR **Authorised v's**, cuairteoirí údaraithe. **Outside v's**, c. ón taobh amuigh.

VISOR Cealtair. **Sun v.**, scáthlán gréine.

VISTA Léargas caolfhada.

VISUAL V. air reconnaissance, aertaiscealaíocht amhairc. V. signalling, amharc-chomharthaíocht.

Vital

VITAL *V. ground*, talamh riachtanach.
VITRIOL *Oil of v.*, ola vitril.
VIVACIOUS Aigeantach.
VOCABULARY *V. of stores*, foclóir stóras.
VOCIFEROUS Ardghlórach.
VOICE *V. control* (*M.G.*), rialú ó bhéal.
Direct v. c., r. díreach ó bh. **Relayed v. c.**, athrialú ó bh. **To be within v. c. of the mortar**, bheith i raon gutha don mhoirtéar. **V. message form**, foirm theachtaireacht bhéil. **V. control methods**, modhanna rialaithe ó bhéal.
VOICEMAIL Glórphost
VOLATILE Luaineach.
VOLLEY Carca.
VOLT Volt.
VOLTAGE Voltas. **V. regulator**, rialtóir voltais.
VOLTAIC *V. cell*, cadhain voltach.
VOLTMETER Voltmhéadar.
VOLUME Toirt. **V. -fire**, toirtlámhach. **V. of fire**, toirt lámhaigh.
VOLUNTARY *V. training*, traenáil shaorálach.

Vulnerable

VOLUNTEER Óglach. **He v'ed for service**, thairg sé é féin le haghaidh seirbhíse. **To v. a statement**, ráiteas a thairiscint.
VOMIT Aiseag, urla, múisc, ag urlacan.
VOTER Vótálaí. **Postal v.**, v. poist.
VOUCHER Cruthúnacht, dearbhán.
Certificate v., c. ar dheimhnithe.
Consolidating v., c. chomhdhlúite.
Issue and receipt v., c. eisiúna agus ghlactha. **Renewal v.**, c. athnuachtana.
Sale v., c. díola. **Supporting v.**, c. tacaíochta. **Transfer v.**, c. aistrithe.
Travel v., dearbhán taistil. **Return t. v.**, d. t. fillte. **To v. stores**, stórais a chur ar chruthúnacht.
VULNERABILITY *The v. of varioius formations*, sobhuailteacht eagar seachas a chéile.
VULNERABLE *V. flank*, cliathán sobhuailte. **V. target**, targaid s. **V. area/point**, líomataiste/ pointe sobhuailte.

W

WAD Ascart, loca, burla. **Felt w.**, ascart feilte. **A w. of wool**, loca olla. **A w. of notes**, burla nótaí.

WADDING Ascart, loca (*alla*).

WAGON Vaigín. **General service w's**, vaigíní seirbhíse ginearálta. **W. line**, vaigín líne, ionad na vaigíní.

WAIST W. -belt, crios coime. **W. -line**, coim.

WAITER Friothálaí, freastalaí. **Mess w's**, friothálaithe bialainne.

WAITING Feitheamh, fanacht, freastal, friotháil. **W. bay**, bá feithimh. **W. detail**, dream feithimh. **W. -room**, feithealann.

WALK The 'cat' / 'ghost' w., siúl an 'chait' / na 'taibhse'. **Tactical w.**, s. oirbheartaíochta.

WALKING W. wounded collecting post, post bailithe na gcréachtach insiúil.

WALKING-OUT W. uniform, éide spaisteoireachta.

WALL Loose-stone/masonry w., balla fuar / moirtéil.

WALLET Tiachóg, vallait.

WAR W. of attrition/ movement, cogadh tnáite / gluaiseachta. **W. -head (rocket)**, pléasc-cheann. **W. establishments**, bunaíochtaí cogaidh. **W. strength**, líon cogaidh.

WARD Isolation/medical/ surgical w., aireagal leithlise / liachta / máinliachta. **W. master**, máistir aireagail.

WARDEN Maor. **Range w.**, raonbhardach.

WARDROBE Vardrús.

WARFARE Cogáíocht. **Chemical/ fluid/ mobile/ static/ trench w.**, c. cheimiciúil / iomlaoideach / ghluaiste / statach / trínse. **Atomic/biological w.**, c. adamhach / bhitheolach. **Guerilla w.**, c. eadarnaíoch. **NBC w.**, c. NBC. **Strategic air w.**, aerchogaíocht straitéiseach.

WARLIKE W. stores, stórais chogaidh.

WARM To w. the bore by firing, An cró a théamh trí lámhach.

WARMHEARTED Teochroíoch.

WARN To w., foláireamh/rabhadh a thabhairt (do).

WARNING W. of attack, rabhadh ionsaí. **W. orders**, orduithe rabhaidh. **Early w.**, rabhadh tráthúil.

WARPED W. fore-end, urstoc craptha.

WARPING W. of the fore-end, crapadh an urstoic.

WARRANT Barántas. **W. officer**, oifigeach barántais. **Railway w.**, barántas iarnróid. **Circumstances w'ing his so doing**, imthosca a thabharfadh leorchúis dó chun sin a dhéanamh.

WASHER Leicneán. **Anti-friction w.**, l. in aghaidh frithchuilte. **Packing nut elevating w's**, leicneáin ardaithe an chnó phacála.

'WASH OUT' Neamhní (*No score*).

WASTE *vb.* Diomaim, diomailt. **Cotton w.**, dramhchadás. **To w. resources**, acmhainn a dhíomailt / a chur amú.

WATCH Stop-w., staduaireadóir.

W. with second hand, uaireadóir le snáthaid soicind. **To leave his appointed w. (naval)**, a shuí faire ceaptha a fhágáil. **W's**, faraí (*ar bord loinge*).

WATER Uisce. **W. point**, pointe u. **Along the line of low w. mark**, fan cothrom díthrá.

WATERCOOLED W. gun, gunna uiscefhuaraithe.

WATERCOOLING W. system, córas uiscefhuaraithe.

WATERCOURSE Sruthchúrsa.

WATERFALL Eas.

WATERPROOF Uiscédhíonach.

WATERSHED Uiscédhroim.

WATERWAY Uiscebhealach.
WATT Vat.
WATTAGE Vatas.
WAVE Tonn. **W-length**, tonnfhad.
Damped w's, tonnta maolaithe. **To w. a flag across face of target**, brat a luascadh anonn is anall trasna éadan targaide.
WAX Céir.
WAXED W. tarpaulins, tarpóil chéaracha.
WAY **Permanent w.** (*rly*), buanbhealach.
Right of w., ceart slí. **On the r. o. w. side of the road**, ar an taobh den bhóthar ar a bhfuil ceart slí. **Under w.**, faoi shiúl. **To give w.** (*bridging*), iomramh, *vb.* iomraim.
WEAPON **Automatic w.**, armán uathoibreach. **Air-cooled w.**, a. aerfhuaraithe. **Gear-controlled w's**, armáin ghléasrialaithe. **Hand-controlled w's**, a. lámhrialaithe. **Infantry accompanying w.**, armán tionlacain coisithe. **High-angle w.**, a. arduillinne. **Low-trajectory w.**, a. rothaig isil. **W. training**, armántraenáil/traenáil armán. **Nominal w.**, armán caighdeánach. **Thermo-nuclear w's**, armnáin theirmea-núicléacha. **W's of mass destruction**, armáin léirscriosta.
WEAR **Fair w. and tear**, gnáthchaitheamh agus gnáthchuiremilt.
WEATHER **W. conditions/ forecast**, staid/ réamhaisnéis aimsire.
WEB Lann, uige, fíochán, gréasán. **W. equipment**, trealamh fíocháin. **W. sling**, iris fíocháin.
WEDGE Ding.
WEEK-END Deireadh seachtaine. **W. duty**, dualgas d. s. **W. leave**, saoire dh. s.
WEIGH-IN **The w.** (*tug of war*), an mheá.
WEIGHT Meáchan. **The gross, tare and net w's**, an mórmheáchan, an táirmheáchan agus an glanmheáchan.

To put w. behind the throw (*G.T.*), meáchan na colainne a chur leis an teilgean.
WEIR Cora.
WELD **To w. men into an efficient fighting platoon**, fir a mhúnlú ina mbuíon troda éifíteachtúil.
WELDER Táthaire.
WELDING Táthú.
WELFARE Leas. **W. officer**, oifigeach leasa. **W. board**, bord leasa. **W. of the troops**, leas na dtrúpaí.
WELL-INFORMED Eolasach, feasach.
WELLINGTONS Buataisí rubair.
WELTERWEIGHT Marcmeáchan. **W. winner/ runner-up**, buaiteoir/ neasach an chomórtais mharcmeáchain.
WEST Iarthar, ag dul siar, ag teacht aniar.
WESTERLY W. variation, diall siar.
WESTERN W. area, líomataíste iartharach. **W. Brigade**, Briogáid an Iarthair.
WET Fliuch.
WHAT Céard.
WHEEL Roth. **Elevating w.**, roth ardaithe. **E. w. bush/ feather/ nut**, braidille/ cleite/ cnó rotha a. **E. w. bush collar**, coiléar braicille r. a. **Balance w.**, r. cothromaíochta. **W. -base**, rothfhad. **Steering w.**, roth stiúrtha. **Traversing w. with handle**, r. trasnála le hanla. **To w.** (*drill*), casadh.
WHEELED W. vehicles, feithiclí rotha/ ar rothaí.
WHEELWRIGHT Saor rothaí.
WHEN Cén uair, cathain.
WHERE Cén áit.
WHICHEVER W. is the earlier date, cibé dáta acu sin is luaithe.
WHISPER Cogar. **Forced w.**, ardchogar.
WHISKEY Fuisce, uisce beatha.
WHISTLE Feadóg.
WHITEBAIT Bánbhaoite.
WHITING Faoitín.
WHIZZ **W. of bullet**, seordán piléir.

Who

WHO Cé hé.
WHOLESOME Folláin.
WHOLLY To be w. dependent (on),
bheith i lánchleithiúnas (ar).
WHY Cén fáth.
WIDE W. shot, urchar iomraill.
WIDESPREAD Forleathan.
WIFE Bean chéile, bean.
WILFUL Ceanndána.
WILL Toil. **Against her w.,** in aghaidh a tola.
WILLING Toilteanach.
WINCH Crann tochraiste, tochardóir.
WINCHMAN Fear crainn tochrais.
WIND Fresh w., gaoth úr. **W'gauge,** tomhas gaoithe. **Head w.,** gaoth chinn/ghann. **Oblique w.,** sceabhghaoth. **Rear w.,** cúlghaoth. **Side w.,** taobhghaoth. **Strong w.,** g. láidir. **Variable w's,** gaotha athraitheacha.
WINDCHARGER Gaothluchtaire.
WINDING Wire w's, ritheáin sreinge. **W. road,** bóthar lúbach.
WINDLASS Unlas. **To w. diagonal wires,** sreanga fiarthrasna a ghlinneáil.
WINDMILL Muileann gaoithe.
WINDMOTOR Mótár gaoithe.
WINDPUMP Taoscaire gaoithe.
WINDSCREEN Gaothscáth. **W. wiper,** cuimilteoir gaothscátha.
WINDWARD **To deflect the mortar to w. of the line of fire,** an moirtéar a chlaonadh chun na gaoithe ar an líne lámhaigh.
WING **W. commander,** ceannasaí sciatháin. **Medical/ surgical w.,** sciathán liachta/ máinliachta. **Infantry Weapons Wing,** Sciatháin na nArmán Coisithe. **Officer Training W.,** Sciathán Traenála na nOifigeach.
WINGED **W. nut,** cnó cluasach.
WINNER Buaiteoir. **W's of the Rifle and Light Machine Gun (combined) Competition,** buaiteoirí an Chomhchomórtais Mhuscaeid agus

Within

Inneallghunna Éadroim.
WINNING **The w. unit,** An t-aonad buaiteach.
WIPE Cuimilt. **To w. out a force,** fórsa a dhísciú. **Windscreen wiper,** cuimilteoir gaothscátha.
WIRE Sreang, *vb.* screangaim.
Barbed w., s. dhealgach. **Barbed w. entanglement,** tranglam de shreanga dealgacha. **Cross w.,** cros-sreang. **Insulated w.,** s. inslithe. **Trip w.,** sreang thuisil. **W. gauze,** uige shreinge. **W. bound resistor,** friotaí sreangthochraiste. **Coiled w.,** s. chornta. **Stranded or braided w.,** s. dhualaithe nó thrilsithe.
WIRED **W. in parallel,** sreangaithe go comhthreomhar.
WIRELESS Raidió **W. instructor/ operator/ plan/ station,** raidiótheagascóir/ raidioibritheoir/ raidiphlean/raideastáisiún. **W. intercept stations,** raideastáisiún tascartha. **W. appointments titles,** teidil cheapacháin raidió. **W. frequency,** raidimhiniciocht. **W. set,** gléas raidió. **W. telegraphy,** raiditheileagrafaíocht.
WIRING Sreangaíocht. **W. drill,** druil ar shreangú.
WISE Críonna.
WITH Le. **W. effect from,** le héifeacht ó.
WITHDRAW **To w. a Commission,** Coimisiún a aistarraingt. **The witness w's,** imíonn an finné.
WITHDRAWAL Aistairingt. **The enemy in w.,** an namhaid ar aistarraingt. **During a w.,** le linn aistarraingthe. **W. of plea of not guilty,** pléadáil neamhchiontach a aistarraingt.
WITHDRAWING **W. troops (combat),** trúpaí aistarraingthe.
WITHHOLD **To w. pay,** pá a choimeád siar.
WITHIN Istigh, laistigh. **W. the**

Witness

meaning of the paragraph, faoi bhrí na mire.

WITNESS W. for the Defence/ Prosecution, finné ar thaobh na Cosanta/ an Inchúisimh. **Hostile w.**, f. naimhdeach. **W. on oath**, f. faoi mhionn. **W. (to)**, f. (le).

WITTY Deisbhéalach.

WOOD Coill, adhmad.

WOODED Coillteach. **W. belt/ region/ area**, crios/ réigiún/ líomataíste coillteach.

WOOD-BOUND W. barrell, bairille docht.

WOODS Mixed w., coilte measctha.

WOOD-TURNER Deileadóir adhmaid.

WOOD-WORKING W. shop, ceardlann adhmadóireachta.

WORD W. of command, focal ordaithe. **Cautionary/ executive w. of command**, f. o. rabhaidh/ feidhmiúcháin.

WORK Defence w's, oibreacha cosanta. **Work-life balance**, Cothrómaíocht oibre is saol.

WORKABLE Inoibrithe, insaothraithe, inchurtha i gerích. **W. timber**, adhmad inoibrithe. **W. land**, talamh insaothraithe. **W. plan**, plean inchurtha i gerích.

WORKING W. maps, léarscáileanna oibre.

WORK-SHEET Bileog oibre.

WORKSHOP Ceardlann. **Base/ repair w.**, c. bhunnáite/ deisiúcháin. **W's administration and procedure**, riarachán agus nós imeachta ceardlann. **W. foreman/ indent**, saoise/ foréileamh ceardlainne. **Furniture repair w.**, ceardlann deisiúcháin troscáin. **W's officer**, oifigeach ceardlann. **Optical w's**, ceardlanna súileadóireachta. **Dental w.**, déadlann. **Mobile w.**, ceardlann soghluaiste.

WORM W. -spindle, péistfhearsaid. **Deflection w. -s.**, péistfhearsaid sraonachta. **D. w. -s. bearing**, tual

Wrong-headed

péistfhearsaid sraonachta. **W'wheel**, péistroth. **W'wheel bracket**, brac péistrotha.

WORN Caite. Part-w. articles, earraí pairtchaite.

WORN-OUT W. parts, pairteanna réchaite.

WOUND Goirim, créachtaim. **Abdominal/ bullet w.**, créacht bhoilg/ philéir. **Chest w.**, uchtchréacht. **Flesh w.**, cneaschréacht. **Gunshot w.**, c. ghránghunna. **Head w.**, c. chinn. **W's involving total permanent disablement**, créachtaíl a fhágann duine buan-mhíchumasaithe. **W's of Jaw/ spine**, c. de ghiall/ de chnámh an droma. **W. pension**, pinsean créachta. **W. stripe**, síog chréachta.

WOUNDED A w. man, fear créachtaithe. **W. in action**, créachtaithe i geomhrac. **Walking w.**, créachtaigh insiúil. **Walking w. collecting post**, post bailithe na gcréachtach insiúil. **Sick and w.** lucht breoite agus créachtaithe.

WOUNDING W. through negligence, créachtú trí fhaillí.

WRECKAGE Raic.

WRENCH junction nut w., rinse cnó ceangail.

WRETCHED Ainnis.

WRIST Rosta. **W. (double-w.) exercise (M.S.)**, freachnamh (freachnamh dúbailte) lámhailt.

WRITE To w. an article off charge, earra a bhaint de mhuirear.

WRITER Scríbhneoir. **Shorthand w.**, luathscríobhaí.

WRITTEN W. permission, cead i scríbhinn. **W. summary of evidence**, coimriú scríofa fianaise.

WRONG Redress of w's, sásamh in éagóracha.

WRONGFUL W. sale of equipment, trealamh a dhíol go héagórach.

WRONG-HEADED Contráilte.

X Y Z

X-Ray X-gha, *pl.* X-ghathanna.

YACHT Luamh.

YARD Slat, clós. **Marshalling y.**, clós cogairse.

YEAR Financial/ training y., bliain airgeadais/ traenála.

YIELD Fuinneamhthoradh (*N.W.*). **To y. a post**, post a ghéilleadh.

YOKE Geoc, cuingir. **Y. stop**, bac geoice.

YOUNG Óg. **Y. entrant**, óg-iontrálaí.

ZEALOUS Díograiseach.

ZERO Nialas. **Z. -hour**, uair nialais. **Z. -line**, líne n. **Compass bearing of z. -l.**, treouillinn chompáis de 1. n. **Z. -mark**, marc n. **Z. -point**, pointe n. **Z. -posts**, cuailí n. **Z. -registration**, clárú n.

With the sights at z., agus na treoracha ag nialas. **To z. rifles**, muscaeid a nialasú. **Ground z.**, pointe nialais, nialas talún. **The group for z.**, an grúpa nialais.

ZEROING Nialasú. **Z. conditions**, coinníollacha nialasaíochta.

ZIGZAG Fiarlán. **In zigzags**, i bhfiarláin.

ZINC Sinc.

ZONE Crioslach. **The beaten z.**, an c. buailte. **The b. z. of shrapnel shell**

burst, An c. b. ó mhaidhm shliogán sreapnail. **Restricted b. z.**, c. b. cúng.

Overlapping beaten z's, crioslaigh bhuaile ag cúngú ar a chéile. **Combat**

/communications/dangerous z., crioslach comhraic/cumarsáide/

danséarach. **Defiladed Z.**, c. fothanta.

The fighting z., c. an troda. **The 50% breadth (length) z. (mortar)**, an c. 50%

ar leithead (fhad). **Z. of dispersion of shells**, c. easraidh na sliogán. **Z. of interior**, c. intíre. **Z. of reconnaissance**,

c. taiscéalaíochta. **Z. of resistance**, c. friotaíochta. **Interdiction z.**, c.

toirmeascach

UNITS & SUB-UNITS

AONAID & FO-AONAID

Defence Forces' Headquarters.**Ceanncheathrú Óglaigh na hÉireann.**

'A' Administration.

Riarachán 'A'.

Administration Section.

An Rannóg Riaracháin.

Civilian Employees Liaison Office.

An Oifig Idirchaidrimh Fostaithe Sibhialtacha.

Combat Intelligence Subsection.

An Fhorannóg um Fhaisnéis Chomhraic.

Combat Support Section.

An Rannóg Tacaíochta Comhraic.

Commissioned Officers Management Office.

An Oifig um Bainistíocht na nOifigeach Coimisiúnta.

Communications & Information Services Corps Section.

Rannóg an Chóir Sheirbhísí Cumarsáide 7 Eolais.

Contracts and Procurement.

Conarthaí agus Soláthar.

Corps of Engineers Section.

Rannóg Cóir na nInnealtóirí.

Current Operations Section.

An Rannóg Oibríochtaí Reatha.

Defence Attaché Liaison Office.

Oifig Liaison na nAttachéanna Cosanta.

Enlisted Personnel Management Office.

An Oifig um Bainistíocht na bPearsanra Liostáilte.

Equality and Freedom of Information Office.

An Oifig um Chomhionannas agus Saoráil Faisnéise.

European Security Subsection.

An Fhorannóg um Shlándáil na hEorpa.

Human Resources' Data Management Office.

An Oifig um Bainistíocht Sonraí Acmhainní Daonna.

Human Resources' Management Section.

An Rannóg um Bainistíocht Acmhainní Daonna.

Human Resources' Policy Planning Office.

An Oifig um Pleanála Beartas Acmhainní Daonna.

Intelligence Section.

An Rannóg Faisnéise.

Legal Services Section.

Rannóg na Seirbhísí Dlí

Logistics Administration.

Riarachán Lóistíochta.

Medical Corps Section.

Rannóg an Chóir Liachta.

Military Career Planning Office.

An Oifig Pleanála um Ghairmeacha Míleata.

APPENDIX I

Military Police Corps Section.	Rannóg Cóir Phóilíní an Airm.
Office of Emergency Planning (Dept of Defence).	An Oifig um Pleanáil Éigeandála (An Roinn Cosanta).
Office of the Chief of Staff.	Oifig an Cheann Foirne.
Office of the Deputy Chief of Staff (Operations).	Oifig an Leas-Cheann Foirne (Oibríochtaí).
Office of the Deputy Chief of Staff (Support).	Oifig an Leas-Cheann Foirne (Tacaíocht).
Operations Section.	An Rannóg Oibríochtaí.
Ordnance Corps Section.	Rannóg an Chóir Ordanáis.
Personnel Support Services.	Seirbhísí Tacaíochta Pearsanra.
Planning (Organisation & Establishment).	Pleanáil (Eagraíocht ⁊ Bunaíocht).
Public Relations Section.	An Rannóg Caidrimh Phoiblí.
Recruitment & Competitions Office.	An Oifig um Earcaíocht agus Chomórtais.
Reserve Force's Section.	Rannóg na nÓglach Cúltaca.
Specialist Recruitment Competitions Office.	An Oifig um Chomórtais Earcaíochta Speisialtóirí.
Strategic Planning Office.	An Oifig Pleanála Straitéisí.
Training Section.	An Rannóg Traenála.
Transport Corps Section.	Rannóg an Chóir Iompair.
Travel and Freight Services Office.	Oifig Seirbhísí Taistil agus Lastais.
Brigades	Briogáidí
1 Air Defence Regiment	An Chéad Reisimint Aerchosanta.
1 Armoured Cavalry Squadron.	An Chéad Scuadrún Marcra Armúrtha.
1 Logistics Support Battalion.	An Chéad Chathlán Tacaíochta Lóistíochta.
1 Southern Brigade Band.	Banna Chéad Bhriogáid an Deiscirt.
2 Field Artillery Regiment.	2ú Reisimint Airtléire Mhachaire.
2 Brigade Military Police Company.	Complacht Póilíní an Airm Dhara (nó 2ú) Briogáid an Oirthir.
2 Field Engineer Company.	2ú Complacht Innealtóirí Machaire
3 Infantry Battalion.	3ú Cathlán Coisithe.
4 Cavalry Squadron.	4ú Scuadrún Marcra.

APPENDIX I

4 Field Communications and Information Services Company.	4ú Complacht Seirbhísí Cumarsáide agus Eolais Mhacaire.
4 Western Brigade Band.	Banna Cheathrú Briogáid an Iarthair.
Camp Staff.	Foireann Champa.
Defence Forces' Catering School.	Scoil Lónadóireachta Óglaigh na hÉireann.
Headquarters, 1 Southern Brigade	Ceanncheathrú Chéad Bhriogáid an Deiscirt
Headquarters, 2 Eastern Brigade	Ceanncheathrú Dhara Briogáid an Oirthir
Headquarters, 4 Western Brigade	Ceanncheathrú Cheathrú Briogáid an Iarthair
Intelligence Staff.	Foireann Faisnéise.
Logistics Staff.	Foireann Lóistíochta.
Medical Company.	Complacht Liachta.
Office of the General Officer Commanding the Brigade.	Oifig an Ghinearáloifigigh i gCeannas na Briogáide.
Operations & Training Staff.	Foireann Oibríochtaí ⁊ Traenála.
Ordnance Company.	Complacht Ordanáis.
Personnel Staff.	Foireann Phearsanra.
Training Centre 4 Western Brigade.	Airmheán Traenála Cheathrú (4ú) Briogáid an Iarthair.
Transport Company.	Complacht Iompair.
University Student Administrative Complement (USAC).	Díorma Riaracháin na Mac Léinn Ollscoile (DRMO).
Defence Forces' Training Centre.	Airmheán Traenála Óglaigh na hÉireann.
Army Ranger Wing.	Sciathán Fiannógláigh an Airm.
Artillery School.	An Scoil Airtléire.
Base Medical Stores.	Stórais Bhunáit Liachta.
Cadet School.	Scoil na nDaltaí.
Cavalry School.	An Scoil Marcra.
Combat Service Support College	An Coláiste Tacaíochta Seirbhíse Comhraic
Combat Support College	An Coláiste Tacaíochta Comhraic
Command and Staff School.	An Scoil Cheannais agus Foirne.
Communications and Information Services School.	An Scoil Seirbhísí Cumarsáide agus Eolais.

APPENDIX I

Defence Forces' Library and Educational Research Centre.	Labharlann agus Airmheán Taighde Oideachais Óglaigh an hÉireann.
Defence Forces' Logistic Base.	Bunáit Lóistíochta Óglaigh na hÉireann.
Defence Forces' Physical Culture School.	An Scoil Chorpfhreacair Óglaigh na hÉireann.
Defence Forces' Training Centre (DFTC) Band.	Banna Airmheáin Traenála Óglaigh na hÉireann (ATÓÉ).
Defence Forces' Training Centre Military Police Company	Complacht Póilíní an Airm Airmheán Traenála Óglaigh na hÉireann
Fire Service DFTC.	Seirbhís Doiteáin ATÓÉ.
Headquarters, Defence Forces Training Centre	Ceanncheathrú, Airmheán Traenála Óglaigh na hÉireann
Infantry School.	An Scoil Coisithe.
Infantry School Headquarters.	Ceanncheathrú na Scoile Coisithe.
Infantry Weapons Wing.	Sciathán na nArmán Coisithe.
Logistics Base, Curragh	Bunáit Lóistíochta An Churraigh.
Logistics Base Hospital	An tOspidéal Bunáit Lóistíochta.
Medical School.	An Scoil Liachta.
Military Administration School.	An Scoil Riaracháin Mhíleata.
Military Medical Facility.	An tSaoráid Liachta Mhíleata.
Military Police School.	Scoil Póilíní an Airm.
NCO Training Wing.	Sciathán Traenála na nONC.
Office of the Commandant Military College.	Oifig Cheannfort an Choláiste Mhíleata.
Officer Training Wing.	Sciathán Traenála na nOifigeach.
Ordnance School.	An Scoil Ordanáis.
Supply and Services Unit, Defence Forces Training Centre	An tAonad Soláthair agus Seirbhísí Airmheán Traenála Óglaigh na hÉireann
The Military College	An Coláiste Míleata
The School of Military Engineering.	An Scoil Innealtóireachta Míleata.
Transport and Vehicle Maintenance School.	An Scoil Iompair agus Cothabhála Feithicilí.
United Nations Training School Ireland.	Scoil Traenála na Náisiúin Aontaithe in Éirinn.

APPENDIX I

Special Establishments.

Defence Forces' School of Music.
DFHQ Communications and Information.
Services Company.
Gormanston Camp Company.
McKee Barracks Company.
Number One Band.
Number One Security Company.
The Equitation School.

Air Corps

Air Corps College.
Air College Headquarters.
Air Corps Headquarters.
Airfield Services Flight.
Communications and Information
Services Squadron.
Communications Flight.
Flight Safety Staff.
Flying Training School.
Garda Air Support Unit.
Ground School Facility.
Health and Safety.
Information Technology Flight.
Military Airworthiness Authority.
Military Police Section.
Military Training School.
NCOs' Dining Facility.
No 1 Operations Wing.
No 4 Support Wing.
Operations Staff.
Quality Assurance Section.

Bunaíochtaí Speisialta.

Scoil Cheoil Óglaigh na hÉireann.
Complacht Seirbhísí Chumarsaide agus
Eolais, Ceanncheathrú Óglaigh na hÉireann
Complact Campa Bhaile Mhic Ghormáin.
Complact Dhún Mhic Aoidh.
Banna Uimhir a hAon.
Complact Díonachta Uimhir a hAon.
An Scoil Eachaíochta.
An tAerchór
Coláiste an Aerchóir.
Ceanncheathrú an Aercholáiste.
Ceanncheathrú an Aerchóir.
An Eitleog um Sheirbhísí Aerpháirce.
An Scuadrún Seirbhísí Cumarsáide agus
Eolais.
An Eitleog Cumarsáide.
Foireann Sábháilteachta Eitiltí.
An Scoil Traenála Eitilte.
Aonad Aerthacaíochta don Gharda Síochána.
Saoráid na Scoile Talún.
Sláinte agus Sábháilteacht.
An Eitleog um Eolas Teicneolaíochta.
An tÚdarás Míleata um Aerfhiúntas.
Rannóg Póilíní an Airm.
An Scoil Traenála Míleata.
Proinnteach na nONC.
Sciathán Oibríochtaí Uimhir a hAon.
Sciathán Tacaíochta Uimhir a Ceathair.
Foireann Oibríochtaí.
An Rannóg um Dhearbhú Cáilíochta.

APPENDIX I

Support Staff.	Foireann Tacaíochta.
Technical Services Flight.	An Eitleog um Sheirbhísí Teicniúla.
Technical Training School.	An Scoil Traenála Teicniúla.
Wing HQ.	Ceanncheathrú an Sciatháin.
101 Squadron.	101ú Scuadrún.
Naval Service	An tSeirbhís Chabhlaigh
Accommodation Section.	An Rannóg Cóiríochta.
Boat Transport Section.	An Rannóg Iompar ar Bháid.
Central Supply Section.	An Phríomhrannóg Soláthair.
Coast Patrol Vessel Squadron.	Scuadrún Árthach Patróil ar Uisce Cósta.
College Headquarters.	Ceanncheathrú an Choláiste.
Communications Centre.	An tAirmheán Cumarsáide.
Communications and Information Services Section.	An Rannóg Seirbhísí Cumarsáide agus Eolais.
Communications Technical Section.	An Rannóg Theicniúil Cumarsáide.
Damage Control and Fire-fighting Section.	An Rannóg um Rialú Damáiste agus Chomhrac Dóiteáin.
Diving Section.	An Rannóg Tumadóireachta.
Dockyard Stores.	Stóras Longlainne.
Electrical/ Electronic Section.	An Rannóg Leictreachais/ Leictreonaice.
Electrical Stores.	Stóras Earraí Leictreachais.
Electrical Workshop.	An Cheardlann Leictreachais.
Fishery Monitoring Centre.	An tAirmheán Monatóireachta Iascaigh.
Fleet Support Group.	An Grúpa Tacaíochta Cabhlaigh.
Flotilla.	Cabhlachán.
Flotilla Relief Pool.	Díorma Uainíochta an Chabhlacháin.
General Duties Section.	An Rannóg Dualgas Ginearálta.
Gunnery Section.	An Rannóg Gunnadóireachta.
Headquarters Section.	An Rannóg Ceanncheathrún.
Health and Safety Section.	An Rannóg Sábháilteachta agus Sláinte.
Helicopter Patrol Vessel Squadron.	Scuadrún Árthach Patróil Héileacaptair.

APPENDIX I

Human Resources Management Section.	An Rannóg um Bainistíocht Acmhainní Daonna.
Intelligence Section.	An Rannóg Faisnéise.
Long Patrol Vessel Squadron.	Scuadrún Áarthach Patróil Fhada.
Legal Section.	An Rannóg Dlí.
Library	An Leabharlann.
Line Training School.	An Scoil Traenála Ginearálta.
Logistics Headquarters.	An Cheanncheathrú Lóistíochta.
Logistics Unit.	An tAonad Lóistíochta.
Maintenance Engineer Section	Rannóg na nInnealtóirí Cothabhála.
Maintenance Management, Planning & Inspection Section.	An Rannóg um Bainistíocht Cothabháile, Pleanála agus Cigireachta.
Maintenance Section.	An Rannóg Cothabhála.
Manpower, Recruitment and Planning.	Acmhainní Daonna, Earcaíocht agus Pleanáil.
Masthouse Workshop	Ceardlann na gCrann Seoil.
Mechanical Engineering and Naval Dockyard.	Innealtóireacht Mheicniúil agus an Longlann Chabhlaigh.
Mechanical Engineering and Naval Dockyard Unit.	An tAonad Innealtóireachta Meicniúla agus na Longlainne Cabhlaigh.
Mechanical Engineering Section.	An Rannóg Innealtóireachta Meicniúla.
Medical Services.	Seirbhísí Liachta.
Naval Computer Centre.	Airmheán Ríomhairí na Seirbhíse Cabhlaigh.
Naval Dockyard.	An Longlann Chabhlaigh.
Naval Operations Centre	An tAirmheán Oibríochtaí Cabhlaigh.
Naval Ordnance Electrical Department.	Roinn Leictreachais Rannóg an Ordanáis Chabhlaigh.
Naval Ordnance Section.	Rannóg an Ordanáis Chabhlaigh.
Naval Service College.	Coláiste na Seirbhíse Cabhlaigh.
Naval Service Headquarters.	Ceanncheathrú na Seirbhíse Cabhlaigh.
Naval Service Military Police Section.	Rannóg Póilíní Airm na Seirbhíse Cabhlaigh.
Naval Service Operations Command.	Ceannasaíocht Oibríochtaí na Seirbhíse Cabhlaigh.

APPENDIX I

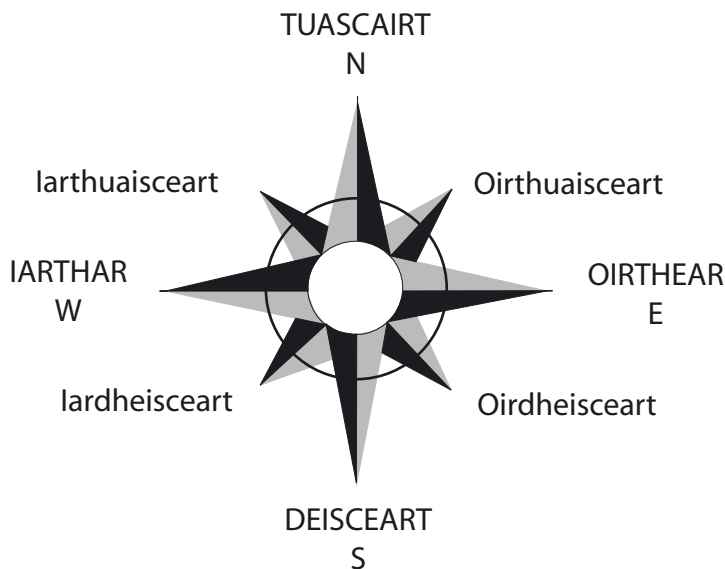
Naval Service Support Command.	Ceannasaíocht Tacaíochta na Seirbhíse Cabhlaigh.
Naval Technical Stores.	Stórais Theicniúla na Seirbhíse Chabhlaigh.
Navigation Section.	An Rannóg Loingseoireachta.
Navigations, Fleet Operations, Anti Submarine Warfare Trg.	Traenáil Loingseoireachta, Oibríochtaí Cabhlaigh, agus Cogaíocht Frithfhomhuireáin
Officer Training School.	Scoil Traenála na nOifigeach.
Off-shore Patrol Vessel Squadron.	Scuadrún Árthach Patróil amach ón gCósta.
Operations and Seamanship.	Oibríochtaí agus Mairnéalacht.
Operations Command Headquarters.	Ceanncheathrú Ceannasaíocht Oibríochtaí.
Operations Security Section.	An Rannóg Díonachta Oibríochtaí.
Planning and Policy Section.	An Rannóg um Pleanáil agus Beartas.
Plant and Machinery Section.	An Rannóg um Gléasra agus Innealra.
Recruit and NCO Training.	Traenáil ONC agus Earcach.
Riggers' Workshop.	Ceardlann na Rigeálaithe.
Road Transport Section.	An Rannóg Iompair ar Bhóithre.
Ships Office.	Oifig na Loinge.
Shore Operations.	Oibríochtaí Cladaigh.
Support Headquarters.	Ceanncheathrú Tacaíochta.
Support Section.	An Rannóg Tacaíochta.
Technical Training School.	An Scoil Traenála Teicniúla.
Weapons Electrical Unit.	An tAonad Leictreachais le haghaidh Armán.
Weapons Workshop.	An Cheardlann Armán.
The Corps	Na Cóir
Artillery Corps.	An Cór Airtléire.
Cavalry Corps.	An Cór Marcra.
Corps of Engineers.	An Cór Innealtóirí.
Communications and Information Services Corps.	An Cór Sheirbhísí Cumarsáide agus Eolais.
Medical Corps.	An Cór Liachta.
Military Police Corps.	Cór Póilíní an Airm.

APPENDIX I

Ordnance Corps.	Cór Ordanáis an Airm.
Transport Corps.	An Cór Iompair.
The Reserve Defence Force.	Na hÓglaigh Chúltaca.
Army Reserve.	Cúltaca an Airm.
Cork Company.	Complacht Chorcaí.
Dublin Company.	Complacht Bhaile Átha Cliath.
Eastern Reserve Group.	Grúpa Cúltaca an Oirthir.
Naval Service Reserve.	Cúltaca na Seirbhíse Cabhlaigh.
Reserve Defence Force Training Authority	Údarás Traenála na nÓglach Cúltaca
6 Eastern Reserve Brigade.	6ú Briogáid Chúltaca an Oirthir.
31 Reserve Cavalry Squadron.	31ú Scuadrún Cúltaca Marcra.
31 Reserve Logistics Battalion.	31ú Cathlán Cúltaca Lóistíochta.
54 Reserve Communications and Information Services Coy.	54ú Complacht Cúltaca Seirbhísí Cumarsáide agus Eolais.
54 Reserve Military Police Company	54ú Complacht Cúltaca Póilíní Airm.
58 Reserve Infantry Battalion	58ú Cathlán Cúltaca Coisithe.
62 Reserve Engineer Company.	62ú Complacht Cúltaca Innealtóirí.
62 Reserve Field Artillery Regiment.	62ú Reisimint Chúltaca Airtléire Mhachaire

COMPASS POINTS

AIRDE AN CHOMPÁIS

Ag dul ó thuaidh (going north)

Ag dul siar (going west)

Ag dul soir (going east)

Ag dul ó dheas (going south)

Ag dul siar ó thuaidh (going NW)

Ag dul siar ó dheas (going SW)

N. by east., ó thuaidh lámh soir

N. by west, ó thuaidh lámh siar.

NE by E., soir ó thuaidh lámh soir

NW by W., siar ó thuaidh lámh siar

SSE., ó dheas soir ó dheas

SSW., ó dheas siar ó dheas

SE. by S., soir ó dheas lámh ó dheas

SW. by S., siar ó dheas lámh ó dheas

ESE., soir soir ó dheas

ENE., soir soir ó thuaidh

WSW., siar siar ó dheas

WNW., siar siar ó thuaidh

Ag teacht aduaidh (coming from the north)

Ag teacht aniar (coming from the west)

Ag teacht anoir (coming from the east)

Ag teacht aneas (coming from the south)

Ag teacht aniar aduaidh (coming from the NW)

Ag teacht aniar aneas (coming from SW)

NNE., ó thuaidh soir ó thuaidh

NNW., ó thuaidh siar ó thuaidh

NE by N., soir ó thuaidh lámh ó thuaidh.

S. by East, ó dheas lámh soir

S. by West, ó dheas lámh siar

SE. by E., soir ó dheas lámh soir

SW. by W., siar ó dheas lámh siar

E. by south, soir lámh ó dheas

E. by north, soir lámh ó thuaidh

W. by S., siar lámh ó dheas

W. by N., siar lámh ó thuaidh

MILITARY LOCATIONS

Aiken Barracks
 Ballymullen Barracks
 Casement Aerodrome
 Castlebar Barracks
 Cathal Brugha Barracks
 Ceannt Barracks
 Clarke Barracks
 Collins Barracks
 Columb Barracks
 Connolly Barracks
 Coolmoney Camp
 Custume Barracks
 Dún Uí Mhaoilíosa
 Finner Camp
 Gormanston Camp
 Haulbowline
 Kickham Barracks
 Kilworth Camp
 McCann Barracks
 MacDermott Barracks
 MacDonagh Barracks
 McKee Barracks
 Military Barracks Monaghan
 O'Neill Barracks
 Pearse Barracks
 Plunkett Barracks
 Sarsfield Barracks
 Stephens Barracks

**EX MILITARY
LOCATIONS**

Beggars Bush Barracks
 Clancy Barracks
 Collins Bks (Dublin)
 Devoy Barracks
 Fermoy Aerodrome
 Griffith Barracks
 McGee Barracks

LÁITHREÁIN MHÍLEATA

Dún Mhic Aogáin
 Dún Bhaile an Mhuilinn
 Aeradróm Mhic Easmuinn
 Dún Chaisleán an Bharraigh
 Dún Chathail Bhrugha
 Dún Cheannt
 Dún Uí Chléirigh
 Dún Uí Choileáin
 Dún Mhic Coluim
 Dún Uí Chonghaile
 Campa Chuíl Mhuine
 Dún Chostúim
 Dún Uí Mhaoilíosa
 Campa Fionnabhair
 Campa Bhaile Mhic Ghormáin
 Inis Sionnach
 Dún Chiceam
 Campa Uí Loinsigh
 Dún Mhic Cana
 Dún Mhic Dhiarmada
 Dún Mhic Dhonnchadha
 Dún Mhic Aoidh
 Dún Míleata Mhuineacháin
 Dún Uí Néill
 Dún an Phiarsaigh
 Dún Phluincéid
 Dún an tSáirséalaigh
 Dún MhicStiofáin

**IAR-LÁITHREÁIN
MHÍLEATA**

Dún Sceach an Bhacaigh
 Dún Mhic Fhlannchaidh
 Dún Uí Choileáin
 Dún Uí Dhubhuí
 Campa Mhic Gearailt
 Dún Uí Ghríofa
 Dún Mhic Aoidh

COUNTIES

CONTAETHA

Antrim	Aontroim	Contae Aontroma
Armagh	Ard Mhacha	Contae Ard Mhacha
Cavan	An Cabhán	Contae an Chabháin
Carlow	Ceatharlach	Contae Cheatharlach
Clare	An Clár	Contae an Chláir
Cork	Corcaigh	Contae Chorcaí
Derry	Doire	Contae Dhoire
Donegal	Dún na nGall	Contae Dhún na nGall
Down	An Dún	Contae an Dúin
Dublin	Baile Átha Cliath	Contae Bhaile Átha Cliath
Fermanagh	Fir Mhanach	Contae Fhear Manach
Fingal	Fine Gall	Contae Fhine Gall
Galway	Gaillimh	Contae na Gaillimhe
Kerry	Ciarraí	Contae Chiarraí
Kildare	Cill Dara	Contae Chill Dara
Kilkenny	Cill Chainnigh	Contae Chill Chainnigh
Laois	Laois	Contae Laoise
Leitrim	Liatroim	Contae Liatroma
Limerick	Luimneach	Contae Luimnigh
Longford	An Longfort	Contae an Longfoirt
Louth	Lú	Contae Lú
Mayo	Maigh Eo	Contae Mhaigh Eo
Meath	An Mhí	Contae na Mí
Monaghan	Muineachán	Contae Mhuineacháin
Offaly	Uíbh Fhailí	Contae Uíbh Fhailí
Roscommon	Ros Comáin	Contae Ros Comáin
Sligo	Sligeach	Contae Shligigh
Tipperary	Tiobraid Árann	Contae Thiobraid Árann
Tyrone	Tír Eoghain	Contae Thír Eoghain
Waterford	Port Láirge	Contae Phort Láirge
Westmeath	An Iarmhí	Contae na hIarmhí
Wexford	Loch Garman	Contae Loch Garman
Wicklow	Cill Mhantáin	Contae Chill Mhantáin

AN FÉILIRE   THE CALENDAR

Laethanta na Seachtaine

an Luan	Monday	Dé Luain
an Mháirt	Tuesday	Dé Máirt
an Chéadaoin	Wednesday	Dé Céadaoin
an Déardaoin	Thursday	Déardaoin
an Aoine	Friday	Dé hAoine
an Satharn	Saturday	Dé Sathairn
an Domhnach	Sunday	Dé Domhnaigh

Míonna na Bliana

Eanáir	January	mí Eanáir
Feabhra	February	mí Feabhra
Márta	March	mí an Mhárta
Aibreán	April	mí Aibreáin
Bealtaine	May	mí na Bealtaine
Meitheamh	June	mí an Mheithimh
Iúil	July	mí Iúil
Lúnasa	August	mí Lúnasa
Meán Fómhair	September	mí Mheán Fómhair
Deireadh Fómhair	October	mí Dheireadh Fómhair
Samhain	November	mí na Samhna
Nollaig	December	mí na Nollag

TEIDIL CHÉIMEANNA - RANK TITLES

Céim	Giorrúchán	Rank
Leifteanantghinearál	Lt Gin	Lieutenant general
Maorghinearál	Maor Gin	Major general
Briogáidireghinearál	Br Gin	Brigadier general
Cornal	Cor	Colonel
Leifteanantchornal	Lt Cor	Lieutenant colonel
Ceannfort	Cft	Commandant
Captaen	Capt	Captain
Leifteanant	Lt	Lieutenant
Dara leifteanant	2/Lt	Second lieutenant
Maorsháirsint	MS	Sergeant major
Ceathrúsháirsint cathláin	CSC	Battalion quartermaster sergeant
Sáirsint complachta	Sáir Comp	Company sergeant
Sáirsint eitleoige	Sáir Eit	Flight sergeant
Ceathrúsháirsint complachta	CC	Company quartermaster sergeant
Ceathrúsháirsint eitleoige	C Eit	Flight quartermaster sergeant
Sáirsint	Sáir	Sergeant
Ceannaire	Cre	Corporal
Saighdiúir singil	SS	Private
Eitleoir / Baneitleoir	Eit/Ban Eit	Airman / Airwoman
Printíseach	Prt	Apprentice
Dalta	Dal	Cadet
Ceannasóir	C sóir	Commodore
Ceannasaí	C saí	Commander
Leifteanantcheannsaí	Lt Ceann	Lieutenant commander
Foleifteanant	Fo Lt	Sub lieutenant
Meirgire	Meir	Ensign
Oifigeach barántais	OB	Warrant officer

APPENDIX VI

Céim	Giorrúchán	Rank
Ard-mhionoifigeach sinsearach	A/MO Sin	Senior chief petty officer
Ard-mhionoifigeach	A/MO	Chief petty officer
Mionoifigeach	MO	Petty officer
Mairnéalach ceannais	MC	Leading seaman
Mairnéalach Inniúil	MI	Able seaman
Gnáthmharnéalach	GM	Ordinary seaman
Ardséiplíneach	A/Séip	Head chaplain
Séiplíneach	Séip	Chaplain
Mátrún		Matron
Mátrún cúnta	Matrún C	Assistant matron
Banaltra foirne	B Foirne	Staff sister
Raideaghrafaí		Radiographer

GEOGRAPHICAL LOCATIONS

A

Abkhasia. An Abcáis *f2*.
Adzhar. Adsáir *f4*.
Afghanistan. An Afganastáin *f2*.
Alaska. Alasca *m4*
Albania. An Albáin *f2*.
Alexandra. Cathair *f*. Alastair.
Algeria. An Ailgéir *f2*.
Algiers. Cathair *f*. na hAilgéire.
Alps. Na hAlpa *pl*.
Amazon. An Amasóin *f2*.
America. Meiriceá *m4*.
Amsterdam. Amstardam *m4*.
Andes. Na hAindéis *pl*.
Andorra. Andóra *m4*.
Angola. Angóla *m4*.
Antartic. An tAntartach *m1*.
Antartica. An Antartaice *f4*.
Antartic Ocean. An tAigéan *m1*.
 Antartach.
Antilles. Na hAintillí *pl.*, Oileán Aintillí.
Antwerp. Antuairp *f4*.
Appenines. Na hAipiníní *pl*.
Arabia. An Araib *f2*.
Arabian Gulf. Murascaill *f2*. na hAraibe.
Aran Islands. Oileáin *pl*. Árann.
Arctic Ocean. An tAigéan *m*. Artach.
Argentina. An Airgintín *f2*.
Arklow. An tInbhear *m1*. Mór.
Armenia. An Airméin *f2*.
Ascension Island. Oileán *m1*. na
 Deascabhála.
Asia. An Áise *f4*.
Athens. An Aithin, Cathair *f*. na hAithne.
Athlone. Baile Átha Luain.
Athy. Baile Átha Í.
Atlantic Ocean. An tAigéan *m*. Atlantach.
Australia. An Astráil *f2*.
Austria. An Ostair *f2*.
Azerbaijan. An Asarbaiseáin *f2*.
Azores. Na hAsóir *pl*.

LÁITREÁIN GHEOGRAFACHA

B

Bahamas. Na Bahámaí *pl*.
Bahrein. Bairéin *f4*.
Baldonnell. Baile *m*. Dhónaill.
Balearic Islands. Na hOileáin
 Bhailéaracha *pl*.
Balkans. Na Balcáin *pl*.
Ballina. Béal an Átha.
Ballinasloe. Béal Átha na Sluaighe.
Baltic Sea. Muir *f*. Bhailt.
Bandon. Droichead *m1*. na Bandon.
Bangladesh. An Bhanglaidéis *f2*.
Barbados. Barbados *m4*.
Bashkir. An Bhaiscír *f2*.
Bay of Biscay. Bá *f*. na Bioscaine.
Bere Island. Oileán *m*. Bhéarra.
Beijing. Beijing.
Belarus. An Bhealrúis *f2*.
Belfast. Béal *m*. Feirste.
Belfast Lough. Loch *m*. Lao.
Belgium. An Bheilg *f2*.
Belgrade. Béalgrád *m4*.
Belize. An Bheilís *f2*.
Bengal. Beangál *m1*.
Benin. Beinin *f4*.
Berlin. Beirlín *f4*.
Bermuda. Beirmiúda *m4*.
Berne. Beirn *f4*.
Bethlehem. An Bheithil *f2*.
Bhutan. An Bhútáin *f2*.
Birr. Biorra.
Black Sea. An Mhuir *f*. Dhubh.
Bolivia. An Bholai *f2*.
Borneo. Boirneo *m4*.
Bosnia. An Bhosnia *f4*.
Bosnia/Herzegovina. Bosnia/
 Heirseagaivéin.
Boston. Bostún *m1*.
Botswana. An Bhotsuaín *f2*.
Boyle. Mainistir *f*. na Buille.
Bray. Bré
Brazil. An Bhrasaíl *f2*.

Bristol. Briostó *m4*.
Britain. An Bhreatain *f2*.
Brittany. An Bhriotáin *f2*.
Brussels. An Bhruiséil *f2*.
Bucharest. Búcairist *f4*.
Budapest. Búdaipeist *f4*.
Bulgaria. An Bhulgáir *f2*.
Buncrana. Bun Cranncha.
Bundoran. Bun Dobhráin.
Burkina Faso. Buircíne Fasó.
Burma. Burma *m4*.
Burundi. An Bhurúin *f2*.
Buryat. An Bhuiriáit *f2*.
Byzantium. An Bhiosáint *f2*.

C
Cairo. Caireo *m4*.
Cashel. Caiseal *m1*.
Castlebar. Caisleán an Bharraigh.
Calcutta. Calcúta *m4*.
Cameroon. Camarún *m4*.
Canada. Ceanada *m4*.
Canary Islands. Na hOileáin *pl*.
 Chanáracha.
Cardiff. Caerdydd.
Carribbean Sea. Muir *f*. Chairib.
Caspian Sea. Muir *f*. Chaisp.
Castlebar. Caisleán *m1*. an Bharraigh.
Catalonia. An Chatalóin *f2*.
Celtic Sea. An Mhuir *f*. Cheilteach.
Central African Republic. Poblacht *f*. na
 hAfraice Láir.
Chad. Sead *m4*.
Channel Islands. Oileáin *pl*. Mhuir
 nIocht.
Chechen Ingush. An tSisin-Iongúis *f2*.
Chile. An tSile *f4*.
China. An tSín *f2*.
Chuvash. An tSuvais *f2*.
Cobh. An Cóbh.
Colombia. An Cholóim *f2*.
Comoro Islands. Oileáin *pl*. Chomóra.
Congo. An Congó *m4*.
Copenhagen. Cóbhanhávan *m4*
Cork. Corcaigh *f*.

Cornwall. Corn *m1*. na Breataine.
Corsica. An Chorsaic *f2*.
Costa Rica. Cósta *m4*. Ríce.
Crete. An Chréit *f2*.
Croatia. An Chróit *f2*.
Cuba. Cúba *m4*.
Cyprus. An Chipir *f2*.
Czech Republic. Poblacht na Seice.

D

Dagestan. An Dagastáin *f2*.
Damascus. An Damaisc *f2*.
Danube. An Danóib *f2*.
Dead Sea. An Mhuir *f*. Mharbh.
Delhi. Deilí *f4*.
Denmark. An Danmhairg *f2*.
Derry. Doire *m4*.
Dominican Republic. An Phoblacht *f*.
 Dhoiminiceach.
Dublin. Baile Átha Cliath.
Dundalk. Dún *m*. Dealgan.
Dungarvan. Dún Garbhán.

E

East Indies. Na hIndiacha *pl*. Thoir.
East Timor. An Tiomor *m1*. Thiar.
Ecuador. Eacuadór *m4*.
Edinburgh. Dún *m*. Éideann.
Egypt. An Éigipt *f2*.
El Salvador. An tSalvadóir *f2*.
England. Sasana *m4*.
English Channel. Muir *f*. nIocht.
Ennis. Inis *f2*.
Enniscorthy. Inis Córthaidh.
Equatorial Guinea. An Ghuine *f*.
 Mheánchriosach.
Eritrea. An Eiritré .
Estonia. An Eastóin *f2*.
Ethiopia. An Aetóip *f2*.
Europe. An Eoraip *f2*.

F

Falkland Islands. Oileáin *pl*. Fháclainne.
Faroe Islands. Oileáin *pl*. Fharó.
Fermoy. Mainistir *f*. Fhear Maí.

Fiji Islands. Oileáin *pl.* Fhidsí.
Finland. An Fhionlainn *f2.*
Florence. Flórans.
France. An Fhrainc *f2.*

G

Gabon. An Ghabúin *f2.*
Galway. Gaillimh *f2.*
Gambia. An Ghaimbia *f4.*
Ganges. An Ghainséis *f2.*
Gaul. An Ghaill *f2.*
Geneva. An Ghinéiv *f2.*
Genoa. Genova.
Georgia. An tSeoirsia *f4.*
Germany. An Ghearmáin *f2.*
Ghana. Gána *m4.*
Gibraltar. Giobráltar *m4.*
Glasgow. Glaschú *m4.*
Great Britain. An Bhreatain *f2* Mhór.
Greece. An Ghréig *f2.*
Greenland. An Ghraonlainn *f2.*
Guadeloupe. Guadalúip *f4.*
Guam. Guam *m4.*
Guatemala. Guatamala *m4.*
Guernsey. Geansaí *f4.*
Guinea. An Ghuine *f4.*
Guinea Bissau. Guine Bhissau.
Gulf of Mexico. Murascaill *f.* Mheicsiceo.
Guyana. An Ghuáin *f2.*

H

Hague, The. An Háig *f2.*
Haití. Háití *m4.*
Haulbowline Inis *f.* Sionnach.
Hawaii. Havái *m4.*
Hebrides. Inse *f.* Ghall.
Helsinki. Heilsinci *f4.*
Himalayas. Na Himiléithe *pl.*
Holland. An Ollainn *f2.*
Holy Land. An Tír *f.* Bheannaithe; an Talamh *m.* Naofa.
Honduras. Hondúras *m4.*
Hong Kong. Hong Cong.
Hungary. An Ungáir *f2.*

I

Iberia. An Ibéir *f2.*
Iceland. An Íoslainn *f2.*
India. An India *f4.*
Indian Ocean. An tAigéan *m.* Indiach.
Indonesia. An Indinéis *f2.*
Iran. An Iaráin *f2.*
Iraq. An Iaráic *f2.*
Ireland. Éire *f.*
Irish Sea. Muir *f.* Éireann; Muir Meann.
Isle of Man. Manainn *f.*, Oileán *m1.*
Mhanann.
Isle of Wight. Inis *f.* Iocht.
Israel. Iosrael *f4.*
Istanbul. Iostanbúl *m4.*
Italy. An Iodáil *f2.*
Ivory Coast. An Cósta *m4* Eabhair.

J

Jamaica. Iamáice *f4.*
Japan. An tSeapáin *f2.*
Java. Iáva *m4.*
Jersey. Geirsí *f4.*
Jerusalem. Iarúsailéim *f4.*
Jordan. An Iordáin *f2.*

K

Kabardino-Balkar. An Chabairdín-Balcair *f2.*
Kalmyk. An Chailmic *f2.*
Kara-Kalpak. An Chara-Calpáic *f2.*
Karelia. An Chairéil *f2.*
Kashmir. An Chaismír *f2.*
Kazakistan. An Chasacstáin *f2.*
Kells. Ceanannas *m1.*
Kenya. An Chéinia *f4.*
Killarney. Cill Airne.
Kilrush. Cill Rois.
Kilworth. Chill *f.* Uird.
Kinsale. Cionn tSáile.
Knocknamunnion. Cnoc na mBuinneán.
Komi. Coimí *m4.*
Korea. An Choiré *f4.*
Kosovo. An Chosaiv *f4.*
Kuwait. Cuáit *f4.*

L

Labrador. Labrador *m4*.
Laos. Laos *m4*.
Latvia. An Laitvia *f4*.
Lebanon. An Liobáin *f2*.
Lagan. Abhainn *f*. an Lagáin.
Latin America. Meiriceá *m*. Laidineach.
Lebanon. An Liobáin *f2*.
Lee. An Laoi *f4*.
Leeward Islands. Oileáin *m*. na Fothana.
Lesotho. Leosóta *m4*.
Letterkenny. Leitir *f*. Ceanainn.
Lewis Isle of. Leódhas *m4*.
Liberia. An Libéir *f2*.
Libya. An Libia *f4*.
Liechtenstein. Lichintstéin *f4*.
Liffey. An Life *f4*.
Limerick. Luimneach *m1*.
Lisbon. Liospóin *f2*.
Lithuania. An Liotuáin *f2*.
Liverpool. Learpholl *m1*.
London. Londain *f*. *g*. London.
Lough Derg. Loch *m*. Dearg.
Lough Erne. Loch *m*. Éirne.
Lough Neagh. Loch *m*. nEathach.
Louvain. Lováin *f4*.
Luxembourg. Lucsamburg *m4*.

M

Macedonia. An Mhacadóin *f2*.
Macroom. Maigh Chromtha.
Madagascar. Madagascar *m4*.
Madeira. Maidéara *m4*.
Madrid. Maidrid *f4*.
Majorca. Mallarca *m4*.
Malagasy Republic. An Phoblacht *f3*
 Mhalagásach.
Malawi. An Mhaláiv *f2*.
Malaysia. An Mhalaesia *f4*.
Maldiv Islands. Oileáin *pl*. Mhaildive.
Mali. Maili *f4*.
Mallow. Mala.
Malta. Málta *m4*.
Manchester. Manchain *f4*.
Manila. Mainile *f4*.

Mari. Mairí *m4*.
Mauritania. An Mháratáin *f2*.
Mauritius. Oileán *m*. Mhuiris.
Mecca. Meice *f4*.
Mediterranean Sea. An Mheánmhuir *f3*.
Mexico. Meicisceo *m4*.
Minorca. Mionarca *m4*.
Moldova. An Mholdáiv *f2*.
Molucca Islands. Na Molacaí *pl*.
Monaco. Monacó *m4*.
Mongolia. An Mhongóil *f2*.
Montenegro. Montainéagró *m4*.
Mordovia. An Mhordóiv *f2*.
Morocco. Maracó *m4*.
Moscow. Moscó *m4*.
Mozambique. Mósaimbic *f4*.
Mullingar. An Muileann *m1*. *g*Cearr.
Myanmar. Maenmar *m4*.

N

Nagorny-Karabakh. An Charabaic
 Uachtarach *f2*.
Nakhichevan. An Nacaiseaváin *f2*.
Namibia. An Namaib *f2*.
Navan. An Uaimh.
Nazareth. Nasaireit *f*.
Nenagh. An tAonach.
Nepal. Neipeál *m4*.
Netherlands. An Ísiltír *f2*.
Newfoundland. Talamh *m1*. an Éisc.
New Guinea. An Nua-Ghuine *f4*.
New Ireland. Éire *f*. Nua.
New York. Nua-Eabrac *m4*.
New Zealand. An Nua-Shéalainn *f2*.
Nicaragua. Nicearagua *m4*.
Niger. An Nígir *f2*.
Nigeria. An Nigéir *f2*.
Nile. An Níl *f2*.
North Channel. Sruth *m3*. na Maoile.
North Ossetia. An Oiséit *f2* Thuaidh.
North Sea. An Mhuir *f*. Thuaidh.
Norway. An Iorua *f4*.
Nova Scotia. Albain Nua. *g*. Na hAlban
 Nua.

O

Oman. Oman *m4*.
Orkneys. Inse *f*. Orc.
Oslo. Osló *m4*.
Ostend. Ostainn *f4*.

P

Pacific Ocean. An tAigéan *m*. Ciúin.
Pakistan. An Phacastáin *f2*.
Palestine. An Phalaistín *f2*.
Panama. Panama *m4*.
Papua New Guinea. Nua-Ghuine
 Phapua.
Paraguay. Paragua *m4*.
Paris. Páras *m4*.
Beijing Beijing *f4*.
Peru. Peiriú *m4*.
Philippines. Na hOileáin *pl*.
 Philipíneacha.
Poland. An Pholainn *f2*.
Portugal. An Phortaingéil *f2*.
Prague. Prág *m4*.
Puerto Rica. Portó Ríce.
Pyrenees. Na Piréiní *pl*.

Q

Qatar. Catar *m4*.

R

Red Sea. An Mhuir *f*. Rua.
Rhine. An Réin *f2*.
Rhodes. Ródas *m4*.
Rineanna. Rinn *f*. Eanaigh.
Rome. An Róimh *f2*.
Rumania. An Rómáin *f2*.
Russia. An Rúis *f2*.
Rwanda. Ruanda *m4*.

S

Sahara. An Sahára *f2*.
Saint Helena. San Héilín.
Samoa. Samó *m4*.
San Marino. San Mairíne.
Sardinia. An tSairdín *f2*.
Saudi Arabia. An Araib *f2* Shádach.

Scandinavia. Críoch *f2*. Lochlann.
Scilly Islands. Na Scillí *pl*.
Scotland. Albain *f*. g. na hAlban.
Senegal. An tSeineagáil *f2*.
Serbia. An tSeirbia *f4*.
Shannon. An tSionainn *f2*.
Shetland. Sealtainn *f4*.
Siberia. An tSibéir *f2*.
Sicily. An tSicil *f2*.
Sierra Leone. Siarra Leon. g. Shiarra
 Leon.
Singapore. Singeapór *m4*.
Slovakia. An tSlóvaic *f2*.
Slovenia. An tSlóivéin *f2*.
Somalia. An tSomáil *f2*.
Sophia. Sóifia *f4*.
South Africa. An Afraic *f*. Theas.
Spain. An Spáinn *f2*.
Spike Island, Inis *f*. Spíce.
Sri Lanka. Srí Lanca *m4*.
St. Georges Channel. Muir *f*. Bhreatan.
Stockholm. Stócólm *m4*.
Strangford Lough. Loch *m*. Cuan.
Sudan. An tSúdáin *f2*.
Surinam. Suranam *m4*.
Swaziland. An tSuasalainn *f2*.
Sweden. An tSualainn *f2*.
Switzerland. An Eilveis *f2*.
Swords. Sórd *m1*.
Syria. An tSiria *f4*.

T

Tahiti. Taihítí *f4*.
Taiwan. Téaváin *f2*.
Tanzania. An Tansáin *f2*.
Tasmania. An Tasmáin *f2*.
Tatar. An Tatair *f2*.
Templemore. An Teampall *m1*. Mór.
Thailand. An Téalainn *f2*.
Thurles. Durlas.
Tiber. An Tibir *f2*.
Tibet. An Tibéid *f2*.
Tobago. Tobágo *m4*.
Togo. Tóga *m4*.
Tokyo. Tóiceo *m4*.

APPENDIX VII

Tonga. Tonga *m4*.
Tralee. Trá *f4*. Lí.
Trim. Baile Átha Troim.
Trinidad. Oileán *m1*. na Tríonóide.
Trinidad and Tobago. Oileán *m1*. na Tríonóide agus Tobága.
Tullamore. Tulach *f*. Mhór.
Tunis. Túinis *f4*.
Tunisia. An Túinéis *f2*.
Turkey. An Tuirc *f2*.
Tuva. Túva *f4*.

U

Udmurt. An Udmairt *f2*.
Uganda. Uganda *m4*.
Ukraine. An Úcráin *f2*.
United Arab Emirates. Aontas *m1*. na nEimíríochtaí Arabacha.
United Kingdom. An Ríocht *f3*. Aontaithe.
United States of America. Stait *pl*. Aontaithe Mheiriceá.
Uruguay. Uragua *m4*.
Uzbekistan. Úisbéiceastáin *f2*.

V

Vatican City State. Stát *m1*. Chathair na Vatacáine.
Venezuela. Veiniséala *m4*.
Venice. An Veinéis *f2*.
Vienna. Vin *f4*.
Vietnam. Vítneam *m4*.
Vovjvodina. An Vóvaidín *f2*.

W

Wales. An Bhreatain *f2*. Bheag.
Warsaw. Vársá *m4*.
West Indies. Na hIndiacha *pl*. Thiar.
Western Sahara. An Sahára *m4*. Thoir.
Westport. Cathair *f*. na Mart
Windward Islands. Oileáin *m1*. na Gaoithe.

Y

Yakut. An Iacúit *f2*.
Yemen. Éimin *f4*.
Youghal. Eochail.
York. Eabhrac *m4*.

Z

Zambia. An tSaimbia *f4*.
Zimbabwe. An tSiombáib *f2*.